

*Apocryphal Acts of the Apostles Greek +
Latin. 1851*

ACTA APOSTOLORUM

APOCYPHRA

EX TRIGINTA ANTIQUIS CODICIBUS GRAECIS
VEL NUNC PRIMUM ERUIT
VEL SECUNDUM ATQUE EMENDATIUS EDIDIT

CONSTANTINUS TISCHENDORF
THEOL. ET PHIL. DR., THEOL. PROF. P. ORD. H. LIPS.

LIPSIAE
AVENARIUS ET MENDELSSOHN
MDCCCLI

Ref.
BS
2870
. A1
A5
1851a

VIRO SUMMO

AMPLISSIMO EXCELLENTISSIMO ILLUSTRISSIMO

FRIDER. FERDINANDO DE BEUST

POTENTISSIMO SAXONIAE REGI A SUMMIS REIPUBLICAE MINISTRIS
PLURIMORUM GERMANIAE EXTERORUMQUE ORDINUM EQUESTRIUM
SUPREMIS INSIGNIBUS DECORATO ETC. ETC.

DE RE PATRIAET CIVILI ET SACRA OPTIME MERENTI

STUDIORUM SUORUM PATRONO

VENERABUNDA MENTE

D. D. D.

CONSTANTINUS TISCHENDORF.

P R O L E G O M E N A.

Celeberrima ex longo inde tempore per ecclesiam Christianam sunt apocrypha quae vocantur evangelia, variis illa quidem apostolicis nominibus insignita: quae postquam saepe et graece et latine aliisque linguis a laboriosis medii aevi scribis descripta sunt, haud pauci fuere qui typis expressa in publicum ederent, unde in multorum hominum litteratorum notitiam sunt perlata. Aliter evenit actibus apostolorum apocryphis: hi enim fama magis quam studio inter nos ianotuerunt. Quod propterea mirum est quia actus apostolorum apocryphi quum ab eadem atque evangelia illa repetendi sunt antiquitate, tum iisdem potissimum haereticorum studiis debentur, quae quidem non tam canonicis traditionibus complendis quam haeresi stabiendiæ inventa historia fictaque apostolica auctoritate inserviebant. Testes sunt præ aliis multis Eusebius et Gelasius. Ille enim insigni historiae ecclesiasticae loco de scripturis omnium consensu receptis et iis quae non sunt eiusmodi, libros ab haereticis evulgatos recensens, evangeliis Petri Thomae Matthiae et quorundam aliorum apponit proxime Andreea Iohannis ceterorumque apostolorum actus¹). Gelasius vero in celebri de libris recipiendis et non recipiendis decreto, capite sexto, quod totum est de libris haereticorum vel schismaticorum a catholica fide arcendis, primo loco ponit Itinerarium Petri, Actus Andreea, Actus Thomae, Actus Petri, Actus Philippi,

¹) Cf. Euseb. hist. eccles. III, 25. Λέγεται δέ τοι εἰδέναι ἔχομεν αὐτάς τε ταύτας (γραφὰς) καὶ τὰς δύναμας τῶν ἀποστόλων πρὸς τῶν αἱρετικῶν προφερομένας, ητοι ὡς Πέτρου καὶ Θωμᾶ καὶ Ματθία η̄ καὶ τινῶν παρὰ τούτους ἄλλων εὐαγγελια περιεχούσας, η̄ ὡς Ἀνδρέου καὶ Ἰωάννου καὶ τῶν ἄλλων ἀποστόλων πράξεις.

atque ab his demum ad evangelia apocrypha pergit²⁾). Neque vero tantum antiquitas utrisque eadem eademque caussae; sed videtur maior etiam quam evangeliorum apocryphorum ulli auctoritas eaque dogmatica actibus eiusmodi a Leucio conscriptis apud plures haeresis gnosticae asseclas tributa esse. Quam rem luculenter testatur Epiphanius: actibus enim Andreae Iohannis Thomae vel maxime usos esse Encratitas, Apostolicos sive Apotacticos, Origenianos perhibet³⁾: item Augustinus, qui scripturas apocryphas, nominatim actus apostolorum a Leucio conscriptos, tanto graviores apud Manichaeos haberi arguit quanto a catholico canone secludantur⁴⁾: item alii plures. Photius vero, postquam circuitus apostolorum, nominatim Petri Iohannis Andreae Thomae Pauli actus a Leucio Charino confectos esse dixit uberiusque, quippe quos ipse legisset, explicuit, ita de iis existimavit, si quis librum horum actuum omnis haeresis fontem et matrem dicat, eum a vero vix aberrare⁵⁾.

²⁾ Cf. Credneri libellum: Zur Geschichte des Kanons, ubi pag. 213 sqq. caput VI. illius decreti refertur, in quo est: *Caetera quae ab haereticis sive schismaticis conscripta vel praedicata sunt nullatenus recipit catholica et apostolica Romana ecclesia --. § 1. de Ariminensi synodo a Constantio Caesare mediante TAURO praefecto congregata agit. §§ vero 2. usque 6. sic habent: Itinerarium nomine Petri apostoli quod appellatur sancti Clementis, apocryphum. Actus nomine Andreas apostoli apocryphum. Actus nomine Thomas apostoli, libri decem, apocryphum. Actus nomine Petri apostoli apocryphum. Actus nomine Philippi apostoli apocryphum. Sequuntur a § 7. usque § 15. (et § 16.) varia evangelia apocrypha. Rursus vero ad actus apostolicos pertinet § 18., ubi est: libri omnes quos fecit Leucus, discipulus diaboli, apocryphi. Item § 22: Liber qui appellatur Actus Theclae et Pauli apocryphus.*

³⁾ Cf. Epiphanius. adv. haeres. II, 1. Haeres. 61, 1. οὗτοι δέ (οἱ Ἀποστόλοι) ταῖς λεγομέναις πράξεσιν Ἄνδρου τε καὶ Θωμᾶ τὸ πλεῖστον ἐπεριθόνται. Haeres. 47, 1. Κέχρηνται δέ (οἱ Ἐγκρατῆται) γραφαῖς πρωτοτύπως ταῖς λεγομέναις Ἄνδρου καὶ Ἰωάννου πράξεσι καὶ Θωμᾶ. Haeres. 63, 2. Κέχρηνται δέ (οἱ Ὁρτγένοι) καὶ ἀποκρύψοις τιστι, μάλιστα ταῖς λεγομέναις πράξεσιν Ἄνδρου καὶ τῶν ἄλλων.

⁴⁾ Cf. Augustinus. de actis cum Felice Manichaeo II, 6. Habetis etiam hoc in scripturis apocryphis, quas canon quidem catholicus non admittit, vobis autem (i. e. Manichaeis) tanto graviores sunt quanto a catholico canone secluduntur. Aliquid etiam inde commemorem cuius ego auctoritate non teneor, sed tu convinceris. In actibus conscriptis a Leucio, quos tanquam actus apostolorum scribit, habes ita positum etc. Similiter Eudadius Uzalensis, Augustini aequalis, in libro de fide contra Manichaeos cap. V. dicit: In actibus etiam conscriptis a Leucio, quos ipsi (i. e. Manichaei) accipiunt, sic scriptum est etc.

⁵⁾ Cf. Photii Biblioth. codex 114. Ἀνεγνώσθη βιβλίον εἰ λεγόμεναι τῶν

Iamvero quae magna in evangeliis apocryphis utilitas ⁶⁾ est ad cognoscendum illorum ingenium temporum, quae medium quiddam tenebant inter veteres disciplinas et revelationem Dei in Christo factam, ad antiquissimam illustrandam historiam dogmatum, ad inveniendam originem multarum traditionum vel a doctis scriptoribus ex cultarum vel ore populi per saecula propagatarum vel operibus artis expressarum, denique, magna quidem cautione adhibita, ad ipsam obscuriorum rerum historiam explendam: eadem, ni fallor, in actis apostolorum apocryphis inesse iudicanda est. Quam ad utilitatem accedit quod his pariter atque illis cognoscitur illustraturque ea sermonis graeci ratio quae post Christi tempora et maxime quidem inter Iudeos graece loquentes vigebat: a qua ipsorum libros scriptorum sacrorum haud procul abesse constat.

Quae quum ita sint, viris doctis et potissimum theologis gratum me facturum sperabam si monumentis illis primorum ecclesiae Christianae saeculorum quum ex bibliothecarum umbra protrahendis tum cura critica pertractandis animum studiumque adverterem: certe enim alienissimum ab eiusmodi instituto videbatur vereri ne id censura qualicunque dogmatica vexaretur. Scripta enimvero huius generis si olim videndum erat ne pietati detrimentum adferrent, nunc non possunt non adferre fidei incrementum, quippe quae ostendant quantum discent lupinis aera, sive, ut rectius dicam, quantum quae luxurianti ingenio humano debentur differant iis quae a divino spiritu profecta sunt.

Quaeritur autem quos libros nomen actuum apostolorum apocryphorum comprehendere recte dicatur. Auctores quidem ipsi sive veri ἀποστόλων περίοδοι, δὲ αἱς περιείχοντο πράξεις Πέτρου, Ἰωάννου, Ἀνδρέου, Θωμᾶ, Παύλου· γράφει δὲ αὐτάς, ὡς δηλοῖ τέ αὐτὸς βιβλὸν, Δεύκιος Χαρίνος. -- καὶ ἀπλῶς αὗτη τὴ βιβλὸς μυρία παθαριώδη καὶ ἀπίστα καὶ κακόπλαστα καὶ ψευδῆ καὶ μωρὰ καὶ ἄλλας (ἄλληλοι;) μοχόμενα καὶ ἀσεβῆ καὶ ἄνεα περέχει, ἦν εἰπὼν τις πάσης αἱρέσεως πηγὴν καὶ μητέρα οὐκ ἀν ἀποσταλεῖ τοῦ εἰκότος. Item Photius cod. 179. de Agapio Manichaeo scribit: καὶ ταῖς λεγομέναις δὲ πράξεσι τῶν δωδεκα ἀποστόλων καὶ μάλιστα Ἀνδρέου πεποιηῶς δείκνυται, κακεῖνεν ἔχων τὸ φρόνημα ἥρμεν.

⁶⁾ Qua de re nuper uberioris exposui in libello a Societate Hagana pro vindicanda religione Christiana anno superiore praemio ornata, cui titulum feci: *De evangeliorum apocryphorum origine et usu*. Hagae Comitum 1851.

sive ficti perraro nominantur, quemadmodum in actibus Barnabae Iohannes Marcus diserte auctorem se profitetur. Sed facile appareat actuum illorum auctores et rebus gestis quas tradunt et ipsis iis quos tractant apostolis sese finxisse proximos. Sunt qui ex argumento apocrypha metiantur, ut quo quid magis haeresin sapiat, eo id magis in apocryphis ponant. Sed illorum ratio hanc difficultatem habet quod haeretici iis quos excogitabant libris modo magis modo minus speciem prae se ferebant catholicam. Rursus haereticorum libri, id quod omnino in factos apostolorum actus quadrat, postea ab hominibus catholicae fidei adhibiti atque sic in ipsorum usum sunt conversi ut pleaque quae fidei non contraria viderentur conservarent. Quod, opinor, saepe non ita factum est ut haereticarum rationum nulla vestigia manerent. Accidit autem ut actuum libri quales ex haereticorum manibus prodierant dudum perierint, neque aetatem tulerint nisi quemadmodum ex retractationibus facti sunt catholicis, ex quibus solis ad formam pristinam concludendum est⁷⁾). Neque illud praetermittendum est, non unos fuisse haereticos qui actibus apostolorum aequae ac evangelii, apocalypsis similibusque aliis scriptis fingendis operam darent, sed saepe piani quandam fraudem placuisse ac licere in ecclesia visam esse⁸⁾). Denique haeresis quaedam historiae, quam fabulam vocare consueverunt, pariter ac dogmatis exstitit; illa vero eo magis gliscebat auctoritatemque assumebat, quo minus verendum erat ne inde catholica fides detrimentum caperet.

⁷⁾) Retractatio eiusmodi quomodo instituta sit, plures actum recensiones etiamnum superstites satis nos docent. Ita in magna varietate codicum qui *Acta Thomae* continent is qui nobis dictus est codex E, ex numero est eorum qui singulari cum studio ad catholicum usum adducti sunt. Etiam Abdias, i. e. is qui se Abdiam primum Babyloniorum episcopum fixit, in apostolicis historiis suis potissimum id egisse videtur ut ex antiquis haereticorum libris contexeret novos catholicae rationi minus repugnantes. Constat vero etiam, decimo fere saeculo Simeonem Metaphrasten, celebrem vitarum Sanctorum auctorem, haud paucis ex fontibus hauisse apocryphis ipsiusque, quod non pro rursus idem est, haereticis. Cuius rei luculentum exemplum praebent *Actus Pauli et Thecla* ab illo retractati in libello qui inscribitur Πτερὶ τῆς ἀγίας καὶ ἐνδόξου καὶ καλλινήκου μάρτυρος Θέλλης τῆς ἐν Ἰκονίῳ. Edidit hunc Petrus Pantinus Tiletanus Antwerp. 1608. in Basilii Seleuciae in Isauria episcopi de vita ac miraculis D. Theclae etc. pag. 250 sqq.

⁸⁾) Ea de re pluribus scripsi in libello supra laudato: *De evangeliorum apocryphorum origine et usu* pag. 15 sqq.

Horum igitur omnium nihil negligendum est ut apocryphorum actuum apostolorum notionem rationemque recte dicas. Sequitur, communi eo nomine comprehendendi quae satis inter se differant: sunt enim quae ad catholicam rationem, sunt quae ad haereticam proprius accendant; alia rursus fabulam, alia historiam magis redolent. Quandoquidem autem a sacro canone, cui oppositi sunt, in definiendis libris apocryphis proficiscendum est, actus apocryphi eiusmodi sunt qui tales se fingunt ut canonico honore digni videantur, sed ecclesiae iudicio canone sunt exclusi.

Iam ad ea transeamus scripta quae hoc volumine a me edita sunt. Nunc quidem minime id agebam ut quicquid actuum apostolorum apocryphorum vel ex antiquis libris manuscriptis vel ex Fabricii aliorumque lucubrationibus hauriri posset, in unum colligerem indeoque corpus quoddam efficerem: quod aliquando a me institutum iri spes est: sed propositum mihi hoc erat ut critica cum cura ederem quos eius generis libellos in collectionibus meis manuscriptis luce in primis dignos haberem, quos eosdem vel nemo ante me edidisset, vel certe nemo ita ut iam aut revera paterent in litterarum orbe, aut textu praestent diligentia critica constituto. Complectitur autem hoc volumen actus tredecim, omnes conformatos ad ipsos codices a me transscriptos, subsidiis quae aliorum, potissimum Thilonis, docta industria offerebat vel ad textum vel ad apparatus criticum diligenter adhibitis.

Ex his libellis nunc primum in publicum prodeunt *Acta Philippi* (loco IV. posita), *Acta Philippi in Hellade* (loco V.), *Acta Matthei* (loco VIII.), *Consummatio Thomae* (loco X.), *Acta Bartholomaei* (loco XI.), *Acta Thaddaei* (loco XII.), *Acta Iohannis* (loco XIII.). Ista et aetate differunt et pretio; gravissima vero videntur, quum pro antiquitate ad quam referenda sunt, tum pro ea quam habent ratione gnostica, *Acta Philippi* et *Acta Iohannis*. Haec ex duobus codicibus, altero Parisiensi altero Vindobonensi edidimus; illa ex codice Veneto et codice Parisiensi. *Consummatio Thomae* et *Acta Bartholomaei* ad latinas Abdiae historias proxime accedunt: quae utrorumque textuum

similitudo tanta est ut aut graeci scriptores cum latino ex iisdem antiquissimis fontibus, aut sive hic ex illis sive illi ex hoc hausisse iudicandi sint. Thomae libellum ex codice Parisiensi hausimus, Bartholomaei ex Veneto. Acta Matthei arcte cohaerent cum Andreae et Mattheiae (Matthaei) actis, in quibus multa supersunt vestigia originis gnosticae et quidem Leucianae. Ad edendum usi sumus et Parisiensi codice et Vindobonensi. Acta Thaddaei in primis pendent a celebri quae circumfertur Iesu epistola ad Abgarum regem: cum qua epistola iam olim Thaddaei apostoli famam coniunctam fuisse, testis est Ensebius. Edidimus ex codice Parisensi et codice Vindobonensi. Altera denique Philippi acta, quae acta in Hellade dicuntur, quo rectius Papebrochius ab Actis Sanctorum abhorre iudicavit, eo magis in apocryphorum actuum collectionem parerat recipi. Textus a nobis editus e Parisiensi codice fluxit.

Ex libellis iis sex qui restant tres primum edidit Car. Thilo vir S. Ven. Sunt autem Acta Thomae, quae anno 1823. edidit, Acta Petri et Pauli, quae programmatibus paschalibus annorum 1837. et 1838., Acta Andreae et Mattheiae, quae programmate anni 1846. tractavit. Horum nihil a me editum est quin textum magno labore emendarem augeremque apparatus criticum: ipsi enim codices ii quibus Thilo utebatur saepe parum recte excussi erant. In edendis Thomae actis maxima cura nostra posita erat in examinaudis duobus codicibus principibus iis quos iam Thilo sequendos duxerat; neque exiguum eius laboris fructum percepimus. Praeterea codicis Parisiensis nondum excussi lectiones addidimus. Acta Petri et Pauli, quae Thilo ex uno codice Parisiensi ediderat, altero passim consulto, petita sunt a nobis ex codicibus quinque, uno Veneto, Parisiensibus qualior. Andreae vero et Mattheiae acta in primis adiuvimus diligissimo examine membranarum Parisiensium octavi saeculi, unde egregiam messem fecimus. Praeterea praesto nobis erant notae ex duobus codicibus italicis sumtæ.

Porro Acta Barnabae nunc primum integra eduntur; Papebrochius enim uno tantum eoque manco codice Vaticano usus est anno 1698. Cum hoc Vaticano coniunximus Parisiensem antiquissimum.

Acta Andreae i. e. Presbyterorum et diaconorum Achaiæ de martyrio S. Andreæ epistolam encyclicam anno 1749. primum graece ex codice Bodleiano edidit Car. Chr. Woog: quod eum non sic fecisse ut rationibus nostris criticis satisfaceret, in promtu erit. Ipsi secuti sumus duo codices Parisienses, alterum Regium (Nationalem), alterum Coislinianum.

Denique **Acta Pauli et Theclae** primum edidit Ern. Grabe in Spicilegio SS. Patrum anno 1698., unde immutata repetit Iosephus. Sed usus est ille codice lacunoso et perquam vitioso, ita ut haec quoque acta nunc demum integra et quodammodo sana exhibeantur. Adhibuimus autem ad nostram editionem codices Parisienses tres.

Atque haec quidem breviter notata sunt quo facilius iudicari possit quae ratio sit operis nostri. Taedium quidem, quod alii eiusmodi laboribus functi et experti sunt et praedicarunt, nos non cepit: iucundum enimvero videbatur, aliquid pro viribus conferre ad severum antiquitatis Christianae studium; a quo si qui abhorrent, ne morentur aliter sentientes. Ipsa vero editione nostra, id quod in edendis antiquorum libris primum ac principale esse debet, operam dedimus ut viri docti textum ex vetustis monumentis curiose petitum haberent, neque desiderarent unde ipsis copia fieret eius textus comprobandi, emendandi, illustrandi. Ab hoc proficiscendum erit ut ipsas res variisque sive historicas sive philologicas sive alias rationes istorum actuum indages atque commenteris. Praeterea viros doctos facile intellecturos arbitror quam difficile sit textum librorum eiusmodi ad rationes criticas exigere atque a codicem varietate ad formam revocare in primis probabilem. Qua in re neque ea facile lex invenitur ad quam conformes orthographiam ipsamque formationis doctrinam. Mibi quidem diligentius quam plerisque librorum graecorum editoribus placuit observanda videtur ipsorum codicum scriptura: quam si Graecis per multa saecula comprobatam scimus, unde nobis licet ad traditiones corrigere grammaticas, quae et ipsae saepe fluctuant? In nostra vero collectione librorum ipsa aetate diversorum nec id licere visum est ut eandem ubique normam sequeremur. Sed his de rebus accuratius alio tempore et loco explicandum erit.

Non possum autem hac occasione non uti gratum animum testificandi erga eos qui in primis labores meos in adeundis bibliothecis exteris positos patrocinio suo dignati sunt, erga virum summum Frid. Ferdin. de Beust, cuius splendido nomini hoc ipsum opus dedicare licuit, erga virum generosissimum atque excellentissimum de Bose, nuper Parisiis nunc Monaci potentissimi regis Saxoniae legatione fungentem, denique erga virum doctissimum doctisque laboribus claritatem nominis assecutum Emm. Miller, qui nunc bibliothecae Instituti Franciae praepositus est.

Reliquum est ut paulo accuratius explicemus de singulis actibus hoc volumine a nobis editis.

I. ACTA PETRI ET PAULI.

In famae quandam celebritatem haec acta pervenerunt controversiis iis quae de itinere Pauli apostoli Romano inter Italos motae sunt. Res potissimum duas ex veteri hoc litterarum monumento confirmare studuerunt, alteram, Paulum commoratum esse in urbe Messanæ ibique primum Messanensium episcopum ordinasse Barchyrium sive, ut in codicibus est, Bacchylum: alteram, Paulum ad Melitam insulam Siciliae proximam naufragium fecisse, non ut iam Constantinus Porphyrogenetes⁹⁾ voluerat ad Melitam Dalmatensem. Ad illam igitur commorationem Pauli Messanensem comprobandam Constantinus Lascaris anno 1490. primam actuum partem, apud nos sectiones sex complectentem, e graeco codice latine versam¹⁰⁾ cum senatu Messanensi communicavit, quemadmodum refert Placidus Reyna in Notitia Historica urbis Messanae P. II. col. 91 sq.¹¹⁾ Exhibetur eo loco a Placido Reyna non modo latina Constantini La-

⁹⁾ Cf. Const. Porphyrog. de administr. imper. p. 36.

¹⁰⁾ Incipit: *Martyrium apostolorum Petri et Pauli. Dum Sanctus Paulus apostolus a Melita et Gaudisio insulis recessisset ut se ad partes Italicas conferret, Iudei qui tunc temporis Romae erant intellexerunt Paulum Romae affuturum. Exit: Mox Messana digrediens Tendulas applicuit, mansione ibi per unam noctem, sequenti die Puteolos concessit.*

¹¹⁾ Inserta est ea Notitia Graeviano operi cui titulus est: *Thesaurus antiquitatum et historiarum Siciliae*, tom. IX. Lugduni Batav. 1723.

scaris interpretatio, sed etiam graecus eiusdem partis textus ex codice monasterii SS. Salvatoris desumtus, praemissa insuper hac nota de repertis actorum Petri et Pauli codicibus: *Historia haec peregrinationum Pauli in antiquo codice graeco manu exarato, quem monasterium S. Mariae de Trapizomata in Calabria servabat exposita legitur, ex quo eam Const. Lascaris anno 1490. latine convertit. Cuius quidem libri auctoritatem eti summo semper loco habuimus, ante aliquot tamen annos maior huic historiae fides et dignitas etiam apud exterros accessit.* In duabus enim celeberrimis bibliothecis, Florentina nimirum, Serenissimi magni Hetruriae ducis, et Regii monasterii RR. PP. familiae S. Basili Messanae eadem vetustissimis litteris in membrana perscripta reperta est. Interposita est ea in his bibliothecis inter opera Ioannis Chrysostomi; id quod nonnullos ut crederent adduxit, ab hoc eam projectam esse.

Iamvero altero post Lascarin saeculo, i. e. medio fere saeculo decimo septimo, iisdem quae ille ex actis Petri et Pauli latine verterat usi sunt plures ad refutandam illam Constantini Porphyrogenetae opinionem de Paulo ad Melitam Dalmatensem naufragio, ab Ign. Georgio¹²⁾ aliisque defensam. Eorum primus fuit Io. Franc. Abela (anno 1647.) in *Melita illustrata*, lib. II. notit. VII. col. 179., inserta ei quem iam laudavimus Thesauro Graeviano Siciliae, tom. XV.¹³⁾

Praeterea, ut etiam a Cardinali Caraffa cum Alphonso Salmeron actus nostros manuscriptos communicatos esse praetereamus, et Carolus du Fresne in Glossario med. et inf. graec. sub vocibus βούλλα, καστελλων, ὄρδινεύεται aliisque et Cotelerius in notis ad Constit. apostol. VI, 10. plura laudavere ex graecis his actibus manuscriptis. Et Cotelerius quidem usus est codice Paris. num. 897. qui nobis dicitur cod. B; neque alio usus videtur Carolus du Fresne^{14).}

¹²⁾ Cf. Ign. Giorgio: D. Paulus apostolus in mari quod nunc Venetus sines dicitur naufragus. Venetiae 1730.

¹³⁾ Cf. notitiam litterariam de tota hac controversia apud Winerum: Bibliisches Realwörterbuch II, p. 80. sub voce Melite; item Thilonis notas in Actis Thomae pag. LIV sq.

¹⁴⁾ Confudisse enim videtur numerum veterem eius codicis 2429. cum numero 4249. quo codicem unde hausit designat.

Nuper vero Io. Car. Thilo primus instituit editionem graecam actuum Petri et Pauli duobus programmatibus Halensibus: particula prior (paginarum 28 in 4.) prodit ad sacra Christi paschalia celebranda a. 1837; posterior (paginarum 30. in 4.) eadem occasione festa a. 1838. Finitur prior particula ultimis epistola Pilati ad Claudiū verbis: πιστεῦσαι ταῖς τῶν Ἰουδαίων ψευδολογίαις, cf. apud nos sect. 42. Quam ad rem Thilo exscripsit codicem Parisiensem antiquissimum numero 1470. signatum (apud nos est cod. A.), adhibito „paucis tantum locis emendandis“ altero Parisiensi, signato num. 897. (apud nos cod. B.) Huic graeco textui addidit inde a sect. nostra 22. latinum textum, a se descriptum ex duobus codicibus Guelferbytanis, altero saeculorum fere octo, altero aliquanto recentiore. Textum utrumque variis annotationibus illustravit; praeposuit etiam notitiam litterariam de horum auctorū usu apud Italos, qualem ipsi supra dedimus¹⁵⁾. Quibus in Thilonis libellis¹⁶⁾ eminet commentarius, in quem ille, qua magna est eruditione et industria, multa bona frugis congesit. Ipse vero textus codicis eius, quem fere solum neque indiligerent adhibuit, non ea est praestantia ut nihil attineat accurate videre reliquos. Praeterea passim ille codicis sui scripturam non recte assecutus est, ut sect. 27. νεφελῆς ibi scriptum est, non νεφελῆ; sect. 25. δυσπλοιάσας, non δυσπλοῖσας; sect. 43. καν δοκῆ, non καλ δοκῆ (Th. correxit δοκεῖ); sect. 47. ἐσώρευσεν, non ἐσώρευεν; sect. 50. αὐξάνει, non αὐξάνεις; sect. 60. ἐκ παιδόθεν, non ἐκ παιδόνου; sect. 68. οὐδέν σε ἔτι, non οὐδενὸς ἔτι. Neque sect. 7. ἐν Μεσσήνῃ εἰ ἀπὸ Μεσσήνης in codice est, sed ἐν Μεσίνῃ et ἀπὸ Μεσίνης. De quibus singulis Thiloneis lectionibus auctoritate destitutis lectorem non ubique monendum duximus, sed nusquam non codicum scripturam accurate notavimus.

Nostrae autem editionis instrumenta fuerunt haec.
A i. e. codex Parisinae bibliothecae Reg. nunc National., signatus num. 1470. Is codex est ex antiquissimis eorum omnium qui

¹⁵⁾ Iam antea in Notitia novae codicis apocryphi Fabriciani editionis, premissa Actis S. Thomae apostoli, Lipsiae 1823., docte commentatus est pag. LIII — LIX. de his Petri et Pauli actibus.

¹⁶⁾ Horum programmatum dudum nullum amplius exemplar prostat.

litteris minutis exarati sunt: scriptus est enim anno Christi 890. sive, ut in ipso codice subscriptum legitur, mense Aprili, in dictione octava, anno 6398. Actus Petri et Pauli ibi leguntur fol. 98 verso et sqq.¹⁷⁾

B i. e. codex eiusdem bibliothecae num. 897., in cuius parte membranacea, exarata fere saeculo duodecimo, loco IX. fol. 131. verso sqq. iidem actus habentur.

C i. e. codex Parisiensis Coislinianus num. 121. exaratus anno p. Chr. 1343. Loco 41. sive folio 114. incipiunt actus Petri et Pauli. Exeunt folio 117. verbis: ἀλλὰ πάντα ψευ[δή] λέγεις] sect. 61. Videntur eo loco aliquot codicis folia periisse; folio enim 118. — quod Montefalconius non animadvertisit — longe alia sequuntur, quorum priora desiderantur. Legitur enim in hunc modum -βῶν Πορεύθητι, καὶ ἐὰν κωλύσῃ (codex κωλύσι) σε τῇ φλογίνῃ δρυμφαίᾳ τοῦ μὴ εἰσελθεῖν, ἐπιδειξον τοῦτο τὸ βασιλεικὸν σημεῖον, καὶ εὐθέως ἀνοιξεῖ (codex -ῆη) σοι τὰς θύρας. καὶ ἡλθον, καὶ εὐθέως ἴδουσά με τῇ φλογίνῃ δρυμφαίᾳ ἡ φυλάκτουσα τὸν παράδεισον ἀπέκλεισεν τὰς θύρας etc. De his alibi videbimus: pertinent ad eam de latrone apud inferos historiam quae in altera parte evangelii Nicodemi legitur, cap. XXVI.

D i. e. codex Paris. biblioth. Reg. nunc National. num. 635. Is codex bombycinus est, saeculi fere XIV. Ex eius textu actuum, quos loco XI. habet, longe plurima, etsi non omnia, cum reliquis contulimus.

E i. e. codex Venetus bibliothecae Marciana, ubi notatur numero XXXVII. classis VII. Codex est bonae notae, sed quae de aetate eius accuratius notaveram, mihi non amplius ad manus sunt. Incipit una cum latinis codicibus inde a sectione 22. verbis his: 'Ἐλθόντος εἰς τὴν Ῥώμην τοῦ ἀγίου Παύλου ἀπὸ τῶν Σπανιῶν (haec in nullo alio teste nec graeco nec latino addita vidi) συνῆλθον πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ Ἰουδαῖοι. Magna est huius textus et reliquorum differentia; est autem eiusmodi

¹⁷⁾ Disseruit de hoc codice, addito scripture specimine, Montfalcon in Palaeographia graeca pag. 269 sqq.

ut Venetus codex plerumque assentientes habeat latinos codices. Sectiones 62—66. in reliquis plane desiderantur. Rursus in Veneto et latinis desunt quae in reliquis de Perpetuae (quae Pseudo-Lino Plautilla dicitur) et Potentianae martyrio inde a sectione 80., itemque de martyrio trium Neronis militum ad Christum conversorum inde a sectione 84. adduntur. Quod plerumque praetulimus Venetum textum, erunt qui reprehendant; sed videant ne temere convenientiam graeci et latini textus in graecorum codicum vitium vertant. Ceterum fit etiam ut codex Venetus omnium solus aut uno tantum ex graecis reliquis comitante antiquissimam scripturam tueri videatur¹⁸⁾.

F i. e. prima actuum pars (sectiones 6) ex codice Messanensi exscripta a Placido Reyna. Vide supra pag. XIV.

G i. e. codex Vindobonensis, ex quo praeter inscriptionem nihil

¹⁸⁾ Hanc in rem memorabilis est locus sect. 82. de verbis inter Petrum et Christum dictis. Codex E sic habet: εἰπον Κύριε, ποῦ πορεύῃ; καὶ εἰπέν μοι δὲ ἐν Ρώμῃ ἀπέρχομαι σταυρωθῆναί τοι. Reliqui vero graeci una cum latinis responsum Christi ita exhibent: Ἀκολούθει μοι (sed haec omittit etiam codex B, quod grave est, licet post habeat καὶ ἐν τῷ ἀκολούθει με αὐτῷ, quibus verbis ad illud praegressum Ἀκολούθει μοι respicitur), δὲ ἐν Ρώμῃ ἀπέρχομαι πάλιν σταυρωθῆναί τοι. In textu edito vide quae sequuntur cum istis praecedentibus plane cohaerentia ac prorsus diversa in E a reliquorum scriptura. Nescio autem an ταῦτα illud correctorem sapiat, quamquam antiquissimo Ambrosii aliorumque testimonio confirmatur. Apud Ambrosium enim contra Auxentium de basilicis fratribus (tom. II. pag. 867. ed. Bened.) de Petro legitur: Nocte muros egredi coepit, ei videns sibi in porta Christum occursere ψρεμηκε τρέμενος ingredi ait Domine, quod vadis? Respondit Christus Venio (alii addunt Romanum) iterum crucifigi. In his probe observa, verba Venio (Romanum) etc. propius accedere, uno excepto illo τάλτῳ, ad Venetam quam ad alteram scripturam. Idem vero locus celeberrimus est, quem quod ipsum Origenem testem habere videtur, tum pro fama quam id Christi dictum potissimum in urbe Romae ad hunc usque diem conservavit. Origenes enim in Iohannem tom. XX. cap. 12. in ed. Car. Delarue (apud Huetium tom. XXI. pag. 298.) haec habet: Εἴ τω δὲ φίλον παραδέξασθαι τὸ ἐν ταῖς Παύλου (Πέτρου? Πέτρου καὶ Παύλου?) Πράξεστι ἀναγγεγραμμένον ὡς ὑπὸ τοῦ σωτῆρος εἰρημένον "Αναθένει μέλλω σταυρούσθαι" (Denuo debeo crucifigi ex veteri interpr.) etc. At in his nec ipsa verba prorsus convenient, nec satis liquet an eadem acta Pauli sint ac Petri et Pauli acta, praesertim quum ex veterissima stichometria codicis Claromontani (epistolarum Pauli) innoverint alii actus Pauli, quorum non minus quam 4560 versus numerantur. Ad eodem, non ad actus Pauli et Thecla, spectare videntur Eusebii verba histor. eccles. III, 3. οὐδὲ μὴν τὰς λεγομένας αὐτοῦ (i. e. Παύλου) πράξεις ἐν ἀναμφιλέστοις παρείληφα. Romae vero etiamnum extat, ut ipse vidi, sacellum ad viam Appiam exstructum, cui inscriptum est Domine quo vadis.

laudavimus. Illustratur in Lambecii commentariis de biblioth. Caesarea lib. VIII. (cod. XXXVI. loco 12.) pag. 802. ed. Kollar. Incipit sic: Ἐγένετο μετὰ τὸ ἐξελθεῖν τὸν ἄγιον Παῦλον ἀπὸ Γαυδομελίτης¹⁹⁾ τῆς νήσου καὶ ἐλθεῖν αὐτὸν ἐπὶ Ἰταλίας, καὶ διδάσκοντος τὸν λόγον τοῦ χυρού. Eodem loco addita est uberior nota Kollarrii, quam satis in errore versari recte arguit Thilo Act. Thomae pag. LVIII. Homiliae enim forma, in quam ibi actus Petri et Pauli redacti sunt, omnino nihil facit ad definiendam libri græci nostri originem²⁰⁾.

Denique ad commentarium criticum duce Thilone adhibuiimus duos codices latinos Guelferbytanos (*Guelff.*), de quibus ille in Partic. priore pag. 28. uberior explicat. Alter eorum (apud nos *Guelf.*^{a)} olim fuit monasterii SS. Petri et Pauli app. Weissenburgensis; alter (nobis *Guelf.*^{b)} coenobii Bergensis prope Magdeburgum. Uterque membranaceus est. Ille ante septem vel octo saecula exaratus videtur et certe superat hunc non tantum antiquitate sed etiam scriptura accurata et expressa. Utroque continentur narrationes de virtutibus et passionibus apostolorum quales Historia apostolica Abdiae adscripta lectori offert. Ipsa vero utriusque apostoli passio cum libro convenit qui Marcelllo Petri discipulo tribui solet: *De mirificis rebus et actibus beatorum Petri et Pauli, et de magicis artibus Simonis magi*, quemadmodum inscribitur exemplar a Florentinio ad Martyrologium Hieronymi pag. 103 sqq. exhibitum atque etiam a Fabricio repetitum in Cod. apocr. III. pag. 632 sqq. Idem invenitur in codd. mss. multis et passim Lucae Actis apostolicis supplementi loco additur: cuius rei exempla duo laudat Thilo ex codicibus versionis italicae quos possidet bibliotheca Florentina Riccardiana²¹⁾.

Pseudo-Marcelli libro multo recentior videtur esse commentarius de ultimis Petri et Pauli rebus quem Linum Romanorum ponti-

¹⁹⁾ Ad hanc scripturam Lambecius notat legendum esse ἀπὸ Γαύδου καὶ Μελίτης. Similiter vertit Lascaris, ut supra vidimus.

²⁰⁾ Memini similiter in homileticum usum conversum invenire me protevangelium Jacobi in Ambrosiano codice, ubi illud sic incipit: Ἐπειδὴ δὲ ἀρχῆς δι θεὸς πλάσας τὸν ἄνθρωπον θώκεν αὐτῷ ἐντολὴν etc. De quo alibi videbimus.

²¹⁾ Neque codices græci preter nostros in bibliothecis Europæ rari esse videntur. Ita citat Harles in Bibl. Gr. Fabricii tom. X. pag. 310. codicem Taurinensem CXXXV., Thilo codicem Barocc. 147.

ficem scripsisse et ad ecclesias orientales misisse ferunt. Legitur is in bibliothecis Patrum, veluti in Coloniensi a. 1618. tom. I. pag. 70. Divisus est in libros duo, quorum alter Petri, alter Pauli passionem complectitur. Liber I. incipit: *Post multinoda et multifaria viae vi-
taeque salutaris documenta et eximia atque celeberrima miracula ostensa
et diversa cum Simone mago atiusque quam plurimis antichristi praeco-
nibus pro nomine veri Christi certamina etc.* Libri vero secundi initium hoc est: *Cum venisset Romanum Lucas a Galatia et Titus a Dalmatia, expectaverunt Paulum in urbe. Quos cum adveniens Paulus vi-
disset, lactatus est valde et conduxit sibi extra urbem horreum publi-
cum etc.*

Rursus ab his libellis satis diversa sunt quae in Historiis apostolicis Pseudo - Abdiae de Petro et Paulo traduntur, utiliter saepe conferenda cum graecis actibus nostris, potissimum lib. I. de Petro inde a cap. VI. (apud Fabricium pag. 411.) Haec eadem, quamquam scriptura passim differt, recepta leguntur in Acta Sanctorum m. Iunii tom. V. pag. 424. Incipiunt sic: *His ita gestis surrexit
quidam Simon, Samarius genere, qui dudum visis miraculis Petri pe-
cunia comparare voluit donum spiritale, qui se magnum (vitiose alibi
sed non apud Fabricium editum est magum) et perpetuus (Fabric.
perpetuos aliter?) stantem esse dicebat, promittens eos qui in se cre-
derent prorsus solvi (apud Fabric. aliasque dissolvi) non posse. Prae-
cedit istum latinum libellum ibidem p. 411 — 424. commentarius grae-
cus de iisdem apostolis Petro et Paulo, qui incipit: Καὶ τῶν τεχνῶν
οὐ μόνον τοὺς ἐξ ἀρχῆς πατέρας ἀποδεχόμεθα καὶ τοὺς τούτων
μόνους ἀσμενίζομεν πόνους, ἀλλ' εἴ τι καὶ ἄλλο τοῖς μετέπειται
προσεξήγηται, περιθάλπομεν τοῦτο καὶ ἀσταζόμεθα. Sumtus
est ex ms. Medicaceo bibl. Regiae; sed in aliis quoque libris mss.
inventus est, ut in Laurentiano et Vindobonensi (ubi tantum frag-
mentum superest).*

Denique mentio mihi facienda est actuum Petri et Pauli quos in antiquissimo codice (exarato litteris uncialibus saeculi fere noni in-
euntis) monasterii graeci in Patmo insula vidi²²⁾. Habetur ibi
μαρτύριον τοῦ ἀγίου Πέτρου ἀποστόλου ἐν Πώμῃ, quod sic inci-

²²⁾ Cf. Rechenschaft über meine handschriftlichen Studien auf meiner vis-

pit²²): Πέτρος ὁ ἀπόστολος τὴν ἐν τῇ Ῥώμῃ ἀγαλλιώμενος μετὰ τῶν ἀδελφῶν ἐπὶ τῷ κυρίῳ νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐπὶ τῷ ὅχλῳ τῷ καθημερινῷ τῷ προσαγομένῳ τῷ ὄνδρῳ τῇ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ χάριτι. συνήγοντο δὲ καὶ αἱ παλλακίδες τοῦ ἐπάρχου Ἀγρίππα πρὸς τὸν Πέτρον τέσσαρες οὖσαι, Ἀγριππίνα καὶ Νικαρία καὶ Εὐφημία καὶ Δωρίς, ἀκούουσαι τὸν τῆς ἀγνίας λόγον. Exit his: λέγοντα Νέρον, οὐ δύνασαι νῦν τοὺς Χριστοῦ δούλους διώκειν η ἀπολύειν· ἀπέχου οὖν τὰς χειρας. καὶ οὗτος ὁ Νέρων περίφροβος γεγονὼς ἔξεστη τῶν μαθητῶν ἑαίνω τῷ καιρῷ, καθ' ὃν καὶ ὁ μακάριος Πέτρος τοῦ βίου ἀπηλλάγη. Sequitur μαρτύριον τοῦ ἀγίου ἀποστόλου Παύλου ἐν Ῥώμῃ. Ἡσαν δὲ περιμένοντες τὸν Παῦλον ἐν τῇ Ῥώμῃ εἰc. Finis est: μέσος προσευχόμενος. οἱ δὲ ταῦτα ἀκούσαντες ἐχάρησαν, καὶ ἐδωκαν αὐτοῖς τὴν ἐν κυρίῳ σφραγίδα.

II. ACTA PAULI ET THECLAE.

Hac Acta Pauli et Theclae ad summam antiquitatem referenda sunt. Non enim modo a Gelasio in famosum de apocryphis scriptis decretum recepta sunt, sed a Tertulliano inde patres multi et graeci et latini eorum testimonium dant. Tertullianus vero non tantum antiquitatem libri et famam testatur, sed etiam originem. Scribit enim libro de baptismo cap. 17. in hunc modum: *Quod si qui Pauli perpetram scripta legunt, exemplum Theclae ad licentiam mulierum docendi tingendique defendunt, sciant in Asia presbyterum qui eam scripturam construxit, quasi titulo Pauli de suo cumulans, convictum atque confessum id se amore Pauli fecisse, loco decessisse.* Quo Tertulliani testimonio Hieronymus de scriptoribus ecclesiasticis cap. 7., ubi agit de Luca, ita usus est: *Igitur περιόδους Pauli et Theclae et totam baptizati leonis fabulam inter apocryphas scripturas computamus. Quale enim est ut individuus comes apostoli inter ceteras eius res solum ignoraverit? Sed et Tertullianus vicinus eorum temporum refert, pres-*

seinschaftlichen Reise 1840 bis 1844. Von C. Tischendorf. in: Wiener Jahrbücher, Anzeigeblatt für Wissenschaft und Kunst Nro. CX. pag. 15 sq.

²²) Vitiosissimam codicis scripturam in his paullulum emaculavimus.

byterum quendam in Asia στοιχαστήν apostoli Pauli, convictum apud Iohannem (alii a Iohanne) quod auctor esset libri, et confessum se hoc Pauli amore fecisse, loco excidisse. Ex his sequitur, iam ante Tertullianum, *vicinum eorum temporum* (natum anno 190.), i. e. circa initia fere saeculi secundi, praesertim si Hieronymus presbyterum *apud Iohannem convictum recte dixit, acta Pauli et Theclae a presbytero Asiatico scripta esse, ficto auctore ipso Paulo apostolo.* Sed quaeritur — qua de re in diversas partes disputatum est — an ipsum illud presbyteri Asiatici opus continetur actis iis quae etiamnum supersunt. Id quam Ern. Grabe (in Spicileg. SS. Patrum tom. I. p. 87 sqq.) affirmasset, auctor commentarii de S. Thecla in Actis Sanctorum (mens. Septembr. tom. VI. pag. 546 sqq.) negavit. Nengandi vero ille quum esset studiosissimus, tamen non potuit non concedere, nostrum opus fluxisse totum ex eo presbyteri opere de quo Tertullianus retulit. Haec enim eius verba sunt: *Falsa igitur fuerunt et commentitia quae scripseral presbyter ille Asiaticus; noster vero anonymous multa videtur ex illo hauisse, et nominatim illa quae de itineribus S. Theclae asseruit et de ingenti ipsius desiderio Paulum semper videndi et audiendi. Quin et verisimile est, omnia fere ex primo illo fabulatore hausta, tantumque praetermissa ea quae a Tertulliano Hieronymo et fortasse aliis nominatim erant reprehensa, qualis est fabula de baptisato leone, et munus publice docendi ac baptizandi a primo fabulatore S. Theclae assertum, teste Tertulliano. Mutavit insuper titulum et suppositum auctoris nomen.* Haec eiusmodi sunt ut invitus ille contrariae sententiae defensor extiterit. Quod est enim illud apud Tertullianum *de docendi tingendique licentia*, id nec in nostro opere deest. Cf. sect. 38. κατηγήσασα αὐτὴν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, sect. 40. Ὑπαγε καὶ διδάσκε τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, sect. 43. καὶ πολλοὺς ἐφώτισεν, sect. 34. ἐπὶ τῷ ὄνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ βαπτίζομαι, sect. 40. καὶ μοὶ συνήργησεν εἰς τὸ λούσασθαι. Hieronymus vero quod scribit de fabula leonis baptizati, id satis recte Grabium commentatum esse arbitror l. l. pag. 92 sq. Ipsa enim acta Hieronymum haud legisse putat, illam vero fabulam, praeter Hieronymum a nemine eorum omnium qui tot mirabilia Theclae citant commemoratam, ex iis ortam esse quae sect. 33 sq. de leaena Theclam

antequam „baptizaretur“ mirabiliter contra bestias defendente narrata sunt: nisi forte ea fabula appendix quaedam actorum supposititia existimanda est; quae opinio eo commendatur modo quo Hieronymus iuxta ponit περιόδους et fabulam. Quod utut est, certe ex Hieronymi verbis efficere non licet, diversum esse nostrum opus ab opere eo de quo ille loquitur, praesertim quum aequales Hieronymi ex nostro hausisse opere vel maxime probabile sit. Praeterea, ut id addam, nihili est quod periit in titulo Pauli nomen, quod per meram fraudem praepositum ipse auctor dum vivebat confessus est.

Ad tuendam vero actorum nostrorum antiquitatem magnopere valent, ut iam indicatum est, tot antiquorum testimonia, quae ita comparata sunt ut non tantum ex traditione simili sed ex ipso libro qui ad nos pervenit hausta videantur. Quod neque is negat quem in Actis Sanctorum ea de re scripsisse dixi. Probavit is in primis hoc, Basilio Seleuciae in Isauria episcopo, qui libellum de rebus Theclae composuisse creditur, ea *acta praeluxisse*, etsi addit ne nimium dicat aut certe alia valde similia. Nam *tolum*, ait, *historiae aut fabulae potius ordinem secutus est Basilius, rescissis aut immutatis subinde paucissimis*. Praeter illum vero Basilium Seleucensem qui esse videtur, aliquid de Thecla martyre referunt quod actis Pauli et Theclae expositum legimus, de latinis Cyprianus Antiochenus²⁴⁾, Ambrosius²⁵⁾, Faustus manichaeus apud Augustinum²⁶⁾, Zeno Veronensis²⁷⁾ aliique, de graecis Metho-

²⁴⁾ Cf. Cypriani Antiochen. oratio pro martyribus (sub finem) *Assiste nobis sicut apostolis in vinculis, Theclae in ignibus, Paulo in persecutionibus, Petro in fluctibus.* Idem in oratione quam sub die passionis suae dixit: *Liber me de medio seculi huius, sicut liberasti Theclam de medio amphitheatro.*

²⁵⁾ Cf. Ambros. de virginibus lib. II. (ed. Basil. 1538. I. p. 100.) Thecla doceat innolari quae copulam fugiens nuptiale et sponsi furore damnata naturam etiam bestiarum virginitatis venerazione mulavit. Namque parata ad feras, cum adspectus quoque declinaret virorum ac vitalia ipsa saevu offerret leoni, fecit ut qui impudicos detulerant oculos, pudicos referrent. Cernere erat lingentem pedes bestiam cubilare humi, multo testificanter sono quod sacrum virginis corpus violare non posset. Ergo adorabat praedam suam bestia, et propriae oblitia naturae naturam induerat quam homines amiserant.

²⁶⁾ Cf. Augustin. (tom. VIII. pag. 446.) contra Faust. XXX, 4. ubi Fausti verba de Paulo haec leguntur: *Cum Theclam oppigneratam iam thalamo in amore sermone suo perpetuae virginitatis incendit.*

²⁷⁾ Cf. Zenonis lib. I. tract. 8. (qui dadum inter genuinos numeratur) de

dius²⁸), Gregorius Nysseus²⁹), Gregorius Nazianzenus³⁰), Epiphanius³¹), Chrysostomus³²) aliisque³³).

Quae quum ita sint, non possum quin Ernesto Grabio assentiar existimanti acta ea quae etiamnum habemus ad presbyterum illum Asiaticum aetatem Tertulliani antecedentem referenda esse. Quibus quid veri subsit in magna fabulositate, hic non attinet quaerere: etsi haud probo Thomae Ittingii de hac re disputationem negantis exstitisse Theclam³⁴).

timore. (Galland. V, 122.) *Adversus Theclam accusator acerrimus linguae esset gladium; cum suis sibi ministris publicae leges insanunt; stimulis acutis feritas in ferocitatem, et tamen hominibus milior inventur. Ne quid scena tam dirae inhumanitatis deesse videatur, immittuntur etiam marina monstra. Lacrimis omnibus spoliatur puella, vestitur incendio. Inter tot instrumenta mortis, spectatore metuente, secura calca genera universa terrorum etc.*

²⁸) Cf. Method. conviv. virgin. in psalmo, quem ipsa Thecla dicit (Galland. III. p. 742): Βροτῶν πολυστένακτον δύλων ἐκφυγοῦσα καὶ βίου τρυφῆς ἀδονάς, ζρωτα, σαῖς (ad coelestem sponsum loquitur) ὑπὲ ἀγχάλιας ζωηφόρος ποιῶ σκέπτεσθαι -- Γάμων λιποῦσα τὰ δυητὰ λέκτρα καὶ δόμον, ἀναξ, διὸ οὐ πολύχρυσον -- Δόλους δράκοντος ἐκφυγοῦσα μυρίους, μάχαρ, θεατηρίους, ἔτι δὲ καὶ πυρὸς φλόγα καὶ θηρίων ἀνημέρων δρμάς βροτοφθόρους, σὲ προσμένουσα ἀπ' οὐρανῶν.

²⁹) Cf. Greg. Nys. homil. 14. in cantic. canticor. tom. I. p. 676. (ed. Paris. 1615.) Τοιαύτην ὁ ποτε Παῦλος σμύριναν προχέει τοῦ στόματος, μεμιγμένην τῷ καλαφῷ χρίνει τῆς σωφροσύνης ἐν ἀκοΐς τῆς ἀγίας παρθένου. Θάκλα δὲ τὴν τὴν παρθένον, ἡ καλῶς τῇ ψυχῇ τὰς ἀπορρεούσας σταγόνας ἐν έστητῇ δεξιαὶ δακτύῳ διαλαμβάνει τὸν Κέωναν ἀνθρώπων, πᾶσαν σαρκωθῆ δάκνουσαν τε καὶ ἐπι-θυμίαν έστητῇ ἀποσβέσσασα.

³⁰) Cf. Greg. Nazianz. praecept. ad virgines p. 59. (ed. Colon. 1690.) v. 190 sqq. Τίς Θάκλαν ἐσάωσεν ὑπὲ τῶν πυρός, ἢ τίς θήσει Θηρῶν ὡμορόφων χρατερὸν μάνος; ἢ μέγα θαῦμα. Παρθενὴ καὶ θῆρας ἐκοίμασεν οὐδὲ ἐτάλασσαν Παρθενικῆς δέμας ἀγνὸν έτοις γενέσσαι μηγῆναι.

³¹) Cf. Eriphian. haeres. LXXXVIII. (LVIII.) 16. καὶ Θάκλα μὲν συκαντῷ Παῦλῳ τῷ ἀγίῳ καὶ διαλύεται γάμῳ, ὄρμαστὸν ἔχοντα εὐειδέστατον, πρωτεύοντα δὲ πόλεις, πλούσιον ἄγαν, εὐγενέστατον δὲ ἐν τῷ βίῳ καὶ διαφανέστατον· καὶ περιφρονεῖ τῶν ἐπιγείων τὴν ἀγία, ἵνα τῶν ἐπουρανίων ἔγκρατῆς γένηται.

³²) Cf. Chrysost. in acta app. homil. 25, ad finem: "Ἄκουοσι περὶ τῆς μακαρίας Θάκλης. ἔσειναν ίνα Παῦλον Ιωη, καὶ τὰ χρυσά έδωκεν έστητῇ. οὐ δὲ ίνα τὸν Χριστὸν Ιωης, οὐδὲ ὄβολὸν δέδως ετc.

³³) Cf. quo citat Baronius tomo I. Annalium, ad annum Christi XLVII. et in annotatis ad Martyrolog. Rom. d. XXIII. m. Septembr., item Petr. Pantinus in Basilii Seleuc. de vita ac miraculis D. Theclae lib. II. Antwerp. 1608, pag. 223 sq., item Ern. Grabe in Spicileg. l. l., item Act. 88. l. l.

³⁴) Cf. Thom. Itting: de bibliothecis et catenis patrum pag. 700 sqq. Pag. 702 est: *Mihi vero, ut animi mei sententiam dicoam, tota Theclae historia mera fabula videtur.*

Textu vero non incorrupto acta Pauli et Theclae ad nos pervenisse, per se clarum est. Videntur posteriorum hominum ingenia eo maiore licentia recensendi textum usum esse, quo maiorem celebritatem historia Theclae per antiquam ecclesiam et graecam et latinam quarto iam saeculo assecuta est.

Sed iam dicendum est quid in edendis actis Pauli et Theclae praestitum sit. Postquam anno 1608. Antverpiae Petr. Pantinus decanus Bruxellensis ediderat *Basili; Seleuciae in Isauria episcopi de vita ac miraculis D. Theclae virginis martyris Iconiensis* libros duo, adjuncto *Simeonis Metaphrastae Logothetae de eadem martyre tractatu singulari*, ipsa antiqua acta Pauli et Theclae quae dicuntur grecce et latine prodierunt studio Ernesti Grabii in Spicilegio SS. PP. Oxoniae 1698. tom. I. pag. 95—128. Usus est Grabius ad editionem suam codice Barocc. 180. bibl. Bodleianae. Praeterea *Ego vero, inquit, hic illuc ex antiqua latina versione, quae in celebrissima hac bibliotheca codice 39. Digbaei exstat, nec non ex graeco Basili; Seleuciensis commentario emendavi ac supplevi, propriamque lati- nam interpretationem cum notis addidi, subiuncta ad calcem versione antiqua.* Ex his editoris verbis satis apparet quam imperfecta fuerit editio Grabii, quae nibilominus fideliter, Thilone teste, repetita est ab Ierem. Jonesio in altero tomo libri: A new and full method of settling the canonical authority of the New Testament, etc. London 1726. (post iteratum est opus.) Vedit Thilo Oxonii codicem Grabii, eumque „negligentissime exaratum“, et actorum textum „perquam depravatum“ dicit. Inventa ibi est etiam in ipsis actis magna lacuna sect. 27. post *χατέχρινεν* usque sect. 32. Τῶν δὲ λεγουσῶν. Hanc lacunam anno 1715. supplevit Thom. Hearne in appendice ad *Joannis Lelandi antiquarii collectanea*, parte secunda (Vol. 6.) pag. 67—69. Codex unde is hausit Oxoniensis est Huntingtoni, nulla re nisi scripturae vitiositate insignis.

Hinc nobis demum contigit integrum atque emendatum ex ipsis antiquis codicibus edere graecum textum actorum Pauli et Theclae. Adhibuimus autem codices Parisienses tres, qui parem fere antiquitatis laudem habent.

A i. e. cod. Paris. bibl. Reg. nunc Nation. num. 520. saeculi undecimi, qui loco VI. fol. 39 sqq. haec acta continet.

B i. e. cod. Paris. eiusdem bibliothecae num. 1454. saeculi decimi, fol. 72 sqq. loco XI.

C i. e. cod. Paris. eiusdem bibliothecae num. 1468. saeculi undecimi, fol. 38 sqq. loco VII.

Contulimus vero etiam ubique Grabii textum Baroccianum, notatum G siglo, et codicem Oxoniensem latinum ab eo editum, Dibacii num. 39. notatum a nobis siglo D²⁵), itemque fragmentum Th. Hearnii, apud nos H siglo significatum. Nonnihil etiam ex Simeone Metaphraste, ut Pantinus edidit, laudavimus.

Versio latina aequa ac graecus actorum textus haud raro in libris antiquis mss. reperiri videtur. Illam I. S. (i. e. Io. Stilting, auctor illius de Thecla commentarii historici critici) in Actis SS. l. l. pag. 546. se quoque in quatuor codicibus Musei ipsorum habere indicavit.

III. ACTA BARNABAE AUCTORE MARCO

sive (ut accuratius reddamus id quod in graeco est)

Periodi et martyrium sancti Barnabae apostoli.

Ad haec acta edenda usi sumus maxime et quidem primi codice Parisiensi signato in bibl. Reg. nunc Nation. numero 1470. De insigni eius vetustate supra diximus ad Acta Petri et Pauli, ubi nobis est codex A; vide pag. XVI sq.: scriptus est enim anno Christi 890. Adhibuimus vero etiam alterum codicem eumque Vaticanum num. 1667., quemadmodum Dan. Papebrochius exscripsit in Actis Sanctorum, mensis Iunii tomo secundo, Antverp. 1698., pag. 431 — 436., ubi est: [S. Barnabae apostoli] *Acta et passio in Cypro, sub nomine Ioannis Marci, Barnabae consobrini, edita, ex Ms. Vaticano et Guilielmi Card. Sirleti interpretatione.* Cuius Vaticani codicis scriptura raro sed tamen aliquoties praestare visa est scripturae Parisiensi, ut ex apparatu nostro videre licet. Inprimis vero male habebat Pape-

²⁵) Ubi est (D), non D, in commentario nostro, significatur proxime accedere D ad lectionem eam cui apponitur.

brochii editio Vaticana propterea quod fere omnia praetermisserat quae apud nos sectionibus 6. et 7. leguntur. Quo loco una intelligitur, Sirleti versionem latinam Vaticano codice 6187. servatam pependisse maxime ab eodem Papebrochii codice graeco.

Ex notis Papebrochii, unde iam nonnihil sub textu adscriptimus, etiam haec apponere placet.

Ad verba sectionis 5. μαθὼν ὅτι ἐν Ἀντιοχείᾳ εἰστιν: Vide Actor.

XV. 35. cui loco nihil hic contrarium dicitur, etsi aliter res narretur. Nescio igitur quaenam et ubi invenienda sint Baronio contempta quaedam Barnabae *Acta*, quae nomine Ioannis ab aliquo nebulone scripta circumferuntur et ab imperitis magno applausu excipiuntur, multis et apertissimis coagmentata mendaciis, ut sunt ea potissimum quae *Actorum Apostolorum historiae* a Luca conscriptae repugnant Sed in his non immoramus: reiectum enim prorsus esse librum illum Abdiæ nomine praenotatum, in quo haec Ioannis Marci nomine de rebus gestis Barnabae scriptis mandata sunt, dictum est. Ita ille ad annum 31.³⁶⁾ num. 51. Habeo Historiam Apostolicam sub nomine Abdiæ Babylonii ex interpretatione Iulii Africani editam Parisiis ---; habeo eamdem cum praefatione Melitonis episcopi ---: sed nulla ibi acta S. Barnabae: ut alia esse oporteat quae dictae Historiae subiuncta vidit Baronius³⁷⁾. Ad εἰς Λαοδίκειαν sect. 11: Distat Antiochia Laodicea Syriae, amplio gaudens portu, paucis leucis versus meridiem; unde tringita circiter leucarum est navigatio in Cyprum.

Ad ὁ ἄνεμος ἐναντίος sect. 11: Puta septemtrionalis, quo repellente praetervecti Cyprum eoque tandem in meridionalem converso appulerint in confiniis Pamphyliae, ubi Coracesium, hic dictum Corasium.

Ad ἐν πόλει Ἀνεμουρίῳ sect. 12: Anemurium oppidum et promontorium Ciliciae, unde proximus in Cyprum trajectus, Coracesio circiter viginti leucis in ortum distans, ut littore interposito

³⁶⁾ Lege 51. pro 31.

³⁷⁾ Erravit Baronius quod haec Acta Barnabae, de quibus ipsis vel aliis similibus omnino dicere videtur, in Abdiæ libro haberi existimavit. Nec vero magis Abdiæ Historiae apostolicae in decreto Gelasiano notissimo illo damnatae sunt.

obiectas oporteat concipere hic nominatas insulas, Pitiusam et Aconesias, quarum alibi nulla mentio nec locus in tabulis circa istas partes valde imperfectus: neque enim hoc faciunt Pitiusae Balearibus proximae et toto mediterraneo remotae a Cilicia³⁸). Ad Κρομμυακάτη sect. 14: Ciceroni lib. 12. Epist. Cromnyon, alias Ceparum, promontorium Cypri ex adverso Anemurii³⁹).

Ad ἐν Δασπήῳ sect. 16: Lapithus, aliis etiam Lapathus et Lapethus Δάσπηος urbs, ad sinum eundem ad quem et Soli, aequae ac hi regionis sibi adiectae caput, Lapathia inde dictae⁴⁰). Ad Ταμασέων sect. 17: Tamassus urbs olim mediterranea Cypri, nunc vicus exiguis prope Nicosiam, inquit Boúdran in lexico geographicō. Tamesia Polybio.

Ad Κιταιῶν ibidem: Cithium urbs et promontorium in meridionali latere insulae: ubi etiam hodie vicus dictus Chiti et Capo-chili.

Similes notae spectant Olympum, Paphum, Curium (Plinio Curias), Amathuntem, Salamina, item insulas ante Salamina. Porro ad εὐσεβοῦς δὲ Ἱερουσαλὸν sect. 23. haec notantur:

Graecum Εὔσεβής, Pius, in Eusebii nomen convertit Mombritiona et Ultraiectina Legenda, quibus consonat Petrus de Natalibus; addunt autem quod Barnabae necem praecipitaverint Iudaei, verentes ne hunc ille eriperet de manibus eorum. Suspicor revera genuinam esse horum lectionem, scriptumque fuisse Εὔσεβίου δέ τινος Ἱερουσαλόν, Eusebio autem quodam Iebussaeo, eo quod infra dicatur ibi olim habitasse gens Iebusaeorum, expulsa scilicet ex Palaestina a Davide.

Ad ἔως τῆς κώμης Λεδρῶν sect. 25. haec adduntur: Sirletus pro ἔως, usque, videtur legisse ξέω, extra. Λεδρῶν autem seu

³⁸) Sed cf. Stephani Thesaur. gr. ling. VI. sub voce Πιτιούεις, εσσα, εν, pag. 1131.; item sub voce Πιτύα, pag. 1129.

³⁹) Ciceron. epist. ad div. XII, 13. est subscriptum: Data Cypro, a Crommyu-acride. De quo Cypri promontorio contra Anemurium Ciliciae promontorium sito, quod Graecis dici solet Κρομμύου ἄκρα, cf. Strabo XIV. p. 669. 682. 683.

⁴⁰) Cf. Stephan. Thesaur. gr. ling. V. sub voce Δάσπηος.

potius Λεδρῶν Ledrensum episcopatus adscribitur S. Triphyllo, crediturque postea Nicosiae nomen adeptus: quae est urbs olim etiam regia et mediterranea, distans Salamine p. m. 30 circiter.

Denique hoc de istis Barnabae Actis iudicium addit Papebrochius:

Hactenus Itinerarium istud, in quo nihil mendaciter dictum invenias, solumque errasse arguitur auctor, ante corporis inventionem ex vulgi opinione scribens illud in cineres redactum fuisse, eoque demonstrans se non esse quem prae se fert Ioannem Marcum. Sicut autem accurate prosequitur praecipua nomina civitatum Cypri, sic non dubitem quin Timon, Ariston, Heraclites, Rhodon, Aristoclianus, vera sint nomina Sanctorum a Barnaba ibidem ordinatorum, quibus suus olim cultus fuerit, fortassis et nunc sit. Verosimile est etiam media et ultima apostoli acta in Cypro fuisse coniuncta ab auctore, ignorante quid interim ille in Italia egerit, quoniam eius rei nulla vigebat apud Cyprios memoria cum istaec scriberentur; neendum etiam natus erat suppositius Dorotheus, unde de adscripto illi Mediolanensium episcopatu aliquid discerent Cyprii.

Praeterea in Actis SS., antequam acta Barnabae adscripta Jo. Marco ex ms. Vaticano et Sirleti interpretatione exhibentur, vario modo in horum actuum originem atque auctoritatem inquiritur. Auctorem eius qui ibi habetur commentarii de Barnaba res potissimum duae occupabant: altera indicationem spectat temporis quo Barnabas ex combustione in ms. Vatic. 41) sepultus dicitur; altera in eo versatur quod Barnabas combustus et ipsa ossa eius dicuntur in cineres redacti, invita traditione celebratissima de reliquiis Barnabae saeculo V. in Cypro insula inventis multisque saeculis post in Mediolanensem civitatem translatis. Afferuntur ibidem, pag. 422. C, etiam verba Iacobi de Voragine in *Historia Lombardica sive Legenda aurea de actis nostris dicta*: *Eius (i. e. Barnabae) Passionem compilavit Ioannes qui et Marcus, eius consobrinus, maxime a visione il-*

⁴¹⁾ In Parisiensi codice, quem eo loco sequi maluimus, ea temporis indicatio plane desideratur. Cf. sect. 24.

ius Ioannis usque fere in finem, quam Beda de greco in latinum creditur transtulisse.

Quae de Beda illorum actuum interprete opinio a pluribus confirmata est, sed frustra. Quam in rem recte Papebrochius I. l. pag. 422. E: *Si Beda auctor esset Mombritianae legendae (quam potius alicui Mediolanensi adscripterim propter eius urbis apostolatum ibidem S. Barnabae operose adscriptum), non omisisset hunc referre in suo genuino Martyrologio, vel solo non fuisset contentus nomine, solitus addere elogia nominibus Sanctorum quorum acta nancisci potuerat, immo eos fere solos fastis suis inscribere.* Addit idem quantopere Mombrilianus interpres pepercerit Mediolanensium prae sumptioni, integrum se caput apostoli habere iactantium. Tacuit enim ille, quod in greco est, redacta in cinerem ossa, additis modo his: *Impii Iudei non satiati de nece illius (i. e. Barnabae) zelo odii concitati tulerunt sacratissimum corpus eius et in locello plumbeo concludentes in mare prae cipitare disponebant.* Porro ad testimonium actis contrarium provocatur *Alexandri monachi, qui non adeo diu post inventionem corporis scribens in Cypro, certe cum adhuc recens esset haeresis a Petro Fullone anno 474. suscitatae.* Cui Alejandro consonare probantur *Theodorus Lector et Georgius Cedrenus.* Cedreni enim verba ad Theodorum composita ad annum Zenonis quartum sive Christi 478. baec laudantur: Τούτῳ τῷ χρόνῳ τὸ τοῦ ἀγίου ἀποστόλου Βαρνάβᾳ λείψανον εὑρέθη ἐν Κύπρῳ ὑπὸ δέδρον κερασέαν ξιτάμενον, ἔχον ἐπὶ τοῦ στήθους τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελιον, θιώγραφον ἀπὸ τοῦ ἀποστόλου Βαρνάβᾳ etc. Denique is commentarius in hunc modum concluditur: *Quisquis tamen Periodos scripsit, procul dubio scripsit ante praedictam corporis inventionem ex traditione indigenarum; cui de mortis tempore credi possit, veluti ex vetustioribus monumentis firmato, et quoad locorum nomina, apostolica prædicatione intra ipsam insulam illustrata.* Etc.

Subiunguntur autem commentario I: *Acta vitae prioris ex vetera editione Mombritii, collata cum membranaceo codice nostro* ⁴²⁾. II: *Embolismus: An et quando Romae, Alexandriae ac Mediolani Barnabas praedicari?* § 1: *Examinatur excursus in urbem ante mortem*

⁴²⁾ Hic codex in nota dicitur videri in Gallia ante annos septingentos scriptus.

Christi, et Alexandriam post illam: ex libro I. Recognitionum. § 2: Reliqua Barnabae et Clementis acta in Syria, ex iisdem libris Recognitionum; et horum quae fides esse possit? § 3: De Romano ac Mediolanensi S. Barnabae apostolatu eiusque fundamentis. Iam sequuntur acta nostra ex cod. Vatic. et Sirleti interpretatione. Quem libellum excipit Laudatio S. Barnabae apostoli, auctore Alexandro monacho Cypro. Ex graeco ms. Vatic. et interpretatione Franc. Zeni. Incipit prologus: Μεγίστην λόγων ὑπόθεσιν προέθετο τοῖς πτωχοτάτοις ἡμῖν ἡ πατρικὴ ύμῶν φιλομαθία. Cap. I. inscribitur: Barnabae ortus et educatio, conversio ad Christianum. Paulus exceptus. Item cap. II: Evangelium socio Ioanne Marco praedicatum, martyrium in Cypro. Item cap. III: De Petro Fullone Antiocheni patriarchatus invasore, Cyprum sibi subiicere volente. Denique cap. IV: Inventio corporis S. Barnabae, et huius exinde celebris cultus.

IV. ACTA PHILIPPI

sive, ut in graeco est,

Ex peregrinationibus Philippi apostoli.

Actus Philippi in decreto Gelasii capit. VI. loco sexto damnatos esse, vidimus supra pag. VII. Ad eandem fere cum decreto illo antiquitatem aliud de iisdem actibus testimonium pertinet. Anastasius enim Sinaita in eo libro quem scripsit de tribus quadragesimis summatim retulit quae in Περιόδῳ sive Circuitu Philippi prescripta invenerat. Iis epitome continetur libelli a nobis nunc primum editi, nisi quod, ut iam Thilo notavit in Prolegg. ad Act. Thom. pag. LXI., omissa sunt omnia quae maxime sapiunt haeresin et perculans inventoris ingenium produnt. Habent autem ita, quemadmodum Cotelerius in Monumentis ecclesiae graecae edidit, tom. III. pag. 428—430⁴³⁾:

Περὶ δὲ τῆς τεσσαρακοστῆς τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως γέγραπται ἐν τῇ περιόδῳ τοῦ ἀγίου Φιλίππου ὅτι κηρύσσων τὸν λόγον τῆς ἀληθείας κατελαβε διδάσκων καὶ τὴν τῆς Ἀσίας Ἱε-

⁴³⁾ Repetiit ex Cotelerio etiam Fabricius Cod. apocryph. II. p. 806 sqq.
Item excerptit Bellesobrius in histor. Manich. I. p. 346 sq.

ράπολιν σὺν τῷ Βαρθολομαίῳ καὶ τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ Μαριάμνῃ. ή δὲ πόλις ἐσέβετο τὴν ἔχιδναν. καὶ συλλαβόμενοι τοὺς ἀποστόλους μετὰ πολλὰς τὰς βασάνους, ἐπει τάντη ἡσαν ἀπαράδεκτοι μηδὲ ἀκούσαι ἀνεχόμενοι τοῦ θείου λόγου, χωρὶς τοῦ πρώτως ὑποδεξαμένου τοὺς ἀποστόλους· ἐκεῖνος γάρ ἐβαπτίσθη καὶ πᾶσα ἡ οἰκία καὶ συγγένεια αὐτοῦ, καὶ ἡ γυνὴ τοῦ ἀνθυπάτου· τὸν μὲν Φιλιππὸν ἐξαγαγόντες καὶ τρυπήσαντες τοὺς ἀστραγάλους ἐσταύρωσαν κατὰ κεφαλῆς, τὸν δὲ Βαρθολομαῖον ἐπὶ ἔνδον ἀνήρτησαν σύνεγγρας αὐτοῦ, τὴν δὲ Μαριάμνην κατέσχον ἐν φυλακῇ. Ἐλθόντος δὲ τοῦ ἀγίου Ἰωάννου ἐκεῖσε, εἶπε Φιλιππος πρὸς αὐτὸν ὃς ἂν αἰτήσωνται πῦρ ἐξ οὐρανοῦ κατενεχθῆναι καὶ καταναλῶσαι πάντας αὐτούς· ὅπερ ὁ ἀπόστολος διεκάλυψε γενέσθαι. μετὰ δὲ τὴν αὐτοῦ ὑποχώρησιν καὶ τριῶν ἡμερῶν παραδρομὴν προσηύξατο ὁ ἄγιος Φιλιππος, καὶ ἤνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα καὶ πάντας τοὺς εἰδωλολάτρας ζῶντας ἐς ἥδου κατήγαγε. καὶ μετὰ ταῦτα ἐφάνη αὐτῷ ὁ σωτῆρ ἀναμιμνήσκων αὐτῷ τῆς ἐντολῆς αὐτοῦ λεγούστης μὴ ἀποδιδόναι κακὸν ἀντὶ κακοῦ, καὶ τῶν λοιπῶν· εἴτα καὶ προσθείς· Ἐπει ταράχουσας τῆς ἐντολῆς μου καὶ ἐκάκωσας τοὺς λυποῦντάς σε, σὺ μὲν κοινηθήσῃ ἐνταῦθα καὶ ἀπενεχθήσῃ ἐν δόξῃ ὑπὸ τῶν ἀγίων μου ἀγγέλων ἦχῳ καὶ τοῦ παραδείσου· οὐκ εἰσελεύσῃ δέ, ἀλλὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἔντολη στήσῃ λυπούμενος καὶ κωλυόμενος ὑπὸ τῆς φλογίνης βομφαίας, ἀνθ' ὧν ἐλύπησας τοὺς ἀδικοῦντάς σε· εἴτα εἰσελεύσῃ καὶ ἀπολήψῃ τὸν ἡτοιμασμένον σοι τόπον. ἀνενεγκὼν δὲ καὶ τοὺς κατενεχθέντας ἐν τῷ ᾕδῃ, ἀνηλθεν εἰς οὐρανούς. εἴτα διεστελλατο ὁ Φιλιππος τῷ Βαρθολομαίῳ καὶ τῇ Μαριάμνῃ ὥστε εἰπεῖν Ἱακώβῳ καὶ τοῖς λοιποῖς ἀποστόλοις νηστεῦσαι καὶ προσεύξασθαι περὶ αὐτοῦ τεσσαράκοντα ἡμέρας. καὶ οὕτως οἱ ἀπόστολοι πᾶσι τοῖς πιστοῖς τεσσαράκοντα ἡμερῶν νηστεῖσαν καὶ προσευχὴν διωρίσαντο· καὶ ἐφυλάχθη παρὰ τῶν ἀγίων πατέρων καὶ τῶν ζ οἰκουμενικῶν συνόδων. καὶ ἐνενομοθετήθη οὐχὶ πέντε ἡ ὁκτώ ἡ δέκα ἡμερῶν νηστείᾳ ἀλλὰ τεσσαράκοντα.

Ipsum autem libellum nostrum Hagiographis ex codice Vaticano innotuisse et ab iis editionis honore indignum habitum esse,
cl. Thilo ex iis conclusit quae illi ad diem I. mens. Maii adnota-

runt⁴⁴⁾. Quod dubito an recte. Neutrum enim eorum quae illi ex libro Vaticano ms. laudant in nostris actibus invenitur: neque enim narratur, Stachyn a caecitate liberatum esse quam tulisset annos quadraginta; neque magis leopardus et hoedus caprarum, de quibus sect. 36. sermo est, humana voce locuti traduntur. Utrumque vero ita comparatum est ut praecessisse videatur res in nostro libello expressitas. Propterea aliam Periodorum quas vocant Philippi partem — quamque imperfectam, ut ipsi testantur — ex Vaticano codice Hagiographis innotuisse arbitror. Quam in rem confer etiam quae post disseremus de codicis Veneti nota ad libri titulum addita, item quae adnotabuntur ad altera Philippi acta, quae acta in Hellade dicuntur.

Quanto vero opere traditiones de Philippo quum apud Latinos tum maxime apud Graecos celebratae ab apocryphis eius Periodis quas vocant pendeant, quo facilius intelligatur, excerpere placet plures locos ab Hagiographis ad illustrandam Philippi vitam allatos.

In menologio Basilii Porphyrogeniti auctoritate ante septem saecula edito (editus est is Act. SS. tomus anno 1680.) ad XIV. diem Novembris haec leguntur: *Philippus ex duodecim apostolis unus, Bethsaide Galilaeae natus, post Iesu Christi ascensionem miraculorum frequentia insignis, Traiano imperatore profectus est Hieropolim cum septem filiabus et Mariamne sorore sua et Bartholomaeo apostolo, ubi Iesu Christi verbum nusquam non disseminando deducebat ab idolorum vanitate multitudinem gentilium, qui eodem in loco simul cum Nicanora uxore proconsulis, hominis inter suos primarii, serpentem dignabantur cultu et honore divino. Quare cum proconsulis iussu Bartholomaeus et Philippus sublimibus e muro pedibus penderent, orante Philippo gentiles omnes cum proconsule, cum viperam, cum sacerdotibus eius, repentina terrarum hiatu hausti sunt. Verum omnes singulari Dei beneficio, praeter proconsulem caedis Sanctorum auctorem et viperam, emersere in*

⁴⁴⁾ Cf. Act. SS. mens. Maii tom. I. pag. 8. F, ubi haec leguntur: Alia acta graeca descripsimus Romae ex codice Vaticano signato 808, sed imperfecta; quae non est operae pretium edere: solum noto quod hic dicatur inter miracula praefatus Stachys a caecitate liberatus, quam tulerat annis quadraginta: leopardus etiam et hoedus caprarum humana voce locuti. Item cf. Thil. Prolegg. ad Act. Thom. pag. LXIII.

apertum aerem; solutoque Bartholomaeo Philippus eo cruciato consumptus est. Cf. l. l. pag. 8. C.

Item per vetustum synaxarium graecum ecclesiae Constantinopolitanae ad eundem diem haec scripta habet: -- *Hic post ascensionem Domini sortitus Asiaticam terram, sub Traiano imperatore Hieropolim (quae tunc Opkioryme, quasi serpentinus impetus, dicitur) accessit cum Mariamne sorore sua et Bartholomaeo apostolo. Docebat autem evangelium Christi, peroradens infidelibus ut ab errore idolorum discederent: viperam namque instar dei habebant. Multi autem fidem Christi suscipiebant, inter quos erat Nicanora uxor proconsulis, qui ea magna ignominia prosequebatur, volens plurimum ulcisci. Quare caput calcaneis pedum perforatis mandavit inverso capite de ligno suspendi una cum apostolo Bartholomaeo, cui idem supplicium inflictum. Cum Philippus ita suspensus preces funderet, subito terra aperta absorpsit omnes infideles Hieropoli existentes una cum proconsulo et vipera huiusque sacerdotibus. Verum miserante Christo omnes, excepto proconsule et vipera, liberati sunt. Et mox Bartholomaum dissoluerunt; Philippus autem eorum repressit conatus, atque ita in ligno vitam finivit. Huius corpus cum Bartholomaeus et Mariamne sepulturae tradidissent, in Lycaoniam discesserunt. Cf. l. l. pag. 8. D.*

Item in Menaeis et excusis et manuscriptis, ut ibidem notatum est, Philippus cum Bartholomaeo et Mariamne sorore Mysiae et Lydiae civitates praedicando evangelium obiisse dicitur, et multa pericula et afflictiones ab infidelibus pertulisse, etiam cum Iohanne evangelista, qui id temporis Christum in Asia praedicabat, egisse. Ibidem ipse proconsul appellatur Nicanor, cuius uxor Christi fidem amplexa erat, et additur mentio de Stachy, cuius domus a proconsule et populo incensa erat; diciturque idem Stachys episcopus Byzantius creatus.

Porro afferuntur ab Hagiographis l. l. pag. 12. F. acta Philippi ex mss. graecis a Metaphraste excepta, interprete Papebrochio. Ex quibus in nostram rem in primis conferenda sunt quae inde a sect. 8. usque 14. leguntur. Initium est: *Civitas quaedam Phrygiae quae sancta nominatur et incolarum frequentia praecellit ceteras aliae rum mater dicitur, sanctissimum Philippum post innumeros pro fide*

labores exceptit. Cum autem huc venisset apostolus ut etiam in ea praedicaret evangelium, eamque vidisset simulacris et inter pestifera venerata viperae cuidam monstruae cultum deferre, divino successus est zelo: et orationibus assiduis enixius incumbens Christique nomen invocans letiferam illam belluam, quae multis fuerat mortis causa, neci dedidit. Finis est: Qui autem salvati erant, festinabant quidem discipulos extinere e vinculis eosque e ligno quantocius deponere; sed cum Bartholomeum solvissent, prohibuit Philippos ne idem sibi facerent: sciebat enim sese iamiam emigraturum ad illum quem desiderabat. Ideoque e ligno pendens die tota loquebatur cum civibus de salute ipsorum confirmansque eorum animos exhortando, et preces pro iis fundens sancte inter sancta excessit eloquia, atque ad Dominum quem amaverat transiit, animam suam in manus illius commendans. Venerandum porro illius corpus a Bartholomeo et Marianne, cum ea splendide persolvissent quae fieri in sepulturis consueverunt, depositum est etc.

Quibus actis adduntur ibidem pag. 14. F sq. *Miracula S. Philippi ex magnis Graecorum Menaeis.*

Atque haec quidem omnia ex Graecorum potissimum libris petitia sunt. Quae vero *Philippi vita ex pluribus vetustis mss. latinis et breviariis Romanis* edita est ab Hagiographis l. l. pag. 11. F sq., ea et satis brevis est et maximam partem transcripta ex Pseudo-Abdiae historiarum apostolicarum libro X., ubi de rebus Hierapoli gestis breviter sic scriptum est⁴⁴⁾: *Ipse vero apostolus -- per revelationem in Asiam reversus est et in civitate Hierapoli exinde commorabatur: ubi haeresis malignam Hebonitarum extinxit, qui dicebant non verum hominem natum ex virgine Dei filium assumpsisse. (In vita Philippi: qui docebant quod non vere natus ex Maria virgine Dei filius carnem assumptisset.)*

Caute vero a tradendis Philippi historiis abstinuit Eusebius hist. eccles. III, 31. Nihil enim nisi haec ex Polycratis Ephesinorum episcopi ad Victorem episcopum Romanum epistola affert: καὶ γὰρ καὶ κατὰ τὴν Ἀσίαν μεγάλα στοιχεῖα κεκοίηται, ἀτινα ἀναστήσεται τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῆς παρουσίας τοῦ χυρίου, ἐν τῇ ἔρχεται μετὰ δόξης ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἀναζητήσει πάντας τοὺς

⁴⁴⁾ Cf. Fabric. Cod. apocr. II. p. 740 sq.

άγίους· Φιλίππον τὸν τῶν δώδεκα ἀποστόλων, ὃς κακούμηται ἐν Ἱεραπόλει, καὶ δύο θυγατέρας αὐτοῦ γεγηρακυῖαι παρθένοι -- Itemque ex Caii dialogo verba laudat haec: μετὰ τούτο δὲ προφήτεις τέσσαρες αἱ Φιλίπποι γεγένηται ἐν Ἱεραπόλει τῇ κατὰ τὴν Ἀσίαν· ὁ τάφος αὐτῶν ἔστιν ἑκεῖ καὶ ὁ τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

Cum qua Eusebii moderatione confer Nicephori temeritatem, quem quidem apocryphis historiis uti consueuisse constat. Is enim bistor. eccles. lib. II. cap. 59. de Philippo et Bartholomeo apostolis haec habet: Φιλίππῳ δὲ καὶ Βαρθολομαίῳ Συρίᾳ τε καὶ Ἀσίᾳ ἡ ἄνω κεκλήρωτο. -- ὃ γε μὴν Φιλίππος τὰς τῆς Ἀσίας διαών πόλεις καὶ εἰς Ἱεράπολιν τῆς Φρυγίας ἔρχεται -- τόσον γε μὴν εἰδώλοις προστετηκυῖαιν ὡς καὶ ἔχιδναιν θηρίον ἰοβόλον τε καὶ ἀκάθαρτον θαλαμεύειν ἐντέμψ τε θεραπείᾳ τιμᾶν οἷα θεῷ καὶ τισ θυσίαις ἐκτρέφειν καὶ ὑπερφυῶς προσανέχειν αὐτῷ. ἀλλὰ τοῦ ἀποστόλου τῷ τόπῳ ἐπιδημήσαντος, συνείπετο δέ οἱ καὶ ἡ σύγγονος αὐτῷ Μαριάμνη παρθενίαν ἐπανηρημένη τὴν διὰ βίου, εὐθὺς τό τε κατεῖδωλον τῆς χώρας ἐσβέννυτο καὶ τὸ θράσος τῶν ἐπιούκων δαιμόνων ἀσθενές ἦν· ἥ γε μὴν εἰρημένη θεός ἔχιδνα οὖκοθεν ἀνερρήγγυντο, καὶ ὡς ἀπὸ πυρὸς φλέγοντος ἔξηλαύνετο; αἰσχύνη τε οἱ ταύτῃ δὴ προσανέχοντες ἐκαλύπτοντο. θαυμάτων γάρ καὶ τεραστίων ὅτι πλείστων ἐπιφρέδων διά τε Φιλίππου καὶ Μαριάμνης, στάσις τῷ πλήθει ἀνερριπίζετο· οἱ μὲν γάρ τῷ Βαρθολομαίου καὶ Φιλίππου θεῷ προσετίθεντο· τὸν γάρ καὶ Βαρθολομαίος ἐξ ὑπογύρου εἰς συνεργίαν Φιλίππῳ παρὰ τοῦ κυρίου ἀποσταλεῖς· οἱ δὲ καὶ ἐτὶ τῇ δαιμονιώδει προλήψει προστετηκότες ἤσαν. οἱ καὶ ἐπισύστασιν ποιησάμενοι, εἰσπεσόντες ἀθρόον Φιλίππον μὲν ἔκειθεν ποθὲν διαρπάσαντες καθάπερ τι σφάγιον ἐπὶ τυνος κίονος κατὰ κεφαλῆς ἀπηρώρουν· Βαρθολομαίον δὲ ὅρθιον, ἐπὶ ἔνδον κατὰ σχῆμα σταυροῦ ἀναρτῶσιν. οὕτω δ' ἔχοντος σχήματος τρέπονται μὲν εἰς εὐχήν· ὑπενόστει δὲ ὁ χῶρος εὐθὺς εἰς βάθος μέγιστον συνιζάνων, συγκρατεσπῶντο δὲ οἱ λαοί· ἐν χρῷ δὲ κινδύνου καὶ τῇ πόλις πᾶσα καθίστατο. αἰσθόμενοι δὲ οἱ περιλειφθέντες ὡς ἕκτισις ἀπωλείας τῆς εἰς τοὺς μύστας Χριστοῦ παροικίας ταῦτα ἔστιν, ἔξαπτινα πάντες τὴν κατὰ Χριστὸν ἡσπάζοντο πόστιν. καὶ ὁ μὲν Βαρθολομαίος τῶν δεσμῶν ἀπελύετο, ὃς

τὸν γενναῖον Φιλίππου ὁσίας τηνικαῦτα τῷ μαρτυρίῳ τελειωθέντα τῇ γῇ καταθέμενος, καὶ τὴν πόλιν πᾶσαν φωτίσας καὶ Χριστῷ παραθέμενος, μετὰ χρόνους ἐς ὕστερον καὶ αὐτὸς ἐν Οὐρβανοπόλει τῆς Κιλίκων ἐπαρχίας σταυρῷ πάλιν ἀνατίθεται πρὸς τὸν μόνον ποθούμενον ἀνατρέχει Χριστόν. Haec quomodo ex nostro libello fluxerint et tamen propria quaedam teneant, accuratius visuris in promtu erit.

Reliquum est ut documenta indicemus quibus continentur acta Philippi.

Ipsi adhibuimus codices duo: uterque integer est, neque alter ab altero nimis diversus. Alter est *Parisiensis* (Par), in bibliotheca Regia nunc Nationali numero 881. signatus, saeculi XI., ubi loco 46. haec acta habentur. Alter est *Venetus* (Ven), in bibliotheca Marciana signatus numero CCCXLIX: In quo quod inscriptioni additum legitur: ἀπὸ πράξεως πεντεκαιδεκάτης μέχρι τέλους, ἐν αἷς τὸ μαρτύριον, id grave est ad pristinam libri rationem cognoscendam. Inde enim dubitari nequit quin extrema tantum actuum Philippi pars libello nostro contineatur. Priore vero verisimile est res eiusmodi traditas esse unde sua hauserit plurima *Pseudo-Abdias*; quemadmodum etiam, ut supra vidimus, quae Vaticano codice 808. continentur ad eundem actuum librū pertinere videntur.

Praeter hoc codicum par ad actorum initium contulimus alterum *Parisiensem* (Par^b), notatum in biblioth. Reg. nunc Nation. num. 1454., saeculi decimi. Sed is et mancus est in fine et tam graviter affectus madore ut plurima legi nequeant. Nec ipsius tituli scripturam assequi poteram; complectitur vero versus quatuor, ut simile quid atque in Veneto codice additum esse suspicari possis.

Tertium *Parisiensem* codicem, notatum in eadem bibliotheca num. 1468., saeculi undecimi, in quo Μαρτύριον τοῦ ἀγίου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Φιλίππου loco 44. legitur, a me non adhibitum esse aegre fero. Etsi enim tria fere folia perierunt, quorum duobus acta finiebantur, tamen, teste Thilone in Prolegg. ad Act. Thomae pag. LXII sq., tanta est horum fragmentorum a ceteris codicibus diversitas ut aliam antiquam libri recensionem prodere videantur.

Porro codice Vaticano num. 808. Philippi acta quamquam imperfecta contineri, Hagiographi testantur. Quorum quae ratio ad acta nostra esse videatur, iam supra iudicatum est. Accedit Barroccianus codex num. 180. bibliothecae Bodleianae, unde Μαρτύριον τοῦ ἀγίου Φιλίππου in schedas suas Ern. Grabius transtulit⁴⁶⁾. Priora ibi desiderantur, neque reliqua prorsus cum nostris convenire videntur. Initium enim hoc est: "Οτε δὲ Φιλίππος ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολος κατεκλείσθη ἐν τῷ ἱερῷ τῆς ἔχθνης ὑπὸ τοῦ ἥγεμόνος⁴⁷⁾). Quae conferenda sunt cum primis verbis sectionis 17.

Denique Vindobonensem codicem cum Philippi actis in commentariis suis indicarunt Lambecius et Kollarus lib. VIII. p. 584. Codex is est XIX: histor. græc., ubi loco XIV. haec leguntur: Μηνὶ τῷ αὐτῷ (i.e. Νοεμβρίῳ) ιδ. Πρᾶξις καὶ μαρτύριον τοῦ ἀγίου καὶ πανευφῆμου ἀπόστολου Φιλίππου. Κατὰ τὸν καιρὸν ἀσεῖνον Τραϊανοῦ τοῦ βασιλέως παρειληφέτος τὴν τῶν Ρωμαίων ἀρχήν, μετὰ τὸ μαρτυρῆσαι ἐν ὅγδοῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ Σάκων τὸν τοῦ Κλωπᾶ⁴⁸⁾ ἐπίσκοπον ὄντα Ἰεροσολύμων εἰτ.

V. ACTA PHILIPPI IN HELLADE.

De his alteris Philippi actis possumus breves esse. Cognata ea esse actis illis quae modo recensuimus, quum ex aliis tum ex eo clarum sit quod in utriusque formulae quaedam mysticae syriacis vel chaldaicis verbis expressae habentur. Cf. Acta Philippi sect. 26; item Act. Philippi in Helladē sect. 18. Hinc aliquis coniecerit, et haec et illa videri ad eundem olim pertinuisse actuum Philippi librum, de cuius ambitu testem vidimus codicem Venetum ad priora Philippi acta. Cui conjecturae altera opponi potest. Posit enim antiquorum aliquis posteriorem fabulam ad prioris modum composuisse putari:

⁴⁶⁾ Ex eodem codice Oxoniensi Ern. Grabius hancit textum suum actorum Paoli et Theclæ, ut supra indicavimus.

⁴⁷⁾ Cf. Thil. Prolegg. ad Act. Thom. pag. LXIII. nota d.

⁴⁸⁾ De hoc Simone sive Symone, ut id obiter moneam, cf. Euseb. histor. eccles. III, 32.

certe enim prior libellus egregiam antiquitatis laudem habet, quam eandem in posteriore inesse dubium est.

Haec altera Philippi acta Hagiographi in libro ms. Vaticano repererunt: quod referunt ad diem VI. mens. Iunii pag. 620. et ad I. mens. Maii pag. 9. Sed in iis quae in hanc rem disputant ambiguum nescio quid inest. Ad primam enim Maii l. l. a G. H. (i. e. Godofr. Henschenio) in hunc modum scriptum est: *Minus edenda hoc loco videntur miracula quae sub nomine Philippi apostoli habentur in Graecorum Menaeis indeque apud Maximum Cytheraeum. Decipit enim apostoli nomen, etiam apostolorum discipulis commune, et (si finem ex cipias in quo continentur aliqua Hierapoli gesta) omnia spectant ad Philippum e septem primis diaconis unum, de quo infra, uti ad VI. Iunii apparebit. Idem intelligo de actis Philippi apostoli in ms. graeco Vaticano reperiendis, velut continentibus gesta Athenis in Graecia, cum Adenae in Arabia potius convenienter. Altero vero loco D. P. (i. e. Dan. Papebrochius) haec adnotavit: Egimus I. Maii de S. Philippo apostolo ex duodecim, et post illius acta quaedam, primum edita ex antiquis mss. latinis, deinde ex Metaphraste, descripsimus miracula nonnulla ex Menaeis; quae quia Hierapoli facta narrabantur, ad ipsum iudicabamus pertinere qui ibi praedicavit et obiit: priora vero omnia ibidem relata Philippum diaconum potius spectare arbitrati ad Iunium reieccimus. Movebat nos quod post longum coram Atheniensibus de fide certamen cum principe scribarum ad illum redargendum Hierosolymis accersito advectoque in Graeciam, et post socios eius pertinacissimo isto a dehiscente terra paulatim absumpto baptizatos⁴⁹), diceretur Sanctus percurrisse Candacum civitates et consensa navi pervenisse Azotum, ubi caecutientem hospitis sui filiam a gravibus oculorum doloribus liberaverit. Videbantur siquidem reginae Candacis ditiones indicari, quas ab eunuco iam instrui coepitas Philippus porro confirmaverit; cum antea non Athenis in Graecia sed Adenae in Arabia praedicasset et praedictum certamen sustinuisse, atque fundatae ibi ecclesiae Narcissum quemdam praefecisset. Nec incredibile apparebat, eundem Philippum aliquando revertisse Azotum, ubi olim inventus fuerat cum eum ab eunuchi latere*

⁴⁹⁾ Quae hucusque recensita sunt, inveniuntur omnia in alteris Philippi actibus nostris.

spiritus rapuit. Nunc, re iterum et accuratius examinata, adeo insulsa ac fabulosa videtur narratio tota, ut aegre persuaderi possim aliquid ipsi veritatis subesse. Quid enim a vero potest alienius esse quam quod scribarum princeps praedictus fingatur ab Atheniensibus seu mavis Adenensibus Philippum postulare deducendum in Ierusalem, ubi Archelaus rex eum esset ad multorum exemplum interfecturus⁵⁰⁾), cum post Herodis infanticidae filium adolescentem adhuc Christo privatum regno nullus Archelaus in Iudea regnaret? Igitur farraginem illam indignam censuimus quae hoc loco proferretur, ac multo magis prolixiorum aliam quam reperimus in Vaticano sub hoc titulo: Πράξεις τοῦ ἀγίου Φιλίππου τοῦ ἀπόστολου τὸ β' εἰς τὴν Ἑλλάδα τῶν Ἀθηνῶν. Actiones S. Philippi apostoli secundum in Helladom Atheniensium, subintellige profecti, ubi triginta philosophi aestimationi suae metuentes a nova eius doctrina miraculis grandibus confirmata magno pontifici Iudaeorum Ananiae de eo scrisse feruntur; quem caecitate percussum frustraque sanatum terra denique paulatim absumperit; ipse vero Philippus dicitur post biennium Athenis actum et episcopum presbyterosque ordinatos in Parthiam prædicaturus abūsse⁵¹⁾.

Ad edenda vero acta Philippi in Hellade uti nobis non licuit nisi uno codice Parisiensi saeculi undecimi. Signatus is est in bibliotheca Reg. nunc Nation. numero 881., ex quo eodem descripsimus alteros Philippi actus, quos hi in codice continuo excipiunt.

VII. ACTA ANDREAE.

Inter actus apostolorum apocryphos famae antiquitate et celebritate eminent actus Andreae: quos ut Eusebius (hist. eccles. III, 25.) non sine impietatis nota commemorat, et Epiphanius (haeres. XLVII, 1. LXI, 1. LXIII, 2.) imprimis placuisse per-

⁵⁰⁾ Etiam haec in alteris actibus nostris relata leguntur.

⁵¹⁾ Haec omnia rursus ex *alia farragine* allata in iisdem alteris Philippi actibus nostris habentur, eti ea a prioribus Papebrochius satis distinguit dicens prolixorem aliam farraginem. Hinc tota haec Papebrochii disputatio ad duas narrationes his actibus simillimas spectare iudicanda erit; neque enim priora eius verba ad eos actus quadrantie quibus, ut vidimus, ad primam Maii G. Henschenius breviter explicit.

hibet Encratitis Apostolicis Origenianis; ita Philastrius (*haeres.* 88.) et Augustinus (*contra adversar. legis et prophet.* I, 20.) Manichaeis aliisque haereticis comprobatos testantur. Neque desunt testimonia veterum, ut Photii Augustini Evodii Turribii, quibus efficitur Leucium ab antiquis actuum Andreae auctorem haberi solitum esse. Cui libro idem quod plerisque Leucii libris evenisse probabile est, ut retractaretur ab hominibus fidei catholicae atque sic in communem usum converteretur. Cuiusmodi retractationem illorum actuum vel potius extremae tantum eorum partis contineri actibus Andreae iis quos ipsi edidimus, Thiloni nuper est visum⁵²⁾). Quod ab antiquitate libri Leucii probabile fit, quum nemo testetur alios Andreac actus iam eadem illa aetate exstissemus: nisi id fortasse ex Philastrii verbis elicias qui l. l. scripturas apocryphas morum caussa a perfectis legendas ex haereticorum libris interpolatas atque corruptas dicit, eiusque rei exemplum ipsos Andreac actus afferre videtur. Possit etiam ad Philastrum addi Augustinus, qui l. l. ut auctoritatem infringat apocryphorum librorum Andreac et Iohannis nominibus insignitorum, nihil facit nisi quod ad iudicium ecclesiae provocat („quae si illorum essent recepta essent ab ecclesia“): quod eum vix facturum dixeris si de famosis Leucii libellis locutus esset, quos ipso auctoris nomine addito laudat de actis cum Felice Manich. II, 6: *in actis conscriptos a Leucio quos tanquam actus apostolorum scribit.* Praeterea in epistola III. ad Exsuperium Innocentius I. et actus apostolorum a Leucio et, si sana est lectio, actus Andreac a Nexocharide et Leonida philosophis compositos recenset, utrosque repudiandos declarans. Sed quum magna plerumque antiquorum ambiguitas sit de apocryphis scriptis disserentium: quaeritur an Thilonis

⁵²⁾ Cf. Thil. programma Halease in certamen academicum litterarium scriptum a. 1846: pag. XII: *Praeterea non dubito quin presbyterorum Achaeae epistola de martyrio Andreac, quam Woogius pro genuino saeculi primi scripto venditavit, fragmentum sit ex Leucii actibus desumptum et a scriptore catholicō in hanc qua in lucem prōdiū formam redactum.* (Similiter Tillemont: *Mémoires* I. p. 892.) Antea vero ideam in Prolegg. ad Act. Thom. p. LXIX. sic existimavit: *Quanquam minime adstipulari possum Woogii sententiae qui hanc epistolam genuinam arbitratur atque circiter annum octogesimum seculi primi litteris mandatam fuisse statuit; eam tamen tam antiquam esse censeo eiusque indolis ut hoc nomine inter apocrypha Novi Testamenti recenseri debeat, quibus etiam quae viris apostolicis supposita sunt annumeramus.*

conjecturae actuum eorum quos habemus convenient ratio. Si autem ita comparati sunt ut pleraque nec a veri studio aliena neque persona tanti apostoli indigna videantur. Unde factum est ut multi siue et ingenio et eruditione pollentes⁵⁴⁾ istum libellum ab ipsius primi saeculi hominibus conscriptum contenderent, etsi nec pauci aliter senserunt⁵⁴⁾. Conveniunt enim hi actus graeci cum celeberrima epistola encyclica quae dici solet *presbyterorum et diaconorum Achiae de martyrio Andreae*, quam latine dudum a pluribus publicatam esse constat⁵⁵⁾, graece vero ante hos centum annos primus edidit Car. Christ. Woog⁵⁴⁾, acerrimus laudis apostolicae in eam epistolam collatae defensor.

Qua de controversia decidere difficile est, quamquam nec Woggii sententiam circa octagesimum annum saeculi primi auctorem vivisse existimantis probare possum, nec Thilonis conjecturae nimium fidei habendum censeo: Leucii enim scriptum, quod satis diversum a libro nostro cogitari debet, ea aetate qua adhuc certa quaedam de Andreac martyrio traditio vigebat homo catholicus, in quo nec studium nec ingenium vulgare esset, in suam rem convertisse putandus est. Ut autem de fontibus unde haustus sit non satis constet, ipsum libellum cum qui ad nos peruenit et auctorem perantiquum habere nec a fide historica prorsus abhorrire⁵⁵⁾, omnino statuendum erit: quod est eiusmodi ut originem haereticam et quidem Leucianam haud ex-

⁵⁴⁾ Cf. Fabric. Cod. apocr. II. pag. 746. ubi editiones latinae recensentur, item Woogium: Presbyter. et diacon. Achiae de martyrio S. Andreae etc. Exercitat. III. pag. 114 sq.

⁵⁵⁾ Libri titulus plene sic legitur: Presbyterorum et diaconorum Achiae de martyrio S. Andreas apostoli epistola encyclica graece nunc primum ex cod. bibl. Bodlei edita, latine versa, notisque et dissertationibus illustrata studio et cura Car. Christ. Woog. Lipsiae 1749. Ibidem pag. 121 sqq. (et 114 sqq.) recensentur qui hanc epistolam saeculo apostolico adiudicarunt, ut Baronius et Bellarminus; item pag. 123 sqq. qui aliter existimarunt, ut Fabricius et Walchius, item pag. 119 sq., qui rem in medio relinquendam duxerunt, ut Dupin aliquique. Separatim etiam prodiit ibidem eodem anno eisdem Woggii de presb. et diacon. Achiae epistola etc. adversus Tillemontium dissertatione, quae verboteaus in editione epistolarum repetita est.

⁵⁶⁾ Imprimis notabile est iudicium quod de huius libri auctoritate tulit Baronius, postquam de Andreas actis per Manichaeos corruptis exposuit; cf. annales ad annum Christi 68. num. 34. ed. Antv. fol. 670. Ius verba haec sunt: *Quae vero de Andreas martyrio in epistola presbyterorum Achiae habentur expressae, digna existimata sunt ut in ecclesia recilientur. Qui honor canonico proximas est.*

cludat. Sequimur autem hac in re antiquorum scriptorum eorumque catholicorum exemplum, qui passim cum haeretica origine coniunctam defenderant laudem veritatis; quemadmodum Turribius Asturicensis ad Idacium et Ceponium episcopos scribit: *Ut autem mirabilia illa atque virtutes quae in apocryphis scripta sunt sanctorum apostolorum vel esse vel potuisse esse non dubium est, ita disputationes assertionesque illas sensuum malignorum ab haereticis constat esse inseratas⁵⁶⁾.*

Leguntur autem apud antiquos duo potissimum loci ex Andreæ actibus allati, unde coniicere licet quae ratio inter Leucii librum intercesserit et nostrum. Alter est apud Evodium Uzalensem, alter apud libri de vera et falsa poenitentia auctorem, Augustini et Evodii fere aequalem. Atque Evodii quidem locus de fide contra Mauich. cap. 38. sic habet:

Attendite in actibus Leucii quos sub nomine apostolorum scribit, qualia sint quae accipitis de Maximilla uxore Egetis, quae cum nollet marito debitum reddere, cum apostolus dixerit Uxori vir debitum reddat, similiiter et uxor viro: illa supposuerit marito suo ancillam suam Eucliam nomine, exornans eam; sicut ibi scriptum est, adversarius lenocinii et fucationibus, et eam nocte pro se vicariam supponens, ut ille nesciens cum ea tamquam cum uxore concumberet. Ibi etiam scriptum est quod cum eadem Maximilla et Iphidamia simul issent ad audiendum apostolum Andream, puerulus quidam speciosus, quem vult Leucius vel deum vel certe angelum intelligi, commendaverit eas Andreæ apostolo et perrexerit ad praetorium Egetis, et ingressus cubiculum eorum finxerit vocem muliebrem quasi Maximillae murmurantis de doloribus sexus feminei et Iphidamiae respondentis: quae colloquia cum audisset Egetes, credens eas ibi esse, discesserit. De his rebus altera secundo loco relata plane non invenitur in libello nostro; altera vero

⁵⁶⁾ Similiter loquitur Pseudo-Hieronymus in epistola Chromatio et Heliодoro episcopis inscripto (cf. Thil. Cod. apocr. I. p. CIV.): (Seleucus [sive Leucus] Manichosi discipulus) de virtutibus eorum et miraculis per eos factis vera dixit, de doctrina vero eorum plura mentitus est. Item Pseudo-Melito in passione S. Iohannis (cf. Fabric. Cod. apocr. III. p. 604. et Thil. progr. Hal. 1846. cum actis Andreæ et Matthiae p. VI.): *Vol sollicitam esse fraternalitem vestram de Leucio quodam, qui scripsit apostolorum actus - - : qui de virtutibus quidem quas per eos dominus fecit vera dixit, de doctrina vero multa mentitus est.*

leviter tantummodo tangitur, cf. sect. 15: pag. 129⁸⁷⁾). Alter vero locus in libro de vera et falsa poenitentia, 22. sic habet: *In hoc desiderio erat Andreas, qui in cruce positus a domino requirebat Tempus est ut commendes terrae corpus meum. Volebat enim eum plebs de cruce deponere. Ipse autem coepit dominum rogare Ne me permittas domine descendere vivum, sed tempus est ut commendes terrae corpus meum: tam diu enim iam portavi, tam diu super commendatum vigilavi et laboravi, quod vellem iam [ab] ipsa obedientia liberari et isto gravissimo indumento expoliari. Recordor quantum in portando onerosum, in fovendo infirmum, in coercendo lentum, in ducendo superbum labo-ravi. Scis domine. quotiens a puritate contemplationis me retrahere conabatur, quotiens a dulcissimo quietis [tuæ] somno me excitare contendebat, quantum et quotiens dolorem ingerebat. Qui igitur tam diu, pater benignissime, pugnanti restiti et tua ope superavi et vici, ut te pio et iusto remuneratore posco ne mihi ultra commendes; sed depositum reddo: commenda alii quem illud ultra non impedit et resurrectum servet et reddat, ut et ipsum quoque meritum sui laboris recipiat. Terrae me commendata, ut me amplius vigilare non oporteat, et libere ad te fontem indeficientis gaudii tendere anxiarum me non retrahat nec impedit. Hic dolebat iam non esse cum domino, nec poenitebat commendatum esse domino. Dudum observatum est⁸⁸⁾ hos Andreæ sermones parum cum iis convenire quos nunc in epistola de Andreæ passione legimus: nisi quod certe illa in principio dicta: *Tempus est ut commendes terrae corpus meum*, multo magis in graeco-textu et quidem nostro⁸⁹⁾ sunt quam in latino, quocum etiam Pseudo-Abdiās concordit.*

⁸⁷⁾ Memorabile est, apud Epiphanium ἡμέναχνον in eo quod notarii Μασιλία . marito debitus reddere, primariam causam ponit cur Andreas iussu Aegeatis custodiam suppliciumque subierit. Cf. Epiph. edita et inedita, cura A. Dressel, 1843., pag. 72. Τότε δὲ ἀνθύπατος εἶπε πρὸς Μαξιμίλιαν τὴν γυναικαὶ τοῦ Πελοπῆτη μοι κάθειδε μοι, — εἰ δὲ μή, σταυρῷ παραδίδωμι τὸν αἴπατή-σαντάς αεί etc. Paullo aliter Nicēphorus histor. eccles. II, 39. — ὑπὸ τοῦ ἀνθυπάτου Αἰγαμάτου τῷ σταυρῷ σύντος προστήλωται, ζηχλημά οἱ ἐπαγγέντος δια τερ τὴν γαμετὴν αὐτοῦ Μαξιμίλιαν καὶ τὸν ἀβελφὸν Στρατοκλέα Χριστῷ προσαγάγοι, τὴν ἔσχενον βδελυξαμένους δυσσέβειαν.

⁸⁸⁾ Cf. Fabric. Cod. apocr. II. p. 752.

⁸⁹⁾ Cf. sect. 14. pag. 127: καρδες γαρ έστιν θνα αποδομηγή τῇ γῇ τὸ σῶμα μου. In Woogū textu eiusmodi nihil invenitur. Cf. I. I.

Saeculis fere tribus ab Augustini aetate elapsis apud Etherium et Beatum celebres Elipandi adversarios invenimus locum accurate ex nostris petitum actibus. Habet enim ita: *Christus est agnus immolatus qui quotidie, ut beatus Andreas ait, in altari crucis sacrificatur: cuius carnes postquam omnis populus credentium manducaverit et eius sanguinem biberit, agnus qui sacrificatus est integer perseverat et vivus.* Vide in biblioth. patrum Paris. tom. IV, fol. 525., apud Woogium l. l. pag. 229 sqq. Conferenda haec sunt ad sect. 6. pag. 113. lin 3 sqq.

Saeculo vero ut videtur decimo luculentissimus horum actuum testis exstitit Epiphanius monachus. Is enim in ea quam scripsit Andreae vita permulta de ultimis apostoli rebus ita refert ut dubitari nequeat quin ipsa verba hauserint ex nostris Andreae actibus. Pauca exempli caussa afferam. Pag. 75. ad finem in editione Dreselii (vide supra notam 57.) est: - ἀπολιπὼν πάντας πρόσειστὸν σταυρὸν καὶ φησιν -- μετὰ φωνῆς Ἰσχυρᾶς Χαίροις ὡ σταυρέ --- χαίροις ὡ σταυρέ· καὶ γὰρ χαίροις ὄντως· εὐ οἶδα καὶ ἀναπνόμενόν σε λοιπὸν ἐκ πολλοῦ κεκμηρότα, ήκω ἐπὶ σὲ ὃν ἡπιστάμην⁶⁰⁾: cf. sect. 10. pag. 120 sq. Item cf. in utroque ea quae statim sequuntur; apud Epiphanium quidem sic leguntur: καὶ εἰπὼν ταῦτα ὁ μακάριος Ἄνδρεας ἔστως ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἀτενὲς ὄρῶν εἰς τὸν σταυρόν, ἀνήλθεν ἐπ' αὐτόν. Item p. 76. ad finem est: 'Ο δέ Στρατόκλῆς⁶¹⁾ ἐπύθετο αὐτοῦ λέγων Τί ὅτι μειδιᾶς, δοῦλε τοῦ θεοῦ πρωτόκλητε, μήτι γε ἡμᾶς πενθῶν διὰ τὸ στερεσθαί σου τήμας; καὶ ὁ ἀπόστολος Οὐ γελάσω, Στρατόκλεις, etc. Cf. sect. 11. pag. 122 sq. Item p. 77. lin. 3. "Ἄνδρες οἱ ἐνταῦθα παρεστώτες γυναικές τε καὶ παιδες, πρεσβῦται καὶ νέοι, δοῦλοι καὶ ἑλεύθεροι etc. Cf. sect. 11. pag. 123. Item pag. 77. lin. ult. -- βλέποντες τὸ γενναῖον αὐτοῦ τῆς ἀνδρείας καὶ τὸ ἀκαμπές τῆς διανοίας καὶ τὸ πολὺ τοῦ λόγου καὶ τὸ χρηστὸν

⁶⁰⁾ Haec extrema verba convenient cum iis quae ex codd. A et B pag. 121. lin. 5. ab imo attulimus: a quibus edendis non recte nobis videmur abstinuisse, et si utroque loco corrupta sunt.

⁶¹⁾ Edidimus Στρατόκλης etc, quoniam is accentus ubique in egregio codice nostro Regio positus est.

τοῦ ἥθους καὶ τὸ εὐσταθὲς τῆς φυχῆς καὶ τὸ σῶφρον τοῦ πνεύματος καὶ τὸ ἐδραιὸν τοῦ νοῦ καὶ τὸ εἰλικρινές τοῦ λογισμοῦ, ἀγανακτήσαντες ὄμοθυμαδὸν σπεύδοντες ἀπίεσαν εἰς τὸ βῆμα καταβοῶντες τοῦ Αἴγεατου καὶ λέγοντες Κακὴ χρόις etc. τί γάρ θεόκησεν; ή τί ἐποίησεν; -- πάντας ἡμᾶς ἀδικεῖς, πᾶσα ἡ πόλις θορυβεῖται -- μὴ ἀποκτείνῃς τὸν δύκαιον· χάρισαι ἡμῖν ἄνδρα ὅσιον, μηδὲ ἀνελῃς ἄνθρωπον εὐσεβῆ -- κάθελε τὸν δύκαιον, καὶ πάντες φιλοσοφήσομεν -- ἀπόλυτον τὸν πρωτόκλητον, καὶ πᾶσα [ἢ] Ἀχαΐα διὰ σοῦ ἐλευθερωθήσεται etc. Cf. sect. 12. pag. 124. Item pag. 80. lin. ab imo 5. Ταῦτα δὲ εἰπὼν καὶ ἐπὶ πλείον δόξασας τὸν κύριον παρέδωκε τὸ πνεῦμα -- μετὰ δὲ τὴν τοῦ μακαρίου αὐτοῦ πνεύματος ἔξοδον ἡ Μαξιμιλλα μηδὲ ὅλως φροντίσασα τῶν παρεστώτων etc. Cf. sect. 14. pag. 128. et sect. 15. pag. 129.

Reliquum est ut de editione nostra explicemus. Ea fluxit ex duobus potissimum codicibus graecis Parisiensibus. Alter (qui nobis est A) Regius est, nunc Nationalis, num. 881. saeculi undecimi, fol. 282—291; alter (apud nos est B) Coislinianus num. 121., anno 1543. scriptus, fol. 37—41.

Huc accedit tertius (nobis est C), codex Baroccianus num. 180., quem ex Woogio, qui eo solo usus est, hausimus. Cf. de eo supra ad Acta Pauli et Theclae, ubi nobis siglo 6 notatur. Quanto vero opere codicum nostrorum Parisiensium textus Oxoniensi codici Woogii praestet, nemini potest dubium esse: quod quum de toto libello, tum maxime de ultimis partibus valet, quarum in eo codice imperfectissima ratio est. Qua in re videndum est ne quis fallatur brevitate textus in cod. Barocciano conspicua. Illud enim plerumque in apocryphis huius generis scriptis accidit ut a pleniore textu, in quo haereticae originis frequentiora vestigia esse solent, ad breviorem procederet catholicorum emendatorum studium. Praeterea Woogius graeco suo textui versionem latinam a se factam addidit, subiectis insuper in fine extremis iis quae apud Surium leguntur inde a verbis: *Et subinde alii et alii ingententes se*, quippe quibus in graecis suis nihil plane respondere vidisset. Commentarius historicus criticus, quem praeposuit editioni suae, egregie facit ad cognoscendas atque

illistrandas traditiones quae de Andrea apostolo apud antiquos circumferebantur. Explanavit vero etiam ipsum textum adnotatione aberrima varii generis.

Denique ad editionem nostram addibuiimus latinum textum a Laur. Surio editum, apud quem legitur in vitis SS. Colon. 1617. tom. VI. pag. 653 sqq. ad diem 30. mens. Novembris⁶²⁾; nec non ex Pseudo-Abdiae historiis contulimus, si quid apte cum græcis componi poterat. Ibidem praeterea plura inde a sectione XXXV. (apud Fabric. Cod. apocr. II, p. 502.) aliquem cum nostrorum actuum historiis nexum habent.

VII. ACTA ANDREAE ET MATTHIAE IN URBE ANTHROPOPHAGORUM.

Quemadmodum acta Andreæ ea de quibus modo egimus ex actibus Andreæ a Leucio Charino conscriptis et apud veteres magnopere celebratis originem traxisse probabile visum est, ita atque magis etiam haec Andreæ et Matthiae acta ex eodem Leucii scripto derivanda sunt. Quia de re copiosius nuper exposuit Thilo in programmate Halensi⁶³⁾, ubi plures veterum locos attulit, quibus et ipse supra usus sum, -et originem Leucianam et usum Gnosticis Manichæis aliisque haereticis comprobatum testantes. Addidit praeterea locum ex Pseudo-Abdiae historiis apostolicis petitum, quemadmodum scriptum invenerat in vetustis membranis Guelferbytanis, de quibus iam supra ad acta Petri et Pauli dictum est. Non dubium est quin Pseudo-Abdias ex iisdem Leucii actibus historiam illam de Andrea suam hauserit. Quam ad nostrum comparare libellum quum eorum intersit qui rationes variarum Leuciani libri retractationum indagare voluerint, locum ipsum, quemadmodum ex Florentinio apud Fabri-

⁶²⁾ Laur. Surius (primum prodiit opus eius 1569; quartum 1617.) secatus est Alo. Lipomanum in vitis SS. 1551 sqq. tom. I. P. I. pag. 367. Editio vero princeps latini textus debetur Bonino Mombritio in Legendario s. actis SS. 1474.

⁶³⁾ Programma hoc prodiit in academia Halensi anno 1846. hoc titulo: *Acta SS. apostolorum Andreæ et Matthiae et commentatio de eorundem origine, quaestiones novas litterarias in annum 1847. positas promulgandi causa edita.* Pagg. XII et 36.

cium (Cod. apocr. II. pag. 457.) et apud Thilonem (l. l. pag. VII.) ex mss. Guelff. legitur, adscribamus.

At vero (Igitur) post illum dominicae ascensionis nobilem glorio-sumque triumphum cum beati apostoli praedicare verbum domini per di-versas regiones incepissent (dispersi fuissent), tum et (om tum et) Andreas apostolus apud Achaiam provinciam adnuntiare dominum Iesum Christum exorsus est. Eodem tempore (om Eod. temp.) Matthaeus (add autem) apostolus, qui et evangelista, Myrmidoni (-donae) urbi verbum salutis adnuntiaverat (-avit): sed incolae civitatis illius (om ill.) gra-viter (dure) et indigne ferentes quae de redemptoris nostri virtutibus audiverant (-iebant) ac sua nolentes destruere templa, beatum (appre-hensum beatum) apostolum eritis oculis, catenisque oneratum carceri incluserunt, eo animo ut (circundatum catenis in carcerem detruserunt, ut) paucis interpositis diebus interficerent. Quod antequam fieret, an-gelus a domino missus ad (Venit autem angelus domini ad) Andream apostolum ut in Myrmidonem civitatem maturaret et fratrem Matthaeum de squalore carceris erueret monuit (ut in etc: dicens Surge et vade ad Myrmidonam civitatem et erue fratrem tuum de squalore carceris quo tenetur.) Cui ille ait Domine, ecce viam nescio, et quo ibo? Et ille Vade, inquit, ad littus maris, et invenies navem quam (in quam) statim concende (ascende): ego enim ero dux itineris tui. Parvit Andreas, inventaque navem ascendens (Recit Andreas iuxta verbum domini, et invenit in litore navem ascendensque in eam) flantibus ventis congruis prospere navigavit ad urbem. Quam ut ingressus est, ad publicum se illlico carcerem contulit (Ingressusque portam civitatis venit ad carcerem.), inveniensque cum reliquis vincitibus Matthaeum (Videns autem Mat-thaeum apostolum in squalore carceris cum vincitis aliis residentem,) amarissime flevit, et facta oratione haec verba locutus est (oratione si-mul ait Andreas) Domine Iesu Christe, quem fideliter praedicamus et ob eius nomen tanta perferrimus, qui caecis visum, surdis auditum, paralyticis gressum, leprosis munditiam, mortuis vitam, immensa clem-entia largiri dignatus es, aperi (add quae-so) oculos servi tui ut eat ad adnuntiandum verbum tuum. Et statim locus ille contremuit, et lumen resulsa in carcere, et oculi beati apostoli restaurati (add sunt), et cunctorum catenae confactae sunt, et trabes in qua pedes eorum

coarctati erant scissa est. Quibus factis (Et) omnes magnificabant dominum dicentes quia magnus est deus quem praedicant servi eius. Ita (Tunc) educti per beatum Andream de squalore carceris (de carcere) omnes qui capti fuerant (om omnes q. c. f.), abiit unusquisque ad propria sua (om sua) cum quibus et Matthaeus recesserat (Matth. autem recessit a loco illo). Ipse vero (Denique) Andreas (add apostolus) manens apud Myrmidonem (om manens ap. Myrm.) praedicabat incolis verbum domini. Quod cum minus audirent (Cognoscentes autem homines illi [illius civitatis] de carceris vinctis quae acta fuerant), adprehensum Andream ligatis pedibus per plateas civitatis trahebant. Quibus in tormentis cum iam sanguis efflueret et capilli vellerentur, apostolus ad dominum in haec verba orationem habuit Aperi (Iam enim capilli capitum eius evollevantur et sanguis defluebat a capite, et oravit ad dominum dicens Aperi queso) domine Iesu Christe (om I. Chr.) oculos cordis (cordium) eorum, ut cognoscant te deum verum et desistant ab hac iniqutitate; neque velis hoc illis peccatum statuere (et ne statuas illis hoc peccatum), quia nesciunt quod (quid) faciunt. Haec cum dixisset (Et statim) timor subitus invasit incolas (tim. magnus factus est super habitatores) civitatis illius, ut (et) dimisso apostolo peccatum agnoscerent (om pecc. agn.) dicentes (dicebant) Peccavimus in iustum. Cumque se ad pedes apostoli demitterent, remissionem delicti et sibi ostendi viam salutis petebant. (Peccavimus in te nescientes quid faceremus: rogamus ergo, domine, ut remittas nobis delictum et demonstres nobis viam salutis, ne descendat ira dei super civitatem hanc. Haec enim dicentes prostrati erant solo ante pedes Andreae.) Quibus ille erectis praedicabat dominum Iesum Christum et miracula quae fecerat (fecit) in hoc mundo ostendit (om ost.) et quemadmodum (qualiter) ipsum mundum iam pereuentem proprio cruore redemerit (redemit). Ita vendicatis domino incolis eius civitatis, cunctos in (At illi credentes baptizati sunt in) nomine patris et filii et spiritus sancti, concessa (accepta) peccatorum remissione, baptisavit (om bapt.). Quibus gestis recedens ab eo loco, venit in regionem suam.

De Graecis praeter alios idem apud ex prioribus nostris Andreae actibus plurima ad verbum desumpta probavimus (cf. p. XLV.), Epiphanium dico monachum et presbyterum, in eadem illa An-

dreae vita nonnulla habet quae ad hanc de Andrea et Matthia anthropophagorum apostolis fabulam spectant. Cf. l. l. pag. 47 sqq. Είτα -- κατήλθον εἰς Σινώπην⁶⁴⁾ πόλιν τοῦ Πόντου ἐν τοῖς λεγομένοις Σκύθαις, ὡς καὶ αὐτὸς Πέτρος ἐν τῇ καθολικῇ ἐπιστολῇ λέγει Πόντον καὶ Γαλατίαν. ἦν δὲ Ἰουδαίων πλῆθος πολὺ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, ἔχοντες καθ' ἑαυτοὺς αἱρέσεις πολλάς, ἀνδρες τὰ ἥβη βάρρων καὶ ἀνήμεροι, οἱ ἐνεκεν τούτου λέγονται ἀνθρωπόφαγοι. ἐλθόντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Πέτρος καὶ Ἀνδρέας οὐκ εἰσῆλθον ἐν τῇ πόλει, ἀλλ' εἰς τὸ ἄκρον τῆς νήσου κατελυσαν. --- Κατελθόντος δὲ τοῦ Ματθία εἰς τὴν πόλιν διά τινα χρέαν, οἱ Ἰουδαῖοι κρατήσαντες αὐτὸν ἐθεντο εἰς φυλακὴν τρεῖς ἡμέρας, βουλόμενοι τῇ ἐπαύριον ἀνελεῖν αὐτὸν. ὁ δὲ Ἀνδρέας κατελθὼν ἀπὸ τοῦ ὄρους διὰ τῆς νυκτὸς ἤλθεν εἰς τὴν φυλακήν· ἦ δὲ πύλη τῆς φυλακῆς αὐτομάτως ἤνοιχθη αὐτῷ. ἔξαγαγὼν δὲ τὸν Ματθίαν καὶ [τοὺς?] σὺν αὐτῷ δεδεμένους πιστεύσαντας, ἔκρυψεν αὐτοὺς ἔντα τῆς πόλεως ἐπτά ἡμέρας ὡς ἀπὸ μιλίου ἐνὸς παρὰ θάλασσαν. ἦν δὲ συκῶν δάσος ἐκεῖ πολὺ δυσδιόδευτον ἡμέρων τε καὶ ἀγρίων, καὶ ὁ καιρὸς τῶν σύκων· ἦν δὲ καὶ σπήλαιον. κατηγήσας δὲ αὐτοὺς ἐπτά ἡμέρας ἐβάπτισε τῇ νυκτὶ παρὰ τὴν ὅχθην τῆς θαλάσσης. -- Εἰς Σινώπην ἐλθόντες -- Πέτρου καὶ Ἀνδρέου -- οἱ ἐντόπιοι τὰς διατριβὰς ἐδείνυνον ἡμῖν -- καὶ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίησεν καὶ τὴν φυλακὴν ἦν ἤνοιξεν ὁ Ἀνδρέας αὐτομάτως, σφραγίσας αὐτὴν καὶ ἔξαγαγὼν τὸν Ματθίαν καὶ τοὺς συνδεδεμένους μελλοντας ἐπὶ τὸ αὔριον ἀποθήσκειν, καὶ τὰς συκᾶς ὅπου αὐτοὺς ἔκρυψεν, καὶ τὴν ὅχθην ὅπου αὐτοὺς ἐβάπτισεν εἰ. Item pag. 65. Ἀκούσαντες δὲ ὅτι Ἀνδρέας παρεγένετο ὁ ἀνοίξας τὸ δεσμωτήριον καὶ ἔξαγαγὼν τοὺς δεσμώτας, ἐπισυναχθέντες καὶ ἐπιστάντες ἔμελλον καὶ τὴν οὐκίαν ἐμπρῆσαι· τὸν δὲ Ἀν-

⁶⁴⁾ Sinope igitur teste Epiphanio nomen est urbis qua res Andreas inter anthropophagos gestae sunt: ipsi actus nostri eiusmodi nomen non habent, nisi quod idem Sinope nomen uuuus de codicibus nostris Parisiensibus in libri inscriptio praebet. Alii vero veterum, ut etiam poeta Anglosaxonum (vide infra), non in Scythia sed in Aethiopia sicutam asserunt terram anthropophagorum, ubi cum Matthia sive Mattheo Andreas aliquique apostoli fuisse crediti sunt. Quae sicut Thilo (l. l. pag. X sqq.) utrum ipse Leucius in actis suis certum urbis nomen posuerit necne. Statuit vero illum pro tanta ingenii protervitate ipsum Sinope nomen posuisse.

δρέαν ἐπιλαβόμενοι ἔτυπτον μετὰ λίθων σύροντες καὶ ὡς ἐπὶ κυνῶν δάκνοντες τὰς σάρκας αὐτοῦ -- καὶ ἔως τῆς σήμερον διὰ τοῦτο ἀνθρωποφάγοι καλοῦνται. Etc.

Sed discedamus paullulum a graecis latinisque hominibus: nam aliorum quoque ab illis antiqua haec de Andrea et Matthia traditio manavit. Reperta est enim in carmine apud Anglosaxones propagata, quod nuper edidit vir illustris Iacobus Grimmius. Orta hinc est apocrypho huic scripto singularis quedam gravitas, quam Jacobus Grimmius in prolegomenis libri sui: *Andreas und Elene*, postquam retulit communicata sibi a Thilone de actis Andreeae et Matthiae graecis manuscriptis, testatus est verbis his: *Das ist unverkennbar die quelle aus welcher dieser mythus den Angelsachsen vielleicht unmittelbar zufloss, da sie noch mit byzantinischer sprache und literatur nähere bekannteschaft unterhielten. Wer sollte nicht wünschen dass in die lang ersehnte fortsetzung seines cod. apocr. Thilo auch die πράξεις Ἀνδρέου vollständig aufnehme, denn wie sehr hängt jede gründliche erforschung des mittelalters mit den erzeugnissen und überlieferungen der griechischen kirche zusammen⁶⁵⁾.* Cf. l. l. p. XVIII. Antea vero se intellexisse dixit *dass, nächst Beowulf, Andreas und Elene die ältesten und lehrreichsten erzeugnisse der angelsächsischen poesie sind.* Tanta quum sit anglosaxonici carminis dignitas, viris doctis non molestum erit legere quomodo in eo tractata sit actuum nostrorum fabula. Cf. *Andreas und Elene*. herausgegeben von Jacob Grimm. Cassel 1840. pag. VI sqq. ubi celeerrimus editor ita enarrat carminis de Andrea argumentum:

Jedem der zwölf boten des heilands war ein eignes loos angewiesen worden. Matthaeus, der das evangelium zuerst niedergeschrieben hatte⁶⁶⁾ , empfing den göttlichen aufrag sich nach der

⁶⁵⁾ In iis quae sequuntur Iac. Gr. eo erravit quod Leucium Charinum, cui fabula de Andrea et Matthia adscribenda videtur, pro Manichaeo sexti saeculi a Thilone habitum dixit. Quod propterea grave est quoniam a Leuci aetate profiscendum est ut illustres magnam eius fabulae propagationem. Pro sexto omnino substitendum est secundum saeculum.

⁶⁶⁾ Accurate in hoc carmine significatur ipse evangelista Matthaeus. Neque aliter apud Latinos fieri videtur, quemadmodum etiam Pseudo-Abdias ubique Matthaei nomen habet. Apud Graecos vero inter Mattheum et Matthiam traditione fluctuat. In vetustissimis Parisiensibus membranis, quas in edendo textu

insel Mermedonia zu verfügen, wo grausame beiden wohnten. Statt brotes und wassers war fleisch und blut der fremden, die zu ihnen verschlagen wurden, ihre nahrung. solche unglückliche pflegten sie vorher noch zu blenden und ihnen einen des verstands beraubenden zaubertrank einzugiessen, dass sie thieren gleich umhergiengen und heu und gras frassen. So fesselten sie bei seiner ankunft den mann gottes und stiessen ihm die augen aus, er fuhr fort den herrn zu preisen, auch nachdem er jenen giftigen trank genommen hatte. Unter heissen zähren nachts im kerker spricht er fromme gebete gott ergeben; da leuchtet plötzlich der kerker und eine himmlische stümme gelobt ihm beistand und erlösung von aller schmach durch Andreas, der zur bestimmten zeit in der burg erscheinen werde. Alle dreissig tage hielten die beiden feierliche versammlung, in welcher sie festsetzten welcher reihe nach jeder ihrer gefangenen ihnen zur speise dienen sollte. Matthaeus harrete geduldig der nahenden geschicke. Unterdessen war an Andreas, der in Achaia lehrte, vom himmel befahl erschollen sich nach Mermedonia⁶⁷⁾ aufzumachen, wo sein bruder und gefährte binnen drei tagen in lebensgefahr schweben. anfangs zauderte er, die unkunde des weiten wegs vorschützend, aber gott gebot ihm mit frühstem morgen des folgenden tags nach dem meeresufer zu eilen. Als Andreas zur bestimmten zeit sich mit seinem gefolge am strande einfindet, sieht er einen nachen mit drei Schiffen bemannet, es war der allmächtige selbst, und zwei seiner engel die sich hier in menschlicher gestalt und unerkannt zur überfahrt anbieten. Ein gespräch zwischen Andreas und dem steuermann hebt an, der sich erst nur gegen erlegung des fährgeldes zur aufnahme der reisenden bereit erklärt, nach des apostels ofner erklärung aber, dass er kein geld und gut besitze und auf des heilands geheiss ohne sol-

in primis secoti sumus (vide infra), constanter Matθæoς scriptum est. Idem nonnus Epiphanius monachus tuetur; Nicephorus praeter Matthæum, de quo ubi exponit, etiam Matthiam apud anthropophagos versatum esse significat hist. eccles. II, 40. extr. In antiquis libris mss. graecis, quibus haec acts continetur, pliesque Matθæoς inventur; sed fit ut in eodem codice scriptura inter hoc et illud fluctuet. Cf. commentarium nostrum.

⁶⁷⁾ Notat Grimmius l. l. pag. XIX. Die Mirmedonier, unter denen Matthäus und Andreas auftreten, sind nicht mit den äginetischen Myrmidonen zu verwechseln. Jenes Myrmidon oder Myrmene war eine stadt in Aethiopien etc.

ches die welt befahren solle, freundlich sie eintreten lässt. Mutig besteigen die helden den nachen. Andreas wundert sich ob der jugendlichen schönheit und geschicklichkeit des schiffers, der seinen engeln befiebt die armen pilgrime mit speise zu laben. Unterdessen steigt ein heftiges unwetter auf und Andreas leute verfallen in furcht. der schiffer meint, man könne sie ans land setzen, was aber die leute, die es für schmäglich erachten im augenblick der noth von ihrem herrn zu weichen, eifrig ablehnen. Andreas redet ihnen trost ein und erinnert sie daran, wie der heiland ähnlichen sturm plötzlich beschwichtigte. Während er sie so beruhigt, fallen die ermateten in schlaf, die wellen werden still, Andreas und der himmlische steuermann wechseln erbauliches gespräch. Dieser fordert dem apostel genauere erzählung von den thaten und wundern des heilands ab. Es ist zumal eine begebenheit, die Andreas ausführlicher vorträgt. Einst habe Christus vor der ungläubigen, immer zeichen verlangenden menge ein grosses wunder verrichtet, und die an dermauer des tempels ausgehauenen bilder der Cherubim und Seraphim geheissen herabzusteigen, nach Membre zu fahren und von dort die drei erzväter aus ihren gräbern zu holen, damit sie ein ofnes unwiderlegliches zeugnis für seine göttliche macht ablegten. In solchen unterredungen verstrich der tag und auch Andreas von müde bewältigt sank in schlaf. Den (Die?) entschlafenen liess gott durch die engel sanft ans gestade tragen, wo er andern morgens im angesicht der feindlichen burg erwachte. Neben ihm schlafen noch seine diener; er weckt und benachrichtigt sie, der mann, welcher sie gestern über meer gefahren, könne niemand anders als das höchste wesen selbst gewesen sein. Uns, da wir, versetzten sie, entschlummert waren, nabten adler, entzückten unsere seelen und trugen sie durch die lüste gen bimmel, wo wir gott den herrn von zahllosen engeln tausendstimmig preisen hörten, vor gottes sohn aber die zwölf boten stehn und engel euch dienen sahen. Froh dieses traumgesichts ergoss sich Andreas in ein dankgebet und flehte des schöpfers verzeibung für alles was er zu schiffe, ohne den allmächtigen zu erkennen, geredet hätte. Da erzeugte sich gott von neuem sichtbar und verkündete seinen fried: eines grösseren fehlritts schul-

dig wurdest du in Achmia, als du an dem fernen weg und der weiten
seereise verzweifeltest, da doch gott alle dinge ausführbar sind; auf
zun zur burg, erlöse deinen bruder und seine mitgefangenen. dann
werden deine marter beginnen, erleide sie standhaft und eingedenk
der von mir am kreuze geduldeten qual! Unvermerkt, denn gottes
hand bedeckte seine schritte, stieg Andreas zur burg hinan, sieben
wächter standen vor des kerkers thor, ein plötzlicher tod rafte sie
dahin. von selbst sprang die thür auf, bluttrunken schließen die hei-
den, Matthaeus sass einsam in der mördergrube. Da erschauten
sich die gefährten, küsten und umarmten einander, dann knieten
sie und beteten. Ungesäumt rüstete sich nun Matthaeus die festung
zu verlassen, er und 240 männer, die sich der reise freuten und
von gott mit wolken umbüllt wurden, dass ihnen kein schnelles auf-
gebot der feinde nacheile. Andreas geleitet sie aus und kehrt froh
in die stadt zurück, neben einer ehernen seule sich niedersetzend,
und was kommen sollte erwartend. Mittlerweile war die zeit jener
heidnischen versammlung herangerückt, sie gedachten einen der frem-
den gefangenen dem tode zu weihen, doch ihre hofnung schlug fehl.
man fand den kerker offen, die wächter todt. Als die schreckens-
kunde erscholl, faste hunger und furcht das volk. Alle burgbewoh-
ner werden zusammengerufen und ein loos geworfen, welcher von
ihnen den andern zur speise gereichen solle? Das loos fällt auf einen
augeschnittenen greis, den sie sogleich in bande legen. wehklagend
bietet er für sich seinen jungen sohn an, was die hungernde menge
gern genehmigt. Nun erhebt der gefesselte jüngling lauten jammer
und Andreas, der alles von der seule her mit ansieht, wird davon
ianig gerührt. Man erwartet dass er für den unschuldigen zu gott
betete und erhört wurde, denn das gedicht erzählt, alle gegen den
knaben gerichteten waffen seien gleich wachs geschmolzen. Der
knabe wird frei gegeben, dafür bricht tobender hunger von neuem
aus. Jetzt erscheint schwarz und hässlich, in gestalt eines elenden
menschen, der teufel, und verräth die gegenwart des heiligen, der
die gefangenen aus der burg entführt habe: gegen ihn solle sich die
rache des volks kehren. Andreas verböhnt den bösen feind, der das
volk noch heftiger aufreizt. Eine göttliche stimme ermahnt den apo-

stel (hinter der seule) hervorzutreten und sich selbst den leuten zu verkünden. Nun wurden ihm die hände gebunden und er der menge gezeigt, dann schleistten sie ihn über strasse, felsen und steinklippen den ganzen tag bis der abend einbrach, sein leib war zerstossen und von blute triefend, seine seele blieb aber standhaft und gläubig. Die nacht bringt Andreas im kerker zu, harter frost ist ausgebrochen, frühmorgens dringen sie wieder ein und beginnen die marter von neuem. Klagen des dulders steigen jetzt zum himmel empor, der teufel lockt die menge desto bestiger; abends naht er sich mit sechs andern den Andreas zu verhönen, muss aber vor dem zeichen des kreuzes weichen. Dieser teufel wird als sohn des alten feindes vor gestellt, denn es folgt ein gespräch zwischen beiden, worin dieser jenem seine flucht vorwirft, der sohn aber den vater auffordert, selbst sein heil zu versuchen und Andreas anzugreifen. Doch auch der alte teufel kann nicht vor dem heiligen stand halten und ist zu fliehen gezwungen. Am dritten morgen hebt die marter von vornen an und währt den ganzen tag durch. Andreas betet und sehnt sich nach dem tod, sein blut sei über den boden ergossen, seine locken auf dem wege zerstreut. Da biess ihn der himmlische könig umzuschauen und Andreas sah blühende bäume emporwachsen an den stellen wo die blutstropfen niedergefallen waren. Und als die widersacher zum viertenmal den heiligen zum kerker leiteten, nahte sich gott, grüsste ihn und verlieh seinem verwundeten leibe stärke und gesundheit wie von anfang. -- Da trug es sich zu dass er an der mauer zwei grosse verwitterte steinseulen erblickte und eine derselben so anredete: du marmorstein, es ist gottes, des allmächtigen wille, dass sich aus dir wasserströme unter dies heidnische volk ergiessen sollen. du glänzest von golde und auf dich gerubte der herr vor alten zeiten seine zehn gebote zu schreiben, hente aber widerfährdt dir noch grössere ehre, da du gottes rathschluss verküuden sollst. Kaum hatte der heilige diese worte geendet, als sich der stein spaltete und endlose fluten aus sich zu ergiessen begaun; der strom wuchs und deckte die weite flur. viele kinder ertranken, die männer suchten nach den bergen zu fliehen; doch ein engel mit feurigem schwerte wehrte den zugang, wogen wuchsen, wälder rausch-

ten und feuerfunken flogen. In allen burgen erscholl jammerruf und endlich rief einer laut: nun sehet selbst, dass wir den schuldlosesten fremden in bande legten, dafür nahet uns schreckliche strafe; eilt, entfessejn wir ihn und sieben um seinen beistand. Da säumten sie nicht ihn zu lösen, schon war flut zu solcher höhe gestiegen, dass sie den männern über die brust bis zu den achseln reichte. Andreas aber besprach den wasserstrom, alsbald ward der himmel heiter, die erdschluchten öffneten sich und nahmen das wasser auf; vierzehn der übelsten missethäter wurden mit in den abgrund gerissen und schwanden von der erde. alles volk bebt vor angst und erkannte dass gott diesen heiligen mann gesandt hatte. Andreas warnte und ermahnte; zu gott sprach er eine bitte für die seelen der kinder, die in der flut den tod gefunden hatten. Das gebet war dem höchsten angenehm; er gebot dass sie wieder auferstehn sollten; alsbald nach ihrer rückkehr ins leben empfingen sie die taufe und wurden in gottes schutz aufgenommen. An der stelle, wo die flut entsprungen und die taufe ergangen war, liess Andreas eine kirche bauen; und aus allen gegenden sammelten sich männer und frauen, wurden gelaust, und ent sagten allem teufelsdienst und den heidnischen opferstätten. Nach dem ibnen aber Andreas einen frommen bischof namens Plato bestellt hatte, sehnte er sich selbst das land zu verlassen und über see weg zufahren. Alle ergrif schmerz, dass er sobald von ihnen scheiden wollte, eine himmlische stimme befahl ihm noch sieben tage bei der neuen heerde zu verharren und ihren glauben zu befestigen. So lange lehrte und bestärkte er sie zum verdrusse des teufels, der diese menge der hölle entführt sah. Nach ablauf der gesetzten frist rü stete sich Andreas zur reise, die bewohner geleiteten ihn traurig zum ufer, schauten dem schiffe nach, so weit sie es mit ihren augen verfolgen konnten, und priesen den ewigen gott. —

Affert praeterea Grimmius l. l. pag. XIII sq. etiam ea quae ex eadem fabula in legendam auream Iacobi de Voragine transierunt.

Restat ut de Thilonis editione et nostra dicamus.

Thilo ad edendum adhibuit codices Parisienses tres, qui apud illum aequae ac apud nos siglis A B C insigniti sunt. A significat aliquot folia membranacea pessime affecta, litteris uncialibus octavi fere

saeculi scripta, praefixa codici Reg. nunc Nation. 1556: B codicem Reg. nunc Nation. num. 881.⁶⁸⁾ saeculi undecimi: C codicem Reg. nunc Nation. num. 1556. chartaceum, saeculi decimi quinti. Ex his integrum libellum non continet nisi codex C. B vero et in fine multus est, inde a sect. 30. καὶ περιτέχη, et lacunam habet sect. 15. et seq. a verbis ἐπτάμεν τῆλες usque καὶ διαβαστάσατε. Denique codex A fragmenta tantum continet. Iam vero hoc accidit ut cl. Thilo quae ex codice B sua manu descripta haberet Parisios mitteret, ut ad ea, postquam et ipsa ad codicem unde fluxerant recognita essent, adderetur codicis C collatio, rursusque ad utrumque antiqua codicis A fragmenta conferrentur. Maudata suscepit homo natione Graecus, huic laborum generi satis assuetus: quem non dubito in excutiendis codicibus B et C perspicue scriptis diligenter versatum esse. Aliter vero res ei cessit antiqua illa folia conferenti lectu difficultima. Locis enim quam plurimis plane non legit quae ibi scripta sunt, nisi quod ea modo cum B modo cum C consentire significavit; neque paucis locis aliis de antiquissima scriptura graviter falsus est. Hoc intellexi quum ad ea quae ipse ex codice exscripsi exigebam libellum Thilonis indiligentiam collatoris sui non suspicati. Poterit autem id quod dixi ad haec exempla iudicari. Sect. 4. in codice est Κύριε μου, οὐ δυνήσομαι (cod. -σωμε) φθάσαι (cod. -σε) τοῦ ἀπελθεῖν ἔκει πρὸ τῆς προθεσμίας⁶⁹⁾: non Κύριε, οὐ δύναμαι τοῦ φθάσαι ἀπελθεῖν τῆς προθεσμίας. Sect. 10. τεκνία μου, εἰ θελετε: non quod Thilo edidit τεκνία, μῶν θελετε. Sect. 10. χωλοὺς περιπατῆσαι, χωφοὺς ἀκοῦσαι, λεπροὺς ἐκαθέρισεν, ὕδωρ εἰς οἶνον μετέβαλεν: non χωλ. περιπ. (om. χωφ. ἀκ.) λεπρ. ἐκαθάρισεν, ὕδωρ οἶνον ἐποίησεν. Ibidem καὶ εὐλογήσας ἐδώκεν αὐτοῖς φαγεῖν· ήσαν δὲ οἱ ἐσθίοντες πεντακισχιλιοὶ ἄνδρες καὶ ἔχορτάσθησαν· καὶ ήραν τὰ περισσεύοντα αὐτοῖς, δῶδεκα χωφίνους κλασμάτων: non καὶ εὐλογήσας ἔχόρτασεν, δῶστε καὶ τὸν χόρτον ἄρτους γενέσθαι καὶ φαγεῖν πεντακισχιλίους ἄν-

⁶⁸⁾ Per errorem in Notitia Thilonis in Prolegg. ad Act. Thom. p. LXIV sqq. (non item in progr. Halensi p. XI.) atque hinc etiam in Grimmii prolegg. ad librum *Andreas und Elene* pro num. 881. legitur num. 808.

⁶⁹⁾ In exemplis seqq. vitiositatem scripturae codicis non exprimendam curio.

δρας καὶ χορτασθῆναι. Ibidem εἶπεν τῷ Ἀνδρέᾳ Τάχα ταῦτα τὰ σημεῖα ἐποίησεν ἐνώπιον τοῦ λαοῦ καὶ οὐχὶ ἐνώπιον τῶν ἀρχιερέων: ποπ εἶπε Τάχα ταῦτα τὰ σημεῖα οὐκ ἐποίησεν ἐνώπιον τῶν ἀρχιερέων. Sect. 22. οὐδένα ηὔραμεν, ἀλλὰ τοὺς φύλακας ηὔραμεν νεκροὺς κειμένους ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἀκούσαντες ταῦτα οἱ ἄρχοντες ἔλεγον ἐν ἑαυτοῖς Τί ἄρα ἔστι τὸ γενόμενον; μή τινες εἰσῆλθαν εἰς τὴν φυλακὴν τῆς πόλεως καὶ τοὺς φύλακας ἀπέκτειναν: ποπ οὐδένα ηὔρομεν. καὶ ἀκούσαντες οἱ ἄρχοντες εἶπαν Οὐαὶ τῷ μὲν, ἄρα τί ἔστι τὸ γεγονός; τίνες τοὺς φύλακας ἀπέκτειναν. Sect. 30. οὐκεδομήσω ἐκελησίαν, καὶ στήσω σε ἐν αὐτῇ, διτὶ ἐποίησάς μοι τὴν διακονίαν ταύτην. καὶ ἐπαύσατο ὁ ἀνδριὰς τοῦ βέβειν, καὶ οὐκέτι ἔξήνεγκεν ὅδωρ. καὶ ἔξελθόντες οἱ τῆς πόλεως ἐπὶ τὰς θύρας τῆς φυλακῆς ἐβόησαν λέγοντες: ποπ οὐκεδ. ἐκελ. ἐπὶ σέ. καὶ πανσάμενον τὸ ὅδωρ, εἰσῆλθον οἱ πολῖται ἐν φυλακῇ βοῶντες. Item nec ἄρτον deest sect. 6, nec ὅν sect. 3; nec est μαχροῦ sed μηχροῦ (i. e. μιχροῦ) sect. 5. Hos tot lantosque errores in apparatu non notavi: nusquam vero poterunt mea quae a Thiloniis differunt in dubium vocari; accuratisime enim quaecumque legi poterant ex codice mea manu exscripsi. In mea enimvero editione hoc potissimum præstitum est quod codicem A, quem magna ex parte etiam Thilo sequi sibi videbatur, revera secutus sum, postquam difficillimam eorum fragmentorum scripturam summo studio legi atque ad versum descripsi. Hinc non abs re erit h. l. indicare quam textus partem quodvis folium quoad legi potuit contineat.

Fol. 10. verso legitur -- οὐ καὶ ματθεια εἰς την πολην των αὐθοταφαγων ισραιε μη ενκαταλιπτις με

Fol. 9. - πικρω -- τω· ταυτα δε προσευχομενου ισραιε πορευεσθαι· αποκριθεις δε ο ις ει

Fol. 8. -- φανερον ποιησε νεανισκε ισραιε απο της γης. καὶ ελθων ο ις εκαθη

Fol. 7. κυμ --- κοιματων· καὶ ημων φοβηθεντων ισραιε καρδιαιη ημων. παραλαβων. His foliis quatuor priores sectiones duodecim absolvuntur.

Fol. 5. (sect. 20.) ενεκεν της σης τιμωριας ⁷⁰⁾· τοτε αναστας
ανδρεας ισque οι αρχοντες τω γεγωνος. εκλαυσαν

Fol. 4. (sect. 23.) -- της πολεως. επηδι εσμεν προσπινοι ισque
στι εαν αρωμεν αυτου την κεφαλην. ο θανατος αυτου
συκ εστιν (sect. 25.)

Fol. 3. (sect. 30.) -- ως ταυτης· οικοδομησω εκκλησιαν ισque
απο πεδιου. εως πρεσβυτερου και προεπεμπαν αυτον

Servavi in his magnam scripturae vitiositatem, in plerisque eiusdem
saeculi codicibus conspicuam; ea vero etiam pertinet ad accentus ple-
rumque positos, quemadmodum in extremis vocibus πρὸςπεμπάν
legitur. Illud aegre fero quod aliquam fragmentorum partem non
animadverti, quam Thilo ad sectiones 14 et 15. indicavit. Nimirum
falsus sum fragmentis interiectis iis quae ad Μαρτύριον τῆς ἀγίας
Βαρβάρας pertinent. Quod igitur ex hac parte edidimus, item
quidquid ex codd. B ⁷¹⁾ et C adhibuimus, ex Thilonis libello etsi
passim correcta hausimus: per pauca enim a nobis ipsis ex his codd.
exscripta sunt.

Praeterea vero nobis ad manus erant notae ex duobus codicibus
italicis petitae. Horum alterum diximus D, qui est Venetus Mar-
cianus cl. VII. num. XXXVIII., chartaceus, ni fallor, nec velu-
state insignis. In eo duplex fabulae initium legitur; alterum nobis
est D^a, alterum D^b, sed alterum non procedit ultra verba τὸ
αἷμα. πᾶς οὖν ἄνθρωπος ὅς. Descriptsimus autem inde praeter
initia et finem totius fabulae argumentum, notatis passim ipsis voca-
bulis graecis: hinc passim etiam in commentarium recipi poterant.
Codex alter (noster E) est Ambrosianus C 92., Veneto haud dubie
antiquior, ubi fol. 48—57. haec alta continentur. Ex eo nihil prae-
ter initium et finem adnotavi.

⁷⁰⁾ Deest igitur in hoc quoque codice γίνεται, quod neacio an rectius a
textu excludatur.

⁷¹⁾ Per inciarum non notavimus fabulae inscriptionem ex codice B, quae
sic habet: Πράξις Ἀνδρέου καὶ Μαρτύριον τῶν ἀποστόλων, δὲ ὁ Χριστὸς ἀπῆλ-
τεν εἰς Σταύρον τὸν ἄγιον Ἀνδρέαν καὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ.

VIII. ACTA ET MARTYRIUM MATTHAEI.

Horum Matthaei actuum et actuum Petri et Andreae, quorum fragmentum Woogius ex codice Barocciano 180. hausit, a Thilono quoque repetitum⁷²⁾, eadem cum actis Andreae et Mattheiae, de quibus iam explicuimus, necessitudo est: utrisque enim continuantur acta Andreae et Mattheiae. Arctissime autem cohaerent cum eo quod in actis Andr. et Matth. exeunte sectione 21. dictum est: καὶ ἐπέταξεν Ἀνδρέας νεφελη, καὶ ἦρεν ἡ νεφελη Ματθείαν (alii codd. Ματθαῖον) καὶ τοὺς μαθητὰς Ἀνδρέου, καὶ ἀπέθετο αὐτοὺς ἡ νεφελη ἐν τῷ ὅρει ὃπου ἦν ὁ Πέτρος διδάσκων, καὶ ἔμεναν πρὸς αὐτὸν. Huc enim specialiter quum auctorum Petri et Andreae initium, tum id quod ab initio actuum Mattheei legitur: ἦν ἐν τῷ ὅρει χαταμόνας ἡ συγάζων. De nominum quidem Mattheei et Mattheiae frequenti confusione modo diximus. Ut autem in actis iis quae praecedunt ubique edidimus Mattheiam (Ματθείαν) pro auctoritate antiquissimi codicis eius quem maxime per totum libellum secuti sumus, ita in his alteris Matthaeum scripsimus pro utriusque codicis nostri scriptura. Quae inconstantia eo magis improbari poterit quoniam idem Parisiensis codex, ex quo Mattheei acta petivimus, etiam in actis Andreae et Mattheiae (signatus siglo B) plerumque, etsi non ubique, Matthaeum habet. Haec utriusque nominis confusio nescio an non-nihil fecerit ad magnam varietatem atque inconstantiam ipsarum de Mattheo traditionum. De quibus accuratius quaesituros ut nobis licet in primis ad Acta SS. tom. VI. mens. Septembr. d. 21. pag. 194 — 227., item ad Menaea Graecorum mens. Novembr. die 16. delegare, atque item ad Pseudo-Abdiae historiarum apostolicarum librum VII. (apud Fabricium Cod. apocr. tomo II. pag. 636 — 668.

⁷²⁾ Apud Woogium epistola de Andreae martyrio appendicis loco additum est pag. 401 — 414; item apud Thilonem actis Andreae et Mattheiae pag. 30 — 32. Incipit sic: Ἐγένετο ὡς ἐξῆλθεν ὁ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ Ἀνδρέας ἵξω τῆς πόλεως τῶν ἀνθρωποφάγων, καὶ ἵδου νεφελη φωτεινὴ ἤρπασεν αὐτὸν καὶ τούτον ἀπηγέγκεν ἐν τῷ ὅρει ὃπου ἦν Πέτρος καὶ Ματθείας καὶ Ἀλέξανδρος καὶ Ιζάκιον. ὁ δὲ ἴδων αὐτούς, ἡσπάσαντο αὐτὸν μετὰ πολλῆς χαρᾶς. τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος Τί σα γέγονε, ἀδελφὲ Ἀνδρέα: ἀρά γε ἐσπειρας τὸν λόγον τῆς ἀληθείας ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ἀνθρωποφάγων ἡ οὐ; λέγει αὐτῷ Ἀνδρέας Ναι, πάτερ Πέτρε, δι' εὐχῶν σου.

editum), in quo quidem praeter morem paene nihil reperitur quod cum libello nostro componi queat: satis habebimus locum adscribere Nicephori, egregie testantem quantum ad narrationes de Mattheao ab ipso traditas vim habuerint acta nostra: nimirum penitus ille ab his vel horum simillimis pendere videtur. Locus est in *Nicephori hist. eccles. II, 41.* atque sic habet: πολλαῖς τοιγαροῦν καὶ οὔτος ὁ θεῖος ἀπόστολος περιόδοις τὸν Χριστὸν εὐαγγελισάμενος, χώραν τε ἐκ χώρας ἄμειθων καὶ ἔθνος ἐξ ἔθνους, ἔσχατον ὑπὸ τοῦ ἄγοντος αὐτὸν πνεύματος καὶ ἐπὶ τὴν τῶν ἀνθρωποφάγων χώραν ἀπάγεται ἐν τινι πόλει, Μυρμήνη ἦν αὐτῷ ὄνομα, ἐφ' ἣ δὴ καὶ Πλάτωνα τὸν αὐτοῦ φοιτητὴν ἐπίσκοπον ἀνειπὼν αὐτὸς ἐπὶ τινι τῶν ἀγγιθύρων τῇ πόλει ἀνιών ὄρέων τὴν τοῦ ἔθνους σωτηρίαν ἀποκαλυψθῆναι προστηγέτο. οὕτω δ' ἔχοντι τῷ ἀποστόλῳ ὁ κύριος Ἰησοῦς ὥραί την ὅψιν παύδι ἀφομοιωθεὶς καὶ πλησίον στὰς εἰρήνην τε αὐτῷ ἐπιφθέγγεται· ἔπειτα βάρδον ἐγχειρίσας Ταύτην, ἕφη, κατιών ἐν τῇ πόλει πρὸς τῇ πύλῃ τῆς ἐκκλησίας, ἦν σὺ καὶ Ἀνδρέας ὡκοδομήσατε, καταφύτευσον, καὶ εἰς δένδρον μέγα καὶ ὑψηλὸν εὐθὺς ἐπιδώσει. ὃ γε μὴν καρπὸς αὐτῷ πολὺς ἔσται σφόδρα παραλλάττων τε τοὺς πολλοὺς τῷ μεγέθει, καὶ τῇ γεύσει διαφέρων ὡς πλεῖστον· πηγὴ δὲ ἀφθόνου καὶ διεδους ὕδατος ἐκ τῆς αὐτοῦ βίζης κελαρύζουσα προσελεύσεται (ροτίας προελεύσεται?), ἐν τῷ τῶν ἀνθρωποφάγων ὅσοις λούσασθαι γένοιτο, ἢ τε ὅψις πρὸς τὸ εὐτρεπὲς μεταρρυθμισθείη, αἱ τε καρδίαι τὸ ἄγριον ἀποθέμεναι πρὸς τὸ εἰρηναῖον μεταχωρήσουσι καὶ τὴν ἐπὶ τὸ βελτιόν ἀλλοίωσιν ἔξουσι. καὶ δὴ κατιόντι ὁ τῆς πόλεως ἐκείνης βασιλεὺς προσυπήντα συνάμα γυναικὶ καὶ τάκνῳ, Φουλβιανὸς δὲ καὶ Φουλβιανα καὶ Φουλβιανὸς. ήσαν αὐτοῖς τὰ ὄνόματα, πνεύμασι πονηροῖς ἐξεταζόμενοι· οἵ τὰς χεῖρας εὐθὺς ἐπιθεὶς ἐξήλαυνε τὸ λυπτοῦν. ἐπήγγυ δὲ καὶ τὴν βάρδον, καὶ εἰς δένδρον εὐθὺς μετεσκεύαστο· καὶ ἡ πηγὴ βίζοθεν τὸ ὕδωρ προήγει πότιμον καὶ διειδὲς ἀναβλύζουσα. ἐπεὶ δὲ τὸ πλήθος συνέρρει, τὸ παράδοξον ἐκπληγητόμενοι, ἐκεῖνος ἐπὶ μετεώρου ἐστὼς τῇ πατρῷ ἐκείνων γλώττῃ τὸ σωτήριον κατήγγελε κήρυγμα. καὶ εὐθὺς ὅλῃ ψυχῇ τῷ ἐκείθεν βέοντι ὕδατι ἐβαπτίζοντο, καὶ γε τοῦ καρποῦ τοῦ δένδρου μεταλαμβάνοντες τὴν καλλίστην ὅντως ἀλ-

λοίωσιν ἡλλοιοῦντο. Φουλβιανῷ δὲ μετέμελεν εὐθύς, καὶ τὸ πλῆθος μεταρρέον τῷ ἀποστόλῳ ὁρῶν ἔγέλω περικαλόμενος ἤχθετο, καὶ στρατιὰν πέμπων συλλαβεῖν ἐπειρᾶτο. ὡς δὲ ἀδυνάτως εἶχον, αὐτὸς ὅτι πλείστους περιβαλλόμενος ἀπειστῇ καὶ ἀοράτῳ μάστιγι τὰς ὄψεις πεπήρωτο. πολλὰ δὲ τοῦ ἀποστόλου καταδεηθεὶς ἵστο μὲν τὰς ὄψεις, τὴν δὲ καρδίαν ἔτι πηρὸς ἦν. καὶ μικρὸν ὅστον, καθηλοῖ μὲν τὸν ἀπόστολον ἥλοις μακροῖς κατὰ γῆν· πίστῃ δὲ καὶ ἀσφάλτῳ καὶ πολλὴν ἐπιφορῆσαντες κληματίδα καὶ ὑλην ἄλλην πυρὶ φληγην ἐπιβαλόντες πῦρ κάτωθεν ὑπανῆπτον· τὸ δὲ παρὰ δόξαν εἰς δρόσον μετεσκευάζετο. ταῦτ' ἴδοντες τὸ πλῆθος τῷ Ματθαίου θεῷ προσετάθεντο. ὁ δ' αὐτὸς γε κρατῶν εἶναι τὰ τῷ ἀποστόλῳ τελούμενα οἰηθεὶς καὶ τῷ θυμῷ περιοργής γεγονώς, τοὺς ἐξ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ πεποιημένους αὐτῷ θεούς, δώδεκα δ' ἥσαν, ἔξενερχεῖν ἐκελευε, περικύκλῳ τε τῆς κατὰ τοῦ Ματθαίου πυρκαϊᾶς στήσαντας τὴν ὑλην ἀνάπτειν, ὡς ἂν γε τῇ αὐτῶν ἀρωγῇ τὰ οἰκεῖα δράσῃ τὸ πῦρ. τούτων δὲ γενομένων ἀνῆπτον τὴν ὑλην· τὸ δὲ πῦρ κατὰ τῶν θεῶν μᾶλλον ἔχώρει καὶ τούτους ἐλέπτυνε βρέοντας. ὅμοιώματα δ' ἔκειθεν ὡς καιομένου ἔξεσθορε δράκοντος, καὶ τοῦ βασιλέως κατόπισθεν εἰρπε καὶ συρίττον μέγα εὖλωκεν, ὡς μηδὲ ἐκ τοῦ ῥάστου ἐκείνῳ ἐνεῖναι τῶν βασιλείων εἶσω χωρεῖν. ἀπειπὼν οὖν ἐπὶ τὸν ἀπόστολον αὐθικός ἐγίνετο, καὶ τῆς ὁρμῆς τοῦ καθέρποντος ἡντιβόλει βυθοθῆναι. ὁ δὲ ἀπόστολος τῆς ὕδρας ἥδη ἐνστάσης πρὸς τὸν ποθούμενον διαβανεῖν Χριστόν, πάντων ἔξω γενόμενος ἐπετίμα μὲν τῷ πυρὶ, καὶ αὐτίκα ἐσβέννυτο καὶ ὁ δράκων εὐθὺς ἀφανῆς ἦν. ὑπειπὼν δὲ τῷ ἄρχοντι ὅσα ἐχρῆν καὶ πάντας εὐχαῖς στηρίζεις, ἐν εἰρήνῃ ἀφίει τὸ πνεῦμα· καὶ διεβαίνει πρὸς Χριστόν. τό γε μὴν ἱερὸν τοῦ ἀποστόλου σκῆνος ἐπὶ καλίνης χρυσέας ἐν διαφανέστιν ἐσθίμασιν ὁ Φουλβιανὸς ἐπιθεὶς εἰσάγει πρὸς τὰ ἀνάκτορα· γλωσσοκόμῳ δὲ σιδήρου πεποιημένῳ καὶ μολιβδῷ ἀσφαλισάμενος κατὰ θαλάσσης ἀφεῖναι προστάσσει, τοῦτ' ἐν νῷ θέμενος, ὡσεὶ ὁ τοῦ πυρὸς ἐκεῖνος δεῖξας ὑπέρτερον, εἴ γε δὴ καὶ τοῦ ὑδατος διανήξασθαι ὑπὸ σιδηρέᾳ τῇ λάρνακι κατισχύσειε, τῷ ἐκείνου μόνῳ λατρεύσω θεῷ, παρὰ φαῦλον τοὺς ἐμοὺς θέμενος. ἐπεὶ δ' οὕτως ἔχων ἐρίπτετο, καὶ μετὰ βραχὺ τῆς ἀνωθεν διακυβερνώσης χειρὸς τῇ

χέρσω αὐθίς ἐπανεσώζετο, τὴ πόλις πᾶσα χυθεῖσα τοῦ ἄστεος, τοῦ ἐπισκόπου Πλάτωνος ἡγουμένου, τὸν ὑπὸ Ματθαίου κηρυττόμενον ἀνύμνουν θεόν. ἀπειπὼν δὲ τοῖς ὅλοις καὶ Φουλβιανὸς τὸ θεῖον εἰσδέχεται βάπτισμα καὶ τὴν Ματθαῖος διαμείβεται κλῆσιν ἐν ἀπορρήτῳ τοῦ ἀποστόλου μυσταγωγίᾳ. καὶ αὐτίκα πάντες οἱ ὑπὸ χειρὶς τὴν πατρῷαν δεισιδαιμονίαν ἀπορραπίζοντες τὸ θεῖον λουτρὸν κατησπάζοντο. τρίτος ἔξήκει μετὰ τοῦτο ἐνιαυτός, καὶ Πλάτων μὲν ὁ ἐπίσκοπος πρὸς τὰς αἰώνιους μετεχόρει σκηνάς. Φουλβιανὸς δ' ἔτι ζῶντος τοῦ ἐπισκόπου ἀλλῷ μὲν τῆς ἀρχῆς παρεχώρει, αὐτὸς δὲ ταπεινώσεως σχῆμα περιβαλλόμενος τὰ ἱερά τε τῶν Χριστιανῶν μυηθεὶς ὅργια, τὴν τοῦ πρεσβυτέρου χειροτονίαν παρὰ τοῦ θείου καταδέχεται Πλάτωνος· οὐδὲ μετὰ τὴν ἐνθένδε ἀπαλλαγὴν τοῦ θεοπεσίου ἀποστόλου διὰ νυκτερινῆς μυήσαντος ὄψεως καὶ τὴν ἀξίαν τῆς ἐπισκοπῆς ἀναδέχεται· γνησίας δὲ τῷ εὐαγγελῷ ὑπηρετήσας καὶ πολλοὺς διὰ τῆς πίστεως οἰκείωσας θεῷ πρὸς τὴν ἀμείνω ζωὴν μεταβέβηκεν.

Huius libelli hucusque inediti ac paene ignoti duo ad edendum invenimus documenta, alterum Parisiense, alterum Vindobonense, satis illa quidem inter se diversa. Parisiensem scripturam plerumque antiquiore propterea que Vindobonensi praferendam duximus, sed utriusque comparandae doctis lectoribus plenam in commentario copiam fecimus.

Parisiensis (Par) codex idem est de quo iam identidem vidimus, signatus in bibliotheca Reg. hunc Nation. numero 881., saeculi undecimi, ubi folio 281. verso loco decimo acta Matthaei incipiunt.

Vindobonensis (Vind) is est quem Lambecius et Kollarus „per vetustum elegantem et optimae notae“ dicunt, recensentes commentatorum libro VIII. num. XIX. loco 21. pag. 590 sq.

IX. ACTA THOMAE.

Thomae acta nullis aliis antiquitatis laude cedunt aut auctoritate ex haereticorum usu quaesita. Adbibebantur summoque loco ponebantur apud eosdem Gnosticos apud quos Andreae acta in primis valebant, Encratitas, Apostolicos, Origenianos: cuius rei luculentissi-

num testem iam supra laudavimus Epiphanium, cf. pag. XL sq.
 Eadem maximi fieri apud Manichaeos, praeter alios testatur Turribius Asturicensis in epistola ad Idacium et Ceponum episcopos data, ubi est *Illud autem specialiter in illis actibus qui S. Thomae dicuntur prae ceteris notandum atque execrandum est quod dicit eum non baptizare per aquam, sicut habet dominica praedicatio atque traditio, sed per oleum solum⁷³): quod quidem isti nostri (i. e. Priscillianistae) non recipiunt, sed Manichaei sequuntur, quia haeresis iisdem libris utitur et eadem dogmata et his deteriora sectatur. -- per cuius (i. e. haeresis) auctores vel per maximum principem Manem ac discipulos eius libros omnes apocryphos vel compositos vel infectos esse manifestum est, specialiter autem actus illos qui vocantur S. Andreeae vel illos qui vocantur S. Iohannis, quos sacrilego Leucius ore conscripsit, vel illos qui dicuntur S. Thomae et his similia ex quibus Manichaei et Priscillianistae vel quaecunque illis secta est germana, omnem haeresin suam confirmare nituntur.*

Porro inveniuntur acta Thomae in Gelasii decreto, cap. VI. § 4. cf. supra pag. VII. Item in stichometria Nicephori et in *Synopsi scripturae sacrae Athanasio adscripta*, ubi in „Novi Testamenti libris iis quibus contradicuntur“ alii praeter Thomae actus non commemorantur nisi Petri et Iohannis⁷⁴).

Augustinus vero locis tribus assert quae ex ipsis actis quemadmodum etiamnum habemus haud dubie petila sunt: cf. contra Faustum Manich. lib. XXII. cap. 79; adversus Adimantum Manich. cap. 17; de sermone domini in monte lib. I. cap. 20. His tribus locis eandem illa historiam laudat de pincerna apostolum palma persecutiente propterea que ab apostolo maledicto et a leone dilaniato. Videamus textum loci primi contr. Faust. Manich. qui sic habet: *Legunt scripturas apocryphas Manichaei a nescio quibus sutoribus fabularum sub apostolorum nomine scriptas -- Ibi tamen legunt apostolum*

⁷³) His verbis non dubium est quin respererit Turribius locum actorum nostrorum sect. 25: de quo uberiori exposuit Thilo in notis ad Acta Thomae pag. 181 sqq.

⁷⁴) Τῆς νέας πάλιν διαθήκης ἀντιλεγόμενα ταῦτα· Περίοδοι Πέτρου, Περίοδοι Ἰωάννου, Περίοδοι Θωμᾶ, Εὐαγγελίου κατὰ Θωμᾶν, Διδαχὴ ἀπόστολων, Κλημεντία. Cf. Credner: Zur Geschichte des Kanons, pag. 145.

Thomam, cum esset in quodam nuptiarum convivio peregrinus et prorsus incognitus, a quodam ministro palma percussum, imprecatum fuisse homini continuam saevamque vindictam. Nam cum egressus fuisset ad fontem, unde aquam conivantibus ministraret, eum leo irruens interemit, maxumque eius, qua caput apostoli levi ictu percusserat, a corpore avulsam secundum verbum eiusdem apostoli id optantis atque imprecantis canis intulit mensis, in quibus ipse discumbebat apostolus. Quid hoc videri crudelius potest? Verum quia ibi, nisi tamen fallor, hoc etiam scriptum est quod ei veniam in saeculo futuro petiverit; facta est compensatio beneficij maioris -- Utrum illa vera sit aut conficta narratio, nihil mea nunc interest. Certe enim Manichaei a quibus illae scripturae quas canon ecclesiasticus respuit tanquam verae atque sincerae acceptantur --.

Duobus fere saeculis post Augustini aetatem auctor historiarum apostolicarum quae Abdiae nomine dici solent, diserte professus est ex Thomae actis se hausisse, cf. lib. IX, 1. apud Fabricium l. l. pag. 689., ubi est *Porro legisse me memini quendam librum in quo iter eius (i. e. Thomae) in Indiam et res ibi gestae explanantur: qui quod ab aliquibus ob verbositatem non recipitur, supervacaneis omissionis ea memorabo quae fide certa constant ac legentibus grata sint et ecclesiam roborare possunt. Quae verba revera excipiunt plures historiae ad graeca nostra Thomae acta compositae. Capitibus enim II—IV. Pseudo-Abdias complectitur quae secti. prioribus XVII leguntur de itinere cum Abbane negotiatore in Iadiam suscepto; de coena nuptiali filiae regiae; de Hebraea tibicina: de pincerna maledicto; de sponso et sponsa ad Christum conversis: item capp. V. et VI. ea quae inde a sect. 17. leguntur de palatio in caelis aedificato: item cap. VII. brevissime tum quae de muliere spiritum immundum habente sect. 39 sqq., tum quae de iuvene uxoris adulterae interfectore sect. 48 sqq. exposita sunt. His maximam partem graecus textus in breve cogitur, quod se facturum ipse auctor professus est; sunt vero etiam eiusmodi quorum latinus textus cum graeco apte conserui queat: quemadmodum cap. III. redditur sectio apud nos quarta in hunc modum: *Exeuntes autem de navi ingressi sunt primam Indiae civitatem, et audiebant sonos musicos et urbem totam laetitia magna**

plaudere. Interrogantesque unum de populo quid hoc esset, dictum est illis Rex, inquit; noster unicam filiam hodie copulat matrimonio, ideo gaudium est huic civitati: et te, ut credo, dū exhibuere ut his epulis interesses. Haec illis colloquentibus subito totam civitatem vox praeconis replet, dicens Audite habitatores omnes, divites mediocresque, peregrini et pauperes, accedite ad palatum regis et epulemini, gaudete et estote iucundi. Si quis vero ab hac se communi laetitia substraverit, reum se noverit maiestatis. Haec cum audiisset negotiator, ait Thomae apostolo Eamus et nos, ne culpabiles inveniamur coram rege. Tunc ingressi palatum iussi sunt discubere thoro. Thomas autem apostolus discubuit in medio, intendentibus omnibus in eum et scientibus quod peregrinus esset.

Photii de actis apostolorum apocryphis locum celebrem, qui etiam ad acta Thomae spectat, exhibuimus supra pag. VIII.

Invenerunt autem haec acta ante triginta fere abhinc annos interpretem doctissimum, qui quum alia multa ad illustrandum libellum conscripsit, tum uberioris atque egregie de gnostica eius indole commentatus est: hunc non poterit non adire qui varias actorum Thomae rationes penitus indagare voluerit. Quis non videt loqui me de Thilone clarissimo? Is enim anno 1823. primum graece edidit acta S. Thomae apostoli: quibus quae praemissa est „notitiam uberiorem novae codicis apocr. Fabriciani editionis“ iam identidem vidimus. Notae in acta Thomae quas textui adiunxit paginas explet plus centum. Textum eodem libello exhibitum Thilo in primis ad codicem Reg. nunc Nation. num. 881. se conformasse dicit per priores sectiones 29, passim insuper adhibitis codicibus eiusdem bibliothecae duobus aliis num. 1468. et num. 1454. signatis; sectiones vero posteriores 29 (a sect. 30—58.) ex uno cod. Reg. nunc Nation. num. 1176. hausit. Qua in re ut virum clarissimum haud indiligerter versatum esse non est quod dicam aut probem, ita locis haud paucis ab editoris accurateione eum deflexisse facile videbit qui nostra cum Thiloneis coutulerit. In priore enim libelli parte codex is quem se expressisse asserit⁷⁸⁾, saepe aliam scripturam habet atque editum

⁷⁸⁾ Eius verba sunt: *Textum huius Ms. ad finem sectionis 29. pertinentem prelo commisimus, cum recensionem eius antiquissinam minimumque ecclesiastico censura*

est; qua in re ipse falli non potui, quoniam Thilonis textum ad codicis scripturam curiose examinavi⁷⁶⁾: in altera vero parte, quam unus quod sciam Parisiensium codicum exhibet errores multo sunt rariores sed aliquoties satis graves; quemadmodum sect. 31. Thilo legit πρᾶξαι δὲ ταῦτα pro ταράξαι δὲ ταύτην, sect. 36. συγχωροῖς pro συγχωρεῖσι, sect. 37. ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸν ἄνθρωπον τῆμῶν Ἰησοῦν Χριστόν pro ἀλλὰ μᾶλλον πιστεύσατε εἰς τὸν κύριον τῆμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Quae quim ita sint, non est quod immixtuam laudem Thilonis, de meis quoque studiis bene meriti; sed vehementer gaudeo coniunctis meis cum Thilonis curis iam contigisse ut multo emendatior prodiret actorum Thomae textus, eo maiore ille quidem studio dignus quam aliquanto minus quam plerique actus reliqui catholicorum censura ab antiquissima forma videatur discessisse.

Nunc igitur de nostra editionis subsidiis est dicendum.

A i. e. codex Reg. nunc Nat. num. 881. saeculi XI. Is diligenter a nobis excussus et plerumque in textu expressus est.

B i. e. cod. Reg. nunc Nat. num. 1468. eiusdem saeculi. „Collationem eius cum praecedenti plenam adscripsimus quatuor prioribus paragraphis. In seqq. cum plura, praecipue quae haereticam doctrinam redolerent, vel omissa prorsus vel in brevius contracta, atque alia aliis verbis expressa deprehenderemus, se-

mutilatum esse appareret. -- Praeter haec (operios librarii errores, accentus, interpunktionem orthographiam) quae sive ex coniectura sive reliquorum codicum collatione emendavimus, in notis religiose indicavimus.

⁷⁶⁾ Paucia erroris exempla haec sunt. Sect. 1. est κήρυξον, non κήρ. ἔχει: με ἀπόστ. ἀπόστολού, non ἀπόστ. με ἀλλ. ἀπόστ. Sect. 2. τοῦνομα, non ἐνόματι: Ἰούδαν τὸν καὶ τὸν Θωμᾶν, non Ἰούδ. Θωμᾶν τὸν καὶ Δλδμον: κύριος, non ὁ κύριος. Sect. 5. τῇ κόρῃ τοῦ φωτός θυγάτηρ τῇ ἐνέστηκε, non τῇ κόρῃ τοῦ φωτός, τῇ θυγάτηρ, τῇ θεοστικῇ. Sect. 9. τοῦ πατάξαντος et τοῦ θεοῦ, Th. bis om. τοῦ: προσελιῶν εἶπεν αὐτῷ, non ταῦτα προσελιῶν εἶπε τῷ ἀπόστολῳ: διπλας εὗξεται, non διπλας εὗξηται. Sect. 14. ἡς (Th. ἡς) ἡδόμην, τούτου τὸν (Th. om) ἀνδρα, ἐμοι (Th. μοι) οὐ. Sect. 18. ἐξῆλθεν ἔξω, Th. om. ἔξει: ἔβούλ. τὴν οἰκοδ., non τ. οἰκ. ἔβούλ.: Πέτε, non Π. οὖν: καὶ ὁ βασ., non ὁ δὲ βασ.: αὐτῷ τῷ χειμῶνι, non ἐν τῷ χ.: βασ. εἶπεν, non βασ. ἔφη: κάλαμον λαβών, non λ. κ.: τὰς θυρ. δὲ, non τὰς δὲ θυρ. Sect. 28. ἀποδιδ. τὰ (Th. om) ἀλλότρια: μεριμνάς καὶ λύπας, Th. om. κ. λύπ.: καὶ (Th. om) ἐν τῇ: οὐκ (Th. οὔτε οὐκ) δίχει: παρ' αὐτοῦ, non παρ' αὐτῷ: πραότητος, non πραύτητος: ἀποδιδάστε, non ἀποδιάνητε: φυλάξατε et ἔξελθατε, non -ξασθε et -θετε: προσδέξεται et ἔγκαταθήσεσθε, non -ηται et -ησθε.

lectis tantum locis diversitatem lectionis enotavimus.“ Finiuntur acta sect. 24.

C i. e. cod. Reg. nunc Nat. num. 1454. saec. X. „Praeter sermones §§ 6. 7. 10. 15. decurtatos scriptura huius libri accurate exarati proxime accedit ad textum a nobis editum, atque ita nos in eo emaculando multum adiuvit. Ubi lectiones eius praestantes iudicavimus, rejectaneas cod. A in notis posuimus. Reliquam omnem differentiam diligentissime recensuimus.“

D i. e. cod. Reg. nunc Nat. num. 1176. saec. XIII. „Eadem continet integra, quae nobis cod. A subministraverat; unde cum hoc illum contulimus in locis paulo ante indicatis, ubi codd. B et C nos deficiebant.“ Hos codd. BCD ad priores 29 sectiones fere totos ex Thilonis notis desumsimus. Ille quum codicem A plerumque sequi se professus esset, saepe vero tacitus deseruerit, passim nobis dubium erat unde suam lectionem hausisset. Eiusmodi lectionibus in apparatu exhibitis praeposuimus „Th.“: auctoritas earum iudicanda ad ea est quae modo ex Thilonis prolegomenis repetenda curavimus.

E i. e. cod. Reg. nunc Nat. num. 1556. saec. XV. Huius collationem ipsi ad apparatum adiecimus. Est autem eiusmodi ut egregium exemplum recensionis catholicae praebeat.

Atque haec quidem de prioribus 29 sectionibus dicta sunt. Alteras 29, a tricesima usque quinquagesimam octavam, ex uno codice Reg. nunc Nat. num. 1176. (vide antea D) haurire licebat. Edidimus autem ex accuratissimo ipsius codicis examine, quod multum ad emendandam Thilonis editionem fecisse iam antea significavimus.

X. CONSUMMATIO THOMAE.

Haec Consummatio Thomae quam prope accedat ad reliquas de Thoma traditiones apocryphas, ex iis clarum erit quae maxime similitudinis caussa ex Pseudo-Abdiae historii⁷⁷⁾ graeco textui sub-

⁷⁷⁾ In notis ad sect. 1. v. 3. lege § XV. pro XVI; item v. 6. § XVII. pro XV. Praeterea noto, nomen Misdei regis apud Nicephorum hist. eccles. II, 40. Σμυρδαῖος dici.

iunximus. Neque praeterea desunt quae indicent, ex eodem fonte cum Actis Consummationem Thomae manasse: quemadmodum etiam in cod. Par. num. 881. Consummatio inscriptione in margine interjecta continuo excipit actorum sectionem vicesimam nonam, et in cod. Par. num. 1556. eadem illa in pauca verba contracta ipsis actis adnectitur. Adest etiam in Consummatione Thomae puerulus ille Leucianus, „quem“, ut auctor libri de fide contra Manichaeos cap. 38. de actis Andreae disserens dicit, „vult Leucius vel deum vel certe angelum intelligi.“ Comparatis autem latinis Abdiae historiis et graecis appareat quae sectionibus VIII. usque XV. latine traduntur, ea tantum non deesse in graecis, nexo vero tam arcto cum Consummatione cohaerere, ut perquam probabile sit etiam haec aliquando in graecis repertum iri monumentis.

Hunc igitur libellum nunc primum editum ad scripturam unius codicis Parisiensis num. 881. saeculi undecimi, de quo aliquoties iam dictum est, conformavimus. Pauca ea fragmenta quae sub siglo X (vide ad acta Thomae) addidimus, ex codice Reg. nunc Nat. num. 1556. saeculi XV. desumpta sunt, in quo quidem ad sectionem actorum Thomae 27. trahuntur, quemadmodum eo loco pag. 213. adnotavimus.

XI. MARTYRIUM BARTHOLOMAEI.

Hoc Bartholomaei martyrium simillimum est narrationi de Bartholomaeo quam Pseudo-Abdias historiarum apostolicarum libro VIII. praebet. Quaeritur quae inter utrumque ratio intercedat. Sunt aliquot graeci textus loci qui interpretem latini prodere videantur; alii rursus contrarium suadent. Quodsi graeca nostra ex latinis versa dixeris, interpres graecus non ex historiis Pseudo-Abdiae, sed ex fonte latino antiquiore, quem et ipse Pseudo-Abdias adiit, hausisse putandus erit. Cui caussae nescio an quid lucis afferat mentio Cratonis quam fecit auctor historiarum apostolicarum libri VI. capite XX. Vult enim Cratonem, apostolorum ipsorum discipulum, res Simonis et Iudae comitumque in Perside gestas longa narratione scripsisse in decem librorum voluminibus: ea ab Africano in latinam

lectis tantum locis diversitatem lectionis enotavimus.“ Finiuntur acta sect. 24.

C i. e. cod. Reg. nunc Nat. num. 1454. saec. X. „Præter sermones §§ 6. 7. 10. 15. decurtatos scriptura huius libri accurate exarati proxime accedit ad textum a nobis editum, atque ita nos in eo emaculando multum adiuvit. Ubi lectiones eius praestantiores iudicavimus, reiectaneas cod. A in notis posuimus. Reliquam omnem differentiam diligentissime recensuimus.“

D i. e. cod. Reg. nunc Nat. num. 1176. saec. XIII. „Eadem continet integra, quae nobis cod. A subministraverat; unde cum hoc illum contulimus in locis paulo ante indicatis, ubi codd. B et C nos deficiebant.“ Hos codd. BCD ad priores 29 sectiones fere totos ex Thilonis notis desumsimus. Ille quum codicem A plerumque sequi se professus esset, saepe vero tacitus deseruit, passim nobis dubium erat unde suam lectionem hausisset. Eiusmodi lectionibus in apparatu exhibitis præposuimus „Th.“: auctoritas earum iudicanda ad ea est quae modo ex Thilonis prolegomenis repetenda curavimus.

E i. e. cod. Reg. nunc Nat. num. 1556. saec. XV. Huius collationem ipsi ad apparatus adieccimus. Est autem eiusmodi ut egregium exemplum recensionis catholicae præbeat.

Atque haec quidem de prioribus 29 sectionibus dicta sunt. Alteras 29, a tricesima usque quinquagesimam octavam, ex uno codice Reg. nunc Nat. num. 1176. (vide antea D) baurire licebat. Edidimus autem ex accuratissimo ipsius codicis examine, quod multum ad emendandam Thilonis editionem fecisse iam antea significavimus.

X. CONSUMMATIO THOMAE.

Haec Consummatio Thomae quam prope accedat ad reliquas de Thoma traditiones apocryphas, ex iis clarum erit quae maxime similitudinis caussa ex Pseudo-Abdiae historiis⁷⁷⁾ graeco textui sub-

⁷⁷⁾ In notis ad sect. 1. v. 3. lege § XV. pro XVI; item v. 6. § XVII. pro XV. Praeterea noto, nomen Miæ dei regis apud Nicephorum hist. eccles. II, 40. Σμυνθαῖος dici.

iunximus. Neque praeterea desunt quae indicent, ex eodem fonte cum Actis Consummationem Thomae manasse: quemadmodum etiam in cod. Par. num. 881. Consummatio inscriptione in margine interiecta continuo excipit actorum sectionem vicesimam nonam, et in cod. Par. num. 1556. eadem illa in pauca verba contracta ipsis actis adnectitur. Adest etiam in Consummatione Thomae puerulus ille Leucianus, „quem“, ut auctor libri de fide contra Manichaeos cap. 38. de actis Andree disserens dicit, „vult Leucius vel deum vel certe angelum intelligi.“ Comparatis autem latinis Abdiae historiis et graecis appareat quae sectionibus VIII. usque XV. latine traduntur, ea tantum non deesse in graecis, nexo vero tam arcto cum Consummatione cohaerere, ut perquam probabile sit etiam haec aliquando in graecis repertum iri monumentis.

Hunc igitur libellum nunc primum editum ad scripturam unius codicis Parisiensis num. 881. saeculi undecimi, de quo aliquoties iam dictum est, conformavimus. Pauca ea fragmenta quae sub siglo X (vide ad acta Thomae) addidimus, ex codice Reg. nunc Nat. num. 1556. sacculi XV. desumpta sunt, in quo quidem ad sectionem actorum Thomae 27. trahuntur, quemadmodum eo loco pag. 213. adnotavimus.

XI. MARTYRIUM BARTHOLOMAEI.

Hoc Bartholomaei martyrium simillimum est narrationi de Bartholomaeo quam Pseudo-Abdias historiarum apostolicarum libro VIII. praebet. Quaeritur quae inter utrumque ratio intercedat. Sunt aliquot graeci textus loci qui interpretem latini prodere videantur; alii rursus contrarium suadent. Quodsi graeca nostra ex latinis versadixeris, interpres graecus non ex historiis Pseudo-Abdiae, sed ex fonte latino antiquiore, quem et ipse Pseudo-Abdias adiit, hausisse putandus erit. Cui caussae nescio an quid lucis afferat mentio Cratonis quam fecit auctor historiarum apostolicarum libri VI. capite XX. Vult enim Cratонem, apostolorum ipsorum discipulum, res Simonis et Iudee comitumque in Perside gestas longa narratione scripsisse in decem librorum voluminibus: ea ab Africano in latinam

translata esse linguam, indeque se ipsum, ex multis pauca seligentem, hausisse. Rursus Stephanus Praetorius afferit quaedam de Bartholomaeo quae salis congruunt cum graecis nostris et Abdiae latinis, eaque dedisse se scribit *Ex Cratone horum apostolorum* (i. e. Simonis et Iudee) *discipulo*. Sunt autem haec: *Bartholomaeus pallio albo incessit ornatus annulis ac gemmis, semper hilaris, eodem vultu. Centies flexis genibus interdiu, centies noctu Deum invocavit. Omnia gentium linguas intellexit et locutus est. Verbum spiritus vitae praedecavit in Lycaonia, ubi ab impiis decoriatus est ad modum follis*⁷⁸⁾). Quae conferenda sunt cum sect. 2. pag. 245. Sed quid sit de Cratone illo, satis latet. Praetorius quidem sua desumsisse videtur ex collectione aliqua rerum historicarum antiqua manucripta, cuiusmodi in bibliothecis passim vidi parum cognitas aut excussas.

Traditiones vero veterum de Bartholomaci rebus magnopere fluentant. De quibus qui accuratius videre voluerint, in primis adeant Tillemontium: *Mémoires pour servir à l'histoire ecclés. des 6 premiers siècles* I. pag. 960 sqq. et 1160 sqq. Plura etiam eiusmodi indicat Fabricius Cod. apocr. II. pag. 686. et 669 sq. Illud quidem quod in graeco martyrio, non item in latino est, reliquias apostoli in Liparim insulam translatas esse, iam Gregorius Turonensis narrat in lib. I. de miraculis martyrum cap. 34. pag. 78 sq. (Parisiis 1640.) Qui quidem martyrii graeci locus non eam vim habet ut inde pendeat aetas ipsius de martyrio libelli eaque Abdiae libello inferior videatur vel potius esse debeat: satis enim constat extremas maxime talium actorum partes postea retractari atque amplificari solitas esse.

In editione nostra huius libri adhuc inediti secuti sumus codicem Venetum in bibliotheca S. Marci numero CCCLXII. signatum, saeculo decimo tertio, ut in subscriptione codicis est, ex aliis detritis membranis a duobus monachis descriptum. Praeterea, quo facilius ultriusque textus ratio perspici posset, ubique sub graeco addidimus Pseudo-Abdiae latinum textum.

⁷⁸⁾ Cf. libellum (20 pugnarum in 4.), cui titulus est: *Pauli apostoli ad Laodicenses epistola, latine et germanice edita studio et opera Stephani Praetorii. Adiecta sunt fragmenta apostolorum et patriarcharum testamenta, pio lectori non intucunda futura. Hamburgi 1595.*

XII. ACTA THADDAEI.

Magnus iam apud antiquos rumor erat de epistolis mutuis Christi et Abgari Edessenorum regis. Ipsorum manibus scriptas in archivis Edessenis eas se reperisse narrat Eusebius hist. eccles. I, 13., atque e Syrorum lingua graece versas cum lectoribus communicat. Idem Eusebius l. l. testatur, post redditum Christi in coelos Thaddaeum a Thoma ex mandato Christi ad Abgarum regem missum esse: quemadmodum etiam in Pseudo-Abdiae historiis IX, 4. de S. Thoma legitur: *Thuddaeum unum ex septuaginta discipulis ad Abgarum regem Edessenae civitatis transmisit, ut eum ab infirmitate curaret, iuxta verbum quod ei a domino scriptum erat.* Quam de epistola Christi traditionem post Eusebium auxerunt eo quod praeter litteras etiam imaginem Christi ad Abgarum missam dixerunt. Quam alteram traditionem non ad eandem cum altera antiquitatem referri posse iam inde clarum est quod Eusebius nihil eiusmodi habet. Constantini vero Porphyrogenetae celebris est oratio historica de eadem imagine Christi eaque Constantinopolin translata⁷⁹⁾). Neque inter alios plures aetatis mediae de eadem imagine testes, de quibus consulendus est Fabric. Cod. apocr. III. pag. 514 sq., deest Nicephorus: qui quidem quum ipsam rem similiter atque in nostris actis est gestam esse referat, in primis differt eo quod demum post acceplam Christi epistolam missum esse a rege pictorem Christi pingendi caussa dicit. Locus eius hist. eccles. II, 7. sic habet: ἐπεὶ δὲ ὁ Αὔγαρος γράφων ἤκιστα ἔλει πεθείν, ἀπέγνω γὰρ τὴν Ἰησοῦ παρουσίαν τῇ ἀντεπιστολῇ, λοιπὸν. ἐν ἀμηχάνῳ καθεστώς, τῷ πρὸς Χριστὸν δ' ὅμιλος βεβλημένος πόθῳ, γράφειν εῦ εἰδότα ἀνδρα διέπεμπε καὶ τὸν τοῦ προσώπου τύπον ἀκριβῶς γράφειν ἐπέταπτε καὶ αὐτῷ ἐκεῖνο τὸ εἶδος ἀντὶ τοῦ ποθουμένου κομίζειν. καὶ ὁ μὲν ἦκις, καὶ στὰς ἐπὶ μετεώρου γράφειν ὡς εἰκὼς ἐπεχείρει· ἐπεὶ δ' οὐκ ἐφικνεῖτο τοῦ ἔργου, ἐμποδὼν καθισταμένης ἐκεῖνῳ τῇς ἐκεῖνην ἀστραπτούσῃς τῷ προσώπῳ θείας αἴγλης καὶ χάρτος, τὸ δρώμενον γνοὺς ὁ σωτῆρ ὑφασμα ἐκ λίνου πεποιημένον

⁷⁹⁾ De hac imperatoris oratione praeter alios plura dissennit Lambecius in commentariis de bibl. Caca. lib. VIII. pag. 410 sqq. (ed. Kollar.)

αίτει· νιψάμενος δὲ καὶ τὴν ιδίαν ὄψιν τῇ δόθόνη ἀπομορξάμενος τῷ Αὐγάρῳ ἀπέστειλε. Atque haec quidem et ipsa ex archivis Edessenis desumpta esse, Nicephorus cum gravitate asserit verbis his: ταῦτα δὲ ἐκ τῶν ἀνὰ τὴν "Ἐδεσσαν -- γραμματοφυλακείων Ἑλήφη· δημοσίους γάρ ήσαν χάρταις ἐμπεριλημμένα. τὰ γὰρ κατὰ τὸν Αὐγαρὸν πραχθέντα βιβλία καὶ ταῦτα δὴ περιεῖχον, ἐξ τῆς Σύρων μεταληφθέντα γλώσσης. ἂν καὶ προστηκόντως ἐνταῦθα μοι τέθεινται. Sed de his accuratius videre nec nostrum nec huius loci est. Haec enimvero acta Thaddaei a nobis nunc primum edita propterea luce digna videhantur quoniam nihil fere continent quin ad apocryphas easque antiquas de apostolis traditiones pertineat; quid quod, quamvis tota libelli ratio multo recentior sit, nonnihil ab ipso Eusebio ita differt ut ex antiquissimo aliquo fonte haustum videri possit. Comparisonis causa utramque epistolam apponam, quemadmodum apud Eusebium in editione Gulielmi Reading legitur⁸⁰⁾.

"Αντίγραφον ἐπιστολῆς γραφείσης ὑπὸ Ἀβγάρου τοπάρχου τῷ Ἰησοῦ καὶ πεμφθείσης αὐτῷ δὶ' Ἀνανίᾳ ταχυδρόμου εἰς Ἰεροσόλυμα. Ἀβγαρὸς τοπάρχης Ἐδέσσης Ἰησοῦ σωτῆρι ἀγαθῷ ἀναφανέντι ἐν τόπῳ Ἱεροσολύμων χαίρειν. "Ηκουσταί μοι τὰ περὶ σοῦ καὶ τῶν σῶν Ιαμάτων, ὡς ἀνευ φαρμάκων καὶ βοτανῶν ὑπὸ σοῦ γνομένων. ὡς γὰρ λόγος, τυφλοὺς ἀναβλέπειν ποιεῖς, χωλοὺς περιπατεῖν, καὶ λεπροὺς καθαρίζεις, καὶ ἀκάθαρτα πνεύματα καὶ δαίμονας ἐκβάλλεις, καὶ τοὺς ἐν μακρονοσίᾳ βασανίζομένους θεραπεύεις, καὶ νεκροὺς ἐγείρεις. καὶ ταῦτα πάντα ἀκούσας περὶ σοῦ κατὰ νοῦν ἐθέμην τὸ ἔτερον τῶν δύο, ἵνα δὲ σὺ εἰ ὁ θεός καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ποιεῖς ταῦτα, ἵνα υἱὸς εἰ τοῦ θεοῦ ποιῶν ταῦτα. διὰ τοῦτο τοῖνυν γράψας ἐδεήθην σου σκυλῆναι πρός μὲν καὶ τὸ πάθος ὃ ἔχω θεραπεῦσαι. καὶ γὰρ ἤκουσα δὲ καὶ Ἰουδαῖοι καταγγέλλουσί σου καὶ βούλονται κακῶσαί σε. πόλις δὲ μικροτάτῃ μοί ἔστι καὶ σεμνή, ἥτις ἔξαρκεῖ ἀμφοτέροις.

Τὰ ἀντίγραφά ταῦτα ὑπὸ Ἰησοῦ διὰ Ἀνανίᾳ ταχυδρόμου τοπάρχη Ἀβγάρῳ. Ἀβγαρε, μακάριος εἰ πιστεύσας ἐν ἐμοὶ μὴ

⁸⁰⁾ Ipsi ex permultis antiquis codd. græcis has Christi et Abgari epistolas in usum futurae editionis descripsimus.

έωρακώς με. γέγραπται γὰρ περὶ ἐμοῦ, τοὺς ἔωρακότας με μὴ πιστεύσειν μοι, ἵνα οἱ μὴ ἔωρακότες, αὐτὸι πιστεύσωσι καὶ ζήσωνται. περὶ δὲ οὐ ἔγραψάς μοι ἐλθεῖν πρὸς σέ, δέον ἐστὶ πάντα δι' ἀπεστάλην ἐνταῦθα πληρῶσαι με, καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαι, οὕτως ἀναληφθῆναι πρὸς ἀποστελοντά με. καὶ ἐπειδὴν ἀναληφθῶ, ἀποστελῶ σοί τινα τῶν μαθητῶν μου, ἵνα λάσηται σου τὸ πάθος καὶ ζωὴν σοὶ καὶ τοῖς σὺν σοὶ παράσχηται.

In edendis his Thaddaei actis in primis secuti sumus codicem Parisiensem in biblioth. Reg. nunc Nation. num. 548. signatum, undecimi ut videtur saeculi. Quo codice recensio actorum antiquior continetur quam codice Vindobonensi⁸¹⁾ de quo Lambec. et Kollar. commentar. lib. VIII. pag. 428 sqq. exponunt. Adhibuimus vero hunc alterum codicem, praeter locos duo a Lambecio exscriptos⁸²⁾, inde a verbis sect. 6. καὶ ἀποκριθέντες οἱ ἀρχιερεῖς εἶπον Τὸ αἷμα.

XIII. ACTA IOHANNIS.

Actis Iohannis non minor celebritas est quam apocryphis apostolorum actibus aliis ullis. Testes gravissimi sunt inter Graecos Eusebius, Epiphanius, Photius⁸³⁾; inter Latinos Augustinus, Philastrius, Innocentius I., Turribius Asturicensis⁸⁴⁾. Quorum quum alii, ut Eusebius Epiphanius Augustinus,

⁸¹⁾ Differt Vindobonensis a Parisiensi etiam eo quod Thaddaeum non unum ex duodecim apostolis, sed unum de septuaginta discipulis facit. Eadem differentia iam inter Eusebium et Hieronymum est, cf. Euseb. hist. eccl. ed. Reading pag. 38. in notis 5 et 6., itemque inter plures qui de Thaddaeo scripserunt.

⁸²⁾ Ibi in titulo esse dicitur Πράξεις, sed is qui meo rogatu codicem nuper contulit Πράξις legi rescripsit. Refert Lambecias initium usque verba τὸ κήρυγμα αὐτοῦ, item inde a verbis δὲ κύριος αἵ τε usque δεξιμονος περιχαρός τὸν Ἀναρταν.

⁸³⁾ Locos ipsos habes supra: Euseb. hist. eccles. III. 25. pag. VII., Epiph. haeres. XLVII., 1. pag. VIII., Phot. bibl. cod. 114. pag. VIII.

⁸⁴⁾ Cf. Augustin. contra advers. legis et prophet. I, 20. Sane de apocryphis iste posuit testimonia quae sub nominibus apostolorum Andreea Iohannisque conscripta sunt. Item Philastr. haeres. 88. -- unde et habent Manichaei et alii tales Andreea beati et Iohannis actus evangelistae beati et Petri similiter apostoli --. Item Innocentius in epistola ad Exsuperium cap. 7. Cetera autem quae vel sub nomine Matthiae sive Iacobi minoris vel sub nomine Petri et Iohannis, quae a quodam Leucio scripta sunt -- non solum repudianda verum etiam noveris damnanda.

actus Iohannis sine auctoris nomine laudant, tum alii, ut Photius Innocentius Turribius, Leucium auctorem commemorant. A Gelasio quidem non damnantur nisi quod cum aliis comprehenduntur paragrafo decima octava, qua sic legitur: *Libri omnes quos fecit Leucius discipulus diaboli apocryphi.* Recensentur vero etiam inter apocryphos libros cum Petri et Thomae actis in stichometria Nicephori et in veteri scripturae sacra Synopsi. Quemadmodum autem Leucianam originem, ita etiam usum haereticum testati sunt veteres, et diserte quidem Gnostici et Manichaei actus Iohannis ad ipsorum disciplinam adhibuisse ab Epiphano, Augustino aliisque perhibentur.

Praeterea una potissimum res ab Augustino et saeculo fere post ab Ephraimo patriarcha Theopolitano ex ipsis Iohannis actis afferatur. Augustini locus legitur tractatu 124. in Iohannem, unde pauca tantum hoc afferam: *Quem (i. e. Iohannem) tradunt etiam, quod in quibusdam scripturis quamvis apocryphis reperitur, quando sibi fieri iussit sepulcrum, incolunam fuisse praesentem, eoque effuso et diligentissime praeparato ibi se tanquam in lectulo collocasse, statimque eum esse defunctum.* Ut autem isti putant qui hæc verba domini sic intelligunt, non defunctum sed defuncto similem cubuisse, et cum mortuus putaretur sepultum fuisse dormientem, et donec Christus veniat sic manere, suamque vitam scaturigine pulveris indicare: qui pulvis creditur ut ab imo ad superficiem tumuli ascendat flatu quiescentis impelli. -- Sed cui placet, asserat apostolum Iohannem vivere atque in illo sepulcro eius quod est apud Ephesum dormire eum potius quam mortuum iacere contendat. Assumat in argumentum quod illic terra sensim scattere et quasi ebullire perhibetur, atque hoc eius anhelitu fieri. -- Iстis similia ex Ephraimo Theopolitano Photius in bibl. cod. 229. afferit haec: -- ταύτη τῇ δόξῃ συγάδουσι καὶ αἱ πράξεις τοῦ ἡγαπημένου Ἰωάννου καὶ ὁ βίος, ἀ οὐκ δλίγοι προφέρουσι· κατατεθεὶς γάρ, φασί, κατὰ τὴν αὐτοῦ ἔκεινον προτροπὴν ἐν τινὶ τόπῳ, ζητηθεὶς αἰφνίδιον οὐχ εὑρέσκετο, ἀλλὰ μόνον τὸ ἄγιασμα βρύον ἐξ αὐτοῦ τοῦ τόπου ἐν ᾧ πρὸς βραχεῖαν βοπτὴν

Locum Turribii in epist. ad Idacium et Ceponiam episcopos vide supra pag. XLIII.

ἔτεσθη. ἀφ' οὗ πάντες ὡς ἀγιάσμου πηγὴν τὸ ἄγιον ἐκεῖνο μύρον ἀρνούμεθα.

Haec quantopere convenienter cum actibus iis quos edidimus, facile intelligetur. Cf. sect. 20. et 22.

Locum quem ἐκ τῶν ψευδεπιγράφων περιόδων τῶν ἀγίων ἀποστόλων in synodo Nicaea II. attulerunt variisque disputationibus pertractarunt^{ss}), cum actis nostris iam comparavit Thilo in Prolegg. ad Act. Thom. pag. LXXV^{ss}). Inprimis huc spectant verba haec: αὐτὸν δὲ τὸν κύριον ἐπάνω τοῦ σταυροῦ ἔωρων σχῆμα μὴ ἔχοντα ἄλλα τινα φωνὴν μόνον -- λέγουσαν πρὸς μέ 'Ιωάννη, ἵνα δεῖ παρ' ἐμοῦ ταῦτα ἀκοῦσαι· ἐνὸς γὰρ χρήζω τοῦ μελλοντος ἀκούειν. ὃ σταυρὸς ὁ τοῦ φωτὸς ποτὲ μὲν λόγος καλεῖται ὑπὲρ ἐμοῦ δι' ὑμᾶς, ποτὲ δὲ νοῦς, ποτὲ δὲ Χριστός, ποτὲ δὲ θύρα, ποτὲ ὄδός, ποτὲ ἄρτος, ποτὲ σπόρος, ποτὲ ἀνάστασις, ποτὲ Ἰησοῦς, ποτὲ πατήρ, ποτὲ πνεῦμα, ποτὲ ζωή, ποτὲ ἀλήθεια, ποτὲ πίστις, ποτὲ χάρις. Cf. Mansi I. l. p. 172. Haec conferenda sunt cum verbis Iohannis panem consecrantis sect. 18. δοξάζομέν σου τὸ ὑπὸ τοῦ πατρὸς λεχθὲν ὅνομα· -- δοξάζομεν τὴν δειχθεῖσαν διὰ σοῦ ἡμῖν ἀνάστασιν· δοξάζομέν σου τὸν σπόρον, τὸν λόγον, τὴν χάριν, τὸν ἀληθινὸν μαργαρίτην, τὸν θησαυρόν, τὸ ἄροτρον, τὴν σαγήνην, τὸ μέγεθος, τὸ διάδημα, τὸ διάδημα λεχθέντα υἱὸν ἀνθρώπου, τὴν ἀλήθειαν, τὴν ἀνάπτωσιν, τὴν γνῶσιν, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν εἰς σὲ καταφυγήν.

In primis vero cum graecis Iohannis actibus nostris arcto cohaeret vinculo Pseudo-Melitonis (Melliti) liber de passione S. Iohannis evangelistae, ex Florentinii editione a Fabricio repetitus Cod. apocr. III. pag. 604 sqq. Cuius libelli auctor id ipsum professus est, actus Iohannis a Leucio conscriptos sua scribentem ante oculos se habuisse; cf. I. l. p. 604. *Volo sollicitam esse fraternitatem vestram de Leucio quodam qui scripsit apostolorum acta, Iohannis evangelistae*

^{ss}) Cf. Sacr. Conciliorum collect. ed. Mansi tom. XIII. pag. 167 sqq. Actio synodi est quinta.

^{ss}) Quum ibidem tum programmate paschali Halensi anni 1847., cui inscriptum est: *Colliguntur et commentariis illustrantur fragmenta actuum S. Iohannis a Leucio Charino conscriptorum. Particula prima.* a viro S. Ven. plura egregie exposita sunt quae ad hanc rem pertinent.

etc., item p. 606. *His agnitis ad B. Iohannis evangelistae actus flēctamus articulum.* In quibus latinis actibus quum multa leguntur quae in graecis non habentur vel satis differunt, tum magnam similitudinem ea habent quae ad extremas apostoli res spectant. Exempli caussa ad orationem Iohannis die dominica ad fratres habitam sect. 15. cf. haec apud Pseudo-Melitonem pag. 621 sq. *Fratres et conservi mei et cohaeredes et participes regni Dei, cognoscite dominum Iesum Christum, quantas virtutes, quanta prodigia, signa quoque et charismata, similiter doctrinam, per me vobis praestiteri. Perseverate in eius mandatis: me enim dominus iam de hoc mundo vocare dignatur.*

Per pauca sunt quae in Pseudo-Abdiae libro de Iohanne, qui est historiarum apostolicarum quintus, cum actis nostris componi queant; rursus vero ea quae de sepultura narrantur similem cum iis rationem habent; cf. cap. XXIII.

Editio nostra horum actuum princeps⁸⁷⁾ ex duobus facta est codicibus. Alter est Parisiensis undecimi saeculi, in bibl. Reg. nunc Nation. signatus num. 520., in quo loco septimo pag. 49 sqq. acta Iohannis leguntur⁸⁸⁾. Alter est Vindobonensis, quem Lambechius commentar. libro VIII. pag. 796. (ed. Kollar.) „chartaceum, antiquum et bonae notae“ dicit. Leguntur acta in hoc codice (lib. VIII. num. XXXVI. nunc historic. graec. num. 126.) loco 4. a fol. 18—23. Lacuna duorum fere foliorum a sect. 10. usque sect. 16. in apparatu a nobis accurate indicata est. Contulit Vindobonensem codicem cum aliis similibus in meum usum vir docissimus Schenkl, Phil. Dr.

⁸⁷⁾ Obiter h. l. noto ad editionem actuum Iohannis Prochoro diacono ad scriptorum propediem parandam uberrima me subsidiorum copia instructum esse.

⁸⁸⁾ Non negligendum est additamentum huius codicis in titulo: Περὶ τῆς Ἑσπέρας καὶ μεταπότεστος αὐτοῦ. Libellus enim noster non est nisi actuum antiquorum, quorum Nicephorus in stichometria versus 2600 numerat, exigua pars, vel ut rectius dicam fragmenta duo, quorum alterum sectione 15. incipit.

I N D E X.

	Pag.
A. PROLEGOMENA	VII — LXXVI.
Actus apostolorum apocryphos eadem cum evangeliis apocryphis laude antiquitatis praestare. Eosdem etiam maiore evangeliis apocryphis apud haereticos olim auctoritate valuisse	VII — VIII.
Quam utilitatem habeat studium circa actus apostolorum apocryphos	IX.
De nomine et notione actuum apostolicorum apocryphorum	IX — XI.
De libellis tredecim hoc volumine comprehensia. Septem nunc primum, sex secundum eduntur. Quae editionum ante me institutarum ratio sit. De consilio atque ratione huius collectionis	XI — XIII.
Laudantur nomina fautorum, de Beust, de Bosc, E. Miller	XIV.
Explicatur de singulis tredecim actibus.	
I. De actis Petri et Pauli	XIV — XXI.
Iam adhibita sunt saeculo XV. ad probandam Pauli commorationem Messanensem; item saec. XVII. ad illustrandum Pauli Romam proficiscentis naufragium ad Melitam insulam. Adhibuit etiam Car. du Fresne et Cotelerius	XIV — XV.
De editione principe a Thilone duobus programmatibus instituta	XVI.
Nostrae editionis instrumenta critica graeca et latina.	
De celebri Petri ad Christum dicto Domine quo vadis?	XVI — XIX.
Pseudo — Marcelli, Pseudo — Lini, Pseudo — Abdiae de Petro libelli. De antiquissimo codice actuum Petri et Pauli in Patmo insula nuper reperto . . .	XIX — XXI.

	Pag.
II. De actis Pauli et Theclae	XXI—XXVI.
Tertulliani testimonium de huius libelli origine.	
An nostri actus pro iisdem habendi sint quos	
Tertullianus legit. Testimonia Basilii Sele-	
censis, Cypriani Antiocheni, Ambroci, Fausti,	
Zenonis; item Methodii, Gregorii Nysseni,	
Gregorii Nazianzeni, Epiphanii, Chrysostomi	XXI—XXIV.
De imperfecta editione Grabii	XXV.
Nostra editionis subsidia	XXVI.
III. De actis Barnabae Iohanni Marco adscriptis	XXVI—XXXI.
Codex noster Parisiensis. Codex Papebrochii	
Vaticana. Papebrochii ad haec acta notae.	
Papebrochii de horum actorum auctoritate	
iudicium	XXVI—XXIX.
Testimonia de rebus a Barnaba gestis	XXIX—XXXI.
IV. De actis Philippi	XXXI—XXXVIII.
Locus Anastasii Sinaitae ex actis Philippi sumtus	
An haec acta Hagiographis innotuerint	XXXI—XXXII.
Quantopere ab his actis pendeant quum Latino-	
rum tum Graecorum traditiones de Philippo	
Eusebii et Nicephori Callistii de Philippo testi-	
monia	XXXII—XXXIII.
Documenta huius editionis principis critica, item	
alia nondum exhibita	XXXIII—XXXV.
Documenta huius editionis principis critica, item	
alia nondum exhibita	XXXV—XXXVII.
Documenta huius editionis principis critica, item	
alia nondum exhibita	XXXVII—XXXVIII.
V. De actis Philippi in Hellade	XXXVIII—XL.
Hagiographorum dissertationes de his similibus-	
que Philippi actis	XXXIX—XL.
VI. De actis Andreae	XL—XLVII.
Eorum testes iam sunt Eusebius et Epiphanius,	
Philastrius et Augustinus. Quae ratio inter-	
cedere videatur inter nostra acta et Leuciana.	
Woogius defensio laudis paene apostolicae his	
actis sive epistolae encycliae de Andreae mar-	
tyrio tributae: Baronii aliorumque de iisdem	
iudicia. Loci ex Leucii libro apud Evodium	
Uzalensem et in libro de vera et falsa poe-	
nitentia allati	XL—XLIV.

INDEX.	LXXIX
Etherius et Beatus ipsis nostris actibus usi, item Epiphanius monachus	Peg. XLV—XLVI.
De Woogii editione et nostra	XLVI—XLVII.
VII. De actis Andreae et Matthiae	XLVII—LIX.
Ea ex Leucii actis fluxisse. Ex iisdem haec se Pseudo - Abdiām	XLVII—XLIX.
Loci Epiphanii monachi ex vita Andreae. De Si- nope urbe anthropophagorum	XLIX—LI.
Argumentum carminis anglosaxonici de Andrea ex editione Grimini. De confusione nominum Mat- thaei et Matthiae	LI—LVI.
De Thilonis editione et nostra	LVI—LIX.
VIII. De actis et martyrio Matthaei	LX—LXIII.
Ea partem efficere actuum eorum qui praecedunt. De actis Petri et Andreae. Afferatur locus ex Nicephori hist. eccles. totus ad haec acta com- positus	LX—LXIII.
De editionis huius principis subsidiis	LXIII.
IX. De actis Thomae	LXIII—LXVIII.
Praeter alios Turribius testatur Manichaeos et Pri- scillianistas iis usos esse. Locus Augustini ex his actis desumtus. Quae sit ratio inter acta Thomae et Pseudo - Abdiæ librum	LXIV—LXVI.
De Thilonis editione et nostra	LXVI—LXVIII.
X. De Consummatione Thomae	LXVIII—LXIX.
Hunc libellum atque eum qui praecedit ex eodem fonte manasse. Nunc primum editur	LXVIII—LXIX.
XI. De martyrio Bartholomaei	LXIX—LXX.
De magna huius martyrii et Pseudo - Abdiæ libri de Bartholomeo similitudine. De Gratone ex Praetorii fragmentis citato. De codice unde nunc primum editum est	LXIX—LXX.
XII. De actis Thaddaei	LXXI—LXXIII.
De epistolis mutuis Christi et Abgari. Item de Thaddaeo ad Abgarum legato. Item de imagine	

	Pag.
Christi ad Abgarum missa. Nicephori et Eusebii de his rebus loci. Haec acta nunc primum eduntur	LXXI — LXXIII.
XIII. De actis Iohannis	LXXIII — LXXVI.
De eorum celebritate. Loci Augustini et Ephraemi Theopolitani ex iisdem allati. Comparatur locus ex periodie apostolorum in synodo Nicaena II. praelectus. Item locus Pseudo-Melitonis . . .	LXXIII — LXXVI.
De hac editione principe	LXXVI.
De editione futura actuum Iohannis Prochoro ad- scriptorum	LXXVI.
B. TEXTUS ACTUUM APOSTOLORUM	1 — 276.
I. Acta Petri et Pauli	1 — 39.
II. Acta Pauli et Theclae	40 — 63.
III. Acta Barnabae auctore Marco	64 — 74.
IV. Acta Philippi (editio princeps)	75 — 94.
V. Acta Philippi in Hellade (editio princeps) . .	95 — 104.
VI. Acta Andreae	105 — 131.
VII. Acta Andreae et Mattheiae	132 — 166.
VIII. Acta et martyrium Mattheei (editio princeps)	167 — 189.
IX. Acta Thomae	190 — 234.
X. Consummatio Thomae (editio princeps) . . .	235 — 242.
XI. Acta Bartholomaei (editio princeps)	243 — 260.
XII. Acta Thaddaei (editio princeps)	261 — 265.
XIII. Acta Iohannis (editio princeps)	266 — 276.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΥ.

Ἐγένετο μετὰ τὸ ἐξελθεῖν τὸν Παῦλον ἀπὸ Γαυδομελέτης τῆς νήσου ἐλθεῖν αὐτὸν ἐπὶ Ἰταλίαν· καὶ ἀκουστὸν ἐγένετο τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς οὖσιν ἐν τῇ πρεσβυτέρᾳ τῶν πόλεων Ῥώμῃ ὅτι ὁ Παῦλος γῆτήσατο πρὸς Καίσαρα ἐλθεῖν. ² Λύπη οὖν μεγάλη περιπεσόντες καὶ ἀθυμίᾳ πολλῇ εἰπαν πρὸς ἑαυτούς. Οὐκ ἀρκεῖ διτὶ πάντας τοὺς ἀδελφούς καὶ τοὺς γονεῖς ἡμῶν ἔθλιψεν ἐν τῇ Ἰουδαϊκῇ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Παλαιστίνῃ μόνος· καὶ οὐκ ἡρχέσθη ἐν τούτοις, ἀλλ’ ἵδού καὶ ἐνταῦθα ἔρχεται, δι’ ἐπιθέσεως αἰτησάμενος Καίσαρα τοῦ ἀπολέσαι τὴν ἡμᾶς.

³ Συνεθριὸν οὖν ποιήσαντες κατὰ τοῦ Παύλου καὶ πολλὰ τραχταῖσαντες, ἔδοξεν αὐτοῖς προσελθεῖν Νέρωνι τῷ βασιλεῖ ὥστε

* Ita inscriptio legitur in codice F; item in AB, sed A addit ἦτο μαρτύριον μαρτυρησάντων ἐν Ῥώμῃ, B καὶ πῶς ἐν Ῥώμῃ ἐμαρτύρησαν ἐπὶ Νέρωνος. Item in E, sed habet μαρτύριον pro πράξεις. C Πράξεις καὶ μαρτύριον τῶν ἄγίων ἀποστόλων καὶ χορυφαίων Πέτρου καὶ Παύλου. D Μαρτύριον τῶν ἄγίων καὶ χορυφαίων ἀπτ. Πέτρου κ. Παύλου. E Πράξεις καὶ θαύματα τῶν ἄγίων καὶ πανευφήμων ἀπτ. Πέτρου κ. Παύλου, πῶς ἐν Ῥώμῃ ἐμαρτύρησαν ὑπὸ Νέρωνος. Praeterea vide ad sectionem 22.

1. τὸν (ABDF add ἄγιον, πον C) Παῦλον (A add τὸν ἀπόστολον, πον BCDF) | Γαυδομελέτης c ABF; Γαυδωμελέτης C; Γαυδομελήτης D | C τοῦ εἰσελθεῖν εἰς Ἰταλ. | B om καὶ | C τῆς πόλεως Ῥώμης | BF om δ

2. B ἐν λύπῃ | πολλῇ: D μεγάλῃ (omisso μεγάλη ante), B om | BCF εἰκον | C om ἡμῶν | B ἐν τῇ Ἰουδ. ἔθλιψ. | καὶ (D add ἐν τῇ) Σαμ. καὶ ἐν (D Lasc om) πάσῃ (BCF Lasc om; D πάσῃ) τῇ (BF om) | καὶ οὐκ ἡρχ. ἐν τούτοις: BD Lasc (om etiam μόνος et ἀλλ’ ἵδού) om; C οὐ γάρ εἰρχεσθὴ μόνος (antea om) ἐν πᾶσιν τούτοις | B ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα | C μετὰ ἐπιθέσεως τοῦ ἔτεισαι Καίσ. καὶ ἀπολ. ἡμᾶς

3. Συνεθρ. οὖν ποιήσ. (D Lasc add Ἰουδαῖοι, AF πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, nil B) x. τ. Π. καὶ (D om) π. τραχτ. (D πολλὰ ἀτάκτητες; B πολλὰ τράκτα; F π. ταραχῆσαντες): C Πολλὰ οὖν τραχταῖσάντες οἱ Ἰουδαῖοι ἐποίησαν συνεθριὸν. ἐν δὲ τῷ συνεθριάσαι ἀπαντας | αὐτοῖς: BC αὐτούς | βασιλεῖς: sic BCF; AD add τῷ βασι-

μὴ παραχωρῆσαι ἀλθεῖν τὸν Παῦλον ἐν Ῥώμῃ. ποιήσαντες οὖν ἐν εὐτρεπεῖ οὐκ ὄλίγα δῶρα καὶ βαστάσαντες μεθ' ἑαυτῶν, μετὰ δεήσεως προσῆλθον αὐτῷ λέγοντες Δεόμεθά σου, ἀγαθὲ βασιλεῦ, ἀπόστειλον κελεύσεις εἰς πάσας τὰς ἐπαρχίας τῆς ὑμετέρας εὐ-σεβείας περιεχούσας μὴ πλησιάσαι Παῦλον ἐν τούτοις τοῖς μέρε-σιν· διότι οὗτος ὁ Παῦλος θλίψας τὸ πατρῷον ἡμῶν ἅπαν ἔθνος γῆτήσατο ἀλθεῖν ἐνταῦθα τοῦ καὶ ἡμᾶς ἀπολέσαι καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν, εὐσεβέστατε βασιλεῦ, τὴν θλῖψιν τὴν ἔχουμεν παρὰ Πέτρου.

⁴ Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς Νέρων ἀπεκρίθη αὐτοῖς Γίνεται κατὰ τὸ θέλημα ὑμῶν, καὶ γράφομεν πρὸς πάσας τὰς ἐπαρχίας ἡμῶν ἵνα παντελῶς μὴ ὀρμίσει ἐν τοῖς μέρεσιν Ἰταλίας. ὑπέβαλον δὲ καὶ Σύμωνι τῷ μάργῳ παρακαλέσαντες αὐτὸν ἵνα, ὡς εἶρηται, ἐν τοῖς μέρεσιν Ἰταλίας μὴ ἐπιβῇ.

⁵ Τούτων δὲ οὕτως πραττόντων, τινὲς ἐκ τῶν μετανοη-σάντων ἔξ οὐνδῶν καὶ βαπτισθέντων τῇ ἐπαγγελίᾳ τοῦ Πέτρου ἀπέστειλαν πρὸς τὸν Παῦλον πρέσβεις μετ' ἐπιστολῆς περιεχού-σης οὗτως Παῦλε δοῦλε γνήσιε τοῦ δεσπότου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-στοῦ καὶ ἀδελφὲ Πέτρου τοῦ πρώτου τῶν ἀποστόλων, ἡκούσα-μεν ἐκ τῶν διδασκάλων τῶν Ἰουδαίων τῶν ὄντων ἐν ταύτῃ τῇ μεγίστῃ τῶν πόλεων Ῥώμῃ ὅτι γῆτήσαντο Καίσαρα τοῦ ἀποστεῖ-

λεύσσητο ἐν ταῖς ἡμέραις ἐξείναις | ἀλιτεῖν (D praece αὐτόν) τ. Παῦλον: sic BCDF; A τὸν Π. θλ. | τοιήσ. οὖν ἐν εὐτρεπεῖ (sic C; A ἐν εὐτρεπῇ, D ἐν εὐτροπῇ; F εὐτρεπῇ) οὐκ ὅλ. δ. καὶ: haec omnia om B, sed pergit βαστάσ. οὖν μ. ζαυτ. οὐκ ὄλιγα δῶρα, μετά | αὐτῷ λέγοντες: C λέγ. τῷ βασιλεῖ | ἀπόστειλον: sic BD; ΛCF ἀποστεῖλαι (F pergit κελεῦσαι) | C κελ. ἐπὶ πάσης τῆς ὑμετέρας εὐσεβίας | περιεχούσας οὐque θλίψας: sic A; B nil nisi ὅτι Παῦλός τις θλίψας, item DF καὶ κελεῦσαι ὅτι Π. τις θλίψας; C Παῦλόν τινα μὴ εἰσελθεῖν ἐνάδε. ἐκλευσεν δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ εἴτε ὅτι Παῦλός τις δὲς θλίψαν | τὸ (A praece πᾶν) πατρ. ἡμ. ἔπαν (sio CF; om ABD) Σων. (B Σως) | B γῆτος. καὶ ἐνταῦθ. θλ. τοῦ καὶ | καὶ (B om) ἀρκεῖ: C ἀρκ. γάρ | D βασ. εὐσεβ. | BCF η θλίψις | B περὶ Πέτρου

^{4.} γίνεται: sic AF; B γένηται, C γενῆται, D γενέσθω | γράφομεν: sic AF; B γράψωμεν, C γράφωμεν, D γράφω (om πρός οὐκενα) | ὀρμίσει: sic C (μηδ ὀρμίσει προτ' Ἰταλ. ρονιτ) F (όρμιση); B ὀρμήσει; AD ὀρμήσῃ | C ὑπέβαλλον (D ὑπέβαλε) δὲ καὶ Σύμωνα τῶν μάγων | BF παρακαλοῦντες | εἴρηται: AD add παντελῶς, non BCF | ἐν τ. μάρεσιν: D ἔγγυς

^{5.} B πραττομένων | ἐκ: ita CF, om ABD | ἐξ: ita AD; C ἐκ τῶν, BF om | τὸν Παῦλον: B αὐτόν | C μετά | C om Παῦλε | D Παῦλε γνήσιε φύλε | τ. δεσπ. ἡμῶν (C om) Ἰησ. Χρ. (C add τοῦ θεοῦ ἡμῶν): F τοῦ θεοῦ τοῦ (εὐρypie δεσπότου?) ἡμῶν Ἰησ. Χρ. | ταύτῃ τῇ: D αὐτῇ τῇ, C τῇ | τῶν πό-

λαι ἐν πάσαις ταῖς ἐπαρχίαις αὐτοῦ, ἵνα ὅπου δ' ἂν εὑρεθῆται ἀποκτανθῆται. Τήμεις δὲ ἐπιστεύσαμεν καὶ πιστεύομεν ὅτι ὕσπερ οὐκ ἀποχωρίζει ὁ θεὸς τοὺς δύο φωστήρας τοὺς μεγάλους οὓς ἐποίησεν, οὗτοι οὐκ ἔχει μερίσαι ύμᾶς ἀπὸ ἀλλήλων, τοῦτ' ἔστιν οὕτε Πέτρον παρὰ Παύλου οὕτε δὲ Παύλον παρὰ Πέτρου· ἀλλὰ κυρίως πιστεύομεν εἰς τὸν κύριον τήμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, εἰς δὲ ἐβαπτίσθημεν, ὅτι ἄξιοι ἐγενόμεθα καὶ τῆς ύμετέρας διδασκαλίας.

⁶ Δεξάμενος δὲ ὁ Παῦλος τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς ἀπεσταλμένους μετὰ τῆς ἐπιστολῆς, μηνὶ Μαΐῳ εἰκάδι, πρόθυμος ἐγένετο καὶ εὐχαρίστησεν τῷ κυρίῳ καὶ δεσπότῃ Ἰησοῦν Χριστῷ. ἀποπλεύσας δὲ ἀπὸ Γαυδομελέτης οὐκ ἔτι τήλθεν διὰ Ἀφρικῆς ἐπειτα τὰ μέρη Ἰταλίας, ἀλλ' ἐπὶ Σικελίαν ἀνέδραμεν, ἥως οὐ τήλθεν ἐν Συρακούσῃ τῇ πόλει μετὰ τῶν δύο ἀνδρῶν τῶν πεμφθέντων ἀπὸ Ρώμης πρὸς αὐτόν. ⁷ Κάκειθεν ἀποπλεύσας παρεγένετο εἰς τὸ Ρήγιον τῆς Καλαβρίας, καὶ ἀπὸ τοῦ Ρηγίου ἐπέρασεν ἐν Μεσίνῃ, καὶ ὄρδινεύει ἔκει ἐπίσκοπον Βάχυλον ὄνοματι. ἐξελθόντος δὲ αὐτοῦ ἀπὸ Μεσίνης ἀπέπλευσεν ἔως Διδύμου, καὶ ἔμεινεν ἔκει νύκτα μίαν· κάκειθεν ἀποπλεύσας τήλθεν εἰς Ποντιόλην τῇ δευτέρᾳ τήμέρᾳ.

λεων: Σ πόλει | Σ εὐροῦσί σε τοῦ ἀποκτενοῦσί σε. καὶ τήμεις ἐπιστ. | Β ἀπεχωρησεν, D ἀπομερίζει (Lasc quædammodum deus lumenaria magna duo fecit non dissidi) | Β οὐδὲ ύμᾶς ἔχει μερίσαι, C (corrige) οὐ χωρεῖσαι ἔχειν τήμᾶς | οὗτε (D οὐ) Πέ. (C Πέτρος, Β Παύλον) π. Παύλον (Β Πέτρου) οὗτε δὲ (sic A; om BCDF) Παύλον (C Παύλος, Β Πέτρον) π. Πέ. (Β Παύλου) | ἐγενόμεδα: sic B; γενόμεδα D, γενόμεδα A, γενόμεδα F; BC om καὶ sequens.

6. Δεξάμενος: ita BCDF; διαδεξάμενος A | D ἀποσταλμένους, F ἀποσταλόντας | εἰκάδι: C εἰς τὰς ἡκαστη (corrige εἴκοσι), Β om μηνὶ Μα. εἰκ. (vertit etiam Lasc) | Β τηλύχαριστησι | κυρίῳ καὶ δεσπότῃ: sic BF; Α δεψ̄ καὶ δεσπ. τήμῶν; C (item Lasc) κυρίῳ τήμῶν | Σ ὑποπλεύσας | Σ Γαυδωμελέτης, D Γαυδωμελήτης | διά: BF δέ, C εἰς εἰς Ἀφρικήν | C εἰς τὰ μέρη | ἐπὶ Σικ. ἀνέδρ. έως: sic BDF; C ἔδραμεν ἐπὶ Σικ. έως, Α ἐπὶ Σικελίαν· έδραμεν οὖν έως | BC άν (F add τῇ) Συρακούσει | Α αὐτῷ ἀπὸ Ρώμ. πρ. αὐτ.

7. εἰς τὸ (Com) Ρήγιον (Α Ρήγιον, Β Ρήγιν, Σ Ρύγιον, D Ρήγη) τῆς (CD om, B εἰς) Καλ. (ACD Καλαυρίας, Β Καλαβρίαν) | AD Ρήγιον, C Ρύγιον | ἐν Μεσίνῃ: sic AB; εἰς Μεσίνη CD; εἰς Μεσσήνη F | ὄρδινεύει: sic A; Β ὄρδινευσεν, C ὄρδινευσεν, F ὄρδινευσεν, D χειροτονεῖ | κ. ὄρδ. ἔκει ἐπίσκ. : C κάκει ὄρδ. ἐπ., D καὶ χειρ. ἐπ. ἔκει | Α Βάχυλον, Lasc Bachyrium | F ἀπὸ Μεσσήνης | Α Διδύμων, Lasc Tendulae | C νύκταν | F καὶ ἔκεινεν ἀποπλ. | εἰς Ποντιόλην: sic AD; BF εἰς Ποντιόλης, C εἰς Ποντιόλης | τῇ δευτ. τήμέρᾳ: C τῆς δευτέρας

⁸ Διόσκορος δὲ ὁ ναύκληρος ὁ ἀπενέγκας αὐτὸν ἐν Συρακούσῃ, συμπαθῶν τῷ Παῦλῳ, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἔρύσατο ἐκ θανάτου, ἐάσας τὸ ίδιον πλοῖον ἐν Συρακούσῃ τὴν οὐθῆσε μετ' αὐτοῦ ἐώς Ποντιόλης. ἐκ δὲ τῶν μαθητῶν τοῦ Πέτρου εὑρεθέντες ἑκεῖ καὶ προσδεξάμενοι τὸν Παῦλον παρεκάλεσαν αὐτὸν μεῖναι πρὸς αὐτούς· καὶ ἐμεινεν ἐβδομάδα μίλαν, κρυπτόμενος διὰ τὰς παραγγελίας τοῦ Καίσαρος. ⁹ Πάντες δὲ οἱ τοπάρχαι ἐφύλαττον τοῦ πιάσαι καὶ ἀποκτεῖναι αὐτὸν. Διόσκορος δὲ ὁ ναύκληρος, καὶ αὐτὸς ἀναφαλανδὸς ὑπάρχων, στιχάριον ναυκληριών φορέσας καὶ παρρησιασάμενος τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ εἰς τὴν πόλιν Ποντιόλης ἐξῆλθεν. νομίσαντες οὖν ὅτι ὁ Παῦλος ἐστιν, ἐκείτησαν καὶ ἀπεκεφάλισαν αὐτόν, καὶ παρέπεμψαν τὴν κεφαλήν αὐτοῦ πρὸς τὸν Καίσαρα.

¹⁰ Προσκαλεσάμενος οὖν ὁ Καίσαρ τοὺς πρώτους τῶν Ἰουδαίων ἀνήγγειλεν αὐτοῖς λέγων Χάρητε χαρὰν μεγάλην, ὅτι Παῦλος ὁ ἔχθρὸς ὑμῶν τεθνηκεν. καὶ ἐπεδειξεν αὐτοῖς τὴν κεφαλήν. ποιήσαντες οὖν εὐφροσύνην μεγάλην τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἥτις ἦν τεσσαρεσκαιδεκάτη τοῦ Ἰουνίου μηνός, ἔκαστος τῶν Ἰουδαίων ἐπληροφορήθη.

¹¹ Ο δὲ Παῦλος ἐν Ποντιόλῃ ὃν καὶ ἀκούσας ὅτι Διόσκορος ἀπεκεφαλίσθη, λυπηθεὶς λύπῃ μεγάλῃ, ἀτενίσας εἰς τὸ ὄψος τοῦ οὐρανοῦ εἶπεν Κύριε παντοκράτωρ ἐπουράνιε, ὁ φανείς μοι ἐν παντὶ τόπῳ οὐ ἐπορεύθην διὰ τοῦ μονογενοῦς σου λόγου τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐπιτίμησον τῇ πόλει ταύτῃ καὶ

8. C Ἡν γὰρ ὁ ναύκλ. ὁ ἀνενέγκας (B ἀπενέγκων) α. ε. Συρ. (B Συρακούσει) τῇ πόλει, Διόσκορος διομα | ἔρύσατο: sic C; ἔρρυσ. AB (ἀπὸ θανάτου) D | C τὸ πλοῖον (B σκάφος) αὐτοῦ ἐν Συρακούσει τὴν οὐθῆσεν | B Ποτιόλης | πρ. αὐτούς: sic A; παρ' αὐτοῖς B; μετ' αὐτοῖς C

9. B ἐφύλασσον | ἀναφαλανδός: sic B (sed praecepit φαλακρός), item A ἀναφαλανδός, C ἀναμφαλανδός; D ἀναφάλας | C om εἰς τ. πόλ. Ποντιόλης (B Ποτιόλης) | C ἡλιθεν | B ὅτι Παῦλος | ἐστίν: Α ἦν | πρός: C εἰς

10. οὖν: B δέ | πρώτους: C πρεσβυτέρους | B ἀνήγγ. αὐτούς | BC Χαίρετε | A ὑπέδειξεν (BCD ἐπέδ.) αὐτ. καὶ τὴν κεφ. αὐτοῦ | C τὴν ἡμέραν ἐκείνην, τῇ τεσσ. | D Ἰουλίου | C om ἔκαστ. τ. Ἰουδ. ἐπληροφορήθη, B pro iis sic: μεγάλως εὐφράνθησαν· ἔκαστες γὰρ αὐτῶν ἐπληροφορήθησαν περὶ τῆς τελειώσεως Παύλου

11. BC Ποτιόλῃ | BC θυτήσῃ λύπην μεγάλην, καὶ ἀτενίσας | C εἰς τὸν οὐρανόν | παντοκράτωρ εἴη BCD; A παντοκράτωρ | λόγου εἴη ABD; C utō | C τὴν πόλιν ταύτην | B καὶ ἐκβαλών | Lectio codicis C paullulum correcta sic

ἔκβαλε πάντας τοὺς πιστεύσαντας τῷ θεῷ καὶ ἀκολουθήσαντας τῷ λόγῳ αὐτοῦ. ¹² Εἶπεν οὖν αὐτοῖς Ἐκολουθεῖτέ μοι καὶ ἔξελθων ἀπὸ Ποντιόλης μετὰ τῶν πιστευσάντων τῷ λόγῳ τοῦ θεοῦ, ἥλθον εἰς τόπον καλούμενον Βαΐας, καὶ ἀναβλέψαντες τοῖς ὄφθαλμοῖς αὐτῶν πάντες θεωροῦσι τὴν πόλιν ἐκείνην τὴν καλούμενην Ποντιόλην πεποντισμένην εἰς τὴν ὅχθαν τῆς θαλάσσης ώσει ὁργῆναν μίαν· καὶ ἐκεῖ ἔστιν ἡώς τῆς σήμερον τήμερας εἰς μνημόσινον ὑποκάτω τῆς θαλάσσης.

¹³ Ἐξελθόντων δὲ αὐτῶν ἀπὸ Βαΐας, ἐγένοντο εἰς Γαΐτας, κάκει ἐδίδασκεν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· ἔμεινεν γάρ ἐκεῖ τρεῖς τήμερας εἰς τὸν οἶκον Ἐράσμου, ὃν ἀπέστειλεν ὁ Πέτρος ἀπὸ Ρώμης διδάξαι τὸ εὐαγγελιον τοῦ θεοῦ. ἐξελθὼν δὲ ἀπὸ Γαΐτας ἥλθεν εἰς καστελλον λεγόμενον Ταραχίνας, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ τήμερας ἑπτά εἰς τὸν οἶκον Καισαρίου τοῦ διακόνου, ὃν ἔχειροτόνησεν Πέτρος· κάκειθεν ἀποπλεύσας διὰ τοῦ ποταμοῦ ἥλθεν εἰς τόπον καλούμενον Τρίβους Ταβέρνης.

¹⁴ Οἱ δὲ σωθέντες ἐκ τῆς πόλεως Ποντιόλης τῆς ποντισθεὶσης ἀνήγγειλαν τῷ Καίσαρι εἰς Ρώμην ὅτι Ποντιόλη ἐποντίσθη μετὰ παντὸς τοῦ ὄχλου αὐτῆς· καὶ ἐν λύπῃ μεγάλῃ γενάμενος ὁ βασιλεὺς διὰ τὴν πόλιν, προσκαλεσάμενος τοὺς πρώτους τῶν Ἰουδαίων εἶπεν αὐτοῖς ["]Ιδε διὰ τὴν ὑπακοὴν ὑμῶν ἐποίησα ἀποκεφαλισθῆναι τὸν Παῦλον, καὶ διὰ τοῦτο ἐποντίσθη ἡ πόλις.

¹⁵ Οἱ δὲ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων εἶπαν πρὸς τὸν Καίσαρα Εὔσε-

habet: ἀπαντας τ. πεπιστευκότας τὸν λόγον Παύλου (ita B) καὶ τήκολούμησαν μετ' αὐτοῦ τῷ Χριστῷ.

12. Β οὐν, C sic: διότι εἶπεν | Β Ποντιόλης | C τὸν λόγον τ. Ζ. καὶ ἥλιον | καλούμενον c CD; A καλούμενος, B λεγόμενον | C θεωροῦσιν | Β οὐ τὴν καὶ Ποντιόλην (D Ποτιόλ.) | B καταπεποντισμένην | Β οὐ ὥστε (C ὥς) δργυλαν (hoc accentu A) μίαν· καὶ ἐκ. ζτ. (C ζτ. ἐκ.) ἡώς ισque τῆς θαλάσσης

13. Β ἀπὸ Βαΐων | CD ἔγενετο | BD εἰς Γάιτα | C ξμεινεν δὲ ἐκ. τήμερ. τρ. | C ἀπέστειλεν Πέτρος | BCD εἰς (C ἐν) καστελλιν (-λην C, -λειν D) | C Τεραχίνας | τήμερας ἑπτά: B post Πέτρος ποιεῖ | Β ἐκείθεν δὲ | C ἀποπλεύσαντες (sed ἥλθεν) | C λεγόμενον | B Τρίβουςταβέρνης et C Τρίβουςταβέρνης: utrumque uno tantum accentu; D οὐ Τρίβους

14. BD Ποντιόλης et Ποτιόλη | Β ἀνήγγ. τῷ Νέρωνι ἐν τῇ Ρώμῃ (ἐν Ρώμῃ C) | BC οὐ παντός ετ μεγάλῃ | ὄχλου: BC λαοῦ | BD γενόμενος | C Ἰδού | A ἐποτίσθη

15. Β οὐ πρῶτοι τ. Ιουδ. | BC εἶπον (-παν cum AD) πρ. τ. βασιλέα |

βέστατε βασιλεῦ, μὴ οὐκ εἶπαμέν σοι ὅτι πᾶσαν χώραν αὐτὸς ἐτάραξεν τῆς ἀνατολῆς καὶ τοὺς πατέρας ήμῶν διέστρεψεν; προάγει οὖν, εὑσεβέστατε βασιλεῦ, ἵνα μία πόλις ἀπόληται καὶ μὴ τὸ βασιλεῖόν σου· τοῦτο γάρ εἰχεν παθεῖν ἡ Ῥώμη. καὶ παρεμυθήθη ὁ βασιλεὺς ἀκούσας τοὺς λόγους αὐτῶν.

¹⁶ Ὁ δὲ Παῦλος παρέμεινεν εἰς Τρίβους Ταβέρνης ἡμέρας τέσσαρας. καὶ ἔξελθὼν ἐκεῖθεν ἥλθεν εἰς Ἀππίου Φόρον καλούμενον Βικουσαράπη, καὶ κοιμηθεὶς ἐκεῖ τὴν νύκτα ἐκείνην εἶδεν τινα καθήμενον εἰς καθέδραν χρυσῆν, καὶ παριστάμενον αὐτῷ πλῆθος μαύρων καὶ λεγόντων Ἐγώ ἐποίησα σήμερον υἱὸν φονεύσαι τὸν πατέρα αὐτοῦ· ἄλλος ἐλεγεν ὅτι κάγὼ ἐποίησα πεσεῖν οἶκον καὶ φονεύσαι γονεῖς μετὰ τέκνων. ἄλλοι μὲν ἄλλα ἔξηγοῦντο αὐτῷ πονηρὰ πολλά· ἐτερος δὲ ἐλθὼν ἀνήγγειλεν αὐτῷ ὅτι ἐγὼ ὀρδίνευσα ἵνα ὁ ἐπίσκοπος Ἰουβενάλιος, ὃν ἐχειροτόνησεν Πέτρος, μετὰ τῆς ἡγουμένης Ἰουλιανῆς κοιμηθῇ. ¹⁷ Ἄκουσας δὲ ταῦτα πάντα κοιμώμενος εἰς αὐτὸν τὸν Ἀππίου Φόρον πλησίον Βικουσαράπης, εὐθέως καὶ παραχρῆμα ἀπέστειλεν ἐν Ῥώμῃ ἐκ τῶν ἀκολουθησάντων αὐτῷ ἀπὸ Ποντιάλης πρὸς τὸν ἐπίσκοπον Ἰουβενάλιον λέγων τοῦτο αὐτὸν ὅπερ ἀπήγει ποιῆσαι. ¹⁸ Καὶ δραμὸν τῇ ἑταῖρᾳ ἡμέρᾳ Ἰουβενάλιος ἔρριψεν ἑαυτὸν εἰς τὰ ἵχνη τοῦ Πέτρου κλαίων καὶ ὀδυρόμενος καὶ λέγων ὅτι παραπεσεῖν ἀπήγειν,

C om μή | C εἴπομεν | BC ὅτι αὐτ. ἐτάρ. πᾶσαν (C add τὴν) χώραν | B om εὐσεβ. βασιλεῦ | ἀπόληται (sic AC): BD ἀπολεῖται | C δλον τὸ βασιλ. | D om η | αὐτῶν: BC τούτους

16. C παρέμενεν εἰς Τρίβουταβέρνην (B Τριβουταβέρνης) | C εἰς τόπον καλούμενον Σαμπίου Φόρου Βικουσάραπι (B Βικουσαράπη [hoc accentu] D om)! C ἐκεῖσε | B νύκταν | BC ίσεν | C τινὰ αἰδίνωπα (sic) καθήμενον | A παριστάμενον | C μαύρ. καὶ λέγον | A φονεύσαι υἱὸν τὸν (B om) πατ. αὐτ. (B om) | A ἐτερος δέ | B om ὅτι | κάγω: C ἐγώ | B γονεῖς καὶ τέκνα | C αλλ. δὲ ἑτηγ. ἐτερα πονηρά (B πονηρότερα et om πολλά) ἔργα ἢ εἰχον ποιῆσαι | B αὐτῷ λέγων ὅτι | δρδն. cum CD; A ὠρδίν., B ἐποίησα

17. C om πάντα | C om αὐτὸν τὸν | BC Ἀπίου, C^ο Ἀμπίου | C Φόρου | πλησίον (B ἀπό, C om) Βικουσ. (C Βικουσάραπι): D om | C εὐθέως απέστ. παραχρ. ἐν Ῥ'. (B εἰς Ῥώμην) | C ἀκολουθ. αὐτοῦ | B om αὐτό | B απλει, C ἐπίγει

18. έρριψεν: C πραει τούτῳ αὐτῷ κατεπιγάμενος τὸ πράγματι (sic) | B om κλαίων καὶ | B ὀδυρόμενος | D δτι παρὰ μικρὸν παραπ. | ἀπήγειν: ita A;

καὶ ἐξηγήσατο αὐτῷ τὸ κεφάλαιον καὶ εἶπεν Πιστεύω ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ περιέμενες φωστῆρα. ὁ δὲ Πέτρος πρὸς αὐτὸν ἔφη Πῶς ἐνδέχεται ἐκεῖνον εἶναι τελειωθέντος αὐτοῦ;¹⁹ Ὁ δὲ Ἰουβενάλιος ὁ ἐπίσκοπος Ἐλαβεν τὸν ἀποσταλέντα παρὰ Παύλου πρὸς τὸν Πέτρον, καὶ αὐτὸς αὐτῷ ἀνήγγειλεν ὅτι ζῇ καὶ ἔρχεται, καὶ ὅτι ἐστὶν εἰς Ἀππίου Φόρον. καὶ ηὔχαριστησεν ὁ Πέτρος καὶ ἐδόξασεν τὸν θεὸν καὶ πατέρα τοῦ χυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.²⁰ Τότε προσκαλεσάμενος τοὺς πεπιστευκότας μαθητὰς αὐτοῦ ἀπέστειλεν αὐτοὺς πρὸς τὸν Παῦλον ἥντις Τρίβους Ταβέρνης· ἐστιν δὲ τὸ διάστημα ἀπὸ Ρώμης ἥντις Τρίβους Ταβέρνης μιλια τριάκοντα ὀκτώ. καὶ ἰδὼν τούτους ὁ Παῦλος εὐχαριστήσας τῷ χυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ Ἐλαβεν θάρσος. κινήσαντες δὲ ἐκεῖθεν ἐκομήθησαν εἰς πόλιν καλουμένην Ἀρικίαν.

²¹ Περίφημον δὲ ἐγένετο ἐν τῇ πόλει Ῥώμῃ ὅτι Παῦλος ὁ ἀδελφὸς Πέτρου ἔρχεται. οἱ δὲ πεπιστευκότες τῷ θεῷ ἔχαιρον χαρὰν μεγάλην. τάραχος δὲ μέγας ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ ἀπελθόντες πρὸς Σύμωνα τὸν μάγον παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες Ἀνάγαγε τῷ βασιλεῖ ὅτι οὐκ ἀπέθανεν ὁ Παῦλος, ἀλλὰ ζῇ καὶ ηλθεν. ὁ δὲ Σύμων πρὸς τοὺς Ἰουδαίους εἶπεν Τίς οὖν ἡ κεφαλὴ ἡ ἐλθοῦσα πρὸς τὸν Καίσαρα ἀπὸ Ποντιόλης; μηδὲ καὶ αὐτὴ οὐκ τὴν ἀναφαλανδός;

²² Ἐλθόντος δὲ τοῦ Παύλου ἐν τῇ Ῥώμῃ, φόβος μέγας

BD ἀπίει, C ἐπίει | B τὸ κεφάλ. ἀπαν | δν (C δπερ) περιέμενες (D - μενε, C - μένης) | B αὐτῷ ἔφη | B οι πᾶς

19. B Ἰουβεν. ἐπίσκ. C ἐπίσκ. Ἰουβεν. | B πρὸς Πέτρον | C ἀπήγγειλεν | Ἀππ. Φόρον (C - ρου): C add Βικουσάραπι | B εὐχαριστησεν | A καὶ ἐδόξ. δ (B οι) Πέτρ. | C οι καὶ πατ. τοῦ χυρ. ήμ. Ἰ. Χρ.

20. Τότε: C καὶ | B τοὺς πεπιστ. αὐτῷ μαῶτ. ἀπέστ. | C ἥντις Σαμπίου Φόρου Βικουσάραπι bis | D ἥντις ἐκεῖσες μιλια, λῆ. | B ίδων αὐτούς | C ηὔχαριστησεν τὸν θεὸν καὶ πατέρα τοῦ χυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Ἐλαβ. δὲ θάρσ. | B ἐκεῖδ. δὲ κινήσ. ἐκοιμήδ. | C ηὔρχοντο καὶ ἐκοιμῆδ. ε τόπον λεγόμενον | D Ἀρκιαν, C Ἀρκετήν, B Ἀραβίαν

21. C οι πόλει | C ζῇ καὶ ἔρχεται. οἱ οὖν | C οι ἀλλὰ ζῇ κ. ηλ. | τίς: BC τίνος | B Ποτιόλης | C οι τὴν | C ἀναφαλανδός (cf. supra sub 9.)

22. Incipit E verbis his Ἐλθόντος εἰς τὴν Ῥώμην τοῦ ἀγίου Παύλου ἀπὸ τῶν Σπανῶν, συνῆλθον πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες Τὴν τῆμετέραν πίστιν ἐν γῇ etc. Item *Passio Petri et Pauli* in codd. Guelferbytanis teste Thiloue sic: *Cum venisset Paulus in urbem Romanam, convenerunt ad eum omnes Iudei di-*

ἐπέτεσεν τοῖς Ἰουδαίοις. συνηῆθον οὖν πρὸς αὐτὸν καὶ παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες Τὴν πίστιν ἐν τῇ ἐγενήθης, ταύτην διεκδικήσον· οὐ γάρ δύκαιόν ἐστιν Ἐβραῖος ὃν καὶ ἐξ Ἐβραίων ἵνα ἔσατὸν διδάσκαλον εἶπες ἐθνῶν καὶ ἐκδικητὴν τῶν ἀπεριτμήτων, καὶ αὐτὸς ὃν περιτετμημένος ἕνα τὴν τῆς περιτομῆς καταργήσῃς πίστιν. ὅταν οὖν ιδῆς Πέτρον, ἀνταγώνισαι κατὰ τῆς αὐτοῦ διδασκαλίας, ὅτι πᾶσαν τοῦ ἡμετέρου νόμου παραφυλακήν κατήργησεν· ἀπέκλεισε τὸν σαββατισμὸν καὶ νεομηνίας καὶ τὰς νομίμους ἀργίας. ²³ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Παῦλος εἶπεν αὐτοῖς Ἐμὲ Ἰουδαίον ἀληθινὸν ἐν τούτῳ δυνήσεσθε δοκιμάσαι, ὅτι καὶ τὸ σάββατον τηρήσαι καὶ τὴν ἀληθινὴν περιτομὴν κατανοῆσαι δυνηθῆτε· καὶ γάρ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου κατέπαυσεν ὁ θεὸς ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ. ἡμεῖς ἔχομεν πατέρας, πατριάρχας καὶ τὸν νόμον. τί οὖν ὁ Πέτρος κηρύσσει ἐν τῇ τῶν ἐθνῶν βασιλείᾳ; ἀλλὰ καὶ ἑάν τινα καινὴν θελήσει εἰσαγαγεῖν διδασκαλίαν, χωρὶς τίνος ταραχῆς καὶ φθόνου καὶ κόπου ἀπαγγειλατε αὐτῷ ἕνα καὶ ἡμεῖς ίδωμεν, καὶ ἐνώπιον ὑμῶν ἐλέγξω αὐτόν. ἑάν δὲ τῇ ἡ διδασκαλία αὐτοῦ ἀληθής, τῇ τῶν Ἐβραίων βίβλῳ καὶ μαρτυρίᾳ ὡχυρωμένη, πρέπον ἐστὶν πάντας ἡμᾶς πειθαρχεῖν αὐτῷ.

centes Nostram fidem, in qua natus es, ipsam defende. | C παρεκάλουν λέγοντες Πίστιν | BE ἐκδικησον | ἕνα αντεἶαντόν εἰς Ε posui; ABC ante Ἐβραῖος habent | Εἴνων: B τῶν Εἴνων, C ἐτέρων Εἴνων | τῶν ἀπεριτμήτων: B τῶν Εἴνων τῶν ἀπεριτμ. | E om. ήνα, item versio latina | καταργήσῃς εἰς ΛΔΕ; B καταργήσεις, C καταργήσει | C om. οὖν | B τοῦ ἡμετέρου γένους τὴν παραφυλακήν | ἀπέκλεισε οὐque ἀργίας ex E sumta sunt; eadem in codd. Guelf. et Flor. sic leguntur: *exclusis sabbatismum et neomeniam* (Flor. neomaenias) *et legitimas ferias extinanit* (Flor. inanivit): desunt in ABCD.

23. B om. δ | Ἐμὲ Ἰ. ἀ. ἥ. τ. δυνήσεσθε (codex - σησθε) δ. ὅτι (? codex ξπ) οὐque ἐλέγξω αὐτόν: ista omnia, quae in ABCD desiderantur, ex E sumti. Leguntur vero etiam in codd. latinis sic: *Me Iudeum esse et verum Iudeum, Nisi poteritis probare cum ei sabbatum observare et circumcisionem vere poteritis advertere: nam sabbato die requievit ab omnibus operibus suis deus. Nos habemus paires et patriarchas et legem. Quid tale praedicat Petrus in regno gentium?* Sed et si forte aliquam vult introducere novam doctrinam, sine conturbatione et sine invidia et sine strepitu nunciale ei ut nos videamus, et in vestro conspectu illum ego convincam. Ibidem in hunc modum pergitur: *Quod si forte doctrina eius vero testimonio fuerit ex (Flor. et) Hebraeorum libris munita, decet nos omnes obediere ei.* | ABC δὲν γ (BC om) τῇ διδασκ. αὐτ. (C add. ἐστιν) ἀληθῆς (B add γ), τῇ τῶν Ἐβρ. βίβλῳ (C βίβλων) μαρτυρίᾳ ὡχυρωμένη (B διχυρωμ. D ὡχυρομ.) | C om πάντας. ἡμᾶς, E om. ἡμᾶς

²⁴ Ταῦτα καὶ τὰ τούτοις ὅμοια τοῦ Παύλου λέγοντος ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον τῷ Πέτρῳ Παῦλος ἐξ Ἐβραίων παραγέγονεν, καὶ παρακαλεῖ σε ἵνα ἐλθῃς πρὸς αὐτόν· ἐπειδὴ οἱ ἄγαγόντες αὐτὸν λέγουσι μὴ δύνασθαι αὐτὸν συντυχεῖν φέαν βούληται πρὸ τοῦ ἐμφανίσαι Καίσαρι. ἀκούσας δὲ ὁ Πέτρος ἔχάρη χαρὰν μεγάλην, καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς ἐπορεύθη πρὸς αὐτόν. Ἰδόντες δὲ ἀλλήλους ἀπὸ τῆς χαρᾶς ἔκλαυσαν, καὶ ἐπὶ πολὺ περιλαβόντες ἑαυτοὺς τοῖς δάκρυσιν ἀλλήλους κατέβρεχον.

²⁵ Ὡς δὲ πάντων ὁ Παῦλος τῶν ἑαυτοῦ πράξεων τὸ ὕφος τῷ Πέτρῳ ἀπήγγειλεν, καὶ πῶς διὰ τῶν τοῦ πλοὸς κόπων παραγέγονεν, καὶ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ ποῖα ἔπασχεν ὑπὸ Σίμωνος τοῦ μάγου καὶ πάσας τὰς ἐνέδρας αὐτοῦ. καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀνεχώρησεν πρὸς ἑσπέραν.

²⁶ Ἔωθεν δὲ ἔτῆς διαφανούσης τῆς ἡμέρας, ἰδοὺ Πέτρος παραγενόμενος εύρισκει πλῆθος τῶν Ἰουδαίων πρὸ τῶν θυρῶν τοῦ Παύλου. ἦν δὲ μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων Χριστιανῶν τε καὶ ἑθνικῶν

^{24.} Ταῦτα οὐκοῦ δόμοια: plane eadem codī. omnes testantur | ἀπῆλθον usque ἔχάρη χαρὰν μεγάλην ex E sumsi; eadem latine sic habent: percesserunt Iudei ad Petrum et dixerunt ei Paulus ex Hebreis (codex E ἐξ Ἐβραίων ἀπὸ Σπανιῶν) venit: rogat te ut venias ad eum, quoniam hi qui eum adduxerunt (i. e. οἱ ἄγαγόντες, quod nos praebevimus; sed ipse codex E οἱ ἄγαπούντες habet) dicunt non eum se posse dimillere ut videat quem vult antequam Caesari insinuerit. Audiens haec Petrus gaudio gavisus est magno. Pro his omnibus ABCD: ἐγνώσθη τῷ Πέτρῳ διὰ Παύλος παραγέγονεν (C γέγονεν) ἐν Ῥώμῃ, καὶ ἔχάρη χαρὰν μεγάλην | Ιδόντες cum BCDE; Λ εἰδότες | ἀπὸ τῆς χαρᾶς: C om, E post ἔκλαυσαν ponit | περιλαβ. cum ABDE; C περιπλακέντες | ἑαυτούς cum ABE; C ἀλλήλους, D ἀλλήλους omisso ἀλλήλους sequenti | C κατεβρέχοντο.

^{25.} πάντων: ita prorsus ABCDE; codd. latini Cumque Paulus illi omnem textum suorum casuum indicasset | C περὶ τῶν αὐτοῦ πράξεων τῷ Πέτρῳ | CD ἀνῆγγειλεν | διὰ τῶν (BD τόν, C om) τ. πλ. κόπων (BDE* κόπων) παραγέγονεν εἰ BCDE; item codd. Guelf. (Flor. om) et qualiter navigii fatigationibus advenisset: Α δυστολάσας (sic, non ut apud Thilonem δυστολάσας) ἐν τῇ θαλάσσῃ διασέσωσται | καὶ ὁ Πέτρος μεταξὺ CD, item codd. lat.; AB δόμοις καὶ Πέτρος, E πάλιν δὲ Πέτρος εἰ περgit ἔξηγήσατο τῷ Παύλῳ | ποῖα εἰ μεταξύ (E), D δύοις; AC οἷα | E (item versio latina) ποιας ἐνέδρας ἔπασχεν παρὰ Σίμην τ. μάγου προ ποῖα usque αὐτοῦ | καὶ ταῦτα usque πρὸς ἑσπέραν (B add γὰρ ἦν): E καὶ ἑσπέρας γενομένης ἀνεχώρησεν Πέτρος ἐν τῷ ίδιῳ καταλύματι: contra codd. latini abcessit Petrus ad vesperam, additis his: mane die allero reversurus.

^{26.} Ἔωθεν οὐκεὶ ίδοὺ Πέτρος ex E snmisi; eadem codd. lat. sic habent Cumque aurora diei daret int̄lūm, ecce Petrus. Contra ABC nil nisi Tῇ δὲ ἐκπαύσιν | C παραγενόμενος | πρὸ τῶν (A om) θυρῶν: C πρὸς τὴν θύραν | C Ιουδ. καὶ τῶν Χριστ. μεγ. ταραχ. (B ταραχ. μεγ.) οἱ οὖν Ἰουδαῖοι (E ἐξ Ἰου-

μεγάλη ταραχή· οἱ μὲν γάρ Ἰουδαῖοι Κλεγον Ἡμεῖς γένες ἐσμὲν ἀκλεκτόν, βασίλειον ἱεράτευμα, φίλοι τε τοῦ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ καὶ πάντων τῶν προφητῶν, μεθ' ὧν ἐλάλησεν ὁ Θεός, οἵς ἔδειξεν τὰ ἑαυτοῦ μυστήρια καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τὰ μεγάλα. ὑμεῖς δὲ οἱ ἔξ ἔθνῶν οὐδὲν μέγα ἐν τῷ σπέρματι ὑμῶν, εἰ μὴ ἐν εἰδώλοις καὶ γλυπτοῖς βέβηλοί τε καὶ βδελυκτοὶ γεγόνατε.

²⁷ Ταῦτα καὶ τὰ τούτοις ὅμοια λεγόντων τῶν Ἰουδαίων ἀπεκρίναντο οἱ ἔξ ἔθνῶν λέγοντες Ἡμεῖς ὡς ἡκούσαμεν τὴν ἀλήθειαν, εὐθέως ἡκολουθήσαμεν αὐτῇ καταλιπόντες ἡμῶν τὴν πλάνην. ὑμεῖς δὲ καὶ τὰς πατρικὰς γνόντες δυνάμεις καὶ τὰ προφητικὰ ὄρῳντες σημεῖα καὶ νόμον δεξάμενοι, καὶ τὴν θάλασσαν ἕηροις διαβεβήκατε τοῖς ποσὶν καὶ τοὺς ἔχθρους ὑμῶν βυθιζομένους ιδόντες, καὶ στύλου πυρὸς νυκτὸς ὑμῖν φαίνοντος καὶ νεφελῆς ἡμέρας, καὶ μάννα νῦμιν ἔξ οὐρανοῦ δοθέντος καὶ ἐκ πέτρας ὄδατος ὑμῖν ρυνόντος, μετὰ ταῦτα πάντα εἰδώλον ἑαυτοῖς μόσχου ἐτεκτήνατε καὶ προσεκυνήσατε τῷ γλυπτῷ. Ἡμεῖς δὲ οὐδὲν βλέποντες τῶν σημείων πιστεύομεν τοῦτον εἶναι σωτῆρα θεόν, ὃν ὑμεῖς ἐγκατελείπατε ἀπειθήσαντες.

διλων) | Ε διλεκτ. ὁσμ. | φίλοι τε (C om) cum CDE (item codd. latini, qui ita habent *Nos genus electum, regale* (Guelf. reg. elect.), *amicorum dei* (Guelf. add *suumus*) *Abrahae*): ΑΒ φιλῆς γε | C τοῦ τε Ἀβρ. Ἰσ. καὶ Ἰα. | Ε οἵς καὶ θεοὺς | Ε καὶ τὰ (C om) θαύματα | ὑμῶν: E add ἔχετε, B ἔχετε: Guelf. add *estis post* ἔξ ἔθνῶν, non item Flor. | C ἐν εἰδωλίῳ (B add τε) καὶ | B om γλυπτ. βεβ. τε (E om) καὶ | βέβηλοι et βδελυκτοὶ cum Thilone ex interprete latino edidimus praebeente iniquitatis et execrabilis; codd. vero graeci omnes habent βεβήλοις et βδελυκτοῖς

27. τὰ (C ἔτερα πολλά) τούτοις (C αὐτοῖς) ὅμοια cum B(C)D: ΑΕ τὰ ὅμοια τούτ. (Ε αὐτοῖς) | Ε λεγόντ. τῶν πιστευσάντων Ἰουδ. | Ε εὐθ. ἡκολουθ. τῷ Χριστῷ, τῇ ὄντως ἀληθείᾳ, καταλιπόντων ἡμῶν τὴν ἡμετέραν πλάνην (C τὴν πλάνην ἡμῶν ἀπασσον) | E post δυνάμεις pergit: καὶ τὰ τοῦ νόμου καὶ τὰ τῶν προφητῶν ἔχοντες διδάγματα, οἱ καὶ τ. θάλ. ἕηροις (BCD ἕηράν) διαβεβήκατε ποσὶν (C οἱ τοῖς ποσὶν) | Ιδόντες: C ὄρῳντες | στύλου πυρὸς ἡμέρας εκ Ε (εἰ-μιλιτε codd. latini) dedimus; ABCD sic: στύλου πυρὸς (C add καὶ) νεφελῆς (B om; D ἐν νεφελῇ) ἔξ οὐρ. ὑμ. φαίνοντος (BC φαίνοντος) τὴν νύκτα (C om τ. ν.) | B om καὶ ἐκ πέτρ. (A add στερεᾶς) ὄδατος (C ὄδωρ) ὑμ. ρυνόντος (ρυνόντος cum CDE; A φύσαντος) | μετὰ ταῦτα (item interpr. latinus et poss. omnia): E praem οὐκ ἐπιστεύσατε, ἀλλὰ καὶ | θαυτοῖς: E νῦμιν | μόσχου cum ABD (item Flor. et Guelf.^a *vituli*, Guelf.^b add *copris*): CE μόσχον | E ἐτεκτήνασθε, C ἐστήσατε et pergit εἰς προσκύνησιν καὶ προσκυνέστε (ita corrigo ex προσκυνηται) τῷ γλ. | E om τῶν | εἶναι σωτῆρα (BC om) θεόν (C add ἀληθινόν): E τὸν ἀληθινὸν θεόν (interpr. latin. *credimus deum hunc esse*) | ἐγκατελείπατε cum BCD (ἐκατελ.) E (κατελ.): A ἐγκατελίπετε

²⁸ Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα αὐτῶν φιλονεικούντων εἶπεν ὁ ἀπόστολος Παῦλος μὴ χρῆναι αὐτοὺς τὰς τοιαύτας μεταξὺ ἄλληλων ἔχειν ἀμφιβολίας, ἀλλὰ τοῦτο προσέχειν μᾶλλον ὅτι πεπλήρωκεν ὁ θεὸς τὰς ἑαυτοῦ ἐπαγγελίας, ἃς ὥμοσεν Ἀβραὰμ τῷ πατρὶ ἡμῶν, ὅτι ἐν τῷ σπέρματι αὐτοῦ κληρονομήσει πάντα τὰ ἔθνη. οὐ γάρ ἔστιν προσωποληψία παρὰ τῷ θεῷ· ὅσοι ἐν νόμῳ ἡμαρτον, κατὰ νόμον κριθήσονται, καὶ ἔσοι ἀνόμως ἡμαρτον, ἀνόμως ἀπολοῦνται ἡμεῖς δὲ ἀδελφοί εὑχαριστεῖν ὀφειλομεν τῷ θεῷ ὅτι κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐξελέξατο ἡμᾶς εἰς λαὸν αὐτοῦ ἀγιον. ὡστε ἐν αὐτῷ ὀφειλομεν καυχᾶσθαι, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε Ἐλληνες· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἰς ἔστε ἐν τῇ πίστει τοῦ ὄντος αὐτοῦ.

²⁹ Ταῦτα τοῦ Παύλου λέγοντος κατεπραῦνθησαν οἵ τε Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἔξ ἔθνων· ἀλλ’ οἱ ἀρχοντες τῶν Ἰουδαίων ἐπετίθεντο τῷ Πέτρῳ. ὁ δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἐλέγχοντας αὐτὸν ὅτι τὰς συναγωγὰς αὐτῶν ἀπηγόρευεν, εἶπεν Ἀκούσατε, ἀδελφοί, τοῦ ἀγίου πνεύματος περὶ τοῦ πατριάρχου Δαυΐδ ἐπαγγειλαμένου ὅτι ἐκ καρποῦ τῆς κοιλίας σου τεθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου σου. τοῦτον οὖν ὃ ὁ πατὴρ εἶπεν Γίός μου εἰ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε, ἐσταύρωσαν διὰ φθόνον οἱ ἀρχιερεῖς· ἵνα δὲ πληρώσει τὴν τοῦ κόσμου σωτηρίαν, συνεχώρησεν ταῦτα πάντα ἑαυτὸν παθεῖν.

28. Β φιλονεικ. αὐτ. | C om Παῦλος | μὴ χρῆναι: D μὴ ἔχρην. C ἀρχεῖν ομίσσο ἔχειν | ἀμφιβολίας: C ἀντιβολίας, E ἀντιλογίας, A ἀμφιβολίας | προστῇ. μᾶλλον: C μεγάλως ἔχειν | C ὥμοσεν τοῖς πατράσιν νόμον | αὐτοῦ: C αὐτῶν, E σου | κληρονομήσει cum BC, item interpr. latino; A ἐνευλογηθήσονται, E εὐλογηθήσονται | δοκεῖν τοῦ ὄντος αὐτοῦ εἰς E sunt, in reliquis non inveniuntur. Interpres latinus sic: *Quicunque enim in lege peccassent, secundum legem iudicarentur; qui vero sine lege deliquerint, sine lege perebent. Est enim in humanis sensibus tanta sanctitas ut bona laudet naturaliter (Flor. natura) et puniat mala, quae inter se invicem cogitationes aut accusantes puniat aut remuneret excusantes.*

29. Ταῦτα: codd. latini *Hæc et his similia* | Ἰουδαῖοι: E ἔξ Ἰουδαίων | C οἵ τε ἔξ ἔθνων καὶ οἱ ἀρχ. τῶν Ἰουδαίων· ἔτερος δὲ τῶν Ἰουδ. ἐπετίθεντο (D ἐπετίθοντο) | B om οἱ δὲ Πέτρος, sed post εἶπεν add δὲ ὁ Πέτρος | C om ὅτι τὰς συναγ. αἱ ἀπηγ. | σου bis: BC αὐτοῦ (item interpr. lat.) | B θήσεται, interpr. lat. ponere | φ: C δν | Α πληρώσῃ | C συνεχώρησεν | ἀλλ’ οἱ ἀρχοντες τῶν Ἰουδ. οὐκεὶ ἐστὸν παθεῖν: pro his, quae similiter interpr. lat. exhibet, cod. E sic habet: δύοις δὲ καὶ Πέτρος διδασκεν αὐτοὺς λέγων Ἐπηγγείλατο δὲ διὰ τῷ πατριάρχῃ Δαυΐδ λέγων Εἰς καρποῦ τῆς κοιλίας σου θήσουμαι δὲ τοῦ θρόνου σου. τοῦτο δὲ διὰ πληρῶν ἐξαπέστειλε τὸν αὐτοῦ υἱόν, σαρκε-

ώσπερ ούν ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ Ἀδάμ ἐκτίσθη ἡ Εῦα, οὗτως καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ Χριστοῦ ἐκτίσθη ἡ ἐκελησία, ητις σπλον οὐκέτι εἰν αὐδὲ μῷμον.³⁰ Ἐν τούτῳ ούν ὁ θεὸς πᾶσιν εἶσοδον ἔγνοιεν τοῖς υἱοῖς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, τοῦ εἶναι αὐτοὺς ἐν τῇ πίστει τῆς εἰς αὐτὸν ὄμολογίας, ἔχειν δὲ ξωὴν καὶ σωτηρίαν ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. ἐπιστρέψατε ούν καὶ εἰσελθατε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ πατρὸς ὑμῶν Ἀβραὰμ, ὅτι ἡ ἐπιγγείλατο αὐτῷ ὁ θεὸς ἐπλήρωσεν· ὅθεν καὶ ὁ προφήτης λέγει "Ωμοσεν κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται Σὺ λερεὺς εἰς τὸν αἰώνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. λερεὺς γάρ ἐν τῷ σταυρῷ γέγονεν, ηνέκα τὴν ὀλοκάρπωσιν τοῦ Ιδίου σώματος καὶ αἵματος ὑπέρ τοῦ κόσμου παντὸς θυσίαν προσήνεγκεν.

³¹ Ταῦτα καὶ τὰ τούτοις ὅμοια λέγοντος τοῦ Πέτρου τὸ

δέντα ἐκ σπέρματος αὐτοῦ· δὲ καὶ ἀμαρτύρησεν διὰ τοῦ αὐτοῦ Δαυΐδ εἰπαν Υἱός μου εἰ σύ, ἔγω σῆμερον γεγέννηκα σε· τούτῳ ούν ὁ πατήρ μεμαρτύρηκε λέγων Οὐντός ἐστιν ὁ ιερός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ηὐδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε. δὲν καὶ ἐσταύρωσαν διὰ φθόνον οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἀρχοντες τοῦ λαοῦ· ἔνεκεν δὲ τῆς τοῦ κόσμου σωτηρίας συνεχώρησε ταῦτα πάντα παθεῖν αὐτόν. | ὗσπερ ούν (B καὶ ὄπερ) αὐque μῷμον deaunt in E | Ἑκ. η Εῦα: C η Εῦα ἐπλάσωη | B (item interpr. lat.) om καὶ | C η Ἐκκλ., καὶ οὔτε σπ. ἔχει οὔτε μῷμ.

30. Ἐν τούτῳ (Guelf.^b Per hunc, Guelf.^a Flor. Hunc. Pergitur deus adiutum aperius) cum E; codd. reliqui Τούτοις | ABC πᾶσιν (C add Ιδών) ὁ θεός | C om εἰσοδον, E post ήνοιξ̄ ponit | Ἰακὼβ: E add καὶ παντὶ Κανεὶ τῆς γῆς | πίστει τῆς εἰς αὐque δόντατι αὐτοῦ ex E sumsi; ABC (item interpr. lat.) πίστει τῆς ἐκελησίας καὶ μηδὲν τῇ ἀπίστειᾳ (-στιᾳ A) διὰ (interpr. lat. om) τῆς συναγωγῆς (B om διὰ τ. συναγ., C διὰ τοὺς ἀναγώγους) | ἐπιστρέψ. ούν (C add καὶ ὑμεῖς) κ. εἰσελθατε (cum BCD; A -θετε) εἰς αὐque ὅτι δὲ (B et interpr. lat. δ, C εἰ τι) ἐπιγγ. α. δὲ θεός: pro his E habet δὲ γάρ ἐπιγγ. δὲ Στ. τῷ Ἀβραὰμ | E Δαυΐδ ὁ προφήτης λέγ. περὶ αὐτοῦ "Ωμ. κύρ. τῷ Δαυΐδ | E Σὺ εἰ | δὲ (C om) τῷ σταυρῷ: E ὁ σωτήρ | C σώματός τε καὶ | B om κόσμου, C post παντὸς ponit | C ηνεγκεν, E add τῷ πατρῷ

31. Ταῦτα αὐque μέρος (B om) ἐπίστευσεν: pro his cod. E haec habet: Ταῦτα καὶ τὰ τούτοις ὅμοια λεγόντων Πέτρου καὶ Παύλου, διεγήσαν πάντες καὶ ἤκουον αὐτῶν διδασκόντων καὶ κηρυττόντων πᾶσι τοῖς πιστοῖς τὸν τοῦ κυρίου λόγον· καλύτημέραν δὲ ἐπιλημνύνοντο τῶν πιστευόντων εἰς τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν ἀναρθριμητὸν πλήθος. Ιδόντες δὲ οἱ ἀρχισυναγωγοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν Ἐλλήνων λερεῖς δὲν διὰ τοῦ κηρύγματος αὐτῶν σχεδὸν πᾶσα η Ῥώμη ἐπίστευσεν εἰς τὸν κύριον ημῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἥρεαντο κατ' αὐτῶν ταραχὴν ἔγειρεν εἰς τὸν λαόδ καὶ γοργυσμόν, ἐπιανεῖ δὲ Σιμωνών τὸν μάγον ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλήθους τῶν ὑπὸ τῶν ἀποστόλων κατηγορουμένων· ηγωνίζοντο καὶ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Νέρωνος διαβόντον αὐτὸν ποιῆσαι (Nimirum prior horum actuum pars §§ 1—21 deest in cod. E itemque in interpr. latino. Ibi quae de Simone mago praecesserunt § 4 et § 21 vis ad ea quae b. l. leguntur quadrant.), ψέψαι δὲ τοὺς τοῦ

πλεῖστον τοῦ λαοῦ μέρος ἐπίστευσεν. συνέβη δὲ καὶ τὴν γυναικεῖα Νέρωνος Διβίαν καὶ τὴν Ἀγρίππα τοῦ ἐπάρχου σύζυγον ὄνόματι Ἀγριππίναν οὕτως πιστεῦσαι, ὡστε καὶ περιελεῖν ἑαυτὰς ἀπὸ τῆς τῶν Ἰδίων ἀνδρῶν πλευρᾶς. διὰ δὲ τῆς τοῦ Παύλου διδασκαλίας πολλοὶ καταφρονοῦντες τῆς στρατείας προσεκολλῶντο τῷ θεῷ, ὡστε καὶ ἀπὸ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως ἐλθεῖν τινὰς πρὸς αὐτόν· καὶ γενόμενοι Χριστιανοὶ οὐκέτι ἦθελησαν ὑποστρέψαι ἐν τῇ στρατείᾳ οὔτε ἐν τῷ παλατίῳ.

³² Ἐντεῦθεν τοῦ λαοῦ στασιώδῃ πραττόντων γογγυσμὸν ὁ Σίμων ἔτλῳ χινούμενος διεγείρεται, καὶ ἥρξατο περὶ Πέτρου πολλὰ λέγειν κακά, μάγον καὶ ἀπαταιῶνα λέγων αὐτὸν εἶναι ἐπίστευον δὲ αὐτῷ οἱ τὰ σημεῖα αὐτοῦ θαυμάζοντες· ἐποίει γάρ ὅφιν χαλκοῦν κινεῖν ἑαυτόν, καὶ λιθίνους ἀνδριάντας γελᾶσαι καὶ κινῆσαι ἑαυτούς, αὐτὸν δὲ δραμεῖν καὶ αἰφνίδιον ἐν τῷ ἀέρι ἀρθῆναι. ³³ Κατέναντι δὲ τούτων ὁ Πέτρος ἀσθενοῦντας ἐθεράπευεν λόγῳ, τυφλοὺς ἀναβιλέπτειν ἐποίει προσευχόμενος, δαιμονας κελεύσματι ἐφυγάδευεν, ἕσθ' ὅτε καὶ νεκροὺς ἤγειρεν. Ἐλεγεν δὲ

xiplos ἀποστόλους. Latinus autem interpres sic: *Haec et his similia dicentibus Petro et Paulo pars maxima populorum credidit, et perpauci fuerunt qui et ipsi simulata (Guelff. aemulata) fide, non tamen aperie possent eorum negligere monita vel praecepta. Videntes autem maiores synagogarum et gentium pontifices sibi per praedicationem eorum finem specialiter fieri, egerunt hoc ut sermo eorum in iurisdictionem populi ventret. Et inde factum est ut Simonem magum Neroni praeferrerent et istos cui parerent. | συνέβη δὲ καὶ: pro his E: Ἐν τῷ οὐν τοὺς ἀναριθμήτους τοῦ λαοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς κύριον διὰ τοῦ κηρύγματος Πέτρου συνέβη καὶ, item interpr. lat. Innumerabiles enim populi dum converterentur (Guelff. In illo tempore factum est, cum innumerab. pop. convert.) ad dominum per praedicationem Petri, contigil etiam | Διβίαν cum Α, Ε Διβίαν; Β Ληβίαν, CD Διβίαν | τὴν (Ε τοῦ) Ἀγρ. τ. ἐπάρχ. (Β τ. ἐπ. Ἀγρ.) σύζ. (C σύζ. τ. ἐπαρχ. Ἀγρ.) | ὄνόματι Ἀγρίππ. ex E et interpr. lat. sumsi: in codd. reliquis non additur | ἑαυτάς: C αὐτάς | C οἱ πολλοὶ κατεφρόνουν τῆς στρατείας καὶ προσεκολλῶντο (Ε κατεφρόνουν τῶν στρατιωτῶν προσκολλώμενοι) | C γενάμενοι | Β οὐκέτι ὑπέστρεψαν (Ε τίθλ. στραφῆναι) ἐν τῇ στρατιᾷ (C στρατιῇ) | C οὐδὲ ἐν τῷ παλατείῳ*

32. Ἐντεῦθεν οὐρανοὶ γογγυσμὸν εἰς Ε συντ; codd. lat.: *Hinc populis seditione iurisdictione agenibis. Pro his Α δύεν, Β δύεν, C ἀλιών οὖν | C δι Σιμό μάγος | C διεγέρετο | ἀπαταιῶνα: ita (non ἀπατεῖνα) codd. omnes (C ἀπατατον) | CE λιθίους ἀνδριάντας et C pergit πειῆσαι τοῦ γελᾶν | ἑαυτούς: E αὐτούς | αὐτός οὐρανοὶ ἀρδήναι (interpr. lat.: se fratum aulem currere et subilo in aere videri): E αὐτός δὲ τρέχειν ἑαυτὸν ἐποίει (adde καὶ?) ἐφνίδιον (ἐφν. etiam B) ἐν τῷ ἀέρι διαφανεῖσθαι*

33. Κατέν. δὲ (C οι) τούτων (C τούτου) ὁ Πέτρος: E κατέναντι τούτων. δὲ Πέτρ. | C τυφλοὺς ἀνέβιλεπτειν | ζεῦς' ὅτε (interpr. lat. ītereo) ex E sumsi

πρὸς τὸν λαὸν ἵνα μὴ μόνον ἀπὸ τῆς τοῦ Σάμωνος ἀπάτης φύγωσιν ἀλλὰ καὶ δειγματίσουσιν αὐτὸν, ὅπως μὴ φανῶσιν τῷ διαβόλῳ δουλεύοντες.

³⁴ Καὶ οὕτως γέγονεν ὥστε πάντας τοὺς εὐλαβεῖς ἄνδρας βιδελύττεσθαι Σάμωνα τὸν μάγον καὶ ἀνόσιον αὐτὸν καταγγέλλειν· οἱ δὲ τῷ Σάμωνι κολληθέντες τὸν Πέτρον δισχυρίζοντο μάγον, ψευδομαρτυροῦντες ὅσοι σὺν τῷ Σάμωνι τῷ μάγῳ ὑπῆρχον· ὥστε τὸν λόγον καὶ ἐπὶ Νέρωνος ἐλθεῖν τοῦ Καίσαρος, καὶ προστάξαι Σάμωνα τὸν μάγον πρὸς ἔκατον εἰσαγαγεῖν. ³⁵ Ὁ δὲ εἰσελθὼν ἔστη ἐμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ ἤρξατο αἰφνιδίως μορφὰς ἐναλλάσσειν, ὥστε γενέσθαι αὐτὸν ἐξαίφνης παιδὸν καὶ μετ' ὀλίγον γέροντα, ἀλλοτε δὲ νεανίσκον· ἐνηλλάττετο γάρ τῇ τε ὄψει καὶ τῇ ἡλικίᾳ διαφόρους μορφὰς καὶ ἐβάσαχεν, ὑπουργὸν ἔχων τὸν διάβολον. ὅπερ θεωρῶν ὁ Νέρων ἀληθῶς οὐδὲν αὐτὸν εἶναι τοῦ θεοῦ ὑπελάμβανεν. ὁ δὲ ἀπόστολος Πέτρος ἐδίδασκεν ψεύστην τε εἶναι καὶ μάγον, αἰσχρόν τε καὶ ἀνόσιον καὶ ἀποστάτην, καὶ ἐν πᾶσι τῇ τοῦ θεοῦ ἀληθείᾳ ἐναντίον, καὶ μηδὲν λείπειν ἔτι εἰ μὴ ἵνα τῇ καλεύσει τοῦ θεοῦ φανερωθεῖσα ἡ ἀνομία αὐτοῦ τοῖς πᾶσι κατάθηλος γένηται.

(in margine significatur esse idem quod ἐνίστε, πολλάκις); codd. reliqui om (C om etiam καὶ sequens) | Ε ἵνα ἀπὸ τ. τ. Σ. ἀπ. οὐ μόνον φύγ. | δειγματίσουσιν cum AD; BCE δειγματίσωσιν | διτὸς: Ε ἵνα | C τῷ διαβ. λατρεύοντες

34. εὐλαβεῖς: Ε εὐστέβεις | BCE καταγγέλλων (sic) | τὸν Πέτρον: Ο Πέτρῳ | δισχυρ. μάγ. ψευδομ. επι τοι (item interpr. lat.): ΑC Πλεγὸν εἶναι (C om) μάγον, Β μάγον εἶναι Λεγον | δοκιμαστικόν εἶναι Ε; ABC διτέρα αὐτοί ομησο τῷ μάγῳ sequenti; Flor. (Guelff. om): quod ipsi erant, cum Simonem dicerent deum esse | CE ἐπὶ Νέρωνα ἀλ. τὸν Καίσαρα | Ε (item interpr. lat.) καὶ Σάμωνα τὸν μάγ. εἰσαγαγεῖν πρ. ξενοῦ (Β αὐτὸν) προσέταξεν, C ὁ δὲ βασιλεὺς Νέρων προσέταξεν Σάμωνα τ. μ. ἀληθεῖν πρὸς αὐτὸν

35. BD om ἔστη ει καὶ seq. | Β αἰφνιδίον | Β ὥστε γενέσθ. μετ' ὀλίγον παιδ. καὶ πάλιν μετ' ὅλ. | ὁνηλλ. οὐκετέ τὸν διάβ. ex E; similiter interpr. lat. *Mutabatur servū ei aetate et per* (Guelf. b om) *nullas figurās diabolī ministerio daοtchabatur* (Flor. *castabatur*): ABCD uil nisi haec habent ἔχων (C praecepit ταῦτα δηοτει) ὑπουργὸν τ. διάβ. | CD διτέρα | Ε ὁ Νέρ. καὶ καταπλαγεῖς ὡς οὐδὲν τοῦ Σ. ὑπελάμβ. | C om εἶναι | τοῦ cum BCDE; A om | Β ὁ δὲ Πέτρ. δ ἀπόστ., C δὲ ἀπόστ. Παῦλος | ἐδίδασκεν: Ε Λεγεν (item interpr. lat.) et om εἶναι | τε prius: Ε τοῦτον, BC αὐτὸν | ἀνόσιον: C ἀνόσιτον | πᾶσι: C πάσι, ABDE πάσιν | ἀληθείᾳ cum AB; C εὐπαθείᾳ (i. e. εὐπάθειᾳ), Θ πάσται, Ε βουλῇ | Ε ἐναντιούμενον | καὶ μηδέν οὐκετέ γένηται (interpr. lat. nihilque superesset nisi ut tussu dei eius iniquitas manifestata omnibus pandereetur.) ex E sunt; desiderantur. eam in codd. reliquis.

³⁶ Τότε εἰσελθὼν ὁ Σίμων πρὸς Νέρωνα εἶπεν "Ἀκουσον, ἀγαθὲ βασιλεῦ. ἐγώ εἰμι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς. ἔνας ἄρτι Πέτρου μόνον τοῦ λέγοντος ἐσυτὸν ἀπόστολον ἡγεμόνην. νυνὶ δ' ἐδιπλασίασε τὸ κακόν· Παῦλος γὰρ καὶ αὐτὸς τὰ αὐτὰ διδάσκει, καὶ τὰ ἐναντία μου φρονῶν ὄμοι σὺν αὐτῷ λέγεται κηρύγγει. περὶ ὧν ἔαν μὴ βουλεύσει τοῦ ὄλεθρου, εὑδηλον ὅτι τῇ βασιλείᾳ σου οὐ δύναται σταθῆναι.

³⁷ Τότε ὁ Νέρων πλησθεὶς μερίμνης ἐκβλευσεν σπουδαίως αὐτοὺς πρὸς αὐτὸν ἀγαγεῖν. τῇ δὲ ἑτῆς ἡμέρᾳ εἰσελθόντων πρὸς Νέρωνα Σίμωνος τοῦ μάγου Πέτρου τε καὶ Παύλου τῶν τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολων ὁ Σίμων εἶπεν Οὔτοι οἱ μαθηταὶ τοῦ Ναζαρηνοῦ, οἵς οὐ πάνυ καλῶς ἔχει ἵνα ὡσιν ἐκ τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. Νέρων εἶπεν Τί ἔστι Ναζαρηνός; Σίμων εἶπεν "Εστιν πόλις Ἰουδαίων ἦτις ὑμῖν ἀεὶ ἐναντία γέγονεν, Ναζαρὲτ λεγομένη· ὁ οὖν διδάσκαλος τούτων ἔξι αὐτῆς γέγονεν. ³⁸ Νέρων εἶπεν 'Ο θεὸς πάντα ἀνθρώπον παραινεῖ ἀγαπᾶν· σὺ δὲ τί αὐτοὺς διώκεις; Σίμων εἶπεν Τούτων τῶν ἀνθρώπων τὸ γένος εἴτενες διέστρεψαν

36. Ε om ὁ Σίμων | ABC εἶπεν (C λέγει) αὐτῷ | "Ἀκουσον usque σταθῆναι ex E sunt; eadem interpr. lat. sic: Audi me, bone imperator. Ego sum filius dei, qui de coelo descendit. Usque modo Petrum, qui se dicit apostolum, solum (Flor. om) patiebar. Nunc autem geminalum est malum. Paulus denique, qui ei ipse eadem docet et contra me sentit, simul dicitur cum eo praedicare. Quos (Flor. quod) constat quia nisi de interitu eorum cogitaveris, regnum tuum stare non poterit. Horum loco ABCD habent: El (C praem "Ἀκουσον, βασιλεύς) μὴ τοὺς ἄνδρας τούτους ἐκδιώξεις (BD; AC - ὥστης) ἐντεῦθεν, οὐ δύναται (Α δυνήσεται) στῆναι τῇ βασιλ. σου

37. Ε om δ | Ε μερ. πλησθ. | Ε σπουδ. αὐτ. ἐκελ. πρ. ἐσυτὸν ἀγαγεῖν, Β ἐσπούδασεν ἀγαγεῖν αὐτοὺς ἐμπροσθεν αὐτοῦ μετὰ σπουδῆς | C ἀλιθόντων αὐτῶν | Σίμ. τοῦ μάγ. ex E et interpr. lat. sumsi; desunt (item τε) in reliquis | οὗτοι cum E: codd. reliqui add elon | Ναζαρηνοῦ (Α - ρινοῦ): CDE Ναζαραιοί, non item infra | οἵς (item interpr. lat.): Ε om | ἔχει: Ε ὑπάρχει | C ἐν τῷ λαῷ | Tl cum CE itemque interpr. lat., ABD Tlcs | ἔστι: ABCD ἔστιν δ | Ε Πέλαις ἔστιν | Ἰουδαία cum E; ABCD ἐν τῇ Ἰουδαΐᾳ | ὑμῖν: Β ἡμῖν, C ἡμῶν | Ε ἔναντ. ἔγνετο ἀεὶ (aei om B) | τούτων: Ε αὐτῶν

38. Νέρων εἶπεν usque ὑπερωχήσεις μαδητάς ex E sumsi. Eadem interpr. lat. sic habet: Nero dixit Deus omnem hominem monet et diligat. Tu quare eos persequeris? Simon dixit Istud hominum est (Guelff. Est enim hominum) genus qui totam Iudeam perverterunt ne mihi crederent. Nero ad Petrum autem Quare iam perfidi estis contra genus vestrum? Tunc Petrus ad Simonem autem Omnibus imponere potestisti, Simon, mihi autem nesciam; ipsas autem quas deceperas per me deus de suo errore revocavit. El cum expertum fidi sit quod me superare non possis, miror qua fronte

ὅλην τὴν Ἰουδαίαν τοῦ μὴ πιστεύειν μοι. Νέρων ἔφη πρὸς τὸν Πέτρον Διὰ τί οὕτως ἀποιθεῖς ἐστὲ κατὰ τὸ γένος ὑμῶν; τότε ὁ Πέτρος τῷ Σίμωνι ἔφη Πᾶσι δι' ἐπιθέσεως ἡδυνήθης, ἐμοὶ δὲ οὐδέποτε· καὶ αὐτοὺς δὲ τοὺς ἐξαπατηθέντας δι' ἐμοῦ ὁ θεὸς ἐκ τῆς ιδίας πλάνης ἀνεκαλέσατο. καὶ ἔτι ἐπειράσθης μὴ δυνηθῆναι ἐμοῦ περιγενέσθαι, θαυμάζω ποιῶ χρώματι ἐαυτὸν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καταλαζονεύει, καὶ ὑπολαμβάνεις ὅτι διὰ τῆς μαγικῆς σου τέχνης τοὺς τοῦ Χριστοῦ ὑπεριψκήσεις μαθητάς.
39 Νέρων εἶπεν Τίς ἐστι Χριστός; Πέτρος εἶπεν "Ον ἐαυτὸν οὗτος ὁ Σίμων ὁ μάγος διασχυρᾶζεται· οὗτος δὲ ἀνθρωπος πονηρώτατος, καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ διαβολικά. εἰ δὲ θέλεις γνῶναι, ἀγαθὲ βασιλεῦ, τὰ πραχθέντα ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ τοῦ Χριστοῦ, λάβε τὰ γράμματα Ποντίου Πιλάτου τὰ πρὸς Κλαύδιον πεμφθέντα, καὶ οὕτως γνώσκεις πάντα. ὃ δὲ Νέρων ἐκέλευσεν αὐτὰ ἀχθῆναι καὶ ἐνώπιον αὐτῶν ἀναγνωσθῆναι. περιείχον δὲ οὕτως.

⁴⁰ Πόντιος Πιλάτος Κλαυδίω χαίρειν. "Εναγγής συνέβη
ὅπερ αὐτὸς ἐγύμνασα· οἱ γὰρ Ἰουδαῖοι διὰ φθόνον ἔσαυτούς τε
καὶ τοὺς μετέπειτα ἴδαις δειναῖς κρίσεσιν ἐτιμωρήσαντο. ἀμέλει
ἐπαγγελίας ἔχοντες οἱ πατέρες αὐτῶν ὅτι πέμψει αὐτοῖς ὁ θεὸς
αὐτῶν τὸν ἄγιον αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ, ὅστις εἰκότως βασιλεὺς αὐ-

in conspectu regis te facies, ut putes (Flor. om *ut putes*) *per artem tuam magicas Christi discipulos superare.* Pro his omnibus ABCD habent: Τότε ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Σίμωνα ἔφη Θαυμάζω ποιῶ χρώματι ἐστὸν ἐνώπιον τοῦ βασ. καταλαζουνέι (Α - η, BC - ζωνέις, DE - ζωνέι) καὶ ὑπόλ. (C om. x. ὑπόλ.) διτι οὐρανούς (DE - κήστρος, B - κῆσαι Διπλεῖς post μαδητάς) μαδητάς

39. Τίς: Guelff. Quid | ABC δόχριστος | "Ον εκαύτον τυρκό διαβολικά εξ εἰναι; eadem interpr. lat. sic: *Hic est quem hic Simon magus se esse affirmat; hic autem est homo nequissimus, et opera eius diabolica sunt.* Codd. reliqui om | ABCD om 86 | BD Ἡλῆς | ABCD γνῶναι βασιλεῦ (C βασ. Ἡλῆ) τίς ἔστι δόχριστός, καὶ τὰ πρᾶγμα. | περὶ τ. Χριστοῦ: Β πάρ' αὐτοῦ, C om | B οὗτως γνῶσαι | AD αὐτὰ δέχεται (D ἐν αὐτ.) | E om καὶ ἐνώπ. αὐτῶν (C αὐτοῦ, interpr. lat. *in suo conspectu*) αἴνεται. | περιέγοντας cum ADE; BC - χει

40. *E his Pilati litteris inscriptum habet ἐπιστολὴ Πιλάτου πρὸς Κλαύδιον.* | Πιλάτος (hoc accentu A.; reliqui -ά-): Ε Πιλάτος, item antea Πιλάτου | δικαιος: Ε in margine adscriptum habet νεωστί, ἄρτι, νῦν | αὐτός cum Ε (item codd. lat. ἤτε): C ἔγώ, ABD αὐτός ἔγώ | ἔγγυμασα cum BE; ACD ἔγγυμασα | οἱ γάρ: C om, D om γάρ | ίδιαις: C add καὶ | δειναις: E ὁδύναις, D om, C add τιμωρίαις καὶ | Ε ἀ μέλει (C ἀ μέλει) ἀπήγγελκαν αὐτοῖς οἱ | αὐτοῖς: C αὐτῶν | αὐτῶν cum E et codd. lat.; om reliqui | Ε αὐτ. ἐξ οὐρ. ἅγιον αὐτοῦ (om αὐτοῦ BC) | εἰλέστας cum BCDE (codd. lat. merito); A om |

τῶν λεχθῆ, καὶ τοῦτον ἐπιγγείλατο διὰ παρθένου ἐπὶ τὴν γῆν ἀποστεῖλαι· οὗτος τόνυν ἐμοῦ ἡγεμονεύοντος ἦλθεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν. ⁴¹ Καὶ εἶδον αὐτὸν τυφλοὺς φωταγωγοῦντα, λεπροὺς καθαρίζοντα, παραλυτικοὺς θεραπεύοντα, δαίμονας ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων φυγαδεύοντα, νεκροὺς ἐγέροντα, ἀνέμοις ἐπιτιμῶντα, ἐπὶ κυμάτων θαλάσσης πεζεύοντα, καὶ πολλὰ ἔτερα ποιοῦντα θαυμάσια, καὶ πάντα τὸν τῶν Ἰουδαίων λαὸν υἱὸν αὐτὸν τοῦ θεοῦ λέγοντα. φθόνῳ οὖν οἱ ἀρχιερεῖς κατ' αὐτοῦ κινούμενοι ἐκράτησαν καὶ ἐμοὶ αὐτὸν παρεδώκαν, καὶ ἄλλα ἄντ' ἄλλων καταψευσάμενοι ἐλεγον μάγον αὐτὸν εἶναι καὶ ἐναντία τοῦ νόμου αὐτῶν πράττειν. ⁴² Ἐγὼ δὲ πιστεύσας ταῦτα οὕτως ἔχειν, μεμαστιγωμένον παρεδώκα αὐτὸν τῇ βουλῇ αὐτῶν· οἱ δὲ ἐσταύρωσαν αὐτόν, καὶ ταφέντος αὐτοῦ φύλακας κατέστησαν ἐπ' αὐτόν. αὐτὸς δὲ τῶν στρατιωτῶν μου φυλαττόντων τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀνέστη. ἐπὶ τοσοῦτον δὲ ἐξεκαύθη ἡ τῶν Ἰουδαίων πονηρία ὃστε δοῦναι ἀργύρια τοῖς στρατιώταις λέγοντες ὅτι εἴπατε Οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἔκλεψαν. ἄλλα αὐτοὶ λαβόντες τὰ ἀργύρια σιωπῆσαι τὸ γεγονός οὐκ ἡδυνήθησαν· κάκεινον γάρ ἀναστάντα μεμαρτυρήκασιν ἑωρακέναι καὶ παρὰ Ἰουδαίων ἀργύρια εἰληφέναι. ταῦτα διὰ τοῦτο ἀνήγαγον ἵνα μή τις

λεχθῆ cum B (λεχθεῖ) CDE; Λ λεχθεί | καὶ τοῦτον cum E et codd. lat., ABC om καὶ, D τοῦ. δὲ | E οὐτ. τοι. ἐμοῦ ἡγεμόνος ὅντος τῆς Ἰουδαίας ἦλθεν ὁ θεός τῶν Ἰουδαίων. Codd. lat. Is (al. iste, plerique istum) illaque me praeside in Iudea (plerique in Iudeam; Guelf. add Hebraeorum) cum venisset (Guelf. esset; plerique deus Iudeorum cum misisset)

41. καὶ εἶδον (B ιδον): C οἵς δὲ ιδων | C οἱ δαίμονι ἀπὸ τῶν (BC om) usque ἐγέροντα (BE ἐγέραντα) | C καὶ ἀνέμοις | θαλάσσης (B praem. τῆς) cum CDE, item text. lat.; AB om | πεζεύοντα: Ε ἥροις ποιοὶ βαδίζοντα (item text. lat.) | ἔτερα: C ἄλλα | DE θαύματα | D λέγειν | φθόνῳ οὖν: D καὶ φθόνῳ, C om οὖν | Ε κρατήσαντες διοι | ἄντ' ἄλλων cum ABC; DE ἀντὶ ἄλλων | E φευσάμενοι | μάγον cum E et text. lat.; codd. reliqui πλάνον | αὐτῶν (text. lat. eorum): sed codd. omnes αὐτὸν

42. δέ (item text. lat.): CDE om | ταῦτα: C τούτων λεγόντων | C αὐτὸν αὐτοῖς τῇ β. αὐτ. | ταφέντος αὐτοῦ: Ε ταφέντα | B ἐπ' αὐτῷ | C om μου | BC φυλασσόντων | C om αὐτὸν | C ἐπὶ δὲ τοσοῦτ., D ἀλλ' ἐπὶ τοσοῦτ. | δὲ εἶπατε Οἱ cum CD; ABE εἶπατε ὅτι οἱ | τὸ σῶμα αὐτοῦ (codd. lat. multi add per nosēm) ἔκλεψαν: C ἔκλεψαν αὐτὸν, B ἔκλεψαν, E θλιόντες διὰ τῆς νυκτὸς ἔκλεψ. τὸ σῶμα αὐτοῦ | BC ἀλλ' αὐτοί, Ε om αὐτοί | κάκεῖνον (text. lat. nam et illas) cum E; reliqui κάκεῖνοι | γάρ cum BCDE; Α μὲν γάρ | E μεμαρτύρησα | ταῦτα cum CDE omniibusque præter unum codd. lat., AB add δὲ | ἀνήγαγον (C ἀναγάγω)

ἄλλως ψεύσηται, καὶ ὑπολάβῃς πιστεῦσαι ταῖς τῶν Ἰουδαίων ψευδολογίαις.

⁴³ Ἐναγνωσθείσης δὲ τῆς ἐπιστολῆς Νέρων εἶπεν Εἰπέ μοι, Πέτρε, οὗτως δι’ αὐτοῦ ἐπράχθη πάντα; Πέτρος ἔφη Οὗτως, δέομαι, ἀγαθὲ βασιλεῦ. ὁ γάρ Σίμων οὗτος πλήρης ψεύδους καὶ ἀπάτης ὑπάρχει, καὶ δοκῇ ἐσαυτὸν τοῦτο εἶναι ὅπερ οὐκ ἔστιν, θεός. ἐν δὲ Χριστῷ πᾶσα η ἄκρα νίκη διὰ τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τοῦ ἀνθρώπου, οὐ ἀνθλαβεν τὴν δόξαν ἐκείνη ἀκατάληπτος, ητίς δι’ ἀνθρώπου τοῖς ἀνθρώποις συνελθεῖν κατηξίωσεν. εἰς τοῦτον δὲ τὸν Σίμωνα δύο οὐσίαι εἰσὶν, ἀνθρώπου καὶ διαβόλου, διὸ δι’ ἀνθρώπου τοὺς ἀνθρώπους ἐπαγχειρεῖ ἐμποδίζειν.

⁴⁴ Σίμων εἶπεν Θαυμάζω, ἀγαθὲ βασιλεῦ, τύχης τινὸς τούτον λογίσασθαι, ἀνθρώπον ἀπαίδευτον, ἀλιέα πτωχότατον, καὶ οὕτε ἐν λόγῳ οὕτε εἰς γένος μετέχοντα ἔξουσίας. ἀλλ’ ἵνα μὴ ἐπὶ πολὺ ἔχθρὸν ἀνέξομαι τοῦτον, ἀρτὶ προστάξομαι τοῖς ἀγγέλοις μου δύος ἐλθόντες ἐκδικήσουσί με ἀπ’ αὐτοῦ. Πέτρος εἶπεν Οὐ φοβοῦμαι τοὺς ἀγγέλους σου· ἐκεῖνοι δὲ μᾶλλον ἐμὲ φοβηθή-

cum DE et textu lat., C add σοι, AB add τῷ κράτει σου | ἄλλως cum Ε et textu lat. (aliter): reliqui ἄλλος | Ε καὶ ὑπολαβών πιστεύῃ

⁴³. Νέρων εἶπεν (lat. Nero dixit): ΑΒ εἰπ. δ Νέρ., Σ εἶπεν Νέρ. δ βασιλεὺς | ΒC πάντα (C praei. ταῦτα) ἐπράχθη | ABC δ δ Πέτρ. εἶπεν | δέομαι, ἀγ. βασιλ.; interpr. lat. Ita, non te fallo, (Guelf. add sic enim est) bone imperator: ABC ἔστιν, βασιλεὺς (C add καὶ ταῦτα ἐπράχθη παρ’ αὐτοῦ) | C δὲ Σίμων | Ε οὐ ὑπάρχει, καὶ (sic codd. omnes) δοκῇ (BC δοκεῖ) ἔστι. (C αὐτ.) τοῦτο (C τοῦ) οὐκοῦ θεός: text. lat. ut puel se, quia homo est (Flor. cum homo sit pessimus) etiam hoc esse quod deus est. | ἐν δὲ Χριστῷ (text. lat. In Christo enim) cum Ε: reliqui δὲ δὲ τῷ κυρίῳ μου (B ήμῶν) Ἰησοῦ Χριστῷ ἔστι (BC ἔστιν) | C οὐ τῇ | διὰ τοῦ θεοῦ οὐκοῦ ἐμποδίζειν ex Ε sumui; eadem in latino textu sic leguntur: per deum et hominem, quem assumuit illa maiestas incomprehensibilis, quas per hominem hominibus dignata est subvenire. In isto autem sunt duas substantias hominis et diaboli, qui (edidi δι, cod. οὐ) per hominem conatur hominibus impeditre. Horum loco ABCD haec habent: διὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων σωτηρίαν εὑδόκησεν (BD ηύδοκησεν) διὰ τῆς θείας (C add αὐτοῦ) οἰκονόμιας τοῖς ἀνθρώποις συναναστραφήναι.

⁴⁴. Θαυμάζω οὐκοῦ ἔξουσίας rursus ex Ε sunt; lutine sic leguntur: Miror te, bone imperator, hunc te alius momenti cristinare hominem, imperium piscatores, mendacissimum, et nec in verbo nec in genere nec in aliqua praedium potestate (Abdias Hist. Apost. I, 17. et nec in verbo nec in re aliqua praedium potestate). In codd. reliquis desiderantur. | ἀλλ’ οὐκοῦ τοῦτον ex Ε; latine: Sed ne dimitus hunc patiar inimicum. ABCD: οὐκ ἀνέξομαι (CD ἀνέξωμαι) σου ἐπὶ πολύ, Πέτρε, ἀλλ’ (C ἀλλά) | ABC προστάξω (τοῖς ἀγγέλοις codd. omnes habent) | ABC ἐκδικήσω (C - σιν) | C διὰ σοῦ | δὲ μᾶλλον: Β γάρ | καὶ πεποιήσαι (lat.

σονται ἐν τῇ δυνάμει καὶ πεποιθήσει τοῦ κυρίου μου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃν ἔαυτὸν καταψεύδει.

⁴⁵ Νέρων εἶπεν Οὐ φοβεῖ τὸν Σίμωνα, Πέτρε, τὸν τὴν αὐτοῦ θεότητα πράγμασι βεβαιοῦντα; Πέτρος εἶπεν Ἐν ἐκείνῳ τῇ θεότητις, δις τὰ ἀδηλα τέρευνται τῆς καρδίας. νῦν οὖν εἰπάτω μοι τί διαλογίζομαι ἢ τί ποιῶ· ὅντινα λογισμόν μου πρὸ τοῦ ψεύσασθαι τοῦτον τοῖς σοῖς ἐμφανίζω ὡσίν, ἵνα μὴ τολμήσει ψεύσασθαι ὃ διαλογίζομαι. Νέρων εἶπεν Προσελθὼν ὡδε εἶπέ μοι τί διαλογίζει. Πέτρος εἶπεν Κελευσον ἐνεχθῆναι ἀρτον κρίθινον καὶ λάθρα δοθῆναι μοι ὡς δὲ ἐκέλευσεν ἐνεχθῆναι καὶ λάθρα τῷ Πέτρῳ δοθῆναι, εἶπεν ὁ Πέτρος Εἰπάτω νῦν Σίμων τί τὸ διαλογισθὲν ἢ τί τὸ λεχθὲν ἢ τί τὸ γεγονός.

⁴⁶ Νέρων εἶπεν Θέλεις οὖν ἵνα πιστεύσω ὅτι Σίμων ταῦτα ἀγνοεῖ, δις καὶ νεκρὸν ἥγειρεν καὶ ἔαυτὸν ἀποκεφαλισθέντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ παρέστησεν, καὶ ὃ ἐὰν εἶπη ποιῆσαι ἐποίησεν; Πέτρος εἶπεν Ἄλλ' ἐπὶ ἐμοῦ οὐκ ἐποίησεν. Νέρων εἶπεν Ἄλλ' ἐπὶ ἐμοῦ ἐποίησε ταῦτα πάντα· καὶ γάρ ἀγγέλοις ἐκέλευσε πρὸς ἔαυτὸν ἐλθεῖν, καὶ ἦλθον. Πέτρος εἶπεν Εἰ τὸ μέγιστον ἐποίησεν,

et confidensia) ex E: reliqui om | μου (item lat.): Ε γῆμῶν | δν & καταψ. (item lat.) ex E: reliqui om

^{45.} φοβεῖ *cum* BC; reliqui - βῆ | Πέτρε: Ε om | αὐτοῦ: ΑΒ ἔαυτοῦ | ABC Πέτρ. εἰπ̄ Βασιλεὺν (C om), ἐν ἑκ. δεστίν | C δστις τά | μοι: ΑΒ add δ Σίμων | C τί διαλογίζωμαι | ὅντινα λογ. μου πρὸ (item text. lat.): ABC εἰς τὸν (B ἐν τῷ) διαλογισμόν (B - σμῷ) μου· πρὸ et post ψεύσασθαι add δε | τοῖς σοῖς ἐμφ. ὡσίν: Β τί διαλογίζομαι· ἐμφανίζω σοι βασιλεὺν ομίσια δ (AC τι) διαλογίζομαι (C -ζωματι) | τολμήσει *cum* BE: Α τολμήσῃ, Σ τολμέσης | διαλογίζει *cum* BCE; Α -γίζῃ | B δ δε Πέτρ. προσελθὼν λέγει | C ἀχθῆναι | ὡς δὲ ἐκελ. ἐνεχ. (C ἀχθῆναι) οὐρας δοθῆναι *cum* CE (similiterque text. lat.): AB om et pergunt καὶ εἰπει ταῦτα δ (BC om) Πέτρ. | νῦν (Cadd δ) Σίμων: ΑΒ Σίμ. νῦν | B om τί τὸ διαλογ. | ABC om ἢ utrumque

^{46.} Νέρων εἶπεν Θέλεις οὐκέτε διαλογίζεται rursus in cod. E solo inventumur consentiente interprete latino, apud quem sic leguntur: Nero dixit Vis ergo ut credam quia haec Simon ignorat, qui et mortuum suscitavit et se ipsum decollatum (Guelf. & om) post diem tertium represestavit (Flor. om et se ipsum οὐκετε represestavit) et quicquid dixit ut ficeret fecit? Petrus dixit Sed coram me non fecit. Nero dixit Sed me adstante haec omnia fecit; nam et angelos iussit ad se revertre de caelo, et venerunt. Petrus dixit Ergo si quod maximum est fecit, quare quod minus est non facit? Dicat quid cogitaverim. Nero dixit Quid dicas, Simon? Ego me inter vos non convenio. Simon dixit Petrus dical quid cogitaverim vel quid fecerim. Petrus respondit (verba Εἰπάτω Πέτρος οὐκέτε Πέτρος εἶπεν propter ὄμοιοτέλευτον excidiisse videntar propterea que ad textum latinum conformata addidimus)

διὰ τὸ τὸ ἐλάχιστον οὐ ποιεῖ; εἰπάτω τί ἐνεθυμήθην καὶ τί πεποίηκα. Νέρων εἶπεν ὘Γὼ μεταξὺ ὑμῶν οὐ συνεπίσταμαι ἐμαυτόν. Σίμων εἶπεν Εἰπάτω Πέτρος τί διαλογίζομαι ἢ τί ποιῶ. Πέτρος εἶπεν Τί ἐνθυμεῖται Σίμων, ἐμαυτὸν ἐπίστασθαι διδάξω ἐν τῷ ποιῆσαι με διπέρ διαλογίζεται.⁴⁷ Σίμων εἶπεν Τοῦτο γίνωσκε, βασιλεῦ, ὅτι τοὺς διαλογισμοὺς τῶν αὐθρώπων οὐδεὶς ἐπίσταται εἰ μὴ εἰς ὁ θεός. οὐκοῦν Πέτρος ψεύδεται; Πέτρος εἶπεν Σὺ οὖν ὁ λέγων ἔστιν τοῦ θεοῦ, εἰπὲ τί ἐνθυμοῦμαι· τί ἀρτὶ πεποίηκα ἐν τῷ κρυπτῷ, εἰ δύνασαι, σαφήνισον. ὁ γὰρ Πέτρος εὐλογήσας ὃν εἰλήφει ἄρτον κρύψινον καὶ κλάσας δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ ἐν τοῖς χειριδίοις ἐσώρευσεν.⁴⁸ Τότε ὁ Σίμων θυμωθεὶς ὅτι οὐκ ἡδύνατο εἰπεῖν τὸ τοῦ ἀποστόλου ἀπόρρητον, ἐβόήσε λέγων Ὁξελθάτωσαν κύνες μεγάλοι καὶ καταφαγέτωσαν αὐτὸν ἐμπροσθεν τοῦ Καίσαρος. καὶ ἔξαίφνης ἐφάνησαν κύνες μεγάλοι καὶ ὄρμησαν ἐπὶ τὸν Πέτρον. ὁ δὲ Πέτρος ἐκτείνας τὰς χεῖρας εἰς προσευχὴν ἐδειξεν τοῖς κυστὶν ὃν ηὐλόγησεν ἄρτον· ὃν ἰδόντες οἱ κύνες οὐκ ἔτι ἐφάνησαν. τότε ὁ Πέτρος εἶπεν πρὸς τὸν Νέρωνα Ἰδού ἐδειξά σοι ἐγνωκέναι με τί διελογίζετο ὁ Σίμων, οὐ δίημασιν ἀλλ' ἔργοις· ὁ γὰρ ἀγγέλους ὑποσχόμενος κατ' ἐμοῦ ἐλευσομένους

Quid cogilet (ἐνθυμεῖται correcit; codex ἐνθυμεῖ) Simon, me scire docebo, dum dixerim (sic; sed vide graecum) quid cogitaverit. Ceterum ista omnia etiam apud Abdiam l. l. I., 17. desiderantur praeter extrema quae ibi sic edidit Fabricius (Cod. apocr. I. p. 434.): Tum Nero Quid dicis, Simon? Respondet Simon Imo Petrus dicas quid ego cogitaverim vel quid fecerim. Tum Petrus Quid cogilet Simon, me scire docebo, si tamen ipse prius dixerit quid ego cogitaverim.

47. βασιλεὺς (C - λεύς): Εἴ πρατεί αὐτὸν | οὐδεὶς: Εἴ νόχ | ἐπίσταται ex E: ΑΒ οὔτεν, C εἰδεν | C οὐ εἰς | οὐκοῦν Π. Φ. ex E et interp. lat. addidimus | δὲ (E οὐ) λέγων: Σὲ λέγεις | C σταυτόν | A u. εἶναι θεοῦ, B u. θεοῦ, C εἶναι θεόν | C οὐ τί ἐνθυμεῖται ἄρτον | B οὐ τῷ | εἰ δύνασαι ex E et interp. lat.; deest in reliquis | δὲ γὰρ Π. ex E: reliqui ἢν δὲ δὲ οἱ Πέτροι (interp. lat. Petrus autem) | εἰλήφει cum ΔΕ: BC εἰλήφει (C - φεν) | C οὐ κρύψινον, ΑΒ ante ἄρτ. ponunt | C δεξιᾶ τε | Α εἰ ταῖς χερσὶν αὐτοῦ

48. θυμ. δ. ο. ἡδ. ex E et interp. lat., reliqui μηδανηθεῖς | Ὁξελθάτωσαν cum BD; ACE - θέτωσαν | ἐμπροσθεν cum E; reliqui ἐνώπιον | C δρυμησαν | εἰς προσευχὴν: C καὶ προσευχάμενος, D εἰς τὸν οὐρανὸν | ηὐλόγησεν cum BD; ACE εἰδογ. | C οἵ δὲ θεοὶ οἱ | οὐκ ἔτι (lat. subito mutuorum) ἔρατι. cum DE et interp. lat., C εὐδέλως ἐτράπησαν, ΑΒ οὐκ ζέφραν. ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης, ἀλλ' ἔργον. | Ιδού ποque δὲ Σίμων ex E et text. lat.; reliqui Ιδού, βασιλεὺς, θεεῖξα σοι μάγον καὶ ἀπαταιῶνα τὸν Σίμωνα εἶναι | ἐλευσομένους (lat. venturas) ex E: reliqui

κύνας παρήγαγεν, ήνα δεῖξη ἐαυτὸν οὐ θεῖκονς ἀλλὰ κυνικοὺς
ἔχειν ἀγγέλους.

⁴⁹ Τότε ὁ Νέρων πρὸς τὸν Σίμωνα εἶπεν Τί ἦν, Σίμων; νο-
μίζω ἡττήθημεν. Σίμων εἶπεν Οὗτος καὶ ἐν τῇ Ἰουδαϊᾳ καὶ ἐν
ὅλῃ τῇ Παλαιστίνῃ καὶ Καισαρείᾳ τὰ αὐτά μοι ἐποίησεν, καὶ
πλειστάκις μετ' ἐμοῦ φιλονεικήσας ἔμαθεν τοῦτο αὐτοῖς ἐναντίον
εἶναι· τοῦτο οὖν ἔμαθεν ήνα ἐμὲ διαφύγη· τὰς γὰρ ἐνθυμήσεις
τῶν ἀνθρώπων οὐδεὶς ἔγνω εἰ μὴ εἰς ὁ θεός. καὶ ὁ Πέτρος πρὸς
τὸν Σίμωνα ἔφη Ἀσφαλῶς ἐαυτὸν θεὸν εἶναι φαντάξει· διὰ τί
οὖν οὐ φανεροῖς τοὺς ἑκάστου διαλογισμούς;

⁵⁰ Τότε ὁ Νέρων πρὸς τὸν Παῦλον ἐπιστραφεὶς ἔφη Σὺ διὰ
τί οὐδὲν λέγεις, Παῦλε; ἀπεκρίθη ὁ Παῦλος καὶ εἶπεν Γίνωσκε
τοῦτο, βασιλεῦ, ὅτι ἐὰν ἀπολύσῃς τὸν μάγον τοῦτον τοιαῦτα
πράττειν, μέγιστον τῇ πατρίδι σου αὐξάνει κακὸν καὶ τὴν βασι-
λείαν σου ἀπὸ τῆς ιδίας στάσεως καταβιβάσει. Νέρων τῷ Σίμωνι
εἶπεν Σὺ τί λέγεις; Σίμων εἶπεν Ἐγὼ ἐὰν μὴ φανερῶς ὑποδεῖξω
ἐαυτὸν θεόν, οὐδεὶς μοι τὸ ὄφειλόμενον ἀπονεμεῖ σέβας. Νέρων
εἶπεν Καὶ νῦν τί χρονίζεις καὶ οὐκ ἀποδεωνύεις ἐαυτὸν θεόν, ὅπως
ἄν οὗτοι τιμωρηθῶσιν; ⁵¹ Σίμων εἶπεν Κέλευσόν μοι πύργον οὐκο-
δομῆσαι ὑψηλὸν ἀπὸ ξύλων, καὶ ἀνελθὼν ἐπ' αὐτὸν καλέσω τοὺς
ἀγγέλους μου καὶ προστάξω αὐτοῖς ήνα πάντων ὄρώντων ἀναγά-
πέμπειν | Β παρῆγεν | Σ δεῖξει αὐτόν | ΔΒC οὐ δεῖ έχειν ἀγγέλους ἀλλὰ κυνικοὺς
δαύμονας

49. ήν εξ Ε: ABC έστιν (C add τοῦτο) | ἡττήθημεν (lat. vici sumus): AB
ἡττήμεδα, C ἡττώμεδα | C om καὶ (E add ἐν) Καισαρείᾳ | τὰ αὐτά: BC ταύτα |
καὶ πλειστάκις οὐδεὶς διαλογισμούς εἰς υπό E addidimus et textu latino (sed non
apud Abdiam l. l. leguntur), qui sic habet: et saepe tecum certando ideo didicisti
quia hoc ei erat contrarium: me ergo ut evaderet, didicisti hoc. Nam cogitationes ho-
minum nemo novit nisi deus. Tunc Petrus ad Simonem dixit Certe deum te esse men-
tiris. Quare ergo non manifestas cogitationes singulorum?

50. ἐπιστραφεὶς: B om, C ante πρός ponit | B οὐδὲν λαλεῖς II: καὶ ἀποκρι-
θεῖς ὁ II. εἶπεν | βασιλεῦ: E Καίσαρ (lat. Caesar) | ὅτι ἐάν εtc. Latini sic:
quia si dimiseris istum magum tantia agere | C ἐάν μὴ ἀπολ. τ. μ. τοῦτ. τὸν τὰ
τοιαῦτα (E τοσαῦτα, lat. tanta) πράττων (E πράξαντα κακά), μέγιστα τ. πατρίδε
αὐξάνει (sic ACE, D αὐξάνῃ) κακά (B ἀνέξικακον pro αὐξ. κακ.) | ABC ὁ δὲ Νέ-
ρων | ABC τί λέγ. οὐ (B om) Σίμων πρὸς ταῦτα; δὲ Σίμ. | ABC ἐάν (B ει)
μὴ (C μέν pro ει μ.) φανερώσω (C add αὐτόν) ἔμαυτὸν καὶ ὑποδεῖξω (B δεῖξω)
εἶναι θεόν | E ἀπονέμει | C (omisso καὶ οὐκ) ἀποδείκνει.

51. Ε πύργον μοι | BCD οἰκοδομηθῆναι | Ε ἐκ ξύλων | AC ἐπ' αὐτῷ |
C om καὶ προστάξω (E ἐπιτάξω) αὐτοῖς | C ἀνάγουσιν, Ε ἀναφέρωσι | AB

γώσι με πρὸς τὸν πατέρα μου εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ τοῦτο οὗτοι μὴ δυνάμενοι ποιῆσαι ἐλέγχονται ἀνθρωποι ἀπαιδευτοί. ὁ δὲ Νέρων τῷ Πέτρῳ εἶπεν Ἀκήκοας, Πέτρε, τὸ παρὰ Σίμωνος εἰρημένον; ἐκ τούτου φανήσεται ὅστην δύναμιν ἔχει η οὖτος η ὁ θεὸς σου. Πέτρος εἶπεν Κράτιστε βασιλεῦ, εἰ ήθελες, ηδύνου νοῆσαι ὅτι δαιμονίων πεπλήρωται. Νέρων εἶπεν Τί μοι λόγων περιόδων κύκλους ποιεῖς; η αὔριον ήμέρα ύμᾶς δοκιμάσει.

⁵² Σίμων εἶπεν Πιστεύεις, ἀγαθὲ βασιλεῦ, ὅτι μάγος εἰμί, δις ἀπέθανον καὶ ἀνέστην; ην γὰρ τῇ έναυτοῦ δεινότητι πράξας ὁ ἀπειθέστατος Σίμων ὥστε εἶπεν τῷ Νέρωνι Κέλευσον ἀποκεφαλισθῆναι με ἐν σκοτεινῷ τόπῳ κάκει με ἐσφαγμένον καταλιπεῖν· καὶ ἐὰν τῇ τρίτῃ ήμέρᾳ μὴ ἐγερθῶ, γνῶθι με μάγον γεγενήσθαι· ἐὰν δὲ ἀναστῶ, γίνωσκε υἱόν με εἶναι τοῦ θεοῦ.

⁵³ Τοῦτο δὲ κελεύσαντος τοῦ Νέρωνος, ἐν τῇ σκοτίᾳ τῇ μαγικῇ αὐτοῦ τέχνῃ ἐπράξεν ἵνα κρίος ἀποκεφαλισθῇ· ἐπὶ τοσούτον δὲ ὁ κρίος ὁ Σίμωνος ἐφάνη ἐνώς οὐ ἀποκεφαλισθη. ὡς δὲ ἀποκεφαλίσθη ἐν τῇ σκοτίᾳ, λαβὼν τὴν κεφαλὴν ὁ ἀποκεφαλίσας

τοῦτο δέ, Σ τοῦτο οὖν | Α ὅτι ἄνθρ. εἰσιν ἀπαλθ., Σ ἄνθρ. εἶναι ἀπαλθ., Β ὅτι μάγοι εἰσὶν καὶ ἀπαταυμάνεις | Ε δὲ Ν. ἀκούσας | Σ οὐ τῷ Πέτρῳ | Σ τὸ παρὰ τοῦ Σίμωνος εἰρηται | BCE οὐ η̄ prius | Β οὐ κράτιστε | εἰ ήθελες, ηδύνους cum E (Flor. si velles, poteras; Guelf. b si voluisse, poteras; Guelf. a si velis, poteras): AB εἰ θέλεις (Β θέλης), δύνασαι: Σ θέλεις τοῦ | ABC δαιμόνων | λόγων περιόδων κύκλους cum E; text. lat. Quid mihi verborum ambages (Flor. ambigere) circulus (cum vocis pars in Guelf. a erat est) faciliis: ACD λόγων περιόδους, Β λόγους περιόδων

52. Σ Καὶ πάλιν Σίμ. ἔφη | Πιστεύεις οὐρανού καταλιπεῖν ex E sumsi (sed μάγος pro μάγοις scripsi, item δὲ pro ω̄ς), consentiente textu latino. Reliqui sic habent: Εἰ (C Ἡ) μὴ (Β οὐ) πιστεύεις, ἀγαθὲ βασιλεῦ, ὅτι μάγος (ita ACDEB; ωντας Β recte μάγος) οὐκ (C οὐ) εἴμι, κελευσον ἀποκεφαλισθῆναι με ἐν τόπῳ (Β τῷ) σκοτεινῷ κάκει (C καὶ ἔκει) με ἐσφαγμένον (CD οὐ) κατάλειπε (C ἐκκατάλειπε, D ἐνκατάλειπε)

53. τοῦτο δέ οὐρανού ἀποκεφαλίσθη rursus ex E et text. lat. Reliqui: τοῦτο δὲ γενεσθαι (D post Καίσαρος ponit) κελεύσαντος τοῦ Καίσαρος (Β add καὶ) ἐν τῇ σκοτίᾳ (C οὐ δ. τ. σκ.) τῇ (Β ἀποκεφαλίσθεις τῇ) μαγικῇ αὐτοῦ τέχνῃ (C οὐ) δὲ Σίμ. ἐπράξεν (Β ἐπρ. δ Σ., C add τέχνῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ) ἵνα κρίος (Β add ἀντ' αὐτοῦ) ἀποκεφαλισθῇ ἐν τῇ σκοτίᾳ (D οὐ δ. τ. σκ., C pro iisdem ἀντ' αὐτοῦ) | Α ab ἀποκεφαλίσθῃ ad ἀποκεφαλίσθη translit | δὲ κρίος cum BCD et text. lat., Β οὐ | δὲ Σίμων cum CDE (et lat. tam diu Simon visus est); Β ω̄ς Σίμ. | ἀποκεφαλίσθη (D ἀποκεφαλίσθῃ): BCD add ἐν τῇ σκοτίᾳ | ω̄ς δὲ ἀποκεφ. οὐρανού ex E sunt; latina sic: Decollatus autem in obscurō loco, cum scrutatus fuissest is qui cum decollaverat ei copulū eius perfulgesset ad lumen, inventū copulū dorhicēnum. Reliqui-

αὐτὸν εὑρεν αὐτὴν κριοῦ· ἀλλ' οὐδὲν αὐτὸς τῷ βασιλεῖ εἰπεῖν θέλησεν, ἵνα μὴ μαστίξει αὐτόν, καλεύσας τοῦτο ἐν ἀποκρύφῳ πραχθῆναι ἐντεῦθεν ούν διεγενέσθη τὸν ὁ Σίμων τῇ ήμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἐγερθῆναι, ὅτι τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ καὶ τὰ μέλη ήρεν, τὸ δὲ αἷμα ἔκεισε προσεπέπηκτο, καὶ τῇ ήμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἐδειξεν ἐαυτὸν τῷ Νέρωνι καὶ εἶπεν Ποίησον ἔκμαγην τὸ αἷμά μου τὸ ἔχον, ὅτι ἰδοὺ ἀποκεφαλισθεὶς καθὼς ὑπεσχόμην τῇ τρίτῃ ήμέρᾳ ἀνέστην.

⁵⁴ Ὡς δὲ εἶπεν ὁ Νέρων ὅτι ἡ αὔριον ήμέρα ὑμᾶς δοκιμάσσει, στραφεὶς πρὸς τὸν Παῦλον λέγει Σὺ Παῦλε, διὰ τέ οὐδὲν φθέγγει; ἢ τίς σε ἐδίδαξεν, ἢ τίνα ἔχεις διδάσκαλον, ἢ πῶς ἐν ταῖς πόλεσιν ἐδίδαξας, ἢ ποῖα ἐγένοντο διὰ τῆς σῆς διδασκαλίας; νομίζω γάρ μη ἔχειν σέ τινα σοφίαν μήτε δύναμιν τινα δύνασθαι πληρῶσαι ἀπεκρίθη ὁ Παῦλος Ὑπολαμβάνεις με πρὸς ἄνθρωπον ἀπονεομένον, μάγον, ὃς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τῷ θανάτῳ προεδωκεν, οὐτινος ὅλεθρος καὶ ἀπώλεια τάχιον ἐλεύσεται, ὀφελειν λαλῆσαι; ὀφελειν γάρ λαλῆσαι ὡς ὑποκρίνεται δούκεν, καὶ τῇ

qui graeci: ἔρευνήσας γάρ δ ἀποκεφαλίσας αὐτὸν καὶ προαγαγών (C προαγαγ.) εἰς τὸ φῶς τὴν κεφαλὴν (C οὐ τ. κεφ.), εὑρεν αὐτὴν τὴν (CD οὐ) κεφαλὴν (B εὑρέων) κριοῦ | αὐτὸς εκ uno E | έδιλησεν (lat. voluit): reliqui ἐτόλμησεν | μαστίξει cum BDE, A - ιξη, C τυμωρίσει | καλεύσας (cum C; ΑΒΕ καλεύσαντα) usque πραχθ. om D | ίνα μή usque πραχθ. latine sic leguntur: ne se ἴρωτο delegeret, qui iussus fuerat hoc in abdito perpetrare | E solo post πραχθῆναι add διελθούσης δὲ μᾶς ὥρας ἀπιγήτησας δ βασιλεύεις περὶ τούτου καὶ θεωρήσας ἔθαιμαστον | έκατον (varie ponitur): C αὐτόν, B οὐ | ἔγερθηναι cum ABCD; E ἔγερθναι | δούτι usque ἦρεν (ita CE, item ἔρεν B; AD εὑρεν: CD add καὶ κατέχρυψεν) cum ABCD et text. lat.; E sic: δούτι μετά τὸ δειχθῆναι τῷ βασιλεῖ τὴν κεφαλὴν αὐτὴν ἦρε διὰ μαγίαν καὶ τὰ μέλη | προσεπέπηκτο (-πευκτο Β, -πικτο D, -ποικτο Ε, προσπικτον C): lat. congelaverat | καὶ εἶπεν cum E et text. lat.: reliqui λέγων αὐτῷ (B οὐ) | E δούτι ίδού σῶός είμι δ ἀποκεφαλισμένος· καθὼς ὑπεσχόμην τῇ τρ. ημ. ἀνέστην

54. Ως εἰς E: reliqui καθὼς | C οὐ δέ | B προεῖπεν | δούτι η: C δοπερ | C στραφεὶς δέ δ βασιλεύεις | λέγει: CD ἔρη | Σὺ (D add δέ) Παῦλε: B οὐ | φθέγγει cum BCDE; A - γγη | ἢ τίς σε ἐδίδαξεν usque τοῖς ἀνθρώποις ἐμπαίξει omnia in uno E sunt pariterque in textu latino, in graecis vero codd. reliquis desiderantur. Latine in hunc modum leguntur: aut quem magistrum habuisti (om igitur ἢ τίς σε δέ), aut qualiter in civitatibus docuisti, vel quales (ποῖαι?) exstiterunt per tuam doctrinam? Puto enim te nullam habere sapientiam nec virtutem aliquam posse perficere. Paulus respondit Putas me contra hominem perfidum et desperatum, magum maleficum, qui animam suam morti destinavit, cuius interitus et perditio cito adveniat, debere loqui? (ὅφελειν λαλῆσαι ipse addidi; videntar enim propter

μαγικῇ τέχνῃ τοῖς ἀνθρώποις ἐμπαῖζει. ⁵⁵ Τούτου τοὺς λόγους ἐὰν βούλῃ ἀκούειν καὶ ὑπερασπίσαι αὐτοῦ, ἀπολέσεις τὴν ψυχήν σου καὶ τὴν βασιλείαν σου. ὁ γὰρ ἄνθρωπος φαυλότατος· καὶ ὥστερ οἱ Αἰγύπτιοι Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβρῆς ἐπλάνησαν τὸν Φαραὼ καὶ τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ ἔως τοῦ καταποντισθῆναι ἐν τῇ θαλάσσῃ, οἵτως καὶ οὗτος διὰ τῆς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ διαβόλου παιδεύεσσες πείθει τοὺς ἀνθρώπους πολλὰ κακὰ εἰς ἔαυτοὺς ποιεῖν, καὶ οὕτως πολλοὺς τῶν ἀκεραίων ἔξαπατῷ πρὸς πειρασμὸν τῆς βασιλείας σου. ⁵⁶ Ἐγὼ δὲ τὸν τοῦ διαβόλου λόγον, ἐν διὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου ἀκεχύθαι ὅρῳ, στεναγμοῖς τῆς καρδίας μου σὺν τῷ ἀγώνι πνεύματι πράττω, ἵνα δυνηθῇ φανερωθῆναι τί τὸν δόσον γὰρ ἔαυτὸν δοκεῖ νῦνδοσαι εἰς τὸν σύρανόν, τοσοῦτον καταποντισθῆσται εἰς τὸν βυθὸν τοῦ ἄδου, ὅπου ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὁδόντων. ⁵⁷ Περὶ δὲ τῆς τοῦ διδασκάλου μου διδαχῆς, ἣς ἐπερώτησάς με, οὐ χωρούσιν αὐτὴν εἰ μὴ οἱ καθαροὶ

sequentia ὁφ. γὰρ λαλ. excidisse. Similiter textum latinum corrigendum puto, quo lectio graeca iam corrupta exprimitur) qui singit se esse quod non est, et arte magica homines ad perditionem illudit.

55. Τούτ. τ. λόγ. ἐὰν βούλῃ αὐτὸν ὑπερασπίσαι (cod. ὑπερασπίσαι). Latine legitur *audire vel facere [Flor. fore]* usque τὴν βασ. σου ex E et textu latino; reliqui sic: Ἀποκριῶσε δὲ (C om.) Παῦλος (D 'Ο δὲ) εἶπεν Τούτου (G Τούτους) τ. λόγ. μηδὲ βουληθῆς ἀκούειν, βασιλεῦ ἀπατῶν γάρ καὶ μάγος ἐστιν καὶ εἰς ἀπόλειαν θάλει ἀγαγεῖν (sic B; ACD ἀγάγατ) τὴν ψυχ. σου καὶ τὴν βασ. σου (C om. κ. τ. βασ. σ.) | ὁ γὰρ usque καὶ ὥστερ ex E et text. lat. Reliqui nil nisi ὥστερ γάρ | οἱ Αἰγύπτιοι cum DE: ABC et text. lat. add μάγοι | Ἰαννῆς cum ABD; CE Ἰανᾶς | Ἰαμβρῆς cum BD; ACE Ἰαμβρίς | Αἴτιλάνησ | ἔως τοῦ καταπ. cum E; reliqui ἔως οὐ κατεκονίσθη (CD ἔποντ.) | BC om. καὶ οὗτος | E om. πολλὰ κακὰ εἰσιτ. π. (C om. ε. δ. π.) | καὶ οὕτως (cod. οὗτος) cum E et text. lat.: reliqui καὶ | Pro πείθει usque ποιεῖ latine sic legitur: persuadet et multa mala facit per micromantiam ei caetera mala si qua sunt apud homines.

56. Ἐγὼ δὲ usque τί τὸν ex E (cod. ἀκεχύνται ὅρῶν) et text. lat. (extrema sic: *gemitibus cordis mei ago cum spiritu sancto, ut cito possit ostendi quid sit*) Reliqui: ἔγω (C praeīm confuse τὸ γάρ αἷμα τοῦτο τὸ ἀνχυδὲν χριστὸν ἐστιν) δὲ θερρῶν (C θερρέ) τῇ δυνάμει τοῦ χυροῦ μου Ἰησοῦ Χριστοῦ ὅτι τάχιον (BD -ει-) φανεράσσει αὐτὸν τὸ (C om.) τίς ἐστιν | ὅσον γάρ cum E et text. lat., reliqui καὶ ὅσον | νῦνδοσαι cum ABCD Flor.; E Guelff. νῦνδοσηναι | ὅπου: ABCD add ἐστίν | Guelff. om. ὅσον usque ὁδόντων.

57. Περὶ cum E et text. lat. Reliqui praeīm Νέρων εἶπεν Τίς (CD Τί) ἐστιν η̄ τοῦ Χριστοῦ (BC om. τ. Χρ.) διδαχὴ τοῦ σου διδασκάλου; εἶπεν δὲ (CD om.) Παῦλος (C Π. εἶπ., D δ Π. εἶπ.) | C om. η̄ς | ἐπερώτησας cum BD (ἐρώτ.) E; AC ἐπηρέατ. | οὐ χωρούσιν cum C (οὐ χωρέσιν) et text. lat. (non capiunt): ABDE οὐχ ὄρεστι (-σι) | αὐτὴν: ΑΒ ταύτην | καθαροὶ cum BDE; Α καθαρῷ, C ἐν

τῇ καρδίᾳ τὴν πίστιν προστέμενοι. ὅσα γάρ τὰ τῆς εἰρήνης καὶ ἀγάπης, ταῦτα ἐδίδαξα· κύκλῳ ἀπὸ Ἰερουσαλήμ καὶ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ πεπλήρωκα τὸν λόγον τῆς εἰρήνης.⁵⁸ Ἐδίδαξα γάρ
ἴνα τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγοῦνται· ἐδίδαξα τοὺς ὑπερέχοντας
καὶ πλουσίους μὴ ὑπεραίρεσθαι καὶ ἐπίζειν ἐπὶ πλουτου ἀδηλό-
τητι, ἀλλ’ ἐπὶ τῷ θεῷ τὴν ἐλπίδα αὐτῶν τίθεσθαι. ἐδίδαξα
τοὺς μετρίους τροφῆς καὶ σκεπάσματος ἀρκεσθῆναι· ἐδίδαξα τοὺς
πτωχούς ἐν τῇ ἴδιᾳ χαίρειν πτωχείᾳ. ἐδίδαξα τοὺς πατέρας δι-
δάξαι τὰ τέκνα αὐτῶν παιδείαν τὴν ἐν φόβῳ κυρίου, τὰ τέκνα
πειθαρχεῖν τοῖς γονεῦσιν εἰς νουθεσίαν σωτηριώδη. ἐδίδαξα τὰς
γυναικας ἀγαπᾶν τοὺς ἰδίους ἄνδρας καὶ φοβεῖσθαι αὐτοὺς ὡς
δεσπότας, καὶ τοὺς ἄνδρας τηρεῖν ταῖς γυναιξὶν τὴν πίστιν. ἐδί-
δαξα τοὺς δεσπότας ἐπιεικῶς συναναστρέφεσθαι τοῖς δούλοις, καὶ
τοὺς δούλους πιστῶς δουλεύειν τοῖς ἰδίοις δεσπόταις. ἐδίδαξα
τὰς ἐκκλησίας τῶν πιστευόντων ἔνα παντοκράτορα ἀόρατον καὶ
ἀκατάληπτον σέβειν θεόν.⁵⁹ Αὕτη δέ μοι ἡ διδαχὴ οὐκ ἀπ’
ἀνθρώπων οὐδὲ δί’ ἀνθρώπου ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐδόθη τοῦ

καθαρῇ οὐσίᾳ | τὴν πίστιν: C καὶ οἱ ἐν πίστει, BD καὶ (D om) τῇ πίστει | τά
ex solo E | εἰρήνης cum E; reliqui add ἐστιν | BC καὶ τῆς ἀγάπης | ταῦτα: C
πάντα | ἐδίδαξα cum E et text. lat. Reliqui ἐδίδαξεν | κύκλῳ cum E et text.
lat.; reliqui κάγω | καὶ μέχρι cum ABCD; E et text. lat. om καὶ | εἰρήνης:
ABCD add καθὼς παρ’ αὐτοῦ ἔμαθον

58. Ίνα αὐτες προηγοῦνται (C προηγήσωνται, D προτιμήσονται): om E (text.
lat. praei. quā docui ut homines se invicem diligant) | ἐδίδαξα ex text. lat. addidi |
E μη̄ ἐπαίρεσθαι et pergit μηδέ pro καὶ (B add μη̄) | DE ἐπὶ τῇ τοῦ πλ. | ἐδίδ.
τ. μετρίους αὐτες ἀρκεσθ. ἐδίδαξα ex E et text. lat., reliqui om | CD χαίρεσθαι |
ἐδίδαξα (post πτωχείᾳ) ex E et interpr. lat., reliqui om | παιδείαν (BE - διαν)
αὐτες θεού: C τὴν ἐν Χριστῷ ἐπίγνωσιν | νουθεσίαν cum E et text. lat., reli-
quai μαθησίαν (A - τέλαι) | ἐδίδ. τὰς γυναικας αὐτες τοῖς ἰδίοις δεσπόταις ex E;
om reliqui. In latinis haec praemittuntur: Docui possidentes reddere tributum
cum sollicitudine; docui negotiatores reddere (Flor. om tributum αὐτον reddere) vecti-
gallia ministris reipublicae. Ibidem post τὴν πίστιν additur sicut illi (Flor. illae)
servare (apud Abdiam l. I. II, 7. servari) sibi (Flor. et Abdias add pudorem) omni-
bus modis volunt. Quod enim punii maritius in uxore adultera, hoc punii in marito
adultero ipse pater et conditor deus. | ἐδίδ. τὰς ἐκκλ. αὐτες θεού ex E et text. lat.
Reliqui: ἐδίδ. τ. ἐκκλ. τῶν πιστ. (D om τ. π.) πιστεύειν εἰς Ίνα θεόν πατέρα
(BD om) παντοκρ. ἀόρ. κ. ἀκατ. (BCD om ἀόρ. κ. ἀκατ.) καὶ εἰς τὸν οὐλὸν αὐτοῦ
τὸν μωνογενῆ τὸν κύριόν μου (BC τῆμαν) Ἰησοῦν Χριστόν (pro τὸν κ. μ. Ἱ. Χρ.
D habet καὶ τὸ ἄγιον πνεῦμα).

59. C om δέ | μοι (B μοι): C add ἐστιν | C οὐκ ἀνθρώπων (D - που) οὐδὲ
δι’ ἀνθρώπου (B - πων) | C om ἀλλὰ διὰ Ἰ. Χρ. ἐδόθη (E add μοι) τοῦ (B om)

ἐκ τοῦ οὐρανοῦ μοι λαλήσαντος· ὃς καὶ ἀπέστειλεν με ἐπὶ τὸ κήρυγμα· εἰρηκώς μοι Πορεύου, ὅτι ἐγὼ ἔσομαι μετὰ σοῦ, καὶ πάντα ὅσα ἂν εἴπῃς ἢ ποιήσεις, ἐγὼ δικαιώσω.

⁶⁰ Νέρων εἶπεν Σὺ τί λέγεις, Πέτρε; ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν Πάντα ὅσα ὁ Παῦλος ἐλάλησεν ἀληθῆ εἰσίν. διώκτου γάρ αὐτοῦ ὄντος τῇ τοῦ Χριστοῦ πίστει, φωνὴ αὐτὸν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐκάλεσεν καὶ ἐδίδαξε τὴν ἀληθείαν· οὐ γάρ ἦν ἔχθρος κατὰ φθόνον τῆς ἡμετέρας πίστεως ἀλλὰ κατὰ ἄγνοιαν. καὶ γάρ ἐγένοντο πρὸ τῆς ψευδόχριστοι, ὡς καὶ ὁ Σίμων, ψευδαπόστολοι δὲ καὶ ψευδοπροφῆται, οἵτινες κατὰ τῶν ἑρῶν χαραγμάτων ἐπετήδευσαν κενῶσαι τὴν ἀληθείαν· καὶ κατὰ τούτων ἀναγκαῖον τὸν τοῦτον προχειρίσασθαι τὸν ἄνδρα τὸν ἐκ παιδόθεν οὐδὲν ἔτερον ἐπετήδευσαντα εἰ μὴ τοῦ θείου νόμου ἐρευνᾶν τὰ μυστήρια, ἐν οἷς τῆς ἀληθείας ἐκδικος καὶ τοῦ ψεύδους γένηται διώκτης. ἐπεὶ τοίνυν ὁ διωγμὸς αὐτοῦ οὐ διὰ φθόνον ἐγένετο ἀλλὰ διὰ τὴν τοῦ νόμου

ἐκ τ. οὐρ. | ὃς καὶ (latine: et dum me mitteret) ἀπέστ. οὐδεις δικαιώσω in E de-sunt, sed simil modo leguntur latine | ἔσομαι: B εἰμι | ὅσα ἂν cum BCD; Α δοια εἴναι | εἴπης: C add καὶ ἀναγγελεῖς | ποιήσεις cum BCD; Α -ήσης

60. Νέρων οὐδεις Πάντα ex E; reliqui (similiterque text. lat.) sic: Ταῦτα (D Καὶ ταῦτα ἀκούσας ὁ Νέρων ἔξεστη (C ἀνέστη), καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν Πέτρον εἶπεν Σὺ τί λέγεις; εἰ δὲ (CD καὶ ὁ) Πέτρος ἔφη (D εἶπεν) Πάντα | εἰσίν: C ἔστιν, D τυγχάνουσι: ABCD add καὶ γάρ ἔπειται πολλὰ δεξιάμην (C δεξιάδεξιμην) παρὰ τῶν ἡμετέρων ἐπισκόπων γράμματα τῶν ὄντων εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην (CD ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ) περὶ (C οὐ) τῶν γνομένων (C γιν.) καὶ λαλουμένων ὑπὸ αὐτοῦ (C ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ μου Παύλου); item text. lat. Nam nulli (Flor. aliquot) annī sunt per quos (Flor. ex quo) accipi litteras ad episcopis nostris qui sunt in universo orbe Romano, et paene omnium civitatum episcopii scrip-pe-runt mihi de factis et dictis (Flor. om et dicti) eius. | τῇ τοῦ Χρ. πλ. cum E et text. lat., reliqui τοῦ νόμου | ἐκ τοῦ: AB praem τοῦ Χριστοῦ | οὐ γάρ cum E; C οὐχ, reliqui ὅτι οὐχ | κατὰ φθόνον: D καταφρόνων | καὶ γάρ ἐγένοντο (CD ἐγένετο): E ἐγέν. γάρ et om πρὸ τὴν | E ψευδόχρ. πολλοί | ὁ Σίμων: B add οὔτος, E add οὐτ. ὁ μάγος | B om καὶ (C om) ψευδαπόστολοι (C -στολος) | D οἵτινες καὶ τῶν | χαραγμάτων cum BE (Flor. apices, Guelff. ordines): AD γραμμάτων et AB add ἀλθόντες. C om κατὰ τ. ἱερ. χαρ. | ἐπετήδευσαν (ΛΒ ἐπετήδ.): C ἔβουληθησαν | κενῶσαι: A in margine ματαιωποκήσαι | καὶ (B om) καὶ τούτων (DE τούτο): AB add οὖν | C ἐκ παιδόθεν αὐτοῦ μηδὲν ἔτιφον (B ἄλλο) | ἐπετηδεύσαντα ex E (lat. nihil aliud studii gessera): C πράξαντα, reliqui παιδευθέντα | B εἰ μὴ τὸ τοῦ | C om νόμου | D ἐρευνᾷ | ἐν οἷς τ. ἀλ. (C add γίνεται) ξεδ. κ. τ. ϕ. γέν. (C om) δώκτ. ex ABCD. Latine legitur: in quibus hoc didiceraūt si (Flor. unde) defensor veritatis et persecutor existaret falsitatis. E corrupte ἐν οἷς τούτον μαλητήν ἀληθείας ἐκδικον καὶ τοῦ ψεύδους γένηται διώκτης. Unde coniecerim ἐν οἷς τούτο μεμάθηται τῆς ἀληθείας

έπεδώκησιν, αύτή ἡ ἀλήθεια ἐκ τοῦ οὐρανοῦ προσομίλησεν αύτῷ λέγουσα· Ἐγώ εἰμι ἡ ἀλήθεια ἣν σὺ ἔκδικος εἶς· παῦσαι διώκων με. ὡς οὖν ἔγνω οὕτως εἶναι, καταλιπὼν ὅπερ διεξέδωκει, ἤρεξατο διεκδικήσαι ταύτην τὴν τρίβον τοῦ Χριστοῦ ἣν ἐδίωκεν.

⁶¹ Σύμων εἶπεν Ἀγαθὲ βασιλεῦ, ἐννόησον ὅτι συνέπνευσαν σύντοι οἱ δύο κατ' ἔμοι· ἐγὼ γάρ εἰμι ἡ ἀλήθεια, καὶ οὗτοι ἐναντία μου φρονοῦσιν. Πέτρος εἶπεν Οὐδεμία ἀλήθεια ἐν σοι, ἀλλὰ πάντα ψευδῆ λέγεις.

⁶² Νέρων εἶπεν Παῦλε, τί λέγεις; Παῦλος εἶπεν Ἄ παρὰ Πέτρου ἥκουσας, ταῦτα καὶ παρ' ἔμοι πίστευε εἰρήσθαι· τὸ δὲ γάρ φρονοῦμεν, ἵτι ἔνα κύριον ἔχομεν Ἰησοῦν τὸν Χριστόν. Σύμων εἶπε Δοκεῖς, ἀγαθὲ βασιλεῦ, μετὰ τούτων ἔχειν με διάλογον τῶν κατ' ἔμοι συναίνεσάντων; καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς ἀποστόλους Χριστοῦ εἶπεν Ἀκούετε, Πέτρε καὶ Παῦλε, εἰ ἐνταῦθα ὑμῖν οὐδὲν δύναμαι ποιῆσαι, ἐρχόμεθα δπού με δεῖ κρῖναι ὑμᾶς. Παῦλος εἶπεν Ἀγαθὲ βασιλεῦ, ίδε ποίας ἀπειλάς ἡμῖν προτείνει. Πέτρος εἶπεν Διὰ τί μή ἐκγελάσαι ἔδει ἄνθρωπον μάταιον, ἐμπαιχθέντα ὑπὸ δαιμόνων τοῦ ὑπολαμβάνειν ἐαυτὸν φανεροῦσθαι μὴ δύνασθαι;

Ἐκδικος καὶ τοῦ ψεύδους γενέσθαι διώκτης. | αὐτή (ἴρσα): Α (item ut videtur alii) αὐτῇ | προσομίλησεν cum CDE (πρ. αὐτ. ἐκ τ. οὐρ.): ΑΒ προσωμ. | τῇ ἀληθῇ. ἦν οὐρανος με εκ Ε; reliqui: Ἰησούς δν σὺ διώκεις· παῦσαι οὖν διώκων με, ὅτι ἐγώ εἰμι ἡ ἀληθεία, τῆς (C περ τῆς) ὑπερσταγωνίζεσθαι (C ἀγωνίζεσθαι, B ὑπερσταγωνίζεσθαι) φαίνη (B φαίνεσθαι, C φαίνεσθαι, D om) κατὰ τῶν ἔχωρῶν τῆς ἀληθείας. Latini: Ego sum veritas (Flor. Iesus Nazarenum) quam defendit (Flor. quem tu persequeris); cessa me persecuti, quia ego ictus (Gnelf. a ipse. Flor. quia ictus veritas ego) sum pro qua videris dimicare. | διεξέδηκει: Ε - δίκη, Α - δίκαια; B δίξεις. | DE διεκδικεῖν | ἔδικτον cum Ε; reliqui add ἡτις ἔστιν ὁδός (C add τῆς) ἀληθείας (D ἔστιν ἀληθεία) τοῖς εὐλαύνως παρειομένοις ἐν αὐτῇ, item Latini: qui est (Flor. add vera) via pura (Guelf. per se) ambulantibus, veritas nihil fallit et vita creditibus sempererna.

61. ABCD (non latini) Ταῦτα (D καὶ ταῦτ.) εἰρηκότος τοῦ (Α om) Πέτρου δ Σύμων εἶπεν πρὸς Νέρωνα Ἐνώπιον. ἀγαθὲ (C om) βασιλεῦ (C - λεύς) | CD καὶ αὐτοῖς | Β ἐναντίον μου (C κατ' ἔμε) | ἀληθ. ἐν σ. cum BCE; Α ἐν σ. ἀληθ. et ΑΒΕ add (Ε anta ἐν σοι) ἔστιν | Β ψευδὴ ἔστιν ἢ λέγεις.

62—66. Quicquid quinque his sectionibus legitur, quum in codd. ABD deinit (C inde a ψευδῇ deficit), ex Ε sumimus, consentientibus latinis codicibus.

62. τί λέγεις. Latini: tu quid dicas? | ἀποστ. Χριστοῦ. Latini: app. dei | ἐρχόμενα. Latini: venimus | προτείνεις Guelf. ostendit, Flor. intendit | ἐμπ. ὑπὸ δαιμον. τοῦ (in codice deest) ὑπὸ. ἔστιν δαιμον. μή (φαν. μή desunt in cod.) δύνασθαι. Latini: qui iudicatus a daemonis putat se manifestari non posse.

^{ας} Σίμων εἶπεν Ἐγώ ὑμῶν φειδομαι, ἵνας ἂν ἐνδεῖξομαι τὴν δύναμιν μου. Παῦλος εἶπεν Βλέπε σὺ ἐάν ἐντεῦθεν ὑγιῆς ἔξελεύσῃ. Πέτρος εἶπεν Ἐὰν μὴ θηγε, Σίμων, τὴν δύναμιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὐ πιστεύεις ἐσυτὸν μὴ εἶναι Χριστόν. Σίμων εἶπεν Ἰερώτατε βασιλεῦ, μὴ πίστευε αὐτοῖς, ὅτι οὗτοι οἱ περιτεμόμενοι πανοῦργοί εἰσιν. Παῦλος εἶπεν Ήρὸ τοῦ ἡγμᾶς ἐπιγνῶναι τὴν ἀλήθειαν, σαρκὸς ἕσχομεν περιτομὴν· ὅτε δὲ ἐφάνη ἡ ἀλήθεια, ἐν τῇ τῆς καρδίας περιτομῇ καὶ περιτεμόμεθα καὶ περιτέμνομεν. Πέτρος εἶπεν Εἰ φαύλη ἡ περιτομή, σὺ διὰ τί περιτεμήθης, Σίμων;

^β Νέρων εἶπεν Οὐκοῦν καὶ Σίμων περιτεμήθη; Πέτρος εἶπεν Οὐδὲ γάρ ἄλλως ἡδύνατο ἀπατῆσαι ψυχάς, εἰ μὴ Ἰουδαῖον εἶναι ἐσυτὸν ὑπεκρίνετο καὶ τὸν τοῦ θεοῦ νόμον διδάξαι ἐπεδείκνυτο. Νέρων εἶπεν Σίμων, σύ, ὡς ὁρῶ, φθόνῳ φερόμενος τούτους διώκεις. ὡς γάρ ἔσικε, μέγας ζῆλος ἀναμεταξὺ σοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτῶν, καὶ εὐλαβοῦμαι μὴ ἡττηθῆς ὑπ’ αὐτῶν καὶ ἐν μεγάλοις κακοῖς ἀναλαθήσῃ. Σίμων εἶπεν Πλανᾶσαι, βασιλεῦ. Νέρων εἶπεν Τί πλανοῦμαι; τούτο ὅπερ ἐν σοὶ ὁρῶ λέγω· πρόδηλον ἔχθρόν σε βλέπω Πέτρου καὶ Παύλου καὶ τοῦ διδασκάλου αὐτῶν.

^γ Σίμων εἶπεν Οὐκ ἐγένετο τοῦ Παύλου διδάσκαλος ὁ Χριστός. Παῦλος εἶπεν Ναί, δι’ ἀποκαλύψεως καρμὸς ἐπαΐδευσεν. ἀλλ’ εἰπὲ σὺ δὲ ἐπερωτήσα σε, διὰ τί περιτεμήθης; Σίμων εἶπεν Διὰ τί με τοῦτο ἐπερωτάτε; Παῦλος εἶπεν Ἐστι λόγος περὶ τούτου ἵνα σε ἐπερωτήσωμεν. Νέρων εἶπεν Διὰ τί πτόησαι ἀποκρινασθαι αὐτοῖς; Σίμων εἶπεν Ἄκουε, βασιλεῦ. ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἡ περιτομὴ ἀπὸ τοῦ θεοῦ προσετάχθη, ὅτε ἐγὼ αὐτὴν ἐδεξάμην· διὰ τοῦτο περιτεμήθην.

63. Βλέπε σὺ ἐάν etc. Latini: Quasi tu hinc existurus (Guelf. b add sū) sumus. Sed Flor. om. Παῦλ. εἰπ. Βλέπε με τοῦτο ἔξελεύσῃ. | Post Σίμων in cod. excidisse videbantur τὴν δύν. τ. κυρ. ἡμῶν, ut plaus est in latinis codicibus; proptereaque supplevimus. | οἱ περιτεμν. πανοῦργ. εἰσιν. Latini: qui circumcidunt et circumciduntur.

64. Νέρ. εἰπ. Τί πλανοῦμαι. Latini: Nero diris Quid est Seduceris?

65. Ναί, δι’ με τοῦτο περιτεμήθης. Latini: Qui Petrum praessens docuit, ipse me per revelationem instruxit. Nam (?) quod nos accusat (Guelf. b add Simon) circumciditos, dicat ipse quare circumciditus sit. | "Εστι etc. Latini: Est ratio ut te interrogemus.

⁶⁶ Παῦλος εἶπεν Ἀκούεις, ἀγαθὲ βασιλεῦ, τὸ παρὰ Σίμωνος εἰρημένον; εἰ οὖν ἡ περιτομὴ καλή, διὰ τί σύ, Σίμων, περιτετμημένους παρέδωκας καὶ ἡνάγκασας αὐτοὺς κατακριθέντας ἀποκτανθῆναι; Νέρων εἶπεν Οὐδὲ περὶ ὑμῶν τι καλὸν αἰσθάνομαι. Πέτρος καὶ Παῦλος εἶπον Ἡ καλὴ περὶ ἡμῶν ἡ κακὴ ἡ νόησις αὕτη, οὐ συντείνει εἰς τὸ πρᾶγμα· ἡμῖν δὲ ἀναγκαῖον ἴνα γένηται ὁ ἐπιγγειλατό ὁ διδάσκαλος ἡμῶν. Νέρων εἶπεν Ἐὰν ἔγώ μὴ θέλω; Πέτρος εἶπεν Οὐχ ὡς σὺ βούλῃ, ἀλλ’ ὡς ἔκεīνος ἡμῖν ὑπέσχετο.

⁶⁷ Σίμων εἶπεν Ἀγαθὲ βασιλεῦ, οὗτοι οἱ ἄνθρωποι συνελογίζαντο τὴν εὑμένειάν σου καὶ συνεδησάν σε. Νέρων εἶπεν Ἄλλ’ οὐδὲ σύ με περὶ ἑαυτοῦ ἔτι ἐβεβαίωσας. Σίμων εἶπεν Πόσων καλῶν πραγμάτων τε καὶ σημείων ὑπὲρ ἐμοῦ σοι ὑποδειχθέντων θαυμάτω πῶς ἀμφισβήτεις. Νέρων εἶπεν Ἔγὼ οὗτε ἀμφιβάλλω οὗτε τινὶ συναινῶ ἔξι ὑμῶν· ἀλλ’ ὁ ἐρωτῶ μᾶλλον, ἀποκρίθητέ μοι.

⁶⁸ Σίμων εἶπεν Τὸ λοιπὸν οὐδέν σοι ἀποκρίνομαι. Νέρων εἶπεν Ἐπειδὴ ψεύδει, διὰ τοῦτο ταῦτα λέγεις. ἀλλ’ εἰ καὶ ἔγὼ οὐδέν σοι δύναμαι ποιῆσαι, ὁ θεὸς ὁ δυνάμενος ποιήσει. Σίμων εἶπεν Οὐκέτι σοι ἀποκρίνομαι. Νέρων εἶπεν Οὐδὲ ἔγὼ σέ τι λογίζομαι εἶναι. ὡς γὰρ αἰσθάνομαι, ψεύστης εἶ ἐν πᾶσιν. ἀλλὰ τί πολλὰ λέγω; οἱ τρεῖς ἀστατον ὑμῶν τὸν λογισμὸν ἐπεδείκνυσθε, καὶ οὗτως ἐν ἀπασιν ἀμφισβητοῦντά με πεποιήκατε, ὥστε μὴ εὐρεῖν με τίνι πιστεῦσαι δυνηθῶ.

66. ἡνάγκασας (*Latini coegeris*): *codex* ἡνάγκας | οὐ συντείνει etc. *Latini: non ad rem pertinet.* | ἴνα γένηται: ἴνα in codice desideratur.

67. Σίμ. εἶπεν Ἀγαθὲ βασ. (BD om. Ἀγ. βασ.): ab his rursus consentiunt cum E et latinis codicibus codices graeci reliqui, i. e. ABD | εὑμένειαν (*Latini clementiam*): Ε εὑγένειαν | D om. κ. συνέδ. σε (σε om B) | Ἄλλ’ ο. σ. μ. π. ἑαυτοῦ (cum BD [αὐτοῦ]; Α σεαυτοῦ) ἔτι (D om) ἐβεβ. cum ABD et latinis; Ε Σύ με πειρεγέιται συνέδησας, ὡς καθὼς (*sic*) αἰσθάνομαι | Πόσων: ita omnes. *Latini Quantis* | Ε δεικνυμένων | πῶς ex E; reliqui δὲ (*latini quod*) | BD ἀμφισβητήσ | Ἔγὼ etc ex E et latinis. ABD: Ἔγὼ οὐδέντι ἔξι ὑμ. συναινῶ | δ cum DE et latinis; AB ὡς | ἐρωτῶ: AB add σε

68. ψεύδει cum BE; Α ψεύδῃ (D om) | ἀλλ’ εἰ ποτε ἀποκρίνομαι. Νέρων εἶπεν: ita E et latinis; reliqui om | Οὐδὲ ἔγὼ σέ τι (τι non est in E; sed vide AD) λογ. εἶναι: ita E; item latini Sed nec ego te computem aliquid esse. ABD: τὸ λοιπὸν οὐδέν σε ἔτι (B om) λογίζομαι | ὡς γ. αἰσθ. ex E itemque latinis (*Ut enim sentio*). ABD: ὡς γ. εὐρῶν (D ηύρων | ἀλλὰ τι ex E et latinis; reliqui καὶ τι | ἀστατ. ὑμῶν τ. λογ. ἐπεδείκνυσθε (*codex ἐπιδείκνυσθαι*), καὶ οὗτως ex E et latinis; reliqui om | ἀπασιν cum BD; ΑΕ πᾶσιν | D με ποιεῖτε

^ω Πέτρος εἶπεν Ἔνα θεὸν καὶ πατέρα τοῦ χυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ κηρύσσομεν, τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὃς ἔστιν ἀληθινὸς βασιλεὺς, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκέτι ἔσται τέλος. Νέρων εἶπεν Τίς βασιλεὺς κύριος; Παῦλος εἶπεν Ὁ σωτήρ πάντων τῶν θηνῶν. Σίμων εἶπεν Ἐγώ εἰμι ὁν λέγετε. Πέτρος καὶ Παῦλος εἶπον Μηδέποτε εἴη σοι καλῶς, Σίμων μάγε καὶ πικρίας ἀνάμεστε.

^η Σίμων εἶπεν Ἀκούε, Καῖσαρ Νέρων· ἵνα γνῷς ψευδεῖς εἶναι τούτους κακός ἐκ τῶν οὐρανῶν πεμφθέντα, τῇ αὔριον ἡμέρᾳ εἰς τοὺς οὐρανούς ἀνέρχομαι, ἵνα τοὺς πιστεύοντάς μοι μακάρους ποιήσω, εἰς δὲ τούτους τοὺς ἀρνησαμένους με τὴν δργήν μου ἐνδείξομαι. Πέτρος καὶ Παῦλος εἶπον Ἡμᾶς πάλαι ὁ θεὸς ἐκάλεσεν εἰς τὴν Ιδαν δόξαν· σὺ δὲ ὑπὸ τοῦ διαβόλου κληθεὶς σπεύδεις πρὸς κόλασιν. ^η Σίμων εἶπεν Καῖσαρ Νέρων, ἀκούσον μου· τοὺς μακρινούς τούτους ἀποχώρισον ἀπὸ σοῦ, ἵνα ἐν τῷ πορεύεσθαι με εἰς τὸν οὐρανὸν πρὸς τὸν πατέρα μου γενήσομαι σοι εὐτίλατος. Νέρων εἶπεν Καὶ πόθεν τοῦτο δοκιμάσωμεν, ὅτι εἰς τὸν οὐρανὸν ἀπέρχῃ; Σίμων εἶπεν Κελευσον γενέσθαι πύργον

69. "Ἐνα θεόν αριστοῦ (Α add ἡμεῖς): ita ABD. Ε aic: "Ἐνα θεόν τὸν πατέρα ἐν Χριστῷ σωτήρι σὺν τῷ ἀγίῳ πνεύματι δημιουργὸν τῶν ἀλάντων. Latini Ego (codd. duo plura parum apta praem) utrum esse deum patrem (duo plura add) et I. Chr. filium eius (duo et unum dominum I. Chr. salvatorem [Guelf. b add mundi]) cum spiritu sancto (haec om Flor.; duo add et) creatorem omnium rerum praedictos (duo annuntiamus generi humano) | ἀληθεῖς: D ἀληθεῖς | Τίς βασ. χύρ. ex E et latinis (Quis est rex dominus); reliqui: Τίς ἔστιν οὗτος ὁ (D θεός pro ὁ) βασιλεὺς | Ὁ σωτήρ ex E et latinis; reliqui: Κύριος καὶ σωτήρ | τῶν: οὐτοῦ E | λέγετε: ita E. Sed reliqui udd καὶ (B add οὐκ) οἴδατε (D θεάτε) Παῦλε καὶ Πέτρε (BD Πέ. κ. Παῦλ.). ἀλλ' οὐ μή ἀποφήνομαι καδ' ὑμῶν· τοῦτο γάρ ποιεῖτε ἵνα τοῦ μαρτυρίου ὑμᾶς καταξιώσω (B μαρτ. ἀξιωθῆτε; item latini: et (Flor. us) sciatis, Pe. et Pa., non vobis contingit quod cupitis, ut martyrio vos digner. | AB σοι (B σου) εἴη, D σὺ εἰ | Σιμ. αριστεῖς ἀνάμεστε: B ἀναδέστατε

70. D om Νέρων | ψευδεῖς ex E; reliqui ψεύστας | Ε καὶ ἐμέ | B τῇ αὔρ. οὖν, Ε τῇ γάρ αὔρ. | B ἀπέρχομαι | ἵνα ex ABD et latinis; Ε καὶ | BD πιστεύοντάς με | τ. ἀρνησαμένους με ex E; reliqui (et lat.) τοὺς (B add μή) τολμήσαντάς με ἀρνησασδαι (D ἀρν. με) | Ε οὐτοῦ πάλαι | Ε πρὸς τὴν Ιδαν | D πρὸς (B εἰς) κόλασ. ἵνατοῦ

71. Καῖσ. Νερ. ex E et latinis; reliqui ἀγαπᾷς βασιλεῦ | Ε καὶ τοὺς μανούμ | γενήσ. σοι ex E; reliqui et lat. δυνήσομαι (B δυνήσωμαι) σοι (D σε) εἰναι (B post εὐλ. ponit) | πόδιν ex E, latini unde; reliqui πῶς | δοκιμάσωμεν (lat. probamus) ex E; reliqui γνέσομαι | ἀπέρχῃ (lat. vadis) ex E; reliqui

ύψηλὸν ἀπὸ ξύλων καὶ δοκῶν μεγάλων, ἵνα ἐπ’ αὐτὸν ἀνέλθω, καὶ οἱ ἄγγελοι μου εἰς τὸν ἀέρα με εῦρωσιν· οὐδὲ γὰρ δύνανται ἐπὶ τῆς γῆς μεταξὺ τῶν ἀμαρτωλῶν ἐλθεῖν πρὸς μέ. Νέρων εἶπεν Θελω ιδεῖν εἰ τῷηροῖς ὁ λέγεις.

⁷² Τότε ὁ Νέρων προσέταξεν ἐν τῷ κάμπῳ Μαρτίῳ ύψηλὸν γενέσθαι πύργον καὶ πάντας τοὺς λαοὺς καὶ τὰ ἀξιωματα γενέσθαι ἐπὶ τῇ θεωρίᾳ. ἐν ἑτέρᾳ δὲ ἡμέρᾳ συνελθόντος τοῦ πλήθους ἐκελευσεν ὁ Νέρων παραγενέσθαι τὸν Πέτρον καὶ τὸν Παῦλον, πρὸς οὓς καὶ εἶπεν Νῦν ἔχει ἡ ἀλήθεια φανερωθῆναι. Πέτρος καὶ Παῦλος εἶπον Ἡμεῖς αὐτὸν οὐ παραδειγματίζομεν ἀλλ’ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ νῦν τοῦ θεοῦ, ὃν οὗτος ἔσυτὸν διεψεύσατο.

⁷³ Καὶ στραφεὶς ὁ Παῦλος πρὸς τὸν Πέτρον εἶπεν Ἐμὸν μὲν τὸ γόνυ χλῖναι καὶ τὸν θεὸν ἴκετεύειν, σὸν δὲ τὸ ἀνύσαι, εἴ τι ἀντίδης αὐτὸν ἐπιχειροῦντα, ὅτι σὺ πρῶτος προεχειρίσθης ὑπὸ τοῦ κυρίου. καὶ θεὶς τὰ γόνατα ὁ Παῦλος προστήνετο. ὁ δὲ Πέτρος ἀτενίσας εἰς τὸν Σίμωνα εἶπεν Πλήρωσον ὃ ἐνήρξω· ἥγγικεν γὰρ καὶ ὁ σὸς παραδειγματισμὸς καὶ ἡ ἡμετέρα ἀνάκλησις· ὅρῶ γὰρ τὸν Χριστόν μου καλοῦντα ἐμέ τε καὶ τὸν Παῦλον. ⁷⁴ Νέρων

ἀνέρχῃ | Κελ. γεν. πύργ. ex DE; AB Κελ. μοι πύργ. γεν. | ἀπὸ ξύλ. κ. δοκ. μεγ. cum ABD et latinis; E ἐκ ξύλων | ἀνέλθω καὶ cum DE; AB ἀνέλθων | Ε καὶ ἀλιθότες οἱ ἄγγ. εὑρώσι με ἐν τῷ ἀέρι; | οὐδὲ γὰρ δύν. ex E; reliqui οὐ γ. δύν. (B δύν. γ.) | B om ἐπὶ τῆς γῆς εἰ τῶν | Νέρ. εἰπ. usque λέγεις ex E et latinis; reliqui om

72. Τότε: D Καὶ | ἐν cum BDE; A om | Μαρτίῳ: D τῷ λεγομένῳ Μαρτίσῳ | E om ύψηλόν | καὶ πάντας usque πλήθους ex E, similiter latinis; reliqui καὶ πάντες οἱ λαοὶ καὶ πᾶσαι (D om) τῶν στρατιωτῶν αἱ ἀξίαι (B αἱ τῶν στρ. ἀξ.). ἐπὶ τῷ (D τῷ) θεωρήσαι τοῦτον (B τοῦτο) συνῆλθον. ἐν ταύτῃ οὖν (D δὲ) τῇ συνδρομῇ | D om ὁ Νέρων | παραγεν. usque εἶπεν ex E; reliqui (similiterque latinis): τὸν Πέ. κ. τὸν Πα. παραστῆναι, οἱς οὕτως (D om, B οὗτος) εἶπεν (B ἔφη) | B εἶπεν Ἡμεῖς | D δειγματίζομεν | B om ἡμῶν | D Ἰησ. ὁ Χρ. | τοῦ θεοῦ ex E et latinis; reliqui add τοῦ ζῶντος | ὃν usque διεψύσ. ex E et latinis; reliqui ὃν καντὸν εἶναι (B om) ἀπετόλμησεν (D ἀπόλμησεν) εἶπεν

73. Καὶ στραφεὶς ex E et latinis; reliqui τότε | εἶπεν: ΑΒ ἔφη | Ἐμὸν μ. τὸ γ. κλ. καὶ (om cod.) τὸν usque ἀνύσαι ex E. Reliqui Ἐμὸν ἐστιν τῶν γονάτων τεινόντων τὸν θεὸν ἴκετεύσαι (D om Ἡμόν usque ἴκετ.), σὸν δὲ ἐστι τὸ ἀναλύσαι (D ἀνύσαι). Latinis: Meum est genibus positis deum exorare, tuum impetrare (Flor. impetrare) | εἰ usque ἐπιχειρ. ex ABD et latinis: E om | D om σύ | προεχειρίσω. ex E; AD ἔξελέχθης, B ἔπελέχω. Latinis electus es | ἀτενίσ. ε. τ. Σίμ. ex E et latinis; AD πρὸς τὸν Σίμ., B τῷ Σίμωνι | E ἐνήρξω | ἥγγικεν cum DE; AB ἥγγισ (B -σεν) | γὰρ καὶ ex E, latini autem et; reliqui om καὶ | D προσκαλοῦντα ἡμᾶς

εἶπεν Καὶ ποῦ ἀπελεύσεσθε παρὰ τὴν ἐμὴν βούλησιν; Πέτρος εἶπεν "Οπου ἔαν προσκάληται ἡμᾶς ὁ κύριος ἡμῶν. Νέρων εἶπεν Καὶ τίς ἐστιν ὁ κύριος ὑμῶν; Πέτρος εἶπεν Ἰησοῦς ὁ Χριστός, ὃν ἐγὼ ὄρῳ προσκαλούμενον ἡμᾶς. Νέρων εἶπεν Οὐκοῦν καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν οὐρανὸν μέλλετε ἀπελθεῖν; Πέτρος εἶπεν Εἴ τι δόξει τῷ καλοῦντι ἡμᾶς. Σήμων εἶπεν "Ινα γνῷς, βασιλεῦ, τούτους ἀπαταῶντας εἶναι, παραυτίκα οὖν ὡς ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανὸν πέμψω τοὺς ἀγγέλους μου πρὸς σὲ καὶ ποιήσω σε ἐλθεῖν πρὸς μέ. Νέρων εἶπεν Ποίησον λοιπὸν ἀλέγεις.

⁷⁵ Τότε Σήμων ἀνέβη ἐπὶ τὸν πύργον ἐνώπιον πάντων, καὶ ἔκτείνας τὰς χεῖρας ἐστεφανωμένος δάφναις ἥρετο πέτεσθαι. Νέρων δὲ ὡς εἶδεν πετόμενον, ἔφη πρὸς τὸν Πέτρον Ἀληθινὸς ὁ Σήμων οὗτος· σὺ δὲ καὶ Παῦλος πλάνοι ἔστε. πρὸς δὲν ὁ Πέτρος ἔφη Παραχρῆμα γνώσαι ἡμᾶς ἀληθινοὺς τοῦ Χριστοῦ μαθητάς, τοῦτον δὲ μὴ εἶναι Χριστὸν ἀλλὰ μάγον καὶ κακοῦργον. Νέρων εἶπεν "Ετι ἐνίστασθε; Ιδοὺ θεωρεῖτε αὐτὸν ἀνερχόμενον εἰς τὸν οὐρανόν. ⁷⁶ Τότε ὁ Πέτρος ἀτενίσας τῷ Παύλῳ εἶπεν Παῦλε, ἀνάνευσον καὶ ίδε. ἀνανεύσας δὲ ὁ Παῦλος πλήρης δακρύων καὶ θεασάμενος πετόμενον τὸν Σήμωνα εἶπεν Πέτρε, τί ἀργεῖς; τελείωσον ὁ ἐνήρεω· ἦδη γάρ προσκαλεῖται ἡμᾶς ὁ κύριος ἡμῶν

74. Δ βουλήν | "Οπου ἔαν (Λ ἔν) προσκάλ. (ita E; ΑΔ προσκαλέσηται) ισρεο τῆμῶν: Β Πρὸς Χριστὸν προσκαλούμενον ἡμᾶς | Καὶ (Α om, item lat.) τίς περι προσκαλ. ἡμᾶς. Νέρ. εἶπεν: haec omnia om BD | Ε Ἰησ. Χρισ. | ἀπελεῖν cum BE (Latini sunt estis); ΑΔ ἀνελθεῖν et D pergit oī δὲ εἰπον Εἴ τι καὶ ὅπου δόξει (BE δόξη) | Εἴ τι: Ε "Οπου ἔν | "Ινα γνῷς (Β γνώσης) ισρε παραυτίκα οὖν ὡς (D παραυτά ἡγέτα) ἀναβῶ: Ε Γνῶμ., βασιλεῦ, ὅτι οὗτοι εἰ διηρωποι πλάνοι εἰσον· Ιδού γάρ παραυτίκα ἀνελθόντος μου | D πάμπτω | Ποίησον λ. ἀλέγεις. cum E et latini. Reliqui Ποίησον ἐν τάχει· θελω γάρ ίδειν ει πληροῖς (D ίδ. σε πληρούντα) ἀλέγεις

75. ΑΒΔ ὁ Σήμων | ἐστεφαν. (Β στεφ.) δάφνας (D δάφνας, Ε τὴν κεφαλὴν ἐκ δάφνης): D απε καὶ ἔκτείνας ρονιτ | πέτεσθαι cum BD; Α πέτασθαι, Ε πετάσθαι | ΑΒΔ ὁ δὲ Νέρων | ὡς εἶδεν: Β ίδων et ΑΒΔ add αὐτὸν | πετόμενον cum ADE; Β πετώμενον | Ἀληθινὸς δ Σ. οὔτ. cum E; reliqui: Ἀληθινὸς (D Ἀληθῶς) ἀνθρωπός ἐστιν δ Σήμ. | Β πρ. δὲν δ Παῦλος | γνώσαι cum DE; ΑΒ -ση et ΑΒΔ add βασιλεῦ, sed nec Ε nec latini | ΑΒΔ τῆμᾶς μὲν ἀληθ. τοῦ (Β τοὺς) Χρ. εἶναι μαζ. | D om μὴ εἰν. Χρ. ἀλλὰ μάγ. καὶ | Ε ἀνελθόντα | οὐρανόν: D add καὶ ἐπιμαίνετε

76. ἀνάνευσον: Β ἀνάνιψον | πετόμενον cum ADE; Β (post τ. Σήμ.) πετώμενον | ἀργεῖς cum E (Latini cessas): Α παύῃ, Β ἐστηκας, D ποιεῖς | ἐν-

Ίησοῦς Χριστός. καὶ ὁ Νέρων ἀκούσας αὐτῶν ὑπεμειδάσσεν καὶ εἶπεν Οὔτοι βλέπουσιν ἐαυτοὺς ἡττημένους ἄρτι καὶ ληροῦσιν. Πέτρος εἶπεν Ἀρτὶ γνώσει μὴ εἶναι ἡμᾶς λίγρους. Ἐφη ὁ Παῦλος τῷ Πέτρῳ Ποίησον τὸ λοιπὸν ὃ ποιεῖς.

⁷⁷ Καὶ ἀτενίσας ὁ Πέτρος κατὰ τοῦ Σύμωνος εἶπεν Ὁρκέω υμᾶς, οἱ ἄγγελοι τοῦ σατανᾶ οἱ φέροντες αὐτὸν εἰς τὸν ἀέρα πρὸς τὸ ἀπατᾶν τὰς τῶν ἀπίστων καρδίας, τὸν θεὸν τὸν κτίσαντα τὰ πάντα καὶ Ἰησοῦν Χριστὸν ὃν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἤγειρεν ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα ἀπὸ ταύτης τῆς ὥρας μηκέτι αὐτὸν βαστάξητε, ἀλλ᾽ ἔξεάσατε αὐτόν. καὶ παραχρῆμα ἀπολυθεὶς ἔπεσεν εἰς τόπον λεγόμενον σάκρα βίᾳ, ὃ ἐστιν ἱερὸς ὁδός, καὶ διεμερίσθη εἰς τέσσαρα μέρη, κακῷ μόρῳ διαφωνήσας.

⁷⁸ Τότε Νέρων ἐκέλευσεν σιδηρωθῆναι Πέτρον καὶ Παῦλον, τὸ δὲ σῶμα τοῦ Σύμωνος ἐπιμελῶς τρισὶν ἡμέραις τηρεῖσθαι, νομίζων ἐγείρεσθαι τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ. πρὸς δὲν ὁ Πέτρος εἶπεν Οὔτος οὐκέτι ἐγείρεται, ἐπειδὴ ἀληθῶς τέθνηκεν, εἰς τὴν αἰώνιον κατακριθεὶς κόλασιν. ὁ δὲ Νέρων εἶπεν πρὸς αὐτόν Τίς σοι ἐπέτρεψεν τοιοῦτον πρᾶγμα ποιῆσαι δεινόν; Πέτρος εἶπεν Ἡ ἐννόησις καὶ ἡ βλασφημία αὐτοῦ ἡ πρὸς τὸν κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστὸν ἤγαγεν

ἥρξα: Ε βούλη | Ἰησ. Χρ. cum BDE; Α Ἰησ. δ Χρ. | Ε Νέρων δε | Ε ομ αὐτῶν | Β ἡττωμένους | Ε ομ ἄρτι | γνώσεις cum D; ΑΒ -ση: Ε δψη | Β ομ Πέτρ. ε. Ἀρτὶ ιαզηε λήγρους | Ἐφη (AB add δε) δ (Β ομ) Πα.: Ε καὶ στραφεὶς δ Πα. εἶπε | Πολ. τὸ λ. δ ποι. (Α δ ποι. τὸ λ.): Ε πλήρωσαν δ βούλει. et D add τί βραδύνης

77. Καὶ ἀτέν. δ Πέ. cum E et latinis; reliqui Τότε δ Πέ. ἀτέν. | ἀπίστων: AD et lat. add ἀνθρώπων | τὸν κτίσαντα ιαզηε Ἰησ. Χρ. ex E. Reliqui τὸν κτίστην τῶν ἀπάντων καὶ (D τὸν) κύριον (D add ἡμέν) Ἰησ. τὸν (BD ομ) Χρ. | Ε ομ τῶν | DE ομ ἵνα | Ε βαστάζητε | Β ἔσσαστε | Β καλούμενον | σάκρα βίᾳ ut BE; Α σακραβίᾳ | δ ἐστιν: Ε ἦτις λέγεται | καὶ διεμερίσθη ιαζηε βιασταρίας ex E. Reliqui consentientibus latinis: καὶ τέσσαρα μέρη γενόμενος τέσσαρις συνήνωσεν (quatuor siliices adūnauit), οἱ εἰσιν εἰς μαρτύριον τῆς τῶν ἀποστόλων νίκης (Β νικῆσεως) ἔνας τῆς σήμερον ἡμέρας

78. Τότε etc ex E. Reliqui Τότε δ Νέρ. Ίνυμον πλησιεῖς κρετήσας τὸν Πέ. καὶ τὸν (Β ομ) Παῦλ. ἐποίησεν ἐν δεσμοῖς γενέσθαι· τὸ δὲ σῶμα τοῦ Σύμ. ἐκέλευσεν ἐπιμελῶς δι τρισὶν ἡμέραις (D τρεῖς ἡμέρας) φυλαχθῆναι (Β ἐπιμελητηρεῖσθαι καὶ φυλαχθῆναι ἔνας τριῶν ἡμερῶν) | ΑBD ἐγερθῆναι αὐτὸν τῇ | κόλασιν: D κρίσιν, sed in margine Γράφει κόλασιν | Ἡ ἐννόησις ιαζηε ἀπώλειας ex E. Reliqui: Ἡ ἔρις (D αἵρεσις) αὐτοῦ καὶ ἡ πονηρὰ ἔνοια καὶ al (D τῇ) βλασφημίαι (D -μία) αὐτοῦ παρέσχον αὐτῷ τὸ ἀπώλεια. Latinī: Contentio eius ei si (Guelf. b. ui) intelligas, imperator, nullum est ei (Guelf. esse et ei esse)

αὐτὸν εἰς τοῦτο τὸ βάρανθρον τῆς ἀπωλείας. Νέρων εἶπεν Κακῆ
αἱρέσαι ὑμᾶς ἀπολέσω. Πέτρος εἶπεν Οὐχὶ ἐν σοὶ τοῦτο ἔστιν,
εἰ καὶ δοκεῖ σοι ἀπολέσθαι ὑμᾶς, ἀλλ᾽ ὁ ἐπιηγγεῖλατο ὑμῖν ὁ
διδάσκαλος ὑμῶν χρεία πληρωθῆναι.

⁷⁹ Τότε Νέρων καλέσας Ἀγρίππαν τὸν ἐπαρχὸν εἶπε πρὸς
αὐτὸν Ἀνθρώπους θρησκεύοντας κακῶς χρὴ ἀποθανεῖν. ὅθεν κε-
λεύω τούτους κινάρας σιδηρᾶς λαβόντας ἐν τῷ ναυμαχῷ ἀναλω-
θῆναι. Ἀγρίππας ὁ ἐπαρχὸς εἶπεν Ἱερώτατε βασιλεῦ, οὐκ ἀρ-
μόζει εἰς τούτους ὁ ἐκελευσας, ἐπειδὴ ὁ Παῦλος ἀθῷος φαίνεται
παρὰ τὸν Πέτρον. Νέρων εἶπεν Ποιῶ σύν μόρῳ ἀπολοῦνται; ἀπε-
κρίθη Ἀγρίππας καὶ εἶπεν Ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, δίκαιον ἔστιν ἀποτιμη-
θῆναι τοῦ Παύλου τὴν κεφαλήν, τὸν δὲ Πέτρον ἐπὶ σταυροῦ ἀρ-
θῆναι ὡς αὐτον τοῦ φόνου. Νέρων εἶπεν Κράτιστα ἔχοντας.

⁸⁰ Τότε ἀπηρέχθησαν ὁ τε Πέτρος καὶ Παῦλος ἀπὸ προσώ-
που τοῦ Νέρωνος. καὶ ὁ μὲν Παῦλος ἀπετιμήθη τὴν κεφαλὴν ἐν
τῇ Ὁστησίᾳ ὁδῷ.

praestitum ut periret, ne tentias deo ad multiplicationem supplicii sui inferret blasphemias. | Κακῆις αὐτῷ πληρωθῆναι ex E. Reliqui: Ὑποπτόν μοι λογισμὸν πεποῆ-
κατε, διὰ τοῦτο κακῶς ἀπολέσω ὑμᾶς. Πέτρος εἶπεν Οὐχὶ ὁ θάλεις (BD θάλης)
οὐ γίνεται, ἀλλ᾽ ὁ ἐπιηγγεῖλατο ὑμῖν ὁ Χριστός (D ὁ κύριος ὑμῶν Ἰησος Χρ.)
χρεῖα ἔστιν πληρωθῆναι. Latini: Suspecto animo me esse fecistiis, ideoque vos malo
exemplo perdam. Petrus dixit Non quae tu vis, sed quod promissum est nobis, ne
esse est consummari.

79. Τότε οὐρανοὶ ἀναλωθῆναι ex E. Reliqui cum latinis: Τότε ὁ Νέρων εἶ-
πεν πρὸς Ἀγρίππαν τὸν ἐπαρχὸν (D add αὐτοῦ) Ἀνθρώπους ἀθρησκεύοντες (ἀνεκ-
γίσσομεν) κακῶς ἀπολέσθαι (B ἀπολ. κακ.) χρή· κινάρας (D ὁγκινάρας) σύν σιδη-
ραῖς τιφθάντας (σιδήρις σερεπής) καλεύω αὐτοὺς (ἴκεις εος) ἐν τῷ ναυμαχῷ
τέλειο (B οι) ἀναλωθῆναι, καὶ πάντας τοὺς τοιούτους κακῶς συντελεσθῆναι | B
οι ὁ | Ἱερώτατε οὐρανοὶ παρὰ τ. Πτ. ex E. Reliqui Ἀγαθὴ βασιλεῦ, οὐχ (B
ergo salus. οὐκ) ἀρμόζει οὕτως (B add κακῶς) αὐτοὺς τιμωρηθῆναι ὡς ἀθρη-
σκεύοντες (BD add αὐτοὺς) ὄντας. Νέρων εἶπεν Διὰ τοῦτο; Ἀγρίππας εἶπεν (D ἔφη)
Ἐπειδὴ ὁ Παῦλος ἀθῷος φαίνεται· ὁ δὲ Πέτρος φόνου ἔνοχός ἔστιν, ἕτερος δὲ καὶ
ἀθρησκευτος. Latini: Sacratissime imperator, non congruenti exemplio tubes eos
punire. Nero dixit Quare? etc ut ABD. | ἀπεκρίθη οὐρανοὶ τοῦ φόνου ex E. Re-
liqui cum latinis: Ἀγρίππας ὁ ἐπαρχὸς (D οι) εἶπεν (D ἔφη) Ὡς ἐμοὶ καταφαί-
νεται (BD φαίνει), δίκαιον ἔστιν Παῦλος ὡς ((D et lat. οι) ἀθρησκευτον ὄντα
τὴν κεφαλὴν ἀποτιμηθῆναι, τὸν δὲ Πέτρον δεῖ τὸ (D add ἔτι) καὶ (B add τὸν)
φόνον (A σορτύριο στέφανον) ἀνύσται (B ποκῆσαι) ἔπειτα (B ἐν τῷ) σταυροῦ (B ῥῆψη,
D ξύλου) ἀρμῆσαι (B ἀναρτηθῆσαι). | D Καλλιστα

80. Τότε ex E. Reliqui (cum lat.) καὶ | D ἀπηρέχθησαν, ΑΒ αἰπήχητη-
σαν | Α καὶ δ Πτ. | Post Νέρωνος ABD, invito | Μαρτινος, haec add λαβόν-
τες τὴν ἀπόφασιν. *'Ἀπαγομένου (B ἀγομένου) δι | Λου, μότε (D εἰς)

⁸¹ Ὁ δὲ Πέτρος ἐλθὼν ἐπὶ τὸν σταυρὸν εἰπεν· Ἐπειδὴ ὁ κύριός μου Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβὰς ἐπὶ τῆς γῆς ὅρθῳ τῷ σταυρῷ ὑψώθη, ἐμὲ δὲ ὄντα ἀπὸ τῆς γῆς εἰς οὐρανὸν καλέσαι καταξιοῖ, ὁ σταυρός μου τὴν κεφαλήν κατὰ γῆς ὅφελει παγῆναι, ἵνα πρὸς οὐρανὸν κατευθύνει τοὺς πόδας μου· οὐ γάρ εἴμι ἄξιος ὡς ἕ κύριός μου σταυρωθῆναι· τότε ἀντιτρέψωντες τὸν σταυρὸν προσῆλωσαν τοὺς πόδας αὐτοῦ ἄνω.

⁸² Συνήχθη δὲ τὸ πλήθος λοιδοροῦντες τὸν Καίσαρα καὶ

αὐτὸν (D τὸ) ἀποκεφαλισθῆναι, ἀπὸ τῆς πόλεως ἥχι μαλῶν τριῶν, ἦν (B add δὲ καὶ) σιδηροδέσμος (B σιδηρομένος)· οἱ δὲ φυλάσσοντες αὐτὸν στρατιῶται τρεῖς ήσαν (B ὑπῆρχον) δύτες (B add ἔκ) γένους (D γέν. δύτ.) μεγάλου. ἔξαλιπόντων δὲ (D οὐν) αὐτῶν (D om) τὴν πόρταν ὥστε τόξου βαλῆς (BD ὥστε [B ἡ] μίας σαγίτας) τὸ (D om) μῆκος, ὑπήντησεν (D ὑπήντηθη) αὐτοῖς γυνὴ θεοσεβής, καὶ θεωρήσασα τὸν Παῦλον σιδηροδέσμουν συρόμενον ἐσπλαγχνίσθη αὐτῷ (B ἐπ' αὐτὸν, D om) καὶ ἔκλαυσε σφοδρῶς (BD πικρῶς). τὸ δὲ (D om) ἔνομα τῆς γυναικὸς Περπετούα (coad. modo -τούα, modo -τούα) ἀλέγετο (D om)· ἦν δὲ μονόφθαλμος (B om τὸ δὲ ὃν. αὐτῷ μονόφθ.). ⁹ Καὶ ὕδων (D ίδ. δὲ) αὐτὴν ὁ Παῦλος κλαίουσαν λέγει αὐτῇ Δός μοι τὸ οὐράριόν (B φακιόλιον) σου, καὶ ἡς ἀποστρέψω (D καὶ ἀποστρέψων) διδώμι (B διδω, D ἀποδίδωμι) σα αὐτό. ἦν δὲ λαβούσα τὸ οὐράριον (B om τὸ οὐρ., D om λαβ. τ. οὐρ.) προδύνμως διώκεν· (D διδώκεν). Β add ἦν δὲ δνομα τῇ γυναικὶ Περπετούα· οἱ δὲ στρατιῶται προστείλασσαν καὶ εἴπαν τῇ γυναικὶ (B οἱ δὲ στρ. προστείλεσσαν εἴπαν αὐτῇ) Διὰ τί θλεις (BD -λης) ἀλεῖσαι (B -λεῖσαι) τὸ φακιόλιον (D φακεόλ.) σου, γύναι; οὐκ οἰδας ὅτι ἀποκεφαλισθῆναι ὑπάγει; η δὲ Περπετούα πρὸς αὐτοὺς εἶπεν Ὁρχίζεις νύμας κατὰ τῆς σωτηρίας Καίσαρος, εἰς αὐτὸν τὸ φακιόλιον (B φακεόλ.) δηστεῖς αὐτοὺς τοὺς ὄφελαλμούς, διτον ἀποτελεμνήτε (D -τέμνετε) αὐτοὺς τὴν κεφαλήν.

¹⁰ "Ο καὶ γέγονεν. ἀπεκεφάλισσαν δὲ αὐτὸν εἰς μάσσαν (ita BD; Α μάσαν) καλουμένην Ἀκοσούα (B "Ἀκοσα") Σαλβίας (D om Ἀκα Σαλβ.) πλησίον τοῦ δενδρού τοῦ στροβίλου (D στροβίλου). ὡς δὲ τησουλήν (ita BD; Α ἑβουλ.) ὁ θέος, πρὶν ὑποστρέψαι τοὺς στρατιῶτας ἀπειδόντη τῇ γυναικὶ τὸ φακιόλιον (D φακεόλ.) ἔχον (BD ἔχων) σταγόνας (D -να) αἷματος· καὶ ἡς ἐρόρεσεν αὐτό, εὐθέως καὶ παραχρῆμα ἀνεῳχθῇ (B τὴνεῳχθ.) αὐτῆς ὁ (A add τυφλός) ὄφελαλμός.

81. Ὁ δὲ οὐρανος εἴπεν εἰς Ε et latinis. Reliqui: Οἱ δὲ ἀπαγαγόντες (D ἀπαγόντες) στρατιῶται τὸν ἄγιον Πέτρον, ὡς ἡλίθιον αὐτὸν (B om) σταυρῶσσαι, εἰπεν πρὸς αὐτούς (AB add ὁ μακάριος) | μου cum AD et lat., B om, Ε ἡμῶν | Λ Ἰησ. ὁ Χρ. | ABD (similiter latinī) ἐπὶ τῆς γῆς κατέβη, ὁρῶσ (ita AD; BE ὁρῶσ) τ. σ. ὑψώνῃ· ἐμὲ δὲ ὃν (D ἐμὲ ὅταν) ἀπὸ τῆς (D om) γῆς | D om καλέσαι | ABD cum latinis: τὴν κεφαλ. μου κατὰ γῆν (D κατάγεται) ὄφελαι δεῖξαι (D om) καὶ πρὸς τὸν οὐρανὸν κατευθύναι τοὺς πόδας μου. ἐπει (D ἐπειδή) οὖν οὐκ εἴμι ἄξιος οὗτος ἐν τῷ σταυρῷ εἶναι ἡς καὶ (D om) ὁ κύριός μου, ἀντιτρέψωντε (B add οὐν) τὸν σταυρόν μου. κάκεναι εὐθέως ἀντέστρεψαι (D ἀντίστροφο) τὸν σταυρὸν καὶ τοὺς πόδ. αὐτ. ἔνω προσῆλωσαν.

82. Συνήχθη οὐρανος ἀνατρεψεν ex E. Reliqui cum latinis: Συνήχθεν δὲ ἀνατρεψητον πλήν. λοιδοροῦντες τὸν Καίσ. (latinī Caes. Nerōnī) Νιμοῦ (D add τε) πεπληρωμένοι (B -μένον) ὥστε αὐτὸν (lat. īpsum Caesarēm) βουλεύεσθαι (D βούλευεσθαι)

βουλόμενοι αὐτὸν ἀναιρεῖν. Πέτρος δὲ διεκάλυεν αὐτοὺς λέγων Πρὸ δὲ ὅληγων ἡμερῶν παρακληθεὶς ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν ἀνεχώρουν, καὶ ὑπῆντησέ μοι ὁ κύριος μου Ἰησοῦς Χριστός, καὶ προσκυνήσας αὐτῷ εἶπον Κύριε, ποῦ πορεύῃ; καὶ εἶπέν μοι ὅτι ἐν Ῥώμῃ ἀπέρχομαι σταυρωθῆναι. ἐγὼ δὲ εἶπον πρὸς αὐτὸν Κύριε, οὐκ ἔσταιράθης ἄπαξ; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ κύριος εἶπεν Εἰδόν σε φεύγοντα τὸν θάνατον, καὶ θέλω ὑπὲρ σοῦ σταυρωθῆναι. καὶ εἶπον Κύριε, ἐγὼ πορεύομαι, τὸ πρόσταγμά σου πληρῶ. καὶ εἰρηκέ μοι Μή φοβοῦ, ὅτι μετὰ σοῦ εἰμί.⁸⁸ Διὰ τοῦτο οὖν, τεκνία, μὴ ἐμποδίσητε τὴν ὁδὸν μου· ἥδη γάρ οἱ πόδες μου τὴν οὐράνιον ὁδεύουσιν ὁδὸν. μὴ οὖν λυπεῖσθε, ἀλλὰ συγχάρητε μοι μᾶλλον, ὅτι σήμερον τῶν πόνων μου τὸν καρπὸν ἀπολαμβάνω. καὶ τοῦτο εἶπὼν ἔφη Εὐχαριστῶ σοι, ἀγαθὲ ποιητήν, ὅτι τὰ πρόβατα ἀέπιστευσάς μοι συμπάσχουσι μοι· αἰτῶ οὖν ἵνα σὺν ἐμοὶ μερίδα ἔχωσιν ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. καὶ τοῦτο εἶπὼν παρεδωκεν τὸ πνεῦμα.

λεσθαι post καῦσαι, Β βουλόμενος) κατακεισα (D καῦσαι) | ABD δ δὲ Πέτρ. et D pergit δεωρῶν αὐτοὺς οὗτας ἀγωνιῶντας δεκάλυσεν (Β δεκέλευσεν) | Πρὸ δὲ ὅληγων οὐρανού ἀνεχώρουν ex ABD et latinis. E sic: Μή χαλεπαίνετε πρὸς αὐτὸν· ὑπηρέτης γάρ ἐστι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ Σατανᾶ· ἐμὲ γάρ δεῖ τὴν τοῦ κυρίου μου πρόσταξιν ἀπέληρωσαν. πρὸ δὲ λίγων γάρ τῶν ἡμερῶν τούτων ἐπαναστάσεως γεναμένης μοι ὑπὸ τοῦ Ἀγρίππα, παραχληθὲς ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν ἐξῆλθον τῆς πόλεως | καὶ ὑπῆντ. οὐρανού Χριστός ex E et latinis. Reliqui: καὶ (B add ίδού) διεέρχεται (Β διεέρχονται) τὸν κύριον μου Ἰησοῦν Χριστόν | Β καὶ προσεκύνησε αὐτῷ καὶ εἶπον | Κύριε cum BDE et latinis; A add μου | D πορεύει | E καὶ ἀποκριθεὶς εἶπ. μοι (om D) | διὰ ex BE; AD latinis praem 'Ακαλούνει μοι | σταυρωθῆναι ex E. Reliqui cum latinis praem πάλιν | ἐγὼ δὲ οὐρανού μετὰ σοῦ εἰμι ex E. Reliqui cum latinis: καὶ ἐν τῷ ἀκόλουθεν με αὐτῷ (D αὐτόν) ὑπέστρεψα πάλιν εἰς Ῥώμην (Β εἰς Ῥώμην), καὶ εἶπέν μοι Μή φοβοῦ, διὰ μ. σ. εἰμι, έως οὐ εἰσαγάγω (Β εἰσάγω) σε εἰς τὸν οἴκον τοῦ πατρός μου.

88. οὖν: ABD om | ABD τεκν. μου et D add παραιών μάς | DB ἐμποδήσετε | D om ἥδη οὐρανού ὁδόν | E συγχαίρετε | τῶν πόν. μου τὸν καρπὸν (Latini laborum meorum fructum): ita scribendum videbatur. ABD τῶν πόνων τῶν καρπῶν μου, E πρὸς τοὺς πόνους τῶν καρπῶν | ἀπολαμβάνω ex E; reliqui ἐπιτυγχάνω | ἔφη ex E et latinis; reliqui προσηγέρετο οὗτας | διὰ τὰ οὐρανού ἐν τῇ βασ. ο. (de gratia tua) ex E et latinis, sed latini praeterea add Commendo tibi oves quas mihi credidisti, ut non sentiant se sine me esse, quia te habent rectorem, per quem ego gregem hunc regere potui. Reliqui sic: διὰ κατηγόρων με τῆς ἄρτας ταύτης· ἀλλὰ δέομαι σου, τὰ πρόβατα ἀέπιστευσάς μοι μὴ αἰσθανθῶσι (D σταθῶσι) χωρισμόν (Β χωρισμοῦ, D χωρίς μου), σὲ ἔχοντα δι' οὐ ἐγὼ τὴν ποιμνην ταύτην ἡδυνήθην ποιμάναι. | D ταῦτα εἶπών | E παρέδωκε τῷ κυρίῳ

⁸⁴ Παραυτίκα δὲ ἐφάνησαν ἄνδρες ἐνδοξοὶ καὶ ἔνοι τῇ ἵδεᾳ καὶ ἔλεγον ὅτι παραγεγόναμεν διὰ τοὺς ἀγίους καὶ κορυφαίους ἀποστόλους ἀπὸ Ἱεροσολύμων· καὶ αὐτοὶ ἡμῖν Μαρκελλῷ ἀνδρὶ ὑλουστρίῳ, ὃστις καὶ πεπάστευκε Πέτρῳ καταλιπὼν τὸν Σίμωνα, ἦραν τὸ σῶμα αὐτοῦ λάθρᾳ καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ὑπὸ τὴν τερέβινθον πληγήσιον τοῦ ναυμαχίου εἰς τόπον καλούμενον Βατικάνον:

84. Παραυτίκα usque Batikánōn ex E. Reliqui cum latinis: Παραυτίκα δὲ (D οὐν) ἐφάνησαν ἄγιοι ἄνδρες, οὓς οὐδέποτε τις πρότερον (D οὐ) ἐωράκει οὐδὲ μετὰ ταῦτα θεάσασθαι ἥθυνθῆν· οὗτοι (D οἱ δὲ) Λεγον (roet Λεγον E add πρὸς ἀλλήλους) ἐκατούς (D αὐτούς) ἀπὸ Ἱεροσολύμων παραγενέσθαι ἡμῖν Μαρκελλῷ (B οὐ) ἀνδρὶ ὑλουστρίῳ, ὃστις ἦν (B add δι) τῷ Χριστῷ πεπιστευκὼς (D πεπιστευμένος), καὶ καταλιπὼν τὸν Σίμωνα τῷ Πέτρῳ τὸν τάφον ἤραν δὲ (D et latini om) τὸ σῶμα τοῦ ἀγίου Πέτρου (latini i corpore eius) λάθρᾳ (D add οἱ) πιστοὶ (B οὐ) καὶ ξηράν αὐτὸ ὑπὸ τὴν τερέβινθον πληγήσιον etc usque Bittikánōn (ita A, B Βιτικ., D Βητικ.)

Post Batikánōn reliqui graeci tres (sed non latini) haec inserunt ^{84b} Οἱ δὲ τρεῖς (λ οὐ) στρατιῶται οἱ τὴν κεραλήν ἀποτεμόντες (D οἱ ἀπ. τ. κεφ.) τὸν ἀγίου Παύλου, ὡς μετὰ τρεῖς ὁρας τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἡλιον (D ἡλιαν) μετὰ τῆς βούλλας (D βούλας; B μετά τὴν βούλλαν), ἀπάγοντες (B ἀγαγόντες) αὐτὴν (D ταύτην) τῷ Νέρωνι, καὶ (λ οὐ) ὑπαντήσαντες (B ἀπαντ.) τῇ (D τῇ) Περπετούῳ (D -τοῦν) λέγουσιν αὐτῇ Τί ἔστιν (ἔστι Α) γίναται; Ιδού πεισματι (A add ἀγομένη) ἀπώλεσας τὸ φακείσλιόν (D φακεῖσλ.) σου. ή δὲ πρὸς αὐτούς ἔφη Καὶ τὸ φακείσλιον (D φακεῖσλ. μου) θλαψον (D ἀπέλαψ.) καὶ ὁ ὄφθαλμός μου ἀνέβλεψεν (D add οἵς καὶ ἐωράτε με)· καὶ ζῆ κύριος ὁ ὕδες τοῦ Παύλου, διτι κάγῳ παρεκάλεσα αὐτὸν ίνα ἀξιωμάτῳ (D καταξῆ) δούλη γενέσθαι τοῦ κυρίου αὐτοῦ. ^c Τότε οἱ στρατιῶται οἱ τὴν βούλλαν (D βούλαν) ἔχοντες, γνωρίσαντες τὸ φακείσλιον (D φακεῖσλ.) καὶ ιδόντες ὅτι ἀνεώχθη (B τίνεώχθ.) αὐτῆς ὁ ὄφθαλμός, ζεράξαν φωνῇ μεγάλῃ ὡς ἔξ ἐνδες στόματος καὶ εἰπον (D εἶπαν) Καὶ ἡμεῖς δούλοι ἔσμεν τοῦ δεσπότου τοῦ (B οὐ) Ππάύλου. ^d Ἀπελθοῦσα οὖν η Περπετούχ ἀπήγγειλεν (D ἀνήγγ.) εἰς τὸ παλάτιον τοῦ βασιλέως (B roet Νέρ., D οὐ) Νέρωνας ὅτι οἱ στρατιῶται οἱ ἀποκεφαλίσαντες τὸν Παῦλον λέγουσιν ὅτι οὐκ ἐμβαίνομεν εἴτε (B λέγ. οὐκέτι βαίνομεν) εἰς τὴν πόλιν (B εἰς τὸ παλάτιον)· ἡμεῖς γάρ πιστεύομεν τῷ Χριστῷ (B εἰς τὸν Χριστόν) διν Παῦλος ἐνήριζεν (B -ρυττεν), καὶ Χριστιανοί ἔσμεν (pro ὅτι οἱ στρατ. usque δέσμεν D habet ταῦτα πάντα). ^e Τότε (B καὶ μαζίν) ὁ Νέρων (D add καὶ) θυμού πλησθεὶς ἐκέλευσεν τὴν Περπετούναν τὴν τοὺς στρατιώτας μηγάνασσαν φυλακισθῆναι (B φυλακγῆναι) συδηροδέσμων (D ἐκελ. φυλακισθ. τὴν Περ.). τοὺς δὲ στρατιώτας (D add τοὺς τρεῖς) τὸν μὲν ἓνα ἀποκεφαλισθῆναι (D add ἔξωθεν τῆς πόρτας ὡς ἀπὸ μαλίου ἐνδε τῆς πόλεως) ἐκέλευσεν (D οὐ), τὸν δὲ ἄλλον (D ἔτερον) διχοτομηθῆναι (BD διχασθῆναι), καὶ τὸν ἔτερον (B τρίτον, D ἄλλον) λιθοβοληθῆναι (B λιθασθῆναι) έξω τῆς πόρτης (B πόλεως) ὡς ἀπὸ μαλίου ἐνδε τῆς πόλεως (B οὐ. τ. πόλ., D οὐ έξω usqo πόλεως). ^f Ή δὲ Περπετούά τὴν ἐν τῇ φυλακῇ· ἐν αὐτῇ δὲ τῇ φυλακῇ (B εἰς αὐτὴν δὲ τὴν φυλακήν) τὴν τηρουμένη Ποτεντζιάνα (BD οὐ) κόρη (B add τις) εὐλαβῆς (B add ὀνόματι Ποτενζιάνα, D ον. Ποντετζιάνα), διότι τὴν εἰρηκυνα Καταλυμάνω (D -νειν) τοὺς γονεῖς μου (D αὐτῆς) καὶ πᾶσαν τὴν ὑπόστασιν τοῦ πατρός μου (D οὐ καὶ πᾶσαν usqo μου), καὶ θάλια (D γινεσθαι) Χριστιανή γεν-

⁸⁵ Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ εἰρηκότες ἐξ Ἱεροσολύμων παραγενέσθαι εἰπον πρὸς τὸν λαόν Χαίρετε καὶ ἀγαλλιάσθε, ὅτι μεγάλους προστάτας ήξειώθητε ἔχειν. γινώσκετε δὲ ὅτι ὁ Νέρων οὗτος οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας ἐξαλειφθήσεται, καὶ δοθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἑτέρῳ.

⁸⁶ Καὶ μετὰ ταύτα ἐπανέστη αὐτῷ τὰ πλήθη, καὶ αὐτὸς γριοὺς ἔφυγεν ἐν ἐρήμοις τόποις, καὶ διὰ λιμοῦ καὶ ψύχους ἀπέδωκε τὴν ψυχήν, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ βρώμα τοῖς θηρίοις ἐγένετο.

⁸⁷ Τινὲς δὲ εὐλαβεῖς ἄνδρες τῶν τῆς ἀνατολῆς μέρων ἦθε-

^{σθαι} (D om). συγκαλληθεῖσα οὖν αὐτῇ (B om, D αὐτῇ) τῇ (D η) Περπετού^α ἔηγησατο αὐτῇ πάντα τὰ (D om) περὶ τοῦ Παύλου, καὶ (B η δὲ ἀκούσασα) πλεῖστη ἡγωνίστητο (B ἡγωνίζετο πλεῖστον) περὶ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως. ^ε Ἡ δὲ γυνὴ τοῦ Νέρωνος ἀδελφὴ ὑπῆρχεν τῆς (D add αὐτῆς) Ποτεντζιάνας (D Ποντετζιάνας), καὶ λαζαράς ἐδήλου αὐτῇ περὶ τοῦ Χριστοῦ (D add προδυμοποιοῦσα αὐτῆν), διὰ αἰώνιαν χαρᾶν (B χαρ. αἰώνιον) βλέπουσσιν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτὸν, καὶ διὰ διὰ τὰ ὕδαις πρόσκαιρά εἰσιν, τὰ δὲ ἔκει αἰώνια (D add εἰσιν). Εἴστε καὶ αὐτήν φυγεῖν ἐκ (D ἀπὸ) τοῦ παλατίου καὶ τινας τῶν συγχειτίδων (D -τικῶν, B add γυναικῶν) μετ' αὐτῆς (D μετὰ ταύτης). ^τ Τότε ὁ Νέρων πολλαῖς (D -λαῖς) βασάνοις (-D -νους) τιμωρήσας τὴν Περπετούν, τιλος (B add δὲ) δήσας λίθον μέγαν εἰς τὸν τράχηλον αὐτῆς ἔκλεψεν (D προσέταξεν) διρῆγην (D add αὐτῆν) εἰς χρημάτων. κεῖται (D ἐτέωη) δὲ τὸ λείψανον αὐτῆς εἰς πόρταν (Α πόρτην, D add καλούμενην) Μομεντάνην. ^η δὲ Ποτεντζιάνα (D om η δ. Π. I.) καὶ αὐτῇ ὑπομελνασσα κριτήρια πολλά (B π. χρ., D βασάνους πολλάς), τιλος δὲ (D om) ποτήσαντες ἐσχάραν (D add πυρδὸς) ἔκαυσαν εἰς μίλαν ἡμέραν.

⁸⁸. Οἱ δέ: D Οἱ οὖν ετ ABD add ἄγιοι | AB οἱ εἰπόντες | παραγενέσθαι: ABD add οὓς οὐδέποτε πρώτην (D πρώτον) ἐκράκει (B -ρακεν) | D ἐπειστάντες εἶπαν | τὸν λαὸν εἰς; reliqui et lat. praem πάντα | AB μεγ. πάτρωνες, D μεγάλη σωτηρίαν | ἔχειν εἰς B; reliqui cum latinis add τοὺς ἀγίους ἀποστόλους (haec om lat.), καὶ φίλους τοῦ χυροῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. | D om δέ | διὰ διαφοράς εἰς B; reliqui cum latinis τοῦτον τὸν Νέρωνα τὸν πονηρότατον (B πονηρόν) βασιλέα μετὰ τὴν σφαγὴν τῶν ἀγίων ἀποστόλων (D om μετὰ αἱρεστοῦς.) μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι τὴν βασιλείαν κατασχεῖν (D κατέχειν, B κατ.).

⁸⁹. Καὶ μετά αἱρεστοῦς ἐγένετο εἰς B (βρώμα: codex βορρᾶ). Reliqui cum latinis εἰς: Συνέβη δὲ (D οὐν) μετὰ ταύτα μισθῶντα τὸν Νέρωνα ἀπὸ (B ὑπὸ) παντός τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ (B om τ. λα.) τῶν Ρωμαίων, ὥστε κρίνει (D βιωλεύεσθαι) εἰς ἑαυτούς (BD om εἰς ἑαυτ.) δημοσίᾳ τοῦτον τύψαι ἔως οὐ, ὡς τὴν ἔξις (B om ὡς τὴν ἔξ.), τυπτάμενος ἐπιτίνευσε (Α -ση). ὡς οὖν ἥκουσεν (D διγια) δὲ Νέρων ταῦτα (D τ. δὲ N.), ἐπέκεσσος (D add ἐπ') αὐτῷ φόβος καὶ τρόμος ἀνυπόστατος, καὶ οὐτως ἔφυγεν ὥστε μὴ ὀραθῆναι αὐτὸν έτι (D τοῦ λαοῦ). Ήλεγον δέ τινες διὰ τὸν ἀπόκλυσεν, καὶ νπὸ λύκων κατεβράθη.

⁹⁰. Τινὲς δέ αἱρεστοῦς τόπῳ εἰς B (κατεπιθένται: codex - πιθέντες). Reliqui cum latinis εἰς: Τὰ δὲ (D οὐν) τῶν ἀγίων ἀποστόλων σεμνάτα συνέβη ὑπὸ τῶν ἀνετολικῶν ἐπαρθῆναι τοῦ κομιζεῖν αὐτὰ δὲ τῇ ἀνατολῇ (Sanctorum autem app.

λησαν ἀρπάσαι τὰ λείψανα τῶν ἀγίων, καὶ παραχρῆμα ἐγένετο σεισμὸς μέγας ἐν τῇ πόλει, καὶ νοήσαντες οἱ ἐν τῇ πόλει κατοικοῦντες ἔδραμον καὶ συνήρπασαν αὐτούς· οἱ δὲ ἄνδρες ἔφυγον. τότε λαβόντες αὐτοὺς οἱ Ὄρωμαῖοι ἔθηκαν αὐτοὺς ἐν τόπῳ ἀπὸ μιλίων τριῶν τῆς πόλεως· κάκει διεφυλάχθησαν ἐνιαυτὸν ἐνα καὶ μῆνας ἑπτά, μέχρις οὐκ ἔκτισαν τὸν τόπον ἐν φῷ ημελλον κατατίθένται αὐτούς. καὶ μετὰ ταῦτα συναχθέντες πάντες μετὰ δόξης καὶ ὕμνων κατέθεντο αὐτοὺς ἐν τῷ οἰκοδομηθέντι αὐτοῖς τόπῳ.

⁸⁸ Ἐτελειώθησαν δὲ οἱ ἄγιοι ἐνδοξοὶ ἀπόστολοι Πέτρος καὶ Παῦλος μηνὶ Ἰουνίῳ καθ· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, φῷ τῇ δόξᾳ καὶ τῷ χράτος.

dum a Graecis corpora tollerentur ad orientem serenda). ἐγένετο δὲ (BD καὶ ἄγ.) σεισμὸς μέγας ἐν τῇ πόλει, καὶ δραμόντες οἱ λαοὶ τῶν Ὄρωμαίων κατελαβον αὐτούς ἐν τῷ λεγομένῳ Κατακούμβας (B Κατακούμβας) ὅδῳ τῆς Ἀπτίας τῆς πόλεως τρίτου μιλίου (pro ἐν τῷ οἴκῳ μιλίῳ D εἰς τόπον καλούμενον Κατακόμβας). κάκει διεφυλάχθησαν (B διεφυλάχτοντο) τὰ σώματα τῶν ἀγίων (*corpora eorum*) ἐνιαυτὸν ἦνα καὶ μῆνας ἑξ (D et lat. ἑπτά) μέχρι τοῦ (B om) κτισθῆναι αὐτοῖς (B - τούς, D τούς) τόπους ἐν οἷς ἀποτελῶσιν (B τελῶσιν, D ἀπετελῆσαν). καὶ τῷ μὲν τοῦ ἀγίου Πέτρου σῶμα εἰς τὸν (B om) Βατικάνον (D - κανόν, B Βατικάνον) τόπον πλησίον τοῦ ναυμαχίου μετὰ δόξης καὶ ὕμνων ἀνεκτήθη, τῷ (D τοῦ) δὲ τοῦ (D om) ἀγίου Παύλου εἰς τὴν Βοστησίαν (ita B; Α Βοστησίαν, D 'Οστησιν) ὁδὸν ἀπὸ μιλίων δύο τῆς πόλεως· ἐν οἷς τόποις διὰ τῶν προσευχῶν αὐτῶν (D om διὰ τ. π. α. εὐεργεσταὶ πολλαὶ παρέχονται (ubi *praestantur beneficia orationum in secula seculorum. Amen.* His verbis explicitant codd. lat.) τοῖς πιστοῖς ἐν τῷ ὄντι ματτὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν (B om τ. κ. ἡμ.) Ἰησοῦ Χριστοῦ (D om ἐν τῷ οἴκῳ Χριστοῦ).

⁸⁸ Ἐτελειώθησαν οἴκους χράτος εκ Ε. Reliqui: Ἐτελειώθη δὲ ὁ δρόμος τῶν ἀγίων (D om) ἀπόστολων (Λ add τε καὶ μαρτύρων τοῦ Χριστοῦ) Πέτρου καὶ Παύλου (B om Πέ. κ. Πα.) μηνὶ Ἰουνίῳ καθ· (B εἰκάδι ἐννάτῃ). τῶν δὲ τριῶν (B om) στρατιωτῶν μηνὶ Ἰουλίῳ δευτέρῳ (D β·). τῆς δὲ ἀγίας Περπετούας καὶ Ποτεντζιάνας (D Ποντεπιάνας) τῷ αὐτῷ Ἰουλίῳ (B om) μηνὶ (D μ. Ἰουλ.) ὁγδόῃ (BD ἥ). χάρτει καὶ φύλακις ρωπίκ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ (B pro χάρτει οἴκου Χριστοῦ sic: ὡν πρεσβείας τύχοιμεν τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν), φῷ τῇ δόξᾳ εἰς τοὺς αἰώνας τῶν αἰώνων· ἀμήν. (sic D. AB post Ἰησ. Χρ. [κυρίῳ ἡμῶν] sic pergitur μετ' οὐ τῷ πατρὶ ἀμα τῷ ἀγίῳ πιεύματι δόξα χράτος τιμῇ νῦν καὶ αὖτε καὶ εἰς τοὺς αἰώνας τῶν αἰώνων· εἰμήν.) Praeterea A subscriptum habet: ἐπιλήσθη σὺν θεῷ τῷ μαρτύριον τῶν ἀγίων ἀπόστολων Πέτρου καὶ Παύλου.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΑΥΛΟΥ ΚΑΙ ΘΕΚΑΗΣ.

Αναβαίνοντος Παύλου εἰς Ἰκόνιον μετὰ τὴν φυγὴν τὴν ἀπὸ
Ἀντιοχείας ἐγενήθησαν συνοδεύοντες αὐτῷ Δημᾶς καὶ Ἐρμογέ-
νης, ὑποχρίσεως γέμοντες, καὶ ἔξελιπάρουν τὸν Παῦλον ὡς ἀγα-
πῶντες αὐτὸν. ὁ δὲ Παῦλος ἀποβλέπων εἰς μόνην τὴν ἀγαθοσύ-
νην τοῦ Χριστοῦ οὐδὲν φαῦλον ἐποίει αὐτούς, ἀλλ’ ἐστεργεν αὐ-
τοὺς σφόδρα, ὥστε τὰ λόγια κυρίου ἐν διδασκαλίᾳ τῆς τε γεννή-
σεως καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ ἡγαπημένου ἐγλύκαινεν αὐτούς,
καὶ τὰ μεγαλεῖα τοῦ Χριστοῦ, πῶς ἀνεκαλύφθη αὐτῷ, κατὰ
ῥῆμα διηγεῖτο αὐτοῖς.

* Πράξεις Παύλ. καὶ Θέκαης εκ Α; BCG μαρτύριον τῆς ἀγίας (CG add καὶ
ἀνδρέου πρωτομάρτυρος (G add καὶ ἀποστόλου) Θέκαης (G -κλας.). D: *Passio
S. Theodae virginis et martyris quae colitur VIII. Kalend. Octbr.*

1. C Εἰκόνιον, sed infra cum reliquis Ἰκόνιον | συνοδεύοντες αὐτῷ ex A; B
σύνοδοι αὐτῷ, CG αὐτῷ συνοδευτάροι | Ἐρμογένης; hoc spiritu ABC; item D
Ermenogenes. Praeterea AG add ὁ χαλκεύς, D Alexander aerarius | B γέμοντ. πάσης
ὑποκρίσεως | G om καὶ ἔξελιπ. τ. Παῦλ. | ὡς ἀγαπ. αὐτ. cum ABD; om CG |
ἀγαθοσύνην cum ABC; G ἀγαθωσύνην | τ. Χριστοῦ cum ABC; G τ. θεοῦ; D
ορυκ | ἐποίει αὐτούς (BC αὐτοῖς): G om αὐτ. | B om σφόδρα | G πάντα
τὰ λόγια | κυρίου cum AB; C Χριστοῦ, G τοῦ Χρ. | ἐν διδασκ. τῆς τε γενν.
cum B; ACG καὶ τῆς διδασκαλίας (CG add καὶ τῆς ἐρμηνίας [G -νείας]) καὶ
τῆς γενν. (G om καὶ τ. γενν.) | κ. τ. ἀναστάσεως: G τοῦ εὐαγγελίου | ἐγλύ-
καινεν cum A; BG ἐγλύκαινεν, C ἐγγλυκαίνειν | αὐτούς: CG αὐτοῖς | καὶ (C
om) τὰ μεγαλεῖα (A -λία): G καὶ ἐν τῇ γνώσει | τ. Χρ.: C τ. κυρίου | πῶς:
G ὡς | ἀνεκαλύψῃ cum A; B (-λύφθησαν) CG ἀπέκαλ. | κατὰ ρῆμα cum A;
C καὶ τὰ ρῆματα; B καὶ | διηγεῖτο (G διηγήσατο) αὐτοῖς: B om; sed ABC
add ὅτι ἐκ Μαρίας καὶ ἐκ σπέρματος Δαυΐδ (C add ὁ Χριστός ἐστιν, B ἐστιν ὁ
χύριος Ἰησοῦς Χριστός): ea omisi cum G, itemque D, in quo post σφόδρα
omnia sic leguntur: ut magnitatis dei et interpretationibus evangelii dilecti filii man-
suelos eodem saceret, scientiam etiam Christi, quemadmodum revelatum est ei, sin-
gula eis verba differens.

² Καὶ τις ἀνήρ, ὄνόματι Ὄνησιφόρος, ἀκούσας τὸν Παῦλον παραγενόμενον εἰς Ἰκόνιον, ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ μετὰ τῶν τέκνων αὐτοῦ Σίλα καὶ Ζήνωνος καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Δέκτρας, ἵνα αὐτὸν ὑποδέξηται· διηγήσατο γάρ αὐτῷ Τίτος ποταπός ἔστιν τῇ εἰδέᾳ ὁ Παῦλος· οὐ γάρ εἶδεν αὐτὸν σαρκὶ ἄλλᾳ μόνον πνεύματι.³ Καὶ ἐπορεύετο τὴν ὁδὸν τὴν ἐπὶ Λύστραν, καὶ εἰστήκει ἀπεκδεχόμενος αὐτόν, καὶ τοὺς διερχομένους ἐπεθεώρει κατὰ τὴν μήγυνσιν Τίτου. εἶδεν δὲ τὸν Παῦλον ἐρχόμενον, ἄνδρα μικρὸν τῇ μεγεθεῖ, ψυλὸν τῇ κεφαλῇ, ἀγρεύλον ταῖς κνήμαις, εὐεκτικόν, σύνοφρυν, μικρῶς ἐπίρινον, χάριτος πλήρη· ποτὲ μὲν γάρ ἐφαίνετο ὡς ἀνθρωπός, ποτὲ δὲ ἀγγέλου πρόσωπον εἶχεν.⁴ Καὶ ἰδὼν ὁ Παῦλος τὸν Ὄνησιφόρον ἐμειδίασσεν, καὶ εἶπεν ὁ Ὄνησιφόρος Χαῖρε, ὑπηρέτα τοῦ εὐλογημένου θεοῦ· κάκεινος εἶπεν· Ἡ χάρις μετὰ σου καὶ τοῦ οἴκου σου. Δημᾶς δὲ καὶ Ἐρμογένης ἐξῆλωσαν καὶ πλείσαν τὴν ὑπόκρισιν ἐκίνησαν, ὡς εἶπεν Δημᾶν Ἡμεῖς οὐκ ἐσμέν τοῦ εὐλογημένου θεοῦ, ὅτι τήμας

2. G om ὄνόματι, CD post Ὄνησ. ροι | ἀκούσας (G μαδῶν) οὐδεὶς παραγενόμ. (D esse venturum) εἰς Ἰκόνιον: B om | G παραντὰ δρομαίας ἐξῆλθεν | εἰς συνάντ. αὐτῷ cum CD; ABG εἰς ἀπάντησιν (B ὑπάγ. τοῦ) Παύλου (G αὐτοῦ) post Δέκτρ. | μετά οὐδεὶς Δέκτρας εἰς C. AB: σὺν τοῖς τέκνοις αὐτ. Κεστομάζ (Α Καυστομάζ) καὶ Ζηνονίδη (Α Ζηνα), ἥδη (B om) καὶ τῇ γυναικὶ αὐτ. Δέκτρα (B Δέκτρ). G: σὺν τῇ ἰδίᾳ γυναικὶ Δέκτρᾳ καὶ τοῖς αὐτῶν τέκνοις Σημψίδη καὶ Ζήνων. D: cum coniuge Lectra et filiis suis Simia et Zenone. Metaphrastes nomina coniugis et filiorum praeteriit. | ὑποδέξηται cum AB. C ὑποδέξονται, G δέξανται, D reciperebant | αὐτῷ: G αὐτοῖς, D om | εἰδέᾳ cum ABC | G ποταπῶς ἔστιν τῇ ἰδέᾳ·, D qualis esset figura Pauli | οὐ γάρ εἶδεν cum A (θεον): BC δὲ οὐκ εἶδεν: G μή εἰδόσιν: D neque enim noverant

3. Καὶ ἐπορεύετο cum CD: AB ἐπορεύετο δέ: G ἐπορεύοντο οὖν | GD κατὰ τὴν βασιλικὴν (niam regalem) τὴν ἐν Λύστραις | G ἐστήκεισαν | ἀπεκδεχόμενος (G - μενοι) cum ABG; C ἔκει ἐδεχόμενος | διερχομ. cum CG; AB ἐρχομένους | ἐπεθεώρει cum C; ABG ἐδέωρει (G - ρουν) | C ίδεν | G ίδόντες δὲ τὸν ἄνδρα ἐρχόμ. τὸν Παῦλ. | G μικρομεγεθή | G τὴν κεφαλήν | C ἀγκυλαῖσι | εὐεκτικόν AB; C εὐκτικόν, G εὐκημόν | μικρ. ἐπίρινον (B ἐπίρηνον) cum AB; G ἐπίρρινον; C om | Codd πλήρης | D sic: statuta brevi, atlanteo capite, ruborus, cruribus elegans, subcampaster, surosus, superciliis fuscatis, naso aquilino, plenus gratia dei. Metaphrastes vero: βραχὺν τὴν τήλικίαν, ψυλὸν τὴν κεφαλήν, ἀγκύλους τὰς κνήμας, γρυπόν, σύνοφρυν, προσεκτικόν, χάριτος θείης πεπληρωμένον.

4. A om τὸν | θεοῦ cum AB; C Χριστοῦ; G om (D minister benedictio) | B Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ | C τῷ οἴκῳ | Δημᾶν cum AB; CG τὸν Δημ. | θεοῦ cum AB; CG om (D nos non sumus benedicti) | δι: GD δ,τι (quare). Prae-

οὐκ ἡσπάσω οὕτως; καὶ εἶπεν ὁ Ὄνησιφόρος Οὐχ ὅρω ἐν ὑμῖν
καρπὸν δικαιοσύνης· εἰ δὲ ἔστε τινές, δεῦτε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν
οὐρόν μου καὶ ἀναπαύσασθε.

⁵ Καὶ εἰσελθόντος Παύλου εἰς τὸν τοῦ Ὄνησιφόρου οἴκον
ἀγένετο χαρὰ μεγάλη, καὶ κλίσις γονάτων, καὶ κλάσις ἄρτου,
καὶ λόγος θεοῦ περὶ ἐγκρατείας καὶ ἀναστάσεως, λέγοντος τοῦ.
Παύλου Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν θεὸν ὄψον-
ται. μακάριοι οἱ ἀγήρητοι σάρκα τηρήσαντες, ὅτι αὐτοὶ ναὸς
θεοῦ γενήσονται. μακάριοι οἱ ἐγκρατεῖς, ὅτι αὐτοῖς λαλήσει ὁ
θεός. μακάριοι οἱ ἀποταξάμενοι τῷ κόσμῳ τούτῳ, ὅτι αὐτοὶ
εὐθεῖς κληθήσονται. μακάριοι οἱ ἔχοντες γυναικας ὡς μὴ ἔχοντες,
ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὸν θεόν. μακάριοι οἱ φόβον ἔχοντες
θεοῦ, ὅτι αὐτοὶ ἀγγελοι θεοῦ γενήσονται. ⁶ Μακάριοι οἱ τὸ βά-
πτισμα τηρήσαντες, ὅτι αὐτοὶ ἀναπαύσονται πρὸς τὸν πατέρα
καὶ τὸν υἱόν. μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεθήσονται καὶ
οὐκ ὄψονται ἡμέραν κρίσεως πικράν. μακάρια τὰ σώματα τῶν
παρθένων, ὅτι αὐτὰ εὑαρεστήσουσιν τῷ θεῷ καὶ οὐκ ἀπολέσουσιν

terea add Α καὶ | οὕτως (Α αὐτός ει αὐτούς corr.): GD om | G ἀνα-
πάνεσθε

δ. Παύλου cum AB; CG τοῦ ΙΙ. | CG οἴκον (G add τοῦ) Ὄνησιφ. | τοῦ
(B om) Παύλου: G add οὕτως | D om μακ. οἱ ἀγνῆς ιασμενοι γενήσ. | αὐτοὶ
cum CG; AB om | ναός cum AB (B add τοῦ); CG ναοί | τούτῳ cum CGD;
AB om | εὐώ. κληθήσ. cum C. ABGD εὐαρεστήσουσιν (-οι) τῷ θεῷ | κληρο.
τ. θεόν cum CD: AB κληρονόμοι θεοῦ γενήσονται: G ἀγγελοι θεοῦ γενήσονται |
G om μακάρ. οἱ φόβ. ξ. θε. (C θε. ξ.), ὅτι αὐτοὶ (AB om) ἄγγ. θεοῦ (Α Χρι-
στοῦ) γεν.

6. Μακάριοι etc cum CD. ABG praem μακάριοι οἱ τρέμοντες τὰ λόγια τοῦ
θεοῦ (B τὰ λόγ. κυρίου), ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται. μακάριοι οἱ σοφίαν λαβόν-
τες Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι αὐτοὶ οὐλόντες κληθήσονται (sed μακ. οἱ σοφίαν etc
G post μακάρ. οἱ τὸ βάπτισμα etc ponit) | τὸ βάπτισμα: AB post τηρήσαντες.
G add καθαρόν | καὶ τὸν οὐλόν: B om, G add καὶ τὸ ἄγιον πνεῦμα: Α καὶ οὐλόν
θεοῦ ὄψονται. Post haec AB, itemque G interiectis μακάριοι οἱ σοφίαν etc, add
μακάριοι οἱ σύνεσιν Ἰησοῦ Χριστοῦ χωρήσαντες (ita B; Α δωρήσαντες, G τηρή-
σαντες), ὅτι αὐτοὶ ἐν φωτὶ (B add θεοῦ) ζούσαντες μακάριοι οἱ δι' ἀγάπην Χρι-
στοῦ (B θεοῦ) ἐξελινόντες τοῦ σχῆματος τοῦ κοσμικοῦ (G κόσμου), ὅτι αὐτοὶ
ἀγγελους κρινούσιν (D φυσικά αγγελίας ασκαθεντικά) καὶ ἐν δεξιᾷ τοῦ πατρὸς (G
Χριστοῦ, D dei) εὐλογηθήσονται (G σταθήσονται, D σαθεντικά). Posteriora μακ.
οἱ δι' ἀγάπην etiam D addit. | μακ. οἱ ἐλεήμ. ὅτι αὐτ. ἐλεημ. καὶ (Δ. καὶ om
D) οὐκ ὅψ. ήμ. κρ. πικράν (Α πικράς, B om): AB praeromant καὶ οὐκ etc priori-
tibus μακ. οἱ ἐλεήμ. etc, G plane om μάκ. οἱ ιασμενοι γενήσ. | B μακάριοι οἱ
πικρωτέστεροι μακάριοι, ὅτι αὐτοὶ παραστήσονται τῷ Χριστῷ καὶ τὸν μισθὸν ει-

τὸν μισθὸν τῆς ἀγνείας αὐτῶν· ὅτι ὁ λόγος τοῦ πατρὸς ἔργον αὐτοῖς γενήσεται σωτηρίας εἰς ἡμέραν τοῦ οὐλοῦ αὐτοῦ, καὶ ἀνάπαυσιν ἔξουσιν εἰς αἰώνα αἰώνος.

⁷ Καὶ ταῦτα τοῦ Παύλου λέγοντος ἐν μέσῳ τῆς ἐκκλησίας ἐν τῷ Ὀνησιφόρου οἴκῳ, Θέκλα τις παρθένος, Θεοκλείας μητρός, μεμνηστευμένη ἀνδρὶ Θάμυρι, καθίσασα ἀπὸ τῆς σύνεγγυς θυρίδος ἤκουεν νυκτὸς καὶ ἡμέρας τὸν τῆς παρθενίας λόγον καὶ τῆς προσευχῆς· καὶ οὐκ ἀπένευεν ἐξ τῆς θυρίδος, ἀλλὰ τῇ πόστῃ ἐπείγετο ὑπερευφρασιομένη. ἔτι δὲ καὶ βλέπουσα πολλὰς γυναικας εἰσπορευομένας πρὸς τὸν Παύλον, ἐπεπόθει καὶ αὐτὴ καταξιωθῆναι κατὰ πρόσωπον στῆγαι Παύλου καὶ ἀκούειν τὸν τοῦ Χριστοῦ λόγον· οὐδέπω γάρ ἦδε· τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ, ἀλλὰ τοῦ λόγου ἤκουεν μόνον.

⁸ Ὡς δὲ οὐκ ἀφίστατο ἀπὸ τῆς θυρίδος, πέμπτει ἡ μήτηρ αὐτῆς πρὸς τὸν Θάμυριν· ὁ δὲ ἔρχεται περιχαρής, ὡς ἦδη λαμβάνων αὐτὴν πρὸς γάμον. καὶ εἶπεν Θεοκλεία Καινόν σοι ἔχω

τῶν οὐκ ἀπολέσωσιν | τῶν παρθένων: G add καὶ τὰ πνεύματα | αὐτά: Α αὐτά, G αὐτό | C εὐαρ. τὸν θεόν | C ἀπολέσωσιν | τῆς ἀγν. αὐτ. (G αὐτ. τῆς ἀγν.) cum ABGD (cautitatis, om αὐτ.): C τῆς παρθενίας | B om ὅτι ὁ λόγος οὐκετέλεος | Α αὐταῖς | C om σωτηρίας | εἰς ἡμ. τ. ι. αὐτοῦ: C ἐν τῷ ιερῷ

7. Καὶ: Α om | τοῦ (Α om) Παύλου: C post λέγοντος ποι.: G αὐτοῦ | G εἰς μέσον | D om ἐν μ. τ. έκκλ. | Θεοκλ. (G praeem θυγάτηρ) μητρός: ΑΒ μητρ. Θεοκλίας (-ίας etiam G) | ΑΒ μνηστευσαμένη | Θάμυρι cum C; Λ Θάμυρεν, BG δύοματι (G om) Θαμύριδε, D Thamiro | καθίσ. ἀπὸ οὐρανοῦ θυρίδος cum C: G αὗτη ἐπὶ τῆς θυρίδος τοῦ οἴκου αὐτῆς καθεσθεῖσα ἀπὸ τῆς σύνεγγυς. θυρίδος: ΑΒ ἐπὶ τῆς θυρίδος (Β θύρας) τοῦ οἴκου καθεσθεῖσα (Β καθίσασα). D assedit super fenestram iuxta dominum Onesiphori | ἤκουεν cum ABG. C ἤκουσεν | τὸν τῆς παρθ. οὐκετέλεος προσευχῆς ex C (D libere et breviter: ubi Paulus docebat de castitate.): ABG τὸν περὶ ἀγνείας (G περὶ θεοῦ) λόγον λεγόμενον ὑπὸ τοῦ Παύλου καὶ (G add τὸν περὶ ἀγάπητης καὶ) τῆς ἐν κυριῷ Ἰησοῦ (G om κυρ. Ἰησ.) Χριστῷ πίστεως καὶ προσευχῆς | G ἀπένεισεν | ἐκ εἰς cum C; reliqui ἀπὸ | ἐπείγετο cum C; Λ πτηγέτο, Β πτηγήτο, G πτηγήτο, D implebatur | Β εὐφρασιομένη | B om καὶ | γυναῖκας cum C. ΛΓΔ γυν. καὶ παρθένους, Β παρθέν. κ. γυν. | εἰσπορευομ. cum ABG; C εἰσερχομένας | ἐπεπόθει cum ABG; C ἐπεδύμει | κατά: G καὶ κατά | ΑΒ τὸν λόγ. τ. Χριστ. | Β οὖπω | γάρ: G add ἀκμήν | ἦδει cum C (D sciebat): ABG ἐωράκει (Λ ἐορ.) post χαρακτῆρα | τ. λ. ἥx. μόνον cum ΑΒ: C τ. λ. μόνου ἥx.: G τοὺς λόγους αὐτοῦ ἤκουεν καὶ μόνον.

8. δέ cum ABG. C om (D Et cum) | πάμπ. ἡ μ. α. cum C. ABG ἡ μ. α. (G αὐτοῦ) πάμπ. | Θάμυριν cum BCG. Α -ραν. D Thamirum | B εἰς τὰ θύλαι πρὸς γάμ. | καὶ εἶπεν (G praeem εἶπεν οὖν ὁ Θάμυρις πρὸς Θεοκλέαν Ποὺ μού ἔστιν ἡ Θέκλα; similiter D): C add αὐτῷ | Θεοκλεία cum C. Reliqui

εἰπεῖν διήγημα, Θάμυρι. καὶ γὰρ ἡμέρας τρεῖς καὶ νύκτας τρεῖς Θέκλα ἀπὸ τῆς θυρίδος οὐκ ἐγείρεται, οὔτε ἐπὶ τὸ φαγεῖν οὔτε ἐπὶ τὸ πιεῖν, ἀλλὰ ἀτενίζουσα ὥσπερ εἰς εὐφρασίαν, οὔτως πρόσκειται ἀνδρὶ ἔνωφ ἀπατηλοὺς καὶ ποικίλους λόγους διδάσκοντι, ὥστε με θαυμάζειν πῶς τὴν τοιαύτην αἰδὼς τῆς παρθένου χαλεπῶς ὄχλεῖται.⁹ Θάμυρι, ὁ ἄνθρωπος οὗτος τὴν Ἰκονιέων πόλιν ἀνασείει, ἔτι δὲ καὶ τὴν σὴν Θέκλαν· πᾶσαι γὰρ αἱ γυναικες καὶ οἱ νέοι εἰσέρχονται πρὸς αὐτόν, διδασκόμενοι φοβεῖσθαι θεὸν καὶ ζῆν ἄγρως. ἔτι δὲ καὶ τὴν θυγάτηρα μου ὡς ἀράχνην ἐπὶ τῆς θυρίδος δεδεμένη τοῖς ὑπὸ Παύλου λόγοις χρατεῖται ἐπιθυμίᾳ καινῇ καὶ πάθει δεινῷ· ἀτενίζει γὰρ τοῖς λεγομένοις ὑπὸ αὐτοῦ καὶ ἐάλωται τῇ παρθένος. ἀλλὰ πρόσελθε αὐτῇ σὺ καὶ λάλησον· σοὶ γάρ ἔστιν ἡρμοσμένη.

¹⁰ Καὶ προσελθὼν Θάμυρις, ἅμα μὲν φιλῶν αὐτήν, ἅμα δὲ καὶ φοβούμενος αὐτῆς τὴν ἔκπληξιν, εἶπεν Θέκλα ἐμοὶ μνηστεύθεισα, τί τοιαύτη κάθησαι; καὶ ποιόν σε πάθος κατέχει ἔκπληκτον; ἐπιστράφηθι πρὸς τὸν σὸν Θάμυριν καὶ αἰσχύνθητε. ἔτι δὲ καὶ τῇ μήτηρι αὐτῆς τὰ αὐτά ἐλεγεν Τί τοιαύτη κάτω βλέπουσα κάθησαι, τέκνον, καὶ μηδὲν ἀποκρινομένη ἀλλὰ παραπλήξ; καὶ

-καὶ | εἰπεῖν διήγημα cum ABG(D): C διηγήσασθαι θέλαμα | καὶ γάρ cum AB; CG ήδη γάρ | G οὐ κ. νύκτ. τρεῖς | C ἐγήγερται εἰς ἀλλ | ὥσπερ cum C; AB ὡς, G οὐ | εἰς: AB πρὸς | G διδάσκει | G οὐ με | πῶς cum AB; CGD ὅτι | τοιαύτη (ταῦτα) cum CD; ABG τοσαύτη | ὄχλεῖται cum C; A παρενοχλ., B προσενοχλ., G ἐνοχλεῖται

9. G Θάμυρι. 'Ο γάρ ἄνθρωπ. | Β ἀνταρέπει | C ἔρχονται | G πρὸς τοῦτον | διδασκόμενοι πορείας ἀγνῶς εἰς C, item D (quibus suadet castæ vivere et utrum deum timere). ABG διδασκει παρ' (G ὑπ') αὐτοῦ ὅτι δεῖ (G corrupte ἔτι δέ), φησιν, ἔνα καὶ μόνον θέδον (Α ἔνα θε. καὶ μόν.) φοβεῖσθ. κ. ζ. ἀ. | GD τῇ θηγ. μου Θέκλα | δεδεμένη: C δέδεται καὶ | τοῖς ὑπὸ (G οὐ) Παύλ. λόγοις cum AB(G), D verbis illis. C τ. λεγομένοις ὑπὸ αὐτοῦ ἀκούσασα | καινῇ cum CD. ABG δεινῇ | ἐάλωται τῇ π. cum A; BG ἐάλω τῇ (G οὐ) π.; D αἴτιος δεποτίστω. C ἐπίζει παρθ. διαμένειν | σὺ cum AB; reliqui οὐ | αὐτῇ: GD post λάλησον ποι.

10. C προστήλων Θάμυρις ποστεαquo καὶ εἶπεν | αὐτῆς τ. έκπλ. cum A; reliqui τ. έκπλ. αὐτ. | εἶπεν cum AB; GD add πρὸς αὐτήν, C αὐτῇ Θάμυρις | ἐμοὶ μνηστεύθ. cum ABG. C τῇ ἐμοὶ ἡρμοσμένη (codex h. l. et antea εἱρμοσμ.) | G καίνῃ κάτω βλέπουσα | C έκπληκτ. κατέχη | ἐπιστράφηδι cum ABC; G -φητι | AG οὐ σὸν | τὰ αὐτά: C τοιαύτα | Β ἔρη, G λέγουσα | Tί τοι. κα. βλέπ. (cum BGD; Α βλ. κα.) καίν. τάκν. (G ante Tί, Α απότο καίν. μοι) καὶ (G οὐ) μηδ. ἀποκρ. cum ABG (D liberrimo). C Τέκνον, τί σύτως καθίσταις καὶ οὐδὲν ἀποκρίνῃ | ἀλλά: G ὡς | παραπλήξ cum AG, item B addito γεγονότα.

οι μὲν ἔειλαιον δεινῶς, Θάμυρις μὲν γυναικὸς ἀστοχῶν, Θεοκλεία
δὲ τέωνου, αἱ δὲ παιδίσκαι κυρίας· πολλὴ οὖν σύγχυσις ἦν ἐν τῷ
οἶκῳ πενθους. καὶ τούτων οὕτως γνομένων Θέκλα οὐκ ἀπε-
στράφη, ἀλλ’ ἦν ἀτενίζουσα τῷ λόγῳ Παύλου.

¹¹ Ὁ δὲ Θάμυρις ἀναπτηδήσας ἐξῆλθεν εἰς τὸν ἄμφοδον, καὶ
παρετήρει τοὺς εἰσερχομένους πρὸς αὐτὸν καὶ ἐξερχομένους. καὶ
εἶδεν δύο ἄνδρας εἰς ἑαυτοὺς μαχομένους παρῷς, καὶ εἶπεν "Ἄν-
δρες, εἴπατέ μοι τίς οὗτος ὁ μεθ' ὑμῶν, πλανῶν ψυχὰς νέων καὶ
παρθένους ἀπατῶν, ἵνα γάμοι μὴ γίνονται ἀλλὰ οὕτως μένουσιν·
ὑπίσχηνται οὖν ὑμῖν δοῦναι χρήματα ἵκανά, ἐὰν εἰπῆτε μοι περὶ¹²
αὐτοῦ· εἰμὶ γάρ πρώτος τῆς πόλεως. ¹² Καὶ ὁ Δημᾶς καὶ Ἐρ-
μογένης εἶπον αὐτῷ Οὗτος μὲν τίς ἐστιν, οὐκ οἴδαμεν· στερίσκει
δὲ νέους γυναικῶν καὶ παρθένους ἀνδρῶν, λέγων "Αλλως ἀνάστα-
σις ὑμῖν οὐκ ἔστιν ἐὰν μὴ ἀγνοὶ μείνητε καὶ τὴν σάρκα μὴ μολύ-
νητε ἀλλὰ τηρήσητε ἀγνήν. ¹³ Ὁ δὲ Θάμυρις εἶπεν αὐτοῖς Δεῦτε

С παραπλήσιῃ | δεινῶς: C add ἐν τῷ οἴκῳ | ΛΒΓ Θεοκλία | πολλή οὐρα
πένθους ειπει ABC. C σύγχυσις οὖν ἐγένετο πένθους ἐν τῷ οἴκῳ | G κ. τούτ.
πάντων γνομένων | οὐκ ἀπέστρ. (Α ἀπέστρ.) ειπει BGA. C ἀπὸ τῆς θυρίδος
οὐκ ἀφίστατο | ἀλλ’ ἦν ἀτ. τ. λ. Π. ειπει AB(D), G ἀλλ’ ἦν πρὸς τὸν λόγον Π.
ἀποβλήπουσα, C ἀλλὰ τοῦ λόγου Π. ἥκουεν

11. ἀναπτηδ. ἐξῆλθ. ειπει ABGD. C έξω ξειλθών omisso καὶ seq. | εἰσερχ.
πρ. αὐτ. (G πρ. τὸν Παῦλον) κ. (G add τούς) ξειρχ. ειπει BG; item A sed prae-
termissis πρ. αὐτ. κ. ξειρχομένους. C διερχομένους πρὸς Παῦλον, D intrantes ad
Paulum | G ίδεν | εἰς ἑαυτ. (G πρὸς αὐτούς) μαχομ. (B διαμαχομ.) παρ. ειπει
ABG. C μαχομ. πρὸς ἑαυτούς | εἶπεν ειπει AB; GD add αὐτοῖς, C πρὸς αὐ-
τούς | εἴπατέ μοι τίς ειπει C; D Quis. G Τί ξέτε, εἴτε μοι, καὶ τίς. AB Τί-
νες ἔστε, εἴτε μ., καὶ τίς | ὁ μελ' ειπει C. BG ὁ ξώ μελ', A ὁ ἔστως μελ' |
πλανῶν οὐρανὸς ἀπατῶν ειπει C. G πλαν. ψυχ. ἄνδρωπων, νέων καὶ παρθένων. AB
πλάνος ἄνδρωπος ψυχὰς νέων κ. παρθένων ἀπατῶν | γίνονται ειπει C; AB γίνω-
νται, G γένωνται | G μένωσιν | C οι δοῦναι | χρ. ίκαν. (G πολλὰ) ειπει CG
(D); AB πολλὰ χρ. | C μοι εἴπητε | πρώτ. τ. πόλ. ειπει ABGD. C add καὶ οὐ
μικρῶς ἀγωνιῶ περὶ τῆς Θέκλης, ἔτι οὕτως φίλει τὸν ξένον καὶ στεροῦμαι γάμου.

12. Καὶ ὁ Δημᾶς ειπει AB. CGD Δημ. δὲ | Ἐρμ. ειπει ΛΒ; CD h. l.
Ἐρμογ. | G εἴπαν | αὐτῷ ειπει AB; G πρὸς αὐτόν; D οι; C οἵς έξ ἐνδὶς στό-
ματος τῷ Θάμυρι | Οὗτ. μὲν τίς ειπει AB; C οὐτ. τίς μὲν; G τίς μὲν, et add
οὕτως ποιει οἴδαμεν. D Hic quis sit | στερίσκει ειπει AB; CG στερεῖ | "Αλλως
οὐρανὸς ἀγνήν ειπει CG (sed οι οὐρανοί, habet μενεῖτε κ. τ. σάρκ. οὐρανὸν μολύνετε ει
οι ἀλλὰ τηρ. ἀγν.) itemque D. AB vero ἀλλως ἀνάστασιν (B ἀν. ἀλλ.) μὴ γί-
νεσθαι εἰ μή τις ἐν ἀγνείᾳ μείνῃ καὶ τ. σ. μὴ μολύνῃ ἀλλὰ τηρηση (Α - σει)
αὐτῇ ἀγνήν

13. Δεῦτε οὐρανὸς ἀναπαύεσθ. ειπει C. G Δεῦτε ἄνδρες μετ' ἔμου εἰς τ. ο.
μ. κ. ἀναπαύσασθε πρὸς με. ABD "Ἄνδρες, δεῦτε σγαμεν (D οι) ε. τ. ο. μ.

εἰς τὸν οἶκόν μου καὶ ἀναπαύεσθε· καὶ ἀπῆλθον εἰς πολύτιμον δεῖπνον καὶ πολὺν οἶνον καὶ πλοῦτον μέγαν καὶ τράπεζαν λαμπράν· καὶ ἐπότισεν αὐτοὺς ὁ Θάμυρις, ποθῶν τὴν Θέλαιαν καὶ θελῶν τυχεῖν γυναικός· καὶ εἶπεν ἐν τῷ δεῖπνῳ ὁ Θάμυρις "Ἄνδρες, τίς ἔστιν ἡ διδασκαλία αὐτοῦ, εἴπατε μοι, ἵνα κἀγὼ ἴδω· οὐ γάρ μυερῶς ἄγωνιώ ὑπὲρ τῆς Θέλαιης, ὅτι οὕτως φιλεῖ τὸν ξένον καὶ ἀποστεροῦμαι γάμου.

¹⁴ Εἶπον δὲ Δημᾶς καὶ Ἐφιστρόντης Προσάγαγε αὐτὸν τῷ ἥγεμόνι Καστελλῷ ὡς ἀναπεθοντα τοὺς ὄχλους ἐπὶ καυνῇ διδαχῇ Χριστιανῶν, καὶ ἀπολέσει αὐτὸν ταχέως, καὶ σὺ ἔξεις τὴν γυναικά σου Θέλαιαν. καὶ ἤμεις σε διδάξομεν, τὴν λέγει οὗτος ἀνάστασιν γενέσθαι, ὅτι ἡδη γέγονεν ἐφ' οἷς ἔχομεν τέσσοις, καὶ ἀνιστάμεθα θεὸν ἐπεγνωκότες ἀληθῆ.

¹⁵ Ο δέ Θάμυρις ἀκούσας ταῦτα, πλησθεὶς ζῆλου καὶ θυμοῦ ὅρθρου ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ὀνησιφόρου μετὰ ἄρχοντων καὶ δημοσίων καὶ ὄχλου ἵκανον μετὰ ἔνδιλων λέγων Διέφθειρας τὴν Ἰκονιέων πόλιν καὶ τὴν ἡρμοσμένην μοι, ἵνα μὴ θελήσῃ με· ἄγωμεν ἐπὶ τὸν ἥγεμόνα Καστελλον. καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔλεγεν

ἀναπαύσασθαι (AD καὶ ἀναπαύσθαι) μετ' ἔμοι | ἀπῆλθον cum CGD; AB εἰσῆλθον (B add εἰς) τὸν οἶκον αὐτοῦ | πολὺν οἶνον cum AG (οὖν πολ.) D. BC πολύονον | C κ. τράπ. λα. κ. πλ. μέγαν (G πολύ) | AB om δ | ποδῶν (G φτιλῶν) οὐρανού γυναικός cum CG; AB φιλῶν τὴν Θέλαιαν τυχεῖν γυναικός | καὶ εἶπ. ἐν τ. δ. δ Θάμ. cum AB(D). C εἰπ. δὲ αὐτοῖς δ Θάμ. ἐν τ. δ. G καὶ εἴπ. αὐτοῖς δ Θάμ. | εἴπατε μοι h. l. cum CD; ABG post "Ἄνδρες | τίς cum BGD; AC τί | διδασκ. cum ABG; C διδαχή | θώμα cum ABG; C γνῶ (D om έ. θ.) | οὐ γάρ μ. ἄγ. ὑπὲρ (G περὶ) τ. Θ. (D propter sponsam meam) cum CGD. AB δὲ οὐ (Α οὐ γάρ) μικρός μοι (Λ om) ἄγων ἔστιν (Α om) δ περὶ τῆς παρθένου Θέλα. | ὅτι οὕτως (G om) οὐρανού μετοποτερ. (G στεροῦμαι) γάμου (G γυναικός) cum ABG (D similiter). C om (sed vide supra ad finem sectionis 11.)

14. G Εἶπαν | δέ: AB add αὐτῷ | Ἐρμ. et Ἐρμ. ut sect. 12. | Καστελλῶν cum AC, B Καστελλαῖ. G Καστελλάψ, sed ex Bas. Seleuc. emendat Καστελλάψ. D om | G διδασκαλίψ | ἀπολέσεις α. ταχ. cum C; AB οὕτως ἀπολεῖς αὐτούς. GD κατὰ τὸ δόγμα τοῦ Καλούρος (secundum senatusconsultum) ἀπολεῖς αὐτ. | σὺ cum CGD. AB om | GD om Θέλαιαν | AC διδάξωμεν | Λ οὐτ. ἀνάστ. λέγει | γενέσθ. cum CG; AB γίνεσθαι | ὅτι: GD ante ἦν ποι. | G ἀνέστημεν θεὸν ἐπαγνόντες | GD om ἀληθῆ

15. ταῦτα cum CD; ABG παρ' αὐτῶν (G add ταῦτα) καὶ | B πληρωθεὶς | Α πολλοῦ θυμοῦ καὶ ζῆλο. | AB εἰς τ. Ὀνησιφ. οὐκ. ἀπῆλθ. | G δημοσίου | Α δχλῶν ἵκανον καὶ ἔνδιλ. | λέγων cum ABD; CG add τῷ Παύλῳ | C Ἰκονιάτον | μοι: G add Θέλαιαν | θελήσῃ με cum AB; C θελη συγγενέσθαι μετ' ἔμοι, G θελήσῃ μοι τῆμαι | ἐπὶ (G praeceps οὖν): C πρός | Καστελλον cum AC; B Καστελλον; G Καστελλων; D om | καὶ πᾶς οὐρανούς cum AB (om γάρ) G

Note

Ανέγαγε τὸν μάγον· διέφθειρε γὰρ τὴμῶν πάσας τὰς γυναικας,
καὶ συνεπείσθησαν οἱ ὄχλοι.

¹⁶ Καὶ στὰς πρὸ τοῦ βῆματος ὁ Θάμυρις χραυγῇ μηγάλῃ
εἶπεν Ἀνθύπατε, ὁ ἄνθρωπος οὗτος, τίς ἐστιν οὐκ οἰδαμεν, ὃς
ἀγάμους ποιεῖ τὰς παρθένους· εἰπάτω ἐπὶ σου τίνος ἔνεκεν ταῦτα
διδάσκει. ὁ δὲ Δημᾶς καὶ Ἐρμογάνης εἶπον τῷ Θάμυρι Λέγε
αὐτὸν Χριστιανόν, καὶ οὕτως αὐτὸν ἀναφεῖς. ὁ δὲ ἀνθύπατος
ἴστησεν τὴν διάνοιαν αὐτοῦ καὶ ἐκάλεσεν τὸν Παῦλον λέγων Τίς
εί, καὶ τί διδάσκεις; οὐ γὰρ μικρῶς σου κατηγοροῦσιν. ¹⁷ Καὶ
ήρεν τὴν φωνὴν αὐτοῦ ὁ Παῦλος λέγων Εἰ ἐγὼ σήμερον ἀνακρί-
νομαι τί διδάσκω, ἀκούσον, ἀνθύπατε. Θεὸς ζῶν, θεὸς ἐκδυκή-
σεων, θεὸς ζηλωτής, θεὸς ἀπροσδεής, χρήζων τῆς τῶν ἀνθρώπων
σωτηρίας ἐπεμψέν με ὅπως ἀπὸ τῆς φθορᾶς καὶ τῆς ἀκαθαρσίας
ἀποσπάσω αὐτοὺς καὶ πάσης τίδονῆς καὶ θανάτου, ὅπως μὴ
ἀμάρτωσιν· διὸ ἐπεμψέν ὁ θεὸς τὸν ἑαυτοῦ παῖδα, διὸ ἐγὼ εὐαγ-
γελίζομαι καὶ διδάσκω ἐν ἐκείνῳ ἔχειν τὴν ἀλπίδα τοὺς ἀνθρώ-
πους, ὃς μόνος συνεπάθησεν πλανωμένῳ κόσμῳ, ἵνα μηκέτι ὑπὸ¹
κρίσιν ὀστεοῦ, ἀνθύπατε, ἀλλὰ πίστιν ἔχωσιν καὶ φόβον θεοῦ καὶ
γνῶσιν σεμνότητος καὶ ἀγάπην ἀληθείας. εἰ οὖν ἐγὼ τὰ ὑπὸ²
θεοῦ μοι ἀνακεκαλυμμένα διδάσκω, τί ἀδικῶ; ὁ δὲ ἀνθύπατος

(λέγει Ἀπόγαγε), similiterque D; C om | συνεπείσθησ. (G add αὐτῷ πάντες)
οἱ ὄχλοι cum ABG; C συνεπέστη πᾶς ὁ ὄχλος. D om

16. πρὸ cum ABG; C ἐπὶ | τίς (D unde) ἐστ. οὐκ οἰδ. cum C(D): ABG
οὐκ οἰδ. (G εἰδε) πόθεν ἐστ. | δις οὐρανος παρθένους cum CD (qui non patitur
virginem nubere); ABG οὗτος (G καὶ) οὐκ ἐξ γυναικα (BG om) γαμεῖσθαι (G γα-
μεῖ) παρθένος (BG τὰς παρθένους) | G εἰπάτω οὖν | ΑΒ τοῦτο | ΑΒ Δημ. δὲ
καὶ | Ἐρμ. (et Ἐρμ. ut supra sect. 12.): C add ὡς δὲ ἐνδε στόματος | οὐτ.
αὐτ. ἀναφεῖς cum B; Α οὐτ. α. ἀναλεῖς. C εὐθέως ἀπολέσης αὐτόν, D ut celentes
cum perdas. G ἀπολεῖται συντόμως | ἀνθύπατος: G τίγεμών | ΑΒ om αὐτοῦ |
D om ξιτη. τ. δ. α. | Β καλέσας | ΑΒΔ λέγων αὐτῷ | καὶ τί: G δ,τι |
Α μικρόν

17. G ἀνακρίνωμαι | Β ἀνθύπ. ἀκουσ. | Θεὸς ζῶν εχ απο C est | G ζε.
ἐκδ. post Ζε. ζηλ. ροι | D Deus omnipotens misit me pro salute hominum ut |
ἀπό: B ἐξ | C om τῆς απειλῆς. | καὶ πάσ. τίδον. (G add τε) καὶ (Α om)
θανάτου: C post ἀκαθαρσ. ροι | ὅπως μή (G μηκέτι): C θεα μηκέτι | ἀμάρ-
τωσιν cum ΑΒ; CG ἀμάρτωσιν | ἐπεμψέν ὁ θεός cum ABGD; C ἀπέστειλεν |
παιδα cum CD; G add Ἰησοῦν Χριστόν, ΑΒ Ἰησ. Χρ. τὸν υἱὸν αὐτοῦ | δε: Α
add ἐκεῖνος | Β πλανωμένον κόσμον, Α πλανωμένον κόσμοφ | μηκέτι: Β μή |
ἀλλα: Β δὲλλ' ήνα | πίστιν οὐρανος θεοῖς: C φόβον καὶ πίστιν | C ὑπὸ τοῦ θεοῦ |
ἀνακεκαλυμμένα cum C; ABG·ἀποκεκαλ. | ἀδικῶ cum ABD; CG add ἀνθύπατε | G

ἀκούσας ἐκελευσεν δεθῆναι τὸν Παῦλον καὶ εἰς φυλακὴν ἀποκατασταθῆναι, μέχρις οὗ εὐσχολήσας, φησίν, ἀκούσομαι αὐτοῦ ἐπιμελέστερον.

¹⁸ Ἡ δὲ Θάκλα νυκτὸς περιελομένη τὰ ψελια ἔδωκεν τῷ πυλωρῷ, καὶ ἀνοιγεῖσης αὐτῇ τῆς θύρας ἀπῆλθεν εἰς τὴν φυλακὴν· καὶ δοῦσα τῷ δεσμοφύλακι κάτοπτρον ἀργυροῦν εἰσῆλθεν εἰς τὸν Παῦλον, καὶ καθίσασα παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἤκουεν τὰ μεγαλεῖα τοῦ θεοῦ. καὶ οὐδὲν ἐδεούντει ὁ Παῦλος, ἀλλὰ τῇ τοῦ θεοῦ παρρησίᾳ ἐνεπολιτεύετο· κάκεινης ηὔξανεν τὴν πάστικ, καταφιλούσης τὰ δεσμὰ αὐτοῦ.

¹⁹ Ὡς δὲ ἔζητεῖτο Θάκλα ὑπὸ τῶν Ιδίων καὶ Θάμυρις ὡς ἀπολομένης αὐτῆς ἔδιναν κατὰ τὰς ὅδους, καὶ τις τῶν συνδούλων τοῦ πυλωροῦ ἐμήνυσεν ὅτι νυκτὸς ἐξῆλθεν. καὶ ἐξελθόντες ἀνήτασαν τὸν πυλωρόν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι πεπόρευται πρὸς τὸν ἔνιον εἰς τὸ δεσμωτήριον· καὶ ἀπελθόντες εὗρον αὐτὴν τρόπον τινὰ συνδεμένην τῇ στοργῇ. καὶ ἐξελθόντες ἐκεῖθεν τοὺς ὄχλους ἐπεσπῶντο καὶ τῷ ἥγεμονί ἐνεφάνισαν. ²⁰ Καὶ ἐκελευσεν ἄγεσθαι τὸν Παῦλον ἐπὶ τὸ βῆμα· τὴν δὲ Θάκλα ἐκυλίετο ἐπὶ τοῦ τόπου οὐδὲνδιασκεν καθήμενος ἐν τῇ φυλακῇ. ἐκελευσεν δὲ κάκεινην ἀχθῆναι ἐπὶ τὸ βῆμα· τὴν δὲ μετὰ χαρᾶς προσίει ἀγαλλιώ-

ἀκούσας ταῦτα | ἀποκαταστα. cum AB. C ἀπεχθῆναι, G βληθῆναι | οὐ cum AB; CG διν | εὐσχολήσας cum BG; Α ἀνσχολάσας, C εὐσχολίας | φησίν, ἀλ. α. ἀπιμ cum AB. C ἀπιμ ἀκούσει αὐτοῦ, G ἀκούσθηται αὐτ. ἀπιμ.

18. Φύλια cum AC, B φύλια; G ἐκατῆς ἐνώτια | ἀνοιγείσης: G ἡνο-
ξεν | C om αὐτῇ τῆς (G τὰς) θύρ. (G add καὶ) | δοῦσα: C ἔδωκεν | Α δε-
σμαφύλ | C ζωπτρον | Α ἀργυρέων, G ἀργυρέων | C καὶ εἰσῆλθεν | εἰς τὸν
cum AB; C πρός, G πρ. τὸν | G καθεσθεῖσα | ἤκουεν cum C; ABG ἤκου-
σεν | καὶ (B om) οὐδ. (B add δὲ) δὲ: G corrupτε καὶ ᾧς οὐδὲν ἔδωκεν (emendat ἔδειλε) πάσχειν | παρρησίᾳ cum AC; B praeit χάριτι, G βοηθείᾳ | G
ἐποιετεύετο

19. Ιδίων: G corrupτe Ἰουδαῖον, ex Metaphraste corrigit οἰκεῖων | Θά-
μυρις cum AB. C Θαμύριον, G Θαμύρεος | G ἀπολυμένης | ἔδιναν cum
AB; CG ἔδωκετο (G post ὅδους) | καὶ τις cum CG: B om καὶ | G ἐμήνυσεν
αὐτοῖς | ἐξελθόντες cum C; ABG om | G ἀνήτασαν | C om αὐτοῖς ὅτι | BC
δεσμωτήριον | ἀπελθόντες. cum C. Α ἀπῆλθον καὶ καθώς; BG ἀπῆλθον καθώς
εἶπεν αὐτοῖς, καὶ | G om τρόπον οὐδεις στοργῇ | C om ἐκεῖθεν | τ. δ. ἐπε-
σπῶντο (G -σπάσαντο) cum AB(G); C ἐπεσπάσαντο τ. δ. | B τὸν ἥγεμόνα ἐνερ.

20. ΑΒ τ. Παῦλ. ἄγεσθ. | ἔδιναν καθήμενος cum ABG (sed G add ὁ
Παῦλ. post φυλακῇ): C ἐκαθίζετο δ Παῦλος καὶ ὔδιναν | ἐκλ. δὲ cum C.
ABG δὲ (G add ἥγεμόν) ἐκλ. | G κάκ. ἄγεσθαι | C om τό | προσίει cum

μένη. ὁ δὲ ὄχλος προσενεγχόντος τοῦ Παύλου περισσοτέρως ἔβοι
Μάγος ἐστίν, αἵρε αὐτὸν. τὸ δέ τοις ὅσιοις ἔργοις τοῦ Χριστοῦ· καὶ συμβούλιον ποιή-
σας προσεκαλέσατο τὴν Θέκλαν καὶ εἶπεν αὐτῇ Διὰ τί οὐ πεθεῖ
κατὰ τὸν Ἰκονιέων νόμον Θάμυρι; ή δὲ εἰστήκει Παύλῳ ἀτενί-
ζουσα· τῆς δὲ μὴ ἀποκρινομένης, η̄ μήτηρ αὐτῆς ἀνέκραγεν λέ-
γουσα Κατάκαιε τὴν ἄνομον, κατάκαιε τὴν ἄνυμφον μέσον θεά-
τρου, ἵνα πᾶσαι αἱ ὑπὸ τούτου διδαχθεῖσαι φοβηθῶσιν γυναῖκες.

²¹ Καὶ ὁ ἡγεμὼν ἐπαθεὶς μεγάλως, καὶ τὸν μὲν Παῦλον φρα-
γελλώσας ἔβαλεν ἔξω τῆς πόλεως, τὴν δὲ Θέκλαν ἔκρινεν κατα-
καῆναι· καὶ εὐθέως ὁ ἡγεμὼν ἀπίει ἐπὶ τὸ θέατρον· ὁ δὲ πᾶς
ὄχλος ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν θεωρίαν Θέκλης. η̄ δὲ ὡς ἀκινὸς ἐν ἐρήμῳ
περισκοπεῖ τὸν ποιμένα, οὗτως ἐκείνη τὸν Παῦλον ἐξήτει· καὶ
ἐμβιβλέψασα εἰς τὸν ὄχλον ἦδεν τὸν κύριον καθήμενον ὡς Παῦλον,
καὶ εἶπεν Ὡς ἀνυπομονήτου μου οὕστης ἥλθεν Παῦλος θεάσασθαι
με· καὶ προσεῖχεν αὐτῷ ἀτενίζουσα· ὁ δὲ εἰς οὐρανοὺς ἀνέι.

²² Αἱ δὲ παιδίσκαι, καὶ παρθένοι ἤνεγκαν τὰ ἔνδυτα ἵνα Θέκλα κα-
τακαῆ. ὡς δὲ εἰσῆλθεν γυμνή, ἐδάκρυσεν ὁ ἡγεμὼν καὶ ἐθαύ-

AB; C ἀπει, G ἀπίει | G ἀγαλλομένη | προσενεγ. cum C. ABG προσε-
χόντος | AB πάλιν τοῦ Π., G τοῦ Π. πάλιν | Μάγ. οὐδεὶς αὐτὸν cum ABG;
C Αἵρε α., μάγ. ἐστ. | AB ἡδέως οὖν ἥκουσεν (G ἥκουσεν) αὐτοῦ διὰθύπει τ.
Ὥειος αὐτοῦ ἔργ. | προσεκαλέσατο cum C; reliqui ἔκάλεσεν (-ει) | καὶ εἶπεν
αὐτῇ cum C; G λέγων αὐτῇ, AB λέγων | πεθεῖς cum C. AB λαμβάνεις, G
γαμεῖς | Ἰκονιέων (-ιαῖν C): AG τῶν Ἰχ. post νόμ. | AB Θάμυριν, G τῷ
Θάμυρι | μή: G οὐδέν ex Bas. Seleuc. suppletum | η̄ μήτηρ cum ABD; CG
praeem Θεοκλεία (-χλα) | C ἀνέκραξεν | μέσον cum C; ABG ἐν μέσῳ (G add
τοῦ) | Α θεάτρῳ | CG γυναῖκε φοβητῶ.

21. C Ἐπαθεὶς δὲ ὁ ἡγ. | B om μὲν | ἔβαλεν ζ. τ. π. cum AB; G ἔξεβ.
τῆς π., C έξω τ. π. έβ. | G κατέκρινεν πυρίκαστον | ὁ ἡγεμὼν cum AB; G
ὁ ἡγέμων ἀναστάτες; C ἀνέστη καὶ ἀπίει cum ABC: G ἀπῆλθεν | ἐπὶ τὸ cum
AB; CG εἰς τό | δὲ πᾶς cum AB; CG καὶ πᾶς δὲ | C ἀπῆλθεν | ἐπὶ τὴν
cum AB; CG εἰς τὴν | θεωρ. cum AB; C θέαν, G ἀνάγκην τῆς θέας |
G η̄ δὲ Θέκλα καθάπτερ | Α περιοχ. τὸν (C om) ποιμ. ἐν ἐρήμῳ | ἐκείνη cum
AB; G κάκεινη, C καὶ αὐτῇ | ἔζητει cum AB; C περιεσκόπει; G om | G ἀρ-
βιλέψως | θεωρ. cum BCG; Λ εἰδεν | G ὡς τὸν Παῦλ. | καὶ εἶπεν cum AB; G
add Θέκλα, G ἐν θεατῇ | G om Ὡς | G δὲ Παῦλ. | ἀνέις cum AB; CG ἀπίει,
et G add θεωρούσης αὐτῆς

22. ABG αἱ (G αἱ) δὲ παιδεῖς καὶ παρθ. (sed D mulieres et puellae) | τὰ
(AB om) ἔνδυτα: GD ἔνδυτα καὶ χόρτον | G ἵνα η̄ θ. καῆ | εἰσῆλθεν cum AB; C
εἰσηργήθη, G εἰσηγήθη, D adducta est | καὶ ἔδωκεν οὐδεὶς δύναμεν cum C; D
mīrabatque quae esset in ea patientia et amissi virtus. AB ἐπὶ τῷ κάλλει αὐτῆς, G

μασσεν τὴν ἐπ' αὐτῇ δύναμιν. Στρωσσαν δὲ τὰ ἔνδια οἱ δῆμοι ἐπιβῆναι τῇ πυρῷ· ἡ δὲ τύπον σταυροῦ ποιησαμένη ἐπέβη τῶν ἔνδιων· οἱ δὲ ὑφῆψαν. καὶ μεγάλου πυρὸς λάμψαντος οὐχ ἦψατο αὐτῆς· ὁ γάρ θεὸς σπλαγχνισθεὶς ἦχον ὑπόγαιον ἐποίησεν, καὶ νεφελὴ ἄνωθεν ἐπεσκέπασεν ὕδατος πλήρης καὶ χαλάζης, καὶ ἔξεχύθη πᾶν τὸ κῦτος, ὡς πολλοὺς κινδυνεῦσαι τοῦ ἀποθανεῖν καὶ τὸ πῦρ σφεσθῆναι, τὴν δὲ Θέκλαν σωθῆναι

²³ Ἡν δὲ ὁ Παῦλος νηστεύων μετὰ Ὁνησιφόρου καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τῶν τέκνων· ἐν μνημεώ ἀσινῷ, ὡς ἀπὸ Ἰκονίου εἰς Δάφνην πορεύεται. ἤνεκα δὲ ἡμέραι πολλαὶ ἐγίνοντο, νηστεύοντες οἱ παιδεῖς εἰτον τῷ Παύλῳ Πεινῶμεν, καὶ οὐχ εὔρομεν ἄρτους ἀγοράσαι κατέλιπον γάρ τὰ τοῦ κόσμου ὁ Ὁνησιφόρος καὶ Παῦλος ἥκολούθησεν πανοικέ. Παῦλος δὲ ἀποδυτάμενος τὸν ἐπειδύτην εἶπεν "Ὕπαγε, τάκον, ἀγόρασσον ἄρτους πλεοναῖς καὶ φέρε. ὡς δὲ ἡγύροις εἴ τις εἶπεν Θέκλα, ποῦ πορεύῃ; η δὲ εἶπεν Παῦλον δώκω, ἐκ πυρὸς σωθεῖσα. καὶ ὁ παις εἶπεν Δεῦρο, ἀπαγάγω σε πρὸς αὐτόν· στενάζει γάρ περὶ σοῦ καὶ προσεύχεται ἡμέρας Ἑ.

κ. ἔναύμιλ τὴν δύναμιν τοῦ καλλους αὐτῆς | C τὰ ἔνδια ποει οἱ δῆμοι ποι | ἐπιβῆναι cum A: B πρεστ καὶ ἐπέτρεψαν αὐτῇ, C καὶ ἐκδιενεστεν αὐτῇ, G καὶ ἐκδιενεστεν αὐτῇ οἱ δῆμοι (omisso οἱ δῆμοι), D υγεθεσι eam |. τῇ πυρῷ cum ABGD; C ἀπ' αὐτά | BG τὸν τύπον | B τοῦ σταυροῦ | AB ποτήσασσον ετ ἐπει τὰ ἔνδια | G οἱ δὲ δῆμοι ὑφῆψι. τὸ πῦρ. καὶ μεγάλης πυρᾶς ἐνλαμψάσης | ἦψατο cum ABG: C ἥπτετο | αὐτῆς cum AB; CG add τὸ πῦρ | ἦχον cum ABG; C ἦχος | ὑπόγαιον cum BC; A - γεον, G - γεον | A ὕδατ. ἐπεσκέπασ. (G ὑπεσκέπασ) ἔνω | AB οι πλήρης ιαզε κύτος (G add τοῦ ἐδάφους) | κινδυνεῦσαι τοῦ (G καὶ) ἀποδ. cum ABG; C κινδυνεύσαστας ἀποδ. | καὶ τὸ (G add μέν): C τὸ δέ | τὴν δ. Θ. σωδ. cum ABGD; C οι

23. C οι ὁ | αὐτοῦ: C ποει τέκνων ποι | κατεψι cum C; AB ἀνοίκτε; G οι | ὡς cum C; AB δὲ ὁδῷ ἐν ἧ, G δὲ ὁδῷ δταν | G ἐπορεύοντο | ἡμ πολλαὶ ἐγίν. cum C: A τὴν πο. παρῆλιον, B τὴν δτῆλιον ιεναῖ, G πολλὰς ἡμέρας ἐποίησαν | νηστεύοντες cum ABG: C νηστεύοντας αὐτῶν | οἱ π. εἰτον (G εἰτον οἱ π.) cum ABG: C εἰτον οἱ παιδ. Ὁνησιφόρου | G Πάτερ, πεινῶμεν | C οι κ οὐχ εύρομεν (G ἔχομεν πόδεν) ἄρτ. ἄγ. | C καταλεπτε γέρ, G τὴν γάρ καταλεψίας | AB οι ὁ | Παύλ. (G τῷ Π.) ἥκολούθησεν (-θει G) cum ABG; C ἥκολού-η (sic) Π. | B οι πανοκεί (G -κει) | AB ἀπεδύσαστο ετ καὶ εἶπεν | ἐπειδύτην cum C; BG add αὐτοῦ, A ἑαντοῦ | εἶπεν cum AB: C add ἐντ αὐτῶν, G τῷ παιδίρ | B ἀγόραστε | AB φέρε ἡμέν | G ηγόραστε δ π. τοὺς ἄρτους | CG ίθεν | G τ. γετ. αὐτοῦ | κ εἶπεν cum AB; C add ὁ παις, G αὐτῇ | A πορεύει | η δέ: A καὶ | A Παύλῳ | σωδεῖσα: Α φυγούσα | κ. ὁ π. εἰτον cum ABG(D): C εἰτον δὲ αὐτῇ ὁ παις | A ἀπάγο (sic) σε | γάρ: A add ἥδη, idem G αυτε ἡμέρας | προσεύχεται cum CD: ABG add καὶ νηστεύει

²⁴ Ἡ δὲ ἐπέστη ἐπὶ τῷ μνημεῖον, ὅπου ἦν Παῦλος κεκλικώς τὰ γόνατα καὶ προσευχόμενος καὶ λέγων Σῶτερ Χριστέ, μή ἀψάσθω Θέλης τὸ πῦρ, ἀλλὰ παράστα αὐτῇ, ὅτι σῆ στιν. ἡ δὲ ὁπισθεν ἑταῖρος τοῦ φίδιος Πάτερ, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὁ τοῦ ἀγίου σου παιδὸς πατήρ, εὐλογῶ σε ὅτι ἔσωσάς με, ἵνα Παῦλον ἴδω, καὶ ἀναστὰς Παῦλος εἶδεν αὐτὴν καὶ εἶπεν Θεὲ καρδιογνῶστα, ὁ πατήρ τοῦ χυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εὐλογῶ σε ὅτι ὁ γῆρετισάμην ἐτάχυνάς μου ἐπακούσας.

²⁵ Εἶχον δὲ ἄρτους πάντες καὶ λάχανα καὶ ὄδωρ, καὶ εὐφραίνοντο ἐπὶ τοὺς ὄστρις ἔργοις τοῦ Χριστοῦ, καὶ εἶπεν Θέλα Παῦλῳ Περικαροῦμαι καὶ ἀκολουθήσω σοι ὅπου δὲ ἂν πορεύῃ. ὁ δὲ εἶπεν· Ο καιρὸς αἰσχρός, καὶ σὺ εὔμορφος· μή ἀλλος σε περασμὸς λήψεται χείρων τοῦ πρώτου, καὶ οὐχ ὑπομείνῃς ἀλλὰ δειλανδρήσῃς. καὶ εἶπεν Θέλα Μόνον δός μοι τὴν ἐν Χριστῷ σφραγίδα, καὶ οὐχ ἀψεταί μου πειρασμός. καὶ εἶπεν Παῦλος Θέλα μακροθύμησον, καὶ λήψῃ τὸ ὄδωρ.

²⁶ Καὶ ἀπέπεμψεν Παῦλος Ὀνησιφόρον πανοικὶ εἰς Ἰκόνιον,

²⁴ Ἡ δὲ cum C: ABG ὡς δὲ | G ἐπέστη ἡ Θέλα | ἐπὶ: C om | δπου οὐδεὶς λέγων εἰς C. ABG Παῦλῳ (-λου G) κεκλικότι τὰ γόν. (G τὰ γ. κεκλικότος) καὶ προσευχόμενῳ (-νου G) καὶ λέγοντι (-ντος G) | Σῶτερ Χρ. cum C: Α Πάτερ νιέ (δημε?), G Πάτερ ὅγις, κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Β Πάτερ καὶ νιέ καὶ ἄγιον πνεῦμα, θεότης μία | Α ἀψάτω | G τὸ πῦρ Θέλας | παράστα εἰς C; G παράστην. ΑΒ πάρεστα (Β - σο) οπίσσο αὐτῇ | σή: G δούλη σου | τὶ δὲ cum CG. ΑΒ αὐτῇ | C δπισθεν αὐτοῦ | Πάτερ cum AC. G λέγουσα Δέσποτα κύριε, Β Πάτερ τοῦ χυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἄγιον πνεῦμα | Β om δ τοῦ ἀγίου (G ἀγαπητοῦ καὶ ἀγίου) σου παιδ. (G παιδ. σου, Α τοῦ παιδ. τοῦ ἀγ. σ.) πατήρ (-τερ G) | ἔσωσ. με cum ΑΒ: CG add ἐκ τοῦ (G om) πυρός | Β δ Παῦλος | ΑΓ θεῖν | αὐτήν: C Θέλαντοςθεσσαν | δ πατήρ (G πάτερ) τ. κ. ἡμῶν (G μου) Ι. Χριστοῦ: ΑΒ πάτερ καὶ νιέ (Β add καὶ πνεῦμα ἄγιον) | δ: ΑΒ δὲ | γῆρετισάμην cum C (-ησάμην), G γῆράτησα: ΑΒ ἡτησάμην σοι | ἐτάχ. μ. ἐπαχ. cum C: ΑΒ ἐτάχ. μοι καὶ εἰσήκουσάς μου, G ζωκάς μοι.

²⁵ Εἶχον δὲ cum C. ABG praem Καὶ ἦν ἔσω ἐν τῷ μνημείῳ (AB add δὲ) ἀγάπη πολλή, Παῦλου ἀγαλλιαμένου καὶ Ὀνησιφόρου καὶ πάντων, item D Et facit enim gaudium magnum in memoriis. | C om καὶ ὄδωρ | Παῦλος: C τῷ Π., G πρὸς τὸν Παῦλον | Περικαροῦμαι cum ABC; D Ioudas me. G Περικαροῦ (laetare) | αἰσχρός: ΑΒ add ἐστιν | G γυνὴ εὔμορφ. | G μή σε ἔλλ πειρ. λάβοις (Β πειρ. λήψ. σε) | C χείρον | G οὐχ ὑπομείνεις ἀλλὰ δειλάσσεις | Θέλα: G αὐτῷ Θ., C Θ. Παῦλῳ | C om Μόνον | Α μοι δός | G δ Παῦλ. τῇ Θέλαρι Μακροῦ. | τὸ ὄδωρ (D Ianacon regeneratiois): G τῇ δωρεάν τοῦ Χριστοῦ

²⁶ G ἐπεμψεν Π. τὸν Ὀν. εἰς τὸν οὐκον αὐτοῦ πανοικεί | ΑΒ Ὀνησ. Παῦλ.

καὶ οὗτος λαβόμενος Θέκλης εἰς Ἀντιόχειαν εἰσῆλθεν. ἅμα δὲ τῷ εἰσέρχεσθαι αὐτούς, συριάρχης τις Ἀλεξανδρος ὄνοματι ίδων τὴν Θέκλαν ἡράσθη αὐτῇς, καὶ ἐξελιπάρει τὸν Παῦλον χρήμασι καὶ δώροις. ὁ δὲ Παῦλος εἶπεν Οὐκ οἶδα τὴν γυναῖκα τὴν λέγεις, οὐδὲ ἔστιν ἐμή. ὁ δὲ πολὺ δυνάμενος, αὐτὸς αὐτῇ περιπλάκη εἰς τὸ ἀμφορδον· ἡ δὲ οὐκ ἤνεγκετο, ἀλλὰ Παῦλον ἔζητε. καὶ ἀνέκραγεν πικρῶς λέγουσα Μή βιάσῃ τὴν ξένην, μὴ βιάσῃ τὴν τοῦ θεοῦ δούλην. Ἰκονιέων εἰμὶ πρώτη, καὶ διὰ τὸ μὴ θέλειν με Θάμυριν, ἐκβέβλημαι τῇς πόλεως. καὶ λαβομένη τοῦ Ἀλεξάνδρου περιέσχισεν αὐτοῦ τὴν χλαμύδα καὶ περιείλεν αὐτοῦ τὸν στέφανον, καὶ ἔστησεν αὐτὸν θρίαμβον.²⁷ Ο δὲ ἅμα μὲν φιλῶν αὐτήν, ἅμα δὲ καὶ αἰσχυνόμενος τὸ γεγονός, προσῆγαγεν αὐτὴν τῷ ἡγεμόνι, κάκείνης ὄμολογησάσης ταῦτα πεπραχέναι κατέκρινεν αὐτὴν εἰς θηρία. αἱ δὲ γυναικες ἐξεπλάγησαν καὶ ἀνέκραξαν παρὰ τὸ βῆμα Κακὴ χρίσις, ἀνοσίᾳ χρίσις. ἡ δὲ γῆτήσατο τὸν ἡγεμόνα ίνα, φησίν, μέχρις οὐ θηριομαχήσω

εἰς | κ. οὗτος (C οὗτος): G αὐτὸς δε | λαβόμενος cum ABG; C παραλαβὼν | Θέκλης cum B; ACG τὴν (A om) Θέκλαν | εἰσῆλθεν (A ante εἰς ροι): G ἀπει | τῷ, ut G: B τό, C τοῦ, Α om | G ἔρχεσθαι | αὐτούς cum C: AB add εἰς Ἀντιόχειαν, G ἐν τῇ πόλει | συριάρχης cum C. ABG Σύρος | ὄνοματι: AB Ἀντιοχέων πρώτος, G ὄνομ· Ἀντιοχέων πρωτοπόλιτης, πολλὰ ποιῶν ἐν τῇ πόλει διειλη ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ· | G καὶ ίδων | AB om τ. Θέκλ. | ABG ἔργησεν αὐτήν | G δώροις πολλοῖς | G εἰπεν αὐτῷ | AB om τὸν (G ταύτην τὴν) λέγ. | G οὐδὲ γάρ | C ἐμῇ ἔστιν | εἰς τ. ἄμφ.: G φιλῶν αὐτὴν ἐν τῷ ἀμφόδῳ | CG ἀνέκραξε et C add Θέκλα καὶ λέγουσα: AB om; G πραιετ ἐν φωνῇ μεγάλῃ | C bis βιάζουν | AG με τὴν ξένην | G με τὴν τοῦ | Θάμυριν cum AB, CG γαμη-
δῆκαι Θάμυριν (G -ρι) | G τ. πόλ. μου | G ἐπιλαβομένη | τοῦ Ἀλεξ. cum AB; CG τὸν Ἀλεξανδρὸν | αὐτοῦ τὴν: G om αὐτ. | περιεῖλ. α. τ. στ. cum C; ABG τὸν σ. αὐτοῦ (G ροι post κεφαλ.) ἀφείλετο (G - λατο) τῇς (G ἀπό τῆς) κεφαλῆς | G θρίαμβ. ἐπὶ πάντων

27. Ο δέ: G add Ἀλεξανδρος | αὐτήν: AB ante ἅμα μὲν ροι | τὸ γεγονός: AB add αὐτῷ | προσῆγαγ. cum ABGH; C προσῆγεκεν | G τῷ ἡγεμ. αὐτήν | ταῦτα: Α αὐτά | post κατέκρινεν codex Grabii hiat; rursus incipit Τῶν δὲ λεγουσῶν i. e. sect. 32. Post supplevit lacunam Thom. Hearne (H). | εἰς θηρία cum ABD (dannavit eam ad bestias): CH add βληθῆναι | ἐξεπλάγ. cum ABH: C ὀλαλυζεῖν | Η ἔκραξαν, G ἀνέκραγον | παρά cum BCH; Λ ἐπὶ | βῆμα: Η add τοῦ ἡγεμόνος | ἀνοσίᾳ: Α ἀνόσιος | χρίσις cum CH (Κακ. τῇ χρ. ἀνοσ. τῇ χρίσ.) : Α κριτής, B om | Η δέ: CHD add Θέκλα | ίνα, φησίν, μ. οὐ (B ίν) θηριομαχῆσω (Α - χώ) μείνω (Β τηρηθώ) ἀγνή cum AB. C ίνα ἀγνή μείνη μ. οὐ θηριομαχῆσαι, Η μέχρις διαν ἔχει θηριομαχῆσαι, μεῖναι αὐτὴν

μείνω ἀγνή· καὶ τις Τρύφαινα, ἡς ἡ θυγάτηρ ἐτεθνήκει, Ἐλαβεν αὐτὴν εἰς τήρησιν, καὶ εἶχεν εἰς παραμυθίαν.

²⁸ Ἡνέκα δὲ τὰ θηρία ἐπόμπευεν, ἐπεδησαν αὐτὴν λεαίνη πικρῷ, καὶ ἡ Τρύφαινα ἐπικοιλούθει αὐτῇ. ἡ δὲ λέαινα ἐπάνω καθεξομένης Θέκλης περιελειχεν αὐτῆς τοὺς πόδας, καὶ πᾶς ὁ ὅχλος ἔξιστατο· ἡ δὲ αἰτία τῆς ἐπιγραφῆς αὐτῆς ἡνὶ Ἱερόσυλος. αἱ δὲ γυναῖκες ἔκραξον ἄνωθεν Ἀνοσίᾳ κρίσις γίνεται ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. καὶ ἀπὸ τῆς πομπῆς πάλιν λαμβάνει αὐτὴν ἡ Τρύφαινα· ἡ γάρ θυγάτηρ αὐτῆς Φαλκονίλλα τὴν τεθνεῶσα, καὶ κατ’ ὄναρ εἴπεν αὐτῇ Μῆτερ, τὴν ἔνην ταύτην Θέκλαν ἔξεις εἰς τὸν ἔμπον τόπον, ἵνα εὑξηται περὶ ἐμοῦ καὶ μετατεθῶ εἰς τὸν τῶν δικαίων τόπον.

²⁹ "Οτε δὲ ἀπὸ τῆς πομπῆς ἐλάμβανεν αὐτὴν ἡ Τρύφαινα, ἂμα μὲν ἐπένθιε ὅτι ἔμελλεν εἰς τὴν αὔριον θηριομαχεῖν, ἂμα δὲ καὶ στέργουσα ἐμπόνως ὡς τὴν θυγατέρα Φαλκονίλλαν εἴπεν Τέχνον μου δεύτερον Θέκλα, δεῦρο πρόσευξαι ὑπὲρ τοῦ τέλου μου, ἵνα ζήσεται εἰς τοὺς αἰώνας· τοῦτο γάρ εἶδον ἐν ὕπνοις.

ἀγνήν | BH add τις γυνή (vidua, H add πλουσία) ὄνοματι Τρύφ. (D semper Tristina. AB add πλουσία, D dives valde) | ἡς ἡ θυγ. ἐτεθνήκει (CH τεθνήκει, H add ὄνοματι Φαλκονίλλα): C post τήρησιν ροι | Η Ἐλαβ. τὴν Θέκλαν εἰς παραμυθάκην | CH εἶχεν αὐτήν

28. Ἡνέκα etc cum ABH. C Ὡς δὲ ἐπ. τὰ θηρ. | ἐπεδησαν cum B; A -σσεν; C προσθεισαν; Η ἀπέλησαν (-λυσαν;) | αὐτὴν λε. πα. cum A. BCH αὐτῇ (H ἐπ' αὐτῇ) λέαιναν πικράν | BCH ἡ δὲ (H καὶ ἡ) βασιλισσα Τρύφ. | αὐτῇ (C add ἀπόσ) : H ἔως οὐ εἰσῆλθεν εἰς τὸ θεάτρον | καθεξομένης cum AH (add τῆς): BC -μένη | αὐτ. τ. ποδ. cum B. ACH τ. π. αὐτ. | H τῆς ἐπιγραφῆς (etiam C om αὐτῆς) ἡνὶ αὐτῇ | γυναῖκες cum CD; ABH add μετὰ τῶν τάκενων (H add αὐτῶν) | ἔκραξον ἄνωθεν cum AB, item (ἔκραξον ἄνωθεν λέγουσαι) H: C ἀνέκραξαν λέγουσαι Ὡ | Λ ἀνόσια omisso κρίσις: H ἀνώσια κρίσις, ὅτι ἀνόσια κρίσις | H ἀπὸ τοῦ πρετορίου | πάλιν λαμβ. cum AB (H λαμβ. αὐτ. πάλιν): C Ελαβεν et post ἡ Τρύφ. ροι πάλιν | Λ Φαρκονίλλα ετ τεθνηκοίτα: H ἡ δὲ θυγ. τῆς Τρυφαίνης τὴν τεθνηκίαν κατ’ ὄναρ | ταύτην cum C. AB τὴν ἔρημον. H Μῆτ. μου, τὴν ἔρημον τὴν ξέν. Θέκλαν | εὗξ. πε. ἐμ. καὶ cum C: ABH ὑπὲρ ἐμ. εὗξ. (BH προσευξή) ὅπως (H καὶ)

29. δέ: ABH οὖν | πομπῆς: Α νομῆς, B πραετ τῶν θηρίων | AB om ἡ Τρύφ. | H sic: ἀπὸ τοῦ πρετορίου ἡ Τρύφ. παραμιθεν τὴν Θέκλαν | B ἐπένθ. δ. μέν | εἰς τ. αὔριον: Α ἐπὶ τ. αὔρ. (post θηρομ.), B τῇ ἐπαύριον, H τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ | H θηριομαχῆσαι ἡ Θέκλα | δὲ καὶ: H om καὶ | CH om ἐμπόν. ὡς | Α θυγατέρων et CH add αὐτῆς | Α Φαρκονίλλαν, H Φαλκονίλλαν, C -γλαν | H εἴπεν αὐτῇ | AB om εἰς τ. αἰών. | εἰδ. ἐν ὕπνοις cum AB. C ἐν τῷ ὕπνῳ μου θεον | H sic: Τέ. μ. δ. Θέ. πρόσευξαι τῷ θεῷ σου ἵνα ζήσῃ

ἡ δὲ μηδὲν μελλήσασα ἡρεν τὴν φωνὴν καὶ εἶπεν Ὁ θεὸς ὁ ὑψίστος, δός αὐτῇ κατὰ τὸ θελημα αὐτῆς, ἵνα τῇ θυγάτηρι αὐτῆς Φαλκονίλλα ζήσεται εἰς τοὺς αἰώνας. καὶ ταῦτα εἰπούσης Θέκλης ἐπένθει ἡ Τρύφαινα ἐπέχουσα τοιοῦτον κάλλος εἰς θηρία βαλλόμενον.

³⁰ Καὶ ὅτε ὅρθρος ἐγένετο, ἥλθεν ὁ Ἀλέξανδρος παραλαβεῖν αὐτήν, αὐτές γάρ εἶδον τὰ κυνήγια, λέγων Ὁ τῆρεμάν κάθηται καὶ ὁ ὄχλος θορυβεῖ τῷ μέρει· δός ἀπαγάγω τὴν θηριομάχον. ἡ δὲ Τρύφαινα ἀνέβασεν ὥστε καὶ αὐτὸν φυγεῖν, λέγουσα Φαλκονίλλης μου δεύτερον πάνθος ἐπὶ τῆς οὐκέτι μου γίνεται, καὶ οὐδεὶς ὁ βοηθῶν· οὔτε τέκνον, ἀπέθανεν γάρ, οὔτε συγγενής, χήρα γάρ εἴμι. ὁ θεὸς Θέκλης, βοήθησον αὐτῇ.

³¹ Εὐθέως δὲ πάμπει ὁ τῆρεμάν ἄκτον ἵνα θέλαια ἀχθῇ. ἡ δὲ Τρύφαινα λαβομένη αὐτὴν τῆς χειρὸς εἶπεν Τὴν μὲν θυγατέρα μου Φαλκονίλλαν ἀπέγγαγον εἰς τὸ μυημεῖον· σὲ δέ, Θέλαια, εἰς τὸ θηριομαχεῖον ἀπάγω. καὶ εἶδάρυσσεν Θέλαια πυρῶς, λέγουσα Κύριε ὁ θεὸς φέρε ταπεύω, ἐφ' ὃν ἐγὼ κατέφυγα, ὁ βισσάμενός με ἐκ πυρός, ἀπόδος μισθὸν Τρυφαίνη τὴν δούλην σου συμπαθητὸν τέκνον μου Φαλκονίλλα· τοῦτο γάρ θεον καὶ ὑπνούς | τῇ δέ: CH add Θέλαια | μηδέν: CH μή | CH ἐπῆρεν τ. φ. αὐτῆς | καὶ εἶπεν: Η πρεμ πρὸς τὸν θεόν | Ὁ δέ δὲ νῦν. cum C: Β add δὲ δέδεις δὲ αἰδίνος: Α Ὁ δέ. τὸν πατέραν, δὲ ιδεῖς τοῦ νύκτον, Η Κύριε δὲ δέδεις δὲ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, δὲ ιδεῖς τοῦ νύκτον, κύριε Ἰησοῦ Χριστέ | αὐτῇ: C τῇ Τρυφαίνῃ | αὐτῆς: CH σου | Α Φαρκονίλλα, Σ Φαλκονίλλα, Η Φαλκονίλλα | Η ζῆσῃ | C om Θέκλης | ἐπέχουσα: Β βλέπουσα | C πρὸς θηρία | Η sic: καὶ ἀκούσασσα ταῦτα τῇ Τρ. ἐπένθει θερούσσα τοιεῦτον etc.

³⁰. ΑΒ om δ | Η δ Ἀλ. εἰς τὴν οὐκέτι τῆς Τρυφαίνης τοῦ παρατηνὸν Θέλαιαν |. Η τὰ κυνηγέσια λέγ. πρὸς τὴν Τρύφαιναν | Η δός δπας | Β ἔκραξεν, Η add μέγα | ΑΒΗ ὥστε φυγεῖν αὐτὸν (Η τὸν Ἀλέξανδρον) | C -νδῆς, Α Φαρκον., Η Φαλκονίλλα | ΑΒ om μου: Η θεον | ΑΗ πάνω. μοι ἔπειτα (Η μοι πάνω. εἰς) τὴν οὐκέτι, Β ἐπὶ τὴν οὐκέτι μου πάνθος | οὔτε prius: C οὐ | Η sic: οὐκ ἀνήρ, χήρα γάρ εἴμι· οὐ τέκνον, ἀπέθ. γάρ. | CH Ὁ δέ. Θέ. τοῦ τέκνου μου, βοήθ. Θέλαιαν (Α αὐτήν, Η τῇ Θέκλῃ et add ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ τῆς ἀνάγκης)

³¹. Εὐθέως δέ cum C: ΑΒΗ Καὶ | ἄκτον cum C; D stralorem sumit; ΑΒΗ στρατιώτας | ΑΒΗ om Θέλαια | λαβομένη οὐκείς εἶπεν cum C(D): ΑΒ (similiter Η) οὐκ ἀπίστη, ἐλλὰ αὐτῇ λαβ. τῆς χ. αὐτῆς ἀνήγαγεν λέγουσα | Α θυγατέραν | C -νλαν, Α Φαρκον. | ΑΒ εἰς τὸ μνῆμα | Η τέκνον μου Θέλαια | ΑΒ εἰς τὸ θηριομαχεῖον, Η εἰς θηριομαχεῖον | πυρῶς: ΑΒ add καὶ ἐστέναξεν πρὸς κύριον | Η sic: καὶ φόνησεν Θέλαια πρὸς κύριον καὶ ξελαυσσεν πυρῶς, στενάξουσα πυρῶς καὶ λέγουσα | ΑΒ om Κύριε | φ cum ABD; CH εἰς δν | CH κατέφυγον | Η ἐν τοῦ πυρός | ἀπόδος (D reddē): C δός | Β τὸν μαδόν, Η μασ. ἀγαθόν | ΑΒ τῇ δούλῃ | συμπαθησάσῃ cum ΑΒΗ (Η sic: τῇ Τρυφένῃ

σάση, καὶ ὅτι ἀγνήν με ἐτίγησεν. ³² Θόρυβος οὖν ἐγένετο καὶ βοὴ τοῦ δῆμου καὶ τῶν γυναικῶν ὁμοῦ καθεσθεισῶν, τῶν μὲν λεγόντων Τὴν ἵερόσυλον εἰσάγαγε· τῶν δὲ λεγουσῶν Ἀρθήτῳ τὸ πόλις ἐπὶ τῇ ἀνομίᾳ ταύτῃ· αἱρε πάσας ἡμᾶς, ἀνθύπατε· πικρὸν θέαμα, κακὴ κρίσις.

³³ Ἡ δὲ Θέαλα ἐξ χειρὸς Τρυφαινῆς ληφθεῖσα ἔξεδύθη καὶ ἐλαβεν διαζώστραν καὶ ἐβλήθη εἰς τὸ στάδιον. καὶ ἀπελύθησαν ἐπ’ αὐτὴν λέοντες καὶ ἄρκοι καὶ πικρὰ λέαινα. ή δὲ λέαινα προσδραμοῦσα εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς ἀνεκλίθη· ὁ δὲ ὄχλος τῶν γυναικῶν ἐρόσεν μέγα. καὶ ἐδραμεν ἐπ’ αὐτὴν ἄρκος· ή δὲ λέαινα ἀπαντήσασα τῇ ἄρκῳ διέρρηξεν αὐτήν. καὶ πάλιν ἐδραμεν ἐπ’ αὐτὴν λέων δεδιδαγμένος ἐπ’ ἀνθράπους, ὃς τὴν Ἀλεξάνδρου· καὶ συνπλέξασα μετὰ τοῦ λέοντος συνανηρέθη. πλείσαντα δὲ ἐπένθησαν αἱ γυναικες, ἐπειδὴ καὶ η βοηθὸς αὐτῆς λέαινα ἀπέθανεν.

³⁴ Τότε εἰσβάλλουσιν πολλὰ θηρία, ἑστώσης αὐτῆς καὶ ἀκτεινάσης τὰς χειρας καὶ προσευχομένης. ὡς δὲ ἐτέλεσεν τὴν προ-

τῇ εἰς τὴν δούλην σου σωκατησάσῃ), .C - θήσασαν: praeterea A add με, B μοι | ὅτι ἀγν. με cum CD; AB ὅτι (Α ὅν) με ἀγν. (Η διτι με ἐφύλαξεν ἀγνήν)

32. ἐγένετο cum CH (sed add καὶ τάραχος); AB (similiter D) τὴν πικρὸν (B π. τὴν) ἥχος (Α ἥχων) τι καὶ πάταγος τῶν θηρίων | βοὴ cum CH (praem πικρα) D: AB βοαί | λεγόντων: Β λεγουσῶν, ετ AB οι λεγουσῶν | AB εἰσαγάγετε, Η ἄγαγε | τῇ ἀνομίᾳ cum BCG; Α τὴν ἀνομίαν | ἡμᾶς ἀνθύπατε cum CGD; AB ἀν. τὴν.

33. δε cum BGD; AC οι | G ἔξεδύθη γυμνή | διαζώστραν cum AB; C διάζωστρον; G διάζωμα | ἀπελύν. cum CG (G αἴτ. ἐπ' α. post ἄρκοι), ἐπ' αὐτὴν cum ABG, C ἐπ' αὐτῇ. AB ἐβλήθησαν ἐπ' αὐτ. post ἄρκοι | B ἄρκτοι ετ ἄρκτος | ABG (antea habet τὴν πικρά) (D) οι τὴν δὲ λέαινα | προσδραμ (C δραμ) εἰς (C πρὸς) τ. π. α. cum ABC; G εἰσδραμ. ἐπ' αὐτήν | ἀνεκλίθη: AB ἀνεκλίθη, C ἀνεκαλίθη, ἔβο. μέγ. cum AB(D), G ἀνεβόσαν, C ἔξιστατο | ἀπαντήσασα τῇ ἄρκῃ. (B αὐτῇ) διέρρ. (C ἀνέρρ.) αὐτήν cum BC; AG ὑπήντησεν καὶ διέρρ. τὴν ἄρκον (G αὐτήν) | ἐδραμεν ἐπ' αὐτήν h. l. cum C; reliqui post Ἀλεξάνδρου | δεδηληγμ. (G δεδηλειγμ): C praem δὲ τὴν | ἐπ' αὐτῷ. cum AB; G τρέγειν τοὺς ἀνθρ.; C ἐπὶ σρνούς | G δές καὶ τὴν καὶ τοῦ Ἀλ. | καὶ συνπλέξ. (συνπλ. cum AB; CG συμπλ.) με. τ. λε. cum C: ABG καὶ τὴν λέαινα σ. τῷ λέοντι | G συνανηρ. αὐτῷ | πλείσαντα cum C; reliqui μειζόνες | ἐπειδὴ cum ABG. C διτι (D quida) | τὴν βοηθός cum CG, AB τὴν βοηθοῦσα, ετ BG αὐτῇ pro αὐτῇς

34. AB πολλὰ εἰσβάλλ. (G βάλλουσι) θηρ. | ἑστάσ. αὐτῆς (G τῆς θέαλης) κ. ἀκτειν. (G ἀκτεινακαίς) τ. χ. (G add αὐτῆς εἰς τὸν οὐρανὸν) κ. προσευχ. cum CG; AB ζιστη οὖν καὶ ἀκτεινασα (B add εἰς τὸν οὐρανὸν) τὰς χ. προσηγύχτει πρὸς

ευχήν, στραφεῖσα εἰδεν ὅρυγμα μεστὸν ὑδατος, καὶ εἶπεν Νῦν καιρὸς τοῦ λούσασθαι με. καὶ ἀνέβαλεν αὐτὴν λέγουσα· Ἐπὶ τῷ ὄνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑστέρᾳ ἡμέρᾳ βαπτίζομαι. καὶ ἴδουσαι αἱ γυναικες καὶ ὁ ὄχλος ἐκλαυσαν λέγοντες Μή βάλῃς ἐαυτὴν εἰς τὸ ὅδωρ, ὥστε καὶ τὸν ἡγεμόνα δακρύσαι, ὅτι τοιοῦτον κάλλος ἔμελλον φῶκαι ἐσθίειν. ἡ μὲν οὖν ἔβαλεν ἐαυτὴν ἐν τῷ ὄνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ· αἱ δὲ φῶκαι πυρὸς ἀστραπῆς φέγγος ἴδουσαι νεκραὶ ἐπέπλευσαν. καὶ ἦν περὶ αὐτὴν, ὡς ἦν γυμνή, ὑεφελη πυρός, ὥστε μὴ ἀπτεσθαι αὐτῆς μηδὲ τὰ θηρία, μῆτε δὲ θεωρεῖσθαι γυμνήν.

³⁵ Αἱ δὲ γυναικες ἄλλων θηρίων βαλλομένων ὠλόλυξαν, καὶ αἱ μὲν ἔβαλλον φύλλον, αἱ δὲ νάρδον, αἱ δὲ κασίαν, αἱ δὲ ἄμωμον, ὡς εἶναι πλῆθος μύρων. πάντα δὲ τὰ βληθέντα θηρία ὥσπερ ὑπνῳ συσχέθεντα αὐχῇ ψιφαντο αὐτῆς· ὡς τὸν Ἀλέξανδρον εἶπεν τῷ ἡγεμόνι Ταύρους ἔχω λίαν φοβερούς, τούτοις προσδήσωμεν τὴν θηριομάχον. καὶ στυγνάσας ἐπέτρεψεν ὁ ἡγεμὼν λέγων Ποίει δὲ θελεις. καὶ ἐδησαν αὐτὴν τῶν ποδῶν μέσην, καὶ ὑπὸ τὰ ἀναγ-

κύριον. | Β εὐχήν et G add αὐτῆς | στραφεῖσα cum C: ABG ὀστράφη καὶ | εἴδεν cum AB; CG θεων | μεστὸν cum C; G πλῆρες; AB μάγα πλῆρες | AB οι τοῦ | ABG ἔβαλεν (G -λλει) ἐαυτὴν (B add αὐτῷ) | B οι Ἐπὶ (AG Ἐν) τῷ ὄν. (A add τοῦ κυρίου, C σου κύριο μου) Ἰησ. Χρ. (G - στ). D In nomine patris et filii et sp̄ititus sancti | ὑστέρᾳ cum ABG. C ὑστεραί | ἴδουσαι αἱ: C ίδου αἱ | γυναικες: AB add τὸ πέρας | C πᾶς ὁ ὄχλος | ἐκλαυσαν: G ξηράζον | λέγοντες: AB κράζοντες | C βάλεις | AB σεαυτὴν | ὥστε: C ὡς | ἔμελλον (C -λλει) φῶκ. (AB φ. ἔμ.) δοῦ.: G αἱ φῶκ. ἔμελλ. κατατρέψειν | G τῇ δὲ θάκλα ἔβαλεν (AC -λλει) ἐαντ. (A αὐτῆν) εἰς τὸ ὅδ. (οι cum AB; C poet Χριστον add) ἐν τ. ὄν. τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰ. Χρ. | G νεκροὶ πᾶσαι | ἐπέπλευσαν cum C. AB ἐπλευσ., G ἀνέπλευσ. | G περὶ τὴν θέλελαν | G οι ὡς τὴν (B ὑπῆρχε) γυμνή | ὥστε εἰς cum C; ABG ὥστε μῆτε (G ὡς μηδὲ) τὰ θηριομάχοις. αὐτ. μῆτε θεωρ. (C add αὐτῇ) γυμνήν (G γυμν. αὐτ. θεωρ.).

35. G ἄλλων πάλιν θηρ. | C εἰσβαλλομ., G βαλλομ. ἐπ' αὐτῇ. Praeterea AB add φοβερωτέρων, G φοβερῶν | ὠλόλυξαν cum C (ὁλώλ.) D (utulatum derunt magnum). ABG ἡλάλαξαν | αἱ μὲν εἰς αἱ δὲ cum CD. ABG τῇ μὲν εἰς δὲ | A ἔβαλλεν, BG ἔβαλεν | G οι φύλλ. αἱ δὲ | κασίαν cum BC. AG κασσ. | ἄμωμ. cum ABGD: C κινάμωμον | μύρων cum ABG. C εὐωδίας | πάντα ιαρεις θηρία cum CG: Α ταῦτα δὲ πάντα βληθέντα, Β πάντα δὲ ταῦτα βληθ. τὰ θηρ. | G ὡς | συσχε. cum C. G κατεχόμενα. AB κατεχέθησαν (B -εῖη) καὶ | G ὥστε τὸν | Ταύρ. Κ. λ. φ. cum CGD: AB Φοβ. ταύρ. έχ. | τούτοις cum C. G ἐκείνοις. AB κάκείνων τοῖς ποσί | C προσδήσωμεν | τὴν θηριομ. cum C. Reliqui αὐτῆγυ | καὶ στυγ. ἐπέτρ. ὁ ἡγ. λέγ. (G στ. ὁ ἡγ. εἰπεν τῷ Ἀλεξ.) Πολ. ὁ Ζ. cum CGD: AB οι | θηρ. αὐτ. τ. π. μ. cum C: G

καί τῶν ταύρων πεπυρωμένα σιδηρα ὑπέθηκαν ἵνα πλεόνα τα- •
ραχθέντα ἀποκτείνωσιν αὐτήν. οἱ μὲν οὖν ἥλλοντο· ἡ δὲ περι-
καιομένη φλὸξ διέκαυσεν τοὺς κάλους, καὶ τὴν ὄσπερ οὐ δεδεμένη.
³⁶ Ἡ δὲ Τρύφαινα ὄλιγόρησεν ἐστῶσα παρὰ τὴν ἀρήναν, ὡς
εἰπεῖν τὸν ὅχλον Ἀπέθανεν ἡ βασιλισσα Τρύφαινα. καὶ ἐπέσχεν
ὅ τι γεμών, καὶ τὴν πόλιν ἐπτύρη· ὁ δὲ Ἀλεξανδρος παρεκάλει τὸν
ἡγεμόνα λέγων Ἐλέησον κάμε καὶ τὴν πόλιν, καὶ ἀπόλυσον ταύ-
την· ταῦτα γάρ ἔαν ἀκούσῃ ὁ Καϊσαρ, τάχα ἀπολέσει σὺν τῇ μην
καὶ τὴν πόλιν· διότι καὶ ἡ συγγενὴς αὐτοῦ Τρύφαινα ἡ βασί-
λισσα ἀπέθανεν παρὰ τοὺς ἄβακας.

³⁷ Καὶ ἐκάλεσεν ὁ τῆγεμών ἐκ μέσου τῶν θηρίων τὴν Θέκλαν
καὶ εἶπεν αὐτῇ Τίς εἰ σύ; καὶ τίνα τὰ περὶ σέ, ὅτι οὐδέν σου
ἀπτεται τῶν θηρίων; τὴν δὲ εἶπεν Ἔγὼ μέν εἰμι θεοῦ τοῦ ζῶντος
δούλη· τὰ δὲ περὶ ἐμέ, εἰς ὃν εὑδόκησεν ὁ θεὸς υἱὸν αὐτοῦ ἐπί-
στευσα· διὰ τοῦτο οὐδὲ ἐν τῶν θηρίων ἦψατό μου. οὔτος γάρ
μόνος σωτηρίας ὄρος καὶ ζωῆς ἀθανάτου ὑπόστασίς ἐστιν· χει-

θ. τὴν Θέκλαν ἐκ τῶν ποδῶν μέσου τῶν ταύρων: AB προσελθησαν τοῖς ταύροις |
τῶν ταύρων: AB αὐτῶν | C οἰδ. πεπυρ. | πλεόνα (G ἐπὶ πλέον) ταραχθέντα
(G -ντες οἱ ταύροι): AB ὄργισθέντα | G σύρωσι καὶ ἀποκτείνωσι | αὐτήν: AB
τὴν δεσμωτήν, G τὴν δεσμωτὴν Θέκλαν | G οἱ μὲν οὖν τύρανοι (lege ταύροι) ἥλ-
βωντες φοβερόν | η δὲ περικαυμ. φλ. (C η δὲ φλ. η περικεμένη) διέκ. (B
ἴκανος.) τ. κάλους: G τῆς δὲ Θέκλας κατέκαυσε τὴν φλὸξ τὰ περικείμενα μέλη τῶν
ταύρων | ὄσπερ εἰς C. Reliqui ᾧς | δεδεμένη: G add εἰς τὸ στάδιον

36. διλιγόρησεν εἰς C. ABG ἔξεψυξεν | G (οἱ ἐστῶσαι) παρὰ τοὺς ἄβα-
κας | ᾧς εἰπ. τ. ὅχλ. (AB ὡστε τὰς θεραπαινίδας εἰπ.) ιαρες καὶ ἐπέσχ. (C
ἐπέσχ. οὖν) ὁ τὴν καὶ τὴν πέπτυρη (Δ ἐπτύρη): G καὶ πᾶσα η πόλις ἐφοβήθη
σφόδρα | ὁ δὲ Ἀλ. (G add φοβηθεὶς) παρεκε. (G ἡρώτησεν) τ. τὴν λέγων εἰς
ΑΒΓ. C καὶ ὁ Ἀλ. πειών εἰς τοὺς πόδας τοῦ τῆγεμόνος εἰκεν (B add καὶ προσ-
πίπτων αὐτῷ) | G Δέσμοι σου, δέσμους καὶ μέ | ταύτην εἰς C: ABG τὴν
θηριομάρχον ετ G add μήποτε καὶ τὴν πόλις οὐν σοὶ καὶ διοι ἀπόληται, ετ οἱ
ροτες σὺν τῇ μην καὶ | G δι τη Τρύφ. η βασιλ. κ. συγγ. αὐτοῦ παρὰ τ. ἄβ. (B ἄβ-
βακας) ἀπέθανεν: pro his C δι τὴν συγγ. αὐτ. Τρύφ. ἀπέθ. παρὰ τὴν ἀρήναν post
δι Καϊσαρ add omisso τάχα

37. Καὶ ἐκάλεσεν εἰς ABG: C Προσκαλεσάμενος δὲ omisso καὶ sq. | G
τὴν (B οἱ, C add ἀγίαιν) Θέκλα ante ἐκ pon | αὐτῇ (B οἱ): G πρὸς αὐτήν |
ΑΒ οἱ σύ | καὶ (AB η) τίνα (C το) | οὐδέν ιαρες θηρίων εἰς C. ABG οὐδὲ
ἐν τῶν θηρ. ἦψατό σου | η δὲ εἰπ. εἰς AB; CG καὶ εἰπ. (G ἀπεκρίθη αὐτῷ)
Θέκλα | θεοῦ (Δ τοῦ θε.) τ. ζ. δούλη εἰς ABG (sed G δούλη απεις pro μέν);
C δούλη τοῦ θε. τοῦ ὑψίστου | τὰ δέ: B καὶ τὰ | εἰς ὃν: B ᾧς | C ηύδοκη-
σεν | ιαρέν εἰς CG; AB πραιει εἰς τόν | G ιαρ. Ἰησοῦν Χριστόν | δια
ιαρες μου εἰς C. ABG διδ (Δ δι' δ, G δι' δν) οὐδὲ ἐν μου ἀπτεται (G ἦψατό
μου) τῶν θηρ. | οὐτος: AB αὐτός | G έστιν σωτ. αἰτινόν διδες κ. ζ. ἀν. ὑπ. |

- μαζομένοις γάρ γίνεται καταφυγή, θλιβομένοις ἄνεσις, ἀπελπισμένων σκέπη, καὶ ἀπαξιπλῶς ὃς ἐὰν μὴ πιστεύῃ εἰς αὐτόν, οὐ ζήσεται εἰς τοὺς αἰώνας.

³⁸ Καὶ ταῦτα ἀκούσας ὁ τῆγεμῶν ἐκεῖνους ἐνεχθῆναι ἡμάτια καὶ ἐνδύσασθαι αὐτήν. καὶ εἶπεν Θέκλα Ὁ ἐνδύσας με γυμνήν ἐν τοῖς θηρίοις, αὐτὸς ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἐνδύσει σε σωτηρίαν· καὶ λαβοῦσσα τὰ ἡμάτια ἐνεδύσατο. ἔξεπεμψεν οὖν εὐθέως ὁ τῆγεμῶν ἀκτὸν λέγων Θέκλαν τὴν θεοσεβῆ τὴν τοῦ θεοῦ δούλην ἀπόλυτον νῦν. αἱ δὲ γυναικεῖς μέγα ὠλόλυχαν καὶ ἐνὶ στόματι ἀπέδωκαν αἴνον τῷ θεῷ λέγουσαι Εἰς θεός ὁ Θέκλης, ὥστε ἀπὸ τῆς φωνῆς σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ θεάτρου. ³⁹ Ἡ δὲ Τρύφαινα εὐαγγελισθεῖσα ἀπήντησε τῇ ἀγράᾳ Θέκλῃ καὶ εἶπεν Νῦν πιστεύω ὅτι νεκροὶ ἔγειρονται· νῦν πιστεύω ὅτι τὸ τάκον μου ζῇ· δεῦρο ἔσω, καὶ τὰ ἡμάτια πάντα σοι καταγράψῳ. ἡ μὲν οὖν εἰσῆλθεν μετ' αὐτῆς καὶ ἀνεπαύσατο ἡμέρας ὅκτω, κατηγήσασα αὐτὴν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ὥστε πιστεύσαι καὶ τῶν παιδισκῶν τὰς πλεόνας· καὶ μεγάλη χαρὰ ἐν τῷ οἴκῳ τὴν.

AB om γάρ | ἀπελπισμένων cum BC. AG -μίνοις (G ἀπηλπ.) | G ἀπτίς καὶ σκέπη | μὴ πιστεύῃ (G -σει) et οὐ cum CGD: AB πιστεύσας (B -σῃ) et siue οὐ | G οὐ ζήσεται ἀλλὰ ἀποδανεῖται εἰς τοὺς αἰώνας

38. G om Καὶ | G ιμ. ἐνεχ. καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἔνδυσαι τὰ ἡμάτια. η δὲ Θέκλα (C κ. εἰπ. η σύγια θ.) εἶπεν | αὐτός (AB οὗτος): G praem θεός | G ἐνδύση | ἔξεπαμψ. (cum BG; AC ἔπειμψ.) οὐν οὐρανὸς ἀκτὸν cum C. G καὶ ἔξεπατχόντος ἀκτ. ὁ ήγ.; AB δὲ τὴν ταχέως ἔπειμψ. (B ἔξπ.) σάκρων (Α om) | λέγων: G γράψας οὐτῶς | Θε. οὐρανὸς δούλην cum CG (sed G om τ. θεοσ.): AB Θε. τὴν τοῦ θε. δούλ., Θέκλαν τὴν θεοσεβεστάτην | αἱ δὲ γυν. μ. ὠλόλ. (B ὠλόλ.) οὐρανούς λέγουσαι cum AB: G καὶ αἱ γυν. σμοῦ πάτους ἑκραξαν φωνῇ μεγάλῃ καὶ ὑδρὸν στόμα ὑδωκαν τῷ θεῷ αἰνεστον λέγ., C αἱ δὲ γυν. καὶ πᾶς ὁ ὅχλος ᾧς ἐξ ἕνδεσ στόματος αἵνον ὑδωκαν τῷ θ. λέγοντες, D Τυπος ἀπίστειας πικίτεται γιας νεορεντι αἱ speciasculum dederunt laudent deo dicentes. | Eἰς: AB add ὁ | ὁ Θέκλης cum C. AB δ Θέκλαν οὐσας, G δ τῆς Θέκλης, εἰς θεός δ οὐσας Θέκλαν | ἀπό: AB ἀπ | οὐλ. τῷ θ. θ. cum C. ABG οὐειδῆναι (G add πάσαν) τὴν πόλεν

39. Ἡ δὲ οὐρανὸς εἶπεν cum C. ABG (cum antecedentibus connectentes) καὶ τῇ Τρύφαιναν εὐαγγελισθεῖσαν (G add ἀναστῆναι), ἀπαντήσας μετὰ ὅχλου καὶ περιπλακήσας τῇ Θέκλῃ (Δ -κλῃ) καὶ εἶπεν (G add αὐτῇ) | AB om νεκρ. ἔγ. ν. π. ὅτι | G δεῦρο τὸ τάκον μου Θέκλα ζῶ εἰς τὸν οὐράνον μου | G πάντα τὰ ἡμάτια | σοι (C οὐδ.) καταγρ. cum CG (D οὐδι consecrabo): AB σοι καταλέψῳ | η μὲν οὖν cum AB; CG η δὲ σύγια (G om) Θέκλα | G ἀπηλπίσθεν μετὰ τῆς Τρύφαινης κ. ἀνεπαύσ. (C add ὁν τῷ οἴκῳ αὐτῆς) σὺν αὐτῇ ημέρ. διλγας | κατηγήσοσα cum AC, G δεδάσκουσα, B κατηγήσεις δὲ καὶ | αὐτής: B αὐτῇ, C πάντας τοὺς ἦν τῷ οὐρέι | C om τ. λόγ. τ. θεοῦ (G κυρίου) | καὶ τῶν: C om καὶ | G καὶ εἶναι μεγάλην χαρὰν ἐν τῷ οἴκῳ Τρύφαινης | C ην ἐν τ. οἴκῃ αὐτῆς

⁴⁰ Ἡ δὲ Θέκλα Παῦλον ἔζήτει, καὶ ἐμηρύθη αὐτῇ ὅτι ἔστιν ἐν Μύροις τῆς Δυσκίας· καὶ λαβομένη νεανίσκους καὶ παιδίσκας ἀνεξώσατο, καὶ δάψισσα τὸν χιτῶνα εἰς ἐπενδύτην ἀνδρικὸν ἀπῆλθεν ἐν Μύροις, καὶ εὑρέν τὸν Παῦλον λαλοῦντα τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. ἐθαυμίθη δὲ Παῦλος ἴδων αὐτὴν καὶ τὸν ὄχλον τὸν μετ' αὐτῆς, λογιζόμενος μή τις αὐτῇ περιφερόμενος πάρεστιν ἔτερος. ἡ δὲ συνιδοῦσσα εἶπεν "Ἐλαβον τὸ λοῦτρον, Παῦλε· ὁ γάρ σοι συνεργήσας εἰς τὸ εὐαγγέλιον κάμοι συνήργησεν εἰς τὸ λούσασθαι.

⁴¹ Καὶ λαβόμενος ὁ Παῦλος αὐτὴν ἀπῆγαγεν εἰς τὸν οἴκον Ἐρμαίου καὶ πάντα ἀκούει παρ' αὐτῆς, ὥστε ἐπὶ πολὺ θαυμάζειν τοὺς ἀκούοντας καὶ στηριχθῆναι καὶ προσεύξασθαι ὑπὲρ τῆς Τρυφαίνης· καὶ ἀναστᾶσα εἶπεν Πορεύσαμι εἰς Ἰκόνιον. ὁ δὲ Παῦλος εἶπεν "Ὕπαγε καὶ δίδασκε τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. ἡ δὲ Τρυφαίνα πολὺν ἴματισμὸν καὶ χρυσὸν ἐπεμψεν αὐτῇ, ὥστε καταλιπεῖν τῷ Παύλῳ πολλὰ εἰς διακονίαν τῶν πτωχῶν.

⁴² Αὕτῃ δὲ ἀπῆλθεν εἰς Ἰκόνιον. καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸν

40. Θέκλα: C praeem ἀγία | ἔζήτει cum C: ABG ἐπενδύει καὶ ἔζήτει αὐτὸν περιπέμπουσα (G πομπεύουσα πανταχοῦ) | ὅτι ἔστιν εἰς cum C: AB εἶναι αὐτὸν εἰς οὐ τῆς Δυσκίας: G ἐν Μύρ. εἶναι τῆς Δυσ. | x. λαβομένη (AB λαβοῦσα) οὐρανὸν ἀνεξώσατο (AB ἀναξωσαμένη): G ἀναξωσαμένη τε | δάψισσα cum CG: A δάψισσα, B στρέψισσα | C οὐ τόν | εἰς ἐπ. ἀνδρ. cum C: G εἰς ἐπενδύτου σχῆμα ἀνδρικόν: AB εἰς ἐπενδύτην, σχῆμα ποιήσασα ἀνδρικόν | G ἀπεις πρὸς αὐτὸν εἰς Μύραν (A εἰς Μύρα, B εἰς τὰ Μύρα) τῆς Δυσκίας | C οὐ τόν | λαλ. τ. λ. τ. ζε. cum CG: AB τὸν λόγ. χηρύσασσαν. Praeterita ABG add καὶ ἐπέστη (G παρέστη) αὐτῷ (G add ἀνδρῶς). | ABG ὁ δὲ (G add Παῦλος) ἐθαυμ. | G βλέπειν αὐτήν | AB τὸν μετ' αὐτῇ ὄχλον | λογιζόμενος cum C. ABG -σάμενος. Praeterita C add ἐν ἑαυτῷ | μή τις (G οὐ) αὐτῇ (CG οὐ) πατερ. (C add αὐτῷ) πάρεστιν (C πάρεστη, G ἐστιν) ἔτερ. | συνιδοῦσσα cum AB: C ἀγία Θέκλα, G Θέκλη συνήργησεν καὶ | εἶπεν (G λέγει): CG add αὐτῷ | σοι (A σε, C ποστ συνεργ.) συνεργ. (G ἐνηργήσας) εἰς (G οὐ) τὸ εὐ. κάμοι (A κάμε, B καὶ ἔμοι, G καὶ μοι)

41. C οὐ δέ | αὐτὴν cum ABD, G αὐτῆς: C τῆς χειρός αὐτῆς | ἀπῆγεν cum CG. AB ἀπῆγεν. C add αὐτῆν | Ἐρμαίου: G Ἐρμίως, D Ἑρμαῖος | καὶ πάντα ἀλ. π. αὐτῆς: G καὶ δηγήσαστο Παύλῳ τῇ Θέκλᾳ πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτῇ ἐν Ἀντιοχείᾳ | ὥστε: B ὡς | θαυμάζειν cum C. ABG θαυμάσαι τὸν Παῦλον καὶ | G πάντας τοὺς ἀλ. | ABG οὐ καὶ αὐτε στηροῦ. | G προσεύξ. τῇ Τρυφαίνῃ | εἶπεν cum AB: C praeem τῇ ἀγίᾳ Θέκλᾳ, G Θέκλα, ετ. CG add τῷ Παύλῳ | G εἶπεν αὐτῇ Πορεύον καὶ δίδασκε | C "Ὕπαγε τέλεον | τῇ δέ: ABG τῇ μὲν οὖν | G χρυσ. x. ἴματισμ. | ἐπεμψεν οὐρανὸν πολλά cum AB: C θωκεν τῇ ἀγίᾳ Θέκλῃ, τῇ δέ ἀγίᾳ Θέκλᾳ κατελειπεν αὐτὰ τῷ Παύλῳ: G έπειψ. διὰ τῆς Θέκλας τῷ Παύλῳ

42. Αὕτῃ δέ: G Ἡ δὲ Θέκλα | G εἰς τὸ Ἰκόνιον | C καὶ εἰσῆλθεν | G

'Ονησιφόρου οίκου, καὶ ἐπεισεν εἰς τὸ ἔδαφος ὃπου Παῦλος καθέζόμενος ἐδίδασκεν, καὶ ἔκλαιεν λέγουσα· Οὐ θεὸς μοῦ καὶ τοῦ οἴκου τούτου, ὃπου μοι τὸ φῶς Ἐλαμψας, Χριστὲ Ἰησοῦ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὁ ἐμοὶ βοηθός ἐν πυρὶ, βοηθός ἐν θηρίοις, αὐτὸς ὑπάρχεις δεδοξασμένος εἰς τοὺς αἰώνας, ἀμήν.⁴³ Καὶ εὗρεν τὸν Θάμυριν τεθνεῶτα, τὴν δὲ μητέρα ζῶσαν· καὶ προσκαλεσαμένη τὴν μητέρα αὐτῆς εἶπεν Θεοκλείᾳ μῆτερ, δύνασαι πιστεῦσαι ὅτι ζῇ κύριος ἐν οὐρανοῖς; εἴτε γὰρ χρήματα ποθεῖς, διδωσόν σοι δι’ ἐμοῦ ὁ θεός· εἴτε τὸ τέκνον, παρέστηκα σοι· καὶ ταῦτα διαμαρτυραμένη ἀπῆλθεν εἰς Σελεύκειαν, καὶ ὤκησεν ἐν σπηλαίῳ χρόνους ἑβδομήκοντα δύο, ἐσθίουσα βιτάνας καὶ ὄδωρ, καὶ πολλοὺς ἐφώτισεν τῷ λόγῳ τοῦ θεοῦ.

ε. τὸν οἶκ. τοῦ Ὄνησ. | ὃπου: Α ἔνδα | G ὁ Παῦλ. | Α ἔδιδ. καθεζόμ., B ἔκαθέζετο διδάσκων et C add τὰ λόγια τοῦ θεοῦ | C καὶ πάλιν ἔκλαιεν πακρῶς λέγ., G καὶ μετὰ κλαυθμοῦ προσηγένετο εὐχαριστούσα καὶ ἔξομολογουμένη τῷ θεῷ καὶ λέγουσα | AB Ὁ θε. τημῶν καὶ τοῦ, G Κύριε ὁ θε. τοῦ | G τὸ φ. αὐτοῦ | Ελαμψας Χρ. I. (B I. Xρ.) cum BC. AG Λαμψκεν Ἰησοῦς (A add Χριστός) | ὁ νῦν αὔρας ζῶντ. cum CG: AB om | βοηθός ἐν πυρὶ cum AB. C βα. ἐν φυλασσῇ, βοηθός ἐπὶ τὴν γεμάνων, βα. ἐν πυρὶ | αὐτ. ὑπάρχ. δεδοξ. cum B: Α διτι αὐτός ἐστιν ὁ θεός, φὴ η δόξα: G διτι αὐτός εἰ μόνος θεός: C βοηθός ἐν πάσι, σοι πρέπει τῇ δόξᾳ | G εἰς τ. αἱ τῶν αἰώνων, ἀμ.

43. Β Εὑρέ δὲ | C τ. Θάμ. μέν | G τεθηκότα, τ. δὲ μητ. αὐτῆς | προσ. τ. μητ. αὐτ.: (G τ. ιαντῆς μητ.) εἰπ. (G add πρὸς αὐτήν) Θε. μῆτ. (G add ἐμή, Α om Θε. μ.) cum ABG: C λέγει η ἀγλα Θέκλα τῇ μητρὶ αὐτῆς Θεοκλείῃ Μῆτερ | ζῇ κύριος cum C; AB add ὁ θεός: G ἐστι θεός κύριος ζῶν | οὐρανοῖς cum ABGD: C -νῷ | ποθεῖς (-ῆς) cum CG. AB ἐπιτοῦν. et C add εἰτ' οὖν ἐπιποθῆς | διδωστιν cum AB. C δώῃ, G δώσει | δι' ἐμ. ὁ θε. cum ABG: C κύριος δι' ἐμ. | τό: ΑΒ om | τάκνοι: Β -κνου, G add σου, ίδού (eccc addit etiam D) | C διαμαρτυρουμένη | AC Σελεύκειαν (Α -ιαν) | ὄδωρ: Α add ποιούσα, Β πίνουσα | Β om τοῦ | Pro καὶ ταῦτα αὔρας τ. θεοῦ G sic habet: καὶ ταῦτα καὶ ἔτερα πολλὰ διαμαρτύρατο καὶ παρεκάλει αὐτήν· η δὲ μῆτρα αὐτῆς Θεοκλίτης οὐκ ἐπίστευε τοῖς λεγομένοις αὐτῆῇ μπό τῆς μάρτυρος Θέκλης. η δὲ Θέκλα ίδουστι διτι οὐκ ἀφελεῖ, κατασφραγισμένη δόλον τὸ σῶμα αὐτῆς ἔξηλε τὴν πύλην, καὶ ἔρχεται εἰς Δάφνην· καὶ εἰσελθούσα εἰς τὸ μνημεῖον διπου ὁ Παῦλος μετὰ Ὄνησιφόρου εὐρέων, προσπεσούσα ἔκλαυσεν ἔκει τῷ θεῷ. καὶ ἔξελθούσα πάλιν ἔρχεται ἐπὶ τὴν Σελεύκειαν, παλλοὺς φωτίζουσα τῷ λόγῳ τοῦ Χριστοῦ. D vero sic: Haec autem testificante Thecla, mater quae seculum amabat non se convertit ad illam. Illa vero quae solum deum diligebat, quod ipse erat ei pater et mater, ipsius praeccepit servabat, dicens Qui diligunt seculum istud, non videbunt deum patrem neque filium eius Iesum Christum dominum nostrum. Et haec locuta profecta est Seleuciam, et multos illuminavit ibi, et requievit in bona pace. His verbis exit codicis Digbæani versio. Quae vero ex codice Barocciano Gratius addidit, graviter ab iis differunt quae ex codd. Parisiensibus ipsi exhibuit sectionibus 44 et 45. Ea vide infra.

⁴⁴ Τινὲς δὲ τῆς πόλεως Ἐλληνες ὄντες τὴν θρησκείαν, λατροὶ δὲ τὴν τέχνην, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτήν. ἄνδρας νεωτέρους σοβαροὺς ἐπὶ τὸ φθεῖραι αὐτήν· ἔλεγον γὰρ ὅτι τῇ Ἀρτέμιδι δουλεύει παρθένος οὐσα, καὶ ἐκ τούτου ἴσχυει πρὸς τὰς λάσεις. προνοίᾳ δὲ θεοῦ εἰσῆλθεν ἐν τῇ πέτρᾳ ζῶσα, καὶ τὴν γῆν ὑπέβη. καὶ ἀπῆλθεν ἐν τῇ Ῥώμῃ θεάσασθαι τὸν Παῦλον, καὶ εὑρεν αὐτὸν κοιμηθέντα. μείνασσα δὲ ἐκεῖ χρόνον οὐ πολύν, μετὰ καλοῦ ὑπνου ἐκοιμήθη· καὶ θάπτεται ὡς ἀπὸ δύο η̄ τριῶν σταδίων τοῦ μνήματος τοῦ διδασκάλου Παύλου.

⁴⁵ Ἐβλήθη μὲν οὖν εἰς τὸ πῦρ χρόνων οὐσα ἐπτὰ καὶ δέκα, καὶ εἰς τοὺς θῆρας χρόνων ὀκτὼ καὶ δέκα, καὶ ἥσκησεν ἐν τῷ σπηλαίῳ ὡς εἰρηται χρόνους ἐβδομήκοντα δύο, ὡς εἶναι τὰ πάντα ἐτη τῆς ζωῆς αὐτῆς ἐνενήκοντα. πάμπολλα δὲ λάματα τελέσασσα ἀναπαύεται εἰς τὸν τόπον τῶν ἀγίων, κοιμηθεῖσα τῇ εἰκάδι τετάρτῃ τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ήμιῶν. φὶ η̄ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰώνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

44. πόλεως: C add Σελευκίας | C τῇ τέχνῃ | λάσεις: B θεραπείας | ἀπῆλθεν: A ηλθεν | AB οι τῇ | A οι τὸν | A χρόν. οὐ μέγιστον | B σταδίων δύο η̄ τρ. τ. μν. Παύλ. τοῦ διδ. αὐτῆς

45. μὲν οὖν: AB δέ | AB οι οὐσα | C οι κ. εἰς τ. ηλθ. χρ. δ. κ. δέκα | ὡς εἶναι εἰς B: AC ὡς (C ὡστε) γίνεσθαι (C γενέσθ.) | AC τῇς ὄντεσσος ζωῆς | ἐνενήκοντα εἰς A: B praei ἐτη, C χρόνοι | AB οι δέ | κοιμηθεῖσα: AB add ἐν εἰρήνῃ | φὶ η̄ δόξ. κ. τ. χρ. εἰς εἰς AB: C μεζ' οὐ τῷ πατρὶ ἀμα τῷ ἀγίῳ πνεύματι δόξα, κράτος, τιμῆς, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἱ τ. αἱ ἀμήν.

G pro sectt. 44 et 45 haec edidit: Καὶ νεφελὴ φωτεινὴ ὥδηγει αὐτήν. καὶ εἰσελθοῦσα ἐν Σελευκίᾳ ἐξῆλθεν ἕξ τῆς πόλεως ἀπὸ ἑνὸς σταδίου· καὶ ἐκείνους δὲ ἐδεδοίκει, ὅτι τὰ εἴδωλα θεραπέτευον. καὶ ὅδηγός γέγονεν αὐτῆς ἐν τῷ ὅρει τῷ λεγομένῳ Καλαμώνος ἦτοι Ῥοδεώνος· καὶ εὐροῦσα ἐκεῖ στῆλαιον εἰσῆλθεν αὐτῷ. καὶ τὴν ἐκεὶ ἐπὶ ἐτη Ικανά, καὶ πολλοὺς καὶ χαλεποὺς περασμούς ὑπέστη ὑπὸ τοῦ διαβόλου, καὶ ὑπήνεγκεν γενναίως βοηθουμένη ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ. μαδοῦσαι δὲ τινες τῶν εὐγενίδων γυναικῶν περὶ τῆς παρθένου Θέκλης, ἀπέίσαντα πρὸς αὐτήν καὶ ἐμάνθανον τὰ λόγια τοῦ θεοῦ· καὶ πολλαὶ ἐξ αὐτῶν ἀπετάξαντο τῷ βίῳ καὶ συνήσκουν αὐτῇ. καὶ φῆμη ἀγανή τῆχθη πανταχοῦ περὶ αὐτῆς, καὶ λάσεις ἐγίνοντο ὑπὸ αὐτῆς. γνοῦσσα οὖν πᾶσα τῇ πόλις καὶ τῇ περιχωρος ἔφερον τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν ἐν τῷ ὅρει, καὶ πρινὴ τῇ θύρᾳ προσεγγίσασι, θάττον ἀπηλλάττοντο, οἱφ δήποτε κατείχοντο νοσήματι, καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα κράζοντα ἐξήρχοντο· καὶ πάντες κατελάμβανον τὰ ίδια αὐτῶν ὑγιῆ, δοξάζοντες τὸν δόντα τουαύτην χάριν τῇ παρθένᾳ Θέκλῃ. οἱ λατροὶ οὖν τῆς

πόλεως Σελευκίων ἐξουδενεῖησαν, τὴν ἀμπορείαν ἀπολέσαντες, καὶ οὐδεὶς λοιπὸν προστεῖχεν αὐτοῖς· καὶ φθόνου καὶ ζῆλου πλησθέντες ἐμηχανοῦντο κατὰ τῆς τοῦ Χριστοῦ δουλῆς, τὸ τί αὐτῇ ποιήσωσι. Ὑποβάλλει οὖν αὐτοῖς ὁ διάβολος λογισμὸν πονηρόν. καὶ μιᾶς τῶν ήμερῶν συναχθέντες καὶ συνέδριον ποκῆσαντες συμβουλεύονται πρὸς ἀλλήλους λέγοντες Λῦτη τὴν παρθένος ἵερα τυγχάνει τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος· καὶ εἰ τι ἄν αἰτήσει αὐτήν, ἀκούει αὐτῆς ὡς παρθένου οὖσης, καὶ φιλούστην αὐτήν πάντες οἱ θεοί. δεῦτε οὖν λάβωμεν ἄνθρας ἀτάκτους καὶ μεδύσωμεν αὐτοὺς οἶνον παλύν, καὶ δώσωμεν αὐτοῖς χρυσὸν παλύ καὶ εἴπωμεν αὐτοῖς Εἰ δυνηθῆτε φεύγειν καὶ μάναι αὐτήν, διδούμενον νῦμναν καὶ ἄλλα χρήματα. Κλεγον οὖν πρὸς αὐτοὺς οἱ λατροὶ διτὶ ἐάν ισχύσουσιν αὐτήν μάναι, οὐκ ἀκούσουσιν αὐτῆς οἱ θεοί οὔτε Ἀρτεμις ἐπὶ τῶν ἀστερούντων. ἐποίησαν οὖν οὗτοις καὶ ἀπελθόντες οἱ πονηροὶ ἄνθρες ἐπὶ τὸ ὅρος καὶ ἐπιστάντες ὡς λέοντες τῷ σπηλαίῳ ἐπάτεξαν τὴν θύραν· ἦνοικεν δὲ τῇ στύλᾳ μάρτυς Θέλκα, θερροῦσα φέπιστευσεν θεῷ· πρόδρυν γάρ τὸν δόλον αὐτῶν. καὶ λέγει πρὸς αὐτούς Τί θάλετε, τάκα; οἱ δὲ εἰπον Τίς ἔστιν ἐνταῦθα λεγομένη Θέλκα; τὸ δὲ εἶπεν Τί αὐτήν θάλετε; λέγουσιν αὐτῇ ἔκεινος Συγκαθευθῆσαι αὐτῇ θάλομεν. λέγει αὐτοῖς η μακαρία Θέλκα Ἔγὼ ταπεινή γραῦς εἰμί, δούλη δὲ τοῦ κυρίου μου Ἰησοῦ Χριστοῦ· καὶ κανόν τι ποτε δράσαι θάλετε ἀποτονον εἰς ἑμές, οὐ δύνασθε. λέγουσιν αὐτῇ ἔκεινος Οὐκ ἔστιν δυνατὸν μή πρᾶξαι εἰς σὲ θάλομεν. καὶ ταῦτα εἰπόντες ἐκράτησαν αὐτήν ισχυρῶς, καὶ δρούλοντο καλυψόρεσσι αὐτήν. τῇ δὲ λέγει αὐτοῖς μετ' ἐπικεκείσας Ἀναμείνατε, τάκα, θάλητε τὴν δόξαν κυρίου. καὶ χρατουμένη υπ' αὐτῶν ἀνέβλεψεν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπεν Ὁ θεός δὲ φοβερός καὶ ἀνέκαστος καὶ ἰδεοῦσας τοὺς ὑπενεκτούς, δὲ βιστάμενός με ἐν πυρός, δὲ μή παραδέσσας με Θάμυρι, δὲ μή παραδώσας με Ἀλεξάνδρῳ, δὲ βιστάμενός με ἐν θηρίων, δὲ διασώσας με ἐν τῷ βύνῳ, δὲ πανταχοῦ συνεργήσας μοι καὶ δοξάσας τὸ δνομά σου ἐν ἑμάσι, καὶ ταῦν δύσαι με ἐκ τῶν ἀνόμων ἀνθρώπων τούτων, καὶ μή ἔσῃς με δυνατούσι τὴν παρθενίαν μου, τὴν διὰ τὸ δνομά σου ἐφύλαξα μέχρι τοῦ νῦν, διτὶ σὲ φιλῶ καὶ σὲ ποδῶ καὶ σὸν προσκυνῶ τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῷ πνεύματι ἄγιῳ εἰς τοὺς αἰώνας, ἀμήν. καὶ ἐγένετο φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσα Μή φοβηθῆς Θέλκα, δούλῃ μου ἀληθινῇ, μετὰ σοῦ γέρ φεύ. ἀπόβλεψην καὶ θεόπου τήνεραται ξιτροσύνη σου, ἔκει γάρ οἶκος αἰώνιος ἔσται σοι, κάκει τὴν ἐπίσκεψιν δέχη. καὶ προσχούσα η μακαρία Θέλκα θεόν τὴν πέτραν ἀνεῳχθεῖσαν δύσον χωρεῖ ἀνθρώπον εἰσείναι, καὶ κατὰ τὸ λεχθὲν αὐτῇ ἐποίησεν, καὶ ἀποφυγούσα γενναίως τοὺς ἀνόμους εἰσῆλθεν εἰς τὴν πέτραν· καὶ συνεκλείσθη εὐθὺς τῇ πέτρᾳ, ὥστε μήτε ὀρμὸν φαίνεσθαι. ἔκεινος δὲ θεωροῦντες τὸ παράδοξον θαύμα ὥσπερ ἐν ἐκστάσει ἐγίνοντο, καὶ οὐκ ισχυσαν ἐπασχεῖν τὴν τοῦ θεοῦ δουλην, ἀλλ' η μόνον τοῦ μαφορίου αὐτῆς ἐπελάβοντο καὶ μέρος τι τῆμνηθῆσαν ἀποσπάσαι· κάκειν κατὰ συγχώρησιν θεοῦ πρὸς πίστιν τῶν ὀρμάντων τὸν σεβάσμον τόπον, καὶ εἰς εὐλογίαν ταῖς μετὰ ταῦτα γενεαῖς τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸν κύριον ημῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐκ καρδίας καθαρᾶς.

"Ἐπαῦεν οὖν ἡ τοῦ ὸντού πρωτομάρτυς καὶ ἀπόστολος καὶ παρθένος Θέκλα η
ἀπὸ τοῦ Ἰκονίου ἐτῶν δέκα σκτῶ· μετὰ δὲ τῆς ὁδοιπορίας καὶ τῆς περιόδου καὶ
τῆς ἀσκήσεως τῆς ἐν τῷ ὄρει Λζησον ἔτη δέκα ἑβδομήκοντα καὶ δύο· ὅτε δὲ
προσελάβετο αὐτὴν ὁ κύριος, ἦν ἐτών ἑνεγήκοντα· καὶ οὕτως η τελείωσις αὐτῆς
γίνεται. Γίνεται δὲ η ὁσία μνήμη αὐτῆς μηρὸν Σεπτεμβρίᾳ εἰκάδι τετάρτῃ, εἰς
δέξαν τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ νιοῦ καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος νῦν καὶ δέι καὶ εἰς
τοὺς αἰώνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΡΝΑΒΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ.

Ἐπειδήπερ ἀπὸ τῆς καθόδου τῆς τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ παρουσίας, τοῦ ἀώκνου καὶ φιλανθρώπου καὶ ἰσχυροῦ καὶ ποιμένος καὶ διδασκάλου καὶ ἱατροῦ, τὸ ἀπόρρητον καὶ ὅσιον καὶ ἄμεμπτον μυστήριον τῶν τὴν ἐλπίδα ὁσίως κατεχόντων καὶ ἐσφραγισμένων Χριστιανῶν ἔθεασάμην καὶ εἶδον ἐγώ, ω̄ καὶ ἐδούλευσα προθύμως, ἀναγκαῖον ώρίθην ἃ ἤκουσα καὶ εἶδον μυστήρια ἔξηγήσασθαι.

² Ἐγὼ Ἰωάννης συνακολουθῶν Βαρνάβᾳ· καὶ Παύλῳ τοῖς ἄγιοις ἀποστόλοις, ὑπηρέτης ὃν τὸ πρὶν μὲν Κυρίλλου τοῦ ἀρχιερέως τοῦ Διός, νῦν δὲ χάριν λαβὼν πνεύματος ἄγιου διὰ Παύλου καὶ Βαρνάβα καὶ Σίλα τῶν ἀξίων τῆς κλήσεως, τῶν καὶ βαπτισάντων με ἐν Εἰκονίῳ. ³ Μετὰ οὖν τὸ βαπτισθῆναι με εἶδον ἄνδρα τινὰ ἐφεστῶτα ἐν λευκῇ στολῇ περιβεβλημένον, καὶ εἶπεν μοι Θάρσει, Ἰωάννη· καὶ γάρ τὸ ὄνομά του μετονομασθήσεται Μάρκος, καὶ η̄ δόξα σου ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ κηρυχθήσεται· καὶ

^{*)} Vat τοῦ ἀγίου ἀποστ. Βαρνάβα

1. φιλανθρώπου: Vat εὐσπλάγχνου | Vat om καὶ διδασκάλου | Vat om ω̄ | Vat ώρίθην καὶ δὲ εἴδ. καὶ ἤκουσα

2. ἔξηγήσασθαι. Ἐγὼ Ἰωάννης: ita Vat; Par Ἐγὼ Ἰωάννης. | Vat om ἄγιοις | Vat om τοῦ Διός. Sed notat Papēbrochius haec: *Sicetus, cuius versionem nobis obtulit Vaticanus codex 6187, addit idolorum, Mombritiana legenda nefandissimi templi Iovis.* | Vat πνεύμ. ἄγ. λαβὼν διὰ τὸ Πέτρου τοῦ ἀποστόλου καὶ Βαρνάβᾳ καὶ Παύλου τῶν | Vat om ἐν Εἰκονίῳ (Ebx. codex constanter habet), sed Papēbrochius in notis sic habet: *Aliibi quam in Mombritio legit Baroniūs et nos quoque in ms. Ultraiectino invenimus dicitur Marcum dici in loco qui dicitur Iocutium.*

3. οὖν: Vat δέ | εἶδον: Vat add ἐν ὅραματι et om μοι | Vat τὸ δν. σου

τὸ ἐν σοὶ σκότος παρῆλθεν ἀπὸ σοῦ, καὶ εἰδόθη σοι σύνεσις πρὸς τὸ γνῶναι τὰ μυστήρια τοῦ θεοῦ.

⁴ Ὡς δὲ τὸ ὄφαμα εἶδον, σύντρομος γενόμενος ἀπῆλθον παρὰ τοὺς πόδας Βαρνάβα καὶ ἀπίγγειλα αὐτῷ ἃ εἶδον καὶ ἤκουσα παρὰ τοῦ ἀνδρὸς ἔκεινου μυστήρια. Παῦλος δὲ ὁ ἀπόστολος οὐκ ἦν ἔγγιστα ἡνίκα ἀνεθέμην τὰ μυστήρια. εἰπεν δέ μοι Βαρνάβας Μηδενὶ ἔξείπῃς τὴν δύναμιν ἣν εἶδες. καίμοι γάρ τῇ νυκτὶ ταύτῃ παρέστη ὁ κύριος λέγων ὅτι θάρσει· ὡς γάρ ἔδωκας τὴν ψυχήν σου ὑπέρ τοῦ ὀνόματός μου εἰς τὸ ἀποθανεῖν καὶ ἀπαλλοτριωθῆναι τοῦ σοῦ ἔθνους, οὕτως καὶ τελειωθήσῃ. πλὴν καὶ τὸν ὄντα μεθ' ὑμῶν ὑπηρέτην καὶ αὐτὸν συλλαβθοῦ μεθ' ἐαυτοῦ· ἔχει γάρ τινα μυστήρια. νῦν οὖν, τέκνον, φύλαξον σεαυτῷ τὰ βήματα ἃ εἶδες καὶ ἤκουσας· καιρὸς γάρ σε ἀποκαλύψαι μελλει.

⁵ Ταῦτα δέ μου κατηχηθέντος παρ' αὐτοῦ, ἐμείναμεν ἐν Εἰκονίῳ ἡμέρας ὥκανάς· ἦν γάρ ἐκεῖ ὅσιος ἀνὴρ καὶ εὐλαβής, ὅστις ἡμᾶς καὶ ὑπεδέξατο, οὐ καὶ τὸν οἶκον ἤγιασε Παῦλος. ἐκεῖθεν τοίνυν κατηντήσαμεν ἐν Σελευκείᾳ, καὶ προσμείναντες ἡμέρας τρεῖς ἀπετελεύσαμεν ἐν Κύπρῳ, καὶ ἡμῖν ἐγὼ διακονῶν αὐτοῖς ἄκρις οὐ περιήλθομεν πᾶσαν τὴν Κύπρον· ἀναγθέντες δὲ ἀπὸ τῆς Κύπρου κατήχθημεν ἐν Πέργῃ τῆς Παμφυλίας. καίκειτο λοιπὸν παρέμεινα ὡσεὶ μῆνας δύο, βουλόμενος ἐπὶ τὰ δυτικὰ μέρη ἀποπλεῦσαι· καὶ οὐκ εἴασέν με τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον. ἐπιστρέψας δὲ πάλιν ἔκήτησα τοὺς ἀποστόλους, καὶ μαθών ὅτι ἐν Ἀντιοχείᾳ εἰσίν, ἐπορεύθην πρὸς αὐτούς.

μετονομασθήσῃ | πρὸς τὸ γνῶναι εἰ Vat; Par προγνῶνατ

^{4.} Vat ίδον | Vat ἀπελθών πρὸς τ. π. Βαρ. ἀπίγγειλα | Vat ἀνεθέμην τὰ τοιαῦτα βήματα | Vat ἦν ίδες. γνῶνι γάρ δι τοῦ κάμοι τῇ | Vat οὐ διτι | Vat τοῦ ἔθνους σου | μεν': Par με μεν', Vat ἐγγύς | μυστήρια: Vat add δεικά | οὖν: ita Vat, om Par

^{5.} μελλει. Ταῦτα δέ μου κατηχηθέντος: Vat μελλει δι' ἐμοῦ. Κατηχηθέντες οὖν | Εἰκονίῳ: Vat Ἱερουσαλήμ | ἦν γάρ ἐκεῖ ιωρε Παῦλος: Vat pro hinc habet καὶ ἡμίδομεν ἐν Ἀντιοχείᾳ | καὶ προσμείναντες: Vat ἐκεῖ δὲ προσμ. | ἀπετελεύσ. ἐν Κύπρῳ: sic Vat; Par ἀπελεύσαμεν εἰς Κύπρον | περιηλ. π. τ. Κύπρον: sic Vat; Par παρήλθομεν τῇ Κύπρῳ | δύο. Notat Papēbrochīus Hic omnino videtur excidisse et discedens ab eis reversus sum Hierosolymam, ut est Act. XIII, 13. At codex Par nihil lacunae habet. | ἀποπλεῦσαι: Vat πορεύεσθαι | εἰσιν: Vat ἦσαν.

Acta apost. apocr. ed. Tischendorf.

ε Εύρον δὲ τὸν Παῦλον ἀπὸ τοῦ κόπου τῆς ὁδοιπορίας ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐπὶ τῆς κλίνης· ὃς καὶ ἵδων με σφόδρα ἐλυπήθη διὰ τὸ βραδῦναι με ἐν Παμφυλίᾳ· καὶ προσελθὼν ὁ Βαρνάβας παρεκάλεσεν αὐτὸν, καὶ ἐγένετο ἄρτου· ὀλίγον δὲ ἔλαβεν αὐτοῦ· καὶ εὐηγγελίσαντο τὸν λόγον τοῦ κυρίου, καὶ πολλοὺς τῶν Ἰουδαίων καὶ Ἑλλήνων ἐφάτισαν. ἣν δὲ μόνον προσεῖχον αὐτοῖς, καὶ ἐφοβούμην Παῦλον προσεγγίσαν αὐτῷ καὶ διὰ τὸ ἔχειν με ἵκανὸν χρόνον ἐν Παμφυλίᾳ διάγοντα καὶ πάνι παράστεσθαι αὐτὸν κατ' ἑμοῦ· μετάνοιαν δὲ ἔδιδων ἐπὶ τοῖς γόνασιν εἰς τὴν γῆν Παύλῳ, καὶ οὐκ ἡνείχετο· ὡς δὲ ἐπέμενον ἐπὶ σάββατα τρία τῇ παρακλήσει καὶ τῇ δεήσει γονυπετῶν, οὐκ ἡδυνήθην δυσωπῆσαι αὐτὸν ὑπέρ ἐμαυτοῦ· ἥ δὲ πολλὴ λύπη αὐτοῦ ἦν πρὸς μὲ διὰ τὸ ἔχειν με τὰς πλείους μεμβράνας ἐν Παμφυλίᾳ.

25. ¹ Ως δὲ ἐγένετο τοῦ τελέσαι αὐτοὺς διδάσκοντας ἐν Ἀντιοχείᾳ, τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων καθεσθέντες ὅμοι συνεβούλεύσαντο ² πορεύεσθαι ἐπὶ τοὺς ἀνατολικοὺς τόπους, καὶ μετὰ ταῦτα ἔρχεται ³ σθαι ἐν Κύπρῳ καὶ ἐπισκέψασθαι πάσας τὰς ἐκκλησίας ἐν αἷς ἐλάλησαν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. παρεκάλει δὲ ὁ Βαρνάβας ἐλθεῖν τὸν Παῦλον πρότερον ἐν Κύπρῳ καὶ τοὺς ἴδιους ἐπισκέψασθαι ἐν τῇ κώμῃ αὐτοῦ, καὶ Δούκιος δὲ παρεκάλει ὥστε ἐπίσκεψιν λαβεῖν τὴν πόλιν αὐτοῦ Κυρήνην. Ὁραμα δὲ ἦν καθ' ὑπνον ὀφθέντη τῷ Παύλῳ ὥστε σπεῦσαι αὐτὸν ἐπὶ Ἱερουσαλήμ διὰ τὸ προσδέχεσθαι αὐτὸν τοὺς ἀδελφοὺς ἑκεῖ. Βαρνάβας δὲ παρεκάλει ὥστε ἐλθεῖν αὐτοὺς ἐν Κύπρῳ καὶ ποιῆσαι τὸν χειμῶνα, καὶ τότε ἀπελθεῖν αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλήμ ἐν τῇ ἑορτῇ. ⁴ Πολλὴ τοίνυν φιλονεικία^{*)} μεταξὺ αὐτῶν ἐγίνετο. Βαρνάβας δὲ παρεκάλει

6. Vat. Ηὔρον | Vat. τ. κόπου καὶ τῆς ὁδοῦ. Inde vero ab ἐπὶ τῆς κλίνης (pro quibus ipeis Papebrochius per coniecturam posuit νοσοῦντα, Sirletus defensum) usque προσδέχεσθαι αὐτὸν τοὺς ἀδελφοὺς ἑκεῖ omnia desiderantur in Vaticano. | Μαρτίου αὐτοῦ: codex, ut videtur, Μαρ. αὐτόν | ἔδιδων: codex ἔδιδον

7. Κυρήνην: codex κορίνην | Vat. ὥστε εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς Κύπρον | ἐν τῇ: Vat. om. ἐν

*) Ad hanc vocem in margine litteris uncialibus ipsa manu antiquissima approximatur haec. "Ορα μή τὴν φιλονεικίαν ταύτην, ἦν καὶ αἱ Πρᾶξεις παροξυσμὸν καλεούσι, νομίσῃς παθοχράτειαν τινα καὶ θυμὸν ἀλόγιστον εἶναι, ἀκούων τὸ δοχεῖν καὶ τὴν πρόφασιν εἶναι μεμβράνας. Οὐ γάρ ὅργη τίς ἔστιν, μή γένοιτο, ἵνα διὰ μεμβράνας τὸν Ἰωάννην (τὸν Ἰωάννην: corrige δὲ Ἰωάννης καὶ Παῦλος?).

καὶ ἐπακολουθῆσαι αὐτοῖς διὰ τὸ ἐξ ἀρχῆς ὑπηρέτην αὐτῶν εἶναι με καὶ ἐν τῇ Κύπρῳ πάσῃ ὑπηρετῆσαι αὐτοῖς ἄχρις οὐ κατήντησαν ἐν Πέργῃ τῆς Παμφυλίας, κακοῖς ἀπέσμεινα ήμέρας ἵκενάς. ὁ δὲ Παῦλος κατέκραξεν τοῦ Βαρνάβᾳ λέγων ὅτι ἀδύνατον τοῦτον ἔλθειν μεθ' ἡμῶν. καὶ οἱ ὄντες δὲ μεθ' ἡμῶν ἐπειπορεκάλουν ὥστε καὶ συνακολουθῆσαι αὐτοῖς, διὰ τὸ εὐχήν μοι ὑπάρχειν ἔως τέλους αὐτοῖς ἀκολουθῆσαι· ὥστε λέγειν τὸν Παῦλον τῷ Βαρνάβᾳ ὅτι εἰ βούλει λαβεῖν Ἰωάννην τὸν καὶ Μάρκον μετονομασθέντα μετὰ σεαυτοῦ, πορεύου ἐπέραν ὁδόν· οὐ γὰρ ἐλθῃ μεθ' ἡμῶν. Βαρνάβας δὲ ἐν ἑαυτῷ γενόμενος εἶπεν ὅτι τὸν ἄπαξ δουλεύσαντα τῷ εὐαγγελῷ καὶ συνοδεύσαντα οὐκ ἀποστρέψεται ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ. εἰ οὖν καὶ τοῦτο ἡδύ σοι ἔστι, πάτερ Παῦλε, λαβὼν αὐτὸν πορεύομαι. καὶ αὐτὸς ἔφη Πορεύου ἐν τῇ χάριτι τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύματος.

⁹ Κλίναντες τοίνυν τὰ γόνατα προστηγάντο τῷ θεῷ. καὶ ἀναστενάξας Παῦλος ἔκλαυσεν, ὄμοιώς δὲ καὶ Βαρνάβας, λέγοντες πρὸς ἄλληλους Καλὸν μὲν ἦν ἡμᾶς κοινῶς καθὼς τὴν ἀρχὴν οὗτως καὶ τὸ τελος ποιήσασθαι τὸ ἐν ἀνθρώποις. ἐπειδὴ δὲ οὗτως σοι ἔδοξε, πάτερ Παῦλε, πρόσευξαι ὑπὲρ ἐμοῦ ἵνα τέλειός

καὶ αὐτὸς διεῖ Ἰωάννην τὸν καὶ Μάρκον Παῦλος καὶ Βαρνάβας διεχωρίσθη· ἀλλὰ τοῦτο ἔστιν τὸ ἐνεργείας ἀμφοτέρους ἐκ τοῦ ἀγίου πνεύματος, καὶ μὴ ποιεῖν ἀ συγχρίνειν δοκοῦσιν ἀλλὰ ἐνεργοῦντας καὶ ἐδεῖ ὅτι κλαίουσιν καὶ βιασθέντες ἀπαγγέλλουσιν ἀλλήλοις τὰ ἀποκαλυφθέντα, καὶ ὅτι μὴ βιάσῃ Βαρνάβα παῦλον (καὶ ὅτι μὴ οὐκοῦ Παῦλον: ita corrupte codex. Non nihil excidisse videtur.). ἀλλῶς τε καὶ τὸ εἰρημένον Βαρνάβᾳ περὶ Ἰωάννου τοῦ καὶ Μάρκου μὴ καταλιπών αὐτὸν πάλιν οὗτως (an potius οὗτος;) πληροῦ τοσοῦτον οὐν ὑπὸ τοῦ ἀγίου πνεύματος ἐκράτευντο ὡς σύγχρισιν ἀνθρωπίνην μὴ καταδέχεσθαι οἱ ἄγιοι ἀπόστολοι, ἀλλὰ τῇ τοῦ ἐπειλημμένου αὐτῶν ἀγίου πνεύματος κινήσει (adde κινεῖσθαι?).

8. Vat ἐγένετο ετ συνακολουθῆσαι | ὑπηρετῆσαι: sic Vat; Par ὑπηρέτησαι | Vat κατηνῆσαμεν εἰς Πέργην ετ ἐτέμενον | Vat κατέκραζ τῷ Βαρνάβᾳ | Vat καὶ οἱ ὄντες ἀδελφοὶ ἔκει Λεγον ὥστε με [Papebr. supplet δε] οὐν αὐτοῖς ἀκολουθῆσαι | διὰ τὸ εὐχήν οὐκοῦ ἀκολουθῆσαι; haec Vat habet; praetermissa sunt in Par | Vat om τῷ Βαρνάβᾳ | Vat βούλη | Vat om μετονομασθέντα ετ habet εἰς ἐπέραν ὁδόν | Vat ΛΩῆς | Vat τὸν ἄπαξ δουλεύοντα τὴν οὐκ ἀποστρέψει. | ἔφη: ita Vat; om Par | Vat ἐν τῇ χάρ. τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡμεῖς ἐν τῷ ἀγίῳ πνεύματι

9. Vat κακῶς τ. ψυχήν καὶ τὸ τέλος | τὸ ἐν: Vat om τό | Vat ἵνα τε-

μου ὁ κάματος γένηται εἰς αἶνεσιν· οἴδας γὰρ πῶς σοι ἔδουλευσα καὶ εἰς τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ τὴν δοθεῖσάν σοι πορεύομαι γὰρ ἐν Κύπρῳ καὶ σπεύδω τελειωθῆναι· οἴδα γὰρ ὅτι οὐκέτι ὅψομαι τὸ πρόσωπόν σου, πάτερ Παῦλε καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ ἔκλαυσεν ἔκανως.¹⁰ Ο δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτόν Κάμοι τῇ ψυχῇ ταύτῃ παρέστη ὁ κύριος λέγων Μή βιάσῃ Βαρνάβαν τοῦ μὴ πορευθῆναι εἰς Κύπρον· ἐκεῖ γὰρ αὐτῷ ἡτοίμασται τοῦ φωτίσαι πολλούς· καὶ σὺ δὲ ἐν τῇ δοθείσῃ σοι χάριτι πορεύου εἰς Ἱεροσόλυμα προσκυνῆσαι ἐν τῷ ἀγίῳ τόπῳ, κἀκεῖ σοι δειχθήσεται ποῦ σοι τὸ μαρτύριον ἡτοίμασται ἡστάσαμεθα δὲ ἄλλήλους, καὶ παρελαβέν με Βαρνάβας.

¹¹ Καὶ κατελθόντες εἰς Δαοδίκειαν ἤρωτῶμεν περᾶσαι εἰς Κύπρον, καὶ εὐρόντες πλοῖον ἀπερχόμενον εἰς Κύπρον ἀνήλθομεν· καὶ πλευσάντων ἡμῶν ὁ ἀνεμος ἐναιτίος εὐρέθη. ἥλθομεν δὲ ἐν τῷ Κορασίῳ, καὶ κατελθόντων ἡμῶν παρὰ τὸν αἰγαλόν, ἐνθα πιγή τὴν ἀνεψύζαμεν ἐκεῖ, μηδὲν ἔαυτοὺς ἐμφανίζοντες διὰ τὸ μὴ γνῶναι τινα ὅτι ἀπεχώρισθη Βαρνάβας τοῦ Παύλου. ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ Κορασίου ἥλθομεν εἰς παλαιὰς τῆς Ἰσαυρίας, κακεῖθεν ἥλθομεν ἐν νήσῳ τινὶ Πιτυούσῃ καλούμενῃ, καὶ χειμῶνος γενομένου ἐποιήσαμεν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς· ὑπεδεξατο δὲ ἡμᾶς ἀνήρ τις εὐλαβής ὀνόματι Εὔφημος, δὲν καὶ πολλὰ κατήγησε Βαρνάβας εἰς τὴν πίστιν σὺν ὅλῳ τῷ οὐκει αὐτοῦ.

¹² Ἐκεῖθεν δὲ παρεπλεύσαμεν τὰς Ἀκονησίας καὶ ἥλθομεν ἐν πόλει Ἀνεμουρίῳ, καὶ εἰσελθόντων ἡμῶν ἐν αὐτῇ εὑρομεν δύο Ἐλληνας. ἐλθόντες δὲ πρὸς ἡμᾶς ἐπηρώτων πόθεν καὶ τίνες ἐσμέν. εἰπεν δὲ αὐτοῖς Βαρνάβας Εἰ βούλεσθε γνῶναι πόθεν καὶ τίνες

λείχες μοι ὁ κόπος εἰς ἀνάπτυσιν γένηται | καὶ εἰς τὴν: ita Vat; Par om καὶ | δοθεῖσάν σοι: ita Vat; Par δοθ. ἡμῖν | Vat τελειωθῆναι, καὶ σπεύδω· οἴδα | διτ: sic Vat; om Par | Vat ἐπὶ τῆς γῆς

10. οὐ: Par σοι | Vat κάκειδέν σοι ετ ἡτοιμάσωη

11. Vat Κατελθόντες δὲ καὶ εὐρόντες πλοῖον ἐν Δαοδίκῃ ἦρ. περ. εἰς Κύπρον· καὶ ὁ ἀνεμος διαντίως τύρειη, καὶ οὐκ ἡδυτήγημεν. ἥλθομεν δὲ | Vat καὶ εἰσελθόντων ἡμ. ἐν τῷ αἰγαλῷ | ἀνεψ. ἐκεῖ: Vat add τὴν ὕδραν | Vat ἐμφανίσαντες | ἀναγ. δὲ ἀπὸ Κορασίου: Vat ἐκεῖθεν δὲ | ἥλθομεν εἰς οὐρανούς ex Vat sunt; om Par | ἥλθομεν δὲ: Vat ἐλθόντες ἐν | ἐποιήσαμεν ἐκεῖ: Vat παρεβάλωμεν (corrige -λομεν) | Vat καὶ υπεδεξ. ἡμ. ἀν. τις Εὐφημος ὀνόματι ετ ουμ γινεται δὲν καὶ πολλὰ οὐρανούς οὐκει αὐτοῦ

12. οὐ: Par σοι καὶ εἰσελθόντες πρός | Vat om καὶ τίνες | περιβαλέ:

έσμεν, ἀπορρίψατε τὴν ἔχετε ἐσθῆτα, καὶ περιβαλῶ ὑμᾶς ἐσθῆτα
ἥτις οὐδέποτε ῥυπαίνεται, οὐδὲ ἐστιν ἐν αὐτῇ ῥυπαρίᾳ ἀλλὰ
πάντοτε λαμπρά ἐστιν. ἔνεισθέντες δὲ ἐπὶ τῷ λόγῳ τὸν ἡρώτων ἡμᾶς
Τί ἐστι τὸ ἔνδυμα ἔκεινο ὃ μελλετε τήμιν διδόναι; εἰπεν δὲ αὐτοῖς
Βαρνάβας Ἐὰν ἔξομοιογήσθησθε τὰς ἀμαρτίας ὑμῶν καὶ συντά-
κησθε τῷ κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ, λαμβάνετε τὸ ἔνδυμα
ἔκεινο ὅπερ ἐστὶν ἀφθαρτὸν εἰς τὸν αἰώνα.¹³ Κατανυχθέντες δὲ
ὑπὸ τοῦ ἀγίου πνεύματος ἔπεσον εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, παρα-
καλοῦντες καὶ λέγοντες Ἀξιούμεν σε, πάτερ, δὸς τήμιν τὸ ἔνδυμα
ἔκεινο· τίμεις γάρ πιστεύομεν φῶ τηρούττεις ζῶντι θεῷ καὶ ἀλη-
θινῷ. καταγαγὼν δὲ αὐτοὺς κάτω εἰς τὴν πηγὴν ἐβάπτισεν
αὐτοὺς εἰς ὄνομα πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἀγίου πνεύματος· καὶ
ἔγνωσαν ἑαυτούς ὅτι ἐνεδύσαντο δύναμιν καὶ στολὴν ἀγίαν. λα-
βών δὲ παρ’ ἐμοῦ μίαν στολὴν ἐνέδυσεν τὸν ἕνα, καὶ ἐκ τῆς ἴδαις
στολῆς ἐνέδυσε τὸν ἔτερον. προσήνεγκαν δὲ χρήματα αὐτῷ, καὶ
εὐθέως διεδώκεν αὐτὰ Βαρνάβας τοῖς πτωχοῖς· ἀφ’ ὧν καὶ οἱ
ναῦται πολλὰ ἡδυνήθησαν κερδάναι.

¹⁴ Κατελθόντες δὲ ἐν τῷ αἰγαλῷ, ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον
τοῦ θεοῦ· καὶ εὐλογήσας αὐτούς, ἤσπασάμεθα αὐτοὺς καὶ ἀνή-
χθημεν ἐν τῷ πλοιῷ. ὁ δὲ εἰς αὐτῶν ὁ ἐπικληθεὶς Στέφανος ἐβού-
λετο συνακολουθῆσαι τήμιν· καὶ οὐκ εἶσεν ὁ Βαρνάβας. διαπε-
ρασάντων δὲ τήμων κατεπλεύσαμεν ἐν Κύπρῳ διὰ νυκτός, καὶ
ἐλθόντες ἐν τῷ λεγομένῳ Κρομμυακίτῃ εῦρομεν Τίμωνα καὶ Ἀρί-
στωνα τοὺς ἵεροδούλους, πρὸς οὓς καὶ ἐζενίσθημεν.

¹⁵ Τίμων δὲ συνείχετο πυρετῷ πολλῷ· φῶ καὶ ἐπιθέντες τὰς
χεῖρας εὐθέως ἀπεστήσαμεν τὸν πυρετὸν αὐτοῦ, ἐπικαλεσάμενοι
τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. τὴν δὲ ὁ Βαρνάβας μαθήματα παρὰ

ita Vat; Par περιβάλλω | Vat οὐ οὐδὲ ἐστιν ἐν αὐτῇ ῥυπαρ. | μελλετε τήμιν
ex Vat; Par μελλει | Vat συντάσσεσθε et οὐ τήμων

13. Vat κατανυγέντες | Vat οὐ τήμεις γάρ οὐδεὶς ἀληθινῷ | Vat καὶ κα-
ταγαγὼν αὐτοὺς εὐπάντας κάτω | Vat εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρ. κ. τοῦ υἱ. κ. τοῦ ἀγ.
πν. | Vat ἐνεδύσαστο τὴν στολ. τὴν ἀγίαν | Vat προσήνεγκ. δὲ αὐτῷ τὰ χρήμ.
αὐτῶν | τοῖς πτωχοῖς: Vat οὐ τοῖς

14. Vat Κατελῶ. δὲ ἐν τ. αἰγ. ἤσπασάμεθα ἑαυτούς, καὶ ἐλαλήσαμεν τὸν
λογ. τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν λογήσαμεν αὐτούς. Οὐ δὲ εἰς δὲ αὐτῶν δὲ κληθεὶς | Vat
κατεπλευσάμεθα | Vat οὐ διὰ νυκτός | Vat εἰσελῶντ. ἐν τῷ λεγ. Κρομμυακάτι
ηὔρομεν

15. Vat τ. πυρετὸν ἀπ’ αὐτοῦ | Vat οὐ κυρίου

Ματθαίου εἰληφώς, βίβλον τῆς τοῦ θεοῦ φωνῆς, καὶ θαυμάτων καὶ διδαγμάτων σύγγραμμα· ταύτην ἐπετίθει τοῖς ἀσθενοῦσι Βαρνάβας κατὰ τὴν ἀπαρτώσαν ἡμῖν χώραν, καὶ εὐθέως τῶν παθῶν ἵστιν ἐποίει.

¹⁶ Γενομένων δὲ ἡμῶν ἐν Δαπίθῳ, καὶ εἰδωλομακίας ἐπιτελουμένης ἐν τῷ θεάτρῳ, οὐκ εἴσασαν ἡμᾶς εἰσελθεῖν ἐν τῇ πόλει, ὅλλα πρὸς τῇ πύλῃ ἀνεψύξαμεν μικρόν· Τίμων δὲ μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ τῆς νόσου τίθεν σὺν ἡμῖν. ἔξελθόντες δὲ τῆς Δαπίθου διὰ τῶν ὁρέων ὠδεύσαμεν, καὶ ἥλθομεν εἰς πόλιν Δαμπαδίστου, ὃθεν ὑπῆρχεν καὶ Τίμων· πρὸς ὃν εὐρόντες καὶ Ἡράκλειον ὄντα ἔκει, ἔξενίσθημεν παρ' αὐτῷ. ¹⁷ Οὗτος ἦν ἀπὸ τῆς Ταμασίων, ὃς ἐληλύθει ἐπισκέψαμεν τοὺς οἰκείους αὐτοῦ· πρὸς δὲ ἀτενίσας ὁ Βαρνάβας ἀνεγνώρισεν αὐτὸν, πρώην ἐπὶ τῆς Κυπρίαν συντυχίαν πεποιηκὼς μετὰ Παύλου πρὸς αὐτὸν· ὃ καὶ πινεῦμα ἄγιον ἐδόθη ἐπὶ τοῦ βαπτίσματος, μετωνόμασσεν τε αὐτὸν Ἡρακλειδην. χειροτονήσαντές τε αὐτὸν ἐπίσκοπον τῇ Κύπρῳ καὶ ἐκληγίαν ἐπιστηρίζαντες ἐν Ταμάσῳ, κατελείψαμεν αὐτὸν εἰς κατοίκησιν τῶν ἔκεισε κατουκουντῶν ἀδελφῶν.

¹⁸ Ἡμῶν δὲ διελθόντων τὸ ὅρος τὸ καλούμενον Χιονῶδες, κατηντήσαμεν ἐν παλαιῷ Πάφῳ, κάκει ηὔραμεν Ῥόδωνα ἱερόδουλον, ὃς καὶ αὐτὸς πιστεύσας συνηκολούθησεν ἡμῖν. συνητήσαμεν δὲ τινὶ Ἰουδαὶῳ δύνοματι Βαριησοῦ ἐρχομένῳ ἀπὸ Πάφου, στις καὶ ἐγνώρισεν Βαρνάβαν ὄντα πρώην μετὰ Παύλου· οὗτος

βίβλον: sic Vat; Par βιβλὸν | θεαμ. κ. διδαγμάτων: Vat ποιημάτων | σύγγραμμα: sic Vat; Par συγγράμματα, itemque Sirletus scripta | Vat ταύτ. ἀντιτίθεις πᾶσι τοῖς ἀσθενοῦσιν ὁ Βαρν. | χείρων: Vat χάριν | καὶ εὐθέως: Vat οὐκ ικανόν | Vat ἐποεῖτο

16. Δαπίθῳ: Vat τῇ πόλει Δαπίθων | Vat εἴσαστι, sed Sirletus permisit | Vat ἡλ. ἄμα τὴν | Vat διδεύσαντες ἡλιώματα (corrige -αμεν) | πόλιν: Vat καθημητή | Δαμπαδίστου: ita Par; Vat Δαμπαδίστον | Ἡράκλειον: Vat Ἡράκλειον | Vat παρ' αὐτοῦ

17. Οὗτος, ut Vat; Par add Ἡράκλειος (scriptum est - κλέω, πιστοί fallor) | Vat Ταμασίων θεάων ἐποει. | Par Κητησίων | ἐδόθη δ. τ. βαπτ., μετ. τε: Vat θεωκαν μετονομάσαντες | Vat οὐκ τι | Vat ἐπιστηρίσαντες ἐν στηλαῖς ἐν Ταμασῷ (Par -μάσῳ), καὶ τοῖς ἔκει οὐσιοῖς ἀδελφοῖς κατηγηθεῖσιν μετ' αὐτοῦ, παρεπέμπειται αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ.

18. Par παλαιῷ | ηὔραμεν εἰς Vat: Par εὐρόντες | Vat Ῥόδονά τινα ιερ. διτις | συνητήσαμεν εἰς Vat: Par συναντήσαντες | Vat Ἰουδ. τινι | Vat ἀπὸ τῆς Ηάφου | Vat κρείν | Vat οὐτος οὐκ εἴσαστι ἡμᾶς εἰς τὴν Πάφον

οὐκ ἡθελησεν ἡμᾶς εἰσελθεῖν ἐν Πάφῳ, ἀλλ' ὑποστρέψαντες ἦλθομεν ἐν τῷ Κουρίῳ.

¹⁹ Καὶ εὑρόμεν δρόμον τινὰ μιερὸν ἐν τῇ ὁδῷ πλησίον τῆς πόλεως ἐπιτελούμενον, ἔνθα γυναικῶν τε καὶ ἀνδρῶν πλῆθος γυμνῶν ἐπετελουν τὸν δρόμον· καὶ πολλὴ ἀπάτη καὶ πλάνη ἐγίνετο ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ. στραφεὶς δὲ ὁ Βαρνάβας τούτῳ ἐπετίμησεν, καὶ κατέσεν τὸ ἀπὸ δυσμῶν μέρος, ὥστε πολλοὺς τραυματίας γενέσθαι· πολλοὶ δὲ ἔξι αὐτῶν καὶ ἀπέθανον, οἱ δὲ λοιποὶ ἐφυγον εἰς τὸ ίερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τὸ δὲ ὅν πλησίον ἐν τῇ καλουμένῃ ίερῷ. ἐλθόντων δὲ ἡμῶν ἐγγὺς τοῦ ιεροῦ, πολὺ πλῆθος Ἰουδαίων ὅντων ἐκεῖ ὑποβληθέντες ὑπὸ τοῦ Βαριησοῦ ἐστησαν ἔξω τῆς πόλεως καὶ οὐκ εἴασαν ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν, ἀλλ' ὑπὸ δένδρων τὸ δὲ πλησίον τῆς πόλεως ἐποιήσαμεν τὴν ἐσπέραν καὶ ἀνεψύξαμεν ἐκεῖ.

²⁰ Τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἦλθομεν ἐν κώμῃ τινί, ἔνθα Ἀριστοκλανὸς κατέμενεν· οὗτος λεπρὸς ὃν ἐκαθαρίσθη ἐν Ἀντιοχείᾳ, δὲν καὶ ἐσφράγισε Παῦλος καὶ Βαρνάβας εἰς ἐπίσκοπον, καὶ ἀπεστείλαν εἰς τὴν κώμην αὐτοῦ ἐν Κύπρῳ διὰ τὸ πολλοὺς Ἐλληνας ὑπάρχειν ἐκεῖ ἐξενίσθημεν δὲ ἐν τῷ σπηλαίῳ πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ὅρει, κάκει ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν. ἐκεῖνεν τε ἦλθομεν ἐν Ἀμαθοῦντι, καὶ πολὺ πλῆθος ἦν Ἐλλήνων ἐν τῷ ίερῷ ἐν τῷ ὅρει ἀσέμινων γυναικῶν τε καὶ ἀνδρῶν σπενδόντων. προλαβὼν δὲ κάκει ὁ Βαριησοῦς συνεσκεύασεν τὸ ἔνος τῶν Ἰουδαίων, καὶ οὐκ εἴασεν ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν, εἰ μὴ γυνή τις χήρα ως ἐτῶν ὄγδοης κοντά ἔξω τῆς πόλεως οὔσα, καὶ αὐτὴ τοῖς εἰδώλοις μὴ προσκυνοῦσα, προσχοῦσα ἡμῖν ἐδεῖχατο ἡμᾶς ἐν τῷ οἶκῳ αὐτῆς μίαν

19. Vat ηνρομεν | δρόμον bis cum Vat: Par bis δρόμον | Vat μιαρὸν ἐν τῷ ὅρει ἐπιτελούμενον πλησ. τ. πόλ. | Vat ἐπετέλει | Vat om καὶ πολλὴ οὐρανὸς ἐκείνη, et pergit Τούτῳ ὁ Βαρ. ἐπιστραφεὶς ἐπετίμησεν, καὶ κατέσεν | ὥστε εἰ γενέσθαι: Vat καὶ εἰ ἐποίησεν | Vat ἐφυγον ἐν τῷ ίερῷ τ. Ἀ. τῷ δὲ πλησ. | Vat om ἐν τῇ κ. ίερῷ | ἐγγ. τ. ιεροῦ: Vat πλησίον τοῦ Κουρίου | ὅντων: Vat δὲ | Vat ὑποβληθέν εἰςτη εἰςασεν | Vat ὑπὸ τὸ δένδρο. τὸ δὲ ἐν τῷ ὅρει πλησίον | ἐσπέραν cum Vat; Par ἡμέραν

20. Vat ἐκαθερισθη | Vat ἐσφράγισαν | Vat δὲ ἐν τῇ κώμῃ αὐτοῦ | τε: Vat δέ | ἐν τῷ ίερῷ cum Vat; Par om | Vat σπενδόντων. κάκει προσελθὼν ὁ Βαριησοῦς | Vat om έξω τ. πόλ. οὔσα | προσχοῦσα cum Vat; Par χρούσα | Vat om τιμὴν

ῷραν. ἐξερχομένων δὲ ἡμῶν τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ἔξετινάξα-
μεν κατέναντι τοῦ Ἱεροῦ ἐκείνου, ἐνθα τῇ σπουδῇ τῶν μιερῶν
ἔγινετο.

²¹ Ἐκεῖνόν τε τοὺς ἐξελθόντες ἦλθομεν διὰ τῶν ἀρήμων τόπων·
ἡκολούθει δὲ καὶ Τίμων μεθ' ἡμῶν. καὶ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Κι-
τιεῖς, πολλοῦ θορύβου γενομένου κάκει ἐν τῷ ἱπποδρομεώ αὐτῶν,
μαθόντες ἐξήλθομεν τὴν πόλιν ἐκτιναξάμενοι τὸν κονιορτὸν τῶν
ποδῶν ἡμῶν ἀπαντες· οὐδεὶς γάρ ἡμᾶς ἐδέξατο, εἰ μὴ ἐν τῇ
πύλῃ μέλαν ὥραν ἀνεψύξαμεν πλησίον τοῦ ὑδραγωγίου.

²² Ἀναχθέντων δὲ ἡμῶν ἐν πλοίῳ ἀπὸ τῶν Κιτιέων, ἦλθο-
μεν ἐπὶ Σαλαμίνη, καὶ κατήχθημεν ἐν ταῖς λεγομέναις νήσοις,
ἴνθα κατεῖδωλος ὁ τόπος ὑπῆρχεν· κάκει γάρ πανηγύρεις καὶ
σπουδαὶ ἔγινοντο. εὑρόντες δὲ κάκει πάλιν Ἡρακλείδην, ἐδιδά-
ξαμεν αὐτὸν χηρύσσειν τὸ τοῦ θεοῦ εὐαγγέλιον καὶ καθιστάναι
ἐνοικησίας καὶ λειτουργούς ἐν αὐταῖς. εἰσελθόντων δὲ ἡμῶν ἐν
Σαλαμίνῃ, κατηγορήσαμεν εἰς τὴν συναγωγὴν τὴν πλησίον τῆς
ἐπιλεγομένης Βιβλίας· κάκει εἰσελθόντων ἡμῶν ἀναπτύξας ὁ Βαρ-
νάβας τὸ εὐαγγέλιον, ὅπερ τὴν λαβὼν παρὰ Ματθαίου τοῦ συνερ-
γοῦ, ἤρξατο διδάσκειν τοὺς Ἰουδαίους.

²³ Καταντήσαντος δὲ τοῦ Βαριησοῦ μετὰ δύο ἡμέρας μετὰ
τὸ κατηγῆσαι Ἰουδαίους οὐκ ὀλίγους, θυμωθεὶς συνῆξε πᾶν τὸ
πλῆθος τῶν Ἰουδαίων, καὶ κατασχόντες τὸν Βαρνάβαν ἐξήτησαν
παραδοῦναι Ὑπατίῳ τῷ ἡγεμόνι τῆς Σαλαμίνης. καὶ δήσαντες
αὐτὸν πρὸς τὸ ἀπαγαγεῖν πρὸς τὸν ἡγεμόνα, εὔσεβοῦς δὲ Ἱερου-
σαίου συγγενοῦς Νέρωνος καταντήσαντος ἐν Κύπρῳ, μαθόντες οἱ

ἔξετινάξαμεν: Vat Βαρνάβας ἔξετινάξειν | μιερῶν (Vat μιερῶν. Vide supra):
Par λερέων

21. τε: Vat δέ | κ. Τίμ. μεθ' ἡμ. cum Vat; Par ἡμέν κ. Τίμ. | εἰς Κι-
τιεῖς cum Vat; Par πρὸς Κιτ. | ἵπποδρομείφ (-μείφ Par): Vat δρομίφ | Vat
μαθόντ. παρήλθομεν

22. ἀναχθέντων: Vat ἀνασχέντων (Sirletus cum vero nautigassemus) | Vat ἀπὸ
τῆς Κιτιέων | Σαλαμίνη: Vat -μένα | Vat καὶ ἔκει γάρ | Vat κάκει πάλιν
εὑρόντες | χηρύσσειν: Par add πῶς, Vat σπουδῇ | Vat τὸ τοῦ Χριστοῦ εὐαγγ.
καθιστᾶν τε | ἐν Σαλαμίνῃ: Vat ἐν Σαλαμίνᾳ | Vat οἵ τοῦ συνεργοῦ

23. Vat κατηγῆσαν Ἰουδ. οὐκ δλ. ὑπὸ Βαρνάβα, θυμωθ. ὁ Βαριησοῦς |
Vat τῶν Ἰουδ., καὶ ἐξήτησαν κατασχεῖν τ. Βαρι. καὶ παραδοῦναι | Ὑπατίῳ εἰς
Vat; Par ὑπάτεω | Vat καὶ ὡς θησαν αὐτὸν | ἀπαγαγεῖν cum Vat; Par ἀγα-
γεῖν | Vat εὔσεβοῦς Ἱερουσαίου

Ίουδαιοι λαβόντες τὸν Βαρνάβαν νυκτὸς ἔδησαν ἐν σχοινῷ κατὰ τοῦ τραχῆλου, καὶ σύραντες ἐπὶ τὸ ἱπποδρομεῖον ἀπὸ τῆς συναγωγῆς καὶ περάσαντες ἔξω τῆς πολῆς περιστάντες κατέκαυσαν αὐτὸν πυρί, ὥστε καὶ τὰ ὁστᾶ αὐτοῦ κονίαν γενέσθαι. εὐθέως δὲ αὐτῇ τῇ νυκτὶ λαβόντες τὴν κονίαν αὐτοῦ ἔβαλον ἐν σινδόνι, καὶ ἐν μολίβδῳ ἀσφαλισάμενοι ἐσκέπτοντο κατὰ τοῦ πελάγους δύψαι αὐτὸν. ²⁴ Ἐγὼ δὲ εὑρών καιρὸν τῆς νυκτὸς, καὶ τοῦτον μετὰ Τίμωνος καὶ Ρόδωνος βαστάσαι δυνηθείς, ἥλθομεν ἐν τόπῳ τινὶ, καὶ εὑρόντες σπήλαιον κατηγάγομεν αὐτὸν ἐκεῖ, ἐνθα τὸ θήνος τῶν Ἱεβουσαίων τὸ πρὸν κατώκει. ἀποκεκρυμμένον δὲ τόπον εὑρόντες ἐν αὐτῷ ἀπεθέμεθα σὺν τοῖς μαθήμασιν οὓς παρελαβεν παρὰ Ματθαίου. ἦν δὲ ὡρα τετάρτη τῆς νυκτὸς δευτέρας σαββάτων.

²⁵ Ὡς δὲ ἐκρύβημεν ἐν τῷ τόπῳ, ἕγήτησιν οὐκ ὀλίγην ἐποιήσαντο οἱ Ίουδαιοι καθ' ἡμῶν, καὶ μόλις εὑρόντες κατεδίωξαν ἐως τῆς κώμης Λεδρῶν· καὶ εὑρόντες κάκει σπήλαιον πλησίον τῆς κώμης κατεφύγομεν ἐν αὐτῷ, καὶ οὕτως διελάθομεν αὐτούς. ἀπεκρύβημεν δὲ ἐν τῷ σπήλαιῷ τρεῖς ἡμέρας, καὶ ἀναχωρησάντων τῶν Ίουδαιών ἔξελθόντες κατελείψαμεν τὸν τόπον νυκτός. προσλαβόμενοι δὲ Ἀρίστωνα καὶ Ρόδωνα ἥλθομεν ἐν κώμῃ Λιμνῆται.

²⁶ Ἐλθόντες δὲ ἐπὶ τὸν αἰγαλὸν εὔρομεν πλοῖον Αἴγυπτιον, καὶ ἀνελθόντες εἰς αὐτὸν κατήχθημεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. κάκει ἔμεινα ἐγὼ διδάσκων τοὺς ἐρχομένους ἀδελφοὺς τὸν λόγον τοῦ κυ-

Vat τ. τραχῆλου, σύραντες | ἱπποδρομεῖον: ita rursus Par; Vat ἱπποδρόμιον | Vat οἱ περιστάντες | Vat τῇ αὐτῇ νυκτὶ | Vat ἐσκέψαντο

24. Vat Εὐρών δὲ καιρ. τ. νυκτ. ἐγώ Ιωάννης ὁ καὶ μετονομασθεὶς Μάρκος | Vat Ρώδωνος | Vat τὸ Κν. τὸ Ἱεβουσαῖων | σύν: Vat ἄμμα | Vat δευτέρα σαββάτων, μηνὶ Παστὸν κατ' Αἴγυπτους ἐπτακαιδεκάτη, τῆς δὲ γενεᾶς έτους ω', κατὰ δὲ Ρωμαίους μηνὶ Ίουνον ταῦ.

25. Vat οἱ τῷ | Vat ἐποίησαν | Vat κατεδίωξαν ἡμᾶς | Λεδρῶν: ita Par; Vat Δεδρῶν | σπήλαιον: Vat add ἐν τῷ ὅρε | Vat ἀνελθόντες κατεφύγ. ἐν αὐτῷ, κ. οὗτ. διελήθησαν εἰς ἡμᾶς (Sirletus illaque a nobis discesserunt.) | Vat ἡμέρ. τρεῖς | Vat οἱ νυκτός | προσλαβ. δὲ Ἀρ. κ. Ρόδωνα (Vat Ρώδωνα) ἥλι. ἐν κ. Διμν. ex Vat addidi: Par οἱ

26. Εἰλ. δὲ ἐπὶ τ. αἰγ. εὔρομεν: Vat εὑρόντες δέ, et pergit πλ. Αἴγ. ἀνήλιθομεν. ἐν αὐτῷ, καὶ πλεύσαντες κατήχθημεν | Vat οἱ ἐγώ | Vat τ. προσφεύ-

ρίου; φωτίζων αὐτούς καὶ εὐαγγελιζόμενος ἀπέρ ἐνιδάχθην παρὰ τῶν ἀποστόλων τοῦ Χριστοῦ, τῶν καὶ βαπτισάντων με εἰς ὄνομα πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος, τῶν καὶ μετονομασάντων με Μάρκον ἐν τῷ ὕδατι τοῦ βαπτίσματος, ἐν ᾧ καὶ ἐλπίᾳ προσενέγκαι πολλούς εἰς τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ· ὅτι αὐτῷ πρέπει τιμὴ καὶ δόξα αἰώνιος, ἀμήν.

Περίοδοι καὶ μαρτύριον τοῦ ἀγίου ἀποστόλου

τίς τε λέγεται, οὐδὲ Βαρνάβα πέπλησται διὰ θεοῦ.

γοντας ἀδ. τὸν λόγ. τ. θεοῦ | παρά: Vat ὑπό | Vat εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρ. καὶ τοῦ υἱ. καὶ τοῦ ἁγ. πν. | ἐν ᾧ καὶ: Vat om καὶ | Vat πολλ. προσενέγκ. | Vat δόξ. τ. χυρίου | ὅτι etc: Vat αὐτῷ τῇ δόξῃ εἰς τοὺς αἰώνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Subscriptio ex Par addita est; non est in Vaticano.

ΕΚ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΔΩΝ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ.

ΑΠΟ ΠΡΑΞΕΩΣ ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΕΚΑΤΗΣ ΜΕΧΡΙ
ΤΕΛΟΥΣ, ΕΝ ΑΙΣ ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ.

Κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον Τραϊανοῦ τοῦ βασιλέως παρειλη-
φότος τὴν τῶν Ρωμαίων ἀρχήν, μετὰ τὸ μαρτυρῆσαι ἐν ὅγδῳ
ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ Σίμωνα τὸν τοῦ Κλωπᾶ ἐπίσκοπον ὃντα
Ἱεροσολύμων, δεύτερον γενόμενον ἐπίσκοπον μετὰ Ἰάκωβον τὸν
χρηματίσαντα ἀδελφὸν τοῦ κυρίου τῆς ἐκκλησίας, Φιλιπ-
πος ὁ ἀπόστολος διερχόμενος τὰς τῆς Λυδίας καὶ Ἀσίας πόλεις
καὶ χώρας κατήγειλεν πᾶσιν τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ.

² Φθάσας δὲ ἐν πόλει Ὁφιορύμῃ, ἣτις καλεῖται Ἱεράπολις
τῆς Ἀσίας, ὑπεδέχθη ὑπό τινος πιστοῦ ὄνοματι Στάχυος. συν-
ῆν δὲ αὐτῷ καὶ Βαρθολομαῖος εἰς τῶν ἔβδομήκοντα μαθητῶν
τοῦ κυρίου καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Μαριάμη καὶ οἱ ἀκολουθοῦν-
τες αὐτῷ μαθηταὶ αὐτοῦ. πάντες οὖν καταλιπόντες τὰ ἔργα
αὐτῶν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ἔτρεχον εἰς τὸν οἶκον τοῦ Στάχυος,
ἀκούοντες περὶ τῶν ἔργων ὧν ἐποίει ὁ Φιλιππος. συναχθέντων
δὲ πολλῶν ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Στάχυος, ἦν
ὁ Φιλιππος ἄμα τῷ Βαρθολομαίῳ διδάσκων αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ
Ἰησοῦ.

²⁾ Ἐκ τῶν etc ex Ven sunt. Par (præmissis Μηνὶ Νοεμβρίῳ, ι'): Πε-
ριόδοι καὶ μαρτύριον τοῦ ἀγίου Φιλίππου τοῦ ἀποστόλου.

1. Par^b Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν | Par^b Σίμωνα τοῦ | χρηματίσαντα com
Ven et Par^b; om Par

2. αὐτῷ καὶ: Ven om καὶ | πάντες οὖν οὐδεὶς ἐν πόλει ὁ Φιλιπ. ex Par
sunt; Ven non habet | τε: om Par

³ Ἡ δὲ ἀδελφὴ τοῦ Φιλίππου Μαριάμμη καθεζομένη ἐν τῇ εἰσόδῳ τῆς οἰκίας τοῦ Στάχυος προσεῖχεν τοῖς προσερχομένοις, πειθοῦσσα αὐτοὺς ἐπακροᾶσθαι τῶν ἀπόστολων λεγόντων πρὸς αὐτούς Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν καὶ υἱὸς τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὑμεῖς ἔστε τὸ πλοῦτος τὸ καλὸν καὶ ἡ ὑπαρξία τῆς ἄνω πόλεως, τὴν τερπνότης τοῦ κατοικητηρίου οὐ νήτοιμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπώσιν αὐτόν. ⁴ Καταπατήσατε τὰς παγίδας τοῦ ἔχθρου, τὸν εἰλισσόμενον ὄφιν. στρεβλὴ γάρ ἔστιν ἡ πορία αὐτοῦ, ἐπειδὴ τοῦ πονηροῦ οὐίος ἔστιν, καὶ ἔστιν ἐν αὐτῷ ἵς πονηρίας· πατὴρ δὲ αὐτοῦ ἔστιν ὁ διάβολος ὁ τοῦ θανάτου πρόξενος, μῆτηρ δὲ αὐτοῦ ἡ φθορά· ὀργὴ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ καὶ ὀλεθρος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ ἡ ὄδος αὐτοῦ ἄβητς. διὸ φεύγετε ἀπ' αὐτοῦ τοῦ μὴ ἔχοντος ὑπόστασιν, τοῦ ἀμόρφου τοῦ μὴ ἔχοντος μορφὴν ἐν πάσῃ τῇ κτίσει, εἴτε ἐν τῷ οὐρανῷ εἴτε ἐν τῇ γῇ, εἴτε ἐν τοῖς πετεινοῖς εἴτε ἐν τοῖς κτήνεσιν. πάντα γάρ ἀποστρέφονται τῆς μορφῆς αὐτοῦ· καὶ γάρ ἐν τοῖς κτήνεσιν καὶ πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ ἔστιν ἡ γνῶσις αὐτοῦ, ὅτι σύρει ὁ ὄφις τὴν κοιλίαν αὐτοῦ καὶ τὸ στῆθος· ἔστιν δὲ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ τάρταρος, καὶ ἐν τῷ σκότῳ βαδίζει, ἐπειδὴ οὐκ ἔχει παρρησίαν ἐν οὐδενὶ. φεύγετε οὖν ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα μὴ ὁ ἵς αὐτοῦ ἐνοχυθῇ ἐπὶ τὸ στόμα ὑμῶν. ⁵ Γίνεσθε δὲ μᾶλλον πιστοί, σεμνοί, ἀγαθοεργοί, μὴ

3. Par τὴν καθεζομένην ετ καὶ προσεῖχεν | Par τοὺς προσερχομένους | Par corrumpite πενθοῦσα αὐτ. ἐπακρ. δὲ καὶ τὸν ἀπόστολον | λεγόντ. πρ. αὐτούς: Par ἐδίδασκεν γὰρ αὐτούς | Par οὐ Ὅ ἀδελφ. ἡμῶν | μου: ex Par est; Ven om | τὴν ὑπαρξίαν: Par om τὴν | ἀγαπ. αὐτόν: Ven om αὐτόν

4. Καταπατήσατε οὐρανὸν ex Ven sunt. Par sic: Διὰ τὸ τῆχμαλωτεύθητε ὑπὸ τοῦ ἔχθρου· καταπατήσατε αὐτὸν τὸν εἰλισσόμενον (εἰλισσ. hoc spiritu et Ven et Par) τὸν ὄφιν, φ (codex ὃν) οὐκέτι διδωκεν ὁ θεὸς χεῖρας καὶ πόδας. | τὴν πορίαν: ita Par; Ven τὴν ὄδος | οὐίος ἔστιν οὐρανὸς cum Ven. Pro his ομοιοῖς Par nil nisi ἔστιν ὁ θάνατος | μῆτηρ δὲ αὐτοῦ cum Ven; Par τὴν δὲ μῆτηρ αὐτοῦ ἔστιν | ὀφθαλμοῖς cum Ven; Par ἀδελφοῖς | διὸ φεύγετε οὐρανῷ τῇ κτίσει cum Ven; Par sic: μὴ οὐν ἀπατηθῆτε τῇ ἀπιστείᾳ (codex -λία) αὐτοῦ. ὑμεῖς γάρ ἔστε δεδεμένοι ἐν τῇ ἀπιστίᾳ καὶ ἐν τῇ πλάνῃ τοῦ ιεροῦ αὐτοῦ τοῦ ἀτάκτου τοῦ μὴ ἔχοντος ὑπόστασιν, τοῦ ἀμόρφου καὶ μὴ ἔχοντος μορφὴν μῆτες ὑπόστασιν ἐν πάσῃ τῇ κτίσει | εἴτε ἐν τ. οὐρανῷ οὐρανὸς κτήνεσιν ex Ven; Par sic: οὔτε ἐν τ. οὐρ. οὔτε ἐν τῇ γῇ, οὔτε ἐν τοῖς ἤχωσιν τοῖς οὖσιν ἐν τοῖς οὐδαισι, οὔτε ἐν τοῖς πετεινοῖς οὔτε ἐν τ. κτήν. | πάντα οὐρανὸς μορφῆς αὐτοῦ ex Ven; Par om | Par om τοῦ οὐρανοῦ | τὴν γνῶσις cum Par: Ven τὴν γύμνωσις | φεύγ. οὖν: Par φεύγ. νῦν

ἔχοντες δόλον. ἐξάρατε τὸ πονηρὸν σύστημα ἀφ' ἔαυτῶν, τοῦτ' ἔστιν τὰς κακὰς ἐπιθυμίας, δι' ὧν ἐγέννησεν ὁ ὄφις ὁ πονηρὸς δράκων ὁ ἀρχέκακος νομὴν ἀπωλείας καὶ θανάτου τῇ ψυχῇ, ἐπειδὴ η̄ τῶν κακῶν ἐπιθυμία πᾶσα ἐξ αὐτοῦ προελήλυθεν. καὶ αὕτῃ ἔστιν η̄ ῥῖζα τῆς ἀνομίας, τὸ σύστημα τῶν κακῶν, ὁ θάνατος τῶν ψυχῶν· η̄ γάρ ἐπιθυμία τοῦ ἔχθρου ὅπλιζεται κατὰ τῶν πεστῶν, ἐξέρχεται δὲ ἀπὸ τοῦ σκότους καὶ πορεύεται ἐν τῷ σκότει, πολεμεῖν ἐπιχειροῦσα τοὺς ἐν τῷ φωτὶ. αὕτη γάρ ἔστιν η̄ τῆς πλεονεξίας ἀρχή.⁶ Διὸ ὑμεῖς οἱ θελοντες ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, μᾶλλον δὲ διτὶ ὁ θεὸς παρεγένετο δι' ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς ὡς πατὴρ πρὸς έδια τέκνα, θελων ὑμᾶς ἐλεήσαι καὶ βύσασθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πονηρᾶς παγίδος τοῦ ἔχθρου, φύγετε τὰς τοῦ ἔχθροῦ κακὰς ἐπιθυμίας καὶ τελείως ἐκβάλετε αὐτὰς ἐκ τοῦ νοὸς ὑμῶν, μισήσαντες φανερῶς τὸν πατέρα τῶν κακῶν, ἀγαπήσαντες δὲ Ἰησοῦν, δις ἔστιν φῶς καὶ ζωὴ καὶ ἀλήθεια καὶ σωτὴρ πάντων τῶν αὐτὸν ποθουντων. πρὸς αὐτὸν οὖν προσδραμόντες κρατήσατε αὐτὸν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἵνα ἀναγάγῃ ὑμᾶς ἐκ τοῦ λάκκου τῶν κακῶν, καὶ καθαρίσας στήσῃ ὑμᾶς ἀμώμους ζῶντας ἐν ἀληθείᾳ ἐμπροσθεν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

⁷ Ταῦτα δὲ πάντα ἐλεγεν ὁ Φιλίππος πρὸς τὰ συνελθόντα πλήθη διὰ τὸ ἐκ παλαιῶν τῶν χρόνων σέβειν αὐτοὺς τοὺς ὄφεις καὶ τὴν ἔχιδναν, ὧν καὶ εἰκόνας στήσαντες προσεκύνουν· διὸ καὶ Ὁφιορύμην ἐκάλουν τὴν Ἱεράπολιν. τούτων δὲ λεγομένων ὑπὲ τοῦ Φιλίππου, συνπαρόντων αὐτῷ Βαρθολομαίου καὶ Μαριάμμης καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ τοῦ Στάχυος, ἐπηκροάτο πᾶς ὁ λαός, καὶ πολὺ πλῆθος ἐξ αὐτῶν ἀποφυγόντες ἀπὸ τοῦ

5. τὰς κακάς: Par τὰς κακὰς | ἐγέννησεν: Par ἐγένετο | Par νομὴ ἀπωλείας καὶ θάνατος τῇ ψυχῇ | καὶ αὕτῃ: Par ομ καὶ | η̄ γάρ: Par εἰ γάρ | ἀπὸ τοῦ σκότους: Par ἀπὸ τὸ σκότος

6. Διό: Par Δι' οὐ | Par ομ Θεῖν | φύγετε τὰς τ. ε. κακ. ἐπιθυμίας εκ Ven aut. Pro his Par: καὶ τῆς ἐπιθυμίας | ἐκβάλετε αὐτὰς cum Ven: Par ἐκβάλετε ταύτας | ἀγαπήσαντες δὲ Ἰησ. δς: Par ἀγαπήσατε τὸν Ἰησ. ὃς | καὶ σωτὴρ: Ven ομ καὶ | ἐν τοῦ λάκκου: Par ἐν λάκου

7. Par corrupse: διὰ τὸν ἐκ παλαιῶν τ. χρ. σβένειν αὐτῶν τοὺς ὄφεις | εἰκόνας: Ven εἰκόνα | προσεκύνουν: Par προσεφέμνουν προσκυνούντες αὐτούς | τὴν Ἱεράπολιν: Par τὴν Ἱεράν πόλιν | συνπαρόντων: Par συμπαρ. | ἐπηκροάτο: Par

έχθρου ἐπεστρέφοντο ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν καὶ προστείθησαν τῷ Φιλίππῳ καὶ τοῖς περὶ αὐτόν. οἱ δὲ πιστοὶ πλεῖον ἐστηρίχθησαν ἐν τῇ ἀγάπῃ τοῦ Χριστοῦ.

⁸ Νικανόρα δὲ ἡ γυνὴ τοῦ ἀνθυπάτου κλινήρης κατακειμένη ὑπὸ διαιφόρων νοσημάτων, μάλιστα τῶν ὄφθαλμῶν, ἀκούσασα τὰ περὶ τοῦ ἀποστόλου Φιλίππου καὶ τοῦ κηρύγματος αὐτοῦ, ἐπίστευσεν ἐπὶ τὸν κύριον. ἦν γάρ καὶ πρόπαλαι ἀκούσασα περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπικαλεσαμένη τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀπηλλάγη τῶν συγχόντων αὐτὴν πόνων. καὶ ἀναστᾶσα ἐσῆλθεν τῆς οἰκίας αὐτῆς διὰ τῆς πλαγίας θύρας, βασταζομένη ὑπὸ Ιδίων δούλων ἐν φορέῳ ἀργυρέῳ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Στάχυος, ὃπου ἦσαν οἱ ἀπόστολοι.

⁹ Καὶ ὅτε ἤλθεν ἐμπροσθεν τοῦ πυλῶνος τῆς οἰκίας, ίδοιςα αὐτὴν Μαριάμη τὴν ἀδελφὴν Φιλίππου τοῦ ἀποστόλου, ἀλλήσεν τῇ ἔβραϊδι διαλέκτῳ πρὸς αὐτὴν ἐμπροσθεν τοῦ Φιλίππου καὶ Βαρθολομαίου καὶ παντὸς τοῦ πλήθους τῶν πεπιστευκότων λέγουσα Ἀλημακάν, ίκασαμέ, μαρμαρή, ναχαμάν, μαστρανάν, ἀχαμάν· ὃ ἐστιν Θυγάτηρ τοῦ πατρός, σὺ εἰ κυρία μου, σὺ ἐδόθης ἐνεχυρίασμα τῷ ὄφει· ἀλλ’ ἤλθεν Ἰησοῦς ὁ λυτρωτὴς ἥμῶν βύσασθαί σε δι’ ἥμῶν, διαρρήξαι τοὺς δεσμούς σου καὶ τεμεῖν αὐτοὺς καὶ ἐκτεῖλαι ἐκ σοῦ ἀπὸ τῆς βίζης αὐτῶν, ὅτι σὺ ἀδελφή μου εἶ, μία μήτηρ ἐγέννησεν ἥμᾶς διδύμους. ἐπελάθου τοῦ πατρός σου, ἐπελάθου τῆς τρίθου τῆς ἀγούστης σε εἰς κατοικητήριον τῆς μητρός σου γεναμένη ἐν πλάνῃ· ἐγκατελίπες τὸν ναὸν ἐκείνης τῆς ἀπάτης καὶ τῆς προσκαίρου δόξης, καὶ ἤλθες πρὸς ἥμᾶς φυγούσα τὸν ἔχθρον, ὅτι αὐτός ἐστιν τὸ κατουκητή-

ἐπικράτεω | ἐπεστρέφοντο: Ven ἐπεστρέψαν | Ἰησοῦν: Par κύριον | πλεῖον: Par πλέον

8. τὰ περὶ: Ven om τά | πρόπαλαι: Ven πάλαι | καὶ ἐπικαλεσαμένη: Par om καὶ | συνεχόντων αὐτὴν: uterque codex συνεχ. αὐτῇ | εἰσῆλθεν εἰς: Ven ἤλθεν εἰς | Par ἀργυρέω; Ven ἀργυράω

9. Φιλ. τ. ἀποστόλου: Par τοῦ ἀ. Φιλ. | τῇ ἔβρ. διαλ. cum Par; Ven διν φωνῇ ἔβραϊστι | Ἀλημακάν: Ven Ἀλημακάν | ίκασαμέ: Par ίκασαμέ | μαρμαρή: Ven μαρμαρή | ναχαμάν: Ven ναχαμάν | δ ἐστιν: Par τουτέστιν | Θυγάτηρ: Ven Ω Ήγατερ | σὺ εἰ: Par σὺ τῇ | σὺ ἐδόθης ἐνεχυρίασμα: Par ἐδόθης ἐνεχυρὸν | Par διαρρήξας, sed postea καὶ τεμήν α. κ. ἐκτεῖλε | ἐκ σοῦ: Par αὐτούς | ἀγούστης σε: Ven om σε | γεναμένη: Ven γενομένη | ἀπάτης

ριον τοῦ θανάτου. Ιδοὺ δὴ ἡλθεν ὁ λυτρωτής σου, ἵνα σε λυτρώσῃται· ἀνέτειλέν σοι ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης Χριστός, ἵνα σε φωτίσῃ.

¹⁰ Ὡς δὲ ταῦτα ἤκουσεν ἡ Νικαινόρα ἐστῶσα πρὸ τῶν θυρῶν, ἐπαρρησιάσατο ἐνώπιον πάντων χράζουσα καὶ λέγουσα ὅτι ἄγω· Ἐβραΐα εἰμὶ καὶ θυγάτηρ Ἐβραίων, λάλησον μετ' ἐμοῦ ἐν τῇ διαλέκτῳ τῶν πατέρων μου. ἀκούσασα γὰρ τοῦ κηρύγματος τῶν πατέρων μου ίάθην εὐθέως ἀπὸ τῆς νόσου καὶ τῶν περιεχουσῶν με ὄδυνῶν. προσκυνῶ οὖν τὴν ἀγαθότητα τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐποίησεν ὑμᾶς σκυλῆναι ἕχοι τῆς πόλεως ταύτης διὰ τὸν ἀληθινὸν αὐτοῦ λίθον τὸν ἔντιμον, ἵνα δὲ ὑμῶν δεξώμεθα τὴν γνῶσιν αὐτοῦ καὶ ξησώμεθα σὺν ὑμῖν πιστεύσαντες εἰς αὐτόν.

¹¹ Ταῦτα εἰπούσης τῆς Νικαινόρας, προσηγένετο περὶ αὐτῆς πρὸς τὸν θεὸν ὁ ἀπόστολος Φιλίππος ἀμα Βαρθολομαίῳ καὶ Μαριάμμῃ καὶ τοῖς σὺν αὐτοῖς λέγων· Ὁ ζωοποιῶν τοὺς νεκρούς, Χριστὲ Ἰησοῦ δέσποτα, δὲ ἐλευθερώσας ὑμᾶς διὰ τοῦ βαπτίσματος ἐκ τῆς δουλείας τοῦ θανάτου, ῥῦσαι καὶ ταύτην ἐκ τῆς πλάνης τοῦ ἔχθρου τελεώς, ζωοποίησον αὐτὴν ἐν τῇ ζωῇ σου καὶ τελείωσον αὐτὴν ἐν τῇ τελειότητί σου, ἵνα εὐρεθῇ εἰς τὴν χώραν τῶν πατέρων αὐτῆς ἐν ἐλευθερίᾳ, ἔχουσα κλήρον ἐν τῇ ἀγαθότητί σου, κύριε Ἰησοῦ.

¹² Πάντων δὲ ἀναπεμψάντων τὸ ἀμήν ἀμα τῷ ἀποστόλῳ Φιλίππῳ, Ιδοὺ ἡλθεν ὁ τύραννος ὁ ἀνὴρ τῆς Νικαινόρας, ὃς ἵππος ἀδάμαστος μεμηνὼς, καὶ ἐπιλαβόμενος τῶν ἴματίων τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἔβοι λέγων· Ω Νικαινόρα, μή οὐκ ἀφῆκά σε ἐπὶ τῆς κλίνης οὔσαν, πῶς τοσαύτην ἔσχες δύναμιν ἐλθεῖν πρὸς τοὺς μάγους τούτους; πῶς δὲ ἀπὸ τῆς φλεγμονῆς τῶν ὄφθαλμῶν σου ίάθης; νῦν οὖν ἐὰν μή μοι εἴπῃς τές ἐστιν ὁ ἱατρός σου καὶ τί τὸ ὄνομα αὐτοῦ, τιμωρήσομαι σε διαφόροις τιμωρίαις καὶ οὐ σπλαγ-

χαῖ: Par om καὶ | δῆ: Par δέ | λυτρώσῃται: Par -σται | ἀνέτειλέν σοι: Par om σοι

10. πατέρων μου bis: Par bis οι μου | ίάθην: Par ίάθη | ύμᾶς (ita Ven; Par ημᾶς) σκυλῆναι (Ven σκυλῖναι) | ξησώμεθα: Par ξησώμεν

11. λέγων: Par λέγοντες | καὶ ταύτην οιμ Par; Ven αὐτήν | Par om τελείως, ζωοποίησον α. ε. τ. ζ σου καὶ | εὐρεθῇ οιμ Par; Ven πορευθῇ

12. ἔσχες δύναμιν: Par δύν. ἔσχες | ίάθης: Par post πᾶς δέ ρον | τιμωρήσομαι: Par τιμωρίσωμαι

χριστήσομαι ἐπὶ σοὶ.¹³ Ἡ δὲ ἀποκριθεῖσα λέγει αὐτῷ· Ω τύ-
ραννε, ἔχομες ἀπὸ σοῦ τὴν τυραννίδα σου ταύτην, ἐπιλάθου
τῆς πονηρίας σου ταύτην, ἔγκαταλιπε τὸν βίον τοῦτον τὸν πρόσ-
καιρον, ἀπόθου τὸ θηριώδες τῆς φαύλης σου γνώμης, φεῦγε τὸν
δράκοντα τὸν πονηρὸν καὶ τὰς ἐπιθυμίας αὐτοῦ, βίψον ἀπὸ σοῦ
τὰ ἔργα καὶ τὸ βέλος τοῦ ἀνθρωποκτόνου ὅφεως, παραίτησαι
τὰς μυσαράς καὶ κακάς θυσίας τῶν εἰδώλων, αἵτινές εἰσιν γεωρ-
γία τοῦ ἔχθρου, ὁ σκοτεινὸς φραγμός, περιποίησαι δὲ ἑαυτῷ
βίον σεμνὸν καὶ ἄριστον, ἵνα γενάμενος ἐν ἀγιασμῷ δυνηθῆς γνῶ-
ναι τὸν ιατρὸν μου καὶ χωρῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ. έὰν οὖν θελῃς
παρὰ σοὶ με εἰναι, εὐτρέπισον σεαυτὸν μένειν ἐν ἀγνείᾳ καὶ
ἔρχεται τὸν φόβῳ τοῦ ἀληθινοῦ θεοῦ, καὶ συνοικήσω σοι
τὸν ἀπαντα χρόνον· μόνον καθάρισον σεαυτὸν ἀπὸ τῶν εἰδώλων
καὶ παντὸς βύπου αὐτῶν.

¹⁴ Ως δὲ ἤκουσε τῶν λόγων αὐτῆς τούτων ὁ τυραννογνόφος
ὅ ἀνὴρ αὐτῆς, ἐπελάβετο τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς αὐτῆς καὶ
ἔσυρεν αὐτὴν λακτίζων αὐτὴν καὶ λέγων Καλόν σοι ἔσται ἀναι-
ρεθῆναι ἐν ἔρφει τῇ ὄρασθαι σε παρ' ἀμοῦ πορνεύουσαν μετὰ τῶν
ἔνδιων τούτων τῶν μάγων. ὅρω σε γάρ ὅτι ἔγένουν ἐν τῇ μανίᾳ
τούτων τῶν πλάνων· σὲ οὖν πρῶτον τούτων ἀνελὼ κακῶς, καὶ
τότε τούτων οὐ φεισάμενος ἐκνευρίσας κακίστως ἀποκτενὼ. καὶ
στραφεὶς εἶπεν τοῖς περὶ αὐτὸν Ἐξαγάγετε μοι τοὺς μάγους τοὺς
ἐπιθέτας ἐκείνους. εἰσδραμόντες δὲ οἱ δήμοι εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ
Στάχυος καὶ κρατήσαντες τὸν ἀπόστολον Φλιτπόν καὶ τὸν Βαρ-
θολομαῖον καὶ τὴν Μαριάμμην ἔσυραν ἄγοντες αὐτοὺς ὅπου τὴν ὁ
ἀνθύπατος. τήκολούθησεν δὲ καὶ ὁ πιστότατος Στάχυς καὶ πάν-
τες οἱ πιστοί.

¹⁵ Ἰδὼν δὲ αὐτοὺς ὁ ἀνθύπατος ἔβρυξεν τοὺς ὁδόντας αὐτοῦ

13. σου ταύτην: Par om σου | Par ἔγκαταλεπε | τὸν πονηρὸν: Par τὸν
πακρόν | τὰ ἔργα: Par τὸ ἔργον | γεωργία: Par γεωργίαν | γενάμενος: Ven
γενόμενος | Ven om μένειν

14. ὁ τυραννογνόφος (cod τυραννογν.): Ven ὁ τύραννος | έσυρεν αὐτήν: Par
om αὐτήν | έσται: Ven ἔστιν | τούτων τῶν μάγων: Par τούτ. καὶ μάγων |
πρῶτον τούτων: Par πρῶτον νῦν | οὐ φεισάμενος: Par ὁ φεισάμενος | ἐκνεύρ.
καὶ ἀποκτενὼ: Ven κακῶς ἐνυβρίσας κακίστ. ἀποκτενὼ | περὶ αὐτὸν: Par περὶ¹
αὐτοῦ | ἄγοντες αὐτούς: Ven corrumpo λέγοντες αὐτούς "Ἄρατε τοὺς πλάνους καὶ
ἀπαγάγετε αὐτούς

λέγων Βασανίσατε τοὺς πλάνους τούτους τοὺς πλανήσαντας πολλὰς γυναικας καὶ ἄνδρας νέους τε καὶ νεάνιδας, λέγοντας ἑαυτοὺς θεοσεβεῖς εἶναι, βδελυγμα ὅντας. καὶ ἐκελευσεν ἐνεχθῆναι ὡμοὺς ἴμαντας καὶ τύπτεσθαι τόν τε Φλιππον καὶ τὸν Βαρθολομαῖον καὶ τὴν Μαριάμμην· καὶ μετὰ τὸ μαστιχθῆναι αὐτοὺς τοῖς ἴμασιν ἐκελευσε δεθῆναι τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ σύρεσθαι αὐτοὺς διὰ τῶν πλακτεῶν τῆς πόλεως ἐν τῇ πύλῃ τοῦ ἱεροῦ αὐτῶν. πολὺς τε ὅχλος συνήχθησαν, ὃς σχεδὸν μὴ μεῖναι τίνα εἰς οἰκεῖαν, καὶ ἥσαν πάντες θαυμάζοντες αὐτοὺς ἐπὶ τῇ ὑπομονῇ αὐτῶν, βιαίως καὶ ἀπανθρώπως συρρομένων αὐτῶν.

¹⁶ Ὁ δὲ ἀνθύπατος βασανίσας τοὺς ἄγιους τοὺς ἄμφι τὸν ἀπόστολον Φλιππον ἐκελευσεν ἐνεχθῆναι αὐτοὺς καὶ ἀσφαλισθῆναι εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ εἰδώλου τῆς ἔχθνης πρὸς τοὺς ἵερεῖς αὐτῆς, ἐν τῷ βουλεύσηται ποιῷ θεανάτῳ ἔκαστον αὐτῶν ἀπολέσει πολλοὶ δὲ ἐν τοῦ ὅχλου ἐπίστευσαν χάριτι τοῦ Χριστοῦ καὶ προσετέθησαν τῷ ἀποστόλῳ Φιλίππῳ καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ, ἀποστάντες τοῦ εἰδώλου τῆς ἔχθνης, καὶ ἐστηρίζοντο ἐν τῇ πίστει μεγαλύνομενοι ἐν τῇ ὑπομονῇ τῶν ἀγίων, καὶ ὄμοι πάντες μετὰ φωνῆς ἐδόξαζον τὸν θεὸν λέγοντες τὸ ἄμήν.

¹⁷ Ὅτε δὲ ἐκλείσθησαν ἐν τῷ ἱερῷ τῆς ἔχθνης ὃ τε Φλιππος ὁ ἀπόστολος καὶ Βαρθολομαῖος καὶ Μαριάμμη, συνήχθησαν οἱ ἵερεῖς τῆς ἔχθνης ἐπὶ τὸ αὐτό καὶ ὅχλος πολὺς ὡς ἄνδρες ἐπτακισχίλιοι, καὶ δραμόντες πρὸς τὸν ἀνθύπατον κατεβόων λέγοντες Ἐκδύκησον ἡμᾶς ἐκ τῶν ἔνων καὶ μάγων καὶ φθορέων καὶ πλανησάντων τοὺς ἀνθρώπους. ἀφ' οὗ γάρ ἐπεδήμησαν εἰς ἡμᾶς, ἐπλήσθη ἡ πόλις ἡμῶν πάσης κακῆς πράξεως· ἀπέκτειναν δὲ καὶ τοὺς ὄφεις τοὺς υἱοὺς τῆς θεᾶς ἡμῶν· ἐκλεισαν δὲ καὶ τὸ ἱερόν, καὶ ἤρημωται ὁ βωμός, καὶ οὐχ εὐρήκαμεν προσενηγμέ-

15. Βασανίσατε: Ven. Βασάνε | πλάνους: Ven. μάγους | βδελυγμα: Par. βδελυκτοί | ὅντας: sed uterque codex ὅντες | πολὺς τε δχλος: Ven. πολλοί δὲ δχλοί | μὴ μεῖναι: Ven. μὴ εἶναι | τῇ ὑπομ. αὐτῶν: Par. om. αὐτῶν | βιαίως: Par. βιαβέως

16. τοὺς ἄγιους τ. ἀ. τ. ἀπ. Φιλ. cum Ven; Par τὸν τε Φιλιππον καὶ Βαρθολομαιον καὶ Μαριάμμην | τοῦ εἰδώλ. τ. ἔχθνης: Par τῆς ἔχθνης τοῦ εἰδώλου | ἀπολέσει: Par ἀπολέσῃ | χάριτι: Par τῇ χάριτι

17. ἐκ τῶν ἔνων: Par ἀπό τ. ξ. | πλανησάντων: Par πλανόντων (sic) | ἐπλήσθη: Ven add καὶ, sed punctis improbatum | Ven. om. πάσης | ἤρημα-
Acta apost. apocr. ed. Tischendorf.

νον οίνον ήνα πιούσαι ή ἔχιδνα ύπνωση. εἰ δὲ θελεῖς γνῶναι ὅτι
ὅντως μάγοι εἰσίν, βλέψου καὶ θε τὰς ἡμᾶς θελουσιν μαγεῦσαι,
λέγοντες Ζήσατε ἐν ἀγρεάᾳ καὶ σεμνότητι, πιστεύσαντες τῷ θεῷ·
πῶς δὲ καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν· πῶς δὲ καὶ οἱ δράκοντες οὐκ
ἔτυφλωσαν αὐτοὺς η̄ καὶ ἀνείλαν αὐτούς, πῶς δὲ καὶ τὸ αἷμα
αὐτῶν οὐκ ἔπιον, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ τηροῦντες τὴν πόλιν ἡμῶν
ἀπὸ παντὸς ἔσνου ὑπὸ τούτων κατεβλήθησαν.

¹⁸ Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ ἀνθύπατος πλεῖον ἔξεκαύθη τῷ θυ-
μῷ, ὥργης τε καὶ ἀπειλῆς ἐπληρώθη, καὶ ἦν ὥργεζόμενος σφόδρα
καὶ λέγων πρὸς τοὺς ιερεῖς Τί ὅτι τὴν ἐμὴν ἐμάγευσαν γυναικαί;
καὶ ἔκειθέν μοι ἔνα δρῆματα ὄμιλεῖ, καὶ διὰ πάσης τῆς νυκτὸς
εὐχορίαν ἔνειφωνεῖται φωτὶ καταλαμπομένη, καὶ ἀναστενάζουσα
λέγει Ἐλθέν μοι τὸ ἀληθινὸν φῶς Ἰησοῦς. καίγὼ δὲ ἀπὸ τοῦ ἐμοῦ
κοιτῶνος ἔξελθὼν τὴθελησα διὰ τῆς θυρίδος κατοπτεύσαι καὶ θεῖν
ὄντερ ἐλεγεν φῶς Ἰησοῦν, καὶ ὥστερ ἀστραπῇ προσαπήνησεν
μοι, ὥστε με παρ' ὄλγον ἀποτυφλωθῆναι· καὶ ἐξ ὀκείνου λειπὸν
τὴν γυναικά μου φοβοῦμαι διὰ τὸν φωτεινὸν αὐτῆς Ἰησοῦν.
εἴπατέ μοι, ιερεῖς, τί πράξω. οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ Ἀνθύπατε,
τάχα οὐκέτι ἔσμεν ιερεῖς· ἀφ' οὐ γάρ συνέκλεισας αὐτοὺς εὔχο-
μνων αὐτῶν, οὐ μόνον τὸ ιερὸν ἐκ θεμελίων ἐσαλεύθη, ἀλλὰ
τάχει καὶ συμπίπτει.

¹⁹ Τότε προσέταξεν ὁ ἀνθύπατος ἔξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ τοῦ
ιεροῦ τοὺς περὶ τὸν Φλιππὸν καὶ ἀναγαγεῖν ἐπὶ τοῦ βῆματος,
εἰπάν τοὺς δημίοις Ἀποδύσαντες τὸν Φλιππὸν καὶ τὸν Βαρθολο-
μαῖον καὶ τὴν Μαριάμμην διερευνήσατε μή πως εὑρητε αὐτῶν τὰς
μαγείας. ἀποδύσαντες οὖν πρῶτον τὸν Φλιππὸν, είτα τὸν Βαρ-
θολομαῖον, ἥλθον καὶ ἐπὶ τὴν Μαριάμμην, καὶ σύροντες αὐτὴν

ταῦ: Par ἔρήμοται | προσεγγιημένον: Par προσηγγέμένον | Par οὐ καὶ θε |
πῶς δὲ καὶ εἰσῆλθον: Ven οὐ δε | ἀνείλαν: Ven ἀνείλον | τ. πόλιν ἡμῶν: Par
οὐ τῆμεν

18. ταῦτα: Ven οὐ | πλεῖον: Par πλέον | Τί ὅτι: Par Τί ὁ | καὶ ἔκει-
θεν: Par κάκειθεν | πάσης τῆς: Ven οὐ τῆς | ἔνειφωνεῖται φωτὶ καταλαμπο-
μένη: ita Par; Ven ἔνω φωτὶ καταλάμπεται | παρ' ὄλγον: Par ὄλγον | ἀπό-
τυφλωθῆναι: Par ἀπ' αὐτοῦ φλογισθῆναι | εἶπαν: Ven εἶπον | οὐκέτι: Par οὐκ |
μᾶλλα τάχα καὶ: Par οὐ τάχα

19. Ἀποδύσαντες: Par ἀποδύσαντες | Ven οὐ καὶ τ. Βαρθολ. καὶ τ. Μα-
ριάμμη | διερευνήσατε: Par ἔρευνήσατε | μή πως εὑρητε: Ven οὐ | Par ἀπό-
δυσαν (codex ἀπέδυσαν) οὖν πρῶτον Φλιππὸν, είτα τ. Βαρθολομαῖον. ἥλθον δε

ἴλεγον Γυμνώσωμεν αὐτὴν ἵνα πάντες ίδωσιν αὐτὴν πῶς ἀνδράσιν ἐπακολουθεῖ· αὐτὴ γάρ μάλιστα ἀπάσσας τὰς γυναικας ἀπατᾷ· καὶ λέγει ὁ τύραννος πρὸς τοὺς Ἱερεῖς Κηρύξατε εἰς ὅλην τὴν πόλιν κύκλῳ ἵνα ἔλθωσιν πάντες ἄνδρες τε καὶ γυναικες ὅπως ίδωσιν τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς, ὅτι συμπορεύεται μετὰ τῶν μάγων τούτων, καὶ πάντως ὅτι μοιχεύεται ὑπὲρ αὐτῶν. ἐκελευσεν δὲ κρεμασθῆναι τὸν Φιλίππου καὶ τὰ σφυρὰ αὐτοῦ διατρηθῆναι, κομίσαι δὲ καὶ κόρακας σιδηροῦς καὶ τὰς πτέρνας αὐτοῦ διαπαρῆναι, καὶ κρεμασθῆναι κατὰ κεφαλῆς ἀπέναντι τοῦ Ἱεροῦ ἐπά τινος δένδρου· καὶ τὸν Βαρθολομαῖον ἐκτείνατε ἀπέναντίον τοῦ Φιλίππου ἐμπερονήσαντες τὰς χειρας αὐτοῦ ἐν τῷ τοίχῳ τῆς πύλης τοῦ Ἱεροῦ.

²⁰ Ἐμειδάσαν δὲ ἀμφότεροι δρῶντες ἀλλήλους ὃ τε Φιλίππος καὶ ὁ Βαρθολομαῖος· ἡσαν γάρ ώς οὐ βασανιζόμενοι· αἱ γάρ κολάσεις αὐτῶν ἡσαν βραβεῖα καὶ στέφανοι. ὅτε δὲ καὶ τὴν Μαριάμμην ἀπεδυσαν, ἵδου εὐθέως ἤλασγη ἡ ὄμοιώσις τοῦ σώματος αὐτῆς ἐνώπιον πάντων, καὶ εὐθέως ἐγένετο περὶ αὐτὴν νεφελη πυρὸς ἐμπροσθεν πάντων, καὶ οὐκ ἡδυνήθησαν ἐτι ἐμβλέψαι τὸ σύνολον εἰς τὸν τόπον ἐν φέτυγχανεν ἡ ἀγία Μαριάμμη, ἀλλ’ ἐφυγον πάντες ἀπ’ αὐτῆς.

²¹ Ἐλάλησεν δὲ ὁ Φιλίππος μετὰ Βαρθολομαίου ἐν τῇ ἐβραΐδῃ διαλέκτῳ λέγων Ποῦ ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν Ἰωάννης; ἵδου γάρ ἐγὼ ἀπολύμοιαι ἀπὸ τοῦ σώματος· καὶ τίς ὁ εὐξάμενος περὶ ἡμῶν; ὅτι καὶ εἰς τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν Μαριάμμην ἐπεχείρησαν παρὰ τὸ καθῆκον· καὶ ἵδου πῦρ ἔρριψαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Στάχυος, λέγοντες ὅτι καύσωμεν αὐτήν, ἐπειδὴ ὑπεδέξατο αὐτούς. θέλεις οὖν, Βαρθολομαῖε, πῦρ ἐλθεῖν ἀπ’ οὐρανοῦ καὶ κατακαύσωμεν αὐτούς;

καὶ ἐπὶ | Γυμνώσωμεν: Par γυμνώσομεν | πῶς ἀνδράσιν (Par ἄνδρας) ἐπακολουθεῖ (Par - θῆ): Ven praetem ὅτι γυνὴ οὔσα | εἰς ὅλην τ. πόλιν: Ven ἐν τῇ πόλει | τε καὶ: Par om τε | καὶ κόρακας: Ven om καὶ | ἐκτείνατε et ἐμπερονήσαντες (codex ἐμπερων.): Ven ἐκτείναντες et ἐπερώνησαν (sic) | Ven ἀπέναντι

20. καὶ ὁ Βαρθολ.: Par om ὁ | ἀπέδυσαν: Par correctum habet ἀπέδυσαν | εἰς τὸν τόπον: Par ἢ τὸν τόπον.

21. ὁ ἀδελφ. ἡμῶν: Ven om ἡμῶν | Par ἀπολύωμαι | πῦρ διδεῖν οὐδεις αὐτούς ex Ven; Par εἴπωμεν πῦρ δλω. ἀπὸ τοῦ οὐρ. καὶ κατακαύσου αὐτούς | ὁ Φιλίππος: Ven om δ

²² Ως δὲ ταῦτα ἡν λέγων ὁ Φιλιππος, καὶ ιδοὺ Ἰωάννης εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν ὡς συμπολίτης αὐτῶν, καὶ διακινῶν ἐν τῇ πλατείᾳ ἡρώτησεν Τίνες οὖτοι οἱ ἀνθρωποι, καὶ διὰ τὸ τιμωροῦνται; οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ Μή οὐκ εἰ ἐκ τῆς πόλεως ἡμῶν καὶ ἔρωτᾶς περὶ τῶν ἀνθρώπων τούτων, οἵτινες πολλούς ἡδύτησαν; ἔκλεισαν δὲ καὶ τοὺς θεοὺς ἡμῶν, καὶ ἐν τῇ μαγείᾳ αὐτῶν ἀνεῖλον καὶ τοὺς ὄφεις καὶ τοὺς δράκοντας, πολλούς τε καὶ νεκροὺς ἤγειραν, οἵτινες κατέπληξαν τίμας πολλὰς κολάσεις ἔτηγρούμενοι· θέλουσιν δὲ καὶ κρεμάμενοι οὖτοι οἱ ἔργοι πῦρ αἰτήσαι ἕξ οὐρανοῦ καὶ κατακαῦσαι τίμας καὶ τὴν πόλιν ἡμῶν.

²³ Εἶτα λέγει ὁ Ἰωάννης Ἀπελθωμεν καὶ ὑποδεῖξατέ μοι αὐτούς. ἥγαγον οὖν τὸν Ἰωάννην ὡς συμπολίτην αὐτῶν ὅπου ὁ Φιλιππος ἦν· καὶ ἡν ἐκεῖ πλῆθος ὅχλου καὶ ὁ ἀνθύπατος καὶ οἱ λερεῖς. καὶ ιδών ὁ Φιλιππος τὸν Ἰωάννην εἰπεν τῷ Βαρθολομαίῳ ἔβραιστί 'Ἀδελφέ, ὁ Ἰωάννης ἥλθεν ὁ εἰς Βαρέκ, ὅπου ἐστιν τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν. καὶ ὁ Ἰωάννης εἰδεν τὸν Φιλιππον κατὰ κεφαλῆς κρεμάμενον καὶ τῶν σφυρῶν καὶ τῶν πτερωνῶν· εἰδεν δὲ καὶ τὸν Βαρθολομαίον ἐκτεταμένον εἰς τὸν τοῖχον τοῦ λεροῦ, καὶ εἰπεν αὐτοῖς Τὸ μυστήριον τοῦ κρεμασθέντος ἐν μέσῳ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ἔσται μεθ' ὑμῶν.

²⁴ Εἶπεν δὲ καὶ τοῖς ἀνθρώποις τῆς πόλεως ἐκείνης "Ἄνθρωποι οἱ τὴν Ὁφιορύμην Ἱεράπολιν κατοικοῦντες, πολλή ἐστιν ἡ ἄγνοια ἡ οὖσα μεθ' ὑμῶν. ἐπλανήθητε ἐν τῇ ὁδῷ τῆς πλάνης· πνέων ἐπινυσεν εἰς ὑμᾶς ὁ δράκων καὶ ἐτύφλωσεν ὑμᾶς κατὰ τρεῖς τρόπους, τοῦτ' ἐστιν, ἐποίησεν ὑμᾶς τυφλοὺς τῷ σώματι καὶ τυφλοὺς τῇ ψυχῇ καὶ τυφλοὺς τῷ πνεύματι, καὶ ἐπλήγητε ὑπὸ τοῦ ὀλόθρευτοῦ. ἐμβλέψατε εἰς πᾶσαν τὴν κτίσιν εἴτε ἐν τῇ γῇ εἴτε ἐν τῷ οὐρανῷ εἴτε ἐν τοῖς ὕδαισιν, ὅτι ὁ ὄφις οὐκ ἔχει ὄμοιώματα ἐν οὐδενὶ ἀνω· ἀλλὰ γένους ἔστι φθορᾶς καὶ κατηργήθη ὑπὸ τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τοῦτο εἰλικτός ἐστιν καὶ σκολιός, καὶ οὐδε-

22. καὶ ιδού: Ven om καὶ | Par ἥλθεν | Par (non constanter) συντολίτης | Ven πολλούς δὲ καὶ | ἔξηγούμενοι: Par ἐκφυγόμενοι | θέλουσιν δὲ καὶ: Par om καὶ

23. συμπολ. (Par συντολ.) αὐτῶν: Par om αὐτῶν | Ἀδελφέ, ὁ Ἰω.: Ven om δι | εἰδεν: Par ιδών | καὶ τῶν σφυρῶν: Ven om καὶ | εἰδεν δέ: Par om δέ

24. Εἶπ. δὲ καὶ: Ven om καὶ | ἡ ἄγνοια: Par τῇ μαγείᾳ | πνέων: Par πλέον | Ven om τυφλ. τῷ σώμα. καὶ | Par om εἴτε ἐν τῷ οὐρανῷ | ἄνω cum Ven; Par ἄνω i. e. ἀνδρώπου | γένους ἔστι: Par γένος ἔσται | εἰλικτές: hoc

μία ξωή ἔστιν ἐν αὐτῷ, καὶ θυμός τε καὶ ὄργη καὶ σκότος καὶ πῦρ καὶ καπνὸς ὑπάρχει ἐν πᾶσι τοῖς μελεσν αὐτοῦ. καὶ νῦν οὖν διὰ τί τιμωρεῖτε τους ἀνθρώπους τούτους, ὅτι εἰρήκασιν ὑμῖν ὅτι ἔχθρός ὑμῶν ἔστιν ὁ ὄφις;

²⁵ Ὡς δὲ ἡκουσαν τούτους τοὺς λόγους παρὰ τοῦ Ἰωάννου, ἐπῆραν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας λέγοντες Ἐδόξαμεν οὖν συμπολίτην σε εἶναι, νῦν δὲ ἐφανέρωσας σεαυτὸν ὅτι κοινωνὸς αὐτῶν εἰ· ὡς αὐτοὶ οὗτοις καὶ σὺ θανατωθήσῃ· οἱ γὰρ ἵερεῖς ἐσκέψαντο στραγγίσαις ὑμῶν τὸ αἷμα καὶ οἶνῳ μίξαντες τῇ ἔχδῃ προσαγαγεῖν τοῦτο ποτίσαι αὐτήν. ὡς οὖν ἐπεβαλον οἱ ἵερεῖς τοῦ κρατῆσαι τὸν Ἰωάννην, παρελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτῶν. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν τῷ Φιλίππῳ Οὐ μὴ ἀποδώσωμεν κακὸν αὐτὶ κακοῦ. ὁ δὲ Φιλίππος εἶπεν πρὸς τὸν Ἰωάννην Ἰδού δὴ ποῦ ἔστιν ὁ κύριός μου Ἰησοῦς ὁ εἰπὼν μοι τοῦ μὴ ἐκδικῆσαι ἐμαυτόν; ἀλλά γε λοιπὸν οὐκ ἀνέξομαι, τελέσω δὲ ἐπ' αὐτοῖς τὸ ἐμβρύμενό μου καὶ δλους αὐτοὺς ἀφανίσω.

²⁶ Ὁ δὲ Ἰωάννης καὶ Βαρθολομαῖος καὶ Μαριάμμη διεκώλυσον αὐτὸν λέγοντες ὅτι ὁ διδάσκαλος ἡμῶν ἐραπίσθη, ἐμαστίχθη, ἐξετάσθη, χολὴν καὶ ὅξος ἐποτίσθη, καὶ διελεγεν Πάτερ, ἀφες ^{Luke xx} αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἴδασιν τί ποιοῦσιν. κάκενο δὲ ἐδίδαξεν εἰπὼν ²⁴. Μάθετε ἀπ' ἔμου ὅτι πρᾶός εἰμι καὶ ταπεινός τῇ καρδίᾳ· καὶ ἡμεῖς οὖν ὑπομείνωμεν. λέγει ὁ Φιλίππος Ἀπόστητε καὶ μὴ πραῦνετε με, ὅτι οὐκ ἀνέξομαι ἐγὼ ὅτι ἐπικέφαλά με ἐκρέμασαν, σθήροις ἐπερόνησαν τὰ σφυρά μου καὶ τὰς πτέρνας μου. καὶ σὺ ἀγαπητέ τοῦ θεοῦ Ἰωάννη, πόσα αὐτοῖς διελέξω καὶ οὐχ ὑπηκούσθης. διὸ συγχωρήσατέ μοι καὶ καταράσσατε αὐτούς, καὶ ἔξιλοθρευθήσονται ἐν ἑνὶ. καὶ ἥρεστο καταράσσαι αὐτοὺς ἐπικαλούμενος καὶ κράζων ἐβραϊστὶ Ἀβαλώ, ἀρημούν, ἰδουθαήλ, ^{spiritu codex uterque |} καὶ θυμός τε: Veni θυμός δέ | Ven om πᾶσι | καὶ νῦν οὖν: Par om καὶ | ἔχθρός ὑμῶν: Par om ὑμῶν

25. Par om τούτους | Ἐδόξ. οὖν: Ven om οὖν | Par om σεαυτὸν | θανατωθήσῃ: Par θανατωθεὶς | μίξαντες: Par σμίξαντες | Ven om οἱ ἵερεῖς τοῦ κρατῆσαι | ἀποδώσωμεν: Ven ἀποδώμεν | ἐνδικῆσαι ἐμαυτόν: Par ἐκδ. αἷμα αὐτῶν | δὲ ἐπ' αὐτοῖς: Par δὲ πάντας

26. ἐραπίσθη: Par a secunda manu ἐρραπ. | ἀνέξομαι ἐγώ: Ven. ἀνέξ. ὑμῶν | ἐπικέφαλα: Ven ἐπὶ κεφαλῆς | Ven ἐκρέμασάν με | ἐπερόνησαν: uterque codex ἐπερόν. | Par om καὶ τ. πτέρν. μου | ὑπηκούσθης: Par ὑπηκουσάν σου | Par καταράσσωμαι αὐτοῖς | Ἀβαλώ: Ven ἀβαλαῖ | ἀρημούν, ἰδουθαήλ:

θαρσελεών, ναχώθ, αἰδονάφ, τελετελωί, τοῦτ' ἔστιν Ὁ πατήρ τοῦ Χριστοῦ, ὁ μόνος καὶ παντοκράτωρ θεός, θεὸς δὲ φρίττουσιν πάντες αἰῶνες, ὁ δυνατὸς καὶ ἀπροσωπόληπτος δικαιοστής, οὗ τὸ ὄνομα ἔστιν ἐν τῇ σῇ δυναστείᾳ Σαβαώθ, εὐλογητὸς εἰς εἰς τοὺς αἰῶνας· σὲ τρέμουσιν ἀρχαὶ καὶ ἔξουσίαι τῶν ἐπουρανίων καὶ τὰ ἐμβρυμάτα τῶν χερουριχών ζώων τὰ πυρίπνοα· ὁ βασιλεὺς ὁ ἀγιος τῆς μεγαλειότητος, οὐδὲ τὸ ὄνομα ἐφθασεν εἰς τὰ θηρία τῆς ἡρήμου καὶ ἡσύχασαν καὶ αἰσθητικῇ φωνῇ γηνεσάν σε, ὁ ἐπιβλέπων ἡμῖν καὶ διδοὺς ἑτοίμας τὰ αἰτήματα ἡμῶν, ὁ ἐπιγνοὺς ἡμᾶς πρὸ τοῦ πλασθῆναι, ὁ ἐπίσκοπος πάντων· νῦν δέομαι, ἀνοιξάτῳ ὁ μέγας ἄδης τὸ στόμα αὐτοῦ, ἡ ἄρισσος τῇ μεγάλῃ καταπιέτω τοὺς ἀθέους τούτους τοὺς μὴ βουληθέντας χωρῆσαι τὸν λόγον τῆς ἀληθείας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ· ναὶ Σαβαώθ.²⁷ Καὶ ίδου ἐξαίφνης ἡνεῷχθη ἡ ἄρισσος, καὶ κατεπόθη ὅλος ὁ τόπος ἐν ᾧ ἐκάθητο ὁ ἀνθύπατος καὶ ὅλον τὸ ἱερὸν καὶ τὴν ἔχδνα τὴν ἐσέβοντο, καὶ ὅχλοι πολλοὶ καὶ οἱ ἱερεῖς τῆς ἔχδνης, ὡς ἄνδρες ἐπτακισχύλοι χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων· πλὴν ὅπου ἦσαν οἱ ἀπόστολοι, ἔμειναν ἀσάλευτοι· καὶ ὁ ἀνθύπατος κατεπόθη εἰς τὴν ἄβυσσον. καὶ ἦσαν αἱ φωναὶ αὐτῶν ἀνερχόμεναι κάτωθεν, μετὰ κλαυθμοῦ λέγοντες Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ τῶν ἐνδόξων σου ἀποστόλων θεός, ὅτι ἀρτὶ ὄρῷμεν τὰς κρίσεις τῶν μὴ ὄμολογησάντων τὸν σταυρῶθεντα· ίδου ὁ σταυρὸς φωτίζει ἡμᾶς. Ἰησοῦ Χριστέ, ἐμφανίσθητι ἡμῖν, ἵτι ζῶντες πάντες κατερχόμεθα εἰς τὸν ἄδην καὶ μαστιζόμεθα, ὅτι ἀδέως τοὺς σοὺς ἀποστόλους ἐσταυρώσαμεν. καὶ τὴνούσθη φωνῇ λέγοντος "Τλεως ἔσομαι ὑμῖν ἐν τῷ φωτεινῷ σταυρῷ.

²⁸ Ἀπέμειναν δὲ ὁ τε Στάχυς καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ, καὶ ἡ τοῦ ἀνθυπάτου γυνὴ καὶ ἄλλαι πεντήκοντα γυναικες αἵτινες ἐπίστευσαν σὺν αὐτῇ ἐπὶ τὸν κύριον, καὶ ἄλλο πλήθος ἀνδρῶν τε

Ven dīrēmōbūsē, thouñtēlī | Θαρσελεών: Par θαρσελήν | ναχώθ: Ven ναχαώθ | αἰδονάφ: Ven θουνάφ | τελετελωί (Par - λών): Ven τελετελοεν | ὁ μόνος καὶ: Ven om καὶ | πάντες αἰῶνες: Ven οἱ πάντες δὲ αἰῶνος | Σαβαώθ: Par cīm seqq. coniungit, Ven cum antecedd. | ἐμβρυμάτα: Par ὄμβρυμάτα | Par om τὰ πυρίπνοα | αἰσθητικῇ: Ven αἰσθητῇ | ἡ ἄρισσος: Ven οἱ τῇ | καταπιέτω: Par καὶ καταπ.

27. ὡς ἄνδρες: Par ἄνθρ. ὡς | Par om ἀρτὶ | Ven ὄμολογούντων | ἐμφανίσθητι (Par - νίσητι): Ven φάνηται | λέγοντος: Par λέγουσα | "Τλεως έσ. ὑμῖν: Par Έσος, et om ύμιν

28. ἀνθρῶν τε: Par om τε

καὶ γυναικῶν, καὶ παρθένοι ἑκατὸν αἵτινες οὐ κατεποντίσθησαν διὰ τὴν ἀγνείαν αὐτῶν, ἐσφραγισμέναι τῇ σφραγῖδι τοῦ Χριστοῦ.

²⁹ Τότε ὁ κύριος φανεὶς τῷ Φιλίππω εἶπεν Ὁ Φιλίππε, οὐκ ἔκουσας Μή ἀποδώσῃς κακὸν ἀντὶ κακοῦ, καὶ διὰ τί τοσοῦτον ἐπληξάς ἀφανισμόν; ὡς Φιλίππε, τίς θέμενος τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον καὶ βλέπων εἰς τὰ ὅπλα, εὑθετός ἐστιν αὐτοῦ ἡ αὖλαξ; ἢ τίς παραχωρεῖ τὸν ἔαυτοῦ λύχνον ἐτέρῳ, καὶ αὐτὸς ἐν σκότει καθεζεται; ἢ τίς καταλυπτάνει τὸ ἔαυτοῦ οἰκητήριον, καὶ αὐτὸς οἰκεῖ ἐν κοπρίᾳ; τίς δὲ ἐάσας τὸ ἔαυτοῦ ἔνδυμα ἐν χειρῶνι πορεύεται γυμνός; ἢ τίς χαρήσεται ἔχθρὸς ἐν τῇ χαρᾷ τοῦ μισοῦντος αὐτόν; τίς δὲ στρατιώτης πορεύεται ἐπὶ πόλεμον ἄνευ πανπλίας; τίς δὲ δοῦλος πληρώσας τὸ τοῦ κυρίου αὐτοῦ πρόσταγμα οὐκ ἐπαινεθῆσεται; τίς δὲ ἐν σταδίῳ γενναλώς δραμών οὐ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; τίς δὲ πλύνας τὰ ἴματα αὐτοῦ ἡδέως αὐτὰ μολύνει; ἵδού ὁ νυμφών μου ἔτοιμός ἐστιν, ἀλλὰ μακάριός ἐστιν ὁ εύρεθεις ἐν αὐτῷ ἔχων τὸ ἔνδυμα λαμπρόν· αὐτός ἐστιν ὁ λαμβάνων τὸν στέφανον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. ἵδού τὸ δεῖπνον ἔτοιμον, καὶ μακάριος ὁ καλούμενος καὶ ἔτοιμος γενάμενος ἐλθεῖν πρὸς τὸν κεκληρότα αὐτόν. πολὺς ἐστιν ὁ θερισμὸς τοῦ ἀγροῦ, μακάριος δέ ἐστιν ὁ ἐργάτης ὁ καλός. ἵδού τὰ κρίνα καὶ πάντα τὰ ἀνθη· ὁ δὲ καλὸς γεωργός ἐστιν ὁ πρῶτος μεταλαμβάνων αὐτῶν. πῶς δὲ σὺ γέγονας, ὡς Φιλίππε, ἀσπλαγχνος, καταρατάμενος τοὺς ἔχθρούς σου ἐν ὀργῇ;

³⁰ Λέγει ὁ Φιλίππος Γέ μοι ὥργαζη, κύριε, ὅτι κατηρασάμην τοὺς ἔχθρους μου; διὰ τί γάρ οὐ πατάσσεις αὐτούς, ὅτι ἔτι ζώσιν εἰς τὴν ἀβύσσον; καὶ σὺ ἐπίστασαι, κύριε, ὅτι διὰ σὲ ἥλθον εἰς τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἐν τῷ σῷ ὄνόματι ἐδίωξα πᾶσαν

καὶ παρθ. ἑκατ. αἵτινες οὐ κατεποντ.: Par corrupte καὶ ἄλλαι ἑκατὸν αἱς οὐ κατεπ. | ἐσφραγισμέναι: Par add γάρ ήσαν

^{29.} τοσοῦτον ἐπληξάς ἀφανισμόν: Ven τοσοῦτον πλῆθος παρθενακας ἀφανισμῷ | θέμενος: Par βαλών | αὖλαξ: hoc accentu uterque codex | λύχνον ἐτέρῳ: Par λύχ. ἐτερον | καταλυπτάνει: Par κάταλείπει (cod. - λείπη) | χαρήσεται: Par χαρίσεται | τοῦ κυρ. αὐτοῦ: Ven om αὐτοῦ | ἀλλὰ μακάριός ἐστιν: Ven καὶ μακάριος | τὸ ἔνδυμα: Ven om τὸ | αὐτός ἐστιν: Par αὐτ. γάρ ἐστιν | γενέμενος: Ven γενόμενος

^{30.} καὶ σύ: Ven om καὶ | ἐν τῷ σῷ: Par om ἐν | πᾶσαν τὴν πλάνην τῶν εἰδούλων: Ven om τὴν et τῶν

τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων καὶ πάντα τὰ δαιμόνια; οἱ δράκοντες ἔξηράνθησαν καὶ οἱ ὄφεις· ἐπειδὴ δὲ οὗτοι οὐκέ εἴδεντο σου τὸ φῶς, διὰ τοῦτο κατηρασάμην αὐτοὺς καὶ κατέβησαν εἰς ἄδου ζῶντες.

³¹ Καὶ λέγει ὁ σωτήρ τῷ Φιλίππῳ Ἀλλ' ἐπειδὴ παρήκουσάς μου, καὶ ἀπεδωκας κακὸν ἀντὶ κακοῦ καὶ οὐκέ ἐφύλαξας τὴν ἐντολήν μου, διὰ τοῦτο τελειωθήσῃ μάλι ἐνδόξως καὶ χειραγωγηθήσῃ ὑπὸ τῶν ἀγίων μου ἀγγέλων καὶ ἐλεύσῃ μετ' αὐτῶν ἐως τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς, καὶ αὐτὸι μὲν ἐλεύσονται πρὸς μὲν εἰς τὸν παράδεισον, σὲ δὲ κελεύσω ἀποκλεισθῆναι ἕξω τοῦ παραδείσου ἡνὶς ἡμερῶν τεσσαράκοντα, θαυμβουμενον ὑπὸ τῆς φλογίνης καὶ στρεφομένης ῥομφαίας, καὶ στενάξεις ὅτι ἐκάκωσας τοὺς κακώσαντάς σε· καὶ μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἀποστελὼ τὸν ἀρχάγγελὸν μου Μιχαὴλ καὶ κρατήσας τὴν ῥομφαίαν τὴν φυλάσσουσαν τὸν παράδεισον εἰσάρξει σε ἐν αὐτῷ, καὶ ὅψει πάντας τοὺς δικαίους οἵτινες ἐν τῇ ἀκακίᾳ αὐτῶν ἐπορεύθησαν, καὶ τότε προσκυνήσεις τὴν δόξαν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς· πλὴν τὸ σημεῖον τῆς ἐξελεύσεως σου δοξασθήσεται ἐν τῷ σταυρῷ μου. καὶ ὁ Βαρθολομαῖος δὲ ἀπελθὼν ἐν Δυκαονίᾳ καὶ αὐτὸς ἔκει σταυρωθήσεται· ἡ δὲ Μαριάμμη τὸ σῶμα αὐτῆς ἀποτίθεται ἐν τῷ Ἱεράνῃ ποταμῷ. Ἐγὼ δέ, ὁ Φιλίππης, οὐκέ ἀνέξομαί σου, ὅτι κατεπόντισας τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν ἄβυσσον· ἀλλ' ἵδού τὸ πνεῦμά μου ἐν αὐτοῖς, καὶ ἀναγάγω αὐτούς, καὶ οὕτως ἴδοντες σε πιστεύσωσιν ἐν τῇ δόξῃ τοῦ ἀποστελλοντός σε.

³² Καὶ στραφεὶς ὁ σωτήρ ἀνέτεινεν τὴν ἑαυτοῦ χεῖρα καὶ ἀχάραξεν σταυρὸν ἐν τῷ ἀέρι καταβαίνοντα ἀπὸ τῶν ἄνω ἡνὶς τῆς ἄβυσσου, καὶ ἦν πλήρης φωτὸς καὶ εἶχεν τὸν τύπον καθ' ὅμοιό-

31. Ἀλλ' ἐπειδὴ: Βεν οὐτοῦ Ἀλλ' | καὶ αὐτοὶ μὲν: Par οὐτοῦ μὲν | ὑπὸ τῆς φλογίνης καὶ στρεφ. (Βεν οὐτοῦ καὶ στρεφ.) ῥομφαίας: Par ὑπὸ τῆς φλογίνης κ. στρεφομένης ῥομφαίων | Par στενάξεις | καὶ κρατήσας τὴν ῥομφ. τ. φυλ. τ. παρ. εἰσάρξει σε ἐν αὐτῷ: Par καὶ κρατήσει (cod. - ση) τ. δ. τ. φ. τ. παράδεισον | Par προσκυνήσης | τοῦ ἐν οὐρανοῖς: Ven ἐν τοῖς οὐρανοῖς | ἐξελεύσεως: Ven ἐλεύσεως | καὶ ὁ Βαρð. δέ: Par οὐ δέ | Par Δυκανία

32. τ. ἑαυτ. χεῖρα: Par τ. χεῖρ. αὐτοῦ | καταβαίνοντα οὐρανοῦ ἡνὶς τ. ἄβυσσου εἰς Ven; Par οὐτοῦ οὐρανοῦ | καὶ ἦν πλήρης φωτός: Ven καὶ ἐπλήσθη ἡ ἄβυσσος φωτός | καὶ εἶχεν οὐρανοῦ κλίμακος: Ven καὶ ἦν ὁ σταυρὸς ἐν ὅμοιοι μετι: κλίμακος ἔχουστης βαῦμαν, prætereaque Ven h. l. haec add: καὶ ἐφώνη-

τητα κλίμακος· πᾶν δὲ τὸ πλῆθος τὸ ἀπὸ τῆς πόλεως τῶν καταβεβηκότων εἰς τὴν ἄβυσσον ἀνήρχοντο ἐν τῇ κλίμακι τοῦ φωτεινοῦ σταυροῦ· ἔμεινεν δὲ κάτω ὁ ἀνθύπατος καὶ οὐδὲ ἔχιδνα τὴν ἀσέβοντο. ὅτε δὲ ἀνῆλθον οἱ ὄχλοι, ἐμβλέψαντες εἰς τὸν Φιλίππον κατὰ κεφαλῆς χρεμάμενον ἐκόψαντο κοπετὸν μέγαν ἐπὶ τῇ παρανομίᾳ οὐδὲ ἐποίησαν· εἶδον δὲ καὶ τὸν Βαρθολομαῖον καὶ τὴν Μαριάμμην ἔχουσαν τὸν πρῶτον τύπον. καὶ οὗτοὺς ἀνῆλθεν ὁ κύριος εἰς τοὺς οὐρανοὺς βλεπόντων τοῦ τε Φιλίππου καὶ τοῦ Βαρθολομαίου καὶ τῆς Μαριάμμης καὶ τοῦ Στάχυος καὶ πάντων τῶν ἀπίστων λαῶν, καὶ ήσαν σιγῇ δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐν φόβῳ καὶ τρόμῳ. πάντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐκραξαν λέγοντες Εἴς θεὸς ὃν κηρύττουσιν οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐν ἀληθείᾳ· εἰς θεὸς ὁ ἀποστεῖλας αὐτοὺς ἐπὶ τῇ ήμετέρᾳ σωτηρίᾳ· μετανοοῦμεν νῦν ἀληθῶς ἐπὶ τῇ μεγάλῃ ήμῶν πλάνῃ, ὅτι οὕτω ἐσμέν ἄξιοι τῆς αἰωνίου ζωῆς· νῦν πιστεύομεν ὅτι ἐθεασάμεθα μεγάλα θαυμάσια, ὅτι ἀνήγαγεν ήμᾶς ὁ σωτήρ ἀπὸ τῆς ἀβύσσου. καὶ ἐπεσαν πάντες ἐπὶ πρόσωπον καὶ προσεκύνησαν τῷ Φιλίππῳ, καὶ παρεκάλουν. ἐτοιμοὶ οὖτες τοῦ φυγεῖν, μὴ ποιήσῃ ἔτερον σημεῖον καὶ πάλιν ἀποπέμψῃ ήμᾶς εἰς τὴν ἄβυσσον, καὶ ἐδέοντο ἵνα ἄξιοι γένωνται τῆς τοῦ Χριστοῦ παρουσίας.

³³ Ο δὲ Φιλίππος ἦτι χρεμάμενος προσεφώνησεν αὐτοῖς καὶ εἶπεν Ἀκούσατε καὶ μάθετε πόσαι εἰσὶν αἱ δυνάμεις τοῦ θεοῦ μου, ἀναμμινησκόμενοι ἄπερ κάτω θετε, καὶ πῶς η πόλις ὑμῶν κατεστράφη πλὴν τῆς οἰκίας τοῦ εἰσδεξαμένου με· καὶ νῦν η γλυκύτης τοῦ θεοῦ μου ἀνήγαγεν ὑμᾶς ἐκ τῆς ἀβύσσου, καὶ γὼ ὁφειλέτης εἰμὶ τεσσαράκοντα ήμέρας κύκλῳ τοῦ παραδείσου περισκοπεύων δὲ ὑμᾶς, ὅτι ὀργίσθην ὑμῖν εἰς ἀνταπόδοσιν· καὶ

σεν φωνῇ δ σωτήρ τοῖς ἐν τῷ ἀβύσσῳ λέγων Ἀνελθετε πάντες διὰ τοῦ σταυροῦ· ὅτι δ ἀπόστολος Φιλίππος νῦν ἐπιλαγχίσθη ἐφ' ὑμᾶς δ' ἐμεῖς, ἵνα πάλιν θεάσησθε τὸ φῶς τοῦ θεοῦ. | πάν δὲ τό οὐρανος κλίμακι τοῦ σταυροῦ: Ven καὶ θεοὺς ὅλους τὸ πλῆθος τῶν κατενεχθέντων εἰς τὴν ἄβυσσον ἀνέβησαν | Par χρεμάμενον et h. l. et alibi | κοπετόν: Ven add καὶ θρῆνον | Par ὁ κύρ. ἀνῆλτ. | τοῦ τε: Ven om τε | πιστεύομεν: Par πιστεύωμεν | ἐπεσαν: Ven ἐπεσαν | Ven om καὶ πῶλ ἀποπέμψ. ημ. ε. τ. ἄβυσσον | Par γένονται | τ. Χριστ. παρουσίας | Par τ. κυρίου εὐχαριστείας

33. τ. θε. μου οὐρανος θετε εκ Ven; Par τ. θε. ήμῶν, θνα μνησκόμενοι ὅπερ κάτω θεωμεν | Par η πόλις ήμῶν | ἀνήγαγ. ήμᾶς: Par ἀν. ήμᾶς | καὶ ταύ-

ταύτην μόνην τὴν ἐντολὴν οὐκ ἐφύλαξα, ὅτι οὐκ ἔδωκε νῦν ἀντάλλαγμα τοῦ κακοῦ τὸ ἀγαθόν. ἀλλὰ λέγω νῦν, ἀπὸ τοῦ νῦν ἐν τῇ ἀγαθότητι τοῦ θεοῦ ἀποβάλλετε τὴν κακίαν, ὅπως ἕξιοι γένησθε τῆς τοῦ κυρίου εὐχαριστίας.

³⁴ Τινὲς δὲ τῶν πιστῶν προσέδραμον ἵνα καθέλωσιν τὸν Φίλιππον καὶ ἀροῦσιν ἀπὸ αὐτοῦ τοὺς σιδηροῦς κόρακας καὶ τοὺς ὄγκεινούς ἐκ τῶν σφυρῶν. ὁ δὲ Φίλιππος εἶπεν Μή τεκνία, μὴ ἐγγίσητέ μοι ἐνεκεν τούτου, ὅτι οὕτως ἔσται ἡ τελείωσίς μου. ἀκούσατέ μου οἱ φωτισθέντες ἐν κυρίῳ, ὅτι ήλθον εἰς τὴν πόλιν ταύτην οὐκ ἐμπορίαν τινὰ ποιήσασθαι, οὐκ ἀλλην τινὰ πρᾶξιν, ἐκληρώθην δὲ ἐξελθεῖν ἐκ τοῦ σώματός μου εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἐν ᾧ ὄρατε με σχῆματι. μὴ οὖν λυπηθῆτε ὅτι κρέμαμαι οὕτως· τὸν γάρ τύπον φέρω τοῦ πρώτου ἀνθρώπου, κατὰ κεφαλῆς ἐνεχθέντος ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πάλιν διὰ ἔνδον τοῦ σταυροῦ ζωοποιηθέντος ἐκ τοῦ θανάτου τῆς παραβάσεως. καὶ νῦν ἀποπληρῶ τὸ προσταχθέν μοι· εἴτε γάρ μοι ὁ κύριος Ἐάν μὴ ποιήσῃτε ὑμῶν τὰ κάτω εἰς τὰ ἄνω, καὶ τὰ ἀριστερὰ εἰς τὰ δεξιά, οὐ μὴ εἰσελθητε εἰς τὴν βασιλείαν μου. μὴ οὖν ὄμοιωθῆτε τῷ ἀντιπαρηλλαγμένῳ τύπῳ, ὅτι πᾶς κόσμος ἐνήλακται, καὶ πᾶσα ψυχὴ ἀναστρεφομένη ἐν σώματι γίνεται ἐν λήθῃ τῶν ἐπουρανίων· ἡμεῖς δὲ ἔχοντες τὴν τῶν ἐπουρανίων δόξαν μὴ ζητήσωμεν τὸ ἐκτός, διπερ ἐστὶν τὸ σῶμα καὶ ὁ οἶκος τῆς δουλείας. μὴ γίνεσθε ἀπιστοὶ ἀλλὰ πιστοί, καὶ ἀφίετε ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα. Ιδοὺ κρέμαμαι ἡμέρας Ἕξ, ἔχω δὲ μέμψιν παρὰ τοῦ ἀληθινοῦ κριτοῦ, ὅτι δλῶς ἀπεδωκα νῦν κακόν, καὶ ἐπέθηκα πρόσκομμα τῇ εὐθύτητί μου. καὶ νῦν ἀνέρχομαι εἰς ὑψος· μὴ γίνεσθε στυγνοὶ ἀλλὰ μᾶλλον χάρητε ὅτι καταλιμπάνω τὸ κατουκητήριον τοῦτο τὸ

την: Par om καὶ | Par ἀντάλαγμα | Par ὅπως ἕξιοι γενέσθαι | κυρίου: Par θεοῦ

^{34.} προσέδραμον: Ven θραμον | ἀπὸ αὐτοῦ: Par om ἀπὸ | ἐγγίσητέ μοι: Par ἐγγίσατέ με | ἔσται: Par ἔστιν | εἰς τ. π. ταύτην: Par ἐν τῇ πόλει ταύτῃ | σχῆματι: Par ἐν σχῆματι | διὰ ἔνδον τοῦ σταυροῦ: Ven διὰ τοῦ σταυροῦ τοῦ ἔνδον | ζωοποιηθέντος: Ven ζωοποιησαντος | καὶ νῦν: Par om καὶ | Par ἀντιπαρηλαγμένῳ | ἐπουρανίων: Par a prima πεπονι σύραντων | Ven om τὰ παραπτώματα | παρὰ τοῦ: Par om παρά | νῦν κακόν: Ven νῦν κακά | ἐπέθηκα: Ven έπειτα | χάρητε: Ven χαίρετε | τοῦτο τό: Par om τό

σῶμα μου, ἐκφυγὼν τὴν φθορὰν τοῦ δράχοντος τοῦ κολάζοντος
ἄπασαν ψυχὴν τὴν ἐν ἀμαρτίαις οὖσαν.

³⁵ Καὶ περιβλεψάμενος ὁ Φιλιππος κύκλῳ τοὺς ὄχλους εἶπεν
Ὥ οὐκεῖς οἱ ἀνελθόντες ἐκ νεκρῶν ἀπὸ τοῦ ἄδου καὶ τῆς καταπον-
τίσεως τῆς ἀβύσσου, καὶ σταυρὸς φωτεινὸς ἀνήγαγεν ὑμᾶς εἰς
τὸ ὑψος διὰ τὴν ἀγαθότητα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ
ἀγίου πνεύματος. οὗτος θεὸς ὁν ἀνθρωπος ἐγένετο, σαρκωθεὶς
ἐκ τῆς παρθένου Μαρίας, ἀθάνατος μένων σαρκί, καὶ ἐν τῷ θα-
νάτῳ γενόμενος ἤγειρεν τοὺς νεκρούς, ἐλεήσας τὸ τῶν ἀνθρώπων
γένος, ἀνελὼν τὸ κέντρον τῆς ἀμαρτίας· μέγας ἡν καὶ ἐγένετο
μικρὸς δι' ἡμᾶς, ἔως οὐ αὐξήσῃ τοὺς μικρούς καὶ εἰσενέρχῃ εἰς
τὸ μέγεθος αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς ἐστιν ὁ ἔχων τὴν γλυκύτητα, καὶ
ἐνέπτυσαν εἰς αὐτὸν ποτίσαντες αὐτὸν χολήν, ἵνα ποιήσῃ τοὺς
πικρανθέντας τῆς γλυκύτητος αὐτοῦ γεύσασθαι. προσκολλήθητε
οὖν αὐτῷ καὶ μὴ ἐγκαταλείψητε αὐτόν· αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ ζωὴ
ἡμῶν εἰς τοὺς αἰώνας.

³⁶ "Οτε δὲ ἐπλήρωσεν τὴν ἐπαγγελίαν ταύτην ὁ Φιλιππος,
λέγει αὐτοῖς Λύσατε τὸν Βαρθολομαῖον. καὶ προσελθόντες ἐλυσαν
αὐτόν. μετὰ δὲ τὸ λύσαι αὐτὸν λέγει αὐτῷ ὁ Φιλιππος Βαρ-
θολομαῖε ἀδελφέ μου ἐν κυρίῳ, οἶδας ὅτι ὁ κύριος ἀπέσταλκέν σε
σὺν ἐμοὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἐκοινώησάς μοι εἰς πάντας
τοὺς κινδύνους μετὰ τῆς ἀδελφῆς ἡμῶν Μαριάμμης· ἀλλὰ γινώ-
σκω ὅτι ἡ ἔξοδος τοῦ σώματός σου ἐτάγη ἐν τῇ Δυκανίᾳ, καὶ
τῇ Μαριάμμῃ ἐκληρώθη ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ σώματος εἰς τὸν Ἰορδά-
νην ποταμόν. νῦν οὖν ἐντελλομαι ὑμῖν ὅτι ὅταν ἐξελθω ἀπὸ
τοῦ σώματός μου οἰκοδομήσατε εἰς τὸν τόπον τοῦτον ἐκελησάν.
καὶ τὸν λεόπαρδον καὶ τὸν ἔριφον τῶν αἰγῶν ἐάσατε εἰς τὴν ἐκ-
κλησίαν εἰς σημεῖον τῶν πιστευόντων, καὶ ἡ Νικανόρα δὲ προ-
νοείσθω αὐτῶν ἔως ἂν ἐξελθωσιν ἀπὸ τοῦ σώματος· καὶ ὅταν

ἄπασαν: Βεν πᾶσαν

35. ἀνήγαγεν: Par ἀναγαγόντος (praeterea nihil differt) | τῆς παρθένου:
Par om τῆς | ίνως οὐ: Par ίνως ἀν | εἰς αὐτόν: Ven om εἰς | πικρανθέντας:
Par πικρανθέντας | ἐγκαταλείψητε (codex -λιψητε): Par -λείψετε

36. μετὰ δὲ τὸ λύσαι αὐτόν: Ven ὅτε οὖν ἐλυσαν αὐτόν | πάντας τούς:
Par om τούς | Par ταῦτα Δυκανίᾳ | ὅτι ὅταν (Par δτε): Ven om δτι | τὸν
τόπον τοῦτον: Par τοῦτ. τ. τόπ. | καὶ τὸν λεόπαρδον ισaque πύλωνα τῆς ἐκκλησίας

έξελθωσιν, θάψατε αύτὰ πρὸς τὸν πυλῶνα τῆς ἐκκλησίας· καὶ τὴν εἰρήνην ὑμῶν θέτε ἐν τῇ οἰκείᾳ τοῦ Στάχυος, ὥσπερ ὁ Χριστὸς Ἐθηκεν τὴν ἑαυτοῦ εἰρήνην ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. ἔστωσαν δὲ ἐν τῇ οἰκείᾳ ἑκείνῃ πᾶσαι αἱ παρθένοι αἱ πιστεύουσαι καὶ ἕκαστην ἡμέραν ἐπισκοποῦσαι τοὺς νοσοῦντας, βαδίζουσαι ἀνὰ δύο δύο, ἀλλὰ μὴ ὄμιλείτωσαν μετὰ νεανίσκων, ἵνα μὴ πειράσῃ αὐτὰς ὁ σατανᾶς· ὅφις γάρ ἐστιν ἔρπων, καὶ ἐποίησεν διὰ τῆς Εὔας τὸν Ἀδάμῳ ὀλισθῆσαι εἰς θάνατον· μὴ οὖτας πάλιν ἔσται ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ὥσπερ ἐπὶ τῆς Εὔας.³⁷ Σὺ δὲ Βαρθολομαῖ, γενοῦ καλὸς δοκιμαστής, καὶ δώσεις τὰς παραγγελίας ταύτας τῷ Στάχῳ καὶ καταστήσεις αὐτὸν ἐπίσκοπον. μὴ ἐμπιστεύσῃς δὲ τὸν τέπον τῆς ἐπισκοπῆς νεωτέρῳ, ἵνα μὴ κατασχυνθῇ τὸ εὐαγγελιον τοῦ Χριστοῦ· πᾶς δὲ ὁ διδάσκων ἔχετω τὰ ἔργα ἣν τοῖς λόγοις. ἐγὼ δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν κύριον, καὶ λάβε τὸ σῶμά μου καὶ ἐνταφίασσον αὐτὸν ἐν χάρταις συριακαῖς, καὶ μὴ ἐπαβάλῃς μοι ὁθόνην λινῆν, διτὶ τὸ σῶμα τοῦ κυρίου ἐν σιδόνῃ εἰλίχθη. καὶ ἐνταφιάσας μου τὸ σῶμα ἐν ταῖς χάρταις σφίγξον αὐτὸν παπύροις, καὶ χῶσον αὐτὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ· καὶ γίνεσθε εὐχέμενοι ὑπὲρ ἐμοῦ ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα, ἵνα ἀφῇ μοι ὁ κύριος τὴν παράβασιν ἦν παρέβην ἀποδώσας τοῖς κακοποιήσασίν μοι. Ήδε ὁ Βαρθολομαῖ, ὃπου στάξει τὸ αἷμά μου ἐπὶ τὴν γῆν, φυτὸν ἀνάτελει ἀπὸ τοῦ αἷματός μου, καὶ γενήσεται ἀμπελὸς καὶ ποιήσει καρπὸν σταφυλῆς· καὶ λαβόντες τὸν βότρυν ἀποθλήψατε αὐτὸν εἰς τὸ ποτήριον, καὶ μεταλαβόντες εἰς τὴν τρέτην ἡμέραν ἀναπέμψατε εἰς ὑψός τὸ ἀμήν, ἵνα γένηται τελεία προσφορά.

³⁸ Καὶ εἰπὼν ταῦτα ὁ Φιλιππος ἡγέατο οὗτως Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ πατήρ τῶν αἰώνων, βασιλεὺν τοῦ φωτός, ὁ σοφίσας ἡμᾶς ἐν τῇ σοφίᾳ σου καὶ δοὺς ἡμῖν τὴν σὴν σύνεσιν, ἔχαρίσω εἰ solo Ven; Par omnia om | θέτε: Ven θέσθε | ὁ Χριστός: Ven ὁ κύριος | ἐπισκοποῦσαι: Ven ἐπισκέπτουσαι | πειράσῃ αὐτάς: Ven πειρ. αὐτούς

37. δώσεις ετ καταστήσεις εκ Ven; Par δώσεις ετ καταστήσεις | μὴ ἐμπιστεύσῃς αἱρετον νεωτέρῳ (codex νεώτερον): heuc Ven om | ἐνταφίασσον: Par ἐνταφίασσον | λινῆν: Par λινούν | εἰλίχθη: Ven ἐνειλήθη | καὶ ἐνταφιάσας: Ven ἐνταφιάσσον, poiesque καὶ σφίγξον | παπύροις: Par a sec. manu παπύροις | δουσι στάξει: Par ποές στάξη | Par ἐπὶ τῆς γῆς, φοιτὸν δὲ ἀνάτελει | ποιήσει: Par ποιήση

δὲ τὴν βουλὴν τῆς ἀγαθότητός σου, ὁ μηδέποτε χωρισθεὶς τὴμῶν, σὺ εἰ ὁ αἴρων τὴν νόσον τῶν καταφεγόντων εἰς σέ, σὺ εἰ ὁ υἱὸς τοῦ ζῶντος θεοῦ, ὁ δεδωκὼς τὴν τὴν παρουσίαν τῆς σοφίας, ὁ δεδωκὼς τὴν σημεῖα καὶ τέρατα καὶ ἐπιστρέψας τοὺς πλανηθέντας, ὁ στεφανῶν τοὺς νικῶντας τὸν ἀντίπαλον, ὁ καλὸς ἀγωνοθέτης· ἐλθὲ νῦν Ἰησοῦ καὶ δός μοι τὸν στέφανον τῆς νίκης τὸν αἰώνιον κατὰ πάσης ἐναντίας ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, καὶ μὴ καλυψάτω με ὁ σκοτεινὸς αὐτῶν ἀγέρ, ὅπως διαπεράσω τὰ τοῦ πυρὸς ὕδατα καὶ πᾶσαν τὴν ἄβυσσον. κύριε μου Ἰησοῦ Χριστέ, μὴ σχῆ χώραν ὁ ἔχθρός κατηγορῆσαι μου ἐπὶ τοῦ βήματός σου, ἀλλὰ ἐνδυσόν με τὴν ἐνδοξόν σου στολὴν, τὴν φωτεινὴν σου σφραγίδα τὴν πάντοτε λάμπουσαν, ἵνα οὐ παρελθω πάντας τοὺς κομικράτορας καὶ τὸν πονηρὸν δράκοντα τὸν ἀντικείμενον τὴμν. νῦν οὖν κύριε μου Ἰησοῦ Χριστέ ποίησόν μοι ἀπαντῆσαι σοι ἐν τῷ ἀέρι, χαρισάμενός μοι τὴν ἀνταπόδοσιν ἣν ἀνταπέδωκα τοῖς ἔχθροῖς μου, καὶ μεταμόρφωσον τὴν μορφὴν τοῦ σώματός μου ἐν ἀγγελικῇ δόξῃ καὶ ἀνάπτωσόν με ἐν τῇ μακαριότητί σου, καὶ λήψωμαι τὸ παρὰ σοῦ ἐπάγγελμα ὃ ἐπηγγείλω τοῖς ἀγίοις σου εἰς τοὺς αἰῶνας.

³⁹ Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ Φιλιππος παρέδωκεν τὸ πνεῦμα, πάντων τῶν ὄχλων βλεπόντων εἰς αὐτὸν καὶ κλαιόντων καὶ λεγόντων Ἐπληρώθη ἐν εἰρήνῃ ὁ βίος τούτου τοῦ πνεύματος, καὶ ἐλεγον τὸ ἀμήν.

⁴⁰ Ὁ δὲ Βαρθολομαῖος καὶ ἡ Μαριάμη καθεῖλαν τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ ἐποίησαν καθ' Ἄ ἐνετεῖλατο αὐτοῖς ὁ Φιλιππος, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν ἔκεινῳ τῷ τόπῳ. φωνὴ δὲ εὐθέως ἐκ τῶν οὐρανῶν ἐγένετο Φιλιππος ὃ ἀπόστολος ἐστεφάνωται τὸν τῆς ἀφθαρσίας στέφανον ὑπὸ τοῦ ἀγωνοθέτου Ἰησοῦ Χριστοῦ. καὶ πάντες ἔκραξαν τὸ ἀμήν.

38. χωρισθεὶς τὴμῶν: Par χωρ. τὴμν | Ven om ὁ υἱὸς τ. ζῶντ. θεοῦ, ὁ δεδ. αἴρει τῆς σοφίας | ἀντίπαλον: Par ἀντίδικον | δός μοι: Par δός τὴμν | τὸν αἰώνιον: Ven om τὸν | ἀλλά: Ven ἀλλ' | ἐνδυσ. με: Par ἐνδ. μοι | ξανθόν: Par ξανθόν | νῦν οὖν: Par om οὖν | Par ἀνταπόδωσιν, item supra | λήψωμαι: Ven λήψομαι | αἰῶνας: Ven add ἀμήν

39. καὶ κλαιόντων: Par om καὶ

40. καθεῖλαν: Ven καθεῖλον | καθ' Ἄ ut Par: Ven καθά | ὁ Φιλιππος: Par om ὁ | Βαψ. αὐτόν: Par β. αὐτό | Ven om εὐηνέως | Ἰησοῦ Χριστοῦ: Par om Ἰησοῦ

⁴¹ Μετὰ δὲ τὰς τρεῖς ἡμέρας ἐβλάστησεν τὸ φυτὸν τῆς ἀμπέλου ὅπου ἦσταξε τὸ αἷμα τοῦ ἄγίου Φιλίππου. καὶ ἐποίησαν πάντα τὰ ἐντεταλμένα αὐτοῖς παρ' αὐτοῦ, ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα προσφέροντες προσφοράν, ἀδιαλείπτως προσευχόμενοι καὶ φῶκοδόμησαν τὴν ἐκκλησίαν ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ, καταστήσαντες τὸν Στάχυν ἐπίσκοπον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ· καὶ ἡ Νικανόρα δὲ καὶ πάντες οἱ πιστοὶ συνήγοντο καὶ οὐ διελειπον πάντες δοξάζοντες τὸν θεὸν διὰ τὰ θαυμάσια τὰ γεγενημένα ἐπ' αὐτούς. καὶ πᾶσα ἡ πόλις ἐπίστευσεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ· ἐνετείλατο δὲ ὁ Βαρθολομαῖος τῷ Στάχῳ βαπτίζειν τοὺς πιστεύοντας εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἄγίου πνεύματος.

⁴² Μετὰ δὲ τὰς τεσσαράκοντα ἡμέρας φανεῖς ὁ σωτήρ ἐν μόρφῳ τοῦ Φιλίππου εἶπεν τῷ Βαρθολομαίῳ καὶ τῇ Μαριάμμη Ἀδελφοί μου τὴν απημένοι, θελετε ἀναπαήναι ἐν τῇ ἀναπαύσει τοῦ θεοῦ; τίνοιχθη μοι ὁ παράδεισος καὶ εἰσῆλθον ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Ἰησοῦ. ἀπέλθατε εἰς τὸν τόπον τὸν κεκληρωμένον ὑμῖν· τὸ γὰρ φυτὸν τὸ ὄρισμένον καὶ φυτευθὲν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καρποφορεῖ καλῶς. ἀσπασάμενοι οὖν τοὺς ἀδελφούς καὶ ἐπενξάμενοι ἐκάστῳ αὐτῶν ἐξῆλθον ἀπὸ τῆς πόλεως Ὁφιορύμης τῆς Ἱεραπόλεως τῆς Ἀσίας, καὶ ὁ Βαρθολομαῖος ἀπῆλθεν εἰς τὴν Δυκαονίαν, ἡ δὲ Μαριάμμη ἐπορεύθη ἐν τῷ Ἰορδάνῃ· ὁ δὲ Στάχυς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἔμειναν κατέχοντες τὴν ἐκκλησίαν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρῷ ἡμῶν, ὃς ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰώνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

41. Par om̄ δπου ξστ. usque τ. ἀγ. Φιλίππου | παρ' αὐτοῦ: Par ὑπὸ τοῦ ἄγίου Φιλίππου | Ven προσφέρ. προσφοράς καὶ ἀδ. | γεγενημένα: Par γενόμενα | δὲ αὐτοῖς: Par δὲ αὐτοῖς | πνεύματος: Ven add ἵνα λέγωσιν ἀμήν.

42. τὰς τεσσαράκοντα: Par om̄ τὰς | Ven ἐφάνη et καὶ εἶπεν | θελετε ἀναπαήναι: Par τὸ λοιπὸν ἀναπαύσθε (cod. -σῶι) | Ven ἀπέλθετε | δόξῃ τοῦ Ἰησοῦ: Par δ. τ. υἱοῦ (habet ὥν pro ᾧ) | τῆς Ἱεραπόλεως: Ven om̄ τῆς | ἐν τῷ Ἰορδάνῃ: Ven εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΟΤΕ ΕΙΣΗΛΘΕΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΝ ΑΝΩ.

Ἐγένετο δὲ ἐν ἔκειναις ταῖς ἡμέραις ὅτε εἰσῆλθεν Φιλιππος εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν τὴν καλουμένην Ἑλλάδα, συνήχθησαν παρ' αὐτῷ τριακόσιοι φιλόσοφοι λέγοντες Ἀπελθόντες ἀπελθωμένι καὶ ἰδωμένι τίς ἡ σοφία αὐτοῦ. λέγουσιν γὰρ περὶ τῶν σοφῶν τῆς Ἀσίας ὅτι μεγάλῃ αὐτῶν ἐστὶν ἡ σοφία. ἔδοξαν γὰρ τὸν Φιλιππὸν εἶναι φιλόσοφον, ἐπειδὴ τὴν ὁδεύων σχήματι ἀποτακτικοῦ, καὶ οὐκ ἔγραψαν ὅτι ἀπόστολός ἐστιν Χριστοῦ. τὸ γὰρ ἔνδυμα ὃ πέρ εἶδωκεν τοῖς ἀπόστολοις ὁ Ἰησοῦς ἐπενδύτης μόνον τὴν καὶ λέντιον· οὕτως οὖν περιοδεύων τὴν ὁ Φιλιππος. διὰ τοῦτο οὖν ὅτε ἐθεάσαντο αὐτὸν οἱ φιλόσοφοι τῆς Ἑλλάδος ἐφοβήθησαν· συνήχθησαν οὖν εἰς ἓνα τόπον καὶ ἐλάλησαν εἰς ἔσωτούς Δεῦτε ἐπισκεψώμεθα τὰς βιβλους ἡμῶν, μή πως νικήσῃ ἡμᾶς ὁ ξένος οὗτος καὶ αἰσχύνῃ ἡμᾶς.

² Καὶ οὕτως ποιήσαντες συνηλθον ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ λέγουσι τῷ Φιλίππῳ ὅτι ἡμεῖς ἔχομεν μαθήματα τῶν πατέρων ἡμῶν, διὸ οἵ ἀρκούμεθα φιλοσοφοῦντες· εἰ δέ τι καινότερον ἔχεις, ω̄ ἔξινε, ἐπιδειξον ἡμῖν ἀφθόνως μετὰ παρρησίας· οὐδενὸς γὰρ ἄλλου χρείαν ἔχομεν τῇ μόνον ἀκούειν τι καινότερον.

³ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Φιλιππος εἶπεν αὐτοῖς Ὡ ἄνδρες φιλόσοφοι τῆς Ἑλλάδος, εἰ βούλεσθε καινοτέρου πράγματος ἀκοῦσαι

* Codex ΠΡΑΞΙΣ, item ΕΛΛΑΔΑ

1. Codex Ἐλάδαν. Alterum λ om plerumque. | Ἀπελθόντες, Nescio an praeestet Συνελθόντες. | Ξοῖξαν: codex Ξοῖξαν

2. ἐπὶ τὸ αὐτό: codex ἐπὶ τῷ αὐτῷ

καὶ ἔστε ποθοῦντές τι καινότερον, ὁφελεῖσθε ἀπορρίψαι· ἀφ' ἑαυτῶν τὸν νοῦν τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου· ὡς εἰπεν ὁ κύριός μου ὅτι οὐ δυνατόν ἄστιν βάλλειν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς, ἐπει δήγεννοι ὁ ἀσκός καὶ ἐκχύνεται ὁ οἶνος, καὶ ὁ ἀσκός ἀπολεῖται· ἀλλ' οἶνον νέον βάλλουσιν εἰς ἀσκοὺς καινούς, ἵνα ἀμφότερα φυλαχθῶσιν. ταῦτα δὲ εἴπεν ὁ κύριος ἐν παραβολαῖς διδάσκων ἡμᾶς ἐν τῇ ἀγίᾳ αὐτοῦ σοφίᾳ ὅτι πολλοὶ ἀγαπήσουσιν τὸν νέον οἶνον, μηδ ἔχοντες ἀσκὸν καινὸν καὶ νέον. ὑμᾶς μὲν ἀγαπῶ, ὡς ἄνδρες τῆς Ἑλλάδος, καὶ μακαρίζω ὑμᾶς εἰρηκότας ὅτι ἀγαπῶμέν τι καινότερον. καὶ γὰρ παιδείαν ὅντας νέαν καὶ καινὴν ἦνεγκειν ὁ κύριός μου εἰς τὸν κόσμον, ἵνα πᾶσαν ἔξαλείψῃ κοσμικὴν παλινούσιν.

* Αέργουσιν οἱ φιλόσοφοι Τίς ἐστιν ὃν λέγεις κύριός σου; λέγει ὁ Φιλιππος ὅτι ὁ κύριός μού ἐστιν Ἰησοῦς ἐν οὐρανοῖς. οἱ δὲ εἰπον αὐτῷ Δεῖξον τὴν τάχιν αὐτὸν ἐν συνέσει χωρὶς φθόνου, ἵνα καὶ τὴν πιστεύσωμεν. ὁ δὲ Φιλιππος εἶπεν ὅτι ὃν μελλω γνωρίζειν ὑμῖν κύριον ὑπεράνω ἐστιν παντὸς ὄντος· ὅπερ οὐκ ἐστὶν ἄλλο. τοῦτο δὲ μόνον λέγω ὅτι, καθὼς εἰρήκατε Μή τι φθονήσῃς τὴν, μή γένοιτο μοι φθονῆσαι ὑμῖν· ἀλλὰ μᾶλλον ἐν μεγάλῃ ἀγαλλιάσει καὶ ἐν μεγάλῃ χαρῇ ἀποκαλύψαι ὑμῖν ἔχω τὸ ὄνομα ἔκεινο· ἄλλο γάρ ἔργον οὐκ ἔχω ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ εἰ μή τὸ τοιούτον κήρυγμα. ὅτε γάρ τὴν ὁ κύριός μου εἰς τοῦτον τὸν κόσμον, ἐξελέξατο τὴν τάχιν αὐτὸν δώδεκα, πληρώσας τὴν πονεύματος ἀγίους· ἀπὸ τοῦ φωτὸς αὐτοῦ ἐποίησεν τὴν πονεύματος πάσαν τὴν παρ' αὐτοῦ σωτηρίαν, ὅτι οὐκ ἐστιν ἔτερον ὄνομα ὄντος θέλειν οὐρανοῦ εἰ μή τοῦτο. διὰ τοῦτο τὴλθον ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς πληροφορῆσαι ὑμᾶς, οὐκ ἐν λόγῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν ἀποδείξει θαυμασίων ἔργων ἐν τῷ ὄντος τοῦ κυρίου τὴν πονεύματον Ἰησοῦ Χριστοῦ.

⁵ Ταῦτα δὲ ὅτε ἤκουσαν οἱ φιλόσοφοι, λέγουσιν τῷ Φιλίππῳ ὅτι τοῦτο τὸ ὄνομα τὸ ἀκουσθὲν ἐν ἡμῖν παρὰ σου οὐδέποτε εὑραμένην ἐν ταῖς βίβλοις τῶν πατέρων ἡμῶν· νῦν οὖν πῶς δυνάμεθα γνῶναι περὶ τῶν ἡγμάτων σου; ἔτι δὲ προσθέντες λέγουσιν

3. ἀπορρίψαι: *codex* ἀπορρίψατε | βάλλειν ετ βάλλουσιν: *codex* βάλειν ετ βάλλουσιν | ἐν παραβολαῖς: *codex* ἐμ παρεβ. | παιδεῖαν: *codex* παιδειαν

4. ἄλλο: codex ἄλλος.

αὐτῷ ὅτι ἔασον ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας, ἵνα συμβουλευσόμεθα μετ' ἀλλήλων περὶ τοῦ ὄνόματος τούτου· οὐ γάρ μικρῶς εἰς τοῦτο κείμεθα, ἀποστῆναι ἀπὸ τῆς πατρικῆς ἡμῶν δεισιδαιμονίας. λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Φιλιππος Βουλεύσασθε ὡς θελετε· οὐ γάρ δόλου πρᾶγμά ἔστιν.

⁶ Οἱ δὲ φιλόσοφοι ἀλλήλους συναθροίσαντες οἱ τριακόσιοι ἐλάλησαν μετ' ἀλλήλων λέγοντες Οἴδατε ὅτι ὁ ἀνὴρ οὗτος ἔξινην φιλοσοφίαν ἔγαγεν, καὶ οἱ λόγοι οἱ παρ' αὐτοῦ εἰρημένοι εἰς ἕκστασιν ἡμᾶς φέρουσιν· τί οὖν ποιήσωμεν περὶ αὐτοῦ ἢ περὶ τοῦ ὄνόματος τοῦ λεγομένου Ἰησοῦ τοῦ βασιλέως τῶν αἰώνων ὃν λέγει; καὶ ἔτι εἰς ἀλλήλους φασὶν ὅτι τάχα ἡμεῖς οὐ δυνάμεθα πρὸς αὐτὸν διαλέγεσθαι, εἰ μὴ ὁ ἀρχιερεὺς τῶν Ἰουδαίων. εἰ οὖν δοκεῖ, ἀποστείλωμεν πρὸς αὐτὸν ὅπως αὐτὸς ἐπιστῇ τῷ ἔξινῳ τούτῳ, καὶ ἀκριβῶς μάθωμεν τὸ εὐαγγελιζόμενον ὅνομα.

⁷ Ἔγραψαν οὖν εἰς Ἱερουσαλήμ τὸν τρόπον τοῦτον. Οἱ φιλόσοφοι τῆς Ἑλλάδος Ἀνανίᾳ τῷ μεγάλῳ ἀρχιερεῖ τῶν Ἰουδαίων τῷ ἐν Ἱερουσαλήμ. Μεγάλης οὕστης μετὰ σοῦ τε καὶ ἡμῶν ἐν παντὶ τῷ καιρῷ . . . ὡς ὅτι ἡμεῖς οἱ φιλοσοφούμενοι οἱ Ἀθηναῖοι γινώσκεις. τὴλθεν τις ἀνὴρ ἔξινος κατὰ τὴν Ἑλλάδα, Φιλιππος ὄνόματι, καὶ ἀπλῶς ἐτάραξεν ἡμᾶς σφόδρα ἐν τε λόγοις καὶ δυνάμεσιν ἔξαιστος, καὶ εἰσφέρει ὄνομα ἐπιδόξον Ἰησούν, μαθητὴν ἐκείνου ἑαυτὸν ὄμολογῶν. ποιεῖ δὲ καὶ θαυμάσια ἀπεργάτικα σοι, ὅτι ἔξεβαλεν δαιμονας ἐγκεχρονικότας ἐν τοῖς ἀνθρώποις, καὶ κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν, τυφλοὺς βλέπειν· καὶ τὸ θαυμαστότερον, ὅπερ ἔδει καὶ πρῶτον σημᾶναι, ὅτι ἀνθρώπους ἴσως πεπληρωκότας τὸν ἀριθμὸν τοῦ βίου ἀποθανόντας ἀνέστησεν. ἡ δὲ φήμη αὐτοῦ διῆλθεν εἰς πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα καὶ Μακεδονίαν, καὶ πολλοὶ εἰσὶν οἱ ἐρχόμενοι πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τῶν κύκλῳ πόλεων φέροντες τοὺς κακουμένους ποικιλαῖς νόσοις, καὶ πάντας λατταὶ διὰ τοῦ ὄνόματος τοῦ Ἰησοῦ. διὰ τοῦτο τοίνυν ἀνευ πάσης φεύγους ἐλθεὶ πρὸς ἡμᾶς, ἵνα αὐτὸς ἡμῖν ἀπαγγειλῇς τὸ τί βουλεται

6. φασὶν: codex φησὶν | ἀποστείλωμεν: codex ἀποστῆλομεν

7. τῷ ἐν: codex τῶν ἐν | Inter καιρῷ ετ ὡς πονηῆιλ excidisse appareret. | γινώσκεις: codex - σκης | ἔξεβαλεν: codex ἔβαλεν | Ἑλλάδα: codex Ἑλλάδα | ἀπὸ τῶν κύκλῳ: codex ἀπὸ κύκλῳ τῶν

εἶναι τὸ ὄνομα τοῦτο ὁ διδάσκει, τὸν Ἰησοῦν. διὰ τοῦτο γάρ καὶ ἀπεστελλαμέν σοι τήνδε τὴν ἐπιστολήν, ὡς ἀρχιερεῦ.

⁸ Καὶ ὡς ἀνέργω, ὁργῆς μεγάλης ἐπλήσθη, καὶ τὰ βατία αὐτοῦ διέρρηξεν καὶ φησίν Ἀρά ὅτι ὁ πλάνος ἔκεινος καὶ ἐν Ἀθήναις ἐν τοῖς φιλοσόφοις ἔχωρησεν ἀπατῆσαι αὐτούς; ὁ δὲ μανοημάτ, τοῦτ' ἔστιν ὁ σατανᾶς, ὑπεισῆλθεν εἰς τὸν Ἀνανίαν καὶ ἐπλήρωσεν αὐτὸν θυμοῦ καὶ ὁργῆς, καὶ εἰπεν ὅτι ἐὰν ἔσσω αὐτὸν τε ἔκεινον τὸν Φιλίππον καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ἔγησαι, πάντως ὁ νόμος λυθήσεται, καὶ ἡ διδασκαλία αὐτῶν ἴσως πληρώσει τὴν γῆν ὅλην. καὶ εἰσίει ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἑαυτοῦ καὶ οἱ νομοδιδάσκαλοι καὶ οἱ Φαρισαῖοι, καὶ ἐνεβουλεύσαντο μετ' ἀλλήλων λέγοντες Τί ποιήσωμεν περὶ τούτων; καὶ λέγουσιν τῷ ἀρχιερεῖ Ἀνανίᾳ Ἀναστὰς ὅπλισον σεαυτὸν καὶ ἐκ τοῦ λαοῦ πεντακοσίους δυνατούς ἄνδρας καὶ ἀπελθε εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ πάντως ἀνάλισκε τὸν Φιλίππον, καὶ τὴν διδαχὴν αὐτοῦ οὕτως ἀνατρέψεις.

⁹ Καὶ ἐνδυσάμενος τὸ ἔνδυμα τὸ ἀρχιερατικὸν παρεγένετο εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐν μεγάλῃ φαντασίᾳ μετὰ τῶν πεντακοσίων ἀνδρῶν. ὁ δὲ Φιλίππος τὴν ἐν οἰκίᾳ πρώτου τινὸς τῆς πόλεως μετὰ τῶν πεπιστευκότων ἀσθεφῶν. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ καὶ οἱ τριακόσιοι φιλόσοφοι ἀνῆλθον εἰς τὸ προπύλαιον τῆς οἰκίας δινθα τὴν ὁ Φιλίππος. καὶ ἐμηνύθη τῷ Φιλίππῳ ἐστάναι αὐτοὺς ἔξω· καὶ ἀναστὰς ἐξῆλθεν. καὶ ὡς εἶδεν αὐτὸν ὁ ἀρχιερεὺς, λέγει πρὸς αὐτόν τὸν Φιλίππει φαρμακὲ καὶ μάγε· γνωρίζω γάρ σε, ὅτι εἰς Ἱερουσαλήμ ὁ κύριός σου ὁ πλάνος ὀνόμασέν σε υἱὸν βροντῆς· οὐκ ἥρκεσεν ὑμῶν πᾶσα ή Ἰουδαία, ἀλλὰ καὶ ὡδε ἥλθατε πλανῆσαι ἄνδρας φιλοσόφους; καὶ ὁ Φιλίππος εἶπεν Εἴθε, ὡς Ἀνανίᾳ, ἀφῆρητο τὸ κάλυμμα σου τῆς ἀπαστίας ἀπὸ τῆς καρδίας σου, ἵνα γνῶς τοὺς λόγους μου, καὶ ἀπ' αὐτῶν μαθήσῃ ἄρα πλάνος ἔγὼ τῇ σῇ.

¹⁰ Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἀνανίας εἶπεν τῷ Φιλίππῳ Ἀποκρι-

τὸ ὄνομα τοῦτο δ: codex το συμματι τω

8. εἰσει: codex ησεῖ | ἀνατρέψεις: codex ἀνατρέψης

9. πρότου: codex πρός | ἀφῆρητο. Id ipsum ferendum videtur. Tamen per itacismum pro ἀφαιρετο possit scriptum putari | λόγους μου: codex λόγ. σου | ἔγω τῇ σῇ: codex ἔγω τῇ ἔσοι

θήσομαι τοῖς πᾶσιν. καὶ εἶπεν ὁ Φιλιππος Δάλησον. λέγει ὁ ἀρχιερεὺς Ὡ ἄνδρες τῆς Ἑλλάδος, οὗτος ὁ Φιλιππος πιστεύει εἰς ἄνθρωπον καλούμενον Ἰησοῦν, διὸ ἐγεννήθη ἐν ἡμῖν, διὸ καὶ ἐδίδαξεν τὴν αἵρεσιν ταύτην καὶ τὸν νόμον καὶ τὸν κατέλυσεν, καὶ τὸν καθαρισμὸν τὸν διὰ Μωσέως κατήργησεν καὶ τὰς νεομηνίας, ὅτι φησίν Οὐκ εἰσὶν ὑπὸ θεοῦ τεταγμέναι. καὶ ὡς ἔδομεν ὅτι νόμον οὕτω καταλύει, ἐπαναστάντες ἐσταυρώσαμεν αὐτόν, ἵνα μὴ πληθυνθῇ ἡ διδαχὴ αὐτοῦ· ἐστράτευσεν γὰρ.... πάθη πολλὰ καὶ ἔδωκεν μαρτυρίαν οὐ καλήν, ἐσθίει τε πάντα ἀπλῶς καὶ συμμίγνυσιν αἴματα τῶν ἔθνων. καὶ τοῦτον παραδόντες ἐφονεύσαμεν καὶ κατεθάψαμεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ· οὗτοι δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ κλέψαντες αὐτὸν διεκήρυξαν πανταχοῦ ὅτι τὴν γέρθη ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπλάνησαν πολὺ πλῆθος ὁμολογήσαντες αὐτὸν εἰναι ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ ἐν οὐρανοῖς. ἀλλὰ δὴ καὶ αὐτοὶ οὗτοι τὴν περιτομὴν ἔχοντες ὡς καὶ τὴν γέρεις οὐκ ἔδιωξαν, ἐπειδὴ πολλὰς δυνάμεις ἥρξαντο ποιεῖν ἐν Ἱερουσαλήμ διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐκβληθέντες ἐξ Ἱερουσαλήμ περιέρχονται τὴν οἰκουμένην καὶ πάντας ἀπατῶσιν ἐν τῇ μαγείᾳ ἔκεινου τοῦ Ἰησοῦ, ὡς καὶ νῦν οὗτος ὁ Φιλιππος ἥλθεν πρὸς ὑμᾶς τῇ αὐτῇ τέχνῃ ἀπατῆσαι ὑμᾶς. ἀλλ' ἐγὼ τοῦτον μεθ' ἑαυτοῦ ἀποφέρω εἰς Ἱερουσαλήμ, ὅτι καὶ ξητεῖ αὐτὸν ὁ Ἀρχιερας ὁ βασιλεὺς τοῦ ἀποκτεῖναι αὐτόν.

11. Ὡς δὲ ἦκουσαν ταῦτα τὸ περιεστὸς πλῆθος, οἱ μὲν ὑπὸ τῆς πίστεως ἐστηριγμένοι οὐκ ἔκινηθησαν οὐδὲ ἔδιψύχησαν· ἦδεσαν γὰρ ὅτι Φιλιππος νικήσει ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Ἰησοῦ. ὁ οὖν Φιλιππος ἀπελογήσατο ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Χριστοῦ μετὰ μεγάλης παρρησίας ἀγαλλιῶν καὶ λέγων Ἐγώ, ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ἐν ἡμῖν φιλόσοφοι, ἥλθον πρὸς ὑμᾶς οὐ λόγοις διδάξαι ἀλλ' ἐν ἀποδείξει θαυμασίων, καὶ ἀπὸ μέρους τάχα ἐθεάσασθε τῶν δι' ἐμοῦ γεγενημένων ἐν ἔκεινῳ τῷ ὀνόματι φοιτεῖντες.

10. νεομηνίας: codex νεομηνίας | γὰρ.... Sequitur in codice ὑπὸ αὐτῶν. Λα ποιεῖται ἀπατῶν? | πάντα ἀπλῶς: codex πάντα τὰ ἀπλῶς | συμμίγνυσιν (?): codex συμμιγήσιν. Locus inde ab ἐστράτευσεν usque ἔθνων οποιόν corruptus est. | ἀλλὰ δὴ: codex ἀλλὰ δέ | οὐκ ἔδιωξαν: codex οὐκ ἔδιωξαμεν. Videntur inter οὐκ ετ ἔδιωξαμεν verba aliqua excidisse.

11. περιεστός: codex περιεστώς

λεται. ίδου ούν βοήσω πρὸς τὸν θεόν μου καὶ διδάξω ὑμᾶς, καὶ ὑμεῖς δοκιμάσατε τοὺς τῶν ἀμφοτέρων λόγους.

¹² Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἀρχιερεὺς ἔδραμεν ἐπὶ τὸν Φίλιππον μαστίξαι θελων αὐτὸν, καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὅλῃ τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἔξηράνθη καὶ οἱ ὄφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐτυφλώθησαν· ὅμοιως δὲ καὶ οἱ πεντακόσιοι οἱ μετ' αὐτοῦ ἐτυφλώθησαν καὶ αὐτοί. καὶ ἐνύβριζον καὶ κατεθεμάτιζον τὸν ἀρχιερέα λέγοντες ὅτι ἔξερχόμενοι τῆς Ἱερουσαλήμ ἐλέγομέν σοι Κατάστειλον· ἀνθρωποι γὰρ ὅντες θεῷ μάχεσθαι οὐ δυνάμεθα. ἀλλὰ δέομεθά σου, ἀπόστολε τοῦ θεοῦ τοῦ Ἰησοῦ Φίλιππε, δὸς ἡμῖν τὸ δὶς αὐτοῦ φῶς, ἵνα καὶ τίμεις ἀληθῶς αὐτοῦ ἐσόμεθα δοῦλοι.

¹³ Ὁ δὲ Φίλιππος ίδων τὸ γενόμενον ἔλεγεν Ὡ ἀσθενής φύσις, ήτις ἀπέρριψεν ἐαυτὴν ἐφ' ἡμᾶς, εὐθέως δὲ εἰς ἐαυτὴν καταπατεινούμενη· ὡς τὸ πικρὰ θάλασσα, τὰ ἐαυτῆς κύματα εἰς ἡμᾶς ταράσσουσα καὶ ἐκβάλλειν νομίζουσα, ἀλλὰ παρ' ἐαυτῇ τὰ κύματα κοιμίζουσα. νῦν οὖν, ὁ ἡμέτερος καλὸς οἰκονόμος, Ἰησοῦ, τὸ ἄγιον φῶς, οὐ παρίδεις ἡμᾶς τὸ σύνολον κράζοντας ἄγω πρὸς σὲ ἐν πᾶσι τοῖς καλοῖς ἔργοις, ἀλλ᾽ ἡλθες τελέσαι αὐτὰ δὶς ἡμῶν. νῦν οὖν ἐλθε, Ἰησοῦ κύριε, ἔλεγκον τὴν ἀπόνοιαν τούτων.

¹⁴ Λέγει ὁ ἀρχιερεὺς τῷ Φίλιππῳ Ἀρα μὴν νομίζεις ἀποστρέψαι ἡμᾶς ἀπὸ τῶν παραδόσεων τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ τοῦ θεοῦ τῆς ἐρήμου καὶ Μωσέως, καὶ προσδοκᾶς ἔξακολουθῆσαι ἡμᾶς τῷ Ναζωραίῳ τῷ Ἰησού; εἴτα λέγει αὐτῷ ὁ Φίλιππος Ἰδοὺ δεηθήσομαι τοῦ θεοῦ μου ἵνα ἐλθῃ καὶ φανερώσῃ ἐαυτὸν ἐμπρόσθεν σοῦ καὶ τῶν πεντακοσίων καὶ ἐνώπιον τῶν ὡδε πάντων· ἵσως γὰρ πιστεύσεις μετανοήσας. ἐάν δὲ μέχρι τέλους ἐπιμείνῃς τῇ ἀπιστίᾳ, ἔρχεται ἐπὶ σοὶ παράδοξον πρᾶγμα, διπερ λαληθήσεται εἰς γενεάς γενεῶν, ὥστε καὶ κατελθῆς ζῶν κάτω εἰς τὸν ἄδην ἐνώπιον πάντων τῶν ὄρώντων σε, ὅτι ἔτι διαιμένεις ἐν τῇ ἀπιστίᾳ, ὅτι καὶ ζητεῖς ἀποστρέψαι τὸ πλῆθος τοῦτο ἀπὸ τῆς ἀληθινῆς ζωῆς. καὶ ὁ Φίλιππος προσηγόρευσε τὸν λέγον Ὡ πάτερ ἄγε τοῦ

13. ἀπέρριψεν: codex ἀπέρρι μέν, sic | ἐκβάλλειν: sed codex ἐκβοῶσεν.
Απ potius ἐκβιάζειν, ἐκβλύζειν, simile aliud legendum est?

14. μὴν νομίζεις: codex μὴ νομίζεις | ἐρήμου: post hanc vocem in codice additur τὸ μάντα

άγίου υἱοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ χαρισάμενός μοι τὸ εἰς αὐτὸν πι-
στεύειν, πέμψον σου τὸν ἀγαπητὸν υἱὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐλέγξαι
τὸν ἀπιστον ἀρχιερέα, ἵνα τὸ σὸν ὄνομα ἐν τῷ ἀγαπητῷ Χριστῷ
δοξασθῇ.

¹⁵ Ἔτι δὲ ταῦτα βοῶντος τοῦ Φιλίππου, ἔξαίφνης τὴνεῳ-
χθησαν οἱ οὐρανοί, καὶ ἐφάνη ὁ Ἰησοῦς κατελθὼν ἐν τιμιωτάτῃ
δόξῃ καὶ ἀστραπῇ, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπταπλάσιον λάμ-
πον ὑπὲρ τὸν ἥλιον, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ λευκότερα χιόνος, ὡς
καὶ πάντα τὰ εἶδαλα τῶν Ἀθηνῶν πεσεῖν ἔξαίφνης ἐπὶ τὴν γῆν.
καὶ ὁ λαὸς συντριβεὶς ἔφυγον, καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς δαιμονες οἰκοῦν-
τες ἔβών καὶ ἡμεῖς φεύγομεν διὰ τὸν ἐπιφανέντα τῇ πάλει
Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ. εἴτα λέγει ὁ Φιλίππος τῷ ἀρχιερεῖ
Ἀκούεις τῶν δαιμόνων ἐκβοῶντων διὰ τὸν ὄφθεντα, καὶ ἀπιστεῖς
πρὸς τὸν παρόντα ὅτι αὐτὸς κύριος τῶν πάντων; λέγει ὁ ἀρχιε-
ρεὺς Ἐγώ οὐκ ἔχω ἄλλον θεὸν ἢ τὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ.

¹⁶ Ἀνερχθεμένου δὲ τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν ἐγένετο σει-
μὸς μέγας σφόδρα, ὥστε σχισθῆναι τὸν τόπον ἐφ' ὃν εἰστήκα-
σιν· καὶ δραμόντες οἱ ὄχλοι ἔκειντο πρὸς τοὺς πόδας τοῦ ἀπο-
στόλου κράζοντες Ἐλέησον ήμᾶς, ὡς θεοῦ ἀνθρώπε. ὁμοίως καὶ
οἱ πεντακόσιοι ἄνδρες ἔκραξαν καὶ αὐτοὶ πάλιν Ἐλέησον ήμᾶς,
ὡς Φιλίππε, ἵνα σε ἰδωμεν καὶ διὰ σοῦ τὸν φωστήρα τῆς ζωῆς
Ἰησοῦν· ὅτι ἐλέγομεν τούτῳ τῷ ἀπίστῳ ἀρχιερεῖ ὅτι ἀνθρώποι
ἀμαρτωλοὶ ὄντες θεῷ μάχεσθαι οὐ δυνάμεθα.

¹⁷ Τότε λέγει ὁ Φιλίππος Οὐκ ἔστιν φθόνος ἐν ἡμῖν, ἀλλ' ἡ
τοῦ Χριστοῦ χάρις ἀναβλέψαι ὑμᾶς ποιήσει· πρότερον δὲ ὑμῶν
τὸν ἀρχιερέα ἀναβλέψαι ποιήσω, ὅπως ἐπὶ τούτῳ πλέον ὑμεῖς
πιστεύσητε. καὶ φωνῇ ἐξ οὐρανοῦ ἡνέχθη τῷ Φιλίππῳ Φιλίππε,
υἱὲ ποτὲ βροντῆς νῦν δὲ πραότητος, εἴ τι ἀν αἰτήσῃ τὸν πατέρα
μου, ποιήσει σοι. καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔκθαμβος ἦν ἐπὶ τῇ φωνῇ·
τὸ γάρ τῆς αὐτῆς μεῖζον βροντῆς ἐγένετο. τότε λέγει ὁ Φιλίπ-
πος τῷ ἀρχιερεῖ Ἐν τῷ ὄνόματι τῆς δυνάμεως τῆς φωνῆς τοῦ κυ-
ρίου μου ἀνάβλεψον, Ἀνανία. καὶ εὐθέως ἀνέβλεψεν, καὶ περι-
βλεψάμενος Ὡ, φησύν, τί ἔστιν τὸ τῆς μαγίας τοῦ Ἰησοῦ, ὅτι

15. λάμπον: codex λάμπων

17. πιστεύεις εἰς: codex om εἰς

οὗτος ὁ Φιλιππος ἐν ὅλῃ γῳ με ἐτύφλωσεν, καὶ πάλιν ἐν ὅλῃ γῳ ἀναβλέψαι με ἐποίησεν. Τί οὖν, ἔφη ὁ Φιλιππος, πιστεύεις εἰς τὸν Ἰησοῦν; λέγει ὁ ἀρχιερεὺς Μή γὰρ δύνασαι με μαγεῦσαι καὶ πεῖσαι; οἱ δὲ πεντακόσιοι οἱ μετ' αὐτοῦ, ἀκούσαντες ὅτι ὁ ἀρχιερεὺς αὐτῶν ἀναβλέψας ἔτι ἀπιστεῖ, ἔλεγον τοῖς παρεστῶσιν δεηθῆναι τοῦ Φιλίππου ὅπως αὐτοὺς ἀναβλέψαι ποιήσῃ, ἵνα τὸν ἀπιστον ἀρχιερέα τοῦτον ἀνέλωμεν.

¹⁸ Εἶπεν δὲ ὁ Φιλιππος Μή κακοῖς ἀμύνεσθε. καὶ λέγει τῷ ἀρχιερεῖ Σημείον ἐπὶ σοὶ ἔσται τι μέγα. λέγει πρὸς τὸν Φιλιππὸν Οἴδα ὅτι φαρμακὸς εἴ καὶ τοῦ Ἰησοῦ μαθητῆς· οὐ μαγεύεις με. ὁ δὲ ἀπόστολος εἶπεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν Σαβαρθάν, σαβαθάβτ, βραμανούχ, ταχὺ ἐλθε. καὶ εὐθὺς ἡ γῆ ἐσχίσθη κάτα τὸ μέρος τοῦ Ἀνανίου καὶ κατέπιεν αὐτὸν μέχρι γονάτων. καὶ ἐκραξεν Ἀνανίας Ὡ μεγάλη δύναμις τῆς ἀληθοῦς μαγγανίας, ὅτι τὴν γῆν ἐσχίσει, ἀπειλήσαντος αὐτῇ ἐβραίστι τε ἐνορκισαμένου τοῦ Φιλίππου, καὶ συνέχει με μέχρι γονάτων, καὶ ἐκ τῶν πτερυγῶν εἰς τὰ κάτω τινὲς ὄσπερ ὅγκινοι καθελκουσίν με, ἵνα πιστεύσω τῷ Φιλίππῳ, ἀλλ’ οὐ δύναται με πεῖσαι· ἀπὸ γὰρ τῆς Ἱερουσαλήμ ἐγὼ ἐπισταμαι τὰς μαγίας αὐτοῦ.

¹⁹ Ὁργισθεὶς δὲ ὁ Φιλιππος εἶπεν Ὡ γῆ, σύσφιξον αὐτὸν μέχρι τοῦ ὄμφαλοῦ. καὶ εὐθὺς κατεσύρει καὶ ἔλεγεν Ὁ μὲν εἰς μου ποὺς κάτωθεν κρυσταλλοῦται, ὁ δὲ ἔτερος δεινῶς ἐκθερμαίνεται· ἀλλ’ ὑπὸ τῆς μαγίας σου, Φιλιππε, οὐ νικηθήσομαι. πλὴν ούν ὅτι κακῶς κάτωθεν βασανίζομαι, ὅλως δὲ οὐ πιστεύω. οἱ δὲ ὄχλοι ηθελησαν αὐτὸν λιθάσαι. ὁ δὲ Φιλιππος Μή οὔτως, φησίν. τοῦτο γὰρ τέως γέγονεν, καταποθῆναι αὐτὸν μέχρι τοῦ ὄμφαλοῦ, ἵνα σωτηρίᾳ γένηται τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὅτι παρ’ ὅλιγον ἔμελλεν ἐλκειν ὑμᾶς ἐν τοῖς κακοῖς αὐτοῦ λόγοις πρὸς ἀπιστίαν. ἀλλ’ εἰ καὶ αὐτὸς μετενόησεν, ἀναγάγω αὐτὸν ἐκ τῆς γῆς πρὸς σωτηρίαν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ· ἀλλὰ τάχα οὐκ ἔστιν ἄξιος σωτηρίας. ἐὰν ούν ἐπιμείνῃ τῇ ἀπιστίᾳ, βλέψετε αὐτὸν

18. κακοῖς: an potius κακῶς legendam est? | οὐ μαγεύεις: codex οὐ μαγεύῃς | μέχρι γονάτων: codex μ. γονάτου | δύναμις: hoc de conjectura addidi | αὐτῇ: codex αὐτήν | τε ἐνορκισαμένου: codex om te et habet ἐνορκισαμένου | ὄσπερ ὅγκινοι: codex ως πρὸς ὅγκεινος

βυθισθέντα κάτω εἰς τὴν ἄβυσσον, εἰ μὴ κύριος μελλει τοὺς ἐν τῷ ἀδηῇ ἔγείρειν ἵνα ὁμολογήσωσιν ὅτι κύριος Ἰησοῦς. ἐν ἑκείνῃ γὰρ τῇ ἡμέρᾳ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται ὅτι κύριος Ἰησοῦς, καὶ ὅτι μία δόξα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ σὺν τῷ ἀγίῳ πνεύματι εἰς τοὺς αἰώνας.

²⁰ Καὶ εἶπὼν ταῦτα ὁ Φίλιππος διεπέτασεν τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα σκεπάσας δὶ’ ἀρέος ἐπάνω τῶν πεντακοσίων ἀνδρῶν ἐν τῷ ὄνόματι τοῦ Ἰησοῦ. καὶ ἀνεῳχθησαν αὐτῶν οἱ ὄφθαλμοί, καὶ ὑμηνῆσαν τὸν θεὸν πάντες ἐν ἐνὶ στόματι λέγοντες Εὐλογοῦμέν σε, Χριστὲ Ἰησοῦ, τὸν θεὸν τοῦ Φιλίππου, ὅτι ἐδίωξας ἀφ’ ἡμῶν τὴν πήρωσιν καὶ ἐδωκας ἡμῖν τὸ σὸν φῶς τὸ εὐαγγελιον. ὁ δὲ Φίλιππος κατ’ ὀλίγον ἦν ἀγαλλιώμενος τοῖς ῥήμασιν αὐτῶν, ὅτι οὕτως ἐστηρίζοντο τῇ πίστει μετὰ δὲ ταῦτα στραφεὶς ὁ Φίλιππος πρὸς τὸν ἀρχιερέα εἶπεν Ὁμολόγησον καὶ σὺ ἐν καθαρῷ καρδίᾳ ὅτι κύριος Ἰησοῦς ἐστίν, ἵνα σωθῆς ὡς οὗτοι οἱ μετὰ σοῦ. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς ἦν καταγελῶν τοῦ Φιλίππου καὶ ἐπιψένων τῇ ἀπιστίᾳ.

²¹ Ἰδὼν οὖν ὁ Φίλιππος ὅτι ἐπιψένει τῇ ἀπιστίᾳ, βλέψας εἰς αὐτὸν λέγει τῇ γῇ Ἀνοιξόν σου τὸ στόμα καὶ κατάπιε αὐτὸν μέχρι τοῦ τραχῆλου αὐτοῦ ἐνώπιον τῶν πιστευσάντων εἰς τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν. καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς ἐδέξατο αὐτὸν ἔως τραχῆλου· οἱ δὲ ὄχλοι ἥσαν ὄμιλοῦντες ἀλλήλους διὰ τὰ γεγονότα θαυμάσια.

²² Ἐλθέν τις πρῶτος τῆς πόλεως βιῶν καὶ λέγων Ὡ μακάριε ἀπόστολε, τῷ υἱῷ μου δαιμῶν τις ἐπέστη καὶ ἔκραξεν λέγων πρὸς με Ἐπειδὴ ἀφῆκας ξένον ἄνθρωπον εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν ὑμῶν, σὺ ὦν πρῶτος δὲς κατέλυσεν τὰς λατρείας ἡμῶν καὶ τὰς θυσίας ἡμῶν, τί σοι ποιήσω εἰ μὴ τοῦτον ἀνελῶ τὸν μονογενῆ σου υἱόν; καὶ μετὰ τὸ εἶπεν αὐτὸν ταῦτα ἀπέπνιξεν τὸν υἱόν μου. νῦν οὖν παρακαλῶ σε, ἀπόστολε τοῦ Χριστοῦ, μὴ ἔστηγες τὴν χαράν μου στραφῆναι εἰς πένθος, ὅτι καγώ ἐπίστευσα τοῖς σοῖς λόγοις.

²³ Ἀκούσας δὲ ὁ ἀπόστολος ταῦτα εἶπεν Θαυμάζω τὴν

21. ὄμιλοῦντες ἀλλήλαις: codex ὄμιλοῦντες ἀλλήλους

22. ὑμῶν: sic scribendum videbatur pro τημῶν, quod codex habet.

ἐνέργειαν τῶν δαιμόνων, ὅτι ἐνεργεῖ ἐν παντὶ τόπῳ, τολμᾷ δὲ εἰς οὓς οὐκ ἔμναμην ἐπιβαίνειν, ώς νῦν ἐπείρασαν ὑμᾶς θελούτες σκανδαλίσαι· καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ "Ἐνεργές μοι τὸν υἱόν σου, καὶ γὰρ αὐτὸν δώσω ζῶντα διὰ τὸν Χριστόν μου. καὶ ἔδραμεν χαλκῶν τοῦ ἐνέργειαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ. καὶ ὡς ἥγγισεν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, ἔκραξε λέγων Υἱέ μου, ἥλθον ἐπὶ σὲ ἀπονέγκαι σε πρὸς τὸν ἀπόστολὸν ὃστε σε ζῶντα παρέξει μοι. καὶ ἐκέλευσεν τοὺς ἐνυπούργοις βαστάξαι τὴν κλίνην· ἦν δὲ ὁ παῖς ἐτῶν καὶ. ὅτε δὲ εἶδεν αὐτὸν ὁ Φιλίππος, συνεχόθη, καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν ἀρχιερέα λέγει αὐτῷ Τοῦτο γέγονόν τις ἀφορμή· ἐὰν οὖν ἀναστῆσα αὐτόν, πιστεύσεις λοιπόν; ὁ δὲ λέγει Οἶδα τὰς μαγίας υμῶν, ὅτι ἀναστῆσεις αὐτόν· ἔγω δὲ οὐ πιστεύσω σα. ὄργισθεις δὲ ὁ Φιλίππος εἶπεν Κατάθεμα· ἀπελθε λοιπὸν κάτω ὅλος εἰς τὴν ἄβυσσον τῶν ἀνώπιον τούτων ἀπάντων. καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ κατῆλθεν εἰς τὸν ἄδην ζῶν· πλὴν τὸ ἀρχιερατικὸν ἔνδυμα ἔξεπετάσθη ἀπ' αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἀπὸ τῆς ήμέρας ἐκείνης οὐδεὶς ξύρω τί ἐγένετο τὸ ἔνδυμα τὸ ἱερατικόν. καὶ ἐπιστραφεὶς ὁ ἀπόστολος ἐπημένετο τὸ παιδίον, καὶ ἀπελάσας ἀπ' αὐτοῦ τὸν δαιμονια ἀνέστησεν αὐτὸν καὶ παρέστησεν αὐτὸν τῷ πατρὶ ζῶντα.

²³ Οἱ δὲ ὄχλοι ταῦτα θεασάμενοι ἔκραξαν Εἰς θεὸς ὁ Φιλίππου ὁ ἐλέγχεις τὴν ἀπιστίαν τοῦ ἀρχιερέως καὶ τὸν δαιμονα τοῦ νεανίσκου ἀπελάσας καὶ ἀναστῆσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. οἱ δὲ πεντακόσιοι ἰδόντες τὸν ἀρχιερέα βυθισθέντα εἰς τὴν ἄβυσσον καὶ τὰ ἄλλα θαυμάσια, ἐδεήθησαν τοῦ Φιλίππου, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς τὴν ἐν Χριστῷ σφραγίδα. ἐπέμεινεν δὲ ὁ Φιλίππος εἰς τὰς Ἀθήνας ἕτη δύο, καὶ κατασκευάσας ἐκκλησίαν κατέστησεν ἐπίσκοπον καὶ πρεσβύτερον, καὶ οὕτως ἀπῆλθεν κατὰ τὴν Παρθίαν εὐαγγελιζόμενος τὸν Χριστόν· φέρεται εἰς τοὺς αἰώνας, ἀμήν.

23. οὐκ ἔμναμην: an lectio sana est? | Υἱέ μου: in codice sequitur βλέπης, quod non aptum videtur.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ.

"Απερ τοῖς δόφθαλμοῖς ἡμῶν ἐθεασάμεθα πάντες οἵ τε πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι τῶν ἐκκλησιῶν τῆς Ἀχαΐας, γεγραφήκαμεν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῷ τοῦ Χριστοῦ ὄνόματι καθισταμέναις ἐν τῇ ἀνατολῇ καὶ δύσει, ἀρκτῷ καὶ μεσημβρίᾳ. εἰρήνη ὑμῖν καὶ πᾶσιν τοῖς πιστεύουσιν εἰς ἐνα θεόν, τριάδα τελείαν, ἀληθινὸν πατέρα ἀγένητον, ἀληθινὸν υἱὸν μονογενῆ, ἀληθινὸν πνεῦμα ἄγιον τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς ἐκπορευόμενον καὶ ἐν τῷ υἱῷ διαμένον, ὅπως δειχθῇ ἐν πνεῦμα ἄγιον τὸ ἐν τῷ πατρὶ καὶ υἱῷ ὑπάρχον ἐν θεότητι τιμίᾳ. ταύτην τὴν πίστιν μεμαθήκαμεν παρὰ τοῦ μακαρίου Ἀνδρέου τοῦ ἀποστόλου τοῦ χυρίου ἡμῶν

* Ita A; B: Περίωδοι (sic) καὶ τελείωσις τοῦ ἀγίου ἀποστόλου καὶ πρωτοκλήτου Ἀνδρέου. C: Μαρτύριον τοῦ ἀγίου ἀποστόλου Ἀνδρέου. D: *Passio S. Andreas apostoli, per presbyteros et diaconos ecclesiarum Achiae scripta.*

1. "Απερ cum AB; C "A | ἐθεασάμεθα cum AB (item Leone Allatio); C θωμέν | οἵ τε cum B; A εἴ τε; C οἱ | τῆς: BC om | γεγραφήκαμεν cum AB, sed B add καὶ ἀποστέλλωμεν. C γεγράφαμεν | B ἀπάσαις | ἐκκλησ. ταῖς: B add σύσαις | ἐν τῷ τοῦ Χρ. ὁν. καθισταμέναις: h. l. cum A; BD (*in Christi nomine constitutis*) post μεσημβρίᾳ. C post μεσημβρίᾳ. habet ἐν ὄνόματι Χριστοῦ διακευμέναις | ἐν τε: BC om τε | ἀρκτῷ: C ἀρκτῷ, A ἀκτῷ, B ἀρκτῷ. Præterea C præm καὶ, B καὶ τῇ | καὶ πᾶσιν cum BCD; A om καὶ | τριάδα (B εἴς τρ.) τελ. cum AB. CD τέλειον ἐν τριάδι, in trinitate persecutum | ἀληθινόν τε: C bis ἀληθῆ, tertio loco ἀληθές | ἀγένητον (D *ingenitum*): C γεννήτορε | B μονογενῆ | τὸ δὲ usque διαμένον (AC - νω): C ἐκπορευόμενον ἐν πατρὸς καὶ ἐν υἱῷ διαμ. | B ὅπως δειχθεῖ, C ἐνα γνωσθῇ | τὸ (B ἔσεσθαι, C εἶναι) ἐν τῷ (C om) πατρὶ καὶ (B add τῷ) υἱῷ | υπάρχον (codex - ρχω) ἐν θε. τιμ. cum A. BCD καὶ τοῦτον (C τοσοῦτον, D hoc) εἶναι τὸν (B om) μονογενῆ (B - γεννῆ) υἱὸν ὃπερ ἔστιν ἀκεῖνος ὁ γεννήσας (D *quod est ei ille qui genuit;* C δοσον ὁ γεννήσας οἰδεν [Woog emendat εἶη]) | μακαρίου: CD ἀγίου | B παρὰ τῷ μακα-

Ίησοῦ Χριστοῦ, σύτινος καὶ τὴν πάθησιν κατενώπιον ἡμῶν προκειμένην ἐωρακότες καθ' ὅσον δυνάμεως ἔχομεν ἀναγράψασθαι οὐκ ὠληνήσαμεν.

² Ὁ ἀνθύπατος τοῖνυν Αἰγεάτης εἰς Πάτρας τὴν πόλιν εἰσεληλυθὼς ἤρξατο συνωθεῖν τοὺς πιστεύοντας τῷ Χριστῷ εἰς τὴν τῶν εἰδώλων θρησκίαν. φτινι ὁ μακάριος Ἀνδρέας προσδραμών εἶπεν Ἐδει σε κριτήν ὅντα ἀνθρώπων τὸν κριτήν σου ἐπιγυῶναι τὸν ὑπάρχοντα ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπιγνόντα σεβασθῆναι, σεβόμενον δὲ αὐτὸν θεὸν ὅντα ἀληθινὸν ἀπὸ τούτων τῶν μὴ τυγχανόντων ἀληθινῶν θεῶν τὸν λογισμόν σου ἀναστεῖλαι.

Πρὸς ὃν ὁ Αἰγεάτης εἶπεν Σὺ εἰ Ἀνδρέας ὁ καταλύων τοὺς ναοὺς τῶν θεῶν καὶ ἀναπείθων τοὺς ἀνθρώπους περὶ τὴν θρησκίαν ἦνπερ ἔναγχος φανεῖσαν οἱ Ῥωμαίων βασιλεῖς ἔξαφανίσαι ἐκέλευσαν;

ῥῆφ Ἀνδρέᾳ τῷ ἀποστόλῳ τοῦ | σύτινος: C οἱ. BCD om καὶ sequens | πάθησιν cum ABD (passionem): C μαρτυρίαν | κατενάτ. οὐρακότες cum A: B ἥπερ κατενάτ. τῆς προκειμένων ἐωράκαμεν: C παρόντες θάμων: D quoniam coram ποστίν vidēmus | καθ' ὅσον οὐρακότες ἀναγράψαμεν: B καθ' ὅσον δυνησάμενα ἐκπληρώσαμεν: C ἕνα (Woog vertit in annuum commemorationem) καὶ ἀφηγούμενα: D prout possumus (Woog ένον his expressum putat) explicamus.

2. Ὁ ἀνδ. τοῖν. Αἰγεάτης οὐρακότες εἰσεληλυθὼς cum AB; C Αἰγαίας (sed alibi semper Αἴγας) οὖν ὁ ὄντας τῇ τῶν Πατρῶν πόλει εἰσελθών. D Proconsul οὐρακότες Aegeas Patras civitatem ingressus | B ἤρξαντο | συνωθεῖν: C κρατεῖν καὶ συνωθ. | C τοὺς τῷ Χρ. πιστ. | τὴν τ. εἰδώλ. θρησκίαν cum A: B τὰς τ. εἰδ. θρησκειας: C τὰς δυσίας τ. εἰδ.: D sacrificia idolorum | μακάριος: CD ἄγιος | προσδραμών: B εἰσδραμών, D occurrēt, uterque post ὡτικόν: C om | κριτήν ὅντα ἀνθρώπων cum CD: B ως ἄρχοντα τῶν ἀνθρώπων ἵνα (corrige ὅντα) καὶ δικαστήν: Α ἄρχοντα δύτα | τὸν χρ. σοῦ ἐπιγν. οὐρακότες cum A: B τὸν χρ. σοῦ τὸν δύτα ἐν τῷ οὐρ. ἐπιγινώσκειν: C τὸν ἐπισυράντον χρ. σοῦ ἐπιγν. | ἐπιγνόντα (codex - γνῶντα) cum A; B ἐπιγνούς; C ἐγνωκότα | C σέβεσθαι | σεβόμενον δὲ cum A; BC καὶ σεβόμενον (B - νος) | αὐτόν: C om | θεὸν δύτα ἀληθ. cum A; B ως (corrige ὃς) δύτιν θεὸς ἀληθινός; C τὸν ἀληθ. θεόν | ἀπὸ τούτων οὐρακότες θεῶν cum AB; C ἐν τῶν μὴ δύτων ἀληθινῶν | τὸν λογ. σ. ἀναστεῖλαι (B ἀνανεώσαι) cum ABD (animum revocares): C ἀπαστρέψαι

Πρὸς ὃν (B ὡτικ., D cui) ὁ Αἴγ. (Α Aegeas) εἶπ. cum ABD: C Αἰγαίας εἶπεν | B ὁ Ἀνδρέας | καταλύων: C καταστρέψων | τοὺς να. τ. θε. cum CD (tempa deorum): AB τὰ ιερὰ τῶν εἰδώλων | ἀναπείθων: C πλανῶν | περὶ τ. θρ. cum A; C πρὸς ἀναδῆθη θρησκείαν; D superstitionem illam seclam: B καταλύτων τὴν θρησκ. | ἔναγχος (Α - γχώς) cum AB; C ἄρτιος | φανεῖσαν cum AD (detectionem): B θρησκεύειν: C om | C οἱ τῶν Ῥωμ. ἄρχοντες | ἔξαφανίσαι (C ἔξαλευφθῆναι) ἔκλι: cum ABCD; sed B praei προσέταξαν, τὴν δὲ σήν

‘Ο μακάριος Ἀνδρέας εἶπεν Οἱ Ῥωμαίων βασιλεῖς οὐδέποτε ἐπέγνωσαν τὴν ἀλήθειαν. καὶ τοῦτο σαφῶς διδάσκει ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ὃ διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων ἐλθών, ταῦτα τὰ εἰδωλα σὺ μόνον μὴ εἶναι θεούς, ἀλλὰ καὶ δαιμόνια αἴσχυστα καὶ τῷ ἀνθρώπινῷ γένει ἔχθραινοντα, διδάσκοντα τοὺς ἀνθρώπους προσκρούειν τῷ θεῷ, ὡς ἐν τῷ προσκρούεσθαι αὐτὸν ἀποστρέφεσθαι καὶ μὴ εἰσακούειν· ἐν τῷ οὖν ἀποστρέφεσθαι καὶ μὴ εἰσακούειν ἔχέσθωσαν αὐτὸν τῷ διαβόλῳ αἰχμάλωτοι, καὶ ἐπὶ τοσούτον αὐτοὺς διαπαίζοιν ὥστε ἔξερχομένων τοῦ σώματος εὑρεθῆναι ἐρήμους καὶ γυμνούς, μηδὲν μεθ’ ἑαυτῶν πλὴν τῶν ἀμαρτιῶν βαστάζοντας.

3. ‘Ο Αἰγαίτης εἶπεν Ταῦτα περιττὰ καὶ μάταια δῆματα τυγχάνουσιν. ὃ γάρ οὐκέτερος Ἰησοῦς ἐν τῷ ταῦτα κηρύττειν τοῖς Ἰουδαίοις, τῷ τοῦ σταυροῦ ἔνδιλῳ αὐτὸν προσῆλωσαν.

‘Ο μακάριος Ἀνδρέας ἀποκριθεὶς εἶπεν Ὡ εἰ βούλει ἐπιγνῶ-

μακάριος: C ἄγιος; D om | C Οἱ τῶν Ῥωμ. ἄρχοντες οὕπω (B οὐδέπω) ἔγνωσαν | καὶ τοῦτο usque ἐλῶν cum A: B καὶ τοῦτο ὅπερ διὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων σωτηρίαν ἀνῆλθεν ὃ τοῦ θεοῦ οὐδὲς διδάσκων: C καὶ ὅτι ὑπὲρ σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων ἐλῆλυθεν ὃ τοῦ θεοῦ οὐδὲς διδάσκειν, item D sed om τὴν ἀλήθειαν καὶ | C οὐχὶ μόνον | C θεοὺς μὴ εἶναι, B μὴ εἶναι αὐτὰ θεούς | ἀλλὰ καὶ: BC om καὶ | C δαιμόνια διλέγοντα, ἔχθραινοντα (A ἔκθραν.) τῷ ἀνδρῷ γέν. | διδάσκοντα τ. ἀνδρ. cum A: C οὐ τοιαῦτα διδάσκουσιν τ. ἀνδρ.: B ὅπερ τοῦτα διδάξωσιν (corrigere νῦν' ὃν τοῦτο διδαχῶσι;) οἱ ἄνδρωποι | προσκρούειν τῷ θεῷ cum A: B οὗτον προσκρούεται θεός: C δπως τῷ θεῷ προσκρούσωσι | ὡς (uterque codex δέ) usque εἰσακούειν cum AB: C ξινά ἐν τῷ προσκρούσαις αὐτοὺς αὐτῷ ἀποστραφῇ καὶ μὴ εἰσακούσῃ | ἐν τῷ οὖν usque εἰσακούειν cum A (B per incuriam om): C καὶ ἀποστρέψοντος αὐτοῦ καὶ μὴ εἰσακούοντος | ἔχεσθωσαν αὐτὸν τῷ διαβ. (B τῷ διαβ. αὐτοῦ) αἰχμ. cum AB: C καταχειῶσιν (Woog emendat κατασχεῖ.) ὑπὸ τοῦ διαβόλου αἰχμ. | διαπαίζονται (A -ξιν) cum AB: C διμπαίξι (Woog emendat -ξη) | ὥστε usque γυμνούς cum A: BC ἐφ' θσον (C ξινά οὐ) ἐκ τοῦ σώματος ἔξελθωσιν ἔνοχοι (C καταχειριμένοι) καὶ γυμνοί, iiidem postea βαστάζοντες. D sic: ista idola non solum deos non esse daemonicia pessima et inimica humanano generi: quae hoc docent homines unde offendatur deus, ut dum offendens fuerit avertatur et non exaudiat; et cum aversus fuerit et non exaudierit, habeantur a diabolo ipsi captivi, et tandem eos deludat quandiu de corpore ezeant rei et nudi etc.

3. ‘Ο Αἰγαίτης: CD Αἴγας | B περιττ. κ. μάτ. εἰσιν δῆματα, C οὐπέρογκα δῆμο καὶ μάτ. εἰσιν | ὃ γάρ (B ἐπεὶ δ) οὐμέτ. Ἰησοῦς (A θεός) cum AB(D); C δ γάρ δ Χριστὸς οὐμῶν | C κηρύσσειν | C(D) οἱ Ἰουδαῖοι αὐτὸν ἐν τῷ σταυρῷ προσῆλ.

μακάριος: C ἄγιος, D om | ἀποκριθεὶς (C om) εἶπεν: B ἀπεκρίνατο | Ὡ cum AD; B add Αἰγαίτα, C δινδρωποι | εἰ βούλει ἐπιγν. cum AB: C εἰ ηθελες

ναι τὸ μυστήριον τοῦ σταυροῦ, ποίᾳ εὐλόγῳ ἀγάπῃ ὁ ἀρχηγὸς τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου γένους ὑπὲρ τῆς ἀνακλήσεως τὴν τοῦτο τὸ ἔνδιον τοῦ σταυροῦ σύχι ἀκουσίως ἀλλ' ἐκουσίως ὑπεδέξατο;

‘Ο Αἰγαίτης εἶπεν ‘Οπόταν παρὰ τοῦ ἑαυτοῦ μαθητοῦ προδοθεὶς καὶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων συζητεῖς τῷ τὴν προσῆγθη καὶ πρὸς τὴν αἴτησιν αὐτῶν ὑπὸ τῶν τοῦ τὴν προσῆγμόν τοις στρατιωτῶν προστηλώθη, ποίῳ τρόπῳ σὺ λέγεις ἐκουσίως αὐτὸν τοῦ σταυροῦ τὸ ἔνδιον ὑποδέξασθαι;

‘Ο ἄγιος Ἀνδρέας εἶπεν Διὰ τοῦτο ἐγὼ λέγω ἐκουσίως ἐπειδὴ σὺν αὐτῷ ἦμην ἐν τῷ παραδίδοσθαι αὐτὸν παρὰ τοῦ αὐτοῦ μαθητοῦ. πρὶν γὰρ παραδοθῆ εἶπεν ἥμιν ὡς οἴλα παραδοθήσεται καὶ σταυρωθήσεται ὑπὲρ τῆς τῶν ἀνθρώπων σωτηρίας, καὶ τῇ τρίτῃ ἥμέρᾳ ἀναστησόμενον ἐσεοθαι προειρηκεν. πρὸς ὅν ὁ ἐμὸς ἀδελφὸς Πέτρος λελεχεν “Πλεός σοι ἔσται, κύριε· οὐ μὴ γένηται τοῦτο. καὶ ἀγανακτήσας οὕτως ἔφη τῷ Πέτρῳ” Υπαγε ὅπίσω μου σα-

είδεναι | ποίᾳ (B διποίᾳ) εὐλόγῳ (D quam rationabili) cum ABD; C δν [τρόπον, ut videtur] ἐπειδυμητῇ | δ ἀρχηγ. τῆς ζωῆς (B οἱ τ. ζω.) cum AB; C δ ἀκτιστής, D αὐλος | C τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων | ὑπὲρ τῆς ἀνακλήσ. (B ἀνανεώσεως) ἦμῶν cum AB: C ὑπὲρ συστάσεως ἡμετέρας: D pro restoratione nostra | B τούτῳ τοῦ σταυροῦ ἔνδιο, C τούτον τὸν σταυρὸν | C οὐκ ἄκων (in margine ἵσις ἀκούστως) ἀλλ' ἕκαν | ὑπεδέξατο (cum A; C δέξατο; B προστηλῶν): B add ἐγώ σοι ἔρω, C ἐπίστευσας ἢν αὐτῷ: sed AD nil add

‘Ο Αἰγαίτης: CD Αἴγαιας | Όπόταν παρὰ οὐρανοῦ προσηλώθη ex A: B Ἐν τῷ παραδίδοσθαι αὐτὸν ὑπὸ τοῦ ἰδίου μαθητοῦ καὶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων συσχεδῆναι καὶ τῷ τὴν προστηλώθηναι καὶ πρὸς τὴν αἴτησιν τῶν Ἰουδαίων παρὰ τῶν τοῦ τὴν προσῆγμόν τοις στρατιωτῶν σταυρωθῆναι: C Τοῦ παραδοθῆναι αὐτὸν παρὰ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ καὶ ὑπὸ Ἰουδαίων κρατηθῆναι καὶ τῷ τὴν προσενεχθῆναι καὶ τῇ αἵτιᾳ τῶν Ἰουδαίων παρὰ τῶν στρατιωτῶν τοῦ τὴν προσῆγμόν τοις σταυρωθῆναι κελεύσαντος: D Cum traditus asseratur a sua discipulo etc. | ποίῳ (B διποίῳ): C πῶς; B ἐκουσίως τῷ τοῦ σταυροῦ αὐτὸν ὑποκείσθαι ἔνδιο: C αὐτὸν προδέσσει (codex προσενεχεῖ) ὑπομεῖναι σταυρὸν

‘Ο ἄγ. Ἀνδρ. εἶπεν (B ἀπεκρίνατο): C nil nisi Ἀνδρέας | ἐγώ cum BCD; A οἱ | ἐκουσίως: C αὐτὸν προδέσσει | ἐπειδὴ σὺν (B ἄμα) α. ἦμην: C δτὶ μετ’ αὐτοῦ ἦμην | ἐν τῷ παραδίδοσθ. (B -διδῶναι, corrige -δεδῆναι) α. π. τοῦ (B τῷ) αὐτοῦ μαθητοῦ (B -τῇ). πρὶν γὰρ (sic B; Α πρινή τοιγαρούν. D ει απιέσσων) παραδ. εἶπεν ἦμιν: C καὶ μελλων παραδίδοσθαι (codex -διδῶναι) ὑπὸ τοῦ ἰδίου μαθητοῦ καὶ σταυρούσθαι, προεῖπεν ἦμιν | C οἱ ὡς οἴλα παραδ. καὶ σταυρ. ὑπὲρ τ. τ. ἀ. σωτηρίας, καὶ | τῇ τρ. τῷ ἀναστ. ἐσεσθ. προειρηκεν cum B(D): A δτὶ τῇ τρ. τῷ ἀναστήσεται ταῦτα πάντα προειρηκεν ἦμιν: C δτὶ μετὰ τρεῖς ἥμέρας ἐγείρομαι | πρὸς δν: B φτιν | B οἱ Πέτρος | λαλεχεν cum B; Α Λεσχεν (sic) | B οἱ ἔσται | B οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο | C ποτε ἐγείρομαι

τανᾶ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ. καὶ ἵνα πληρέστατα ἔξαρ-
τίσει ὅτι ἐκουσίας τὸ πάθος ἀνεδέξατο, ἐλεγεν ἡμῖν Ἐξουσίαν
ἔχω θῆναι τὴν ψυχήν μου καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν.
ἔσχατον δὲ ἐν τῷ δειπνῆσαι αὐτὸν μεθ' ἡμῶν εἶπεν ὅτι εἰς ἔξ
ἡμῶν παραδώσει με. πρὸς ταύτην οὖν τὴν φωνὴν πάντων περι-
λύπων γεγονότων, ἵνα ἡ μόσιψία ἀναμφίβολος γένηται, ἀπεφή-
νατο εἰπών Ὡιτινὶ ἐπιδώσω τὸ κλάσμα τοῦ ἄρτου ἐκ τῆς χειρός
μου, αὐτός ἐστιν ὁ παραδιδούς με. ἐν τῷ οὖν ἐπιδοῦναι ἐν τῷ
συμμαθητῶν ἡμῶν καὶ τὰ μελλοντα ὡς ἡδη παροχηκότα διηγη-
σαμένου ἐδίδαξεν ἐκουσίας ἑαυτὸν παραδοθησόμενον· οὐδὲ γάρ
τὸν πρεδότην ἀποδράσας ἐγκατέλειπεν, ἀλλ' ἐν τῷ τόπῳ ἐν φ
αύτὸν ἐγίνωσκεν εἶναι παραγενόμενος διέμεινεν.

⁴ Ὁ Αἴγεατης εἶπεν Θαυμάζω σε, ἄνδρα φρόνιμον ὄντα,
τοῦτον ἐθέλειν σε ἐρείσασθαι τῷ οἰωδήποτε συμφώνῳ· εἴτε γάρ
ἐκουσίας εἴτε ἀκούσιας, ὅμως καθομολογεῖς αὐτὸν τῷ σταυρῷ
προσπαγέντα.

sic pergit: ὅδεν (codex ὅτεν) τῷ ἀδελφῷ μου Πέτρῳ εἰπόντι "Ἔλεως σοι κύριε,
οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο, ἀγανακτῶν εἰπεν Ὄπισω μου | ὅτι: Β διότι | τὰ τοῦ
θεοῦ cum BCD: A add ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων | ἵνα πληρέστ. (B add μὴ)
ἔξαρτίσει (A add μοι) cum A; B ἵνα πλ. μὴ ἔξαρτ.; D ut plenius nos instrueret;
C πῶς τελέως ἡμᾶς ὑπεστήριξεν | ὅτι (B διότι) ἐκουσίας: C εἰ ἄκιν | ἐλεγεν
ἡμῖν cum ABD: C praem οὐκ ἀν | θῆναι: ita ABC | λαβεῖν: C ἄραι | ἐσχα-
τον (B praem εἰς) δέ, D ad ultimum: C τέλος οὐν | ἐν τῷ δ. αὐτόν: C ἐν δισ
ἔδειπνει | εἰπεν: B καὶ λέγει | BC οὐ διτι | B καὶ πρὸς ταῦτ. τ. φωνὴν πάν-
τες συμπερίλυτοι γεγονότες: C καὶ ταύτῃ τῇ φωνῇ ἥλιψηκαι πάντας ἐποίησεν |
ἵνα ἡ νέ. ἀναμφ. γεν. cum A; B ἵνα παμφίλος (sic corrupte) γέν. ἡ νέ. ; D ne
suspensio cogitatio trucidaret: C οὐ | ἀπεφήν. εἰπών cum A; B ἀποτεμών ἔφη;
C καὶ εἰρηκεν πάλιν | φτικις ισραι ἐκ τῆς χειρός (B ἐπὶ τῶν χειρῶν) μου: C δι
μεῖν οὐ ἔγω βάψω ἐν τῷ τρυβλῷ τὴν χειρά μου | B οὐ δ παραδιδ. με | δι
τῷ οὐν (B καὶ δι τῷ) ἐπιδ. διν (B add ἐκ) τῶν συμμ. ἡμῶν: C οὐ | ὡς ἡδη
παροχηκ. διηγησ. cum A; B ὡσεὶ παρεσχηκότα ἡδη διηγεῖσθαι; C καθάπερ παρ-
ελῶντα εἰπών | ἐδίδαξεν (C θεεῖσεν) cum BCD; A praem σαφῶς | ἐκουσ. αὐτ.
(B α. ἐκ.): C ἑαυτὸν προδέσει | παραδοθησόμενον cum A; B ἔσεσθαι παραδιδόμε-
νον; C παραδοθέντα | B δόπταν οὐδὲ τὸν προδ. ἀποδιδράσκων ἐνεγκατέλοπεν (sic);
C οὔτε γάρ τὸν προδ. ἔφυγεν | C ἀλλ' εἰς τὸν τόπον οὗποι | B αὐτ. ἐγκώκει
εἶναι παραγενόμενον, C ἐγίνωσκ. αὐτὸν ἀληθινέναι | C ἐπέμεινεν

4. Ὁ Αἴγεατης: CD Αἴγεας. Ita ubique. | σε ἄνδρα (Α ἀνδρέα) φρ. ὄντα
cum (Α)BD: C τὸν φρόνιμον ἄνδρα | τοῦτ. Εὐ. σε (B σε θέλειν) ἐρείσασθ. (sic
B; Α ορησασθαι) cum AB; D istum velle seclari: C τοῦτον δι λέγεις | C δι οὐρ
δήποτε | εἴτε γάρ (B οὐ) ἐκ. εἴτε ἀκ.: C η̄ ἐκόντα η̄ καὶ μη̄ ἐκόντα | B ὅμως
τῷ στ. καθομ. αὐτ. προσπαγ.; C δμως δι τῷ στ. ὅμαλογεις προσηλωσθαι

Ο μακάριος Ἀνδρέας εἶπεν Τοῦτό ἐστιν ὅπερ λέλεχα, εἰ ἡδη κατέχεις, ὅτι μέγα ἐστὶν τὸ μυστήριον τοῦ σταυροῦ· ὅπερ εἰ θέλεις ὡς εἰκὸς ἀκούσαι, ἐπανάλαβέ μοι.

Ο Αἰγεάτης εἶπεν Μυστήριον οὐ δύναται λέγεσθαι ἄλλα κόλασις.

Ο μακάριος Ἀνδρέας εἶπεν Αὔτὴ ἡ κόλασις μυστήριον ἐστιν τῆς ἀνθρωπίνης ἀνακτήσεως· εἰ σοφωτέρως ἀκούσῃ, συνδοκιμάσεις.

Ο Αἰγεάτης εἶπεν Ἐγὼ μὲν μακροθύμως ἀκούσωμαι· σὺ δὲ εὶ μὴ ἔμοι πειθαρχῶν ὑπακούσῃς, αὐτὸ τὸ τοῦ σταυροῦ μυστήριον ἐν σεαυτῷ ἀναδέξει.

Ο μακάριος Ἀνδρέας ἀπεκρίνατο Ἐγὼ εὶ τὸ ἕνδον τοῦ σταυροῦ ἐδεδούκειν, τὴν δόξαν τοῦ σταυροῦ οὐκέ ἀν ἐκήρυττον.

Ο Αἰγεάτης εἶπεν Μανιώδης ὁ λόγος σου, ὅτι κηρύττεις τὸν σταυρὸν μὴ εἶναι κόλασιν καὶ διὰ τῆς θρασύτητός σου τὴν τιμωρίαν οὐδὲ δέδοικας τοῦ θανάτου.

Ο ἄγιος Ἀνδρέας εἶπεν Οὐχὶ διὰ τῆς θρασύτητος ἄλλα διὰ

CD om 'Ο μακάριος | εἶπεν: BD ἀπεκρίνατο | Τοῦτό ἐστ. οὐκε κατέχεις
cum A; BD T. ἐστ. δέπερ κάμε λελεγέναι ἡδη κατέχεις (Hoc est quod etiam te
dixisse iam retines); C Τοῦτό ἐστιν δ̄ προεῖπον | BC(D) om δτι | C μέγα μυστ.
τὸ τοῦ σταυροῦ | δέπερ οὐκε μοι cum AB (D quod si forte volueris αὐδάτε, refe-
rat): C δ ἐὰν θελήσης (θελήσει; Woog θελήσῃ) ἀκούσαι, λέξω

κόλασις: C τιμωρία

Ο μακάριος: C 'Ο ἄγιος: D om | Αὔτὴ (utereque codex αὗτη) ἡ κόλασις
(Ipsum supplicium) cum ABD: C Αὔτὴν τὴν τιμωρίαν | μυστήριον οὐκε σοφω-
τέρως (B - ὥτερος) ἀκούσῃ (B - σαι, A - σας) συνδοχ. (Α οὖν δοκ.) cum AB: C
μυστήριον οὐσαν καὶ ἀνάπλασιν τῆς ἀνθρωπότητος, ἐπιγινώσκωμεν ἐὰν νῦν ἔχως
ἀκούσας (Woog emendat ἐπιγινωσόμενα, ἐὰν νουνεχῶς ἀκούσῃς). D mysterium
restorationis humanae, si patienter audias, comprobabis.

B om 'Ἐγὼ μὲν | μακροθύμως: C νουνεχῶς (codex νῦν ἔχως) | σὺ δέ: B
ἄλλα σύ | C ἐὰν μὴ συγκαιρίως (ita Woog; codex συνκεραστικῶς) ἀκούσῃς |
B ἐπακούσιας (sic) | Λ αὐτὸ τοῦ στ. τὸ μυστ. | ἀναδέξαι cum AB; C - ξη

Ο μακάριος: C 'Ο ἄγιος: D om | ἀπεκρίν.: C εἶπεν | Ἐγὼ εἰ: C ἔγώ,
Woog emendat εὶ (scribe ἔγὼ εὶ) | C τὸν σταυρόν | ἐδεδούκειν (B - δεύκειν):
C ἐδεύλουν | οὐκ ἐν h. l. cum BC; Α αὐτε τὴν δόξαν

C Ἀσαφῆς σου λόγος | δτι κηρύττεις οὐκε δέδ. τ. θαν. cum A (sed ponit
τ. θαν. δέδ.): B ἐστὶν δν κηρύττεις, καὶ τὸν σταυρὸν μὴ εἶναι κόλασιν, δτι διὰ
τῆς θρασύτ. σου τὴν τιμωρ. οὐ δέδεικας τοῦ θανάτου: C κηρύττει σοι σταυρὸν
κολάσεως, δτι διὰ κακοτεχνίας κόλασιν οὐ φρεσσαι θανάτου: D praedical gloriem
supplicis, qui per audaciam poenam non timet mortis.

Ο ἄγιος: CD om | Οὐχὶ: A Οὐ | C διὰ κακοτεχνίας ἄλλα διὰ πίστεως

τῆς πίστεως οὐ δέδουκα τοῦ θανάτου τὴν τιμωρίαν· ὁ γὰρ τῶν ἀμαρτιῶν θάνατός ἐστιν πονηρός. καὶ διὰ τοῦτο ἀκοῦσαι σε βούλομαι τὸ τοῦ σταυροῦ μυστήριον, ἵν’ ἵσως ἐπιγινώσκων πι- στεύσῃς, πιστεύων δὲ εἰς ἀνανέωσιν τῆς σῆς ψυχῆς οἰωδηποτοῦν τρόπῳ καταντήσῃς.

‘Ο Αἰγαίατης εἶπεν Εἰς ἀνανέωσιν τοῦτο ὅπερ ἀπόλλυσθαι διδάσκεται μήτιγε ἡ ψυχὴ μου ἀπόλλυται ἵνα πρὸς τὴν αὐ- τῆς με ἀνανέωσιν ποιεῖς ἐλθεῖν διὰ τῆς οὐκ οἴδα ποίας πίστεως ἣς σὺ ἔφης;

‘Ο μακάριος Ἄνδρεας ἀπεκρίνατο Τοῦτο ἐστιν ὅπερ σε μαθεῖν ἐπεθύμουν, ὃ καὶ διδάξας φανερώσω ὅτι ἐν τῷ ἀπολέσθαι τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων διὰ τὸ μυστήριον τοῦ σταυροῦ ἀνακαι- νισθήσονται. ὁ γὰρ πρῶτος ἀνθρωπὸς διὰ τῆς τοῦ ἔντελου παρα- βάσεως τὸν θάνατον ἐπήγαγεν· καὶ χρείᾳ τὴν τοῦτο τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει ἵνα διὰ τῆς τοῦ ἔντελου παθήσεως ὁ θάνατος ἐξωσθῇ ὁ εἰς τὸν κόσμον εἰσεληλυθὼς· καὶ ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἀμωμήτου γῆς ἐγε- οῦ φοβοῦμαι κόλασιν θανάτου | ὁ γάρ οὐδεὶς πονηρός cum A: BC ὁ γάρ θάν. τῶν ἀμαρτιῶν πονηρός (B add ἐστίν): D *Mors enim iustorum preciosa est, mors vero peccatorum pessima.* | C om καὶ | B ἀκούστον σοι θέλω ποτῆσαι | B βού- λωμαι et τὸ μυστ. τοῦ σταυρ. | ἵν’: A om (sed postea habet ει πιστεύσῃς et καταντήσῃς); C δπως | B ἐπιγνοὺς ἵσως πιστ., καὶ πιστεύων εἰς ἀνακεφα- λιώσιν τ. σ. ψ. οἰωδηποτε συμφωνῷ καταντ.: C διορθωσάμενός σε (Woog τε) καὶ πιστεύσας πρὸς οἰκοδομὴν τῆς σ. ψ. οἴω δῆκτε τρόπῳ καταλάβῃς τοῦτο

C om Εἰς ἀναν. τ. δπ. ἀπόλλυσθαι (B ἀπολεῖσθαι) διδ.: D *Restauratus hoc quod perisse docetur* | C μὴ γάρ τη ψ. μ. ἀταύλετο ἵνα πρὸς οἰκοδομὴν αὐτῆς ἀ- θεῖν περισσῶ διὰ πίστεως ἡς λέγεις; | αὐτῆς: AB αὐτοῦ | B om ποιεῖς, et post ἀθεῖν pergit corrupte τις οὐκ οἴδα πολας πίστεως παρασκεύασεν ἡ σὺ ἔφης (Α υφῆς corrupte) | D *per ill u ad eius me restorationem venire per fidem necessario quam tu asseras?*

5. ‘Ο μακάριος: CD om | ἀπεκρ.: C εἶπεν | C δὲ εἰρηκέναι σε (Woog σο): D *quod te discere* | δὲ καὶ διδάξας οὐδεὶς ἀνακαινισθήσονται cum A: B ὡςτε ἀπολεῖσθαι τὰς ψυχὰς πάντων ἀνθρώπων διδάξω, καὶ τὸν ἀνακαινίσαι αὐτὰς μελ- λοντα διὰ τοῦ μαρτυρίου τοῦ σταυροῦ φανερώσω: C ἵνα ἐν τῷ ἀπολωλεκυλας (ita vel -κέναι Woog, codex ἀπολελοκύας) τὰς πάντων ἀνθρώπων ψυχὰς διδάξω δικαίων τὴν οἰκοδομὴν αὐτῶν καὶ διὰ τοῦ μυστήριον τοῦ σταυροῦ ἐφαπλώσω τεύτη: D *u diu perditas animas hominum docero, istam restorationem eorum per crucis mysterium pandam* | C διὰ τοῦ ἔντελου τῆς παραβ., D *per lignum praevaricationis* | τὸν θά- νατον: C om τὸν | ἐπήγαγεν cum BC; A εἰσήγαγεν; D *induxit* | C καὶ ἀναγ- καῖσον τὴν ἵνα διὰ τοῦ ἔντελου τοῦ πάθους, D *et necessarium hoc erat generi humano ut per lignum passionis* | B ὁ θάνατος εἰσεληλυθὼς ἐξωσθείη (codex - σηήει): C δὲ εἰσελθῶν θάνατος ἀναβηδῆ: D *mors quae ingressa fuerat pelleretur* | καὶ ἐπειδὴ ἐκ - - - ὁ (B δι) διὰ τῆς - - τὸν θάν. εἰς τ. κόσμ. (B τὸ κόσμῳ τὸν θάν.)

γόνει ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ὁ διὰ τῆς τοῦ ἔνδον παραβάσεως τὸν θάνατον εἰς τὸν κόσμον εἰσαγαγών, ἀναγκαῖον ὑπῆρχεν ἵνα ἐκ τῆς ἀμωμήτου παρθένου ὁ τοῦ θεοῦ υἱὸς τελειος ἄνθρωπος γενηθῇ, ζωὴν αἰώνιον ἥπτερ ἀπολωλέκεισαν οἱ ἄνθρωποι διὰ τοῦ Ἀδὰμ αὐτὸς ἀνακαινουργήσῃ καὶ διὰ τοῦ ἔνδον τοῦ σταυροῦ τὸ ἔνδον τῆς ἐπιθυμίας ἀποκλείσῃ· κρεμάμενος ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰς ἀμωμήτους χεῖρας ἔξετεινεν ὑπὲρ τῶν χειρῶν τῶν ἀκράτως ἀκταθεισῶν, ὑπὲρ τῆς ἡδυτάτης βρώσεως τοῦ κωλυτικοῦ δένδρου χολῆν εἰς βρῶσιν ἐδέξατο, καὶ τὸ θνητὸν τὸ ήμετερον εἰς ἑαυτὸν ἀναδεξάμενος τὴν αὐτοῦ ἀθανασίαν τίμιν ἐδωρήσατο.

⁶ Ὁ Αἰγαίτης εἶπεν Ταῦτα τὰ δήματα ἐκείνοις ἀφηγεῖσθαι δυνήσει οἵτινές σοι πιστεύσουσιν· ἐμοὶ δὲ εἰ μὴ τοῦτο συναινέσαι Ἐλθης ὅπως τοῖς παντοδυνάμοις θεοῖς τὰς θυσίας προσενέγκῃς, ἐν αὐτῷ τῷ σταυρῷ ὅπερ ἐπαινεῖς μαστιχθέντα σε προσπαγῆναι προστάξω.

Ο μακάριος Ἀνδρέας εἶπεν Ἐγὼ τῷ παντοκράτορι θεῷ τῷ μόνῳ ἀληθινῷ ὑπάρχοντι καθ' ἐκάστην ημέραν θυσίαν προσκο-

εἰσαγαγών (Β εἰσήγαγεν), ἀναγκ. ὑπ. ἵνα ἐκείνος γεννηθῇ (Β ἀναγκαῖως διὰ τῆς ἀμωμ. παρθ. γεννηθεὶς τελειος ἄνθρωπος ὁ τοῦ θεοῦ υἱὸς ὁ τὸν πρῶτον ἄνθρωπον πεποικάως) *cum A(B)*: C καὶ δῆτε ἐξ ἀμώμου γῆς γέγονεν ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, ἀναγκαῖον τὴν ἐξ ἀμώμου παρθένου κυνηθῆναι τὸ τελεῖον ἄνθρωπον, ἵνα ὁ τοῦ θεοῦ υἱὸς ὁ πρώην ποιήσας τὸν ἄνθρωπον: D *et quomodo de immaculata terra factus fuerat homo primus, qui per lignum praevaricationis mundo mortem intulerat, necessarium fuit ut de immaculata virgine natus Christus perfectus homo, qui est dei filius, qui primum hominem fecerat | BC* ζω. τὴν αἰώνιον | C ἦν ἀπώλεσαν | B ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ οἱ ἄνθρ. | B ἀνακαινουργεῖσαι, C ἐτοιμάσει, D *reparare* | καὶ διὰ (Β ἀπὸ) τοῦ: C εἰλ̄ούσης διὰ τοῦ | C ἀποκλεῖσαι, B ἐναποκλεῖσαι | B κρεμάμμενος (εἰς) ἐπὶ τοῦ ἔνδον τοῦ σταυροῦ τὰς ἀμ. χεῖρας ὑπὲρ τῶν χειρῶν τῶν ἀκράτως ἀκταθεισῶν: C ἐκτείνει ἐν τῷ σταυρῷ τὰς ἀκράντους χεῖρας ὑπὲρ χειρῶν ἐκσυσίως ἀκτεταμένων | ὑπὲρ τῆς -- κωλυτ. δένδρου (Β ἔνδον) -- ἐδέξατο (Β δέξασθαι) *cum AB*: C ἀντὶ ἡδυτάτης τροφῆς τροφὴν χολῆς θλαψίαν | B καὶ εἰς ἐαυτὸν δεξάμενος τὸ θανατηφόρον ημῶν: C καὶ ἐν ἐαυτῷ δεξάμενος τὸ θνητὸν ημῶν | ἐδωρήσατο *cum A*: B προσκομίσει: C ἐχαρίσατο | D *reparare* -- *excludere* -- *panderet* -- *acciperet* -- *offerret*.

6. ἐκείνοις παρεις πιστεύσουσιν: C τοῖς πιστεύουσί σοι δυνήσει λαλεῖν | εἰ μὴ τοῦτο (*codex* το τουτω) συναινέσαι Ἐλθης ὅπως *cum B*; D *nisi hoc consentias* οὐ: A εἰ μὴ πειλαρχῶν. C εἰ μὴ πειλῆ (*codex* πειλεῖς) διπάς εἰ *pergit* θυσίαν τοῖς παντοκράτοροι θεοῖς προσενέγκῃς | C φὶ ἐπαινεῖς βαθισθέντα σε προστηλώσω

Ο μακάριος: C Ο διγιος: D οι | B Τῷ παντοκρ. θεῷ δις μόνος ἀληθινὸς θεὸς ὑπάρχει έγω καθ' ἐμ. τὴμ. Ζ. πρ.: C Τῷ παντοκρ. Ζ. έγω πᾶσαν ημέραν

μῖζω, οὐ λιβάνου καπνὸν οὐδὲ μυκωμένων ταύρων τὰς σάρκας οὐδὲ αἴμα τράγων, ἀλλ' ἄμωμον ἀμύνὸν καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ τοῦ σταυροῦ ἱερουργῶν· οὗτοις τὸ σῶμα πᾶς ὁ τῶν πιστῶν λαὸς μεταλαμβάνων καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ πίνων, ὁ ἵερουργηθεὶς ἀμύνος μετὰ τοῦτο ὀλόκληρος διαιμένει καὶ ζῶν. ἀληθῶς οὖν ἱερουργεῖται, καὶ ἀληθῶς τὸ σῶμα αὐτοῦ παρὰ τοῦ λαοῦ βιβρώσκεται, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ὅμοιῶς πίνεται, ὅμως καθὼς ἔφην ὀλόκληρος διαιμένει καὶ ἀμώμητος καὶ ζῶν.

'Ο Αἰγεάτης εἶπεν Ποιῷ τρόπῳ τοῦτο δύναται γενέσθαι;

'Ο μακάριος Ἀνδρέας εἶπεν Εἰ βούλει γνῶναι, ἀνάλαβε μόρφην μαθητοῦ ὅπως δυνήσει μαθεῖν ὅπερ ἐπεζήτεις.

'Ο Αἰγεάτης εἶπεν Ἔγώ σε διὰ βασάνων ἀπαιτήσω χάριν τῆς τοιαύτης γνώσεως.

'Ο μακάριος Ἀνδρέας ἀπεφήνατο Θαυμάζω σε ἄνδρα φρόνιμον ὃντα εἰς τοσαύτην μωρίαν προσκυλινδούμενον ἵνα δυνηθῆς με διὰ τῶν βασάνων σου πεῖσαι τὰ θεῖα σοι ἐκφάναι ἱερουργή-

Ὥσιαν ζῶσαν ἀναφέρω | οὐ λιβ. καπνὸν (Α καρπόν) etc: C οὐχὶ θυμιάματος καπνὸν οὐδὲ ταύρ. μυκ. σάρκας οὔτε τράγων αἷμα | B ἀλλ' ἄμωμητον | καθ' ἐκάστ. (C om) τὸ μεταλαμβάνειν: A om | C ἐν θυσιαστηρίῳ | Α τοῦ σταυρ. αὐτοῦ | ἱερουργῶν: C θεῷ ἀναφέρω | οὔτινος τὸ σῶμα οὐκέτε διαιμένει καὶ ζῶν cum A: B corrumpo οὔτινος τὰς σάρκας ὡς μετὰ τὸ ἄπτας ὁ λαὸς τῶν παστευόντων φάγει καὶ τοιεῖ αὐτοῦ τὸ αἷμα, ὁ ἀμύνος ὁ ἱερουργ. ζῶν καὶ ὀλόκλ. διαιμένει: C οὐ τὰς σάρκας μετὰ τὸ πιστόλι λαὸν φαγεῖν καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ πιεῖν, ὁ θυθεὶς (codex τυθεὶς) ἀμύνος ἀκαίρεος διαιμένει καὶ ζῶν: D cuius carnes posteaquam omnis populus credentium manducaverit et eius sanguinem bibet, agnus qui sacrificatus est inleger perseverat et vivus | ἀληθῶς οὖν οὐκέτε ἀμώμητος καὶ ζῶν (et cum vere sacrificatus sit et vere carnes eius manducatae sint a populo et vere sanguis eius sit haustus, tamen ut dixi inleger permanet et immaculatus et vivus) cum AD: BC om

Ποιῷ τρόπ.: C Πᾶς | C δύν. τοῦτο, B δυνήσεται τοῦτο

'Ο μακάριος: C 'Ο ἄγιος: D om | εἶπεν: BD ἀπεκρίνατο | βούλει cum B; Α βούλη; C θελεῖς | γνῶναι cum A: BC εἰδέναι | μορφὴν cum B; D formam; Α τάξιν; C πρόσωπον | ὅπ. δυνήσει (Α -σα) μαδ. cum AB; C ἵνα διδαχθῆς | ὅπερ (Α δ) ἐπεζήτεις (Α -ζήτησας) cum BA; CD ὅπερ ζητεῖς

σε: C παρά σου | διὰ βασάνων cum A; B βασανίσμοις; C βασάνους (Woog -νοις); D tormentis | ἀπ. χάριν τ. τ. γν. cum B; C τοῦτο (Woog τούτου) χάριν ἀπ.; Α ἀπ. τῆς τοι. γν. τὴν φανέρωσιν; D exigit huius rei nolliam

'Ο μακάριος: C 'Ο ἄγιος: D om | ἀπεφήν. cum A; B ἀπεκρίνατο; C εἶπεν | C ἀνδρωπον ὃντα συνετόν | εἰς: B πρός | μωρίαν (Α τιμωρίαν) προσκ.: C ἀσυνεσίαν ἔξοειδείαντα (codex ἔξωτήλ.) | ἵνα δυν. οὐκέτε ἱερουργ. cum B; Α ἵνα δυν. διὰ βασάνων με ἐκφάναι σοι τὰ θ. ἱερουργ.; C τοῦ νομίζειν σε διὰ βασάνων ἐφατλῶσαι τὰς θείας θυσίας; D Ergo tu tormentis peccas τε διύτινα τούτη πα-

ματα. ἀκήκοας τὸ μυστήριον τοῦ σταυροῦ, ἀκήκοας τὸ μυστῆριον τῆς ἱερουργίας. εἰ πιστεύεις εἰς Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ τὸν σταυρωθέντα, ἐκφανῶ σοι πάντως ὅποιᾳ τάξει σφαγιασθεὶς ζῆσει ὁ ἀμνὸς ὁ μετὰ τὸ ἱερουργηθῆναι καὶ βρωθῆναι αὐτὸν ὄλοκληρος καὶ ἀμώμητος ἐν τῇ αὐτοῦ βασιλείᾳ διαμένων.

‘Ο Αἰγεάτης εἶπεν Καὶ ποιῷ τρόπῳ ὁ ἀμνὸς ἐν τῇ αὐτοῦ βασιλείᾳ διαμένει ἐν τῷ σφαγιασθῆναι αὐτὸν καὶ ὑπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ ὡς σὺ ἔφης βρωθῆναι;

‘Ο μακάριος Ἀνδρέας εἶπεν Εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης σου τῆς καρδίας, μαθεῖν δυνήσει· εἰ δὲ μὴ πιστεύεις, οὐδέποτε σὺ πρὸς τὴν εἰκόνα τῆς τοιαύτης καταντήσεις ἀληθείας.

‘Τότε ὄργισθεὶς ὁ Αἰγεάτης ἐκέλευσεν αὐτὸν ἐν φυλακῇ καθειρχθῆναι· ἔνθα ὅντος αὐτοῦ κατακλείστου συντήλθεν πλῆθος λαοῦ πρὸς αὐτὸν σχεδὸν ἀπὸ πάστης τῆς ἐπαρχίας, ὥστε τὸν Aldere mysteria? | ἀκίκ. τὸ μ. τοῦ σταυροῦ cum AD: BC om | C ἦκουσας τὸ μυστ. τῆς θυσίας | εἰ (B praeit leipawn, corrige λειπόν?) πιστ. εἰς Χριστ. (Α οι) τὸν -- σταυρωθέντα cum AB; C δὲν πιστεύσῃς τὸν Χρ. υἱὸν τοῦ θεοῦ εἰναι τὸν σταυρωθέντα | σταυρωθέντα: BCD add ὑπὸ (C add τῶν) Ἰουδαίων ἀληθείων (C - θῆ) θεόν εἰναι | ἐκφανῶ σοι πάντως cum B; C ἐφατλώσω σοι; D pandam ubi: A (corrupte) nihil habet | ὅποιᾳ τάξει (Λ corrupte ὅπως τάξη): C οἴω τρόπῳ | A ὁ ἀμνὸς σφαγιαζόμενος δὲς μετὰ τὸ ἱερουργηθῆναι καὶ βρωθῆναι αὐτὸν ὄλοκλ. καὶ ἀμώμ. διαμένει τῇ αὐτοῦ βασιλείᾳ. Β σφαγιασθεὶς ζῆσει (addit τό?) ὁ ἀμνὸς ὁ μετὰ τὸ ἱερουργ. ὄλοκλ. καὶ ἀμώμ. ἐν τῇ αὐτοῦ βασ. διαμένων, C ζῆ ὁ ἀμνὸς δὲς (codex δ) μετὰ τὸ τυλῆναι (Woog θυνῆναι) καὶ βρωθῆναι ὡς ἀκαίρεος καὶ ἄμωμος ἐν τῇ αὐτ. βασ. διαμένη (Woog -nei). D vivat agnus, qui cum sacrificatus fuerit ei comedens, inleger lamen et immaculatus in suo regno permaneat.

C Καὶ πῶς ἀμνὸς ἐν βασιλείᾳ διαμένει | σφαγ. αὐτὸν πιστείς βρωθῆναι cum B; A εἰναι αὐτὸν σφαγιασθέντα -- καθὼς σὺ -- καταβρωθέντα; C σφαγήναι καὶ παρὰ πάντ. τ. λα. καθὼς λέγεις βρωθῆναι

‘Ο μακάριος: C ‘Ο ἄγιος: D οι | Eἰ etc cum B: C ‘Εάν πιστεύσεις ἐξ ὅλης καρδίας, δυνήσῃ μαθεῖν: A Εἰ π. ἐξ ὅλ. τ. κ. σου, δύνασαι μαθῆναι | πιστεύεις cum A: BC πιστεύσεις (B - σης) | οὐδέποτε cum AC; B praeit τὸ καθόλον; D penitus pungiam | πρὸς -- καταντ. ἀληθ. (B ἀλ. κατ.): C δυνήσῃ καταλαβεῖν πρὸς τελείωσιν τῆς ἀληθείας: D tu ad indaginem (AB imaginem, εἰκόνα) λατίus veritatis allinges

7. C ἐν φυλακῇ φρουρηθῆναι, Β πρὸς εἰρκτήν καθειρχθέντα | B ξνδα ὡς εἰναι αὐτὸν κατάκλειστον ἀηλυθέναι πρὸς αὐτὸν πλῆθος πολὺ σχενδόν (ita) ἀπὸ π. τ. ἐπ.: C ἐν ἥ κατακλείστου (inepite editum est κατακλείς, τοῦ) αὐτοῦ ὅντος ἥλις πρ. αὐτ. τὸ πλῆθος πάστης τῆς χώρας: D ubi cum esset clausus, venit ad eum multitudine bene totius provinciae | ὥστε τὸν (B add μὲν) Αἴγ. βουλεύσασθαι (B - εύεσθαι) ἀποκτ. (B φονεύειν), τὸν δὲ -- τῶν θυρ. τῆς φ. συντλ. (B θλασθέντων τῶν θυρῶν) λυτρ. cum AB, item D (illa ut Legeam vellent occidere, et An-

γεάτην βουλεύσασθαι ἀποκτεῖναι, τὸν δὲ μακάριον Ἀνδρέαν τὸν ἀπόστολον τῶν θυρῶν τῆς φυλακῆς συνθλασθέντων λυτρώσασθαι.

Οὓς ὁ μακάριος Ἀνδρέας τοιούτοις δῆμασιν ἐνουθέτησεν λέγων Μὴ θελήσῃτε τὴν ἡσυχίαν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς στασιώδη καὶ διαβολικὴν ταραχὴν ἔξεγεῖραι. ὁ γὰρ κύριός μου παραδοθεὶς μετὰ πάσης μακροθυμίας ἦνεγκεν· οὐκέτι ἐφιλονείκησεν, οὐκέτι ἐκραύγασεν, οὐδὲ ἐν ταῖς πλατείαις τις αὐτοῦ κραυγάζοντος ἀκήκοεν. ἔχετε οὖν καὶ ὑμεῖς σιωπὴν ἡσυχίαν καὶ εἰρήνην, καὶ μὴ τὸ ἐμὸν μαρτύριον ἐμποδίσητε, μᾶλλον δὲ καὶ ὑμᾶς ἕαυτοὺς ὡς ἀθλητὰς τῷ κυρίῳ προετοιμάσατε, ὅπως τὰς ἀπειλὰς ἀδειλάνδρῳ τῇ ψυχῇ νικήσητε, τοὺς δὲ αἰκισμοὺς διὰ τῆς ὑπομονῆς τοῦ σώματος ὑπερβάλλητε. ἡ γὰρ πρόσκαιρος αὕτη πτῶσις φοβητέα οὐ τυγχάνει· ἐκείνην χρὴ φοβηθῆναι τὴν τέλος μὴ ἔχουσαν. ὁ τῶν ἀνθρώπων οὖν φόβος ἔσικώς τινι καπνῷ, δῆστις ἐν ὅσῳ ἀθρόον διεγέρεται, ἀφανίζεται. καὶ ὁδύνας ἐκείνας

dream apost. fractis ianuis carceris liberare): C ὥστε θελῆσαι τὸν Αἴγαν ἀποκτ. καὶ Ἀνδρ. τὸν ἀτ. τῶν θυρῶν κεκλεισμένων (emenda κεκλασμ. ut iam Woogio videbatur) διασῶσαι

μακάριος: CD ἀγιος | τοιούτοις: BD τούτοις τοῖς | δῆμασιν: C λόγοις | B ἐνουθέτεις, C παρεκάλει | εἰς στασ. καὶ (B om) διαβ. ταρ. (B om) cum A(B); C εἰς ἀνασθήτην (Woog: „forte ἀνασθήσιν“) διαβολικήν; D in seditionem diaboliceam | C διεγεῖραι | C καὶ γὰρ ὁ κύριος παραδοθεὶς, B ἐπει οὖν παραδοθεὶς ὁ μακάριος (corrigo κύριός) μου | B πᾶσαν μακροθυμίαν παρέσχεν, C πᾶσ. ὑπομονὴν ἐνεδέξατο | C οὐκ ἔκραξεν | οὐδὲ (A add τις) ἐν τ. πλ. τις (A om) cum (A)BCD | αὐτοῦ κραυγάζ. ἀκήκ. (C ἤκουσεν κραξαντος) cum BCD: A τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἤκουσεν | ἔχετε: C ἔσχητε | CD οὐ καὶ ὑμεῖς | C σιωπ. καὶ εἰρ. καὶ ἡσυχ. | B καὶ μὴ μόνον | A ἐνποδήσηται | μᾶλλον δέ: C ἀλλά, B ἀλλὰ γάρ | ὑμᾶς (A ὑμεῖς, C om) ἕαυτοὺς (B om) ὡς (C καθάπερ) ἀθλητὰς (Α -ται) τῷ (B αὐτοὺς τῷ) κυρ. προστομ. (C ἔτοιμ.) | BC ὅπως νικήσ. τὰς (C om) ἀπ. ἀδ. τῇ ψυχ. (C ἐν ἀφοβίῃ ψυχῆς) | τοὺς δὲ -- ὑπερβάλλητε (ita B; Α - βάλλητε) cum AB; C τὰς δὲ πληγὰς διὰ τῆς ῥώσεως τοῦ σώμ. ὑπενέγκητε | η γὰρ πρόσκ. (B om) αὗτη (B τοιαύτη) πτ. φοβ. οὐ (AB om; supplevi) τυγχ. (B δῆστιν)· ἐκείνην -- ἔχουσαν (B ἐκείνος οὖν, ἔφη, φοβητέος ὁ θάνατος ὁ τέλος μὴ ἔχων) cum A(B); C εἰ γὰρ ὁ φόβος ἔκφοβες, ἐκείνος ὁ τέλος μὴ ἔχων; D si enim terror timendus est, illi est aliisque timendus qui nōn potest habet | οἱ τῶν ἀνθρ. οὖν φόβ. cum A: BC ἐπει ὁ ἀνθρώπινος φόβοι. | B ἔσικώς ἔστιν κάπνῳ, δῆστις -- αὐθις ἀφανίζεται: C καπνοῦ δημοίς ἔστιν, καὶ αἰφνίς (Woog αἰφνῆς) διεγεῖρεις καταπραῦνεται | καὶ ὁδύνας (x. ὁδ. supplevi) ἐκείνας -- ἔχουσας cum A; B καὶ αἱ ὁδύναι φοβητέαι εἰσιν αἱ οὔτεως ὑπάρχονται, αἴτιες οὐδέποτε περατοῦνται; C καὶ έάν εἰσι πόνοι, ἐκείνοι εἰσιν οἱ οὔτεως ἀρχόμενοι ὡς μηδέποτε τέλος ἔχειν; D εἰ si dolores timendi sunt, illi sunt formidantēs qui sit incipiamus ut pumquām fiantur.

χρή φοβηθῆναι τὰς μηδέποτε τέλος ἔχουσας. αὕται γάρ αἱ ὁδύναι αἱ μὲν κουφότεραι τύχωσιν εἰναι καὶ ὑπενέρχαι τις αὐτὰς δύναται· εἰ δὲ βαρεῖαι εἰσιν, ταχέως τὴν ψυχὴν ἐκβάλλουσιν. ἐκεῖναι δὲ αἱ ὁδύναι αἰώνιοι τυγχάνουσιν, ἐνθα καθημερινοὶ κλαυθμοὶ καὶ οἰμωγαὶ καὶ ὀλολυγμοὶ καὶ ἀτελεύτητος βάσανος, πρὸς ἄς ὁ ἀνθύπατος Αἴγεατης ἀπιέναι οὐ δεδουλεύειν. γίνεσθε οὖν μᾶλλον ἐτοιμοὶ πρὸς τοῦτο, ὅπως διὰ τῶν ἐπικαίρων θλύψεων πρὸς τὰς αἰώνιους ἀναπαύσεις καταντήσητε ἀεὶ τε ἐπανθήσητε καὶ Χριστῷ συμβασιλεύσητε.

⁸ Ταῦτα καὶ τὰ τούτοις ὅμοια τοῦ ἀγίου ἀποστόλου Ἀνδρέου δὶ’ ὅλης τῆς νυκτὸς τὸν λαὸν νουθετοῦντος, ἐν τῷ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας διαυγάζειν μεταπεμψάμενος ὃ Αἴγεατης ἀγθῆναι πρὸς αὐτὸν τὸν μακάριον Ἀνδρέαν προσέταξεν, καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος εἶπεν Ἐλογισάμην σε διὰ τῆς νυκτερινῆς μερίμνης ἐπιστρέψαι τὸν λογισμὸν σου ἀπὸ τῆς μωρίας καὶ ἀπὸ τοῦ ἐπαίνου τοῦ Χριστοῦ σου ἐνδοῦναι, ὅπως δυνήσῃ μεθ’ ἡμῶν εἶναι καὶ μὴ αὕται γάρ -- ἐκβάλλουσιν *cum A.* B corruptissime sic: αὕται δὲ αἱ ὁδύναι τῇ κουφώτεραι τῇσιν καὶ ὑπομαίνεσθαι δύνανται· εἴται βαρεῖαι τῇσιν καὶ ταχέως τὴν ψυχὴν ἐκβαλοῦσαι. C οὗτοι γάρ οἱ πόνοι ἐλαφροὶ εἰσιν καὶ ὑπομονητικοί· εἰ δεινοί, καὶ τάχιν τὰς ψυχάς ἐκφέρουσιν. D iusti enim dolores aut leves sunt et tolerantes, aut graves sunt et cito animum efficiunt. | ἐκεῖναι δὲ αἱ ὁδύναι αἰώνιοι (B -νια) τυγχ. (B εἰσιν) ἕνδα (B add ἔστιν) καθημ. (B ἡμερούσιος) κλαυθμοὶ (- μός B) καὶ οἰμωγαὶ (B οἰμογεῖ, i. e. οἰμωγῆ) καὶ ὀλολυγμοὶ (B - σμός) καὶ ἄτ. βάσ. *cum A(B)*: C ἐκεῖνοι δὲ αἰώνιοι εἰσιν, δύοντος καθημερινὸς ὁδυρμὸς καὶ οἰμωγαὶ (Woog οἰμωδιά) καὶ ὀλολυγμὸς καὶ ἀτελ. κρίσεις: D illi autem dolores aeterni sunt, ubi est quotidianus pletus ei tristis et sine fine crucialis. | B πρὸς δὲ Αἴγ. ὁ ἀν. ἀπ. οὐ δέδεικεν: C ἕνδα ὁ Αἴγεας ὁ ὑπέτος πορευθῆναι οὐ πτοηται | C ἐτοιμοὶ μᾶλλον | ὅπως -- ἀναπαύσεις (B χαράς, D gaudia) κατ. *cum ABD*: C ἕνδα δ. τ. προσκαίρων Δλ εἰς τὴν αἰώνιον χαρὰν φέάσητε | ἀεὶ τε ἐπανθήσητε (codex corrumpere πενθήσηται) -- συμβασ. *cum A*. B ἕνδα διὰ παντὸς εὐφρανθῆσητε ἀεὶ τε ἐπανθήσητε, ἅμα σὺν Χρ. βασιλεύσητε. C ἕνδα πάντοτε εὐφρανθῆσητε, πάντοτε ἐξανθῆσητε, ἀεὶ σὺν Χρ. βασιλεύσητε. D ubi semper laetemini, semper florealis semperque cum Christo regnetis.

8. Ταῦτα -- ἀποστ. Ἀνδρέου (B Ἀνδρ. τοῦ ἀποστ.) -- ἐν τῷ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας (ita B; A τὴν ἡμέραν τὸ φῶς; D dum lux diei in matutino prorumperet) διαυγ. *cum AB(D)*: C Ταῦτα τοῦ ἀγίου Ἀνδρέου δὶ’ ὅλης τ. ν. τῷ λαῷ παρανοῦντος, ἐν τῷ αὐγάζειν πρώτῃ ἡμέρᾳ | μεταπεμψάμενος -- εἶπεν *cum AB*; CD ἀπέστειλεν ὁ Αἴγεας καὶ ἥγαγεν πρὸς ἐκατὸν τὸν ἄγιον Ἀνδρ. καὶ καθίσας ετε. | Ἐλογισάμην -- μωρίας (A add ἔχεινς) -- ἐνδοῦναι *cum AB*. C Δοκῶ διὰ τῆς νυκτὸς ἐσκέψω (Woog ἐπισκέψεως) ἀποστρέψαι τὸν λογισμὸν σου ἐκ τῆς ἀπαδευσίας σου καὶ τῆς τοῦ Χρ. σου αἰνέσεως παύσασθαι. D Existimavi te nocturna cogitatione revocare animum tuum a stultitia et a Christi tui laude cessare | ὅπως

ἀποβάλλεσθαι τὰ τοῦ βίου χαρίεντα· μωρία γάρ ἔστιν προθέσει τινὰ πρὸς τὸ τοῦ σταυροῦ πάθημα ἀλθεῖν καὶ ποιναῖς καὶ φλογαῖς αἰσχύσταις ἔαυτὸν παραπέμψαι.

‘Ο ἄγιος Ἀνδρέας ἀπεκρίθη Τὴν χαρὰν μετὰ σοῦ σχεῖν δυνήσομαι ἐὰν πιστεύσῃς τῷ Χριστῷ καὶ ἀποβάλῃς τὴν τῶν εἰδώλων θρησκίαν. ἀπέστειλεν γάρ με ὁ Χριστὸς εἰς ταύτην τὴν ἐπαρχίαν, εἰς ἣν οὐκ ἐλάχιστον δῆμον τῷ Χριστῷ περιεποιησάμην.

‘Ο Αἴγεατης εἶπεν Διὰ γάρ τούτο σπεῖσαι σε συνωθῶ, ὅπως οὗτοι οἱ ὑπὸ σοῦ ἀπατηθέντες λαοὶ ἔγκαταλείψουσιν τὴν ματαιότητα τῆς σῆς διδασκαλίας καὶ αὐτοὶ προσκομίσωσιν τοῖς θεοῖς χαρίεντας σπονδάς· οὐδὲ γάρ μία πόλις ἀπέμεινεν ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ ἐν ἥ τα ἵερά αὐτῶν οὐκ ἔγκατελείφθησαν καὶ ἡρήμωνται· καὶ νῦν διὰ σοῦ πάλιν ἀνανεωθῶσιν τῇ τῶν εἰδώλων θρησκίᾳ, ὅπως

δυνήσῃ (Β δυνητήσει) μεδ' ἡμ. εἰν. καὶ (Β οι μ. ἡ. ε. καὶ) μὴ ἀποβ. τὰ τοῦ β. χαρ. (haec corrupta in B τὰ τοῦ β. ἀποκαλέσθαι χαριεντι)· μωρία (Β μωρὸν) γ. ἐ προδέσ. τινὰ (Β τὸ λοιπόν [codex λειπόν] σε ἰδεῖν) πρὸς -- ἀλθεῖν (Β ἀπέναι) -- αἰσχύσταις (codex - στοις) ἔαυτ. (Β ἔαυτ. αἰσχυντοῖς) παραπ. cum AB. C(D) ὅπως δυνήσῃ μεδ' ἡμῶν τὰς (codex τὰ) τῆς ζωῆς μὴ καταλείψαι χάριτας. ἀβλετερον (codex ἀβλετερον) γάρ ἔστιν τοῦ λοιποῦ ἰδεῖντος (D stultum est enim ut tro velle) εἰς τὸ τοῦ σταυροῦ πάθος παρευθῆναι καὶ πυραῖς καὶ φλοῇ χαλεπαῖς (ita Woog; codex ἐπιραῖς χαλαπαῖς) ἔαυτὲν παραστῆσαι (D ei ignibus ac flammis te iustum peccatis destinare)

‘Ο ἄγιος: D om | B Τὰς χάριτας μετὰ σοῦ ἔχειν δυνήσομαι εἰ πιστεύσεις τῷ Χρ. μου καὶ -- θρησκείαν. ἀπέστ. -- αὐτήν τὴν ἐπαρχ. -- τῷ χυρίῳ περιποίησομαι: Κ Χάριτας ἔχει σὺν σοὶ δυνήσομαι ἐὰν τῷ Χρ. πιστεύων καταλείπεις (-της Woog) τὸ σέβας τῶν εἰδώλων. ὁ γάρ Χρ. με ἀπέσταλκεν εἰς ταύτην τὴν χώραν, εἰς ἣν (Woog ἐν ἥ) οὐ μικρὸν λαὸν ἔξεζήτησα τῷ χυρίῳ: D Gaudia tecum habere potero si credens Christo dimittas culturas idolorum. Christus enim -- ei acquisiui.

B Διὰ τούτο σε σπ. συνωθ. ὅπως οὗτοι (ex B sumsi, om A) οἱ διὰ σοῦ νου-
θετηθέντες λ. ἔγκαταλείψωσιν -- διδαχῆς -- χαρίεντας (ex B sumsi, om A) σπ.:
C Διὰ γ. τ. σε συνωθῶ θύσαι ήνα οὗτοι οἱ ν. σ. πλανηθέντες λ. καταλείπωσι τὴν
-- διδασκαλ. καὶ θύσωσι τοῖς θεοῖς: D Ideo te sacrificare compello ut isti qui per
te deceperit sunt populi relinquant vanitatem tuas doctrinas et ipsi diis offerant grata
liberatina | οὐδὲ γ. μ. (BC μ. γ.) πόλ. (C post Ἀχ. ponit) ἀπέμ. (B ἐνέμ., C
ἔγκατελείφθη) ἐν (Α om) τ. Ἀχ. ἐν ἥ (B οὐ ἐν ἥ) | τὰ Iep. α. -- ἡρήμωνται
(Α ἡρήμονται, B ἡρήμονται) cum AB(D): C οὐκ ἀπεύκτεα (Woog - κταῖα) καὶ
κατεστραμμένα εἰσὶ τὰ τῶν θεῶν τὸ σέβας | καὶ νῦν -- θρησκίᾳ (B - σκείᾳ)
cum AB(D): C male om; debebat enim ita fere scribi (vide quae modo ex C allata
sunt) -- εἰσὶ τὰ τῶν θεῶν ἱερά. καὶ νῦν διὰ σοῦ πάλιν ἀνανεωθῆ τῶν θεῶν τὸ
σέβας. | ὅπως -- οἱ (Α om) κ. σ. θυμούμενοι (Α θυμόμ.) ἐπὶ τούτῳ (B om)

καὶ οἱ θεοὶ οἱ κατὰ σοῦ θυμούμενοι ἐπὶ τούτῳ ἀρεσθέντες ποιήσωσιν ἵνα καὶ εἰς τὸν αὐτῶν καὶ εἰς τὴν ἡμετέραν φυλάν δυνηθῆς ἐπανακάμψαι εἰ δὲ μή γε, διάφορα ὑπὲρ τῆς τῶν θεῶν ἐκδικήσεως ὑπομενεῖς κολαστήρια, καὶ μετὰ ταῦτα τῷ τοῦ σταυροῦ ἔνδιλῳ φέρεις ἀναρτηθεὶς ἐκλείψεις.

‘Ο ἄγιος Ἀνδρέας εἶπεν Ἀκουε, υἱὲ τοῦ θανάτου καὶ ἀχυρον τοῖς αἰωνίοις ἐτομασθὲν ἐμπυρισμοῖς, ἐμοῦ τοῦ δούλου τοῦ θεοῦ καὶ ἀποστόλου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τοῦ νῦν μειλιχίως μετὰ σοῦ συνέτυχον περὶ τῆς ἀκριβείας τῆς πίστεως, ὅπως τῆς ἀπολογίας δεκτικός, τῆς ἀληθείας ἐκδικος ἀποτελεσθεὶς τὰ μάταια εἰδῶλα καταφρονήσῃς καὶ θεὸν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς ὅντα προσκυνήσῃς· ἐπειδὰν δὲ τῇ ἀναιδίᾳ τῇ αὐτῇ μάνεις διατελῶν καὶ ἐμὲ οἵτινες διὰ τῶν ἀπειλῶν σου ἐκφοβεῖν, εἴ τι σοι δοκεῖ ἐν κολαστηρίοις μεῖζον ὑπάρχειν, προσάγαγέ μοι τοσοῦτον γάρ ἕσομαι ἀρεσθῆναι. *cum A-B:* Σ ὅπως κ. οἱ θεοὶ κατὰ σοῦ ὄργισθέντες | ποιήσωσιν -- ἐπανακάμψαι *cum A:* Β δυνηθῶσιν καὶ εἰς τὴν ἐμὴν φυλὰν ἐμμεῖναι, καὶ αὐτὸς δὲ πάλιν εἰς τὴν αὐτῶν διαμεῖναι: *C* εὑμενισθῶσι, καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ δυνήσῃ φυλάκιον διαμεῖναι: *D placari possint, et in nostra possit amicilia permanere.* | εἰ δὲ μή γε (*C om.*) *cum BCD:* Α εἰ δὲ μή βουληθῆσαι μοι ἐπακούσαι | διάφορα -- ἐκδικήσατε μάνεις (*A - μείνης*) κολ. (*B ὑπομενῆς κολ. ἐκδικ.*) *cum AB(D):* Κ διαφόρους ὑποτετῆσῃ ἐκδικήσεως βασάνους | *C* καὶ τελος ἐν τῷ σταυρῷ | ὥ (Α δ., *B add* σύντερος) ἐπινεῖς *cum ABC;* *D quam laudasti* | ἀναρτ. (*C* κρεμάμενος) ἐκλείψεις (*A - ψοῖς*): *D suspensus deficies*

‘Ο ἄγιος: *D om | εἶπεν: BD ἀπεκρίνατο | C* Ἀκουσον νὴ διαβόλου | τοῖς αἰώνιοις ἐτομασθεῖσιν. (*aeternis parata incendiis*) *cum BD:* Α τῷ αἰωνίῳ πυρὶ ἐτομεῖ: *C* ἡγρεπτισμένον τῷ αἰωνίῳ ἐμπυρισμῷ | ἐμοῦ (*B ἀκουσον ἐμοὶ*) τοῦ δ. τ. Ζ. (*B τῷ τοῦ χυρού δούλῳ*) κ. ἀποστόλου (*B - λφ,* *A add* τοῦ χυρού τῆς ιμάντης) Ἰ. Χρ. *cum AB:* Σ ἐμοῦ τοῦ δούλου Χριστοῦ: *D audi me seruum dominis et apostolum Iesu Christi | ἐώς τ. ν. μειλιχίως* (*codex corrupto με εχη· ος*) μετὰ -- πίστεως *cum A:* Β νῦν ἐώς πότε μηλιχίως μετὰ σοῦ πέπραχα τῇ ἀκριβέᾳ τῆς πίστεως: *C* ἐώς πότε πραέως μετὰ σοῦ διαλεχθήσομαι περὶ τῆς πίστεως: *D punc iaque mītūs lecūm egi censura fidei |* ὅπως -- καταφρονήσῃς *cum B:* Α ίσος δεκτικῶς (*cooptigo ίσως δεκτικός*) τῆς ἀληθείας γενόμενος τῆς ματαύτητος τῶν εἰδῶλων καταφρ.: *C* καθάπερ, τελειος τῆς ἀληθείας ἐκδικος γενόμενος, ἔδει σε καταφρονῆσαι τῶν ματαίων εἰδῶλων: *D ut rationis copax et veritatis defensor effectus idola vana condemnaret* | καὶ θεὸν -- προσκυνήσῃς *cum ABD:* Σ καὶ θεὸν τὸν ὅντα προσκυνῆσαι | ἐπειδὰν -- καὶ ἐμὲ οἵτινες (*codex οἱ*) διὰ -- προσάγ. μοι *cum A:* Β ἀλλ' ἐν τῇ ἀναιδείᾳ σου διατελῶν ἐμοὶ εἰ (ἐμὲ? ἐμὲ οἵτινες?) δύνασθαι τὰς ἀπειλάς σου δειλανθρόσαι ἐτανοεῖς· εἰ τι οὖν σοι φαίνεται ἐν κολαστηρίοις μεῖζον (*codex μείζονα*), διαλόγοισαι: *C* ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τῇ ἀκαδημασίᾳ σου ἐπιμένεις καὶ νομίζεις με τὰς ἀπειλάς σου πτοεῖσθαι, δοκεῖ σοι πρός τιμωρίαν μερικυνησον: *D sed quia in insipiditia tua perdurans me pulas tinas tuas posse formidare, quisquid ubi videtur in suppliciis matius, esto ergla.* | τοσοῦτον -- δσον (*codex add* ἐνη-

τῷ ἐμῷ βασιλεῖ εὐαρεστῶν, ὅσον ὑπέρ τῆς τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ὁμολογίας ἐν ταῖς βασάνοις διακαρτερήσω.

⁹ Τότε ὁργισθεὶς ὁ ἀνθύπατος Αἰγεάτης ἔκλευσεν τὸν ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ ταῖς βασάνοις κακωθῆναι. ἔκταθεὶς οὖν ὑπὸ στρατιώτῶν ἐπτάκις τρισὶν καὶ εὐτόνως τυπτηθεὶς, κουφισθεὶς προσήχθη ἐμπροσθεν τοῦ ἀσεβοῦς Αἰγεάτου. πρὸς ὃν διελέχθη οὕτως Ἀκουσόν μου, Ἐνδρέα, καὶ ἀπὸ τῆς ἐκχύσεως τοῦ αἵματός σου τὸν λογισμόν σου ἀνάστειλον· εἰ δὲ οὐ βούλει μοι ὑπακοῦσαι, ἐν τῷ τού σταυροῦ ἔνδιλῳ ποιήσω σε ἀπόλεσθαι.

Ο ἄγιος Ἐνδρέας εἶπεν Ἐγὼ τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ δοῦλος τυγχάνω, καὶ μᾶλλον ὥφειλον εὑξασθαι ἐντυχεῖν τῷ τροπιάφ τοῦ σταυροῦ ἦπερ δειλιάσαι· σοι δὲ αἰώνιος ἀπόκειται βάσανος, ἦνπερ καὶ ἐκφυγεῖν δυνήσει μετὰ τὸ δοκιμάσαι σε τὴν

πλειόν) ὑπέρ -- διακαρτ. cum A: Β τοσοῦτον γάρ τῷ ἐμῷ βασιλεῖ ἔσομαι δεκτέος, δισον ὑπέρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἔσομαι διαμένων εἰς τὰς βασάνους (codex add ou) ὁμολογητής: Σ τοσοῦτον (Woog τοσοῦτον) γάρ τῷ Ε. β. γενήσομαι εὐπρόσδεκτος, δισον ὑπέρ τοῦ ὀν. αὐτ. διαμένων ἐν βασάνοις ὁμολογητής: D tanto enim meo regi ero acceptior, quanto pro eius nomine fuero permanens in tormentis confessor.

9. Τότε ὁργ. ὁ ἀν. Αἰγ. (Β ὁ Αἰγ. ἀν.) ἔκει. (Β add ὅπως) -- κακωθῆναι (Β κακώσει, corrige κακωσώσων). ἔκταθεὶς (Α ἔκτανθ.) οὖν ὑπὸ στρ. ἐπτ. τρ. (Β ὑπὸ ἐπτ. τρισὶν στρατιώταις) κ. εὐτ. (Β om) τυπτ., κουφ. (Β add τε καὶ) προσήχθη (Β προσεγγίζεις) ἐμπρ. τοῦ ἀσεβοῦς Διγεάτου (Β ἐμπρ. αὐτοῦ) cum AB: CD Τότε ὁ Αἰγέας ἔκλευσεν αὐτὸν βασανίζεσθαι τεταμένον (flagellis caedi extensem: Woog mavult τετασμένον), καὶ ἐν τῷ ἀπαλλαγῆναι ἐπτά τετραδίοις τοὺς τύπτοντας αὐτόν (Qui cum seplum terniones transisset), ἀνέστη καὶ τηνέχθη ἐμπρ. αὐτοῦ | πρὸς ὃν: Β φτιν | διελ. οὔτως cum A: Β οὔτως διελάλησεν ὁ ἀνθύπατος: CD Αἰγέας εἶπεν | Ἐνδρέα cum BCD: A add συμβουλεύοντός σου | ἀπό: C ἔκ | Β τοῦ σοῦ αἴματος | τὸν λογ. σου (C om): Β τὴν συμβουλευσιν: D consilium | C ἀπόστρεψον: Β ἀνακάλεσαι: D revoca | εἰ δὲ -- ἀπολέσθαι cum A: Β ὅπερ εἰ μὴ ποιήσῃς, τῷ τοῦ σταυροῦ ἔνδιλῳ ποιήσαις ἀπόλλυσθαι: C εἰ δὲ μῆτ, ἐν τῷ σταυρῷ σε ποιήσω τελειωθῆναι: D quod si non feceris, crucis te faciam interire patibulo.

Σ Ἐγὼ τῷ σταυρῷ τ. Χρ. δεδουλωματι | καὶ μᾶλλ. -- τῷ τροπαιῷ (codex τὸ τρόπαιον) -- ἦπερ (codex εἶπερ) δειλιάσαι (codex δηλεᾶς) cum A: Β καὶ τῷ τροπαιῷ τοῦ στ. εὑξασθαι μᾶλλ. ὥφειλον εἶπερ δεδιάλκαι (corrige ἦπερ δεδιέναι): C καὶ τοῦ στ. τὸ τρόπαιον μᾶλλ. ἐπιθυμῆσαι ὥφειλον ἡ πτοήσθαι | σοι δὲ -- τῷ Χρ. μου cum A: Β σὺ (corrige σοι) δὲ αἰώνιος βασανισμός. φτιν (sic) χρεωστούμενος δυνήσει ἐκφυγεῖν, εἰ μετὰ τὸ δοκιμάσαι τὴν ὑπομογήν μου πιστεύσεις (codex - σης) τῷ Χριστῷ: C σὺ δὲ αἰώνια κόλασις ἡ κεχρεωστημένη ὑποδέξεται, ἐὰν μετὰ δοκιμάσαι σε τὴν ἐμὴν ὑπομονὴν καὶ οὔτως μῆτ πιστεύσεις τῷ Χρ.: D ubi autem crucifixus aeternus qui debet esse, poteris evadere si possumus

ύπομονήν μου, ἐὰν πιστεύσῃς τῷ Χριστῷ μου. ἔγώ γάρ περὶ τῆς σῆς ἀπωλείας θλίβομαι, καὶ οὐ περὶ τῆς ἐμῆς παθήσεως συνταράσσομαι. η̄ γάρ πάθησίς μου η̄ μιᾶς ἡμέρας διάστημα καταλαμβάνει η̄ δύο τὸ πολύ· ὁ δὲ σὸς βασανισμὸς εἰς ἀτελευτήτους αἰώνας οὐ καταλήψεται πέρας. ὅθεν τοῦ λοιποῦ παῦσαι ταῖς ταλαιπωρίαις σου προστιθών καὶ τὸ αἰώνιον πῦρ σεαυτῷ ἀνάπτων.

¹⁰ Τηγικαῦτα οὖν ἀγανακτήσας ὁ Αἴγεατης τὸν μακάριον Ἀνδρέαν τῷ σταυρῷ προσπαγῆναι προσέταξεν. ὁ δὲ ἀπόλιπὼν πάντας πρόσεισι τῷ σταυρῷ καὶ φησιν. αὐτῷ μετὰ λαμπρᾶς φω-

probaveris perseverantiam meam vel sic credideris Christo. | ἔγώ γάρ -- θλίβομαι καὶ οὐ (B δέδικα, οὐ) -- συνταράσσομαι. (B νῦν ταράσσο) cum AB: C ἔγώ γάρ διὰ τὸν ὅλεθρον φοβοῦμαι: D ego enim de tuo interitum timeo, non de mea passione conturbor. | C οὐ καταλαμβάνει | η̄ δύο τὸ πολύ (Α τὸ πλεῖστον) cum AB: G η̄ τὸ πολὺ δύο | C η̄ δὲ σὴ κόλασις | εἰς ἀτελευτήτους -- πέρας cum A: B οὐδὲ χλια ἦτη δυνήσεται (sic) καταλαμβεῖν (sic) πέρας: C οὐδὲ διὰ χλιῶν ἐτῶν δυνήσηται τελειωθῆναι: D nec per millia annorum potest pervenire ad finem. | δῖεν -- προστιθῶν (codex προστίθων, sic) καὶ -- ἀνάπτων cum A: B δῖεν παῦσαι λειπὼν τῇ ταλαιπωρίᾳ σου προσθῆναι (sic) καὶ τὸ -- ἀνάψαι: C δῖεν παῦσαι λοιπὸν ταῖς ταλαιπωρίαις μὴ (scribe τι?) προσθῆναι καὶ πῦρ σεαυτῷ αἰώνιον ἀνάψαι: D unde desine iam miseras tuas augmentare, et ignem ipse tu tibi aeternum accendere noli.

10. Τηγικαῦτα -- ὁ Αἴγεατης (Α ὁ ἀνδύπατος) τὸν -- προσέταξεν cum AB: CD Τότε θυμωδεῖς (D *indignatus*) ὁ Αἴγεας τῷ σταυρῷ αὐτὸν προσηλωθῆναι ἐκδευσεν. Post haec CD, in quibus Τότε θυμωδεῖς etc. ad sectionem ponam trahuntur, sic pergent: οὗτως δηλώσας τοῖς κεντητηρίοις (sic codex; Woog „vel κεντυρίοις“) ήνα τεδεις τὰς χειράς καὶ τοὺς πόδας ὡς εἰς τριπάσσαλον τανυζῆ, ὅπως μὴ πολὺ ἐμπαρεῖται (codex ἐμπαρεῖς) τάχιστον ἐκλείται (Woog - πῃ), ἀλλὰ μᾶλλον κρεπῆ μακράν κρίσιν. ἐν τῷ οὖν ἀποφέρειν αὐτὸν τοὺς ὑπηρέτας ἐγένετο συνδρομή, καὶ Λεγον Δίκαιος καὶ φίλος θεοῦ τί ἐποίησεν ήνα ἐπενεχθῆ ἐν τῷ σταυρῷ; ὁ δὲ ἄγιος Ἀνδρέας παρεκάλει τὸν λαὸν λέγων ήνα μὴ ἐμποδίσωσιν αὐτῷ. χαίρων γάρ καὶ ἀγαλλιώμενος ἐπορύετο καὶ μὴ πανόμενος τῆς διδασκαλίας. (*mandans hoc quaestionarii ut ligatis pedibus et manibus quasi in eculeo tendaretur, ne clavis affixus citio deficeret sed cruciaretur politus longo cruciali. Cumque eum carnis sceleris ducerent ut crucifigeretur, concursus factus est populorum clamantis Iustus homo et amicus dei quid fecit ut ducaatur ad crucem? Andreas vero rogabat populum ut non impidirent passionem eius. Gaudens enim et exultans ibat et a doctrina non cessans.) Apud Abdiam lib. III. XL. (Fabric. Cod. apocr. I. p. 520 sq.) similiter sic legitur: Sic proconsul septem eum ternionibus flagellorum caesum crucifigi praecipit, mandans nominatum quaestionariis ut ligatis manibus et pedibus et non clavis affixus suspenderetur, quo diutino cruciatu deficeret. | ὁ δὲ ἄπολ. (Α ἀπολείπων δὲ) πάντας (Α add ὁ ἀπόστολος) πρόσεισι -- λαμπρᾶς (Α ον) φωνῆς cum AB: CD (incipiunt h. l. sectionem 10.) Ως δὲ τὴλεν δικον (ad locum ubi) ὁ σταυρὸς ἦν ἐτοιμός, ίδων αὐτὸν μακρόθεν ἀνέκραξε φωνῇ μεγάλῃ*

νῆς Χαίροις ὡ σταυρὲ ὁ ἐν τῷ σώματι τοῦ Χριστοῦ ἐγκαυνισθεὶς καὶ ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ ὡσεὶ μαργαρίταις κοσμηθεὶς· καὶ μὴν πρὶν τῇ εἰς σὲ ἀνελθεῖν τὸν κύριόν μου πολὺν φόβον ἐπήγειρον ἐσχήκεις, ἀρτίως δὲ πόθον οὐράνιον κατέχων ὑπὲρ εὐχῆς ἀνήρτησαι. οἶδα γὰρ ἀπὸ τῶν πιστεύοντων πόσας εἰς αὐτὸν χάριτας ἔχεις, πόσα δόματα προητοιμασμένα. ἀμέριμνος οὖν καὶ χαίρων τῇκα πρὸς σέ, ὅπως καὶ σὺ ἀγαλλιώμενος ὑποδέξῃ με τὸν μαθητὴν τοῦ κρεμασθέντος εἰς σέ· διότι πιστός μοι ἀεὶ ἐγένου, καὶ ἐπεθύμησα περιπλακῆναι σε. ὡ ἀγαθὲ σταυρέ, ὁ εὐπρέπειαν καὶ ὠραιότητα ἐκ τῶν μελῶν τοῦ κυρίου δεξάμενος, ἐπὶ πολὺ ἐπιπόθητε καὶ σπουδαίως ἐπιθυμητὲ καὶ ἐκτενῶς ἐπιζητούμενε, καὶ τῇδη ἐπιποθούσης σε τῆς ψυχῆς μου προητοιμασμένε, λάβε με ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀπόδος με τῷ διδασκάλῳ μου, ἵνα διὰ σοῦ ἀπολάβῃ με ὁ διὰ σοῦ με λυτρωσάμενος.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ μακάριος Ἄνδρεας ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἀτενὲς ὄρῶν εἰς τὸν σταυρὸν ἐξέβουσεν ἐαυτόν, καὶ δεδωκεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ τοῖς δημίοις, τοῖς ἀδελφοῖς παρακελευσάμενος

(voce magna dicens) | ἐν τῷ σώματι: Α εἰς τὸ σώματι (sic) | ὡσεὶ μαργαρίταις (Α - ρίταις) cum AB: C καθάπερ μαργαρίτῶν | C κατακοσμηθεὶς | καὶ μὴν -- ἀνελθεῖν (Β ἀνιέναι) -- - ἐσχήκεις (Λ - κις, Β - κης): C πρὸ τοῦ ἀνελθεῖν ἐν σοὶ τὸν κύρ. μου φόβον ἐπῆγ. εἶχες | Β ἀρτί· ποδ. οὐρ. κατέχων (C ἐπέχ.) cum AC: B διὰ πόδων οὐρ. κατέχων σε | ὑπὲρ εὐχ. ἀνήρτησαι cum A; D pro νοοῦ suscipereis; C ἀντὶ δώρων (Woog ἀντέδωρον) κρέμασαι (Woog - ασθαι); B ὑπὲρ εὐχῆς ἀνήρτημαι εἰς σέ | οἶδα -- προητοιμασμένα cum AB; C ἐγνωσθεὶς (scribe ἐγνώσθης?) παρὰ τῶν πιστῶν δσας ἔχεις ἐν σοὶ χάριτας, πόσα δῶρα ἔτομα; D sciris enim credentibus quanta etc. | τῇκα: C ἔρχομαι | ἀγαλλιώμενος (Β - λλιῶν: Σ πραιτ χαίρων καὶ | C δέῃ, Β ὑποδέξεος | Β τοῦ Χριστοῦ τοῦ κρεμασθ., Σ τοῦ ἐν σοὶ σταυρωθέντος, D εἴτις γὰρ ρεπεδᾶς ἐν τε | πιστός μοι ἀεὶ ἐγένου cum A: B ποδητός σου ἀεὶ ἐγενόμην: C ἀγαπητός σου (omissum ἀεὶ?) ἐγενόμην: D amator tuus semper sui | Β ἐπεδ. τοῦ περιπλακ. σε | ἀγαθὲ: C μακάριε | Β ὠραιότηταν καὶ εὐπρέπειαν, C μεγαλοπρέπειαν καὶ ὠραιότητα, D deco-rein et pulchritudinem | Β ὑποδεξίμενος | ἐπὶ πολὺ -- - ἐπιζητούμενε (Β ζητούμενε) cum AB(D): C πλειστάκεις ἐπιθυμητὲ καὶ ἀγρύπνως ἐκζητούμενε | Β καὶ ποτε τῇδη ἐπιποθούμηντη τῇ ψυχῇ προητοιμασμένε, D et aliquidando iam concupiscentiis animo præparata: C om | ἀτό: C ἐκ | καὶ ἀπόδος με: B om καὶ, C om με | λυτρωσάμενος: ita ABCD; sed AB add χαίροις ὡ σταυρέ· καὶ γὰρ χαίροις ὄντως (Β ὄντος)· εὐ (Β σὲ) οἶδα· τὸ λοιπὸν οὖν ἀναπανόμαι (Β οἶδα καὶ ἀναπανόμενόν σε λεπόν) καὶ (Β ἐκ) πολλοῦ κεκμηκώς (Β τετμηκότα), πεπηγμένος (Β - μένον τε) καὶ ἀναμένον (Β - νοντα) με. Ita prorsus.

Καὶ ταῦτα --- δρῶν (Β ἐνορῶν) -- τοῖς δημίοις (Β add τοῦτο) τ. ἀδελφ.

τούς ἥκειν τοὺς δημίους καὶ ποιεῖν τὰ ἐγκελευσθέντα αὐτοῖς· πόρρω γάρ εἰστήκεισαν. οἵτινες προσελθόντες ἔκοψισαν αὐτὸν ἐν τῷ σταυρῷ καὶ διατείναντες τοῖς σχοινίοις τὸ σῶμα αὐτοῦ μόνον ἀπεδησαν τοὺς πόδας αὐτοῦ, οὐκ ἀπέτεμον δὲ αὐτοῦ τὰς ἀγκύλας, ταύτην τὴν ἐντολὴν ἐσχηκότες παρὰ τοῦ ἀνθυπάτου· ἀνιάσαι γάρ αὐτὸν ἐβούλετο διηρητημένον, καὶ ἐν τῇ νυκτὶ ἔωντα αὐτὸν ὑπὸ κυνῶν χρεμάμενον βρωθῆναι.

¹¹ Παρισταμένου δὲ ὄχλου πολλοῦ τῶν ἀδελφῶν σχεδὸν ὡσεὶ χιλιάδων εἶχοι, καὶ θεασάμενοι τοὺς δημίους ἀποστάντας καὶ μηδὲν πεποιηκότας περὶ τὸν μακάριον ὃν οἱ ἀναχρεμάμενοι πάσχουσιν, προσεδόκουν τι πάλιν ἀκούσεσθαι παρ’ αὐτοῦ· καὶ γάρ χρεμάμενος ἔκεινε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ μειδιῶν. καὶ ὁ Στρατόκλης ἐπύθετο αὐτοῦ Τί μειδιᾶς, δοῦλε τοῦ θεοῦ Ἀνδρέα; ὁ γέλως σου ἡμᾶς πενθεῖν καὶ κλαίειν ποιεῖ, ὅτι σοῦ στερούμεθα· καὶ ὁ μακάριος Ἀνδρέας αὐτῷ ἀπεκρίνατο Οὐ μὴ γελάσω, τέκνον μου Στρατόκλη, τὴν κενὴν ἐνέδραν τοῦ Ἀγεάτου, δί’ ἡς οἴεται ἡμᾶς τιμωρεῖσθαι; ἀλλότριοι αὐτοῦ ἐσμὲν καὶ τῶν ἐπιβουλῶν αὐτοῦ παραχ. (Β παραχ. τ. ἀδ.) τοῦ -- τὰ ἐγκελευσμ. αὐτ. (Β ἐγκελευσμῆσαν)· πόρρω (Β -ωδεν) γάρ --- διατείναντες (Α διέτειναν) τοῖς (Β οι) σχοιν. -- τοὺς πόδ. αὐτ. (Β αὐτ. τ. πόδ.) , οὐκ ἀπέτ. δὲ αὐτ. τ. ἀγκ. (Β μήτε μήν τὰς ἀγκ. αὐτ. ἀποτεμόντες) cum AB: CD Καὶ ταῦτα εἰπών ἀπεδύσατο τὰ ἴματα αὐτοῦ καὶ παρέδωκεν αὐτὰ (D expoliavit se et vestimenta sua tradidit) τοῖς ἐτασταῖς (D carnisicibus)· οἱ δὲ προσελθόντες ἥραν (D levaverunt) αὐτὸν ἐν τῷ σταυρῷ, καὶ τανύσαντες τοῖς σχοινίοις ἄπαν τὸ σῶμα αὐτοῦ, καθάδην αὐτοῖς κελευσθέν, ἐκρέμασαν αὐτόν. | ταύτην τὴν -- ἐβούλετο (Β ἡβούλ.) -- ἐν τῇ νυκτὶ (Β νυκτὸς) ζ. αὐτὸν (Β οι) υ. κ. χρεμάμενον (Β οι) βρωδ. cum AB: CD om

Pro tota sectione 11., quemadmodum ex AB exscripsi, CD haec habent eaque ad sect. 10. trahunt: Προσέδραμεν δὲ ὄχλος ἵκανδς ὡς εἶχοι χιλιάδων (*Adstantes vero erant turbæ ad viginti millia hominum*), ἐν οἷς τὴν καὶ ὁ ἀδελφὸς Αἰγαῖος τοῦνομα Στρατόκλης, καὶ ἔκραξε (qui simul clamabat) μετὰ τοῦ λαοῦ "Ἄδικος κρίσις (iniusio iudicio sanctum virum hoc pati). ὁ δὲ ἄγιος νύσσων τοὺς λογισμοὺς τῶν πιστῶν (*Sanctus vero Andreas confortabat mentes credentium Christo*) ἐνουθέτει (et hortabatur) ὑπομεῖναι τὸν πρόσχαιρον πειρασμόν (*ad tolerantiam temporalem*), μηδὲνδε εἶναι λέγων ἔξιν τὸ πάθος (codex τοῦ πάθους) πρὸς ἀντάρκειαν τῆς αἰώνιοι ἀνταποδόσεως (sic; D docens nihil esse dignum passionis ad eternam remunerationis compensationem). Apud Abdiam l. l. sectio XLI. sic incipit: *Adstante vero turba ingenti, viginti serme millium hominum, inter quos etiam stabat frater Aegealis Stratocles.*

Παρισταμένου: Β παραστάντος | Β τ. ἀδελφ. αὐτοῦ ὡσεὶ εἴκ. χιλιάδων, καὶ πρὸς ὃν τάχα τὸν ἀριθμὸν δινατόδη ἔξαρθμῆσαι | καὶ θεασάμενοι: Β θεασ. δὲ | ὃν: Β δὲ ὃν | τι: Α τε | Β στερικόμεδα (corrige στερισχ.) | Οὐ: Β οι | Αἰγαῖος: Α ἀνθυπάτου | ἡμᾶς: Β ὑμᾶς

τοῦ. οὐκ ἔχει τὸ ἀκούειν· ἐπεὶ εἰ εἶχεν, συνῆκεν ἃν ὅτι τοῦ
Ἰησοῦ ἄνθρωπος ἀτιμώρητός ἐστιν, διὰ τῆς πείρας τοῦτο μαθών.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν κοινὸν λόγον τοῖς πᾶσιν διελέχθη· καὶ
γάρ ἔθνη συνέτρεχον ἀγανακτοῦντα ἐπὶ τῇ ἀδώνῳ κρίσει τοῦ Αἰ-
γαάτου· "Ἄνδρες οἱ παρεστώτες μοι καὶ γυναικες καὶ παιδες καὶ
πρεσβύται, δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι, καὶ ἔσοι μελλετε ἀκούειν, δέο-
μαι ὑμῶν, πάντα τὸν βίον τοῦτον ἀπολίπετε, οἱ ἐνεκεν ἐμοῦ
συνεληλυθότες ἐνταῦθα, καὶ σπεύσατε καταλαβεῖν τὴν ἐμὴν ψυ-
χὴν ἀπαγομένην πρὸς τὰ οὐράνια, καὶ πάντων ἀπαξαπλῶς τῶν
προσκαίρων καταφρονήσατε, ἐπιστηρίζοντες τὰς διανοίας τῶν
πιστευόντων τῷ Χριστῷ. καὶ προετρέπετο πάντας διδάσκων ὅτι
οὐκ ἀξία τὰ παθήματα τῆς προσκαίρου ζωῆς ταύτης πρὸς τὴν
μελλουσαν ἀντάμειψιν τῆς αἰωνίου ζωῆς.

¹² Οἱ δὲ ὄχλοι ἀκούοντες τῶν ὑπὸ αὐτοῦ λεγομένων οὐκ

συνῆκεν: Β ἀκηκόη | τοῦ Ἰησοῦ: Β Ἰησοῦς | ἐστιν: Α ἔσται | διὰ τ. π. τ.
μαθών: Β λειπὼν αὐτῷ γνωρισθῆς (sic)

Β ἀπεκρίνατο κοιν. λόγον, omissis τ. πᾶσ. διελέχθη | ἀγανακτοῦντα: Α ἀκού-
σαι τά | Αἴγαάτου: Α ἀνθυπάτου | Β καὶ δοῦλοι κ. ἀλεύθ. | Β καὶ πάντες
ἔσοι | μελλετε ἀκούειν: Α με κλαίετε· ἀκούειν | πάντα τ. β. τοῦτον: Β τ. β.
ὑμῶν | ἀπολίπετε (Α -λείπεται): Β -λύπεσθαι | ἀπαγομένην: Β ἐπιγωμένην |
καταφρονήσατε: Β περεύγετε | ἐπιστηρίζεται: Β ἐπικρατείνεται | Β οι πάντας |
Β τὰ παραβάντα (corrige παλῆματα) τοῦ καρού ταύτης τῆς ζωῆς

12. Οἱ δὲ ὄχλοι οὐκέτε εκρύπτειν οὐ παύεται εκ ΑΒ. Comparanda cum eis
sunt quae in CD ineunte sectione XI. sic leguntur: Καὶ ἐν τούτοις ἀπέρχεται
πᾶς ὁ λαὸς μετὰ κραυγῆς εἰς τὸν οὐκον τοῦ Αἴγαα καὶ πάντες Ἐλεγον (Interea vadit
— ad domum Aegeae, et omnes pariter clamantes dicebant) Τὸν ἄγιον Ἀνδρέαν,
νηφάλιον (codex νιφάλιου), τὸν ἀνάρτον, τὸν καλὸν διδάσκαλον (D add pium,
modestum, rationabilem), μὴ ἔξεν τοῦτο παλεῖν, ἀλλ' ὄφελει (non hoc debere pati,
sed debere) ἐκ τοῦ σταυροῦ κατενεχθῆναι, διότι δευτέραν ήμέραν ἔχων ἐν αὐτῷ
(in cruce positus) τὴν ἀλήθειαν κρητύτων οὐ παύεται. Αριδ Abdiam l. l. XLl.
confer haec: Sequenti igitur die videntes eius tolerantiam et animi constantiam,
denique spiritus prudentiam et mentis robur, venerunt turbae ad Aegeatē, ac se-
dente eo pro tribunali vociferantes dixerunt Quae ista tua est tam crudelis sententia,
Proconsul, ut hominem probum, qui nihil mali commisit, crucis supplicio velis con-
demnari? Perturbata est tota civitas, et simul cum eo omnes perimus. Quaesumus
te ne Caesaris iam celebrem perdas civitatem. Concede nobis hominem iustum, redde
nobis hominem sanctum, ne interficias hominem Deo charum, ne perdas hominem
mansuetum et pium. Biduo enim suspensus vivit, quae res miraculo non caret, et
quod plus est loquitur adhuc et nos sermonibus reficit. Quare reddas nobis hunc
vīrum, ut vivamus; solve pudicum, et omnes patriae (Patrae? patria?) erunt
in pace.

ἀκούοντες: Β - σαντες | λεγομένων: Β εἰρημένων | τοσαῦτα οὐκέτε διά-

ἀφίσταντο τοῦ τόπου, καὶ ὁ μακάριος Ἀνδρέας μᾶλλον προσετίθει τοῦ λέγειν πρὸς αὐτοὺς πλείστα ὡν εἰρήκει. τοσαῦτα δὲ τὴν τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεγόμενα ὥστε τριῶν νυχτημέρων ἀναλωθῆναι διάστημα, καὶ οὐδεὶς καμών ἔχωρίζετο αὐτοῦ. ὡς δὲ καὶ τῇ τετάρτῃ ἡμέρᾳ τὸ γενναῖον αὐτοῦ ἐθεάσαντο, καὶ τὸ ἀκαμπές τῆς διανοίας καὶ τὸ πολὺ τῶν λόγων καὶ τὸ χρηστὸν τῆς προτροπῆς καὶ τὸ εὐσταθὲς τῆς ψυχῆς καὶ τὸ σῶφρον τοῦ πνεύματος καὶ τὸ ἐδραῖον τοῦ νοῦ καὶ τὸ εἰλαρινές τοῦ λόγου, ἀγανακτήσαντες κατὰ τοῦ Αἴγεατού ὄμοινυμαδὸν ἅπαντες ἐσπευδον ἐπὶ τὸ βῆμα, καὶ καθεξομένου τῷ Αἴγεατον κατεβόουν λέγοντες Τίς η̄ κρίσις σου, ἀνθύπατε; κακῶς ἔκρινας, ἀνόσια τὰ δικαστήριά σου. τί ἡδύσησεν ὁ ἀνήρ; τί κακὸν ἐποίησεν; ή̄ πόλις τεθορύβηται· πάντας ἡμᾶς λυπεῖς· μὴ προδῷς τὴν Καισαρος πόλιν. χάρισαι Ἀχαίοις ἄνδρα δύκαιον, χάρισαι ἡμῖν ἄνδρα θεοσεβῆ, μὴ ἀποχείνῃς ἄνδρα ἔνθεον. τέσσαρας ἡμέρας κρεμάμενος ζῆ· μηδὲν φάγων πάντας ἡμᾶς ἔχόρτασεν. κάθελε τὸν ἄνδρα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, καὶ πάντες φιλοσοφήσωμεν· λῦσον τὸν ἄνδρα, καὶ πᾶσα η̄ Ἀχαΐα ἐλεηθήσεται· οὐ δέον ἐστὶν αὐτὸν τοῦτο παθεῖν, διτὶ κρεμάμενος τὴν ἀλήθειαν κηρύγτειν οὐ παύεται.

¹³ Ὡς δὲ παρήκουσεν ὁ ἀνθύπατος, τὰ μὲν πρῶτα τῇ χειρὶ

στημα: B (corrupte) καὶ τοσαῦτα τὴν ᾧ̄ ἐστιν τεμίρασθαι τοὺς ἀκούοντας τριῶν νυχτῶν αὐτοῖς ὄμιλῶν | B οὐδεὶς κάμνων ὅλος | ψυχῆς: B εὐχῆς | B οἱ καὶ τὸ εἰλ. τ. λόγου | B ἀγανακτ. πρὸς τὸν Αἴγεατην σὺν ἐνὶ πάντες | ἐσπευδον -- κατεβόουν (sic A; B -όνω) λέγοντες εἰς B: Α μετὰ σπουδῆς τὸ βῆμα κατέλαβον, ἔκειστο αὐτοῦ καθεξομένου, καὶ κατεβ. αὐτῷ λέγοντες | B καὶ κακῶς ἔδικασας, ἀδίκως ἔκρινας, ἀνοστώτατον τὸ δικαστήριόν σου | B τί κακ. ἐπραξεν | B Ἀχαιεῦσθον | ἔνθεον: B add μη̄ ἀνέλεῖς ἄνδρα εὐσεβῆ | B τέσσαρον ἡμέρας | B οἱ ἀπὸ τοῦ σταυροῦ οὐδεις ἄνδρα | πᾶσα η̄: Α οἱ η̄ | B αὐτῷ τοῦτο παθεῖν | B κρεμάμμενος. Ita plorumque habet.

13. Ὡς δὲ usque ultima δται οὐ δύνασαι εἰς ΑΒ.

In CD cum prioribus 'Ως δὲ -- παραγίνονται confer quae illa: κηρύγτων οὐ παύεται, excipiunt. Sunt autem haec: Τότε Αἰγέας φοβηθεὶς τὸν λαὸν ὑπέσχετο κατενεγκεῖν αὐτὸν τοῦ σταυροῦ (codex τῷ σταυρῷ), ἔμα δὲ τοῦ ἄρξασθαι αὐτὸν πορεύεσθαι (sic; vitiose). Tunc Aegeas pavescens populum ei promittens se eum deponere sīmul coepit ire. Apud Abdiam l. l. ineunte sectione XLII. confer haec: His commotus proconsul, cum ei minas ac tumultum populi metueret, surgens de tribunali Andream solvere cogitabat: profectusque ad locum crucis, laeto populo quod famulus dei liberaretur et frequenti comitante, tristis et facia poenitens Andreae suspeso appropinquabat.

'Ως δὲ -- τὰ μὲν πρῶτα (Α τ. μ. πρ. post 'Ως δὲ πον) -- τῷ ὅχλῳ (Α

τῷ ὄχλῳ διανεύων τοῦ ἀναχωρεῖν αὐτούς, ἐτόλμων τι εἰς αὐτὸν, ὅντες τὸν ἀριθμὸν ὡς δισμύριοι. οὓς θεασάμενος ὁ ἀνθύπατος τρόπῳ τινὶ ἐμμανεῖς γεγενημένους, δεδοικὼς μή τι δεινὸν πάθοι, ἀναστὰς ἀπὸ τοῦ βήματος συναπίει σὺν αὐτοῖς, ὑποσχόμενος ἀπολύειν τὸν μακάριον Ἀνδρέαν. ἔφθασαν οὖν τινὲς τῷ ἀποστόλῳ δηλοῦντες, καὶ τὴν αἵτίαν δὶ’ ἦν ἐπὶ τὸν τόπον παραγύνονται.

Παντὸς οὖν τοῦ ὄχλου ἀγαλλιωμένου ὅτι ἥμελλεν ὁ μακάριος Ἀνδρέας ἀπολύεσθαι, παραγεναμένου τοῦ ἀνθυπάτου καὶ πάντων τῶν ἀδελφῶν χαιρόντων ἀμα τῇ Μαξιμιλλῃ, ὁ μακάριος Ἀνδρέας ταῦτα ἀκούσας εἶπεν τοῖς παρεστῶσιν ἀδελφοῖς "Α δεῖ με πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν, ἀναλύοντός μου πρὸς κύριον, ταῦτα καὶ ἔρω. Τίνος χάριν πάλιν ἥκες πρὸς ἡμᾶς, Αἴγεάτα; τίνος ἔνεκεν ἀλλότριος ἥμῶν προσέρχει ἥμῶν; τί τολμῆσαι πάλιν θέλων, τί τεχνάσασθαι; εἴπε. λύσαι ἥμας ἥλθες ὡς μετεγνωκώς; οὐδ' ἂν σοι συνθήσομαι, ὡς ἀληθῶς σου μετεγνωκότος. οὐδ' ἂν σοι πιστεύσω, ἵδιόν μου σαυτὸν λέγοντά σε. λύεις δὲ ἀνθύπατε τὸν δεθέντα; οὐδαμῶς· ἔχω γάρ φῶν συνέσομαι εἰς τὸ διηγεῖν, ἔχω φῶν συμπολιτεύσομαι εἰς ἀναριθμήτους αἰώνας. πρὸς ἔκεινον ἀπειψι, πρὸς ἔκεινον ἐπείγομαι, τὸν καὶ σέ μοι γνωρίσαντα τὸν εἰρηκότα μοι Μή σε ἐκφοβείτω ὁ δεινὸς ἔκεινος· μή σε κρατεῖν νομιζέτω ἔμὸν ὅντα· ἔχθρός σου γάρ ἐστιν. τοιγαρούν ἐπιγνούς σε διὰ τοῦ ἐπιτρέψαντός μοι ἀπαλλάσσομαι σου. εἰ δὲ καὶ βούλει

οι τ. δ.) διαν. τ. ἀναχ. αὐτ. (Α διαν. ἀνεχώρησεν τὸν ὄχλον· et add θυμοῦ γάρ πλησιέντες) — εἰς αὐτὸν (Β add πρᾶξαι) — ὡς (Β ὡσει) — γεγενημένους (Δ γενομένους) — δεινὸν πάθοι (Β δεινότερον πάθη), ἀν. ἀπὸ (Α οι) τ. β. συναπὸν αὐτ. (Α σ. αὐτ. ἐπορεύετο), μόσχοι. (Α add καθελεῖν ἥγουν) ἀπολ. (Α add αὐτοῖς) τὸν — οὖν τινὲς τῷ (Α οὖν τοῦτο αὐτῷ τῷ) — δὶ’ ἦν (Α add ὁ ἀντύπατος) — παραγύνονται (Α γίνεται).

Παντὸς οὐν — παραγεναμένου (Β - νομένου) — ἀδελφοῖς "Α δεῖ — ἔρω (Β corrupte "Εδει με πρ. α. εἰπόντα ἀναλύσαι ὡς δεῖ ταῦτα ἔρω) — πάλιν (Β οι) ἥκες πρ. τὴμ. τὴκ.) — ἀλλότρ. (Β ὁ ἀλλότρ.) — τεχνάσασθ. (Β add τί μεταπέμψασθαι) — λύσαι τὴμ. τὴκ. ὡς (Β λύσας τὴμ. προστίεις) μ. οὐδ' ἂν ισque μετεγνωκότος (Β corrupte εὐ γάρ ἀληθῶς Αἴγεάτα ἐπὶ σύ συνθήσομαι μεταγνῶς) οὐδ' ἂν ισque λέγοντά σε ((pro his Β οὐ γάρ ίδιόν μοι λέγης σαυτόν, πεπίστευκά σοι)· λύεις — δεθέντα (Β add λύεις τὸν πεφευγότα, λύεις τὸν ἐλευθερωθέντα;) οὐδαμῶς (Β οι)· ἔχω ισque διηγεῖν (Β νόμον ἔχω φῶν συνήσομαι εἰς ἀει), ἔχω φῶν συμπολιτεύσομαι (Β - σωμαῖ) — — — ἔχθρ. σ. γάρ (Β οι) — — — ιστιγνούς (Β ἐπέγνων) — — — ἐπιτρέψαντός μοι (sic de conjectura scripsi). Β ἐπιστρέ-

πιστεῦσαι τῷ Χριστῷ, ἀνεῳχθήσεται σοι, καθὼς ὑπεσχόμην σοι,
όδὸς συγχωρήσεως· εἰ δὲ πρὸς τὸ λῦσαι με μόνον ἐλήλυθας, ἐγὼ
τοῦ λοιποῦ ἐκ τοῦ σταυροῦ τούτου ζῶν ἐν τῷ σώματι κατενέχθη-
ναι οὐ δυνήσομαι. ἐγὼ γάρ καὶ οἱ συγγενεῖς μου ἐπὶ τὰ τῆμέτερα
ἐπειγόμεθα, ἔῶντες σὲ εἰναι ὅπερ εἰ καὶ ὃ μὴ ἐπίστασαι αὐτὸς
περὶ σεαυτοῦ. Τῇδη γάρ τὸν βασιλέα μου ἔρω, Τῇδη προσκυνῶ,
Τῇδη ἐνώπιον αὐτοῦ παρίσταμαι, ἐνθα εἰσὶν αἱ τῶν ἀγγέλων ὁμό-
νοιαι, ἐνθα αὐτὸς ὁ μόνος αὐτοκράτωρ βασιλεύει, ἐνθα τὸ φῶς
ἄνευ νυκτὸς ὑπάρχει, ἐνθα τὰ ἄνθη οὐδέποτε μαραίνονται, ἐνθα
ὁδύνη οὐδέποτε γινώσκεται οὐδὲ ἡκούσθη ὄνομα λύπης, ἐνθα εὐ-
φροσύνη καὶ ἀγαλλίασις τελος οὐκ ἔχουσα. ὡς σταυρὲ μακάρις,
χωρὶς τοῦ σοῦ πόθου εἰς ἐκείνην τὴν χώραν οὐδεὶς εἰσπορεύεται
ἀλλὰ περὶ τῶν σῶν, Αἴγεάτα, ταλαιπωριῶν ὁδυνῶματι, διότι
ἔτοιμός σε ἐκδέχεται αἰωνία ἀπώλεια. δράμε οὖν ὑπὲρ σεαυτοῦ,
ἐλεεινέ, ἐν ὅσῳ ἔτι δύνασαι, μή πως τότε θελήσῃς ὅταν οὐ
δύνασαι.

¹⁴ Ὡς οὖν ἐκεῖνος ἐτόλμα τῷ τοῦ σταυροῦ ξύλῳ προσεγγίσαι
ώστε λῦσαι τὸν μακάριον Ἀνδρέαν, πάστης τῆς πόλεως Θορυβού-

ψαντός με, Λ. ἐπιγράψαντός μοι) -- πιστεῦσαι (B - εύειν) -- πρὸς τὸ λ. με μ.
ἐλήλυθας (B ἐλήλυθ). πρὸς τοῦτο μόνον τοῦ λῦσαι με) &. τοῦ λοιποῦ ἐκ τ. στ. τ.
ζῶν (B τὸ λοιπὸν ζῶντας ζῶν) -- κατενέχω. (B κατενέλθω) οὐ δυνήσομαι (B
-σωματι) -- τῆμέτερα (B ήμῶν) -- ὅπερ εἰ (B δὴ τοι) -- αὐτὸς (Λ ομ) -- -- ὁ
μόνος αὐτοκρ. (B μόν. ὁ αὐτ.) -- ὑπάρχει (B ἔστιν) -- -- εἰσπορεύεται (B πρόσ-
εισιν οὐδὲ εἰσελεύσεται) -- αἰωνία (B -νιος) -- οὖν (B ομ) -- -- ἔτι (Λ εἰ τι)
-- τότε οὐ δύν. (B τηνικαῦτα ἄρξεις ἔνελειν ἐν τὸ τότε μὴ δύνασθαι σε)

Cum posterioribus in CD confer (praecedit παρεύεσθαι, εἰσεις ἦτορ): Σεασά-
μενος αὐτὸν ὁ ἄγιος (D add Andreas) εἶπεν Τί (Quid tu) πρὸς ήμᾶς Αἴγεα τὴλ-
λεῖς; εἰ μεταμεληθεὶς πιστεῦσαι (Si vis credere) τῷ Χριστῷ, καθὼς ὑπεσχονύμην
(codex ὑπέσχου μοι) ἀνεῳχθήσεται σοι η τῆς συγχωρήσεως θύρα (via indulgen-
tiae). εἰ δὲ ἐπὶ τούτῳ μόνον (codex μένω) ηλθεις τοῦ λῦσαι με, ἐγὼ ἐκ τοῦ
σταυροῦ τούτου (ego penitus hinc de ista cruce) ζῶν ἐν τούτῳ τῷ σώματι κατενε-
χθῆναι οὐ θέλω (non potero). τὸν γάρ (iam epim) βασιλέα μου θεωρῶ καὶ προσ-
κυνῶ, καὶ λοιπὸν ἐνώπιον αὐτοῦ παρίσταμαι. ἀλλ' ἐκ τῶν σῶν ταλαιπωριῶν πε-
πόνημαι, ὅτι ητοίμασται σοι (quia paratus te expectat) η αἰωνία ἀπώλεια. δράμε
οὖν ὑπὲρ σεαυτοῦ, ταλαιπωρε, ἕως ἐν δύνῃ, ἵνα μὴ τότε ἄρξει θελήσῃς (inci-
plas velle) ὅτε οὐ δυνήσῃ (poteris). Pauciora ex Abdia l. l. huc quadrant. Per-
git is post appropinquabat sic: Ad quem ille Quid ad nos, inquit, Aegeas venisti?
numquid solvere me cupis et poenitentia duci cedere (corrigere credere) desideras?
non mihi, crede, persuadebitis ut ex ista cruce recedam.

14. Tota sectio 14. ex AB sumta est.

Ως οὖν (B Καὶ οἵ) -- Ἀνδρέαν (B ομ) -- μετὰ μεγάλης (de coniectura

σης αὐτόν, ὁ ἄγιος Ἀνδρέας μετὰ μεγάλης φωνῆς εἶπεν Τὸν ἐπὶ τοῦ σοῦ ξύλου δεθέντα Ἀνδρέαν μὴ ἐπιτρέψῃς λυθῆναι, δέσποτα· τὸν ἐπὶ τοῦ σοῦ μυστηρίου ὄντα, μὴ δῆς με ἀναιδεῖ διαβόλῳ· Ἰησοῦ Χριστέ, τὸν ἐπὶ τῆς σῆς χάριτος κρεμασθέντα, ὁ ἀντιδικός σου μὴ λυέτω με· πάτερ, τὸν ἐγνωκότα σου τὸ μέγεθος ὁ μικρὸς οὗτος μηκέτι ταπεινούτω. βάλλοντες οὖν τὰς χεῖρας οἱ δόκιμοι οὐκ ἡδύναντο τὸ παράπαν προσψαῦσαι αὐτοῦ. ἄλλοι οὖν καὶ ἄλλοι ἐπετήδευον τοῦ λύσαι αὐτόν, καὶ οὐδεὶς ὅλως ἡδύνατο προσεγγίσαι αὐτῷ· ἐνάρκουν γάρ οἱ βραχίones αὐτῶν.

Τότε ὁ μακάριος Ἀνδρέας ἐνορκωσάμενος τὸν λαὸν εἶπεν Δυσωπῶ νύμᾶς, ἀδελφοί, ἵνα πρῶτον πρὸς τὸν κύριόν μου μίαν εὐχὴν ποιήσω· εἰδὲ οὖτως με λῦσαι ἐπιτηδεύσατε. πᾶς οὖν ὁ λαὸς διὰ τὸν ὄρκον ἡσύχασεν. τότε ὁ μακάριος Ἀνδρέας σὺν μεγίστῃ κραυγῇ εἶπεν Μή παραχωρήσῃς κύριε τὸν σὸν θεράποντα ἐκ ταύτης τῆς ὥρας ἀπὸ σοῦ χωρισθῆναι· καὶ πρὸς γάρ ἐστιν ἵνα ~~κατερχάσῃς~~ ἀποδοθῇ τῇ γῇ τὸ σῶμά μου, κἀμε πρὸς σὲ ἐλθεῖν προστάξεις. ἵνα ὁ ζωὴν αἰώνιον διδούς, σὺ δὲ διδάσκαλός μου ὃν ἡγάπησα, ὃν ἐν τούτῳ τῷ σταυρῷ καθιμολογῶ, ὃν οἶδα, ὃν ἔχω, δέξαι με δέσποτα, καὶ καθὼς ἐγὼ ὁμολογῶν ὑπήκουσά σοι, οὗτως ἄρτι ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ ἐπάκουσόν μου, καὶ πρὸν τῇ τὸ σῶμά μου ἀπὸ τοῦ σταυροῦ addidi; om AB -- τοῦ σοῦ (τ. σ. Β om) ξύλου -- ἐπιτρέψῃς (Β - ψεις) λυθῆναι (Β add πάλιν), δέσπ. τὸν ἐπὶ -- ὄντα (Β om τὸν ἐπὶ ιασπιε ὄντα) -- δὲ ἀντιδ. σου (Α μου) -- βάλλοντες (*utereque codex* βάλλοντες) -- προσψαῦσαι (Β καθάψωσαι) -- ἄλλ. οὖν καὶ ἄλλοι μὲν καὶ ἄλλοι) ἐπετήδευον (Α ἐπιτηδεύοντες) -- καὶ (Β om) οὐδ. ὅλως (Β om) ἡδ. προσεγγ. (Β προσψαῦσαι) αὐτῷ (Β αὐτοῦ)· ἐνάρκουν (Β ἐνάρκιων) γ. οἱ βρ. αὐτῶν. *Ad haec spectant quae in CD sic leguntur (post δυνήσῃ, poteris):* Βάλλοντες δὲ τὰς χεῖρας ἐν τῷ σταυρῷ οἱ μόνηρέται οὐκ ἡδύναντο φάσαι αὐτόν. *Millentes autem manus ad cricem carnifices non poterant penitus conligere eum. Et subinde alii et alii ingerentes se ut solverent eum, et nullus poterat perlingere ad eum. Stupebant enim brachia eorum, quicunque se extendisset ad solvendum eum.*

Τότε -- Ἀνδρέας (Α add ὁ ἀπόστολος) ἐνορκώσα. (Β ὄρκισας) -- ἵνα πρῶτον ιασπει ἐπιτηδεύσατε (*haec ex B sunt.* Α sic: παραχωρήσαι μοι μικρὸν πρότερον μίαν εὐχὴν προσενέγκαι τῷ κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ, καὶ εἰς² οὖτως ἐπιτηδεύσατο τοῦ λύσαι με). πᾶς οὖν ιασπει ἡσύχασεν (*pro his B sic: αὐτοῦ μὲν αὐτοὺς* ἐνορκύσαντος (*ια*) ἡρέμησεν ὁ λαός). τότε -- σὺν (Α σὺν) -- ἵνα παραδοθῇ (Β παραδίσω) -- προστάξεις (Β πρόσταξον) -- αἰών. διδ. (Β διδ. αἰών.) -- μου ὃν ἡγάπησα (Β ὃν ἐνθεασάμην, ὃς ἡκολούθησα, ὃν ἐπέγνων), ὃν ἐν τ. τ. στ. καθιμολογῶ (Β καθιμαλόδγησα, ὃν ἡγάπησα) -- ἔχω (Β add ὃν φιλῶ, σου εἰμι), δέξαι με δέσποτα (Β om), καὶ. ἐγὼ ὁμ. ὑπ. σοι (Β καὶ. σοι ἐν λόγῳ ἐπηκόουσα), οὗτως -- ἀπὸ (Α ἀ) τ. στ. καταβῇ (Α κατενεγνῆ) -- πρὸς σέ

καταβῆ προσλαβοῦ με πρὸς σέ, ὅπως διὰ τῆς ἐμῆς ἔξόδου ἡ τῶν πολλῶν μου συγγενῶν σύνοδος πρὸς σὲ γένηται, ἀναπαυομένων ἐν τῇ σῇ μεγαλείστητι.

‘Ως οὖν ταῦτα εἶρηκεν, ὁρώντων πάντων ἐγένετο χαίρων καὶ ἀγαλλιώμενος· λαμπτηδὼν γάρ σφοδροτάτη ὡς ἀστραπὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔξελθοῦσα κατηύγασεν αὐτὸν, καὶ οὕτως αὐτὸν περιεκύλωσεν ὥστε τὸ παράπαν ἐκ τῆς τοιαύτης λαμπρότητος μὴ δύνασθαι ὀφθαλμούς ἀνθρωπίνους βλέψαι αὐτόν. διέμεινεν οὖν ἡ αἰγλη ὡς ἡμιωρίου διάστημα. ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος καὶ τὸν κύριον ἐπὶ πλεῖστον δοξάσαντος, ὑποχωροῦντος τοῦ φωτὸς παρέδωκεν τὸ πνεῦμα, καὶ σὺν αὐτῇ τῇ λαμπτηδῷνι ὤφετο πρὸς κύριον ἐπὶ τῇ εὐχαριστίᾳ αὐτοῦ.

(B om. πρ. σ.), -- ἔξόδου (B add τῆς ἐπὶ σὲ) -- μου (A om) -- γένηται (B ἐπιστρέψει), ἀντ. (B add αὐτῶν) ἐν τ. σ. μεγαλείστητι.

Ad haec cf. D qui post solvendum eum sic pergit: *Tunc voce magna sanctus Andreas dixit Ne permittas, domine Iesu Christe, me famulum tuum qui propter nomen tuum pendeo in cruce solvi; nec permittas eum qui iam per crucem tuam cognovit magnitudinem tuam ab Aegea homine corruptibili humiliari: sed suscipe me tu, magister meus Christe, quem dilexi, quem cognovi, quem confiteor, quem cernere desidero, in quo sum quod sum. Suscipe, domine Iesu Christe, spiritum meum in pace: quia iam tempus est ut veniam, desiderans te videre. Suscipe me, domine Iesu Christe, magister bone, et iube me de ista cruce non deponi, nisi prius spiritum meum suscepis. In C vero nihil eiusmodi legitur. Apud Abdiam l. l. XLII. (post recedam) haec hue pertinent: El cum populus ut solveret hominem tuberet, Sanctus Andreas exclamavit voce magna et dixit Ne permittas famulum tuum, domine Iesu Christe, qui propter nomen tuum pendet in ligno solvi; neque permittas queso, deus misericors, secretis tuis inherarentem (cf. supra) humanis amplius conversationibus tradi. Sed suscipe tu magister me, quem dilexi, quem cognovi, quem retineo, quem videre desidero, in quo sum quod sum. Suscipe exitum meum, Iesu bone et misericors.*

‘Ως οὖν τ. εἶρηκεν (- κει B) -- ὡς ἀστραπῇ (B om ὡς ἀστρ.) -- ἔξελθοῦσα (Α ἔλθοῦσα) -- καὶ οὕτως α. περιεκ. (B om κ. οὖτ. α. πε.) -- διέμεινεν οὖν (B ὡς δὲ διέμεινεν) ἡ -- ταῦτα δὲ usque δοξάσαντος (B om τα. δὲ usque δοξ.) ὑποχωροῦντος (B - ριζομένου) τ. φωτὸς (A add ἐκείνου) παρέδωκεν (B praei δοξάσας ἐπὶ πλείῳ τὸν κύριον) τὸ -- -- ἐπὶ (B σύν) τῇ εὐχ. αὐτοῦ.

Cum istius tantum non conveniunt quae D post suscepis habet: *El cum haec dixisset, videntibus cunctis splendor nimius, sicut fulgor de coelo veniens, ita circumdedit eum ut penitus prae ipso splendore oculi eum humani non possent adspicere. Cumque permanisset splendor fere dimidiae horae spacio, abscedente lumine emisit spiritum, simul cum ipso lumine pergens ad dominum, cui est honor et gloria in secula seculorum, Amen. C vero brevissime sic pergit: ἔξιστο δὲ τῷ φωτὶ πορευόμενος πρὸς τὸν κύριον τὴν Ἱησοῦν Χριστόν, φὴ δόξα εἰς τοὺς αἰώνας, ἀμήν. Item Abdias l. l. El haec dicens, diutissime dominum clarificans et gaudens, nobis flentibus, reddidit spiritum.*

¹⁵ Μετὰ δὲ τὴν ἔξοδον τοῦ μακαριωτάτου Ἀνδρέου τοῦ ἀπόστολου ἡ Μαξιμίλλα, δυνατωτάτη οὖσα τῶν ἐπισήμων θηλεῶν καὶ ἐν τοῖς ἐληλυθόσιν διάγουσα, παραυτίκα ὡς ἔμαθεν τὸν ἀπόστολον πρὸς κύριον πορευθέντα, παραγεναμένη προσέκειτο τῷ σταυρῷ ἄμα τῷ Στρατόκλει, μηδὲν ὅλως τῶν παρεστώτων φροντίσασα, καὶ μετ' εὐλαβείας καθεῖλεν τὸ σῶμα τοῦ μακαριωτάτου ἀπόστολου ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. ὁψίας δὲ γενομένης τὴν ἀναγκαίαν αὐτῷ ἐπικυμειαν προσάγουσα ἐκῆδευσεν μετὰ ἀρωμάτων πολυτίμων, καὶ ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτῇς κατέθετο μνήματι. ἦν γάρ κεχωρισμένη τοῦ Αἰγαίτου διὰ τὴν θηριώδη αὐτοῦ γνώμην καὶ ἀνομον πολιτείαν, ἐλομένη δὲ βίον σεμνὸν καὶ ἡσύχιον καὶ τῇ τοῦ Χριστοῦ ἀγάπῃ κεκολλημένη, μακαρίως ἄμα τοῖς ἀδελφοῖς διῆγεν.

Ἡν πολλὰ λιπαρήσας ὁ Αἰγαίτης καὶ ὑποσχόμενος τῶν πραγμάτων αὐτοῦ δεσπόζειν αὐτήν· μὴ δυνηθεὶς δὲ αὐτὴν πεῖσαι μεγάλως ὀργίσθη, καὶ κατὰ παντὸς τοῦ δήμου διετίθετο διαμαρτυρίαν ποιῆσαι δημοσίαν καὶ πρὸς Καίσαρα κατηγορίαν κατά τε τῆς Μαξιμίλλης καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ πέμψαι. ἐν δὲ τῷ ταῦτα διατάσσεσθαι αὐτὸν κατενώπιον τῆς τάξεως αὐτοῦ, νυκτὸς ἀ-

15. Haec quoque sectio petita est tota ex codicibus AB. Plura consimilia habet D latinus; item aliqua Abdiae historia; paucissima codex C.

Μετὰ -- Μαξιμίλλα (Α - μίλη) -- καὶ ἐν (Β om) τοῖς -- ἀπόστολον (Β add τοῦ Χριστοῦ) -- παραγεναμ. (Β om) προσέκειτο (Β πρόσεισι) -- ἄμα (Β add σὺν) τῷ -- παρεστώτ. (Β add αὐτῇ) φροντ. καὶ μετ' (Β μετὰ πάσης) εὐλ. -- ἀπὸ τ. σταυρ. (Β om α. τ. στ.) δψίας δὲ (Β καὶ δψ.) γενομ. (Β γεναμ.) -- προσάγουσα (Β προσάγαγουσα) ἐκήδ. μ. ἀρ. πολ. (Β ἐκήδ. ἀρώμασιν πολυτίμωις), -- τῷ Ιδιῳ ωρε μνήματι (Β τῷ τόπῳ ἐν ᾧ αὐτὸι κατεστήσαντο θάπτεσθαι, ἐκεῖ αὐτὸν κατέθεντο). ἦν γάρ -- γνώμην (Β ψυχὴν) καὶ ἀνομον (Β ἀνόσιον) -- ἡσύχιον (Β ἡρεμον) κ. τῇ (Β τῇ) -- ἀγάπῃ (Β - πην) κεκολλ. (Β κεχωρηγμένη) -- διῆγεν.

Istorum loco D sic habet: Quaedam vero foemina, nomine Maximilla, senatrix, in specu posila, diligens pudicitiam et sanctitatem, statim ut cognovit apostolum perrexisse ad dominum, accessil ad crucem, et suorum solatio cum omni reverentia deposuit corpus, et condivil aromatibus, et in loco quo se constituerat sepeliendam, illuc eum sepelivit. Item Abdias l. l. Cuius corpus Maximilla proconsulis uxor accipiens conditum aromatibus celebri in loco sepelivit, et ex illo tempore pudicitiam et castitatem servans, in fide quoque accepit constans permansit.

Ἡν πολλὰ λιπαρήσας -- μηδὲν δὲ (Β καὶ μηδὲν) αὐτ. πεῖσ. (Β om α. π.) ὀργίσθη (sic uterque) καὶ (Α om) -- δήμου διετ. διαι. ποιῆσ. δημοσ. (Α δήμου κατηγορίαν δημοσ.) καὶ πρ. Καίσ. κατηγ. (Α om κ. πρ. Κ. κατ.) κατά τε τ. Μαξιμίλλης (Α - μίλης) -- λαοῦ (Α add πρὸς Καίσαρα) πέμψαι (Α ἀπόστειλα: ἐπηγγειλατο) -- νυκτὸς (Β add τε) ἀωρίᾳ -- διαλαζών (Β λαζών) -- ὑπὸ (Β

ρέα ἀναστάς καὶ διαλαθών πάντας τοὺς αὐτοῦ, ὑπὸ τοῦ διαβόλου ἐνοχληθεὶς ἀπὸ ὕψους μεγάλου κατηγέλθη, καὶ ἐν μέσῃ τῆς ἀγορᾶς τῆς πόλεως κυλόμενος ἔξεπνευσεν.

Ἄνηγγελθη δὲ τοῦτο τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Στρατόκλει, καὶ ἀπέστειλεν τοὺς παιδας αὐτοῦ εἰρηκῶς αὐτοῖς ὅπως μεταξὺ τῶν βιοθανάτων αὐτὸν θάψωσιν. αὐτὸς δὲ ἐκ τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ οὐδὲν ἔζητησεν, λέγων Μή μοι παραχωρησάτω ὁ κύριός μου Ἰησοῦς Χριστός, ω̄τιν πεπίστευκα, ἵνα ἔγὼ ἐκ τῶν ἀγαθῶν τοῦ ἀδελφοῦ μου τί ποτε ἀψομαι, ἵνα μὴ μολύνη με τὸ κατάκριμα αὐτοῦ, δόσις τὸν ἀπόστολον τοῦ κυρίου ἐτόλμησεν ἀνελεῖν.

Ταῦτα ἐπράχθη ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Ἀχαΐας εἰς Πάτρας τὴν πόλιν πρὸ μᾶς καλανδῶν Δεκεμβρίων· ὅπου εὐεργεσίαι παρέχονται μέχρι τῆς στήμερον εἰς δόξαν καὶ ἐπαινον τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃ ή δόξα εἰς τοὺς αἰώνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

καὶ ὑπὸ) -- κατηγέλη καὶ (Β κατεαγέλε) ἐν -- κυλόμενος (Α - ὥμενος) ἔξεπνευσεν. D sic: Aegeas vero iuratus contra populum disponebat contestationem puniticam facere et ad Caesarem accusationem contra Maximilliam et populum destinare. Sed dum ordinat, in conspectu officii sui a diabolo arreptus est et in medio foro civitatis volvulus expiravit. Item Abdias l. l. Aegeas vero maritus illitus, arreptus ea nocte a daemone, de loco alto se praecipitavit et mortuus est. Item C (praegressis illis εἰς τοὺς αἰώνας, ἀμήν): 'Ο οὐν Αλγέας ληφθεὶς ὑπὸ δαίμονος ἐνώπιον πάντων φρεγεὶς ἔξεπνευσεν. ὃ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ Στρατόκλεις (corrige - κλῆς) κρατῶν τὸ σώμα τοῦ ἀγίου Ἀνδρέου διελαζεν.

Ἄνηγγελη -- εἰρηκῶς (Β λέγων) αὐτοῖς (Β οι) -- βιοθανάτων (uterque biωθαν). -- ἀψομαι (Β καθάψωμαι), ἵνα μὴ (Β μὴ πως) μολύνη με (Α μολύνομαι) -- ἐτόλμησεν (Β add ὑπὲρ φιλαργυρίας) ἀνελεῖν. Cum istis consentit D hunc in modum: Nunciatum est fratri eius, cui nomen erat Stratocles, et misit servos suos dixitque eis ut inter Biochanatos sepelirent eum. Ipse autem de facultatibus eius nihil quaequivit, dicens Non mihi permittat dominus meus Iesus Christus, cui credidi, ut ego de donis fratris mei aliquid contingam, ne pollual me crimen eius, quia apostolum domini auras suas fuli pro amore pecuniae occidere. Cf. Abdias l. l. qui sic habet: Stratocles porro frater eius cum haec audivisset, de bonis proconsulis nihil contingere voluit, dicens Quae tua sunt, tecum pereant. Mihi sufficit dominus Iesus, quem cognovi per famulum eius Andream.

Ταῦτα (Β add δὲ) ἐπράχθη (- Ήσαν Β) ἐν τῇ ισραί Πάτρας (Β ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς πόλεως Πάτρας) -- Δεκεμβρίων (Α - βρέω), ὅπου ισραί παρέχονται (Β ἐν φ γίνονται λάματα) -- σήμερον (Β add ἡμέρας) εἰς δόξαν καὶ ισραί φ η δόξα (Α εἰς δόξη τοῦ πατρός καὶ τοῦ νιοῦ καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ) εἰς τ. αἰών. τ. al. ἀμήν. Exeunt haec acta in D: Haec autem gesta sunt apud Achaiam provinciam civitatem Patras pridie Calendas Decembris: ubi etiam praestantur gloriae eius beneficia usque in praesentem diem. Tantus autem timor invaserit oinnes ut nullus remaneret qui non crederet salvatori nostro deo, qui

vult omnes salvos fieri et ad cognitionem veritatis venire. Ipsi gloria in secula seculorum, Amen. C ita habet: Τοσούτος δὲ φόβος κατέσχεν ἀπαντας ὡστε μηδένα ἀπομεῖναι τῶν μὴ πιστευσάντων τῷ κυρίῳ τῷ ὑιοντι πάντας ἀνθρώπους σωδῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἔλθειν. τελεῖται δὲ ἡ ημέρα τῆς τελειώσεως αὐτοῦ μηνὶ Νοεμβρίῳ λ', βασιλεύοντος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, φ' η δέκα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν. Apud Abdiam denique hic actorum finis est: *Est autem passus venerabilis et sanctus dei Andreas apostolus apud Achaiam in civitate Patris sub Aegeate proconsule pridie Kalendas Decembris, regnante domino Iesu Christo, cui sit gloria in saecula saeculorum, Amen.*

ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΑΙ ΜΑΤΘΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΟΦΑΓΩΝ.

Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἦσαν πάντες οἱ ἀπόστολοι ἐπὶ τὸ αὐτὸ δ συναχθέντες καὶ ἐμέριζον ἑαυτοῖς τὰς χώρας βάλλοντες κλήρους, ὅπως ἀπέλθῃ ἔκαστος εἰς τὸ λαχὸν αὐτοῦ μέρος. κατὰ κλῆρον οὖν ἔλαχεν τὸν Ματθείαν πορευθῆναι εἰς τὴν χώραν τῶν ἀνθρωποφάγων. οἱ δὲ ἄνθρωποι τῆς πόλεως ἐκείνης οὗτε ἄρτον ἦσθιον οὗτε οἶνον ἔπινον, ἀλλ' ἦσαν ἐσθίοντες σάρκας ἀνθρώπων

* Πράξεις etc: ita A. C: Πράξεις τῶν ἀγίων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων Ματθαίου καὶ Ἀνδρέα. D: Πράξεις Ματθαίου καὶ Ἀνδρέου ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ἀνθρωποφάγων. E: Πράξεις Ματθαίου καὶ Ἀνδρέου τῶν ἀγίων ἀποστόλων καὶ θωματουργῶν ἵστρων καὶ μαθητῶν τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ἀνθρωποφάγων.

1. Κατ' -- πάντ. οἱ ἀπόστ. (B οἱ ἀπόστ. ἀπαντες) -- τὰς χώρας (B add πάσας) -- λαχὸν αὐτοῦ (B αὐτῷ) μέρος cum AB. CE: Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἦσαν οἱ ἀπόστολοι ὁμοίωμαδὸν (E om) συνηγμένοι ἀπαντες ἐπὶ τὸ (B τῷ) αὐτό (E αὐτῷ), καὶ διεμέρισαν (B ἐμέρισαν, sic) ἑαυτοὺς (sic uterque) τὰς χώρας ἀπάσας (C om) ὅπως ἀπέλθῃ ἔκαστος αὐτῶν εἰς τὸ ἐπιλαχκὸν (B - χών, sic) αὐτῷ (B αὐτοῦ) μέρος. D^a: Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἦσαν οἱ ἀπόστ. ἀπαντες ἐπὶ τὸ αὐτό. συναχθέντες δὲ ἐν Ἱεροσολύμοις ἐμερίζοντο τὰς χώρας πάσας, καὶ ἔβαλον κλῆρους ὅπως πορευθῇ ἔκαστος εἰς τὸν λαχμὸν αὐτοῦ. D^b: Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἦσαν πάντες οἱ ἀπόστ. συνηγμένοι ἐπὶ τῷ αὐτῷ, καὶ ἐμέρισαν πάσαν τὴν οἰκουμένην, ὅπως ἀπέλθῃ ἔκαστος εἰς τὸ ἐπιλαχκόν (sic) αὐτῶν (sic) μέρος | κατὰ κλῆρον -- τ. Ματθαίαν (B τ. Ματθαίον) πορ. εἰς τὴν χώραν (B ἐν τῇ χώρᾳ) τ. ἀνθρ. οἱ δὲ ἄνθρωποι (οἱ δὲ ἄνθρ. cum B, item CD^bE, vide post: Λ corrupτε εισαν δε) τῆς -- οἶνον (B ὄνδωρ) ἔπινον -- τὸ αἷμα cum AB. CD^bE: κατὰ κλῆρον οὖν ἔλαχεν (C - χε) τὸν (E add ἄγιον, C ἄγιον ἀπόστολον) Ματθαίον πορευθῆναι εἰς τὴν χ. (D^b ἐν τῇ χώρᾳ) τ. ὁ. οἱ δὲ (D^b οὖν) ἄνθρωποι (D^b add οἱ) τῆς πόλεως (D^b χώρας) ἐκείνης οὗτε ἄρτ. ἥσω. (D^b οὐκ ἦσω. ἄρτ.) οὗτε οἰν. ἔπινον (D^b οὐδὲ ἔπινον ὄνδωρ) ἀλλ' ἦσαν -- τὸ αὐτῶν (D^b αὐτῶν τῷ) αἷμα. D^a: κατὰ κλῆρον οὖν ἔλαχε τοῦ ἀποστόλου Ματθαίου τὴν χώρα τῶν Πάρθων καὶ Μῆδων καὶ τὴν χώρα τῶν ἀνθρωποφάγων (ἀνθρωποφάγ. εἰσιτ D^bE; Α ἀνθροποφάγ.). εύρον

καὶ πάνοντες αὐτῶν τὸ αἷμα. πᾶς οὖν ἄνθρωπος ὃς ἀπήρχετο ἐν τῇ πόλει αὐτῶν, κατεῖχον αὐτὸν, καὶ ὄρύσσοντες ἔξεβαλλον αὐτοῦ τοὺς ὄφθαλμούς, καὶ φάρμακον αὐτὸν ἐπότιζον ἐκ φαρμακείας καὶ μαγίας σκευασθέν, καὶ ἐν τῷ αὐτοὺς ποτίζειν τὸ φάρμακον ἡλλοιοῦτο αὐτοῦ ἡ καρδία καὶ ὁ νοῦς αὐτοῦ μετηλάσσετο.

² Τοῦ οὖν Ματθεία εἰσελθόντος ἐν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως αὐτῶν ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι τῆς πόλεως ἑκείνης καὶ ἔξεβαλλον αὐτοῦ τοὺς ὄφθαλμούς, καὶ μετὰ τὸ ἔξενεγκεῖν ἐπότισαν αὐτὸν τὸ φάρμακον τῆς μαγικῆς αὐτῶν πλάνης, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ παρέθηκαν αὐτῷ χόρτον ἐσθίειν, καὶ οὐκ ἦσθιεν. μεταλαβὼν γάρ ἐκ τοῦ φαρμάκου αὐτῶν οὐκ ἡλιώθη ἡ καρδία αὐτοῦ οὕτε ὁ νοῦς αὐτοῦ μετηλάσση, ἀλλ’ ἦν εὐχόμενος τῷ θεῷ κλαίων καὶ λέγων Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, δί’ ὃν τὰ πάντα κατελείψαμεν καὶ ἡκολουθήσαμέν σοι, γινώσκοντες ὅτι σὺ εἰ βοηθός πάντων τῶν ἐλπιζόντων ἐπὶ σοί, πρόσχες οὖν καὶ θέασαι ἀ ἐποίησαν Ματθείᾳ τῷ δούλῳ σου, πῶς παρεπλησίασάν με τοῖς κτήνεσιν· σὺ γάρ εἰ ὁ γινώσκων τὰ πάντα. εἰ οὖν ὥρισάς με ἵνα καταφάγωσίν με οἱ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἄνθρωποι ἀνο-

αὐτούς παντοίας πλανωμένους, σάρκα ἄνθρωπων ἐσθίοντας καὶ τὸ αἷμα αὐτῶν πίνοντας. | πᾶς οὖν (Β γάρ) ἄνθρ. ὃς ἀπήρχετο (C ἄνθρ. ἀπερχόμενος) ἐν (Β ἔτι, C ἐκείνη) τῇ πόλει αὐτῶν (C οπ.) κατ. αὐτόν (Β αὐτούς, C add οἱ ἄνθρωποφάγοι) καὶ ὄρύσσοντες ἔξεβαλλον (Β ὕρυσσον καὶ ἔξεβαλον, C ἔξόρυτον) αὐτοῦ (Β αὐτῶν) τ. ὁρ. (C τ. ὁρ. αὐτ.) cum A(BC); Da: καὶ ὅσαι ξένοι ἄνθρωποι ἀπήρχοντο ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ τῶν ἀνθρωποφάγων, ὀλάμβανον αὐτοὺς καὶ ἐνύφλωσαν αὐτούς | καὶ (B add μετὰ τὸ ἔξενέγκαι αὐτῶν τοὺς ὄφθαλμούς) φάρμακον αὐτὸν (Β αὐτούς) ἐπότιζον (Β ποτίζοντες) ἐκ φαρμ. κ. μαγ. σκευασθέν (Β κατασκευασθ.), καὶ cum AB; C εἴτε φαρμακείας καὶ μαγείας κατεσκεύαζον αὐτὸν ποτίζοντες, καὶ | C οπ. ἐν τῷ αὐτ. ποτίζ. τὸ (Β αὐτὸ τὸ) φάρμ. | C τὸ λ. τὴ καρδ. αὐτοῦ καὶ ὁ νοῦς μετηλάσσα.

2. Ματθαῖα: BC Ματθαῖου | οἱ ἄνθρωποι: B οι οι | ἔξεβαλλον: Α ἔξεβαλλον | ἐπότισαν αὐτόν: Α ἐποίησαν αὐτοῦ | B ἔξενέγκαι | C εἰσελθόντος ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἔξήνεγκαν τοὺς ὄφθαλμ. αὐτοῦ, ποτίσαντες φάρμακον | τῆς μαγικ. α. πλάνης: C τῆς πλανῆσεως αὐτῶν, B τῆς πλανῆσεως καὶ μαγίας αὐτῶν | C ἀπήγαγ. ἐν φυλακῇ | παρέθηκαν: BC παρέβαλον | αὐτῷ: ΑΒ αὐτόν | B χορτ. τοῦ ἐσθίειν | B ἡλ. αὐτοῦ ἡ καρδ. | C οὐ μετηλάσχῃ pro οὐκ ἡλιούσ. ιαρει μετηλάσῃ | τῷ θεῷ: C πρὸς θεόν | κύριε: B ὁ κύριε μου | σαι: B σε | ἐπὶ σοί: B ἐπι σε | δέ ὃν τὰ ιαρει ἐποι. (B add οὗτοι) Ματθ. τ. δ. σου (Β - τιλαν τὸν δοῦλον σ.): C θει τι ἐποίησαν τῷ δούλῳ σου οἱ ἄνθρωποι τῆς πόλεως ταύτης | C πῶς (Β δι) ὡμοιωσάν με τ. κτ. τοῖς ἀνοήτοις | C οπ. σὺ γάρ -- πάντα | C ὥρισας τοῦ φαγεῖν με | οἱ δι τ. π. τ. ἄνθρ. δι. (B οις ἄνθρ. δι).

μοι, οὐ μὴ ἐκφεύξωμαι τὴν οἰκονομίαν σου. παράσχου οὖν μοι, κύριε, τὸ φῶς τῶν ὄφθαλμῶν μου, ἵνα καὶ θεάσωμαι ἢ ἐπιχειροῦσίν μοι οἱ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀνομοι ἄνδρες· μὴ ἐγκαταλίπης με, κύριέ μου Ἰησοῦ Χριστέ, καὶ μὴ παραδώσεις με τῷ θανάτῳ τῷ πακρῷ τούτῳ.

³ Ταῦτα δὲ προσευχομένου τοῦ Ματθεία ἐν τῇ φυλακῇ ἔλαμψεν φῶς, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ φωτὸς φωνὴ λέγουσα Ματθεία ἀγαπητέ, ἀνάβλεψόν με. καὶ εὐθέως ἀνέβλεψεν. καὶ πάλιν ἐξῆλθεν φωνὴ λέγουσα Ἐνισχυρίζου, ἡμέτερε Ματθεία, καὶ μὴ πτοηθῆς· οὐ μὴ γάρ σε ἐγκαταλείψω· ἐγὼ γάρ σε βύσομαι ἀπὸ παντὸς κινδύνου, οὐ μόνον δὲ σὲ ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀδελφούς σου τοὺς ὅντας μετὰ σοῦ· μετὰ σοῦ γάρ εἴμι πάσαν ὥραν καὶ πάντοτε. ἀλλ' ὑπόμεινον ἐνταῦθα ἡμέρας καὶ δὲ οἰκονομίαν πολλῶν ψυχῶν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐξαποστελῶ σοι Ἀνδρέαν καὶ ἐξάξει σε ἐκ τῆς φυλακῆς ταύτης, οὐ μόνον δὲ σὲ ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας. ταῦτα εἰπὼν ὁ σωτήρ εἶπεν πάλιν τῷ Ματθείᾳ Εἰρήνη σοι, ἡμέτερε Ματθεία· καὶ ἐπορεύθη εἰς τὸν οὐρανόν. τότε ὁ Ματθείας θεασάμενος εἶπεν πρὸς τὸν κύριον Ἡ χάρις σου διαιμένη μετ' ἐμοῦ, κύριέ μου Ἰησοῦ.

Τότε οὖν ὁ Ματθείας ἐκαθέσθη ἐν τῇ φυλακῇ καὶ ἦν φάλλων. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσέρχεσθαι τοὺς δημόσους εἰς τὴν φυλακὴν

ἅπ.: C οι | B τῆς οἰκονομίας | C ἐκφεύξομαι | B οι οὖν ετ κύριε, C οι οὖν μοι | B θεάσομαι | μοι: C ἐν ἐμοι | C οι ἐν τῇ πόλ. ταύτ. | ἄνδρες: B ἄνθρωποι, C οι | B ἐγκαταλείπεις, A ἐγκαταλέπταις | C οι μου Ἰησ. Χρ. | καὶ μή: C μηδε | παραδώσεις ειπε C; B -δώσης; in A versus inde ab κύριε αὐτῷ θανάτῳ abscessus est | παραδ. με: B add ἐν | C τῷ πακρ. τούτ. θαν.

3. C οι δὲ | Ματθεία (hoc uno loco A -τῶισι): C Ματθαῖον | B μέγα φῶς ἔλαμψ., C ίδον φ. Α. | C οι καὶ ἐξῆλθεν -- φωνὴ (B add μεγάλη) -- ἀγαπητέ (B add μου) -- εὐθέως (B add ὁ Ματθαῖος) ἀνέβλ. | καὶ πάλιν ἐξ φωνῆς (B add ἐξ τοῦ φωτὸς): C καὶ φωνὴ ἐγένετο | B ἐπισχυρίζου, C ἰσχυε καὶ ἀνδρίζου | Ματθεία: C μαλῆτα | A ἐγκαταλείπων | ἐγὼ -- βύσομαι (Α -σωμα): C ἀλλὰ δέσ. σε | BC οι δὲ ετ πάντας ετ τ. ὅντ. μ. σοδ | C μεδ' ὑμῶν εἴμι | C οι πάσαν (B κατὰ πᾶσ.) ὡρ. καὶ, B οι καὶ πάντοτ. | ὅντ. ημέρ. καὶ (B τρεῖς): C μέχρι ημερῶν εἰκοσιεπτά | B οι (etiam D habet) δι' (D διδ) οἰκ. π. ψυχ. ετ μετὰ ταύτ. | ἐκ: C ἀπό | BC οι ταύτης | C οι οὐ μόν. δὲ (B οι) ετ ἀλλ. κ. πάντ. | ἀκούοντας: BE μετὰ σέ (sic) | C καὶ εἰπεν ταῦτα λέγει Εἰρήνη σοι Ματθαῖο· κ. ἀπῆλθεν εἰς οὐρανούς (B ἐπορεύετο εἰς οὐρανούς) | B πρὸς τ. Ἰησοῦν | B Ἰησοῦ Χριστέ | C οι τότε ὁ Ματθ. αὐτε Ιησοῦ.

C 'Ο δὲ Ματθαῖος εὐχαριστήσας τῷ κυρίῳ ἐκαθ. ε. τ. φ. ψάλλων καὶ ὑμνεῖν τὸν θεόν | Τότε οὖν: B καὶ ταῦτα εἰπών | C ἐν τῇ φυλακῇ | τοὺς ἀδρ.: BC

ἴνα ἔξενέρχεσιν τοὺς ἀνθρώπους εἰς βρῶσιν αὐτῶν, καὶ τὴν ὁ Ματθείας κλείων αὐτοῦ τοὺς ὄφθαλμούς, ὅπως μὴ θεωρήσωσιν αὐτὸν βλέποντα. καὶ ἐλθόντες οἱ δῆμοι πρὸς αὐτὸν ἀνέγνωσαν τὴν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τάβλαν, καὶ εἶπαν ἐν ἔαυτοῖς "Ἐτι τρεῖς ἡμέρας καὶ ἔξαρξομεν καὶ τοῦτον ἐκ τῆς φυλακῆς καὶ σφάξομεν αὐτόν. ἐπειδὴ πάντα ἀνθρώπου ὃν κατεῖχον, ἐσημειοῦντο τὴν ἡμέραν ἑκείνην ἐν τῇ κατεῖχον αὐτόν, καὶ προσέδεναν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τῇ δεξιᾷ τάβλαν ἵνα γνωσι τὴν πλήρωσιν τῶν τριάκοντα ἡμερῶν.

* Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐπληρώθησαν αἱ καὶ ἡμέραι ἐν τῷ συλλημφθῆναι τὸν Ματθείαν, ἐφάνη ὁ κύριος ἐν τῇ χώρᾳ τῇ τὴν διδάσκων ὁ Ἀνδρέας, καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀνάστηθι καὶ πορευθῆτι μετὰ τῶν μαθητῶν σου ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ἀνθρωποφάγων καὶ ἔξαγαγε Ματθείαν ἐκ τοῦ τόπου ἑκείνου· ἐτι γάρ τρεῖς ἡμέραι καὶ ἔξαρξουσιν αὐτὸν οἱ τῆς πόλεως καὶ σφάξουσιν αὐτὸν εἰς τροφὴν αὐτῶν. καὶ ἀποκριθεὶς Ἀνδρέας εἶπεν Κύριε μου, οὐ δυνήσομαι φθάσαι τοῦ ἀπελθεῖν ἑκεῖ πρὸ τῆς προθεσμίας τῶν τριῶν ἡμερῶν, ἀλλ᾽ ἀπόστειλον τὸν ἄγγελόν σου τὸ τάχος ἵνα ἔξαξει αὐτὸν ἑκείθεν· σὺ γάρ γινώσκεις, κύριε, ὅτι κάγκω σάρκεις εἰμι καὶ οὐ δυνήσομαι τὸ τάχος πορευθῆναι ἑκεῖ καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ Ἐπάκουσον τῷ ποιήσαντί σε, τῷ καὶ δυναμένῳ λόγῳ εἶπεν καὶ μετενε-

οι τούς | καὶ τὴν ὁ Ματθ.: C δ ἀπόστολος | κλείων: BC (οι αὐτοῦ) κλίγων | C ὅπ. μὴ θωσιν | B πρ. αὐτ. οἱ δῆμοι | τάβλαν: C γραφήν | C εἰπον | B ἔξαρξομεν, C ἔξαγάγομεν | καὶ τοῦτον: BC καὶ (C οι) αὐτὸν | ἐπειδὴ -- κατεῖχον: B δτι πᾶν (sic) ἀνθρ. ὃν ἡγευσον | B οι καὶ προσέδεν. et pergit εἰς ταύλαν (ita B etiam alibi) ἐν τῇ χειρὶ α. τ. δ. | B ἵνα γνωσουσι | ἐπειδὴ -- τριάχ. ἡμερῶν: C δτι ἐσημειοῦντο αὐτούς δι' ἀρθμοῦ τριάχ. ἡμερῶν ἵνα ἔκαστον, καὶ οὗτας ἔσφαξον αὐτόν

4. C οι ἐγένετο | B οι αἱ | καὶ: BC εἰκοσιεπτά | BC συλληφθ. | C τὸ ἄγιον Ματθαῖον | B (item D) τῷ Ἀνδρέᾳ ἐν τῇ χώρᾳ τῇ (C οι) ἐδίδασκε | BC Ἀνδρέα, ἀνάστα (C ἀν. Ἀνδρ.) κ. πορεύοντο | B οι μετὰ τ. μ. σου | C οι κ. ἔξαξ. οὐκούς πόλεως | C σφάξωσιν αὐτόν (B οι αὐτ.) | εἶπεν: C ξρη | μου: BC οι | οὐ δυνήσομαι (Α - σωμε) φθάσ. τοῦ ἀπ. ἐκ πρὸ τῆς (B οὐ δύναμαι τοῦ φθάσαι ἀπελθ. ἐκ τῆς [?]) -- ἡμερῶν: C οὐ δυνήσ. ἐν τρισὶν ἡμέραις φθάσαι διὰ τὸ τὴν ὁδοιπορίαν μακρὸν εἶναι | C ἀλλὰ ἀπόστ. ἄγγ. σ. καὶ ἔξαξει (B ἵνα ἔξαξῃ) αὐτόν | BC οι κύριε | B σάρκεις κάγκω, C οι κάγκω | Α δυνήσωμαι | πορεῦ. ἑκεῖ (C οι ἐκ.): BC add ἀλλ' οὐδὲ ἐπίσταμαι τὴν ὁδόν (C τ. δ. ἐπίστ.) | καὶ λέγει τ. Α.: BC καὶ ἀποκριθεὶς ὁ κύριος εἶπε τ. Α. (C εἶπεν αὐτῷ) | B Ὑπάκουον τὸν ποιήσαντά σε, C Οὐκ οὐδας πάσας δυνάμεις ἐποίησα τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ | τῷ καὶ -- μετενεχθήσεται (B - χωῆναι): C καὶ νῦν δύναμαι εἰπ. λόγῳ

χθήσεται ἡ πόλις ἐκείνη ἐνταῦθα καὶ οἱ οἰκοῦντες ἐν αὐτῇ πάντες· κελεύω γὰρ τοῖς κέρασιν τῶν ἀνέμων καὶ ἄγουσιν αὐτὴν ἐνταῦθα. ἀλλὰ ἀναστὰς τῷ πρῳ κάτελθε εἰς τὴν θάλασσαν σὺν τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ εὑρήσεις πλοῖον ἐπὶ τὸν αἰγαλὸν καὶ ἀνελθῆς μετὰ τῶν μαθητῶν σου. καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ σωτὴρ πάλιν εἶπεν Εἰρήνη σοι, Ἐνδρέα, ἅμα τοῖς σὺν σοὶ· καὶ ἐπορεύθη εἰς τοὺς οὐρανούς.

⁵ Ἀναστὰς δὲ Ἐνδρέας τῷ πρῳ ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἅμα τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ κατελθὼν ἐπὶ τὸν αἰγαλὸν ἦδεν πλοιάριον μικρὸν καὶ ἐπὶ τὸ πλοιάριον τρεῖς ἄνδρας καθεζόμενους. ὁ γὰρ κύριος τῇ ἑαυτοῦ δυνάμει κατεσκεύασσεν πλοῖον, καὶ αὐτὸς ἦν ὁ σπερ ς ἀνθρώπως πρωρεὺς ἐν τῷ πλοἴῳ· καὶ εἰσῆνεργεν δύο ἄγγελους οὓς ἐποίησεν ὡς ἀνθρώπους φανῆναι, καὶ ἥσαν ἐν τῷ πλοἴῳ καθεζόμενον. ὁ οὖν Ἐνδρέας θεασάμενος τὸ πλοῖον καὶ τοὺς τρεῖς ἔντας ἐν αὐτῷ ἐχάρη χαρὰν μεγάλην σφόδρα, καὶ πορευθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν Ποῦ πορεύεσθε, ἀδελφοί, μετὰ τοῦ πλοίου τοῦ μικροῦ τούτου; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ κύριος εἶπεν αὐτῷ Πορευόμεθα ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ἀνθρωποφάγων. ὁ δὲ Ἐνδρέας θεασάμενος τὸν Ἰησοῦν οὐκ ἐπέγνω αὐτόν· ἦν γὰρ ὁ Ἰησοῦς κρύψας τὴν ἑαυτοῦ θεότητα, καὶ ἦν φαινόμενος τῷ Ἐνδρέᾳ

καὶ μετεν. | καὶ (B add πάντες οἱ ἄνδρες) οἱ οἰκ. (B κατοικ.) ζ. α. πά. (B οι): C οι | C ἡ κελεύσω τοῖς ἀνέμοις καὶ ἄγαγουσι (item B) με (sic) Ματθαῖον | BC ἀλλ (B ἀλλ') ἀνάστα πρῳ καὶ κάτ. ἐπὶ τ. θ. | C οι σὺν τ. μ. σ. | C καὶ εὗρος πλοιάριον ἐν τῷ αἰγαλῷ | καὶ ἀνέλθης: B ὅπως ἀν. εἰς αὐτό, C καὶ ἀπελθε | C οι κ. ταῦτα -- οὐρανούς | B ἐπορεύετο ἐν τοῖς οὐρανοῖς

5. Ἀναστ. δ. Α. (B Α. δ. ἀναστ.) -- ἐπὶ (B παρὰ) τ. θ. -- -- ἐπὶ (B εἰς) τ. αἰγ. ἦδεν (B εἶδε) -- ἄνδρας καθεζόμενους (B ἄνθρες ἐκαθέζοντο): C Ο δὲ ἀπελθὼν ἐν τῇ θαλάσσῃ καὶ εύρων πλοιάριον μικρὸν καὶ ἄνδρας ἐν αὐτῷ καθεζόμενους | C οἱ γὰρ κύρ. κατεσκ. αὐτῷ σιράτως τῇ αὐτοῦ δυνάμει (B add καὶ ισχύ) ετ οι καὶ αὐτὸς ἦν -- εἰσῆνεργε (B ἐνέγκας) -- οὖς (B οι) ἐποίησ. (B ἐμόρφωσεν αὐτοὺς) ὡς (B εἰς) -- ἐν (B σὺν) τ. πλ. καθεξ. (B οι καθ.). Καὶ D ad h. l. notavi: κατεσκεύασεν (per noscim) δὲ δεξ πλοῖον μικρὸν καὶ θεάλεν ἐν αὐτῷ καύτας ἀγγέλους, καὶ Ἰησοῦς ἦν ὡς κύριος τοῦ πλοίου. | BC Ἀνδρ. οὖν | θεάσ. τὸ πλ. καὶ τοὺς -- ἐν αὐτῷ (Δ οι καὶ τοὺς ισραι αὐτῷ): C ίδεις αὐτῷ καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ τρ. ἄνδρας | C οι χαρ. μ. σφ. | B καὶ ἐπορεύθη πρὸς αὐτούς. καὶ πορευθεὶς ὁ Ἐνδρέας εἶπεν αὐτοῖς, C pro his: καὶ εἶπεν αὐτοῖς | C οι μετὰ τ. πλ. τ. μ. τούτου: B ἐν τῷ πλοιάριῳ τῷ μικρῷ τούτῳ | δέ κύρ. εἰπ. αὐτῷ: B δέ Ἰησοῦς εἶπε, C δέ Ἰησοῦς ἐν σχήματι νευκλήρου ἔφη | Α Πορευόμεναι | B δέ οὖν θεάσαμ. | C οι θεάσ. τ. Ἰησ. et habet οὐκ ἔγνω τὸν κύριον | ἦν γὰρ -- θεότητα (B μορφήν) -- ὡς (B ὁσπερ) ο. πρωρεύς (B semper πλορεύς.

ώς ἀνθρωπος πρωρεύς. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας τοῦ Ἀνδρέου λέγοντος ὅτι κάγὼ εἰς τὴν χώραν τῶν ἀνθρωποφάγων πορεύομαι, λέγει αὐτῷ Πᾶς ἀνθρωπος φεύγει τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ πᾶς ὑμεῖς πορεύεσθε ἐκεῖ; καὶ ἀποκριθεὶς Ἀνδρέας εἶπεν Πρᾶγμα τι μυρὸν ἔχομεν ἐκεῖ διαπράξασθαι, καὶ δεῖ ἡμᾶς ἐκτελέσαι αὐτό· ἀλλ' εἰ δύνασαι, ποίησον μεθ' ἡμῶν τὴν φιλανθρωπίαν ταύτην τοῦ ἀπάξιαν ἡμᾶς ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ἀνθρωποφάγων, ἐν τῇ καὶ ὑμεῖς μελλετε πορεύεσθαι. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς Ἀνέλθατε.

⁶ Καὶ εἶπεν Ἀνδρέας Θελω σοί τι φανερὸν ποιῆσαι, νεανίσκε, πρὸ τοῦ ἡμᾶς ἀνελθεῖν ἐν τῷ πλοίῳ σου. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν Λέγε ὅ βούλῃ. ὁ δὲ Ἀνδρέας εἶπεν αὐτῷ Ναῦλον οὐκ ἔχομέν σοι παρασχεῖν, ἀλλ' εὔτε ἄρτον ἔχομεν εἰς διατροφήν. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ Πῶς οὖν ἀπέρχεσθε μὴ παρέχοντες ἡμῖν τὸν ναῦλον μήτε ἄρτον ἔχοντες εἰς διατροφήν; εἶπεν δὲ Ἀνδρέας τῷ Ἰησοῦ "Ἀκουσον, ἀδελφέ· μὴ νομίσῃς ὅτι κατὰ τυραννίαν οὐ διδομέν σοι τὸν ναῦλον ἡμῶν, ἀλλ' ἡμεῖς μαθηταὶ ἐσμεν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀγαθοῦ θεοῦ. ἔξελέξατο γὰρ ἡμᾶς τοὺς δώδεκα, καὶ παρέδωκεν ἡμῖν ἐντολὴν τοιαύτην

Idem ex D adnotarii.: C ἀλλ' ἦν ᾧς πρωρεύει | ὁ δὲ (B καὶ δ) Ἰησ. - - Ἀνδρέου (B - ἔα) - δι τις πορεύομαι (B Πορεύομενα ἐν τῇ χώρᾳ τ. ἀνθρ.) λέγει (B εἶπεν) αὐτῷ (B αὐτοῖς): C λέγει οὖν αὐτοῖς | B δι τις πᾶς | BC ἐκφεύγει (B add ἔκ) τῆς πόλεως ἐκείνης | ἐκεῖ: BC ἐν αὐτῇ | καὶ ἀποκρ. (B add δ) Ἀ. εἶπεν (B add αὐτῷ): C καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς | πρᾶγμα - - ἔκτελ. αὐτό (B οι αὐτ.): C Πραγματείαν μικρὸν ἔχομεν διαπράξασθαι. | ἀλλ' εἰ δύν. ποίησον (ita A; B ποιῆσαι? ποίησαι?) μετ' ἡμῶν - - ἐν τῇ χ. τ. ἀ. (ita B; Α εἶπε pro ἐν πορεύεσθαι) - - ὑμεῖς μελλ. πορ. (B ὑμ. πορεύεσθαι): C καὶ εἶπεν Ἀνδρέας Δύνασθε ποιῆσαι εἰς ἡμᾶς (omnino sic pro ὑμᾶς legendum est) φιλανθρωπίαν τοῦ ἀπαγαγεῖν ἡμᾶς μετ' ὑμῶν; | ἀποκριθεὶς - - αὐτοῖς: C καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς | C Ἀνέλθετε μετ' ἡμῶν

6. Καὶ εἶπεν - - τι (supplevi; ceterum versus αὐτοῖς πορεύεσθαι αὐτοῖς [τι] in A legi non potest) φαν. πολ. (B δηλώσαι pro φ. π.) - - ἡμᾶς ἀνέλθειν (B ἀνέλθηναι ἡμᾶς) ἐν τ. πλ. (B εἰς τὸ πλοῖον) σου (B οι). ὁ δὲ (B καὶ ἀποκριθεὶς δ) Ἰησ. εἶπ. (B add αὐτῷ) Δέγε (B add ὡς ἀνθρωπε) δι β. (B οι δ β.). ὁ δὲ (B τότε δ) Ἀ. εἶπ. αὐτῷ (B εἶπεν "Ἀκουσον ἡμῶν"): C Καὶ λέγει αὐτῷ Ἀνδρέας "Ἀκουσον, νεανίσκε, πρὸ τοῦ ἀνέλθ. ἡμᾶς ἐν τ. πλ. σου | εὔτε (ita AC): B οὐδέ | C οι ἔχομεν | πῶς οὖν (B καὶ πῶς) ἀπέρχ. (B ἀνέρχ.) μὴ παρέχ. (BC ἔχ.) ἡμῖν (B ὑμῶν, C οι) - - ἄρτον (Α ἄρτους) έχ. (C οι) ε. δ. (pro έχ. ε. δ. B μετ' ὑμῶν φέροντες) | C οι "Ακ. ἀδελφ. | B τυραννία | C οὐ διδ. σοι ναῦλον, ἀλλὰ μαθηταὶ | τοῦ (BC οι) ἀγαθ. θεοῦ: BC add ὄντες δοῦλοι | C οι καὶ παρέδ. η.

λέγων ὅτι πορευόμενοι κηρύσσειν μὴ βαστάζετε ἀργύριον ἐν τῇ ὁδῷ μήτε ἄρτον μήτε πτήραν μήτε ὑποδήματα μήτε ἕβδον μήτε δύο χιτῶνας· εἰ οὖν ποιεῖς τὴν φιλανθρωπίαν μεθ' ἡμῶν, ἀδελφέ, εἰπὲ ἡμῖν συντόμως· εἰ οὐ ποιεῖς, φανέρωσον ἡμῖν, καὶ πορευθέντες ζητήσομεν ἑαυτοῖς ἔτερον πλοιον. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν τῷ Ἀνδρέᾳ Εἰ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἣν ἐλάβετε καὶ τηρεῖτε αὐτήν, ἀνέλθατε μετὰ πάσης χαρᾶς ἐν τῷ πλοιῷ μου. ἀληθῶς γάρ βούλομαι ὑμᾶς τοὺς μαθητὰς τοῦ λεγομένου Ἰησοῦ ἀνελθεῖν ἐν τῷ πλοιῷ μου ἢ τοὺς παρέχοντάς μοι χρυσίου καὶ ἀργυρίου· πάντως γάρ ἄξιός είμι ἵνα ὁ ἀπόστολος τοῦ κυρίου ἀνέλθῃ ἐν τῷ πλοιῷ μου. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἀνδρέας εἶπεν Συγχώρησόν μοι, ἀδελφέ, ὁ κύριος παράσχῃ σοι τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμήν. καὶ ἀνῆλθεν Ἀνδρέας μετὰ τῶν αὐτοῦ μαθητῶν εἰς τὸ πλοῖον.

⁷ Καὶ εἰσελθὼν ἐκαθέσθη παρὰ τὸ ιστίον τοῦ πλοίου. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν ἐν τῶν ἀγγελῶν Ἀναστὰς κατέλθε εἰς τὴν κοιλην τοῦ πλοίου καὶ ἀνένεγκε τρεῖς ἄρτους ἵνα φάγωσιν οἱ ἄνδρες, μή ποτε ἀσιτοί ύπάρχουσιν ἀπὸ ὅδου μακρᾶς ἐληλυθότες πρὸς ἡμᾶς. καὶ ἀναστὰς κατῆλθεν ἐπὶ τὴν κοιλην τοῦ πλοίου καὶ ἀνήνεγκε τρεῖς ἄρτους, καθὼς ὁ κύριος αὐτῷ ἐνετείλατο, καὶ

Ἐ. τοιαύτ. (B om. τοι.) | διτι πορ. κηρύσσειν (C - σσετε) μὴ βαστάζ. (B μ. περιφέρετε, C om) -- ὁδῷ (C add μὴ αἴροντες) -- μῆτε (B μή) ὑποδήμι μ. δ. (C om μ. δ.) μήτε (ita BC; A μηδὲ) δ. χ. | εἰ οὖν ποι. (C θελεῖς) τ. φ. μ. ἡμ. (B μ. τίμ. τ. φ., C om), ἀδ. (B om? C add λαβεῖν ἡμᾶς) εἰπ. ἡ. σ. (C κελευσον). εἰ οὐ ποιεῖς (HOYNI II --- sic fere in codice est. Thilo edidit ἡ οὖν γε; γε certe falsum est. B nihil nisi ἡ habet; C εἰ δὲ μήγε), φ. ἡμ. κ. (C om φ. ἡ. κ.) πορευθέντες (C - θῶμεν) ζητήσομεν (BC - σωμεν) ἔστιν. (C om) Ε πλ. (C add δπως διασωθῶμεν) | ἀποκριθεὶς -- τῷ Ἀνδρέᾳ (Α τὸν Ἀνδρέαν): C εἶπε δὲ ὁ Ἰησ. | Εἰ -- (B om ἦν ἐλάβ.) -- αὐτήν: C om | C Ἀνέλθετε | B εἰς τὸ πλοῖον· | τοὺς (B praem. ἀνενέγκα) μ. τοῦ λεγομ. (C om) Ἰησ. (C Χριστοῦ, B Ἰησ. Χρ.) ἀνέλθ. (C ante τοὺς ponit) -- μου (B om ἀνέλθ. οὐκει μου) -- χρυσίου (BC - σον) κ. ἀργυρίου (BC - ριον) | πάντως -- ἀνέλθη: C ἄξιον γάρ τὸν τοῦ κυρίου ἀπόστολον ἀνέλθειν | ἀποκριθεὶς -- μα (B om), -- παράσχῃ (Α - σχει, B παρέχει) -- τιμήν: C ο δὲ Ἀνδρ. ἀπεκρίνατο Ο κύριος, ἀδελφέ, παράσχῃ δόξ. καὶ τιμήν | BC κ. ἀν. Ἀνδρ. (C om) εἰς τὸ πλ. (C add ο Ἀνδρ.) με. τ. μα. αὐτοῦ (B σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτ.).

7. εἰσελθών: Β ἀνέλθων ὁ Ἀνδρέας | παρὰ τὸ ιστίον: post παρα τω ει in codice Α nihil legi potest usque ἀδελφέ, δίμα; rursus incipit τοῖς ίδοις σου (B τ. παθότοις). Hinc quae desiderantur in Α, ex B sumta sunt. Eadem C sic habet: Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῶν ἀγγελῶν αὐτοῦ Κάτελθε εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ πλ. καὶ ἔνεγκε τρεῖς ἄρτ. τοῦ φαγεῖν οἱ ἀδελφοι· ἀπὸ ὅδου γάρ μακρὰν ἥλθον. καὶ ἀναστὰς ὁ ἀγγελος ἔνεγκε τρ. ἄρτ. καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς. καὶ εἶπεν ὁ Ἰη-

παρεθηκεν αὐτοῖς τοὺς ἄρτους. τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε τῷ Ἀνδρέᾳ
 Ἄναστα, ἀδελφέ, ἂμα τοῖς ἰδίοις σου, μεταλάβετε τροφῆς, ἵνα
 ἴσχυστε ὑπενεγκεῖν τὸν κλύδωνα τῆς θαλάσσης. ἀποκριθεὶς δὲ
 Ἀνδρέας εἶπεν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ Τεκνία μου, μεγάλην
 φύλαυνθρωπίαν ηὔραμεν παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. ἀναστάντες
 οὖν μεταλάβετε ἄρτου τροφῆς, ἵνα ἴσχυστε ὑπενεγκεῖν τὸν κλύ-
 δωνα τῆς θαλάσσης. καὶ οὐκ ηδυνήθησαν εἰ μαθηταὶ αὐτοῦ
 ἀποκριθῆναι αὐτῷ λόγον· ἐταράχθησαν γάρ διὰ τὴν θάλασσαν.
 τότε ὁ Ἰησοῦς ἡνάγκαξεν τὸν Ἀνδρέαν ἵνα μεταλάβῃ καὶ αὐτὸς
 ἄρτου τροφῆς σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. ἀποκριθεὶς δὲ Ἀνδρέας
 εἶπεν τῷ Ἰησοῦ, μὴ γινώσκων ἔτι Ἰησοῦς ἐστίν, Ἀδελφέ, ὁ κύ-
 ριος παράσχῃ σοι ἄρτον ἐπουράνιον ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ. ἔα-
 σον οὖν, ἀδελφέ· ὄρᾶς γάρ τὰ παιδία ὅτι τεταραγμένα εἰσὶν
 ἐνεκεν τῆς θαλάσσης. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν τῷ Ἀνδρέᾳ
 Τάχα ἄπειροι εἰσὶν οἱ ἀδελφοὶ θαλάσσης· ἀλλ’ ἔξετασον αὐτοὺς εἰ
 θέλουσιν ἐπανελθεῖν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ προσμεῖναι σε, ἔως ἂν ἐκτε-
 λέσεις τὴν διακονίαν σου καὶ πάλιν ἐπανελθῆται πρὸς αὐτούς. τότε
 Ἀνδρέας εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ Τεκνία μου, εἰ θέλετε ἀνελ-
 θεῖν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ προσμεῖναι με ἐνταῦθα ἕως ἐκτελέσω τὴν
 διακονίαν μου εἰς τὴν ἀπεστάλην; καὶ ἀποκριθέντες εἶπον τῷ Ἀν-
 δρέᾳ· Εάν ἀποστῶμεν ἀπὸ σοῦ, ξένοι γενώμεθα τῶν ἀγαθῶν ὃν
 παρέσχεν ἡμῖν ὁ κύριος. νῦν οὖν μετὰ σοῦ ἐσμέν, ὅπου δ’ ἂν
 πορεύει.

σοῦς τῷ Ἀνδρέᾳ Ἄναστα, ἀδελφέ, μετὰ τῶν μαθητῶν σου | BC καὶ μεταλάβ.
 ἄρτου τροφῆς (C om τρ.) | C τὸν τῆς θαλ. κλύδ. | C om ἀποκρι. δὲ Ἀνδρ.
 εἶπ. (B post μαδ. αὐτοῦ) -- ηὔραμεν (B εὑραμ.) παρὰ (B ἐν) -- ἄρτ. τροφῆς
 (B τινὸς) -- οἱ μαδ. αὐτοῦ (B om) -- ἵνα μετ. -- μαδ. αὐτοῦ (pro ἵνα usque
 αὐτοῦ B μεταλαβεῖν ἄρτου) | ἀποκρ. δὲ - - Ἰησ. ἐστίν (B add λέγων αὐτῷ 'Ω)
 -- παράσχῃ (Α - σχει) -- βασιλ. αὐτοῦ: C καὶ ἀναστάς Ἀνδρ. καὶ προσευξάμε-
 νος εἶπε τῷ Ἰησοῦ Ὁ κύρ. σοι, ἀδελφέ, παράσχῃ ἄρτ. ἐπ. ἀπὸ τῆς αὐτοῦ βασ. |
 C om ἔασον οὖν (B om), ἀδελφέ -- θαλάσσης | καὶ ἀπ. δ' Ἰησ. εἶπ. τῷ Ἀνδρ.
 (B om τ. 'Α.) -- θαλάσσης (B τῆς θαλ.): C καὶ λέγει δ' Ἰησοῦς Τί ὅτι ταφάσ-
 σονται οἱ μαθηταὶ σου ὡς ἄπειροι τῆς θαλ. | ἀλλ' ἔξετ.: C ἔξετ. οὖν | εἰ (B τῇ)
 θαλ. ἐπανελθ. (B ἀνελθ.) -- προσμ. σ. (B ἔκει) -- ἐκτελέσεις (B - σης) -- πρ.
 αὐτούς: C εἰ θελῶσιν ἀπομεῖναι εἰς γῆν καὶ προσμεῖναι ἐκεῖ ἕως ἂν ἐκτελέσης τ.
 δ. σου | τότε (B καὶ ἀποκριθεὶς δ) Ἀ. εἶπ. -- εἰ (B μὴ οὖν) -- ἕως (B add ἂν)
 -- μου (B om) εἴ τιν ἀπεστ.: C καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἀνδρ. κατὰ τὸ βῆμα Ἰησοῦ. |
 B εἶπαν | C om τῷ Ἀνδρ. | γενώμεθα (Α γενώμ.) : B γενώμεθα | B παρέσχες
 τιμᾶν, C ἐπιγγείλω τιμᾶν | νῦν -- πορεύει (sic uterque codex): C ἀλλὰ μετά
 σοῦ πορευσόμεθα.

⁸ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν τῷ Ἀνδρέᾳ Εἰ ἀληθῶς μα-
θητὴς εἰ τοῦ λεγομένου Ἰησοῦ, λάλησον τοῖς μαθηταῖς σου τὰς
δυνάμεις ἃς ἐποίησεν ὁ διδάσκαλός σου, ἵνα χαρῇ αὐτῶν τὸ ψυχή
καὶ ἐπιλάθωνται τὸν φόβον τῆς θαλάσσης· ἵδου γάρ μελλομεν
ἔξαγαγεν τὸ πλοῖον ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ εὐθὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς ἐνὶ
τῶν ἀγγέλων Ἀπόλυσον τὸ πλοῖον· καὶ ἀπέλυσεν τὸ πλοῖον ἀπὸ
τῆς γῆς· καὶ ἔλθων ὁ Ἰησοῦς ἐκάθισεν παρὰ τὸ πηδάλιον καὶ
διεκυβέρνει τὸ πλοῖον· τότε Ἀνδρέας παρήνει καὶ ἐνίσχυε τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ λέγων Τεκνία μου, οἱ παραδώσαντες τὴν ψυχὴν
τῷ κυρίῳ, μὴ φοβεῖσθε· ὁ γάρ κύριος οὐ μὴ καταλείψῃ τὸν
εἰς τοὺς αἰώνας· ἐν γάρ τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὅτε ἦμην σὺν τῷ κυ-
ρίῳ τὸν, ἀντίθεμεν ἐν τῷ πλοίῳ σὺν αὐτῷ, καὶ ἐκάθισεν ἐν
τῷ πλοίῳ πειράζων τὸν κύριον· οὐκτὸν γάρ κοψώμενος· καὶ ἀνέμου
μεγάλου γενομένου καὶ τῆς θαλάσσης κυματιούσης, ὥστε τὰ κύ-
ματα ὑψωθῆναι καὶ γενέσθαι ὑπὸ τῷ ἰστιῷ τοῦ πλοίου, καὶ τὸν
φοβηθέντων μεγάλως, ἀναστὰς ὁ κύριος ἐπετίμησεν τοῖς ἀνέμοις,
καὶ ἐγένετο γαλήνη ἐν τῇ θαλάσσῃ· ἐφοβήθησαν γάρ αὐτὸν τὰ
πάντα, ὅτι ποιήματα αὐτοῦ εἰσίν· νῦν οὖν, τεκνία μου, μὴ
φοβεῖσθε· ὁ γάρ κύριος Ἰησοῦς οὐ μὴ ἐγκαταλείψῃ τὸν
ταῦτα λέγων ὁ ἄγιος Ἀνδρέας ηὔχετο ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ὅπως
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐλκυσθῶσιν εἰς ὑπνον· καὶ εὐχομένου Ἀνδρέου
εἰς ὑπνον ἐτράπησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

8. Οἱ πεποίκεν ὁ σὸς διδ. | Β ἵνα χαρῇ αὐτῶν τὸ καρδία καὶ -- θα-
λάσσης: Σ ἵνα χαίροντες ἐπιλάθωνται τὸν τῆς θαλ. φόβον | ἔξαγαγεν: BC ἔξε-
σαι | C οὐ καὶ εὐθὺς -- ἀπὸ τ. γῆς | C ἀνέλθων | ἐκάθισεν (- θησεν A): BC
ἐκάθισθη. Post hanc vocem usque ὑπὸ τῷ ἰστιῷ τοῦ πλ. in A nihil legi potest.
Hinc textus est codicis B. | παρὰ τὸ ιστιόν: C κυβερνῶν ἐν τῷ πηδαλίῳ
τὸ πλ. | C δὲ Ἀνδρ. ἐνίσχυε τοὺς -- οἱ παραδόντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν ὑπὲρ τοῦ
Χριστοῦ, μὴ φοβεῖσθε· οὐ γάρ καταλείπει τὸν κύριον εἰς τὸν αἰώνα. ὅτε τὸν
αὐτῷ, [deceat ἐκάθισθε] ἐν τ. πλ. πειρ. τὸν κύριον· [deceat οὐκ] ἦν γάρ κομι μάνεμον
δὲ μεγάλου γενομένου καὶ τῆς θαλάσσης εἰς ὕδος ἐγερομένης, καὶ φοβηθέντες
πάντες, ἀναστὰς δὲ κύρ. -- γαλήνη (BC add μεγάλη) ἐ. τ. θ. | B ἐφοβήθη | C
ἐφοβ. γάρ τὰ ποιήματα. | C οὐ τεκν. μου | C οὐ δὲ γ. κύρ. Ἰησ. (B οὐ?)
-- ἐγκαταλείψει (B -ψη, Α ἐγκαταληπεῖ) τὸν κύριον | λέγων: C εἰπών | δὲ ἄγ. Ἀνδρ.
(B αὐτοῖς δὲ Ἀνδρ.): C οὐ | C προστύχατο ἐ. τ. κ. α. ἵνα εἰς ὑπνον ἐλκυσθ. (item
B ε. θ. ἐλκ.) καὶ τραπέντες εἰς ὑπνον, ἐπιστραφεῖς δὲ Ἀνδρ. λέγει τῷ Ἰησοῦ | B
εὐχομ. τοῦ Ἀνδρέα

⁹ Καὶ ἐπιστραφεὶς Ἀνδρέας πρὸς τὸν κύριον, μὴ γνωσκων ὅτι ὁ κύριός ἐστιν, εἶπεν αὐτῷ Λέγε μοι, ὃ ἄνθρωπε, καὶ ὑπόδειξόν μοι τὴν τέχνην τῆς κυβερνήσεώς σου· ὅτι οὐδένα ίδον ἄνθρωπον ποτε κυβερνῶντα οὕτως ἐν τῇ θαλάσσῃ ὥσπερ νῦν σὲ ὅρῳ. ἔγκαιδέκατον γάρ ἐπλευσα τὴν θάλασσαν, καὶ ίδου τοῦτο ἐπτακαΐδέκατον, καὶ οὐκ ίδον τοιαύτην τέχνην· ἀληθῶς γάρ οὕτως ἐστὶν τὸ πλοῖον ὡς ἐπὶ τῆς γῆς. ὑπόδειξον οὖν μοι, νεανίσκε, τὴν σὴν τέχνην. τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν τῷ Ἀνδρέᾳ Καὶ ἡμεῖς πολλάκις ἐπλεύσαμεν τὴν θάλασσαν καὶ ἐκινδυνεύσαμεν· ἀλλ’ ἐπειδὴ σὺ μαθητής εἶ τοῦ λεγομένου Ἰησοῦ, ἐπέγνω σε ἡ θάλασσα ὅτι δύκαιος εἶ, καὶ ἡσύχασεν καὶ οὐκ ἐπῆρεν τὰ κύματα αὐτῆς ἐπὶ τὸ πλοῖον. τότε Ἀνδρέας ἐκράξεν φωνῇ μεγάλῃ λέγων Εὐλογήσω σε, κύριε μου Ἰησοῦ Χριστέ, ὅτι συνήγνησα ἀνδρὶ δοξάζοντι τὸ ὄνομά σου.

¹⁰ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν Ὡ Ἀνδρέα, εἰπέ μοι, μαθητὰ τοῦ λεγομένου Ἰησοῦ, διὰ τί οἱ ἀπιστοι Ἰουδαῖοι οὐκ ἐπίστευσαν αὐτῷ, λέγοντες ὅτι οὐκ ἐστιν θεός ἀλλ’ ἄνθρωπος. φανέρωσόν μοι, μαθητὰ τοῦ λεγομένου Ἰησοῦ· ἡκούσαμεν γάρ ὅτι ἐφανέρωσεν τὴν θεότητα αὐτοῦ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. καὶ ἀποκριθεὶς Ἀνδρέας εἶπεν Ἀληθῶς, ἀδελφέ, ἐφανέρωσεν ἡμῖν ὅτι θεός ἐστιν. μὴ οὖν νομίσῃς ὅτι ἄνθρωπός ἐστιν· αὐτὸς γάρ ἐποίησεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα

9. Β οιτοῦ Ἀνδρ. | ὁ κύριος: Β Ἰησοῦς | Β οὐδ. ίδον ἄνθρωπον πάποτε | Β ἐπλευσα ἐν τῇ θαλάσσῃ | ἐστὶν τὸ πλοῖον ὡς: Β ἐστὶν ὥσπερ | μοι: Β ἡμῖν | Β ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἀλλ’ ἐκινδυνεύσαμεν | Β ἐπέγνωσεν η θάλ. | Β οιτοῦ κ. ἡσύχ. | Β αὐτῆς τὰ κύμ. ἐν τῷ πλοιῷ | ἐκράξεν: Β ἐφώνησε | Α φωνήν μεγάλην | Β τῷ δοξῆλ. σον τῷ ἔν. | C ἐπιστραφεὶς ὁ Ἀνδρ. λέγει τῷ Ἰησοῦ Δεῖξον μοι, ἀδελφέ, τὴν τέχνην τ. κ. σου, ὅτι οὐδέποτε εἶδον ἄνθρ. οὕτως κυβερνᾷν. δεκαΐξει ἐπλευσα ἐν τῇ θάλ. καὶ νῦν ίδον δεκαεπτά, καὶ οὐκ εἶδον οὕτως ποιοῦντα καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς Ἡμεῖς πολλάκις ἐπλεύσαμεν καὶ κινδύνους ὑπέστημεν· ἀλλ’ ἐπειδὴ σὺ μαθητής τοῦ λεγ. Ἰησ., ἐπέγνω σε ἡ θάλ. καὶ οὐκ ἐπῆρε τὰ κύμ. αὐτῆς. καὶ εἶπεν Ἀνδρέας Εὐχαριστῶ σοι, κύριε, ὅτι συνήγνησα ἀνδρὶ τῷ (Thilo ἀνδρὶ τῷ) δοξ. τὸ ἄγιόν σου ὄνομα

10. Καὶ -- Ὡ (Β τῷ) -- διὰ τί: C Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ φαινόμενος ναύ-
κληρος Εἶπεν μοι, διὰ τί | αὐτῷ: C τῷ Χριστῷ | Β οιτοῦ ἀλλ’ | C οι φαινό-
μενος (Β add οὖν) μοι μ. τ. λ. Ἰησ. | τὴν θεότ. αὐτοῦ: Β αὐτοῦ τὴν δύναμιν,
C τὴν δύναμιν τὴν ίδειν | Β οιτοῦ | C καὶ εἶπ. Ἀνδρέας | ἀληθῶς: Β ναὶ,
C οι | C ὅτι ἀληθινὸς θεός ἐστι | C οι μὴ οὖν (Β ποτε νομ.) νομίσῃς (Α - στε) ὅτι (Β add θεός) ἄνθρ. ἐστιν· αὐτὸς γ. ἐποι. τὸν οὐρ. -- ἐν αὐτοῖς (προ τὸν οὐρ.

τὰ ἐν αὐτοῖς. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν Πῶς οὖν οὐκ ἐπίστευσαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι; τάχα οὐκ ἐποίησε σημεῖα ἐνώπιον αὐτῶν; καὶ ἀποκριθεὶς Ἀνδρέας εἶπεν Οὐκ ἔκουσας τὰς δυνάμεις ἃς ἐποίησεν ἐνώπιον αὐτῶν; τυφλοὺς ἐποίησεν ἀναβλέψας, χωλοὺς περιπατῆσαι, κωφούς ἀκοῦσαι, λεπρούς ἐκαθέρισεν, ὕδωρ εἰς οἶνον μετέβαλεν, καὶ λαβὼν πέντε ἄρτους καὶ δύο ἵκθίας ἐποίησεν ὅχλον ἀνακλιθῆναι ἐν χόρτῳ καὶ εὐλογήσας ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν· ἦσαν δὲ οἱ ἐσθίοντες πεντακισχιλιοὶ ἄνδρες καὶ ἔχοτάσθησαν· καὶ ἦραν τὰ περισσεύοντα αὐτοῖς, δώδεκα κοφίνους κλασμάτων. καὶ μετὰ ταῦτα πάντα οὐκ ἐπίστευσαν αὐτῷ.

Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν τῷ Ἀνδρέᾳ Τάχα ταῦτα τὰ σημεῖα ἐποίησεν ἐνώπιον τοῦ λαοῦ καὶ οὐχὶ ἐνώπιον τῶν ἀρχιερέων, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐπίστευσαν αὐτῷ.

¹¹ Καὶ ἀποκριθεὶς Ἀνδρέας εἶπεν Ναί, ἀδελφέ, ἐποίησεν καὶ ἐνώπιον τῶν ἀρχιερέων, οὐ μόνον ἐν φανερῷ ἀλλὰ καὶ ἐν κρυπτῷ, καὶ οὐκ ἐπίστευσαν αὐτῷ. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν Ποιῶι εἰσὶν αἱ δυνάμεις ἃς ἐποίησεν ἐν τῷ κρυπτῷ; φανέρωσόν μοι αὐτάς. καὶ ἀποκριθεὶς Ἀνδρέας εἶπεν Ὡ μὲν θρωπεῖς ὁ ἔχων τὸ πνεῦμα τῆς ἐπερωτήσεως, τί με ἐκπειράξεις; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν Οὐκ ἐκπειράξω σε ταῦτα λέγων, μαθητὰ τοῦ λε-

αριοῦ ἐν αὐτοῖς Β: τὸν ἀνθρώπον) -- ἐποίησεν ἐνώπ. αὐτῶν. In A non potuit legi Πῶς οὖν οὐκ αριει ἐνώπ. αὐτῶν; sunt igitur ex B. | ἀναβλέψας: C βλέπειν | κωφ. ἀκοῦσαι (C ἀκούειν): B οι | ἐκαθέρισεν (B - θάρισεν): C καθαίρειν | B ὕδωρ οἶνον ἐποίησε | C οι λαβὼν, item ἐποίησεν αριει ἐν χόρτῳ καὶ | ἔδωκεν αριει κλασμάτων: C πεντακισχιλιοὺς ἔχόρτασε χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδῶν, καὶ ἦραν τὸ περισσεύον αὐτῶν, δώδ. κοφίνους πλήρεις: B ἔχόρτασεν, ὥστε καὶ τὸν χόρτον ἄρτους γενέσθαι καὶ φαγεῖν πεντακισχιλιοὺς ἄνδρας καὶ χορτασθῆναι | καὶ με. τ. πάντα (B οι) οὐκ: C καὶ οὐδὲ οὗτως

Καὶ ἀποκριθεὶς -- τῷ Ἀνδρ. (B οι τ. Ἀνδρ.): C καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησ. | C οι Τάχα | C ἐνώπ. τ. λα. πεποίηκε καὶ οὐχὶ ἐν μέσῳ τῶν ἀρχ., B οὐκ ἐποίησεν ἐνώπ. τῶν ἀρχ. | C οι αὐτῷ

11. C Καὶ ἀπ. ὁ Ἀνδρ. ἔφη | BC οι ἀδελφέ | ἐποίησ. καὶ (B οι) ἐνώπ. -- ἐν (Α ἐγ.) κρυπτῷ: C πεποίηκε καὶ ἐν κρυπτῷ καὶ φανερῷ | C οι κ. οὐκ ἐπίστ. αὐτῷ (B εἰς αὐτὸν) | ἀποκριθεὶς δὲ -- Ποιῶι (B Τίνεις) -- μοι αὐτάς: C καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς Τί πεποίηκες ἐν κρυπτῷ | κ. ἀποκρ. Ἀ. εἶπεν: C καὶ λέγει Ἀ. | C ἐρωτήσεως | C τί με πειράζεις, B ἐώς πότε ἀπ. με | C καὶ εἶπεν αὐτῷ Οὐ πειράζω σε, μά. τοῦ Ἰησ. | ἀλλὰ -- ἀγάλλεται (B ἀγαλλιζ), οὐ μ. δὲ τῇ ἐμῇ (B οὐ μ. ἐγώ), -- θαυμ. τοῦ Ἰησ. (B θαύμ. αὐτοῦ): C ἀλλὰ χαρομαι ἐπὶ τούτοις καὶ πάντες ἀκούοντες | καὶ ἀποκρ. -- πληρώσει (Α - ση) -- παντὸς (B add ἔργου) ἀγ., καθ. ἐπεισάς με νῦν ένα ἀναγγελώ (ita B; Α ἦτι-

γομένου Ἰησοῦ, ἀλλὰ χαίρει ἡ ψυχή μου καὶ ἀγάλλεται, οὐ μόνον δὲ ἡ ἐμή, ἀλλὰ καὶ πᾶσα ψυχὴ ἡ ἀκούουσα τὰ θαυμάσια τοῦ Ἰησοῦ.

Καὶ ἀποκριθεὶς Ἀνδρέας εἶπεν Ὡ τέκνον, ὁ κύριος πληρώσει σου τὴν ψυχὴν πάσης χαρᾶς καὶ παντὸς ἀγαθοῦ, καθὼς ἔπεισάς με νῦν ἵνα ἀναγγεῖλω σοι τὰ σημεῖα ἢ ἐποίησεν ὁ κύριος ἡμῶν ἐν τῷ χρυπτῷ.

¹² Ἐγένετο πορευομένων ἡμῶν τῶν δώδεκα μαθητῶν μετὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν εἰς ιερὸν τῶν ἑθνῶν ἵνα γνωρίσῃ ἡμῖν τὴν ἀγνοιαν τοῦ διαβόλου, καὶ θεασάμενοι ἡμᾶς οἱ ἀρχιερεῖς ἀκολουθοῦντας τῷ Ἰησοῦ εἶπον ἡμῖν Ὡ ταλαίπωροι, πῶς περιπατεῖτε μετὰ τοῦ λέγοντος ὅτι υἱός εἴμι τοῦ θεοῦ; μὴ ἔχει υἱὸν ὁ θεός; τίς ἐξ ὑμῶν εἰδεῖ τὸν θεὸν ὁμιλοῦντα γυναικὶ πώποτε; μὴ οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ υἱός Ἰωσῆφ τοῦ τέκτονος καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ Μαριάμ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Σίμων; ἡμεῖς δὲ ἀκούσαντες τῶν βημάτων τούτων, ἐστράφησαν αἱ καρδίαι ἡμῶν εἰς ἀσθένειαν. γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐδέκαλιναν αἱ καρδίαι ἡμῶν, παραλαβὼν ἡμᾶς εἰς ἔρημον τόπον ἐποίησε μεγάλα σημεῖα ἐνώπιον ἡμῶν, καὶ ὑπέδειξεν ἡμῖν τὴν θεότητα αὐτοῦ πᾶσαν. ἡμεῖς δὲ εἶπαμεν τοῖς ἀρχιερεῦσι λέγοντες ὅτι ἐλθατε καὶ ὑμεῖς καὶ θεάσασθε· ἵδού γάρ ἡμᾶς ἔπεισεν.

¹³ Καὶ ἐλθόντες οἱ ἀρχιερεῖς σὺν ἡμῖν ἐπορεύθησαν, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸ ιερὸν τῶν ἑθνῶν ὑπέδειξεν ἡμῖν ὁ Ἰησοῦς τὸν

οὓς μοι νῦν ἀπαγγεῖλαι) — — ἀ (B ἀπερ) ἐπο. — — χρυπτῷ: C δ δὲ Ἀιδρ. ἐφη Ὁ θεός πληρώσει τὴν καρδ. σου πάσης χαρᾶς· πλὴν ἄκουε.

12. Ἐγέν. (B add δὲ) — — ἀκολουθῇ. τῷ Ἰησ. (B τὸν Ἰησοῦν, ἀποκριώντες) εἶπ. ἡμῖν: C Ἐ μιᾶς τῶν ἡμερῶν πορευομένων ἡμῶν τῶν δώδ. μαθητῶν ἐν τῷ ιερῷ μετὰ τοῦ Ἰησοῦ, εἶπον πρὸς ἡμᾶς οἱ ἀρχ. | πῶς περιπ. — — ὁμιλοῦντα (B - λησαντα) γυναικὶ (B μετὰ γυναικὸς) πώποτε: C τί πλανηθέντες ἀκολουθεῖτε αὐτῷ ὡς θεῷ; τίς γάρ οἶδε θεὸν μετὰ γυναικὸς ὀμιλήσαντα; καὶ λέγει ὅτι θεοῦ εἰμὶ υἱός | οὐχ οὗτος: C οὐχ | C ομ δ | Μαριάμ (B -ρα): C Μαριά λέγεται | Σίμων: C Ἰωσῆς | C καὶ ἡμ. ἀκούσ. ταῦτα μετεστράφησαν αἱ κ. ἡμ. (B ἡμ. αἱ κ.) | C ομ εἰς ἀσθένειαν (B ἀπιστίαν) | γν. δὲ (B καὶ γν.) οἱ Ἰησ. — — ἡμᾶς ἐπεισον: C δ δὲ κύριος παραλαβὼν ἡμᾶς εἰς ἔρημον τόπον ἐνθείξε τὴν θεότητα αὐτοῦ. καὶ εἶπαμεν ταῦτα τοῖς ἀρχιερεῦσι.

Post παραλαβὼν sectione 12. usque ἐτοιμαζόμενον κολάσεως exēunte sect. 20. nihil legi in codice A. Thilo vero inde a sect. 14. usque sect. 15. ἄμα τῇ σφιγγὶ ex eodem se hausisse significat.

13. Tota sectio ex B sumta est. εἰ ἀληθῆ (cum Thilone): codex δτι

ούρανόν, οὐα γνῶμεν εἰ ἀληθῆ ἐστὶν η̄ οῦ. καὶ εἰσῆλθον μεδ̄ ήμῶν τριάκοντα ἄνδρες τοῦ λαοῦ καὶ τέσσαρες ἀρχιερεῖς. καὶ θεασάμενος ὁ Ἰησοῦς ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων τοῦ ναοῦ εἶδε γλυπτὰς σφίγγας δύο, μίαν ἐκ δεξιῶν καὶ μίαν ἐξ εὐωνύμων. καὶ στραφεῖς ὁ Ἰησοῦς πρὸς ήμᾶς εἶπε Θεωρήσατε τὸν τύπον τοῦ σταυροῦ· ταῦτα γάρ ὅμοιά εἰσι τοῦ Χερουβίκου καὶ τοῦ Σεραφίμ τῶν ἐν οὐρανῷ. τότε ὁ Ἰησοῦς ἐμβλέψας ἐκ δεξιῶν, οὗ η̄ σφίγξ, εἶπεν αὐτῇ Σοὶ λέγω, τὸ ἐκτύπωμα τοῦ ἐν οὐρανῷ, δὲ ἕγλυψαν τεχνιτῶν χεῖρες, ἀποκολλήθητι ἀπὸ τοῦ τόπου σου καὶ ἔλθε κάτω, καὶ ἀποκριθῆται καὶ ἐλεγξον τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ὑπόδειξον αὐτοῖς εἰ ἐγώ θεός είμι η̄ ἀνθρωπος.

¹⁴ Καὶ εὐθέως ἀπεπήδησεν ἐκείνη τῇ ὥρᾳ η̄ σφίγξ καὶ ἀναλαβοῦσα φωνὴν ἀνθρωπάνην εἶπεν Ὡ μαροὶ υἱοὶ Ἰσραὴλ, οὐκ τριχέσθη μόνον η̄ τύφλωσις τῆς καρδίας αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ἐτέρους θελουσι τυφλῶσαι ὡς καὶ αὐτοί, λέγοντες θεὸν εἰναι ἀνθρωπον, ὁ ἐξ ἀρχῆς τὸν ἀνθρωπὸν πλάσας καὶ δοὺς τὴν πνοήν αὐτοῦ ἐν πᾶσιν, ὁ κινήσας πάντα τὰ ἀκίνητα· οὐτός ἐστιν ὁ καλέσας τὸν Ἀβραάμ, ὁ ἀγαπήσας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὁ ἐπιστρέψας τὸν ἀγαπητὸν αὐτοῦ Ἰακὼβ εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ· οὐτός ἐστιν ὁ κριτής ζώντων καὶ νεκρῶν, οὐτός ἐστιν ὁ ἐτοιμάζων μεγάλα ἀγαθά τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ καὶ ἐτοιμάζων κόλασιν τοῖς μὴ πιστεύουσιν αὐτῷ. μὴ προσέχετε δὲ ἐγώ εἴμι ψηλαφητὸν εἶδωλον· λέγω γάρ οὐμὲν δὲ καλλίονά εἰσι τὰ ιερὰ τῆς συναγωγῆς ὑμῶν. ημεῖς γάρ ὅντες λίθοι, ὅνομα μόνον ἔδωκαν ημῖν οἱ ιερεῖς

ἀληθῆ | γλυπτάς (cum Th.): codex γλυφάς | Σοὶ λέγω: codex et Thilo Σὺ λέγω | τοῦ ἐν (cum Th.): codex τὸ ἐν | C sic: Καὶ τὴν οὖν ημῖν εἰς τὸ ιερόν, καὶ ὑπέδειπν τὴν δὲ Ἰησοῦς τὸ ἐκτύπωμα τοῦ ναοῦ. καὶ ησαν τριάκοντα ἄνδρες τοῦ λαοῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς. καὶ εἶπεν δὲ Ἰησοῦς Θεωρεῖτε τὸν τύπον τοῦ ναοῦ. ὅμοιόν ἐστι τῶν Χερουβίμ καὶ Σεραφίμ ἐν οὐρανοῖς. καὶ εἶπε Σοὶ λέγω, τὸ ἐκτύπωμα τὸ ἐν τῷ ναῷ, ἀποκολλήθητι ἐκ τοῦ τόπου σου καὶ ἔλθε κάτω, καὶ ἐλεγξον τοὺς ἀρχιερεῖς εἰ θεός ἐγώ είμι η̄ ἀνθρωπος.

14. ἐτέρους: Β ἄλλους | καλέσας: Β λαλήσας | ὁ ἀγαπήσας: Β μητερὶ οὐτός ἐστιν | Β οὐ δὲ ἐπιστρέψας οὐδεὶς γῆν αὐτοῦ | καὶ ἐτοιμάζων οὐδεὶς πιστ. αὐτῷ εἰς τοῦ Β sunt | προσέχετε: Α προσέχητε | Β ημεῖς γάρ οἱ ὅντες λίθοι, δὲ ὅνομα μόνον ἔδωκαν ημῖν, οἱ ιερεῖς οἱ λειτουργοῦντες τὸ ιερόν καταρκύουσιν αὐτούς. Ad h. I. ex D notavi haec: μὴ λέγετε (codex λέγε) δὲ λίθος εἴμι γε γλυπτόν -- δὲ οὐμεῖς μόνον ὅνομα ἔχετε καὶ λέγοντες ἀρχιερεῖς, ἀλλὰ λίθοι ἐστὲ καὶ ξόανα etc. | πορνεύσητε: Β -νεύετε | τ. συναγωγ. τοῦ θεοῦ: Β οὐ τοῦ θεοῦ | C hanc sectionem sic habet: Καὶ εὐθὺς ἀπεπήδησεν η̄ ἐκτύπωσις καὶ

ὅτι θεός, καὶ αὐτοὶ οἱ ἵερεῖς οἱ λειτουργοῦντες τῷ Ἱερῷ καθαρίζουσιν ἑαυτοὺς φορούμενοι τοὺς δαιμονας· ἐὰν γάρ συνέλθωσι, γυναιξί, καθαρίζουσιν ἑαυτοὺς ἡμέρας ἐπτὰ διὰ τὸν φόβον, τοῦ μὴ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὸ Ἱερὸν δι' ἡμᾶς, διὰ τὸ ὅγομα ὃ ἔδωκαν ἡμῖν ὅτι θεός. ὑμεῖς δὲ ἐὰν πορνεύσητε, αἴρετε τὸν νόμον τοῦ θεοῦ καὶ εἰσέρχεσθε ὡς τὴν συναγωγὴν τοῦ θεοῦ καὶ καθαρίζετε καὶ ἀναγινώσκετε καὶ οὐκ εὐλαβεῖσθε τοὺς λόγους τοὺς ἐνδόξους τοῦ θεοῦ. διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι τὰ Ἱερὰ καθαρίζουσιν τὰς συναγωγὰς ὑμῶν, ὡς καὶ γενέσθαι ἐκελησίας τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ αὐτοῦ. ταῦτα εἰπούσης τῆς σφιγγὸς ἐσώπησε.

¹⁵ Καὶ ἡμεῖς εἶπαμεν τοῖς ἀρχιερεῦσιν Νῦν ἄξιόν ἔστιν τοῦ πιστεῦσαι ὑμᾶς, ὅτι καὶ οἱ λθοὶ ἥλεγκαν ὑμᾶς. καὶ ἀποκριθέντες οἱ Ἰουδαῖοι εἶπον Ἐν μαγείᾳ οἱ λθοὶ οὗτοι λαλοῦσιν, καὶ μὴ νομίσητε ὅτι θεός ἔστιν. εἰ γάρ ἐδοκιμάσατε τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ λθοῦ, ἐγινώσκετε τὴν πλάνην αὐτοῦ. ποῦ γάρ εῦρεν οὗτος τὸν Ἀβραάμ ἣ πῶς εἶδεν αὐτόν; ὁ γάρ Ἀβραάμ πρὸ τοῦ αὐτὸν γεννηθῆναι ἔτη πλείονα ἀπέθανεν, καὶ ποῦ αὐτὸς ἐπίσταται αὐτόν;

Ἐπιστραφεὶς δὲ πάλιν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὴν ἐκτύπωσιν εἶπεν αὐτῇ Διότι ἀπιστοῦσιν οὗτοι ὅτι μετὰ Ἀβραάμ λελάληκα, ἀπελθε εἰς γῆν τῶν Χαναναίων καὶ ἀπελθε εἰς τὸ σπηλαῖον τὸ διπλοῦν εἰς τὸν ἀγρὸν Μαμβρῆ, ὅπου ἔστι τὸ σῶμα τοῦ Ἀβραάμ, καὶ φώνησον ἔξω τοῦ μνημείου λέγουσα Ἀβραάμ Ἀβραάμ, οὗ τὸ σῶμα ἐν τῷ μνημείῳ, ἡ δὲ ψυχὴ ἐν τῷ παραδείσῳ, τάδε λέγει ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον, ὁ ποιήσας σε ἀπ' ἀρχῆς φιλον ἑαυτοῦ, ἀνάστηθι σὺ καὶ ὁ υἱός σου Ἰσαάκ καὶ ὁ υἱός τοῦ υἱοῦ σου

ἀναλαβὼν φωνὴν ἀνθρώπου εἶπεν Ὡ ἀνόητοι Ἰσραηλῖται, οὐκ ἀρκεῖ η̄ τύφλωσις ὑμῶν, ἀλλὰ καὶ ἐτέρους βούλεσθε ἀπολέσαι; οὗτος ἔστιν ὁ θεὸς ὁ λαλήσας μετὰ Ἀβραάμ καὶ ἀγαπήσας Ἰσαάκ, ὁ ἐπιστρέψας τὸν Ἰακώβ εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ μᾶλλοι δοῦναι ἀγαθὰ τοῖς πιστεῦσιν αὐτῷ, τοῖς δὲ ἀπίστοις κάλασιν αἰώνιον. ταῦτα καὶ ἔτερα εἰπούσης τῆς ἐκτυπώσεως, εἴπομεν ἡμεῖς τοῖς | αὐτοὶ οἱ: Th. om οἱ

15. Καὶ τὴν εἶπαμεν: C εἰπομεν ἡμεῖς | Νῦν ἄξιόν ἐπ' ὑμᾶς: B ὅτι ἄξιοι εἰσι πιστεῦσθαι, ὅτι τὴν ἀληθεαν εἶπαμεν ἡμεῖς (post haec verba deficit B usque dum sequitur καὶ διαβαστάσατε sect. 16. med.): D Tί ὑμὲν δοκεῖ; ἄξιόν ἔστι τοῦ πιστεῦσαι τῷ Ἰησοῦ.

C om καὶ ἀπελθε εἰς τὸ σπ. τὸ διπλ. | C εἰς ἀγρὸν Μαμβρῆ | ἔστι: C κείται post Ἀβραάμ | C ξεῖνεται et om λέγουσα | ὁ ποιήσας -- ἔστου: C ὁ καταστατικός αποστ. apoc. ed. Tischendorf.

Ιακώβ, καὶ ἔλθετε εἰς τὰ ἵερά τῶν Ἰερουσαίλων ἵνα ἀλέγειμεν τοὺς ἀρχιερεῖς, ὅπως γνῶσιν ὅτι ἐπίσταμαι σὲ καὶ σὺ ἐμέ. καὶ ὡς ἡκουσε τοὺς λόγους τούτους ἡ σφίγξ, εὐθὺς περιεπάτησεν ἕμπροσθεν πάντων ἡμῶν καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν γῆν τῶν Χαναναίων εἰς τὸν ἄγρὸν Μαμβρῆ, καὶ ἐφώνησεν ἔξω τοῦ μυημείου καθὼς ἐνετείλατο αὐτῇ ὁ θεός. καὶ εὐθὺς ἔξῆλθον οἱ δώδεκα πατριάρχαι ζῶντες ἐκ τοῦ μυημείου, καὶ ἀποκριθέντες εἶπον πρὸς αὐτήν Ἐπὶ τίνα ἡμῶν ἀπεστάλης; καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ σφίγξ εἶπεν Ἀπεστάληγεν πρὸς τοὺς τρεῖς πατριάρχας εἰς μαρτύριον· ὑμεῖς δὲ εἰσελθετε καὶ ἀναπαύσθε ἔως τοῦ καιροῦ τῆς ἀναστάσεως. καὶ ἀκούσαντες εἰσῆλθον ἐν τῷ μυημείῳ καὶ ἐκοιμήθησαν. καὶ ἐπορεύθησαν οἱ τρεῖς πατριάρχαι ἅμα τῇ σφιγγὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἤλεγχαν τοὺς ἀρχιερεῖς. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς Ἀπελθετε εἰς τοὺς τόπους ὑμῶν· καὶ ἀπῆλθον. εἶπε δὲ καὶ πρὸς τὴν ἐκτύπωσιν Ἀνελθε εἰς τὸν τόπον σου· καὶ εὐθέως ἀνῆλθε καὶ ἔστη εἰς τὸν τόπον αὐτῆς. ἐποίησε δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ σημεῖα, καὶ οὐκ ἐπιστευσαν αὐτῷ· ἀπέρ ἐὰν διηγήσωμαι, οὐ δυνήσῃ ὑπενεγκεῖν. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ Δύναμαι ὑπενεγκεῖν· φρονίμως γάρ ἀκούω λόγους χρηστούς.

¹⁶ Ὁτε δὲ ἔμελλε τὸ πλοῖον ἐγγίζειν ἐπὶ τὴν γῆν, ὑπέκλινε τὴν κεφαλὴν ὁ Ἰησοῦς εἰς ἓνα τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ καὶ ἥσυχας. καὶ ἐπαύσατο λαλῶν ὁ Ἄνδρεας, καὶ αὐτὸς κλίνας τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ εἰς ἓνα τῶν μαθητῶν ἀφύπνωσεν. εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ Ὑποστρώσατε τὰς χεῖρας ὑμῶν καὶ διαβαστάσατε τὸν Ἄνδρεαν καὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ πορευθέντες θέτε αὐτοὺς ἔξω τῆς πόλεως τῶν ἀνθρωποφάγων, καὶ θέντες αὐτοὺς

λέσας σε ἐξ ἀρχ. φη μάτου | Σ καὶ ἔλθετε εἰς Ἰερουσαίλους καὶ ἀλέγετε τοὺς λερεῖς, ὅπως γνῶσι τὴν δύναμιν μου. καὶ εὐθέως ὡς ἡκουσεν ἡ ἐκτύπωσις τοὺς λόγ. τούτους, περιεπάτησεν ἕμπροσθεν ἡμῶν κ. ἐπορ. εἰς — Χαναναίων, καὶ ἐφώνησεν ὡς ἐκελεύσῃ. καὶ εὐθέως ἔξῆλθον | μνημέον: Σ μνήματος | Σ οὐ ἀποκριθεῖσα ἡ σφ. item om. Ἀπεστάλην | αναπαύεσσε: Σ κακεύθετε. Ex D h. I. notav: οἱ δὲ ἔπειροι ἀπελθατε καὶ καθεύδετε μέχρι τῆς ἀναστάσεως | καὶ ἐπορεύθησαν — — Ἰησοῦν: Σ οἱ δὲ τρεῖς πατριάρχαι ἥλσον πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Quae sequuntur: καὶ ἤλεγχαν πάque ὑποστρώσατε τ. χεῖρ. ὑμῶν (secc. 16. med.) ex C petita sunt. Εἰ D notav: καὶ ἡ ἐκτύπωσις ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς.

16. καὶ διαβαστάσατε: ab his rursus incipit B. | Σ κ. διαβαστάξατε Ἄνδρ. κ. τ. αὐτ. μαθητάς, ἀπελθόντες ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ἀνθρ. ἔάσατε αὐτοὺς ἔξω τῆς πόλεως. καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ ἄγγελοι (codex ubique ἄνελοι etc.), καὶ ἀναγα-

ἐπὶ τῆς γῆς ὑποστρέψατε πρὸς μέν καὶ ἐποίησαν οἱ ἄγγελοι καθὼς ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ὑπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ ἀνῆλθεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ.

¹⁷ Πρωΐας δὲ γενομένης διαπνισθεὶς ὁ Ἀνδρέας καὶ ἀναβλέψας εὗρεν ἔαυτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καθεζόμενον, καὶ θεασάμενος εἶδε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καθεύδοντας ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ διύπνισεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἀνάστητε, τεκνά μου, καὶ γνώσεσθε τὴν μεγάλην οἰκεονομίαν τὴν γενομένην ἡμῖν, καὶ μάθετε ὅτι ὁ κύριος ἡνὶ μεθ' ἡμῶν ἐν τῷ πλοίῳ καὶ οὐκ ἔγνωμεν αὐτόν· μετεμόρφωσεν γάρ ἔαυτὸν ὥσπερ πρωρεὺς ἐν τῷ πλοίῳ καὶ ἐταπεινώσεν ἔαυτόν, καὶ ἐφάνη ἡμῖν ὡς ἄνθρωπος ἐκπειράξων ἡμᾶς· καὶ ὁ Ἀνδρέας ἐν ἔαυτῷ γενόμενος εἶπεν Ἐπέγνων σου κύριε τὴν καλὴν λαλιάν, ἀλλ' οὐκ ἐφανέρωσάς μοι ἔαυτόν, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἔγνωρισά σε· καὶ ἀποκριθέντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶπον πρὸς αὐτόν Πάτερ Ἀνδρέα, μὴ νομίσῃς ὅτι ἔγνωμεν ἐν τῷ σε λαλεῖν ἐν τῷ πλοίῳ μετ' αὐτοῦ· τὴλκύσθημεν ὑπὸ ὕπνου βαρυτάτου, καὶ κατῆλθον ἐκ τῶν οὐρανῶν ἀετοὶ καὶ ἥραιν τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ ἀπήγαγον ἐν τῷ παραδείσῳ τῷ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ εἰδομεν μεγάλα θαυμάσια. ἐθεασάμεθα γάρ τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν καθεζόμενον ἐπὶ θρόνου δόξης, καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι κυκλοῦντες αὐτόν. ἐθεασάμεθα καὶ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ καὶ πάντας τοὺς ἀγίους, καὶ Δαυὶδ ἦνεσεν φόδην ἐν τῇ κιθάρᾳ αὐτοῦ. καὶ ἐθεασάμεθα ἐκεῖ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἀποστόλους παρεστηκότας ἐνώπιον τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἔξωθεν ὑμῶν ἄγγελους δώδεκα κυκλοῦντας ὑμᾶς καὶ ἐκαστον ἄγγελον ὅπισθεν ἐκάστου

γόντες ἐπὶ τοῦ ἀέρος ἀπήγαγον ζέω τῆς πύλης τῆς πόλεως, καὶ ἀποθέμενοι αὐτοὺς ἀπῆγινον πρὸς τὸν Ἰησοῦν.

17. Tota sectio ex B descripta est. | C Πρωΐας -- εὗρεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ κοιμωμένους, καὶ εἶδε τὴν πύλην τῆς πόλεως ἐκείνης, καὶ διύπνισεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων Ἀνάστητε -- γνῶτε τὴν μ. οὐκ γενομ. ἡμῖν, μάθετε ὅτι -- ἐν τῷ πλ. μεθ' ἡμῶν· μετεμόρφωσεν γάρ ὁ κύριος ἔαυτὸν καὶ ὡς ἄνθρωπος ἡμῖν διελέχθη· καὶ εἶπον οἱ μαθηταὶ πρὸς αὐτόν Ἡμεῖς ἐλκύσθημεν εἰς ὕπνον βαριότατον, καὶ κατῆλθον ἀετοὶ καὶ ἥραιν -- οὐρανῷ· καὶ εἰδομεν τὸν κύριον ἡμῶν καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ, καὶ οἱ ἄγιοι ἄγγ. κυκλοῦντες αὐτόν. καὶ εἰδομεν τὸν Ἀβρ., Ἰσαὰκ καὶ Ἰακ. καὶ π. τ. ἀγίους, καὶ Δαυὶδ (Thilo ex B et C affert Δαβὶδ; suspicor δέδι utroque inveniri) ἔδοντα τὴν κινητά (ex D notavi ἔδοντα φόδην κυρίου), καὶ τοὺς ἀποστόλους, κυκλοῦντες

ύμῶν ἐστηκότα, καὶ ἥσαν ὄμοιοι ύμῶν τῇ Ἰδέᾳ· καὶ ἡκούσαμεν τοῦ κυρίου λέγοντος τοῖς ἀγγελοις ὅτι ἀκούετε τῶν ἀποστόλων κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐρωτῶσιν ύμᾶς· ταῦτά εἰσιν ἂν εἶδαμεν, πάτερ Ἀνδρέα, ἔως οὐ διύπνισας ύμᾶς, καὶ ἤνεγκαν οἱ ἀγγελοι οἱ ὡς ἀετοὶ φαινόμενοι τὰς ψυχὰς ύμῶν εἰς τὰ σώματα ύμῶν.

¹⁸ Τότε Ἀνδρέας ἀκούσας ἔχάρη χαρὰν μεγάλην ὅτι κατηξιώθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὰ θαυμάσια ταῦτα θεάσασθαι· καὶ ἀναβλέψας Ἀνδρέας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπεν Ἐμφάνηθί μοι, κύριε Ἰησοῦ Χριστέ· ἐγὼ γάρ γνώσκω ὅτι οὐκ εἰ μακρὰν ἀπὸ τῶν σῶν δουλῶν· συγχώρησόν μοι, κύριε, ὁ ἐποίησα· ὡς γάρ ἂνθρωπόν σε τεθέαμαι ἐν τῷ πλοίῳ καὶ ὡς ἀνθρώπῳ σοι ὠμιλησα· νῦν οὖν, κύριε, φανέρωσόν μοι σεαυτὸν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ·

Ταῦτα δὲ εἰπόντος τοῦ Ἀνδρέα παρεγένετο ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτὸν, γενόμενος ὄμοιος μικρῷ παιδίῳ ὡραιοτάτῳ· καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν Χαῖρε, Ἀνδρέα ήμέτερε· ὁ δὲ Ἀνδρέας θεάσαμενος αὐτὸν προσεκύνησεν αὐτὸν λέγων Συγχώρησόν μοι, κύριε Ἰησοῦ Χριστέ· ὡς γάρ ἀνθρωπόν σε εἶδον ἐν τῇ θαλάσσῃ καὶ ὠμιλησά σοι· τί οὖν ἔστιν ὃ τι ἡμάρτηκα, κύριε μου Ἰησοῦ, ὅτι οὐκ ἐφανέρωσάς μοι σεαυτὸν ἐν τῇ θαλάσσῃ; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε τῷ Ἀνδρέᾳ Οὐχ ἡμαρτες, ἀλλὰ ταῦτα σοι ἐποίησα ὅτι εἴπας Οὐ δυνήσομαι πορευθῆναι εἰς τὴν πόλιν τῶν ἀνθρωποφάγων ἐν τρισὶν ἡμέραις, καὶ ὑπεδειξά σοι ὅτι πάντα δυνατός είμι καὶ ἐκάστῳ φανῆναι καθὼς βούλομαι· νῦν οὖν ἀνάστα,

αὐτοὺς οἱ ἄγγελοι. (In textu edito scribendum videbatur ἐστηκότα pro ἐστηκότων.) καὶ ἡκούσαμεν τοῦ κυρίου εἰπόντος τ. ἀγγ. Ἀκούσατε τῶν ἀπ. κ. π. ἂν λέγουσιν ύμην (Thilo τίμιαν, item in textu τήμας. In seqq. εἶδαμεν edidi, Thilo οἶδαμεν). καὶ ὡς τήμας διύπνισας, ἤγαγον πάλιν οἱ ἄγγ. τὰς ψυχὰς τήμῶν οἱ ὡς ἀετοὶ φαινόμενοι καὶ ἀπέθεντο εἰς τὰ σ. τήμ.

^{18.} Καὶ ἔχάρη σφόδρα ὅτι | τὰ θαυμάσια πάque ὠμιλησα: Καὶ θάσασθαι ταῦτα· ὁ δὲ Ἀνδρέας εἶπε πρὸς κύριον Συγχώρησόν μοι ὅτι ὡς ἀνθρώπῳ διελέχθην σοι | Καὶ οὐ κύριε | ταῦτα δὲ -- ὡραιοτάτῳ (Thilo add ex B εὐειδεῖ): Καὶ ίδον παρεγένετο ὁ σωτῆρ πρὸς αὐτὸν ὡς μικρῷ παιδίῳ ὡραιοτάτῳ | καὶ ποκριθεὶς -- Χαῖρε: Καὶ εἶπεν αὐτῷ Χαῖροις | ὁ δὲ Ἀνδρέας εtc: Καὶ ὁ δὲ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν προσεκύνησε λέγων Συγχώρησόν μοι, κύριε, τὴν ἀμαρτίαν ταύτην ὅτι ὡς ἀνθρωπόν σε ἐν τῷ πλοίῳ διωμιλησα. τήμαρτόν σοι, κύριε, ἐν τούτῳ, [ὅτε] οὖν ἐφανέρωσάς μοι σεαυτὸν ἐν τῇ θαλάσσῃ; καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς Οὐχ τήμαρτες, ἀλλὰ -- δούτι εἴπας Οὐ δύναμαι ἀπελθεῖν (item ex D ποτανί: ταῦτα σοι ἐποίησα δούτι εἴπας Οὐ δύναμαι ἀπελθεῖν εtc.) εἰς τὴν χώραν τῶν ἀνθρ. ἐν τρ. τήμεραις. ἐν τούτῳ γνῶθι [ὅτι] καθὼς θέλω οὕτω δεικνύω ἐμαυτόν, καὶ [δύ-

εἰσελθε πρὸς Ματθείαν εἰς τὴν πόλιν καὶ ἔξαγαγε αὐτὸν ἐκ τῆς φυλακῆς καὶ πάντας τοὺς μετ' αὐτοῦ ὄντας ἔζησεν. Ιδοὺ γὰρ ὑποδείχνυμέ σοι, Ἐνδρέα, ἃ δεῖ σε παθεῖν πρὸ τοῦ ἐλθεῖν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. ἐνδείξονται σοι βασάνους καὶ ὕβρεις, καὶ τὰς σάρκας σου ἐν ταῖς πλατείαις καὶ βύμαις διασκορπιοῦσι, καὶ τὸ αἷμά σου βεύσει ἐπὶ τὴν γῆν, θάνατον δὲ οὐ δύνανται σοι παρασχεῖν· ἀλλ’ ὑπόμεινον, καθὼς ἐμὲ οἴδας τυπτόμενον ὑβριζόμενον καὶ σταυρούμενον· εἰσὶν γὰρ μελλοντες πιστεύειν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ σωτὴρ ἐπορεύετο εἰς τοὺς οὐρανούς.

¹⁹ Ἐνδρέας δὲ εἰσῆλθεν ἐν τῇ πόλει μετὰ τῶν αὐτοῦ μαθητῶν, καὶ οὐδεὶς αὐτὸν ἐθεάσατο. καὶ ὡς ἀπῆλθεν ἐν τῇ φυλακῇ, εἶδε φύλακας ἐστῶτας ἐπτὰ ἐπὶ τὴν θύραν φυλάσσοντας, καὶ ηὗξατο ἐν ἑαυτῷ καὶ πεσόντες ἔξέψυξαν, καὶ περιεχάραξε τῷ σημείῳ τοῦ σταυροῦ τὴν θύραν καὶ αὐτομάτως ἤνεψήθη. καὶ εἰσελθὼν μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εὗρε Ματθείαν καθήμενον καὶ ψάλλοντα, καὶ ίδων αὐτὸν ἀνέστη, καὶ τὴπάσαντο ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγέω, καὶ εἰπε πρὸς Ματθείαν Ἀδελφέ, πῶς εὑρέθης ἐνταῦθα; ἔτι γὰρ τρεῖς ἡμέραι, ἔξαζουσίν σε τοῦ γενέσθαι βρῶμα αὐτοῖς. ποῦ εἰσὶν τὰ μεγάλα μυστήρια ἢ ἐδιδάχθης καὶ τὰ θαυμάσια ἢ ἐπιστεύθημεν; καὶ εἰπεν αὐτῷ Ματθείας Οὐκ ἥκουσας τοῦ χυρίου λέγοντος Ἐγὼ ἀποστελώ ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων; εὐθέως εἰσῆγαγόν με ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ηὔξαμην πρὸς κύριον, καὶ εἱρηκέν μοι Ὑπόμεινον ἐνταῦθα εἰκοσιεπτὰ ἡμέρας καὶ ἔξαποστελώ σοι Ἐνδρέαν καὶ ἔξάξει σε ἐκ τῆς φυλακῆς. καὶ νῦν ίδοὺ καθὼς εἰπεν ὁ κύριος γέγονεν.

²⁰ Τότε θεασάμενος ὁ Ἐνδρέας εἶδε τρεῖς ἄνδρας κατακλεί-

ναμα] ἵκαστε φανῆναι ὡς βιούλομαι. νῦν οὖν εἰσελθε ἐν τῇ πόλει καὶ ἔξαγαγε Ματθαῖον ἐκ τ. φ. καὶ π. τ. μετ' αὐτοῦ ἔζησεν. Post haec verba rursus deficit B: hinc quae sequuntur usque ἔξαλεῖψαι τὸν ἄνθρωπον sect. 20., ex uno C petere licebat.

καθὼς: codex praei ὡς. Thiloni sic scribendum videbatur: ὡς καθὼς ἐμὲ εἰδες

19. πεσόντες ἔξέψυξαν: ex D notavi ἔπεισον ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἔξέψυξαν. Exinde ibidem Andreas dicitur εἰς τὸ προαύλιον ἴνσε, ubi accidit quod in textu refertur: περιεχάραξε etc.

Ματθείαν constantiae causa reposuimus ubi codex C ut solet Ματθαῖον habet.

τὴπάσαντο ἀλλήλους: codex τὴπ. ἀλλήλοις

στους ἐσθίοντας χόρτον γυμνούς, καὶ τύψας τὸ στῆθος ἔφη Πρόσχες κύριε, τί παθαίνουσιν οἱ ἀνθρώποι, πῶς ὡμοίωσαν αὐτοὺς τοῖς ἀνέστητοις κτήνεσιν; καὶ λέγει πρὸς τὸν σατανᾶν Οὐαὶ σοι τῷ διαβόλῳ τῷ ἔχθρῷ τοῦ θεοῦ καὶ τοῖς ἀγγέλοις σου, ὅτι οὐδέν σοι παρέσχον οἱ ἐνταῦθα ξένοι, καὶ πῶς ἐπήγαγες αὐτοῖς τὴν τιμωρίαν ταύτην; Ἐως πότε πολεμεῖς μετὰ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων; σὺ ἐξήγαγες τὸν Ἀδάμ ἐκ τοῦ παραδείσου καὶ ἐποίησας μιγῆναι τοὺς ἀνθρώπους ἐν παραβάσει, καὶ ὥργισθη κύριος καὶ ἐπήγαγε τὸν κατακλυσμὸν ὥστε ἔξαλεῖψαι τὸν ἀνθρώπον. καὶ πάλιν παρεγένου καὶ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἵνα καὶ τοὺς ἐνταῦθα ποιήσῃς κατεσθίειν ἀνθρώπους, ἵνα γένηται καὶ τούτων τὸ τέλος εἰς κατάραν καὶ ἀπώλειαν, νομίζων ἐν σεαυτῷ ὅτι ὁ θεὸς ἔξαλεῖψει τὸ πλάσμα αὐτοῦ. ἦ οὐκ ἤκουσας ὅτι εἶπεν ὁ θεὸς ὅτι οὐ μὴ ἐπάξιο κατακλυσμὸν ἐπὶ τῆς γῆς; ἀλλὰ εἰ τί ἐστιν ἐτοιμαζόμενον κολάσεως, ἔνεκεν τῆς σῆς τιμωρίας γίνεται.

²¹ Τότε ἀναστὰς Ἀνδρέας καὶ Μαθείας ηὔξαντο, καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν ἐπέθηκεν Ἀνδρέας τὰς χεῖρας ἐπὶ τὰ πρόσωπα τῶν τυφλῶν ἀνδρῶν τῶν ὄντων ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ εὐθέως πάντες ἀνέβλεψαν· καὶ πάλιν ἐπέθηκεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν, καὶ μετεβλήθη ὁ νοῦς αὐτῶν εἰς ἀνθρωπίνην αἰσθησιν. τότε ἀπεκρίθη αὐτοῖς Ἀνδρέας Ἀναστάντες πορεύεσθε εἰς τὰ κατώτερα μάρτυρα τῆς πόλεως, καὶ εὑρήσετε ἐν τῇ ὁδῷ συκῆν με-

20. τ. ἀγγ. σου: codex τ. ἀγγ. αὐτοῦ | τοὺς ἀνθρώπους ἐν -- τὸν ἀνθρώπους: his fere respondent ex quibus rursum B incipit: τοὺς νέους αὐτῶν τοὺς γιγάντας κατεσθίειν ἀνθρώπους ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς οὐ ὥργισθη κύριος ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς τὸν κατακλυσμόν, ἵνα ἔξαλεῖψῃ πᾶν τὸ ἀνάστημα δὲ ἐποίησε κύριος ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔξήλειψεν αὐτοῦ Νῶε.

καὶ πάλιν εἰτ. ex B sunt (ἔξαλεῖψε: codex - λείφει ... ὅτι εἶπεν: Thilo δ.τι εἶπεν): C καὶ πάλιν -- ταύτη ἵνα ποιήσῃς ἐσθίειν ὅμοιους ἀνθρώπους. ἦ οὐκ ἤκουσας ὅτι εἶπεν ὁ θεός Οὐ μὴ ἐπάξιο ἔτι κατακλυσμὸν ἐπὶ γῆς; ἀλλ' εἰ τί ἐστιν ἐτοιμαζόμενον, ἔνεκα τῆς σῆς τιμωρίας. Praeterea inde ab ἔνεκεν rursum incipiunt velutūsīmae reliquiae A, quas quemadmodum descripsi sequimur.

21. ηὔξαντο: C προσηνέξ. | C om μετὰ τ. εὐχ. | ἐπεδ. Ἀνδρ. τ. χ.: B ἐπ. τ. χ. δ Ἀνδρ.: C προσεδηκ. δ Ἀνδρ. τ. χ. | C ἐπὶ τοὺς ὄφελαμοὺς τῶν τυφλῶν ἀνθρώπων, καὶ πάντες (B om) ἀνέβλεψαν: item D ἐπὶ τοὺς ὄφελ. τ. τυ. ἀνθρώπ. οἵτινες τίσαν ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἀνέβλεψ. ἀπάντες | C om χ. πάλιν ἐπ. τ. χ. αὐτοῦ (B αὐτ. τ. χ.) ἐπὶ (B add τὰ πρόσωπα τῶν τυφλῶν καὶ ἐπὶ) τὰς καρδ. αὐτῶν | ὁ νοῦς αὐτ. (B α. δ. ν.) εἰς ἀ. αἰσθ.: C ἦ καρδία αὐτῶν εἰς νοῦν ἀνθρώπων καὶ αἰσθησιν | B καὶ ἀποκριθεὶς Ἀνδρ. εἶπεν αὐτοῖς: C καὶ εἶπεν αὐτοῖς | Ἀναστ. (B adit οὐν) πορ. (C Ἀναστῆτε καὶ πορεύθητε) εἰς -- καθίσατε μπό τ.

γάλην, καὶ καθίσατε ὑπὸ τὴν συκῆν καὶ ἐσθίετε ἀπὸ τοῦ καρποῦ αὐτῆς ἵνα ἔλθω πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ βραδύνω τοῦ ἔλθειν ἔκει, εὐρήσετε τὸ αὐταρκεῖς τῆς τροφῆς ὑμῶν· οὐ μὴ γάρ ἐκλείψει ὁ καρπὸς ἀπὸ τῆς συκῆς, ἀλλ' ὅσον ὑμεῖς ἐσθίετε, πλείστα καρπὸν ἐνέγκῃ καὶ διαθρέψῃ ὑμᾶς, καθὼς εἶπεν ὁ κύριος. καὶ ἀποχριθέντες εἶπαν τῷ Ἀνδρέᾳ· Ἐλθὲ ἡμῖν, κύριε ἡμῶν, μή ποτε πάλιν θεασάμενοι ἡμᾶς οἱ τῆς πόλεως ταύτης ἄνδρες κατακλείσουσιν ἡμᾶς καὶ ἐνδείξουνται ἡμῖν βασάνους δεινοτέρας καὶ πλείστας ὡν ἐπεδείξαντο ἡμῖν. καὶ ἀποχριθεὶς Ἀνδρέας εἶπεν πρὸς αὐτούς Πορεύεσθε· ἐπ' ἀληθείας γάρ λέγω ὑμῖν ὅτι πορευομένων ὑμῶν οὐ μὴ ὑλάξει κύρων ἐν τῇ γλώττῃ αὐτοῦ ἐφ' ὑμᾶς. ἡσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες διακόσιοι ἐβδομήκοντα καὶ γυναικες τεσσαράκοντα ἐννέα οὓς ἀπέλυσεν Ἀνδρέας ἐκ τῆς φυλακῆς. καὶ ἐπορεύθησαν οἱ ἄνδρες καθὼς εἶπεν αὐτοῖς ὁ μακάριος Ἀνδρέας· Μαθείαν δὲ ἐποίησεν πορευθῆναι σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐξ ἀφηλιώτου τῆς πόλεως. καὶ ἐπέταξεν Ἀνδρέας νεφέλῃ, καὶ ἦρεν ἡ νεφέλη Μαθείαν καὶ τοὺς μαθητὰς Ἀνδρέου, καὶ ἀπέθετο αὐτούς ἡ νεφέλη ἐν τῷ ὅρει ὃπου ἦν ὁ Πέτρος διδάσκων, καὶ ἐμειναν πρὸς αὐτόν.

²² Ἀνδρέας δὲ ἐξελθὼν ἀπὸ τῆς φυλακῆς περιεπάτει ἐπὶ

συκ. (C μπ' αὐτὴν) -- ἔως ἂν (C οὐ) ξ. πρ. ὑμ. | Α οὐ δὲν δὲ βραδύνω τ. θλ. (C οὐ τ. θλ.) ξε. -- ἐκλείψει (B λείψῃ) ὁ (B οὐ) κ. ἀπὸ τ. σ. (C ἀπ' αὐτῆς) -- ἐνέγκῃ καὶ διαθρ. ὑμ. (C οὐ κ. δ. ὑμ.) | καθὼς εἰπ. ὁ κύρ. (B δ. κύρ. διέταξε): C οὐ | κ. ἀποκρ. (C οὐ, B add οἱ ἄνδρες) εἶπαν (BC - πον) τῷ Ἀνδρ. (C αὐτῷ ἐκεῖνοι) | C 'Ελθὲ μεώ' ἡμῶν (item B μ. ἡμ.), κύριε, μή ποτε | C οὐ ταύτης | C ἄνομοι ἄνθρωποι | C καὶ ἐνδείξουνται πλειστέρας βασάνους (B κ. ἐνδ. βασάνους δεινάς πλείστας ὡν ἐνεδείξαντο ἡμῖν). καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἀπόστολος | Πορεύεσθε· ἐπ' ἀλ. γάρ: B ἀμήν | πορευομένων ὑμῶν (C πορεύομενοι) οὐ μὴ ὑλάξει (C λάξῃ) κ. ἐν (BC οὐ) τ. γλώττῃ (B - σηη) α. ἐφ' ὑμ.. (B οὐ ξ. ν. et add υῦν οὐν πορεύεσθε) | ἡσαν δὲ -- οὓς ἀπέλυσεν (in codice est ἀπέλυσεν, ποι. ἀπέλαζεν) -- ὁ μακ. Ἀνδρέας (C ἡσαν γάρ ἄνδρες διακόσιοι τεσσαράκοντα ἐννέα, καὶ ἀπῆλθον. Eundem numerum qui in C est ex D exscriptum habeo.). Ματθ. δὲ ἐπ. πορ. σὺν τ. μ. (C μετα τῶν μαθητῶν) αὐτ. ἐξ ἀφηλιώτου (nec fere aliter in A videtur scriptum esse; legi quidem adhuc potest εξ -- λησουτοῦ) τ. πόλεως: haec omnia B οὐ | ἐπέτ. Ἀνδρ. νεφέλῃ (B - λην) κ. ἤρεν τῇ νεφ.: C ξταξεν Ἀνδρ. καὶ ἥρε νεφέλη | C τὸν Μαθείαν σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ ἀπίγγεται ἐν (etiam B οὐ τῇ νεφέλῃ από ἐν) τῷ ὅρει | ὃπου ἦν δ (BC οὐ) Πέ. διδάσκων. (C καθεξόμενος): ex D notavi ἐνδα ἦν Πέτρος προσευχόμενος | B οὐ κ. ζμειν. πρ. αὐτόν

²² Ἀνδρ. δὲ (C 'Ο δὲ Ἀνδρ.) ξελθ. (B Καὶ ξέηλην Ἀνδρ.) ἀπὸ (BC ξε)

τῆς πόλεως, καὶ θεασάμενος στῦλον χαλκοῦν καὶ ἀνδριάντα ἐπάνω ἑστηκότα, καὶ ἐλθὼν ἐκαθέσθη ὅπλσω τοῦ στύλου ἔκεινου ἐως ἂν ἴδῃ τί ἔσται τὸ γενόμενον. καὶ ἐγένετο πορευθῆναι τοὺς δημίους εἰς τὴν φυλακήν ἵνα ἐκβάλωσιν ἀνθρώπους εἰς βρῶσιν αὐτῶν κατὰ τὴν συνήθειαν, καὶ ηὔραν τὰς θύρας τῆς φυλακῆς ἀνεῳγμένας καὶ τοὺς φύλακας τοὺς φυλάσσοντας νεκροὺς κειμένους ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ εὐθέως ἐπορεύθησαν καὶ ἀπήγγειλαν τοῖς ἄρχουσιν τῆς πόλεως λέγοντες ὅτι τὸ δεσμωτήριον ηὔρομεν ἡρεψημένον, καὶ εἰσελθόντες ἦσαν οὐδένα ηὔραμεν, ἀλλὰ τοὺς φύλακας ηὔραμεν νεκροὺς κειμένους ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἀκούσαντες ταῦτα οἱ ἄρχοντες ἐλεγον ἐν ἑαυτοῖς Τί ἄρα ἔστι τὸ γενόμενον; μή τινες εἰσῆλθαν εἰς τὴν φυλακήν τῆς πόλεως καὶ τοὺς φύλακας ἀπέκτειναν, θύραν δὲ καὶ τοὺς κατακλείστους; καὶ ἐλάλησαν τοῖς δημίους λέγοντες Ἀπελθόντες εἰς τὴν φυλακήν ἐνέρχατε τοὺς ἄνδρας τοὺς τελευτήσαντας, ἵνα κανὸν αὐτοὺς καταφάγωμεν ἐν τῇ σῆμερον. καὶ ἀνέλθωμεν ἐπὶ τὴν αὔριον καὶ ἐπισυνάξωμεν πάντας τοὺς γηραιοὺς τῆς πόλεως ὅπως βάλωσιν κλήρους εἰς ἑαυτοὺς ἐως ἂν ἐλθωσιν οἱ κληροὶ ἐπτά, καὶ ἐπτά καθ' ἐκάστην ἡμέραν σφαγιάσωμεν· καὶ ἔσονται ἡμῖν εἰς διατροφὰς ἐως ἂν

τ. φ. (B add καὶ) περ. ἐπὶ τ. π. (C ἐν τῇ πόλει) κ. θεασάμ. (C ἐνεάσατο ἐπὶ τινα, B τὴλεν ἐπὶ τινα) στῦλ. (B τόπον) χ. (B ἐν φ. τὴν στήκων κίνων) καὶ (C οι, B κ. ἐπὶ τὸν κίνων) ἀνδρ. ἐπ. ἐστ. (BC οι ἐπ. ἐστ.), κ. ἐλαῶν (C οι) ἐκα. ὅπλων (BC ἔγγυς) τ. στ. ἐκείνου (C ἔγγ. αὐτοῦ) ἐως ἂν (C οι) θῆ (B ἀφίδη, codex ἀφείδη) τί ἔσται (BC οι τ. δ.) τὸ γεν. | πορευθῆναι: B ἐν τῷ εἰσελθεῖν, C ἐν τῷ πορεύεσθαι | C ἐν τῇ φυλακῇ | ἕνα διβάλωσιν (Α - ἀλουσιν): B ἕνα ἔξενήγκωσιν, C τοῦ ἔξενήκαι | B οι εἰς βρ. αὐτῶν (C αὐτοῖς) | C οι κατὰ τὴν (Α add μακαρίαν, quod sine dubio vitiosum est) συνήθειαν | C εύρον τὰς πύλας ἀνεῳγμ. | καὶ τ. φύλακ. τ. φυλάσσ. (C οι τ. φυλάσσ.) ν. κ. ἐπὶ τὴν γῆν (C ε. τῆς γῆς). κ. εὐθ. ἐπορ. καὶ (C καὶ πορεύεσθες) ἀπήγγ. -- λέγοντες (C οι): B καὶ εἰσελθόντες ἔσω οὐδένα ηὔρομεν | καὶ ἀπελθόντες ἀνήγγειλαν τοῖς ἄρχουσι λέγοντες | Α οι τοῦ | C εῦρομεν | BC ἀνεῳγμένον | καὶ εἰσελθ. -- ηὔραμεν (B - ρομεν) ἀλλὰ -- ἐπὶ τ. γῆς (B οι ἀλλὰ -- γῆς): C καὶ εὐδένα ἐντὸς εῦρομεν εἰ μὴ τοὺς φύλακας νεκροὺς κειμένους ἐπὶ γῆς | Εἰεγον (C εἰπον) Λ. ἔστων.: B εἴπων | Τί ἄρα -- γενόμενον (C γεγονός): B Οὐαὶ ημῖν ἄρα τί ε. τὸ γεγονός | μή τινες εἰσῆλθαν -- κατακλείστους: C μὴ εἰσῆλθόν τινες ἐν τῇ φυλακῇ καὶ ηὔραν τοὺς κατακλ.: B τινες τοὺς φύλακας ἀπέκτε., ηὔραν δὲ τοὺς κατακλ | καὶ ἐλάλησαν -- λέγοντες: BC κ. εἴπων (C -πων) πρὸς τοὺς δημίους (C τοῖς δημίοις) | C Ἀπελθάτε καὶ ἐνέρχατε τοὺς ἐπτά ἄνδρας ἕνα αὐτοὺς φάγωμεν ἐν τῇ σῆμ. ημ., B Φέρετ τοὺς φύλακας ἕνα κανὸν αὐτοὺς καταφάγωμεν ἐν τ. σ. ημ. | καὶ ἀνδρ. -- καὶ (codex οι) ἐπισυνάξ. π. τ. γηραιοὺς (codex γέρουσιν) τῆς πόλ. -- ἀγάγωσιν (ut BC; Α ἄγουσιν) ἐντ. ἕνα ἔσονται ημῖν εἰς διατροφὰς:

ἐκλεξόμεθα νεανίσκους καὶ ὄρισμεν αὐτοὺς ἐν πλοίοις ὡς ναυτικούς, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὰς κύκλῳ χώρας καὶ ἐμβαλλόμενοί τινας ἀγάγωσιν ἐνταῦθα ἵνα ἔσονται ἡμῖν εἰς διατροφάς.

Καὶ ἀπελθόντες οἱ δῆμοι εἰς τὴν φυλακήν ἦνεγκαν τοὺς ἑπτὰ ἄνδρας τοὺς τελευτήσαντας, καὶ τὴν κλίβανος φύκοδομημένος ἐν μέσῳ τῆς πόλεως, καὶ προσέκειτο ἐν τῷ κλιβάνῳ ληνὸς μεγάλη ἐν τῇ τοὺς ἀνθρώπους ἐσφαγίαζον, καὶ διέτρεχεν αὐτῶν τὸ αἷμα ἐπὶ τὴν ληγόν, καὶ ἤγινον ἐκ τοῦ αἵματος καὶ ἐπινον. καὶ ἦνεγκαν τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἔθηκαν ἐπὶ τὴν ληγόν. καὶ ἐν τῷ ἐπάραι τοὺς δημίους τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ αὐτούς, ἤκουσεν φωνῆς Ἀνδρέας λεγούσης Θέασαι, Ἀνδρέα, τὸ γινόμενον ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. καὶ θεασάμενος Ἀνδρέας ηὔξατο πρὸς κύριον λέγων Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ κελεύσας τοῦ εἰσελθεῖν με εἰς τὴν πόλιν ταύτην, μὴ ποιήσῃς τι κακὸν διαπράξασθαι τοὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ἀλλ’ ἐξελθάτωσαν αἱ μάχαιραι ἐκ τῶν χειρῶν τῶν ἀνόμων. καὶ εὐθὺς ἐπεσαν αἱ μάχαιραι τῶν ἀνόμων, καὶ ἀπει-

С καὶ αὔριον βάλωμεν (codex βάλομεν) κλήρους καὶ ἐπισυνάξομεν τοὺς γηραιοὺς καὶ σφράξομεν αὐτοὺς εἰς διατροφήν, ἵνα ἐκλεξόμεθα νεανίσκους ὡς ναυτικούς καὶ ἀπελθώσιν ἐν πλοίοις εἰς τὰς κύκλῳ περιχώρους καὶ ἀγάγωσιν τὴν εἰς τὸν διατροφήν: B (sed ad finem huius sectionis transfert post alterum ἐν τῇ σήμῃ ημέρᾳ) καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ἀλλόντες ἐπισυνάξωμεν πάντας τοὺς νεωτέρους καὶ ἐμβάλωμεν αὐτοὺς εἰς πλοῖα ὡς ναυτικούς, καὶ ἀπειλήσοντες εἰς τὰς κύκλῳ χώρας καὶ ἐμβαλλόμενοί τινας ἀγάγωσιν ἵνα ἔσονται ἡμῖν εἰς διατροφάς.

Καὶ ἀπειλ. — εἰς τ. φυλ. (C om. ε. τ. φ.) ἦνεγκαν — τελευτήσαντας (C τελητηκότας) — κλίβανος φύκος ἐν (codex δημ.) μέσῳ (C κλίβανον δημον) τ. πόλ. (C om. τ. π.) — ἐν (C om.) — ληγ. μεγάλη ἐν τῇ (C ληγ. ἐνδια) — ἐσφαγίαζον (C ἐσφαζον) — αὐτ. τὸ αἷμα (C τ. αἱ. α.) ἐπὶ τὴν (C τοῦ) ληγόν (C -νοῦ) — καὶ ἦνεγκαν — ἐπὶ τ. ληγόν (C om. καὶ ἦν. περὶ ληγόν): B pro his nūl nisi καὶ ἀπειλήσοντες οἱ ὑπηρέται Ἠνεγκαν αὐτοὺς ἐπὶ τὴν ληγόν, καὶ ἔθηκαν αὐτοὺς τοῦ κατακόψαι αὐτούς. | καὶ ἐν τῷ ἐπάραι — ἐπὶ αὐτούς (C ὡς δὲ ἔθηκαν ἐκεῖσε τοὺς ἑπτὰ ἄνδρας), ἤκουσεν φων. Ἀνδρ. λεγ. (C ὁ ἀπόστολος φων. λεγ.) — γινόμενον (C γεν.) — ταύτῃ: B ἤκουσε δὲ φωνῆς ὁ Ἀνδρ. λεγούσης αὐτῷ Πρόσχες, Ἀνδρέα, καὶ θέασαι τί γίνεται ἐν τ. π. ταύτῃ | καὶ θεασάμενος Ἀνδρ. — ὁ κελεύσας (ὁ κελεύσας de connectura posui, spatium fere convenit, sed quid ibi scriptum fuerit assequi non potui) τοῦ εἰσελθεῖν — μὴ ποιήσῃς (neque haec μ. π. ex antiquissima membrana erui, sed ad scripturam codicis B coniicere licebat) τι κακὸν — χειρῶν τ. ἀνόμων: B καὶ θεασάμενος ὁ Ἀνδρ. ἐδάχρυσε, καὶ κλαλῶν ἀνέβλεψεν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπε Κύριε μου Ἰ. Χρ., ἐφ' ἣν εἰσῆλιστ ἐν τῇ π. τ., μὴ ποιήσῃς τι κακ. αὐτοὺς διαπράξασθαι: C καὶ αἱ εἰδὲ ταῦτα, προσηνέστο τοῦ ἐξελθεῖν αἱ μάχαιραι ἐκ τῶν χειρῶν τ. ἀνόμων | καὶ εὐθὺς ἐπεσαν — ἐπειδὴ ἔσμεν πρόσπειν: B καὶ εὐχομένου τοῦ Ἀνδρέου εὐθέως παρελύθησαν αἱ χεῖρες

θώθησαν αἱ χεῖρες αὐτῶν. καὶ θεασάμενοι οἱ ἄρχοντες τὸ γεγονός ἐκλαυσαν λέγοντες Οὐαὶ ήμιν, ὅτι ἐνταῦθα μάγοι εἰσὶν οἱ καὶ ἀπελθόντες ἐν τῇ φυλακῇ καὶ ἔξαγαγόντες τοὺς ἄνδρας· Ιδοὺ γὰρ καὶ τούτους ἐμάγευσαν. τί οὖν ποιήσωμεν; ἀπελθόντες νῦν ἐπισυνάξωμεν τοὺς γηραιοὺς τῆς πόλεως, ἐπειδὴ ἐσμεν πρόσ-τεινοι.

²³ Καὶ ἀπελθόντες συνήγαγον καὶ εὗρον διακοσίους δεκα-πτά, καὶ ἥγαγον αὐτοὺς ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ ἐποίησαν αὐ-τοὺς βάλλειν κλήρους, καὶ ἡλθεν ὁ κλῆρος ἐπὶ ἑπτὰ γηραιούς. καὶ ἀποκριθεὶς εἰς τῶν κληρωθέντων ἔλεγεν τοῖς ὑπηρέταις Δέομαι ὑμῶν, ἔχω ἐμαυτῷ υἱὸν ἕνα, λάβετε αὐτὸν καὶ σφάξατε ἀντὶ ἐμοῦ, καὶ ἐμὲ καταλείπατε. καὶ ἀποκριθέντες οἱ ὑπηρέται εἰ-παν αὐτῷ Οὐ δυνησόμεθα λαβεῖν τὸν υἱόν σου ἐὰν μὴ πρῶτον ἀνενέγκωμεν τοῖς μελίσσοις ήμῶν. καὶ ἀπελθόντες οἱ ὑπηρέται εἰπαν τοῖς ἄρχουσιν. καὶ ἀποκριθέντες οἱ ἄρχοντες εἰπαν τοῖς ὑπηρέταις ὅτι ἐὰν δώῃ ὑμῶν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ’ αὐτοῦ, ἐάσατε αὐτὸν ὑπάγειν. καὶ ἐλθόντες οἱ ὑπηρέται εἰπαν τῷ γηραιῷ. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ γηραιὸς εἰπεν αὐτοῖς Ἔχω καὶ θυγατέρα σὺν τῷ υἱῷ

τῶν δημίων καὶ αἱ μάχ. ἔξπεσαν ἐκ τ. χειρῶν αὐτῶν. καὶ θεασάμενος ὁ Ἀν-δρᾶς ἐδόξατε τὸν θεόν. τότε ίδόντες οἱ ἄρχοντες ἐκλαυσαν λέγοντες Οὐαὶ ήμιν, τί ποιήσωμεν; ἀπειλῶντες οὖν συλλέξατε τοὺς γηραιούς τῆς πόλεως ἵνα καὶν αὐ-τοὺς καταφάγωμεν ἐν τῇ σῆμαρον ημέρᾳ. (Iam sequuntur in B illa καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ισχει τοις διατροφάς. Vide supra.) C brevisimē: καὶ ἐγένετο οὕτως. καὶ θεασάμενος οἱ ἄρχοντες τὸ γεγονός ἐκλαυσαν λέγοντες Οὐαὶ ήμιν, ὅτι ἐνταῦθα μάγοι εἰσὶν, οἱ καὶ ἀπειλῶντες ἐν τῇ φυλακῇ ἔξαγαγον τοὺς ἄνδρας· Ιδοὺ γὰρ -- ποιήσωμεν.

23. Καὶ ἀπειλόντες συνήγ. κ. εὐρ. (C om. κ. εὐρ.) -- ἥγαγον αὐτοὺς (C om) ἐπὶ -- καὶ ἐποίησ. αὐτ. β. κλήρους (C καὶ ἔβαλον κλήρους), καὶ ἡλ. ὁ κλ. (C ὁ κλ. ἡλ.). Λ. ε. γηραιούς: B Καὶ ἀπειλόντες οἱ δήμοι ἐπισυνήξαν τοὺς γέ-ροντας πάντας ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ -- βαλεῖν κλ., καὶ ὁ -- γηραιούς, ὥστε γενέσθαι κατάβρωμα τοῖς ἐν τῇ πόλει. | εἰς τ. κληρωθ. Εἶπεν (B εἰπε): C εἰς ἐξ αὐτῶν ἔφη | BC om τοῖς ὑπηρέτ. | ἐμαυτῷ: BC om | BC ul. ἕνα (B ε. ul.) μικρόν | λαβετε ισχει καταλείπατε: C λαβόντες σφάξατε ἀντὶ ἐμοῦ, B λαβόντες αὐτὸν σφάξατε ἀντὶ ἐμοῦ καὶ ἐμὲ ἐάσατε | καὶ ἀποκρ. οἱ ὑπ. εἰπ. αὐτῷ (B εἰπ. α. οἱ ὑπ.): C καὶ εἰπον | C Οὐ δυνάμεθα τὸν υἱόν σου λαβ. | ἐὰν (B εἰ) μὴ -- ημῶν: C εἰ μὴ ἀναγγελώμεν τούτο | εἰπον τ. ἄρχουσιν: B εἰπ. αὐτοῖς, C ἀπηγγειλαν τ. ἄρχ. αὐτῶν | οἱ ἄρχ. εἰπ. τ. ὑπηρέταις (B τ. δημίοις): C εἰπον | B δῷ, C δόῃ | ἀντ' αὐτοῦ ex B addidi: AC om | καὶ δῶ. (C δῶ. δὲ) οἱ ὑπηρ. εἰπον (C -πον) τῷ γηραιῷ (αὐτῷ): B καὶ εἰπον ταῦτα οἱ δήμοι τῷ γη-ραιῷ | καὶ ἀποκριθεὶς -- αὐτοῖς: C καὶ εἰπον | Λ θυγατέραν | BC om μου |

μου· λαβόντες αὐτοὺς σφάξατε, μόνον ἐμὲ ἔάσατε. καὶ παρέδωκεν αὐτοῦ τὰ παιδία τοῖς ὑπηρέταις ἵνα σφάξωσιν αὐτά· ἔκλαιον δὲ τὰ παιδία πρὸς ἄλληλα, καὶ εὗδοντο τῶν ὑπηρετῶν λέγοντα Δεόμεθα ύμῶν, μὴ ἡμᾶς ἀποκτείνητε τῆς μιχρᾶς ἡλικίας ταύτης· ἀλλ’ ἔάσατε πληρώσαι τὰς ἡλικίας ἡμῶν, καὶ οὕτως σφαγιάσατε ἡμᾶς. Ἐθος γάρ τὴν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ καὶ τοὺς τελευτῶντας οὐκ ἐνεταφίαζον, ἀλλὰ κατήσθιον αὐτούς. οἱ δὲ ὑπηρέται οὐχ ὑπήκουσαν τοῖς παιδίοις οὐδὲ ἐσπλαγχνίσθησαν ἐπ’ αὐτοῖς, ἀλλὰ ἐπέφερον αὐτὰ ἐπὶ τὴν ληγὸν κλαίοντα καὶ δεόμενα.

Καὶ ἐγένετο ὡς ἥγαγον αὐτὰ τοῦ σφάξαι, θεασάμενος Ἀνδρέας τὸ γεγονὸς ἐδάκρυσεν, καὶ κλαίων ἀνέβλεψεν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπεν Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, καθὼς ἐπήκουσάς μου εἰς τοὺς νεκροὺς καὶ οὐκ εἴσασας καταβρωθῆναι αὐτούς, οὕτω καὶ νῦν ἐπάκουουσόν μου τοῦ μὴ ὑπενεγκεῖν τοὺς δημίους τὸν θάνατον ἐπὶ τὰ παιδία ταῦτα, ἀλλὰ ἀπολυθῆναι τὰς μαχαίρας ἐκ τῶν χειρῶν τῶν δημίων. καὶ εὐθέως ἐλύθησαν αἱ μάχαιραι καὶ ἐπεσον ἐκ τῶν χειρῶν τῶν δημίων. καὶ τούτου γενομένου θεασάμενοι οἱ δήμιοι τὸ γεγονὸς ἐφορθήθησαν σφόδρα. καὶ ἰδὼν Ἀνδρέας

αὐτούς: Σ καὶ αὐτὴν | μόν. ἐάσατε (Σ καταλείψατε): Β ἀντὶ ἐμοῦ | αὐτοῦ τὰ παιδία -- σφάξ. αὐτά: Σ αὐτὰ δύος σφαγῶσιν, Β ὁ γέρων τὰ παιδία ἀντ’ αὐτοῦ εἰς βρῶσιν | ἔκλαιον -- ἄλληλα (Σ οὐκ ἔκλαιον usque ἄλλ.) καὶ -- λέγοντα (C λέγοντες) -- μὴ ἡμᾶς usque ἡλικίας ἡμῶν (pro his C ἵνα ἔάσητε ἡμᾶς ἀνηλικιωθῆναι [codex ἀναλικ.]) καὶ οὕτως -- καὶ (Λ ομ) -- ἀλλὰ κατήσθιον (C ἀλλ’ ἡσθιον) αὐτούς -- ὑπήκουουσαν τ. παιδ. οὐδὲ ἐσπλαγχν. -- κλαίοντα καὶ δεόμενα (C ὑπήκ. αὐτῶν, ἀλλ’ ἔκλαιον δεόμενοι αὐτούς): Β καὶ ἔκλαιον τὰ παιδία κρατοῦντα ἄλληλα καὶ λέγοντα Δεόμεθα ύμῶν, μὴ ἡμᾶς ἀποκτ. ἐν τῇ μιχρᾷ ἡλικίᾳ ταύτη, ἀλλ’ ἔάσατε -- καὶ οὕτως ἡμᾶς κατασφάξατε. καὶ οὐκ ἡκουσαν οἱ ὑπηρέται τῆς φωνῆς τῶν νητίων, ἀλλὰ σπέφερον τοῦ κατασφάξαι αὐτὰ καὶ ἐντήκαν αὐτὰ ἐπὶ τὴν ληγόν.

Καὶ ἐγένετο -- καὶ εἶπεν: Β Καὶ ἐγέν. ἐν τῷ ἐπάραι τοὺς δημίους τὴν χεῖρα τοῦ σφάξαι αὐτά, θεασάμενος ὁ Ἄ. ἐδάκρυσε καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπε | Κύριε (B add μον) Ἰ. Χρ. καθὼς ἐπήκουσας μ. (B εἰσήκ. μ., Λ ομ) εἰς τ. νεκρ. (B ἐπὶ τῶν φυλάκων) καὶ οὐκ εἰ. καταβρ. αὐτούς (ita B; Λ αὐτὰ βρωθῆναις: Σ οὐκ καὶ οὐκ εἰ. κ. α.) | οὕτω καὶ -- μαχαίρας ἐκ τ. χ. τ. δημίων: Β οὕτω μηδὲ νῦν ποιῆσης αὐτούς ὑπενεγκεῖν θάνατον ἐπὶ τὰ π. ταῦτα: Σ οὕτω κ. ν. ἐπάκ. μου καὶ μὴ ἔάσης τὰ παιδία ὑπὸ τῶν δημίων σφαγῆναι, ἀλλὰ τὰς μαχαίρας αὐτῶν ὥσπερ κηρόν ἐναντίον πυρὸς ποίησον ἐκπεσεῖν | καὶ εὐθέως usque τῶν δημίων ex C: Α ομ: Β καὶ εὐχομένου τοῦ Ἀνδρέου εὐθέως ἐλύθησαν αἱ μάχ. ἐκ τῶν χειρῶν τ. δημ. ὥσπερ κηρός ἐν πυρὶ | BC οὐκ καὶ τούτου γεν. usque σφόδρα | καὶ ίδων -- γενόμενον (C γεγονὸς) -- κύριον (C θεὸν) -- ἐν παντὶ

τὸ γενόμενον ἐδόξασεν τὸν κύριον ὅτι ὑπήκουσεν αὐτοῦ ἐν παντὶ ἔργῳ.

²⁴ Καὶ θεασάμενοι οἱ ἄρχοντες τὸ γεγονὸς ἔκλαυσαν κλαυθμὸν μέγαν λέγοντες Οὐαὶ ήμῖν, τί μελλομεν ποιεῖν; καὶ ἵδου ὁ διάβολος παρεγένετο ὁμοιωθεὶς γέροντι, καὶ ἥρξατο λέγειν ἐν μέσῳ πάντων Οὐαὶ ήμῖν, ὅτι τελευτᾶτε νῦν μὴ ἔχοντες διατροφάς. τί ποιήσωσιν ὑμᾶς πρόβατα καὶ βόες; οὐ μὴ ὀρκέσσουσιν ήμῖν. ἀλλὰ ἀναστάντες ἐπιζητήσατε ὡδὲ τινα ἐν τῇ πόλει ἐπιδημήσαντα ἔνονον ὄνόματι Ἀνδρέαν καὶ ἀποκτείνατε αὐτόν· εἰ δὲ μὴ γε, οὐκέ τις ὑμᾶς ταύτην ποιῆσαι τὴν πρᾶξιν ἔτι· αὐτὸς γάρ ἀπέλυσεν τους ἀνθρώπους ἐκ τῆς φυλακῆς· καὶ γάρ ἔστιν ὁ ἀνθρωπὸς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ήμεις οὐκ οἰδατε αὐτόν. νῦν οὖν ἀναστάντες ἐπιζητήσατε αὐτόν, οὐαὶ τοῦ λοιποῦ δυνηθῆτε τὰς τροφὰς ὑμῶν ἐπισυνάξαι.

'Ην δὲ ὁ Ἀνδρέας θεωρῶν τὸν διάβολον πῶς ὠμιλεῖ τοῖς ὄχλοις· ὁ δὲ διάβολος οὐκέ ἐθεώρει τὸν μακάριον Ἀνδρέαν. τότε ἀποκριθεὶς Ἀνδρέας πρὸς τὸν διάβολον εἶπεν Ὡ Βελία ἐχθρότατε, πάσης κτίσεως πολεμιστὴς ὑπάρχων· ἀλλ' ὁ κύριός μου Ἰησοῦς

Ἑργῳ (C om ἐν π. Ε.): Β καὶ θεασάμενος Ἀνδρέας ἐδόξασε τὸν θεὸν ὅτι ὑπήκουσεν αὐτοῦ.

24. Καὶ θεασάμενοι -- τὸ γεγονός (C Οἱ δὲ ἄρχοντες) ἔκλ. κλαυθμὸν (Α κλαυθμὸν) -- ποκεῖν: Β Τότε θεασ. οἱ τῆς πόλεως καὶ οἱ ἄρχοντες ἔκλαιον λέγοντες ἐν ἑαυτοῖς Οὐαὶ ήμῖν, ὅτι τελευτῶμεν νῦν· τί ποιήσωμεν; τάχα γότες εἰσῆλθοι εἰς τὴν πόλην τὴν τῆμαν οἰτινες ἡραὶ τοὺς κατακλείστους καὶ νῦν τουτοὺς ἐμάργευσον. | καὶ ἵδου -- διμοιωθεὶς (C διμοιωπᾶτής) γέροντι (C add τιν. ἀνθρώπῳ) -- ἐν (Α ἐμ.) μέσῳ -- τί ποιήσωσιν ὑμᾶς (codex οιμας) πρόβ. κ. βόες; (hoc loco in ipso codice A distinctum est) οὐ μὴ ἀρξ. ήμῖν (C om τί ποκήσ. οὐδε ήμῖν): Β καὶ ταῦτα αὐτῶν λεγόντων παραγίνεται ὁ διάβολος ἐμοιωθεὶς γέροντι παλαιῷ, καὶ στὰς ἐν μέσῳ αὐτῶν εἴπεν Οὐαὶ ήμῖν, ὅτι τελευτᾶτε νῦν μὴ ἔχοντες διατροφάς. τί ποιήσετε; πρόβατα καὶ βόες οὐκέ ἀρκέσουσιν ήμῖν. | ἀλλὰ (C om) ἀναστάντες ἐπ. ὡδὲ τινα (C om ὡδ. τιν.) ἐν τ. πόλ. (C add ταύτῃ) -- ὄνόματι (Α om) -- εἰ δὲ μὴ γε (Α ἴδε γέ αἰς; C εἰ δ' οὖν), -- ταύτην ποιῆσαι (C ποι. ταύτ.) τ. πρ. ἔτι (C om) -- ἀνθρώπους (C add τοὺς) ἐκ τ. φ. (C ἐν τῇ φυλακῇ) καὶ γάρ ἔστιν -- ἐπισωνάξαι (C om καὶ γάρ οὐδε ἐπισωνάξαι): Β ἀναστάντες ζητήσατε ἐν τῇ πόλει ἔνονος τινὰ ἐπιδημήσαντα ὄνόματι Ἀνδρέαν, καὶ εὑρόντες αὐτὸν ἀποκτείνατε, οὐαὶ καὶ τοῦ λοιποῦ δυνηθῆτε τὰς τροφὰς ὑμῶν ἐπισυνάξαι· εἰ δὲ μὴ γε, οὐκέτι ἔάσῃ (potius ἔάσει) ὑμᾶς ποιῆσαι τὴν πρ. ταύτ.

'Ην δὲ ὁ (C om) -- τὸν διάβ. (C αὐτὸν) πῶς ὠμιλεῖ (Α ὀμιλεῖ) -- δὲ διάβ. -- Ἀνδρέαν (C om ὁ δὲ οὐδε Ἀνδρ.). τότε ἀπ. Ἀνδρ. πρ. τ. δ. εἴπ. (C καὶ εἴπε πρὸς αὐτόν) Ὡ βελία (C om) ἐχθρότατε (C ἐχθρὲ) -- πολεμ. ὑπαρχ. (pro π. ήπ. C: ἀεὶ πολεμεῖς κατὰ τὸ γένος τῶν Χριστιανῶν) -- Ἰησ. Χρ. (C om

Χριστὸς ταπεινώσει σε εἰς τὴν ἄβυσσον. καὶ ἀκούσας ταῦτα ὁ διάβολος εἶπεν Τῆς μὲν φωνῆς σου ἀκούω, καὶ ἐπίσταμαι τῆς φωνῆς σου· ποὺ δὲ ἔστηκας, οὐ γινώσκω. καὶ ἀποκριθεὶς Ἀνδρέας εἶπεν τῷ διαβόλῳ Πρὸς τί οὖν ἐπικέκλησαι Ἀμαήλ, οὐχ ὅτι τυφλὸς εἶ, μή βλέπων πάντας τοὺς ἄγίους; καὶ ἀκούσας ταῦτα ὁ διάβολος εἶπεν τοῖς πολίταις Περιβλέψασθε νῦν τὸν λαλοῦντα πρὸς μέ, ὅτι αὐτός ἐστιν. καὶ διαδραμόντες οἱ πολῖται ἔκλεισαν τὰς πύλας τῆς πόλεως καὶ ἔζήτουν τὸν μακάριον, καὶ οὐκ ἔθεώρουν αὐτόν. τότε ὁ κύριος ἐφανέρωσεν ἐαυτὸν τῷ Ἀνδρέᾳ καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀνδρέα, ἀνάστηθι καὶ φανέρωσον σεαυτὸν εἰς αὐτούς, ἵνα μάθωσιν τὴν δύναμιν μοῦ καὶ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ ἐνεργοῦντος αὐτοῖς διαβόλου.

²⁵ Τότε ἀναστὰς Ἀνδρέας ἐνώπιον πάντων εἶπεν Ἰδοὺ ἡγώ εἰμι Ἀνδρέας ὃν ζητείτε. ἐπέδραμεν δὲ ἐπ' αὐτὸν οἱ ὄχλοι καὶ ἐκράτησαν αὐτὸν λέγοντες "Ἄ σὺ ἐποίησας ἡμῖν, καὶ ἡμεῖς ποιη-

'Ι. Χρ.) ταπεινώσει (Α - ση): Β Τότε περιέδραμον οἱ πολῖται τῆς πόλεως καὶ ἔζήτουν αὐτόν, καὶ οὐκ ἔθεώρουν αὐτόν. καὶ ἀποκριθεὶς Ἀνδρέας εἶπεν Ὡ βελαρ, ἔχει πάστης τῆς κτίσεως, ἀεὶ ληστῆς ὑπάρχεις πολεμῶν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων· σὺ ἀτέλης ἀποίησες τὸν Ἀδάμ ἐκβληθῆναι ἐκ τοῦ παραδείσου, σὺ ἐποίησες τοὺς ἄδρους τοὺς ἐπὶ τραπέζης λιθίους γενέσθαι, καὶ πάλιν παρεγένου ἐν τῇ πόλει ταῦτη ἵνα ποιήσῃς τοὺς ἐνταῦθα κατεσθίειν ἀνθρώπους· ἀλλ' ὁ κύριος μου Ἰ. Χρ. ταπεινώσει σε ὑπὸ τὴν ἄβυσσον. | καὶ ἀκούσας ταῦτα (C om) ὁ διάβ. εἶπεν (C εφη) Τῆς μὲν (C om) -- ἐπίσταμαι τῆς φ. σ. (C αὐτήν pro τῆς φ. σ.) -- ἔστηκας (Α εἰστηκη) -- καὶ ἀποκρ. Ἀνδρ. εἶπ. τ. διαβ. (C καὶ εἶπεν Ἀνδρέας) Πρὸς τί (C τίνα) -- Ἀμαήλ (C Σαμαήλ) οὐχ ὅτι -- ἀγίους (C om οὐχ ὅτι οὐδεὶς ἀγίους;) : Β τότε ἀποκριθεὶς ὁ διάβ. εἶπεν Ἐγὼ τῆς φωνῆς σου ἀκούω καὶ ἐπίσταμαι σε· ποὺ δὲ ἔστηκας, οὐ γιν. τότε ἀποκρ. Ἀ. εἶπ. πρὸς αὐτόν Διὰ τοῦτο κέλησαι Σαμαήλ, ὅτι τυφλὸς εἶ, μή δρῶν τοὺς ἀγ. πάντας | καὶ ἀκούσας -- εἶπεν (C καὶ εἶπεν ὁ διάβ.) τοῖς πολίταις: Β ὁ δὲ ἀναβοήσας εἶπε τοῖς πολ. λέγων | Περιβλ. νῦν (B om) τ. λ. πρός με (B μετ' ἐμοῦ), ὅτι (B om) αὐτός (B αὐτοῦ) ἔστιν: C ἐμβλέψατε εἰς τὸν νῦν πρ. με λαλοῦντα, αὐτός ἐστ. ὁ ἀπολύτας τοὺς ἐν τῇ φυλακῇ ὄντας ἀνθρώπους | B οἱ πολῖται | πύλας: Α δύρας | μακάριον: BC add Ἀνδρέαν | τότε ὁ κύρ. εἶπεν αὐτῷ: BC τότε ἐ κύρ. εἶπε τῷ Ἀνδρέᾳ | Ἀνδρέα, ἀνάστηθι -- εἰς αὐτούς (Α εἰς αὐτόν) -- τ. δύν. μοῦ καὶ τὴν ἀδυναμ. (Λ om μ. κ. τ. ἀδυναμ. Recepit eandem lectionem Thilo. Fluctuare possis inter ἀδυναμίαν εἰς δύναμιν: ex hoc enim repetito facile explicatur scriptura codicium.) τοῦ: Β ἀναστὰς φανέρωσον ἐαυτόν, ἵνα γιώστι τὴν δύναμιν μοῦ καὶ τοῦ, C φανέρωσον σεαυτὸν αὐτοῖς, ἵνα ξώστι τὴν ἀδυναμίαν τοῦ | αὐτοῖς (B ἐν αὐτ.) διαβόλου: C αὐτήν (?) σατανᾶ

25. Τότε -- ἐνώπιον πάντ. (C ἐναντίον παντὸς τοῦ ὄχλου) -- εἰμι Ἀνδρ. (C om εἰμι Ἀνδρ.) -- ἐπέδραμεν δὲ (C καὶ ἐπέδραμον) -- Ἄ σὺ (C 'Ως) --

σωμεν σοις καὶ διελογίζοντο ἐν ἔσυταις λέγοντες Ποιῶ θανάτῳ αὐτὸν ἀποκτένωμεν; καὶ ἐλεγαν πρὸς ἔσυτους ὅτι ἐὰν ἄρωμεν αὐτοῦ τὴν κεφαλήν, ὁ θάνατος αὐτοῦ οὐκ ἔστιν βάσανος· εἰ δὲ καύσωμεν αὐτόν, οὐκ ἔσται εἰς βρῶσιν ήμιν. τότε ἀποχριθεὶς εἰς ἐξ αὐτῶν εἰσελθόντος εἰς αὐτὸν τοῦ διαβόλου ἐλεγε τοῖς ὅχλοις ὅτι καθὼς ἐποίησεν ήμιν, καὶ ήμεῖς ποιήσωμεν αὐτῷ. ἀναστάτες οὖν περιάψωμεν σχοινίον ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ διασύρωμεν αὐτὸν ἐν πάσαις ταῖς πλατείαις καὶ βύμαις τῆς πόλεως, καὶ ὅταν τελευτήσῃ, διαμερισόμεθα αὐτοῦ τὸ σῶμα. καὶ ἐποίησαν καθὼς ἐπεν αὐτοῖς, καὶ περιάψαντες σχοινίον ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ διέσυρον αὐτὸν ἐν πάσαις ταῖς πλατείαις καὶ βύμαις πόλεως, καὶ αἱ σάρκες τοῦ μακαρίου Ἀνδρέου ἐκολλῶντο ἐν τῇ γῇ, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἦν ῥέον ὕσπερ ὕδωρ ἐπὶ τὴν γῆν. ὁψίας δὲ γεναμένης ἔβαλον αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν, δήσαντες αὐτοῦ τὰς χεῖρας εἰς τὰ ὄπισθια, καὶ ἦν παραλελυμένος σφόδρα.

²⁵ Καὶ τῇ ἑωθεν πάλιν ἐξήνεγκαν αὐτὸν καὶ περιάψαντες σχοινίον περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ διέσυρον αὐτὸν, καὶ πάλιν αἱ σάρκες αὐτοῦ ἐκολλῶντο ἐν τῇ γῇ καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἦν ῥέον. καὶ ἔκλαιεν ὁ μακαρίος καὶ ηὔχετο λέγων Μή ἐγρεαταλείπης με,

ποιήσωμεν (C - σομεν) -- ἐν ἑαυτ. λέγ. (C ομ ἐν ἐ. λ.) -- αὐτὸν ἀποκτένωμεν (C ἀποκτείνωσιν αὐτόν). καὶ θεγαν (C - γον) πρ. ἑαυτούς (C αὐτούς) ὅτι δὲν usque βάσανος (C pro his: δτι ἐὰν ἀποκεφαλίσωμεν αὐτόν, οὐκ ἔστιν αὐτῷ βάσανος· εἰ δὲ -- εἰς βρῶσιν ήμιν: Β Τότε ἀναστάς Ἀνδρ. ἐφανέρωσεν αὐτοῖς ἑαυτόν· καὶ δραμόντες οἱ ἄνδρες ἐκράτησαν αὐτόν. καὶ διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς ποιὲν θαν. ἀποκτείνωσιν αὐτόν. καὶ ἀποκριθέντες θεγον ὅτι ἐὰν ἄρωμεν αὐτοῦ τ. κεφ. καὶ δώμεν αὐτοῦ τὸ σῶμα τοῖς ἄρχουσιν ήμιν, οὗτος ὁ θάνατος οὐκ ἔστι βάσανος αὐτῷ. ἔτεροι δὲ πάλιν θεγον ὅτι ἐὰν κατακαύσωμεν αὐτὸν ἐν πυρι, οὗτος ὁ θάνατος οὐκ ἔστι βάσανος αὐτῷ. | Post verba ὁ θάνατος αὐτοῦ οὐκ ἔστιν rursum deficit codex A usque ad εἰ πεισθῶσι οἱ πολῖται sect. 30. | τότε ἀποκριθεὶς εἰς usque δὲ τοῦ σατανᾶ εἰς ἐνδε (sic) ἐξ τούτων ἀπεκρίνατο Καθὼς αὐτὸς ήμας πεποίηκε, καὶ ήμεῖς αὐτῷ θανάτους πικροὺς ἐπιδειξώμενα. ἀναστάντες οὖν περιάψωμεν αὐτῷ σχοινίον (codex - νίοις) τῷ τραχῆλῳ καὶ διασύρωμεν αὐτὸν εἰς πάσας τὰς πλατείας καὶ βύμας τῆς πόλης. κατ' ἐκάστην ήμέραν μέχρις ἀν τελευτῆσει, καὶ οὕτως διαμερίσωμεν αὐτὸν τοῖς πολίταις πᾶσι. καὶ ἐποίησαν οὕτως. καὶ συρομένου τοῦ ἀγίου αἱ σάρκες αὐτοῦ ἐκολλῶντο τῇ γῇ καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἔρρεεν ὡσεὶ ὕδωρ. | C γενομένης ετ οι τὴν | C δήσαντες τὰς χεῖρας ὄπισθεν | παραλελυμένος: B add ὁ μακαρίος

^{26.} Καὶ τῇ ἑωδεν -- θνα μὴ λαλῇ: C Καὶ πρωὶ ἐξήνεγκαν αὐτὸν καὶ πάλιν ὁμοίως αὐτὸν διέσυρον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ αἱ σάρκες αὐτοῦ τῇ γῇ ἐκολλῶντο. καὶ ἔκλαιεν ὁ μακαρίος λέγων Κύριε μου Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλاذ καὶ θέσαι ἐποίη-

κύριε μου Ἰησοῦ Χριστέ· ἐγὼ γάρ γινώσκω ὅτι οὐκ εἰ μακρὰν ἀπὸ τῶν σῶν διούλων. καὶ εὐχομένου αὐτοῦ ὁ διάβολος ὅπισθεν περιεπάτει καὶ τοῖς ὄχλοις ἐλεγε Τύπτετε αὐτοῦ τὸ στόμα ἵνα μὴ λαλῇ.

Οψίας δὲ γεναμένης ἡραν αὐτὸν πάλιν εἰς τὴν φυλακήν, δῆσαντες αὐτοῦ τὰς χεῖρας ὅπισθεν, καὶ εἴσασαν αὐτὸν εἰς τὴν αὔριον πάλιν. καὶ παραλαβὼν ὁ διάβολος μεθ' ἑαυτοῦ ἐπτὰ δακτυλίους, οὓς ὁ μακάριος ἔξεβαλεν ἐκ τῶν πέριξ χωρῶν, καὶ εἰσελθόντες ἐν τῇ φυλακῇ ἔστησαν ἐνώπιον αὐτοῦ θελοντες αὐτὸν ἀποκτεῖναι. καὶ ἀποκριθέντες οἱ δακτυλοί εἰπον τῷ Ἀνδρέᾳ Νῦν ἐνέπεσες εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν· ποῦ ἔστιν ἡ δόξα σου καὶ ἡ ὑψωσίς σου; σὺ ἐπαίρων σεαυτὸν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἀτιμάζων ἡμᾶς καὶ διηγούμενος τὰ ἔργα ἡμῶν τοῖς κατὰ τόπον καὶ χώραν, καὶ ἐποίησας τὰ ἔργαστήρια ἡμῶν καὶ τοὺς ναοὺς ἐρήμους γενέσθαι ἵνα μὴ ἀναχθῶσι θυσίαι ἐν αὐτοῖς. διὰ τούτο οὖν καὶ ἡμεῖς ἀποκτενοῦμεν σὲ ὡς καὶ τὸν διδάσκαλόν σου τὸν λεγόμενον Ἰησοῦν καὶ Ἰωάννην ὃν Ἡρώδης ἀπεκεφάλισεν.

²⁷ Καὶ ἔστησαν ἐνώπιον τοῦ Ἀνδρέου θελοντες αὐτὸν ἀποκτεῖναι, καὶ θεασάμενοι τὴν σφραγίδα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ κύριος, ἐφοβήθησαν καὶ οὐ προσήγγισαν αὐτῷ,

σάν μοι, ἀλλ' ὑπομένω διὰ τὴν ἐντολὴν τὴν ἐνετελῶ μοι λέγων μετ' ἔμοι ὑπάρχειν σε· εἰ δὲ μὴ γε, ποιῶ αὐτοὺς ἀτελθεῖν ἐν τῇ ἀβύσσῳ μετὰ τῆς πόλεως αὐτῶν. ἀλλ' οὐ μὴ παρίδω τὴν κλευσθὲν σου μέχρι θανάτου, καὶ μὴ ἔσῃς τὸν ἔχθρόν μου γελάσαις ἐπ' ἔμε· καὶ ταῦτα τοῦ Ἀνδρέα λέγοντος ὁ σατανᾶς κατηκολοῦντες ὅπισθεν λέγων τοῖς ὄχλοις Τύπτετε -- ἵνα μὴ τὰ τοιαῦτα λαλεῖν.

Οψίας -- Νῦν ἐνέπεσες -- χειρ. ἡμῶν (Β οι Νῦν ισραελοί ἡμῶν) -- σὺ (Β οι) ἐπαίρων -- ἐν αὐτοῖς: Σ Οψ. δὲ γενομένης ἐνεντο τὸν Ἀνδρέαν εἰς τ. φ. δῆσαντες τὰς χ. ὅπισθεν. δ δὲ διάβ. παραλαβὼν μετ' -- δ μακάριος Ἀνδρέας ἔξεβαλεν ἀπὸ τῶν περιχώρων, καὶ -- φυλακῇ ἔχεναί τον αὐτὸν καὶ εἰπον πρὸς αὐτὸν Νῦν ἐνέπεσες εἰς τ. χ. ἡμῶν· ποῦ ἔστιν ἡ δύναμίς σου καὶ ἡ δόξα σου; σὺ ἀτιμάζων καὶ διηγούμενος τὰ ζ. η. κατὰ τόπους καὶ πόλεις, καὶ ἐποίησας τὰς οὐειας ἡμῶν ἐρήμους γενέσθαι -- ἐν αὐτοῖς. | Σ διὰ τούτο ποιοῦμεν σὲ ἀποκτανθῆναι ὡς καὶ τ. διδάσκ. σου | τὸν λεγόμ. Ἡ. κ. Ἰωάννην (Β οι τὸν λεγόμ. ισραελούς Ἡρ. ἀπεκεφ. (Β διὰ ἀπέκτεινεν Ἡρ.) ex C. Ad haec B add καὶ ἀποκριθεὶς ὁ διάβολος ἐλεγε τοῖς ἐπτὰ πονηροῖς δαίμοσι Τεκνία μου, ἀποκτείνατε τοῦτον τὸν ἀτιμάζοντα ἡμᾶς.

27. Καὶ (Β add ἐλῶντες οἱ ἐπτὰ δακτυλοίς) ἐστ. ἐν. τοῦ (Β οι) -- ἀποκτεῖναι, καὶ θεασάμενοι -- ἀλλ' ἐφυγον (Β ἀποκτεῖναι, καὶ οὐκ ἡδυνήθησαν· οἴδασι γάρ τὴν σφραγίδα ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐφυγον) ex C (ex D huc adnotari: θεασάμενοι τὴν σφραγίδα ἐν τῷ μετώπῳ ἦν έδωκεν αὐτῷ ὁ κύριος). |

ἀλλ' ἔφυγον. καὶ ὁ διάβολος λέγει αὐτοῖς Τί ὅτι ἐφύγετε ἀπὸ αὐτοῦ, τεκνά μου, καὶ οὐκ ἀποχετεύατε αὐτόν; καὶ ἀποκριθέντες οἱ δαιμονες εἶπον τῷ διαβόλῳ ὅτι ἡμεῖς οὐ δυνάμεθα αὐτὸν ἀποχετεῖναι, ἀλλ' εἰ δυνατός εἰ σύ, ἀπόκτεινον αὐτόν· ἡμεῖς γάρ ἐπιστάμεθα αὐτὸν πρὸν ἡ αὐτὸν ἐλθεῖν ἐν τῇ θλίψῃ τῆς ταπεινώσεως αὐτοῦ. τότε ἀποκριθεὶς εἰς τῶν δαιμόνων εἶπεν Οὐ δυνάμεθα αὐτὸν ἀποχετεῖναι, ἀλλὰ δεῦτε ἐπιγελάσωμεν αὐτῷ ἐν τῇ θλίψῃ τῆς ταπεινώσεως αὐτοῦ. καὶ ἐλθόντες οἱ δαιμονες ἐστήσαντες ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ ἔχλεύαζον αὐτόν. καὶ ἀκούων ὁ μακάριος ἔχλαις· καὶ ἥλθεν αὐτῷ φωνῇ λέγουσα Ἀνδρέα, διὰ τί κλαίεις; τὴν δὲ ἡ φωνὴ τοῦ διαβόλου μετηλλαγμένη. καὶ ἀποκριθεὶς Ἀνδρέας εἶπε Κλαίω ὅτι ἐντελιατό μοι ὁ θεὸς λέγων Μακροθύμησον ἐπ' αὐτοῖς. καὶ ὁ διάβολος εἶπεν Εἴ τί σοι ἐστι δυνατόν, ποίησον. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἀνδρέας εἶπε Διὰ τοῦτο οὖν ταῦτα μοι ποιεῖτε; ἀλλὰ μὴ γένοιτο μοι παρακοῦσαι τῆς ἐντολῆς τοῦ κυρίου μου· ἐὰν γάρ ὁ κύριος ἐπισκοπήν μοι ποιήσηται ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, παιδεύσω ὑμᾶς καθὼς ἄξιοί ἐστε. καὶ ταῦτα ἀκούσαντες ἔφυγον.

²⁸ Πρωτας δέ γενομένης ἐζήνεγκαν αὐτὸν πάλιν καὶ περιάψαντες σχοινὸν περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ ἐσυρον αὐτόν, καὶ πά-

καὶ ὁ διάβ. λ. αὐτοῖς: Σ καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ διάβ. | Τί ὅτι (εχ C; Β Διὰ τῇ) -- τεκν. μου (C αντο Τί πονιτ) -- οἱ δαιμονες (C οι) εἶπ. τῷ διαβ. (C οι) | δι τημεῖς -- ἀλιεῖν ἐν τ. Ζ. τ. π. αὐτοῦ: Σ Ελδομεν γάρ αὐτοῦ τὴν σφραγίδα καὶ ἐφοβήθημεν· ἐπιστάμεθα γάρ πρὸν ἀλιεῖν ἐν τῇ θλίψῃ τῆς ταπεινώσεως αὐτοῦ ταύτης. ἀλλὰ σὺ ἀπελύων ἀπόκτεινον αὐτόν, εἰ δύνασαι. ἡμεῖς γάρ οὐχ ὑπακούομεν σου, μή ποτε ὁ θεὸς λάσηται αὐτὸν καὶ παραδώσει ἡμᾶς εἰς βασάνους. | Σ καὶ ἀποκριθεὶς εἰς ἐκ τῶν δαιμόνων ἔφη Δεῦτε ἐπιγελάσωμεν τὴν θλίψιν αὐτοῦ. τότε οἱ δαιμονες σὺν τῷ διαβόλῳ ἔχλεύαζον τὸν ἄγιον Τίς ἐστιν ὁ δυνάμενός σε ῥύσασθαι ἐκ τῶν βασάνων; ὁ δὲ μακάριος Ἀνδρέας ἐμρήνησε παχρός, καὶ ἥλθεν αὐτῷ φωνῇ λέγουσα Ὡ Ἀνδρέα, ἐνεκεν τίνος κλαίεις; τὴν δὲ φωνὴν ἐκείνην μετηλαχθεῖσα (sic) παρὰ τοῦ διαβόλου. εἶπεν Ἀνδρέας Κλαίω ὅτι -- ἐπ' αὐτοῖς. καὶ εἶπεν αὐτῷ Εἰ -- δύνατ. ἐστι, ποίησον. ὁ δὲ Ἀνδρέας ἔφη Ἐδεν ἀποκτείνητε με ἐνταῦθα, οὐ μη ἐκβιω ἐξ ὧν ἐντελιατό μοι κύριος· εἰ δὲ ἐπισκοπή ἐπισκέψηται κύριος τῇ πόλει ταύτῃ, παιδεύσω ὑμᾶς καθὼς διεστι ταῦτα ἀκούσαντες οἱ δαιμονες ἔφυγον σὺν τῷ διαβόλῳ.

28. Πρωτας -- ἀρκεταὶ (Β ἀρκεσταὶ) εἰσιν (Β μού εἰσιν) -- σὺ δέ, κύριε ναρις ἐγκατελιπτες (haec ex C sunt; Β σὺ γάρ, κύριε, ωρας τρεῖς ἐποίησας ἐπὶ τὸν σταυρὸν καὶ διεγομένησας λέγων Πάτερ, ένα τί με ἐγκατελεῖτας) -- τί γε γόνασιν: Σ Πρωτας δέ γεν. ἐζήγαγον τὸν Ἀνδρέαν καὶ δῆσαντες σχοινία περιέσυρον

λιν αἱ σάρκες αὐτοῦ ἐκολλῶντο ἐν τῇ γῇ, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἔρρεεν ὥσπερ ὕδωρ ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ συρόμενος ὁ μακάριος ἔκλαιε λέγων Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, μὴ ἀπειδοκήσεις μου. σὺ γὰρ οἶδας, κύριε, ὅσα ὁ ἔχθρος ἐνεδεῖξατό μοι μετὰ τῶν ἑαυτοῦ δαιμόνων. ἀρκεταὶ εἰσιν αἱ βάσανοι αὗται, κύριε μου· ίδου γὰρ διασύρομαι ἐν τρισιν ἡμέραις. σὺ δέ, κύριε, μνήσθητι ὅτι ἐποίησας τρεῖς ὥρας ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ πρὸς τὸν πατέρα ἐβόησας Πάτερ μου, ἵνα τί με ἐγκατελιπες; ποῦ εἰσὶν οἱ λόγοι σου, κύριε, οὓς ἐλάλησας πρὸς ἡμᾶς ἐπιστηρίζων ἡμᾶς, ὅτε περιεπατήσαιμεν μετὰ σοῦ, λέγων ἡμῖν Οὐ μὴ ἀπολέσητε μίαν τρίχαν πρόσχες οὖν, κύριε, ὅτι αἱ σάρκες μου καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς μου τί γεγόνασιν. τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε τῷ Ἀνδρέᾳ Ἡμέτερε Ἀνδρέα, οἱ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελύσεται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρελθωσιν. στράφου οὖν, Ἀνδρέα, καὶ θέασαι τὰς πεσούσας σου σάρκας καὶ τρίχας, τί γεγόνασιν. καὶ στραφεὶς ὁ Ἀνδρέας εἶδε μεγάλα δένδρα φυέντα καρποφόρα, καὶ ἐδόξασε τὸν Θεόν.

Οψίας δὲ γεναιμένης ἥραν αὐτὸν πάλιν καὶ ἐνέβαλον εἰς τὴν φυλακήν, δήσαντες αὐτοῦ τὰς χεῖρας ὅπισθεν, καὶ ἦν παραλελυμένος σφόδρα. καὶ ἐλεγον ἐν ἑαυτοῖς οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως Τάχα τελευτὴν τῇ νυκτὶ, καὶ οὐχ εὑρίσκομεν αὐτὸν ζῶντα ἐν τῇ ἐκτῆς ἡμέρᾳ· ἡτόνησε γάρ, καὶ αἱ σάρκες αὐτοῦ ἐδαπανήθησαν.

τῷ τραχχύῳ. ὁ δὲ προσηγάπτω πρὸς κύριον Κύριε Ἰ. Χρ., ἀρκεταὶ εἰσιν αἱ β. αὗται· ἔξητόνησα γάρ. ὅρᾶς δύσα ὁ ἔχθρος ἐκδείκνυται μοι μετὰ τῶν ἑαυτοῦ δαιμόνων. σὺ δέ, κύριε, -- ἐγκατελιπες; ίδου, κύριε, τρεῖς ἡμέραι (sic) εἰσὶ διασύροντες τὰς σάρκας μου ἐπὶ γῆς. ἐπίταξον οὖν ἀναλαβεῖν τὸ πνεῦμά μου ἀπὸ ἔμου ήνα ἀναπαύσωσι τύχαν ἐνέτειλάς μοι ὅτι ὁ περιπατῶν μετὰ σοῦ οὐ μὴ ἀπολέσῃ τρίχαν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. πρόσχες, κύριε, ὅτι αἱ σάρκες μου καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς μου ἐκολλήθησαν τῇ γῇ. καὶ ταῦτα λέγων ὁ μακάριος Ἀνδρέας διεσύρετο. | τότε ὁ Ἰησοῦς ε. τ. Ἀ.: Σ τότε ηλθεν αὐτῷ φωνῇ ἐβραΐστι λέγουσα | Σ Ἀνδρέα ημέτερε | στράφου -- γεγόνασιν: Σ πρόσχες οὖν ὅπισθεν σου καὶ θέασαι τὰς πεσούσας σου σάρκας καὶ τρίχας, τί ἐγένοντο | φυέντα καρποφόρα εις Σ (item D): Λ καρποφ. φυτευθέντα | καὶ ἐδόξ. τ. θεόν: Σ καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν "Ἐγνων, κύριε, ὅτι [οὐ] κατέλιπες με

Οψίας -- εἰς τ. φυλ. (Thilo h. l. add ἡδη ἀτονήσαντα) -- ὅπισθεν (B. h. l. add ἡδη ἀτονίσαντα) -- παραλ. σφόδρα: Σ Οψίας οὖν πάλιν ἀπηγαγον αὐτὸν εἰς φυλακήν. | κ. ἐλεγον -- ἐδαπανήθησαν: Σ κ. Δ. ἐν ἑαυτοῖς ὅτι ἡτένησε, καὶ αἱ σάρκες αὐτοῦ ἐκολλήθησαν τῇ γῇ· τάχα τελευτὴν ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ.

²⁹ Ο δὲ κύριος παρεγένετο ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἐκείνας τὴν χεῖρα εἶπε τῷ Ἀνδρέᾳ Ἐπίδος μοι τὴν χεῖρα σου καὶ ἀνάστα ὑγιῆς. καὶ θεασάμενος ὁ Ἀνδρέας τὸν κύριον Ἰησοῦν ἐπεδωκεν αὐτῷ τὴν χεῖρα καὶ ἀνέστη ὑγιῆς, καὶ πεσὼν προσεκύνησεν αὐτῷ καὶ εἶπεν Εὐχαριστῶ σοι, κύριέ μου Ἰησοῦν Χριστέ, ὅτι ἐτάχυνας τὴν βοήθειάν σου ἐπ' ἐμέ. καὶ θεασάμενος ὁ Ἀνδρέας εἰς μέσον τῆς φυλακῆς εἶδε στῦλον ἐστῶτα, καὶ ἐπὶ τὸν στῦλον ἀνδριάς ἀλαβαστριώδης ἐφέστως. καὶ ἀνελθὼν ὁ Ἀνδρέας ἐπὶ τὸν ἀνδριάντα ἥπλωσε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπτάκις, καὶ εἶπε τῷ στύλῳ καὶ τῷ ἐπ' αὐτοῦ ἀνδριάντι Φοβήθητι τὸν τύπον τοῦ σταυροῦ, ὃν φρίσσει ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, καὶ ἀναγαγέτω ὁ ἀνδριάς ὁ ἐπικείμενος ἐπὶ τὸν στῦλον ὕδωρ πολὺ διὰ τοῦ στόματος αὐτοῦ, μέχρι οὗ παιδευθῶσιν οἱ ἐν τῇ πόλει πάντες. καὶ μὴ εἴπῃς ὅτι λίθος εἰμὶ καὶ οὐκ εἰμὶ ἄξιος αἰνέσσαι τὸν κύριον· ημᾶς γάρ ἐπλασεν ὁ κύριος ἀπὸ γῆς, ὑμεῖς δὲ καθαροί ἔστε· διὰ τοῦτο ἐξ ὑμῶν δεδωκε τὰς πλάκας τοῦ νόμου. ταῦτα εἰπόντος τοῦ μακαρίου Ἀνδρέα εὐθέως ἀπέβαλεν ὁ λίθινος ἀνδριάς ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὕδωρ εἰς πλῆθος ὡς ἐκ διώρυγος, καὶ ὑψώθη τὸ ὕδωρ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἦν ἀλμυρὸν σφόδρα κατεσθίν τάρκας ἀνθρώπων.

³⁰ Πρωτας δὲ γενομένης θεασάμενοι οἱ ἀνδρες τῆς πόλεως ἤρξαντο φεύγειν λέγοντες ἐν ἔαυτοῖς Οὐαὶ ημῖν, ὅτι τελευτῶμεν νῦν. καὶ ἀπέκτεινε τὸ ὕδωρ τὰ κτήνη αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐ-

29. Ο δὲ κύρ. εἰσελθὼν ἐν τῇ φυλ. καὶ ἐκτ. τὴν χ. εἶπεν Ἐπίδος (Β Δός) -- ἀνάστα (Β ἀνάστη) | καὶ θεασάμενος ὁ Ἀ. τὸν κύριον -- ὑγιῆς: C καὶ ἐπιδοὺς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀνέστη ὑγιῆς | αὐτῷ καὶ εἶπεν: C αὐτῷ λέγων | C οὐ μου Ἰησ. Χρ. | x. θεασάμενος -- εἶδε στῦλον: C καὶ ίδων Ἀνδρέας ἐν μέσῳ τῆς φυλ. στῦλον | ἐστῶτα, καὶ -- ἐρεστός εις C: B ἐπικείμενον ἀλαβαστριών | καὶ ἀνελθὼν -- τῷ αὐτοῦ ἀνδριάντι εις B: C καὶ λέγει αὐτῷ | ὃν (B πραεῖ καὶ) φρίσσει (C τρέμει) -- ἀναγαγέτω (B ἀποβαλέτω) -- ἐπικείμ. ἐπὶ τὸν στῦλ. (C ἐπικ. τῷ στύλῳ) -- στόμ. αὐτοῦ (B add ὡς κατακλυσμόν) μέχρι οὗ (C τοῦ) παιδευθ. (B ήτα παιδευθ.) -- πόλει πάντες (B πόλ. ταύτη) | καὶ μὴ εἴπῃς ὅτι εις C: B μὴ φοβηθῆς ὡς λίθε καὶ εἴπῃς ὅτι ἐγώ | ημᾶς γάρ -- πλάκαις τοῦ νόμου εις C: B ναι· καὶ γάρ καὶ υμεῖς τετιμημένοι ἔστε. οὐ γάρ ἔγραψεν δὲ δέ τὸν νόμον τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν πλαΐτι χρυσαῖς ἢ ἀργυραῖς, ὅλλ' ἐν πλαΐτι λιθίναις. νῦν οὖν ποδησον, ὡς ἀνδριάς, τὴν οὐκονομίαν ταύτην. | ταῦτα -- Ἀνδρέα (C - έου) εὐβέλως (C ευβήν) -- στόμ. αὐτοῦ (B om) ὕδ. εἰς πλῆθ. (B ὕδ. πολὺ) ὡς (B ὕστερ) -- σινθρώπων

30. Πρωτας -- τελευτῶμεν νῦν: C om | C τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ τὰ κτήνη,

τῶν, καὶ ἡρέαντο φεύγειν ἐκ τῆς πόλεως. τότε Ἀνδρέας ηὔξατο λέγων Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐφ' ὃ ἦλπισα γενέσθαι τὸ σημεῖον τοῦτο ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, μή με ἔγκαταλείπης, ἀλλὰ ἀπόστειλον Μιχαὴλ τὸν ἀρχάγγελὸν σου ἐν νεφελῇ πυρός, καὶ περιτείχισον τὴν πόλιν ἵνα μὴ δυνηθῇ τις ἐκφυγεῖν τοῦ πυρός. καὶ εὐθέως κατῆλθε νεφελῇ πυρὸς καὶ ἐκύκλωσε τὴν πόλιν ὡς τεῖχος, καὶ τὸ ὄβωρ ὑψώθη ἐνας τοῦ τραχήλου τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων καὶ ἦν κατεσθίον αὐτοὺς σφόδρα. καὶ ἔκλαιον λέγοντες Οὐαὶ ἡμῖν· ταῦτα γάρ πάντα ἐπῆλθον ἐφ' ἡμᾶς διὰ τὸν ἔνον τὸν ὄντα ἐν τῇ φυλακῇ· πορευθῶμεν καὶ ἀπολύσωμεν αὐτόν, μή ποτε ἀποθάνωμεν.

Καὶ ἐξῆλθον βιωντες μεγάλῃ φωνῇ· Ο θεὸς τοῦ ἔνον αὐθρώπου, ἀρον ἀφ' ἡμῶν τὸ ὄβωρ τοῦτο. καὶ ἔγνω ὁ ἀπόστολος ὅτι κατώδυνοι ἐγένοντο, καὶ εἰπε πρὸς τὸν ἀλαβαστρινὸν ἀνδριάντα Παῦσα τὸ ὄβωρ, ὅτι μετενόησαν. λέγω δέ σοι ὅτι εἰ πεισθῶσιν οἱ πολῖται τῆς πόλεως ταύτης, οἰκοδομήσω ἐκκλησίαν καὶ στήσω σε ἐν αὐτῇ, ὅτι ἐποίησάς μοι τὴν διακονίαν ταύτην. καὶ ἐπαύσατο ὁ ἀνδριάς τοῦ ῥίειν καὶ οὐκέτι ἐξῆνεγκεν ὄβωρ. καὶ ἐξελόντες οἱ τῆς πόλεως ἐπὶ τὰς θύρας τῆς φυλακῆς ἐβόησαν λέγοντες Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ θεὸς τοῦ ἔνον αὐτός, καὶ μή ποιήσεις κατὰ τὴν ἀπιστίαν ἡμῶν καὶ καθ' ἀποιήσαμεν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ, ἀλλ' ἐξελέσαι ἀφ' ἡμῶν τὸ ὄβωρ τοῦτο. καὶ ἐξῆλθεν Ἀνδρέας ἐκ τῆς φυλακῆς, καὶ τὸ ὄβωρ διέτρεχεν ἀπὸ τῶν ποδῶν τοῦ μακαρίου Ἀνδρέου. τότε πᾶς ὁ ὅχλος ἴδων αὐτόν, ἐβόσυν ἀπαντες Ἐλέησον ἡμᾶς.

καὶ ἡμεῖς φυγεῖν οἱ ἄνδρες ἐκ τῆς πόλεως | τότε Ἀ. ηὔξ. λέγων εἰς Β: C καὶ εἶπεν Ἀ. πρὸς κύριον | ἐφ' ὃ ἦλπισα -- τοῦτο εἰς C: B ἐφ' ἦν ἐπεγείρησα καὶ ἐποίησα τὸ σημ. τοῦτο | C οὐ μὲν τ. πόλ. ταύτ. | C μὴ ἔγκαταλείπῃς με | πειτείχισον: ab hac inde voce media (περιτείχη) deficit codex B. Hinc ea quae sequuntur usque ad πεισθῶσιν οἱ πολῖται εἰς uno cod. C descripta sunt.

Pro πρὸς τὸν ἀλαβαστρινὸν ὄβωρ. in codice est πρὸς τὸν στῦλον τὸν ἀλαβ. ἀνδρ. | τῆς πόλεως ταύτης: haec non habet C; sed A rursus incipit - ως ταύτης | οἰκοδομήσω -- ἀπιστίαν (codex - στείλων) -- ἐβόσυν ἀπαντες Ἐλέησ. ἡμᾶς (sed Ἐλέ. ἡμ. non sunt in codice) εἰς A. C sic: οἰκοδ. ἐκκλ. ἐπὶ σέ. καὶ πκυσάμενον τὸ ὄβωρ, εἰσῆλθον οἱ πολῖται ἐν τῇ φυλακῇ βιωντες Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ δ. τ. ἔνον. καὶ ἀκούσας ὁ Ἀνδρέας ἐξῆλθεν ἐκ τῆς φυλακῆς, καὶ διέτρεχε τὸ ὄβωρ ἀπὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ· καὶ ἐβόησεν ὁ λαός Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ δεός τοῦ ἔνον. Ex D huc pertinent haec: Πιστεύωμεν τῷ θεῷ· διάσωσον ἡμᾶς.

³¹ Καὶ ἐλθὼν ὁ γέρων ὁ παραδοὺς τὰ παιδία αὐτοῦ ἵνα σφάξωσιν αὐτὰ ἀντ' αὐτοῦ, ἐδέετο πρὸς τῶν ποδῶν τοῦ μακαρίου Ἀνδρέου λέγων Ἐλέησόν με· καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγιος Ἀνδρέας εἶπεν τῷ γηραιῷ Θαυμάζω πῶς σὺ λέγεις Ἐλέησόν με· σὺ οὖν οὐκ ἡλέησας τὰ τέκνα σου, ἀλλὰ παρεδώκας αὐτὰ ἀντὶ σου τοῦ σφαγῆναι; λέγω οὖν σοι, οἷαν ὥραν ἀπέρχεται τὸ ὄντο τοῦτο, εἰς τὴν ἄβυσσον πορευθῆς μετὰ τῶν δεκατεσσάρων δημιῶν τῶν φονεύοντων τοὺς ἀνθρώπους καθ' ἐκάστην ἡμέραν. καὶ ἡλθεν εἰς τὸν τόπον τῆς ληγοῦ ἔνθα τοὺς ἀνθρώπους ἐσφαγίαζον. καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ὁ μακάριος ηὗξατο ἀπέναντι παντὸς τοῦ ὄχλου, καὶ ἀνεῳχθῆ ἡ γῆ καὶ κατέπιε τὸ ὄντορ σὺν τῷ γηραιῷ· εἰς τὴν ἄβυσσον κατηγέλθη σὺν τοῖς δημίοις. καὶ θεασάμενοι οἱ ἄνδρες τὸ γεγονός ἐφοβήθησαν σφόδρα καὶ ἤρξαντο λέγειν Οὐαὶ τῇμιν, ὅτι ὁ ἀνθρωπὸς οὗτος ἐκ θεοῦ ἐστίν, καὶ νῦν ἀποκτενεῖ τήμας διὰ τὰς θλίψεις ἃς πεποιήκαμεν αὐτῷ. Ήδού γάρ τι εἶπεν τοῖς δημίοις καὶ τῷ γηραιῷ, συνέβη αὐτοῖς· νῦν οὖν κελεύσει τῷ πυρὶ καὶ καύσει τήμας. καὶ ἀκούσας Ἀνδρέας εἶπεν πρὸς αὐτούς Μή φοβεῖσθε, τεκνά· κάκείνους γάρ οὐ μὴ ἔάσω εἰς τὸν ἄνθην, ἀλλὰ ἐπορεύθησαν ἐκεῖνοι ἵνα ὑμεῖς πιστεύσητε εἰς τὸν κύριον τήμαν Ἰησοῦν Χριστόν.

³² Τότε ἐκελευσεν ὁ ἄγιος Ἀνδρέας ἐνεχθῆναι πάντας τοὺς

31. γέρων: C γηραιός | παιδία: C τέκνα | ἵνα σφ. α. ἀ. αὐτοῦ: C εἰς βρῶσιν | ἐδέετο πρὸς τῶν (haec tria verba conieci magis quam legi) -- Ἐλέησόν με: C ἐδέετο αὐτοῦ | καὶ ἀποκριθεὶς -- γηραιῷ: C καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἀπόστολος | Θαυμάζω -- λέγω οὖν σοι: C Θαυμάζω λέγειν μακάριον εἰς σφαγήν | οἷαν ὥραν - φονεύοντων (codex φονέωντων) -- ἐσφαγίαζον: C δὲ ή λέγω σοι ὅπως (sic apud Thilonem haec leguntur) πορευθῆς ἐν ἄβυσσῳ μετὰ τῶν τεσσάρων δημιῶν τῶν ἀποκτενόντων τοὺς ἀνθρώπους, καὶ μείνητε ἐν τῷ ἕδῃ [ἔως] ἐνταστρέψω καὶ ἀνενέγκω οὐμᾶς, ἵνα ὑποδειγμῶσιν οὐμῶν οἱ τόποι τῆς φονεύσεως οὐμῶν, καὶ τῷ γηραιῷ τούτῳ τὸν τόπον (sic) τῆς ἀνελεμοσύνης καὶ τῆς παραδόσεως. ἀκαλούσιούτων δὲ τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ ὄντορ διαχωριζόμενον ἐκ τῶν ποδῶν τοῦ ἀγίου, ἔως δύο τὴν τόπον τῆς λητοῦ ἐν φορείσμασι τούς ἀνθρώπους ἴσοφαζον | δο μακάριος: C αὐτὸν Ἀνδρέας | ηὗξατο δημίοις: C ἤρξατο ἀπέναντι τοῦ ὄχλου εὔχεσθαι, καὶ τὴνεῳχθῆ ἡ γῆ, καὶ κατεπέδη τὸ ὄντορ σὺν τοῖς δημίοις καὶ τῷ γηραιῷ εἰς τὴν ἄβυσσον | καὶ θεασάμενοι -- Ἰησοῦν Χριστόν: C οἱ δὲ ἀνθρωποι ἐφοβήθησαν μηδ πως ἀναλούσει (codex ἀνηλώσει) τούτους διὰ τὰ ἄπειρ ἐνδεικταὶ ἐν αὐτῷ. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἀπόστολος Μή φοβεῖσθε· οὐκ ἔάσω ἐν τῷ ἕδῃ κάκείνους· ἐπορεύθησαν γάρ ἵνα ὑμεῖς πιστεύσητε.

32. ὁ ἄγιος Ἀνδρέας: C ὁ μακάριος | C οἱ πάντας | ίσχυσαν -- καὶ κτη-

τελευτήσαντας ἐν τῷ ὅδῳ, καὶ οὐκ ἵσχουσαν ἐνέργαια αὐτούς· πολὺς γὰρ ἦν τελευτήσας ὅχλος ἀνθρώπων τε καὶ γυναικῶν καὶ παιδίων καὶ κτηνῶν. τότε ηὔξατο Ἀνδρέας, καὶ πάντες ἀνέξησαν. καὶ μετὰ ταῦτα ἔχαραξε τύπον ἐκελησίας καὶ ἐποίησεν οἰκοδομηθῆναι τὴν ἐκαλησίαν. καὶ βαπτίσας παρέδωκεν αὐτοῖς τὰς ἐντολὰς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, λέγων πρὸς αὐτούς Στήκετε πρὸς· ταῦτα ἵνα γνωτε τὰ μυστήρια τοῦ κυρίου ἡμῶν· Ἰησοῦ Χριστοῦ. καὶ ἐδέοντο αὐτοῦ πάντες Δεόμεθά σου, ποίησον πρὸς ἡμᾶς ὀλίγας ἡμέρας ἵνα κορεσθῶμεν τῆς σῆς πηγῆς, ὅτι ἡμεῖς νεόφυτοι ἐσμεν. καὶ δεομένων αὐτῶν οὐκ ἐπειθετο, ἀλλ’ εἶπεν αὐτοῖς Πορεύσομαι πρῶτον πρὸς τοὺς μαθητάς μου. καὶ ἡκολούθουν ὅπισθεν τὰ παιδία κλαίοντα καὶ δεέμενα σὺν τοῖς ἀνδράσιν, καὶ ἔβαλαν σποδὸν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν· καὶ οὐκ ἐπειθετο αὐτοῖς ἀλλ’ εἶπε Πορεύσομαι πρὸς τοὺς μαθητάς μου, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπανελθὼ πρὸς ὑμᾶς. καὶ ἐπορεύετο τὴν ὁδὸν αὐτοῦ.

³³ Καὶ κατῆλθεν ὁ κύριος Ἰησοῦς γενόμενος ὅμοιος μικρῷ παιδίῳ εὐπρεπεῖ, καὶ συναντήσας τὸν Ἀνδρέαν εἶπεν Ἀνδρέα, διὰ τί ἔξῆλθες ἔάσας αὐτοὺς ἀκάρπους, καὶ οὐκ ἐσπλαγχνίσθης ἐπὶ τοῖς παιδίοις τοῖς ἀκολουθοῦσιν ὅπισθεν σου καὶ τῶν δεομένων ἀνδρῶν ὅτι ποίησον μεθ' ἡμῶν ἡμέρας ὀλίγας; τί γὰρ βοή αὐτῶν καὶ ὁ κλαυθμὸς ἀνέβη εἰς οὐρανούς. νῦν οὖν ἐπιστρέψας εἰσελθε εἰς τὴν πόλιν καὶ παράμεινον ἔκει ἡμέρας ἐπτά, ἔως οὗ ἐπιστη-

νεῖν: Σ ἵσχουσαν ἀπὸ τοῦ πλήθους | τότε ηὔξ. Ἀνδρέας: Σ καὶ ηὔξατο | καὶ μετὰ τ. ἔχ. τύπ. ἐκελ. (eadem ex D adnotat) -- τὴν ἐκελησίαν: Σ είτα δεχάραξε τύπον ἐκελησίας ἐπὶ γῆς, καὶ ὀφεδόμησαν αὐτήν | Σ οὐ βαπτίσας | τοῦ κυρ. ἡμ. I. Xρ. -- τὴν ὁδὸν αὐτοῦ: Σ τοῦ θεοῦ· καὶ τὸ μυστήρια τοῦ Χριστοῦ οὐ παρέδωκεν αὐτοῖς, ἀλλ’ εἶπε Πορεύόμαται πρὸς τοὺς μαθητάς μου, καὶ πάλιν ἔρχομαι καὶ στηρίξω ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει, καὶ αναγάγω τοὺς δημόσους σὺν τῷ γηραιῷ ἐκ τῆς ἀβύσσου. ἔκεινοι δὲ εἶπον Δεόμεθά σου, ποίησον [πρὸς] ἡμᾶς ὀλίγας ἡμέρας ὅπως φωτίσῃς ἡμᾶς. καὶ οὐκ ἐπένευσεν, ἀλλ’ ἡκολούθουν αὐτῷ κλαίοντες καὶ σποδὸν βάλλοντες ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν.

33. Σ ὁ κύρ. ἡμῶν I. Χριστὸς ὅμοιος παιδὶ μικρῷ εὐπρ., καὶ συναντ. τῷ ἀποστόλῳ ἔφη | Ἀνδρέα -- ἔξηλθες (codex ἔξελθων) ἔάσας -- κλαυθμὸς (codex κλαῦθμὸς) -- στηρίξω (codex στηρίζω) -- ἐν τῇ πόλει: Σ Ἀνδρέα, διὰ τί ἀναγκωρεῖς ἔάσας -- καὶ διὰ τί οὐκ εὐσπλαγχνίσθης ἐπὶ τοῖς μικροῖς παιδ. τούτοις τοῖς κλαίουσιν ὅπισθεν σου καὶ δεομένοις σὺν τοῖς ἀνθράσιν ὅτι ποίησον -- εἰς οὐρανούς (Σ ἐν τοῖς οὐρανοῖς) -- εἰς τὴν πόλιν (Σ ἐν τῇ πόλει) -- ἐν τ. πόλει |.

ριζῶ τὰς ψυχάς αὐτῶν ἐν τῇ πόλει· καὶ τότε ἀπέλεύσει εἰς τὴν χώραν τῶν βαρβάρων σὺ καὶ οἱ μαθηταί σου. καὶ μετὰ τὸ εἰσελθεῖν σε ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ κηρύξεις τὸ εὐαγγελίον μου καὶ ἀνενέγκῃς τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐν τῇ ἀβύσσῳ, καὶ ποιήσεις ἃ σοι ἐντέλλομαι.

Τότε Ἀνδρέας ἐπιστρέψας εἰσῆλθεν ἐν τῇ πόλει λέγων Εὐλογήσω σε, κύριέ μου Ἰησοῦ Χριστέ ὁ σῶσαι θέλων πᾶσαν ψυχήν, ὅτι οὐκ εἶσας με ἔξελθείν ἐκ τῆς πόλεως ταύτης σὺν τῷ θυμῷ μου. καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν ἰδόντες αὐτὸν ἔχαρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα, καὶ ἐποίησεν ἐκεῖ ἡμέρας ἑπτὰ διδάσκων καὶ ἐπιστηρίζων αὐτοὺς ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστόν. καὶ πληρωθέντων τῶν ἑπτὰ ἡμερῶν ἐγένετο ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι τὸν μακάριον Ἀνδρέαν συνήχθησαν ἐπ' αὐτὸν πάντες ἀπὸ παιδίου καὶ ἥως πρεσβυτέρου, καὶ προέπεμπον αὐτὸν λέγοντες Εἰς θεὸς Ἀνδρέου, καὶ εἰς κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος, φὴ δέξα καὶ τὸ χράτος εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.

καὶ τότε ἀπέλεύσει (C - ση) -- ἐντέλλομαι εκ C; Α sic: καὶ ἔξελθης ἐκ τῆς πόλεως ταύτης καὶ ἀπέλεύσει εἰς τὴν πόλιν τῶν βαρβάρων, καὶ ἔξελθης ἀπ' αὐτῶν καὶ πάλιν εἰσελθης εἰς τὴν πόλιν ταύτην

Τότε -- τῇ (Α οὐ) πόλει -- ψυχήν: Κ Τότε ἐπιστρέψας ὁ μακάριος Ἀνδρ. ἦλθεν ἐν τῇ πόλει λέγων Εὐλογῶ σε, κύριε | εἶπος: Α ἔσας | καὶ εἰσελθόντος -- σφόδρα: Κ καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ πολῖται ἔχαρησαν σφόδρα | καὶ ἐποίησεν (Α καὶ ποιήσεις) ἐκεῖ -- Ἰησοῦν Χριστὸν cum Α et Ε; Κ καὶ ἐποίησεν -- ἐπιστηρίζων ἐν τῇ πόλει | καὶ πληρωθέντων -- ἐκπορεύεσθαι (Ε πορεύεσθαι) -- ἐπ' αὐτὸν πάντες (Α πάντ. ἐπ' αὐτ.) ἀ π καὶ (Α οὐ) ἥως -- προέπ. αὐτὸν cum Α et Ε; Κ καὶ πληρ. τ. ἐ. ἡμερῶν συνήχθησαν ἐπ' αὐτῷ πάντες ἀπὸ νησίου μέχρι πρεσβύτου, καὶ προέπ. ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτὸν | Verbis προέπεμπον (codex πρόδεπεμπάν) αὐτὸν codex A exit. Reliqua ex C (cum Thilone) ac fere etiam Ε addidimus: Εἰς (Ε add ὁ) θεὸς -- καὶ τὸ χράτος (Ε add σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ικέτῃ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ καὶ σύγιῳ πνεύματι) εἰς τ. αἱ. (Ε add τῶν αἰώνων), ἀμήν. In D vero ista acta finiuntur his: Τότε ὁ ἀπόστολος ἦλθησεν ἔξελθεν πάλιν εἰς τὸ κηρυγμα· καὶ συναχθέντες ἀπὸ μηροῦ ἥως μεγάλου αὐτῶν ἐλεγον Εἰς θεὸς καὶ πατήρ πάντων, εἰς κύριος, μία πόστις, δὲ βάπτισμα· δὲ ἐδιδάχθημεν ὑπὸ τοῦ πατρός ημῶν Ἀνδρέου τοῦ πρωτοκλήτου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ημῶν, φὴ δέξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.

ΠΡΑΞΙΣ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ.

Κατ' ἔκεινον τὸν καιρὸν ἦν τῷ ὅρει καταμόνας ἡσυχάζων ὁ ἄγιος ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς τοῦ Χριστοῦ Ματθαῖος καὶ εὐχόμενος ἐν τῷ χιτῶνι καὶ τῇ στολῇ τῇ ἀποστολικῇ χωρὶς ὑπόδηματος· καὶ ίδου ἐν σχήματι τῶν φαλλόντων ἐν τῷ παραδείσῳ νηπίων ἥλθεν πρὸς τὸν Ματθαῖον ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ Εἰρήνη σοι, Ματθαῖε. ὁ δὲ Ματθαῖος ἀτενίσας εἰς αὐτὸν καὶ μὴ ἐγνωκὼς τίς εἴη εἶπεν Χάρις σοι καὶ εἰρήνη, ὡς παιδίον κεχαριτωμένον· καὶ τί ὡδεὶς ἐλήλυθας ἐπ' ἐμοί, καταλιπὼν τοὺς φάλλοντας ἐν τῷ παραδείσῳ καὶ τὴν ἔκει τρυφήν; ὅτι ὡδεὶς ὁ τόπος ἔρημός ἐστιν καὶ ὅποις παραθήσω σοι τράπεζαν ὡς παιδίον ἀγιοῶ, ὅτι ἀρτος οὐκ ἐστιν μοι οὔτε ἐν ἀγγελῷ ἔλαιον, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνεμοι ἡσυχάζουσιν τοῦ καταβαλεῖν ἐκ τῶν δένδρων τι ἐπὶ τὴν γῆν εἰς τροφήν· ὅτι μόνον εἰς συμπλήρωσιν τῆς νηστείας μου τῶν τεσσεράκοντα ἡμερῶν τῇ κυνήσει τῶν ἀνέμων πιπτόντων τῶν

* Par Μαρτύριον τοῦ ἀγίου Μ. τ. ἀπόστ. Vind Πρᾶξις καὶ μαρτύριον τοῦ ἀγίου καὶ ἐνδόξου ἀπόστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου.

1. Κατ' ἔκεινον τὸν καιρὸν - - χιτῶν cam Vind: Par 'Ο ἄγιος Ματθαῖος (adde ἦν) ἐν τῷ ὅρει καταμόνας μονάζων καὶ εὐχόμενος ἐν χιτῶνι | Ματθαῖος: Vind add ἡγαπημένε | εἰς αὐτὸν ex Vind: Par αὐτῷ | Par om καὶ μὴ ἄγν. τ. εἴη | Χάρις ex Par: Vind Χαρά | Vind om κεχαριτωμένον | καταλιπὼν: Par -λευπών, Vind - λεπτών | ὅτι ὡδεὶς -- ἐστιν ex Par: Vind ὡδεὶς ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος | ὅποιαν -- ἀγιοῶ ex Par: Vind ὅποιαν τράπεζαν ένα ποτήσω σοι ἀγιοῶ | Vind ὅτι οὐκ ἔστι μον ἀρτος | Vind om ἐν ἀγγελῷ | Par om ἀλλά, οἱ, τοῦ | τι ἐπὶ τ. γῆν: Vind καρπὸν ἐπὶ τῆς γῆς | τροφήν: Vind add ημῶν | ὅτι μόνον εἰς συμπλ. ex Par: Vind ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ συμπληρώσει | τῆς νηστείας -- ἡμερῶν: Vind τῶν τεσσεράκοντα (Par τεσσαράκε.) ἡμερῶν τῶν νηστειῶν | πιπτόντων

καρπῶν μεταλαμβάνων δοξάζω μου τὸν Ἰησοῦν. νῦν οὖν τί προσενέγκω σοι, παιδίον καλόν; ἀλλ' οὔτε ὑδωρ ἔγγυς· ἵνα νίψω σου τοὺς πόδας.

² Καὶ εἶπεν τὸ παιδίον Τί λέγεις, ὡς Ματθαῖς; σύνες καὶ σοφίσθητι ὅτι λόγος ἀγαθὸς ὑπὲρ μόσχον, καὶ δήματα πραότητος ὑπὲρ πᾶν λάχανον τοῦ ἄγρου, καὶ φθέγγμα γλυκὺν ὡς τὸ μύρον τῆς ἀγάπης, καὶ Διαρότης προσώπου ὑπὲρ χορτασίαν, καὶ ὅψις ἀγαθὴ ὡς εἰδος τῆς γλυκασίας. σύνες Ματθαῖς, καὶ γνώσει ὅτι ὁ παράδεισος ἔγώ, ὁ παράκλητος ἔγώ, ἡ δύναμις τῶν ἄνω δυνατῶν ἔγώ, ἡ ἰσχὺς τῶν ἐγκρατευομένων ἔγώ, ὁ στέφανος τῶν παρθένων ἔγώ, ἡ σωφροσύνη τῶν μονογάμων ἔγώ, τὸ καύχημα τῶν χηρευόντων ἔγώ, τὸ φυλακτήριον τῶν νηπίων ἔγώ, ὁ θεμέλιος τῆς ἐκαλησίας ἔγώ, ἡ βασιλεία τῶν ἐπισκόπων ἔγώ, ἡ δόξα τῶν πρεσβυτέρων ἔγώ, ἡ εὐλογία τῶν διακόνων ἔγώ. ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε, Ματθαῖς, ἐν τούτοις τοῖς λόγοις.

³ Ο δέ Ματθαῖος εἶπεν Πάνυ με ἔτερψεν ἡ ὄρασίς σου, ὡς παιδίον, ἀλλὰ καὶ οἱ λόγοι σου ζωῆς μεστοί εἰσιν· καὶ γάρ τὸ πρόσωπόν σου ὑπὲρ ἀστραπὴν λάμπει, καὶ οἱ λόγοι σου ἥδυτατοι πάνυ. καὶ ὅτι μὲν ἴδον σε ἐν τῷ παραδείσῳ ὡς ἔψιλλες μετὰ τῶν ἄλλων νηπίων τῶν ἀναιρεθέντων ἐν Βηθλεέμ, ἀκριβῶς ἐπίσταμαι· πῶς δὲ ἐνταῦθα ἀλήλυθας ἄφνω, πάνυ με τοῦτο θαυμάζει. Εν δὲ ἔρωτῷ σε, ὡς παιδίον· ἐκεῖνος ὁ ἀσεβὴς Ἡρώδης ποῦ τυγχάνει; λέγει αὐτῷ τὸ παιδίον Ἐπει τὴν τράπησας, ἀκούσον τούτου τὸ οἰκητήριον. οἴκει μὲν ἐν τῷ ἄδῃ· κατεσκεύασται δὲ αὐτῷ πῦρ ἀσβεστον, γένενα ἀτελεύτητος, βόρβορος κοχλάζων,

τῶν εἰ Vind: Par τῶν πιπτόντων | παιδίον καλόν: Vind παιδ. εὐλογημένον ἄγνοις | ἔγγυς: Vind add ὑπάρχει | Par om τούς

2. Vind Λέγει τὸ παιδ. πρὸς αὐτὸν Ὡ Ματθ. | Vind σοφίσθητι, ὁ λόγος ὁ ἀγαθὸς ὑπὲρ μόσχ. ὑπάρχει | Vind δῆμα | ἀγαθὴ: Par om | τῆς γλυκασίας: Vind om τῆς | Vind σύνες ὡς Ματθ. καὶ ἐπίγνωσι ὅτι | Vind om ἄνω | Par om τὸ καύχ. τ. χηρ. ἔγώ | Vind om τῇ δόξῃ τ. πρεσβ. ἔγώ | Ματθαῖς: Par Ματθαῖα | Vind ἐν τοῖς λόγ. τούτοις

3. Vind Ὁ δέ μακάριος Ματθ. ἀκούσας ταῦτα εἶπεν Ὡ παιδίον τίμον, πάνυ με ἔτ. η δρ. σ. | ζωῆς μ. εἰσιν: Vind μεστοὶ ζωῆς πλήρης (sic) ὑπάρχουσιν | Par om καὶ οἱ λόγοι σου ἥδυτατοι πάνυ | Par om μέν | Vind Βεθλεέμ | θευμάζει: Vind ἀπλήγεται | ὡς παιδίον: Vind add τίμον | ἀκούσον τούτου τὸ οἰκητήριον: haec coniungenda duxi. Manu scriptum est ἀκούσον· τούτου ετc |

σκώληξ ἀκοίμητος, ὅτι τρισχίλια νήπια ἀνεῖλεν φονεῦσαι θέλων
 'Ιησοῦν τὸ παιδίον, τὸν τῶν αἰώνων πρεσβύτερον· ἀλλὰ τῶν αἰώ-
 νων τούτων πάντων πατήρ ἐγώ εἰμι. * Νῦν οὖν, ὁ Ματθαῖς,
 δέξαι τὴν ῥάβδον μου ταύτην καὶ κάτελθε ἀπὸ τοῦ ὄρους καὶ
 εἰσελθε εἰς Μύρνην τὴν πόλιν τῶν ἀνθρωποφάγων καὶ φύτευσον
 αὐτὴν πρὸς τῷ πυλῶν τῆς ἑκατησίας ἵς ἔθεμελίωσας σὺ τε καὶ
 Ἀνδρέας· καὶ ἂμα τῷ φυτεῦσαι σε ταύτην ἔσται δένδρον μέγα
 καὶ ὑψηλὸν καὶ πολύχλωνον, καὶ ἐκταθήσονται οἱ κλάδοι αὐτοῦ
 ἐπὶ πηγῇ τριάκοντα, καὶ ἐνὸς ἑκάστου κλάδου ὁ καρπὸς ἔσται
 διαλλάσσων καὶ τῇ ὄράσει καὶ τῇ βρώσει, καὶ ἀπὸ ἕκρου τοῦ
 δένδρου ἔσται καταρρέον μέλι πολύ, καὶ ἐκ τῆς ῥίζης αὐτοῦ ἔξε-
 λεύσεται πηγὴ μεγάλη ποτίζουσα τὴν περίχωρον ταύτην κύκλῳ,
 καὶ ἐν αὐτῇ νηκτὰ καὶ ἐρπετά, καὶ ἀπολούσονται ἐν αὐτῇ οἱ
 ἀνθρωποφάγοι καὶ φάγονται ἀπὸ τοῦ καρποῦ τῶν δένδρων τῆς
 ἀμπελου καὶ τοῦ μελιτοῦ, καὶ ἀλλαγήσονται τὰ σώματα αὐτῶν,
 καὶ αἱ εἰδέαι αὐτῶν μεταλλαγήσονται ὡς αἱ τῶν λοιπῶν ἀνθρώ-
 πων, καὶ αἰδεσθήσονται τὴν γυμνότητα τοῦ σώματος αὐτῶν καὶ
 ἐνδύσονται ἐνδύματα ἀπὸ τῶν χριῶν τῶν προβάτων, καὶ οὐκέτι
 ἀκάθαρτα φάγονται· ἔσται δὲ τὸ πῦρ αὐτοῖς εἰς ὑπηρεσίαν, ἔτοι-
 μάζοντες τὰς θυσίας εἰς προσφοράς, καὶ τοὺς ἄρτους διπτήσουσιν
 ἐν πυρί, καὶ ὀψονται ἀλλήλους ἐν ἀριοώματι τῶν λοιπῶν ἀνθρώ-
 πων, καὶ ἐπιγνώσονται μὲ καὶ δοξάσουσιν τὸν πατέρα μου τὸν
 ἐν τοῖς οὐρανοῖς. νῦν οὖν σπεῦσον Ματθαῖς καὶ κατάβηθι ἐν-
 τεῦθεν, ὅτι ἐγγύς ἔστιν διὰ πυρὸς τοῦ σώματός σου ἡ ἔξοδος καὶ
 τῆς ὑπομονῆς σου ὁ στέφανος.

σκάληξ: Vind καὶ σκάλ. | τρισχίλια νήπια: Vind διθεκα χλ. (per compendium scriptum est) παιδίας νηπίων | θάλων: Vind θελήσας | Vind οἱ τὸν τῶν αἱ πρ. ἀλλὰ τ. αἱ | Vind τούτων δὲ πάντων πατήρ καὶ ποιμὴν καὶ ὀδηγὸς ἐγώ εἰμι

4. ῥάβδ. μου: Par omī μου | Μύρνη: Vind omī | πρὸς τῷ πυλῶν: Par πρὸς τὴν πύλην | Ἀνδρέας: Vind add ὁ πρωτόκλητος | φυτεῦσαι σε: Vind φυτεύσαι σε, Par omī σε | ὁ καρπός: Vind add αὐτοῦ | Vind ἀπ' ἕκρου | δένδρ. ἔσται καταρρέον: Par δένδρ. καταρρέον (i. e. -ρρῆσσον) | Vind om ταύ-
 την | καὶ ἐν αὐτῇ νηκτὰ καὶ ἐρπετά: haec Par post μεγάλη ponit | Vind αἱ εἰδέαι (ita uterque codex) μεταστραφήσονται ὡς τῶν | Vind om καὶ αἰδεσθ. τ.
 γ. τ. σώματος αὐτῶν | Vind ἐνδυνήσονται | Vind om τῶν χριῶν | αὐτοῖς εἰς:
 Vind αὐτῷ εἰς | σπεῦσον: Vind πλευτεύσον μω | διὰ πυρ. τ. σ. σ. ἡ ἔξοδος:
 Vind ἡ διὰ π. τ. σ. σου ἔξοδος

⁵ Καὶ ταῦτα εἰπὼν τὸ παιδίον καὶ δοὺς αὐτῷ τὴν βάρβδον ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανούς. ὁ δὲ Ματθαῖος κατέι εἴκ του ὄρους σπεύδων ἐπὶ τὴν πόλιν. μελλοντος δὲ αὐτοῦ εἰσέναι εἰν τῇ πόλει ὑπῆρχσαν αὐτῷ Φουλβανὰ ἡ γυνὴ τοῦ βασιλέως καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Φουλβανὸς καὶ ἡ τούτου γυνὴ Ἐρβά, οἵτινες ὑπῆρχον εἰν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἐπεβόουν κράζοντες Τίς σε ἥγαγεν ἐνταῦθα πάλιν, Ματθαῖε, ἡ τίς ἔδωκάν σοι τὴν βάρβδον ἐπὶ τὸν ἡμῶν ὅλεθρον; ὄρῷμεν γάρ καὶ τὸν παιδία Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ σὸν σοι δῶτα.. μὴ μελε οὖν, ὡς Ματθαῖε, φυτεῦσαι τὴν βάρβδον εἰς τροφὴν καὶ εἰς μεταμόρφωσιν τῶν ἀνθρωποφάγων. εὐρὸν δὲ τί ποιήσω σοι· ἐπειδὴ γάρ ἐφυγάδευσάς με ἐκ τῆς πόλεως ταύτης καὶ ἐκώλυσας μὴ ἐκτελεῖσθαι μου τὰ θελήματα εἰν τοῖς ἀνθρωποφάγοις, ιδού ἐγώ ἐπεγερώ ἐπὶ σὲ τὸν βασιλέα τῆς πόλεως ταύτης καὶ κατακαύσει σε ζῶντα. ὁ δὲ Ματθαῖος ἐνὶ ἐκάστῳ τῶν δαιμονιζομένων χεῖρας ἐπιθεῖς τοὺς μὲν δαιμονας ἐφυγάδευσεν, τοὺς δὲ ἀνθρώπους ἐποίησεν ὑγιεῖς· καὶ τὴκολούθησαν αὐτῷ.

⁶ Οὕτως δὲ καταδήλου γεγονότος τοῦ πράγματος, μαθὼν ὁ ἐπίσκοπος Πλάτων τὴν παρουσίαν τοῦ ἀγίου ἀποστόλου Ματθαίου ὑπῆρχσεν αὐτῷ σὸν παντὶ τῷ κλήρῳ, καὶ πεσόντες εἰς τὴν γῆν κατερψίουν τοὺς πόδας αὐτοῦ. ὁ δὲ Ματθαῖος ἥγειρεν αὐτοὺς καὶ ἀπίει σὸν αὐτοῖς εἰς τὴν ἐκκλησίαν· ἦν δὲ σὸν αὐτῷ καὶ τὸ παιδίον Ἰησοῦς. γενόμενος δὲ ὁ Ματθαῖος πρὸς τὸν πυλῶνα τῆς ἐκκλησίας, στὰς ἐπὶ τίνος ὑψηλοῦ καὶ ἐδραίου λίθου,

5. Par εἰς τὸν οὐρανόν | Vind ὁ δὲ μακάριος Ματθ. | κατέι (Par κατείη) δε: Vind κατῆλινεν ἀπό | Vind καὶ μελλοντος αὐτοῦ | Par εἰς τὴν πόλιν | Vind ὑπῆρχσεν | ἐπεβόουν: Par ἔβόουν | Vind πάλιν ἐνταῦθα | ἐπὶ τ. ἡμ. ὅλεθρον: Vind ἐν τῇ ἡμ. ἀπωλείᾳ καὶ συντριβῇ | μὴ μελε οὖν ὡς Ματθ.: Vind ὕστε ὡς Ματθ. μὴ μελε | εἰς τροφὴν καὶ: Vind ἥπτερ κατέχεις | εὔρον δὲ τί ποιεις: Vind ἐπει εὑρωμα γνώσω τί μοι αὐτὸ τί σοι ποιήσω (sic) | Vind ἐφυγ. μας δῆμα Ἀνδρέου ἀπὸ τῆς πόλης | ταύτης: Par om | ἐκτελεῖσθαι: Par ἐκτελεῖσθαι | ἀνθρωποφάγος: Vind add τούτοις, καὶ νῦν πάνυ τὰ αὐτὰ βούλει πρᾶξαι | ἐγώ: Par om | Vind ὁ δὲ μακάριος Ματθ. ταῦτα ἀκούσας καὶ ἐπιτιμήσας αὐτὸν ἀπέκαμψεν μετ' αἰσχύνης· είτα ἐπιδεις ἐν ἐκάστῳ τὰς χεῖρας τοὺς μὲν δαιμονας χρῆμα ἐφυγ.

6. Vind 'Ως δὲ καταδ. τοῦ πράγμα γεγονότος | Par om ἀποστόλ. Ματθ. | Vind ὁ δὲ μακάριος Ματθαῖος | ἀπίει: Vind ἀπει | ἦν δὲ - - Ἰησοῦς: Par καὶ ἦν σὸν τῷ παιδίῳ | Vind γενόμενος οὖν ὁ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ Ματθαῖος

καὶ τῆς πόλεως πάσης συνδραμούσης, μάλιστα τῶν πεπιστευκότων ἀδελφῶν, ἥρξατο λέγειν "Ἄνδρες καὶ γυναικεῖς οἱ συμπαρόντες τῇ ἡμετέρᾳ θέᾳ, οἱ τὸ πρὶν τὸ πᾶν πιστεύοντες, νῦν δὲ τὸν τὸ πᾶν συστησάμενον καὶ πεποιηκότα γνωρίζοντες, οἱ τὸν Σάτυρον μέχρι νῦν σεβόμενοι καὶ ὑπὸ μυρίων ψευδωνύμων θεῶν ἐμπαιζόμενοι, ἅρτι δὲ τὸν ἔνα καὶ μόνον θεὸν κύριον χριτὴν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπεγνωκότες, οἱ τὸ ἀμέτρητον μέγεθος τῆς κακίας ἀποθέμενοι, τὸ δὲ ὄμοιοπαθὲς τῆς εἰς ἀνθρώπους φιλοστοργίας ἀγάπην ἐνδυσάμενοι, οἵ ποτε τοῦ Χριστοῦ ἀλλότριοι, νῦν δὲ κύριον καὶ θεὸν αὐτὸν ὄμοιογενῆτες, οἱ τὸ πρὶν ἀμορφοί, νῦν δὲ διὰ Χριστοῦ μεμορφωμένοι· ἴδους ἡ βακτηρία ἣν ὁρᾶτε ἐν τῇ χειρὶ μου, ἣν ἔδωκέν μοι ὁ Ἰησοῦς εἰς ὃν ὑμεῖς ἐπιστεύσατε καὶ μελλετε πιστεύειν, κατανοήσατε νῦν τὰ γινόμενα δι’ ἐμοῦ καὶ ἐπίγνωτε τὸν πλοῦτον τῆς μεγαλειότητος ὃν ποτήσει σήμερον ὑμῖν. ἴδους γάρ ἐγὼ τὴν ῥάβδον ταύτην φυτεύσω εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἔσται ὑπόδειγμα εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, καὶ γενήσεται δένδρον μέγα καὶ ὑψηλὸν καὶ εὐθαλές, καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ καλὸς τῇ ὁράσει καὶ ἀγαθὸς τῇ ὅψει, καὶ εὐωδία ἀρωμάτων ἔξελεύσεται ἀπ’ αὐτοῦ, καὶ ἀμπελος ἔσται περιπεπλεγμένη αὐτῷ, πλήρης βιτρύων, καὶ ἀπὸ ἄκρου αὐτοῦ μελι καταβαῖνον, καὶ πᾶν πετεινὸν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ κατασκηνώσει, καὶ πηγὴ ὑδατος ἔξελεύσεται ἐκ τῆς ῥίζης αὐτοῦ ἔχουσα νηκτὰ καὶ ἐρπετά, ποτίζουσα τὴν κύκλῳ πᾶσαν χώραν.

⁷ Καὶ ταῦτα εἶπον καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ἐπηγένεν τὴν ῥάβδον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ εὐθέως ἐνεπήγη ἐπὶ πῆχυν ἔνα. καὶ τὴν τὸ θέαμα ἔνον καὶ θαυμαστόν.

πρὸς τῷ πυλῶν | καὶ τῆς πόλεως: Vind om καὶ | λέγειν: Vind add πρὸς αὐτοὺς οὕτως | συμπαρόντες: Par παρόντες | Vind ol τὸ πρὶν θρησκεύοντες πᾶν κακόν, νῦν δὲ τὸν τὸν παντὸς κόσμου σύστημα πεποιηκότα γνωρίσαντες | Vind τὸν Σατούρην | Vind πατεῖμενοι | κύριον: Vind καὶ (ut videtur) | Vind χριτὴν πάντων | Par om Ἰησοῦ | Vind ἐπιγινώσκοντες | διὰ Χριστοῦ: Vind διὰ Χριστόν | Par μορφούμενοι | Vind ίδον ἡ βακτ. μου αὕτη ἣν δέδωκέν μοι ὁ κύριος Ἰησοῦς | Vind φυτεύω τὴν ῥάβδ. ταύτην | ὑπόδειγμα: Par φύτευμα | γενήσεται: Par ἔσται | εὐθαλές: uterque codex εὐθαλῆ | Vind καὶ ἔξελεύσ. ἐξ αὐτοῦ εὐωδ. ἀρωμ. | Vind ἀπὸ ἄκρου | Par om ἐρπετά

7. Καὶ ταῦτα εἶπον: Vind Ταῦτα εἶτων ὁ ἄγιος τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολος Ματθαῖος καὶ πλεονα τούτων πρὸς τὸν ὄχλον | Par om εἰς τὴν γῆν, καὶ εὐθέως ἐνεπήγη | καὶ τὴν: Vind νῦν δὲ | θέαμα ἔνον: Par θεῦμα μέγα

ή γάρ βάθιος εύθεως βλαστήσασα ημένηθη καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον μέγα, καθά διάλησεν ὁ Ματθαῖος. εἶπεν δὲ ὁ ἀπόστολος Εἰσελθατε εἰς τὴν πηγὴν καὶ πλύνατε ἐν αὐτῇ τὰ σώματα ὑμῶν, καὶ εἴδ' οὕτως μεταλάβετε καὶ τῶν καρπῶν τοῦ δένδρου καὶ τῆς ἀμπελου καὶ τοῦ μελιτος, καὶ ἀπὸ τῆς πηγῆς πίεσθε, καὶ μορφωθήσεσθε ἐν ὁμοιώματι ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων· καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελθόντες ἐν τῇ ἔκκλησίᾳ ἐπιγνώσεσθε ἀκριβῶς ὅτι ζῶντι καὶ ἀληθινῷ θεῷ ἐπιστεύσατε. καὶ ποιήσαντες ταῦτα πάντα θεονέαυτοὺς ἐντηλαγμένους ἐν ὁμοιώματι τοῦ Ματθαίου· εἴδ' οὕτως προσελθόντες εἰς τὴν ἔκκλησίαν προσεκύνησαν καὶ ἐδόξασαν τὸν θεόν. καὶ ἐναλλαγμέντων αὐτῶν ἐγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν, καὶ ἔτρεχον ἐκαστος ἐν σπουδῇ ἐν τοῖς ίδιοις οἷκοις σκεπάσαι τὴν γυμνότητα αὐτῶν, ὅτι γῆσχύνοντο.

⁸ Ὁ δὲ Ματθαῖος καὶ ὁ Πλάτων ἔμειναν ἐν τῇ ἔκκλησίᾳ διανυκτερεύοντες καὶ δοξάζοντες τὸν θεόν. ἔμεινεν δὲ καὶ ἡ τοῦ βασιλέως γυνὴ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ ἡ τούτου γαμετή, καὶ ἐδεήθησαν τοῦ ἀποστόλου δοῦναι αὐτοῖς τὴν ἐν Χριστῷ σφραγίδα· καὶ προσέταξεν ὁ Ματθαῖος τὸν Πλάτωνα· καὶ ἐξελθὼν ἐβάπτισεν αὐτοὺς ἐν τῷ ὄνδρι τῆς πηγῆς τοῦ δένδρου εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος. καὶ εἴδ' οὕτως εἰσελθόντες ἐν τῇ ἔκκλησίᾳ ἐκοινώνησαν τῶν ἀγίων τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων· καὶ ἦσαν ἀγαλλιώμενοι καὶ διανυκτερεύοντες καὶ αὐτοὶ μετὰ τοῦ ἀποστόλου, πολλῶν καὶ ἄλλων συνεληλυθότων· καὶ ἐψαλλον ἀπαντες οἱ ἐν τῇ ἔκκλησίᾳ ὅλην τὴν νύκτα δοξάζοντες τὸν θεόν.

καὶ -- ὁ ἀπόστολος: Vind καθὰ προεπεν δ ἄγιος ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς τοῦ Χριστοῦ Ματθαίου. μετὰ δὲ ταῦτα πάντα γενέσθαι εἶπεν δ ἄγιος ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ Ματθαίου πρὸς τὸν Δηλυνθέτα πρὸς αὐτὸν δχλον | Par om εἰδ' οὕτως | Vind μεταλαμβάνετε | καὶ τῶν καρπῶν: Par τοῦ καρποῦ | πίεσθε: Par πίετε | μορφωθήσεσθε: Par μορφωθῆτε | Par om τῶν ἀνθρώπων | Par om μετὰ ταῦτα | Par εἰσελθόντ. εἰς τὴν ἔκκλησίαν ἐπίγνωτε ὅτι | ταῦτα πάντα: Par τούτο | εἰδ' οὕτως προσελθόντες: Par καὶ εἰσελθόντες | Vind προσεκύνησαν τὸν θεόν ἐν ἀληθινῇ καρδίᾳ· | ξηνωσαν: Vind add ἀληθῶς | Vind αἰσχύνοντο et add γυμνοὶ ὄντες

8. Vind Ὁ δὲ μακάριος Ματθαῖος καὶ ὁ ἐπίσκοπος Πλάτων ἔμα τῷ κλήρῳ ζμειναν | Par om καὶ δοξάζει τ. θεόν | γαμετή: Par γυνή | Vind ἐδεήθ. τῷ ἀποστόλῳ | Vind τότε προσέταξεν δ ἄγιος Ματθαῖος τῷ ἐπισκόπῳ Πλάτων | Par om εἰδ' οὕτως | Par εἰσελ. εἰς τὴν ἔκκλησίαν | τῶν ἀγίων τ. Χρ. μυστηρίων: Par τῆς εὐχαριστείας | Par om καὶ αὐτοὶ μετὰ τ. ἀποστ. | Par συνελθόντων | Par πάντες

⁹ Ὡς δὲ ἐτελειώθη ὁ ὄρθρος, ἀλιθῶν ὁ μακάριος Ματθαῖος ἅμα τῷ ἐπισκόπῳ Πλάτωνι ἔστη ἐν τῷ τόπῳ ἐν ᾧ ἡ ῥάβδος ἐφυτεύθη, καὶ ὥρᾳ τὴν βάπτισον εἰς δένδρον μέγα γενομένην, καὶ πλησίον αὐτοῦ ἀμπελον συμπεπλεγμένην, καὶ μελι καταβαῖνον ἀπὸ ἄνω ἦν τῆς βίζης αὐτοῦ· καὶ τὴν ἀπαξ ἐκεῖνο τὸ δένδρον καλὸν καὶ εὐθαλές, παρόμιον τῶν ἐν τῷ παραδείσῳ φυτῶν, καὶ πόταμος ἐκπορευόμενος ἐξ τῆς βίζης αὐτοῦ ποτίζων πᾶσαν τὴν γῆν τῆς πόλεως Μύρης. καὶ συνέτρεχον πάντες καὶ ἡσθιον ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ δένδρου καὶ τῆς ἀμπελου, καθὼς τις ἡβούλετο.

¹⁰ Ὡς δὲ τὰ γενόμενα διεδόθη ἐν τῷ παλαιῷ, μαθῶν ὁ βασιλεὺς Φουλβανὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Ματθαίου πεπραγμένα περὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ τῆς νύμφης αὐτοῦ, ἡγαθύνθη πρὸς ὕδραν ἐπὶ τῇ καθάρσει αὐτῶν· ἐπειδὴ δὲ ἀχώριστοι ἦσαν τοῦ Ματθαίου, ἐξήφθη θυμῷ καὶ ὄργῃ καὶ ἐσκέψατο ἀναλῶσαι αὐτὸν ἐν πυρὶ. τῇ δὲ νυκτὶ ἐκείνῃ, ἐν τῇ ἡμελλεν ὁ βασιλεὺς χειροῦσθαι τὸν Ματθαῖον, ἵδεν ὁ Ματθαῖος τὸν Ἰησοῦν λέγοντα αὐτῷ Μετὰ σοῦ εἰμὶ πάντοτε τοῦ σώζειν σε, Ματθαῖε· ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου.

¹¹ Ὁ δὲ μακάριος Ματθαῖος διεπνισθεὶς καὶ κατασφραγίσας ἑαυτὸν καθ' ὅλου τοῦ σώματος ἀνέστη εἰς ὄρθρον καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ κλίνας τὰ γόνατα προστύχετο ἐκτενῶς. εἶτα ἐλθόντος τοῦ ἐπισκόπου καὶ τοῦ κλήρου ἔστησαν κοινῶς εἰς προσευχήν, δοξάζοντες τὸν θεόν. καὶ μετὰ τὸ τελέσαι αὐτοὺς τὴν εὐχὴν εἶπεν ὁ ἐπίσκοπος Πλάτων Εἰρήνη σοι, Ματθαῖε ἀπόστολε

9. Vind Ὡς δὲ ὄρθρος ἀλεύη (sic), προσελιῶν | Vind καταβαίνων | ἀπὸ ἄνω ἦν τῆς | Par ἐξ τῆς | Vind τὸ δένδρον ἐκεῖνο | εὐθαλές: Vind εὐθαλή, Par εὐθαλήν | τῶν ἐν τ. π. φυτῶν: Par τῶν ὄντων ἐν τ. παραδ. | ἐξ τῆς βίζης αὐτοῦ: Par ἐξ τῆς πηγῆς | Μύρης (cf. supra sect. 4.): Par Σμύρης, nec aliter Vind, ut videtur. | ἀμπελου: Vind add καὶ μελιτος | καθὼς τις ἡβούλετο: Vind καθέσσοντο ἡβούλοντο

10. Ὡς δέ: Vind Καὶ ὡς | Par γινόμενα | διεδόθη ἐ. τ. π. μαθῶν: Par θεν | τὰ ὑπὸ τ. (Vind add μακαρίου) Ματθ. πεπ. περὶ: Par ὑπὸ τ. Ματθ. καὶ τὰ περὶ | υἱοῦ αὐτοῦ: Vind om αὐτοῦ | ἡγαθύνθη: Vind ἐχάρη | Vind τοῦ μακαρίου Ματθ. | ἐξήφθη δ. κ. ὄργῃ καὶ: Par καὶ πάλιν | Par om ἐκείνη | Vind τὸν μακαρίον Ματθαῖον | Vind om ὁ Ματθαῖος | Μετά: Vind praem Ματθαῖος (postea om) δοῦλι μου ἀγαπητὲ καὶ ποστέ | Par om πάντοτε

11. Tota haec sectio ex Vindobonensi codice desumpta est: desideratur in Parisiensi.

κοινῶς: codex καὶ γῶς

τοῦ Χριστοῦ. καὶ ὁ μακάριος Ματθαῖος εἶπεν αὐτῷ Εἰρήνη ύμῖν.
καὶ καθεοθέντων αὐτῶν εἶπεν ὁ ἀπόστολος τῷ ἐπισκόπῳ Πλάτωνι
καὶ παντὶ τῷ κλήρῳ Βούλομαι τέκνα γνῶναι ύμᾶς, τοῦ Ἰησοῦ
φανερώσαντός μοι, ὅτι ὁ βασιλεὺς τῆς πόλεως ταύτης μελλεῖ
ἐπιστέλλειν ἐπ' ἔμὲ στρατιώτας, εἰσελθόντος ἐπ' αὐτὸν τοῦ δια-
βόλου καὶ εἰς τὸ φανερὸν ὁπλίσαντος καθ' ἡμῶν. ἀλλὰ ἀναθώ-
μεθα ἑαυτοὺς τῷ Ἰησοῦ, καὶ αὐτὸς βύσεται ἡμᾶς ἀπὸ παντὸς
πειρατηρίου καὶ πάντας τοὺς πειροθότας ἐπ' αὐτόν.

¹² Διαβουλευομένου δὲ τοῦ βασιλέως κατὰ τοῦ μακαρίου
Ματθαίου τὸ πῶς χειρώσηται αὐτόν, ὄρῶν δὲ καὶ τοὺς πιστεύον-
τας πλείστους ὄντας, μάλιστα τὴν πόρει καὶ ἐν πολλῇ ἀμηχανίᾳ
ὑπῆρχεν.

Ο οὖν πονηρὸς καὶ ἀκάθαρτος διάβολος ὁ ἔξεληλυθὼς ἀπὸ
τῆς γυναικὸς τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ τῆς νύμφης
αὐτοῦ, φυγαδευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ματθαίου, μετασχηματίσας ἑαυτὸν ἐν
δημοιώματι στρατιώτου ἔστη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ λέγει αὐτῷ
Ω βασιλεῦ, τί οὗτος ἡττήθης ὑπὸ τοῦ ξένου καὶ φαρμακοῦ τού-
του; ἦ ἀγνοεῖς ὅτι τελώνης ἔστιν, νῦν δὲ ἐκλήθη ἀπόστολος ὑπὸ
Ἰησοῦ τοῦ σταυρωθέντος ὑπὸ Ιουδαίων; Ιδοὺ γάρ ἡ γυνὴ σου καὶ
ὁ υἱός σου καὶ ἡ νύμφη σου κατηχθέντες ὑπὸ αὐτοῦ ἐπίστευσαν
εἰς αὐτὸν καὶ σὺν αὐτῷ φάλλουσιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ νῦν ίδου
ἐκπορεύεται ὁ Ματθαῖος καὶ ὁ Πλάτων σὺν αὐτῷ, καὶ εἰσιν
εἰσπορεύομενοι ἐπὶ τὴν πύλην τὴν λεγομένην βαρείαν· ἀλλὰ σπεῦ-
σον καὶ εὐρήσεις αὐτούς, καὶ ποιήσεις αὐτῷ πᾶν ὃ ἀρεστὸν γί-
ἐν ὁφθαλμοῖς σου.

¹³ Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς καὶ πλέον παροξυνθεὶς ὑπὸ
τοῦ δῆθεν στρατιώτου ἀπέστειλεν ἐπὶ τὸν μακάριον Ματθαῖον
τέσσαρας στρατιώτας, ἐπαπειλήσας αὐτοῖς καὶ εἰπὼν ὅτι ἐὰν

ὅπλισαντος: codex ὀπλήσαντας

12. Διαβουλευομένου (codex διαβουλευομένου) δὲ -- ὑπῆρχεν εἰ Vind: Par om
πονηρὸς καὶ ἀκάθαρτος: Par om | ὁ ἔξεληλυθὼς: Vind ἔξελιθων | Ω βα-
σιλεῦ: Par om | Vind ὑπὸ τοῦ φαρμάκου (hoc accentu) τούτ. καὶ ξένου | ἔστιν:
Vind ἦν | ὑπὸ Ἰησοῦ: Par ὑπὸ τοῦ κυρίου | Par om ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν
καὶ | ἐκκλησίᾳ: Vind add καθ' ἐκάστην | Vind καὶ νῦν ἔξεληλυθεν ὁ Ματᾶ. |
Vind πορεύομενοι | εὐρήσεις αὐτούς, καὶ -- ὁφθαλμοῦ σου: Par εὐρήσεις αὐτὸν
καὶ ἐνοξεῖς (sic) αὐτόν, καὶ ποιήσει πάντα τὰ ἀρεστά σου

13. 14. Post Ταῦτα ἀκ. ὁ βασ. καὶ (πλέον om) παρωξυν- io codice Pa-

μὴ ἀγάγητε τὸν Ματθαῖον πρὸς μέ, ζῶντας ὑμᾶς ἀναλώσω ἐν πυρὶ, καὶ τὴν τιμωρίαν ἣν μελλει ἔκεῖνος ὑφίστασθαι, ὑμεῖς αὐτὴν ὑπομείνητε. οἱ δὲ στρατιῶται ταῦτα ἀπειληθέντες παρὰ τοῦ βασιλέως ἔρχονται ἐν ὅπλοις ὅπου ἦν ὁ ἀπόστολος Ματθαῖος καὶ ὁ ἐπίσκοπος Πλάτων· καὶ ὡς ἥγγισαν αὐτοῖς, τὴν μὲν λαλιὰν αὐτῶν ἤκουον, οὐδένα δὲ ἔβλεπον. καὶ ἐλθόντες εἰπον τῷ βασιλεῖ Δέομεθά σου, βασιλεῦ· πορευθέντες οὐδένα εὑρομεν, ἀλλ’ ἡ μόνον φωνὰς τήκουομεν ὄμιλούντων. ὅργισθεις δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ ἔξαφθεὶς ὡς πῦρ προσέθηκεν ἀποστεῖλαι ἄλλους δέκα στρατιώτας ἀνθρωποφάγους, εἰπὼν αὐτοῖς ὅτι ὑπελθόντες ὑμεῖς ἐπὶ τῷ τόπῳ ζῶντας διασπαράξετε καὶ καταφάγετε τὸν Ματθαῖον καὶ τὸν σὺν αὐτῷ ὅντα Πλάτωνα. ὡς δὲ ἥμελλον ἔγγιζειν τῷ μακαρῷ Ματθαίῳ, ἐλθὼν ὁ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν ὁμοιώματι παιδίου ὥραιοτάτου κρατών λαμπάδα πυρὸς ἔδραμεν εἰς συνάντησιν αὐτῶν διακαίων τοὺς ὄφθαλμους αὐτῶν. οἱ δὲ φωνηθέντες ἀφ’ ἑαυτῶν τὰ ὅπλα ἔφυγον, καὶ τὴν πρὸς τὸν βασιλέα ἄλλας ὑπάρχοντες.

¹⁴ Ὁ δὲ δαιμόνος ὃ ἐν τῷ στρατιωτικῷ σχῆματι ὀφθεὶς πρότερον τῷ βασιλεῖ, πάλιν σχηματισθεὶς ἐν σχήματι στρατιώτου ἐστη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ λέγει αὐτῷ Ὁρέ, ὡς βασιλεῦ, τοὺς πάντας ἐμάγευσεν ὃ ἔνεις οὔτος· διανόησαι οὖν πῶς αὐτὸν ἀνελεῖς. λέγει αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ἀνάγγειλόν μοι πρότερον ἐν τίνι ἡ ἴσχυς αὐτοῦ, ἵνα γνῶ, καὶ τότε αὐτῷ παρατάξω ἐν πολλῇ δυνάμει. ὁ δὲ δαιμόνος ἀναγκαζόμενος ὑπὲρ ἀγγελου λέγει τῷ βασιλεῖ Ἐπεὶ ἀκούσαι βούλει ἀκριβῶς περὶ αὐτοῦ, βασιλεῦ, ἐρῶ σοι πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν· ὅντως εἰ μὴ θελήσῃ ἐκουσίως ὑπὸ σοῦ ἀναλωθῆναι, μάτην κοπιᾶς καὶ οὐ δυνήσῃ βλάψαι αὐτόν· εἰ δὲ καὶ σὺ θελεῖς ἐπιβαλεῖν αὐτῷ χεῖρας, ἀօρασίᾳ πληγήσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ παράλυτος ἔσῃ· καὶ πλήθος στρατιώτων ἀποστείλῃς πρὸς αὐτόν, ἀօρασίᾳ πληγήσονται καὶ αὐτοὶ καὶ παράλυτοι ἔσονται. ἐλευσόμεθα δὲ καὶ ἐπτὰ ἀκάθαρτοι δαιμονες, καὶ εὐθέως ἀφανίσομεν σὲ καὶ ὅλον τὸ στρατόπεδόν σου καὶ πᾶσαν τὴν πόλιν κε-

risciensi folium excidisse videtur. Rursus incipit a verbo ἀτενίσαι, exente sect. 14.

13. ἀγάγητε: codex ἀγάγετε | εἰπ. αὐτοῖς: codex εἰπ. αὐτούς

14. ἀφανίσομεν σὲ: codex ἀφανίσομένος

¹⁰ Λέγει αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Σὺ δὲ τί εἶ; εἶς δέ λέγει Ἐρώ-
θη εἰς διδύμον εἰς τοσσόποτας τὸ τῆς γυναικὸς εἴκη καὶ ὅτι ταῦτα εἴσο-
νται τὸ τῆς γυναικὸς εἴκη, καὶ ἵστρεται τοῦ Ἀρετοῦ· καὶ ἐπειδὴς
οὐτοῖς ἀφορίσθετον τοῦ εἴκης εἰστάντων, καὶ τὸν πέπον τοῦ γυναικὸς εἴσο-
νται εἰς τέλος τοῦ καὶ ἡ γυναικὸς τοῦ φύλλου εἴκη τοῦ εἰστάντος εἰς τὸν
βασιλεῖον. ἔτιστρεται δέ, βασιλεῦ, εἴπει καὶ τὸ μάτι τοῦ τελείου τοῦ
στρατιῶν εἰστάντος. λέγει αὐτῷ ὁ βασιλεὺς "Οὐτοῖς εἶ, ταύτης τοῦ
κύρου στρατοῦ, ἐρδεῖν τοῦ λεπτοῦ τὸν καρπόντα τὸν λέγεις Μαρτινίους,
πολεμήσαρτον ἐπειδὴς μαρέται αἰδοκόποις· καὶ εἰπέας εἰς διδύμον

*Ubi deponitur: codex om̄ l̄v̄ | lat̄: hoc accedit in codice scriptorum est | ex-
ditione: ab hunc verbo rursum incipit Par | Codd̄: xiij. vij. z. y. sc̄t̄c̄: Par dico
t̄p̄ t̄p̄ tendo iugum*

13. Ζε δὲ: Βινδ οὐδὲ | ὃ δέ λέγεται: Βινδ λέγεται εἶναι ὁ δεσμός | καὶ
ἴρωπα ποιεῖ: Βινδ λοιπὸν δὲ ποιεῖ τρίπολη | Πατέρων θεούς | Βινδ καὶ δρυόπολεσσόν
με τῇ πόλει τοῦ Μαρτινοῦ, καὶ τὸν οὐρανόν | Πατέρα οὐδὲ ὁ πάτερ οὐδείς εἰστιν: Βινδ
κυριεύεις τοῦ μετριοῦ τοῦ οὐρανοῦ Μαρτινοῦ προστατέλλεις θεός, ὅτι εἰστός
λοιπόν πάντοις καὶ βασιλείς τοῖς αἰδεναῖς | Βινδ ὁ δέ βασιλεὺς πατρός
ιδρὺς τοῦ οὐρανοῦ | "Οὐτέ τι, τοι τοι, ὅρτας οι: Πατέρας οι, πατέρας τούτου |
Μαρτινοῦ: Πατέρας οι | διδάσκοις: Πατέρας οι | Πατέρας οι

οὐκέτι ὡς στρατιώτης ἀλλ' ὡς καπνὸς γενάμενος ἀφανῆς κατέστη, φευγὼν δὲ ἐβόα· Ω δινομα ἀπόκρυφον καθ' ἡμῶν ὄπλισθέν, δέσμαι του τοῦ ἀγίου δούλε θεοῦ Ματθαῖος, συγχώρησόν μοι καὶ οὐκέτι μένω εἰς τὴν πόλιν ταύτην· ἔχε σὺ τοὺς σους, ἐγὼ δὲ ἀπέρχομαι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον.

¹⁶ Τότε φόβῳ μεγάλῳ συσχεθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῇ ἀποκρήσει τοῦ δαίμονος, ἐκείνην μὲν τὴν ἡμέραν ἡσύχασεν· τῆς δὲ νυκτὸς ἐπελθούσης καὶ μηδὲ καθευδῆσαι δυνάμενος διὰ τὸ ἀστοναύτὸν εἶναι, ἀναπηδήσας ὅρθρου μετὰ δύο μόνων στρατιωτῶν χωρὶς ὄπλων ἐπορεύετο εἰς τὴν ἐκκλησίαν δόλῳ λαβεῖν τὸν Ματθαῖον, ὃπως αὐτὸν ἀνέλῃ· καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς φίλους τοῦ Ματθαίου εἶπεν αὐτοῖς Δηλώσατε τῷ Ματθαίῳ, φησάν, ὅτι βούλομαι μαθητεῦσαι αὐτῷ. ἀκούσας δὲ ὁ Ματθαῖος καὶ γνοὺς τὸν δόλον τοῦ τυράννου, ὑπομνησθεὶς δὲ καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ κυρίου ὄραθὲν αὐτῷ, ἐξῆλθεν ἐκ τῆς ἐκκλησίας χειραγωγούμενος ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος, καὶ ἐστη ἐν τῷ πυλῶν τῆς ἐκκλησίας.

¹⁷ Καὶ λέγουσιν τῷ βασιλεῖ Ἰδού ὁ Ματθαῖος ἐν τῷ πυλῶν ὁ δέ φησιν Τίς ἐστιν ἣ ποῦ ἐστίν, οὐχ ὅρῶ. οἱ δὲ ἔλεγον αὐτῷ Ἰδού αὐτὸς ἐν ὅψει σού ἐστιν. καὶ λέγει Ἐγὼ τέως οὐδένα ὅρω. θεοῦ γάρ δυνάμει ἀπετυφλώθη. καὶ ἥρξατο βοᾶν Οὐαί μοι τῷ ἀθλίῳ· τί πέπονθα; ἀπετυφλώθησαν γάρ μου οἱ ὄφθαλμοὶ καὶ πάντα μου τὰ μέλη παρελύθησαν. ὡς Ἀσμοδαῖε βεελζεβούλ σα-

καπνός: Vind add καὶ ἀσβολή (hoc accentu) | Vind γενόμενος | φευγὼν δέ: Par καὶ φυγῶν | ἐβόα: Vind θεγεν οὔτας | δούλε θεοῦ: Vind θεοῦ δοῦλε | καὶ οὐκέτι: Par om καὶ

16. Τότε φόβῳ: Par Φόβῳ δέ | ἐκείνην μ. τ. ἡμέραν: Par τῇ ἐκείνῃ ἡμέρᾳ | Vind καὶ μὴ δυνάμενος καθευδῆσαι· οὔτε γάρ ἔργεν οὔτε ἐπειν νῦν ἀδημονῶν περὶ τούτου· ὅρθρου δὲ γενομένου ἀναστάς παρελαβεν δύο μόνους στρατιώτας καὶ ἐπορεύθη εἰς | Vind τὸν μακάριον Ματθαῖον | ἀνέλη: Par ἀνέλει | τινὰς φίλ. τ. Ματθαῖον: Par τινὰς ὅντας αὐτῷ φίλους | Vind θεγεν αὐτοῖς | Vind Δηλώσατε τ. Ματθ. δὲι ὁ βασιλεὺς πάρεστιν βουλόμενος μαδητεῦσαι σοι. οἱ δὲ εἰσελθόντες ἀπηγγείλαν τῷ ἀγίῳ κατὰ τὰ βήματα ταῦτα. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ματθ. | Par om καὶ γνοὺς τ. δ. τ. τυράννου | ὑπόμν. δὲ καί: Par καὶ ὑπόμν. δράδην αὐτῷ: Vind ἀποκαλυφθὲν αὐτῷ δράμα | Vind om ἐκ | Πλάτωνος: Vind ἐπισκόπου | ἐστη ἐν τῷ πυλ. τ. ἐκκλησίας: Vind ἐστη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως

17. ἐν τ. πυλῶν: Vind ὡδε ἰσταται | Vind ὁ δὲ βασιλεὺς φησιν | ἐν ὅψει σού ἐστιν: Par ἐστηκεν ἐνώπιον σου | καὶ λέγει Ἐγὼ -- παρελύθησαν: Par καὶ φησιν Οὔμοι, οὐδένα ὅρῶ· οὐαί μοι, οὐαί, δὲι ἀπετυφλώθην ἐγὼ καὶ εἴμι παράλυτος ἐκ πάντων τῶν μελῶν. | Par om Ἀσμοδαῖε | βεελζεβούλ: Vind βεελ-

τανᾶ, πάντα ὅσα εἰρηκάς μοι ἀπέρησαν ἐν ἑμοί. ἀλλὰ δέομαι σου, δοῦλε τοῦ θεοῦ Ματθαῖ, ἀμνησικάχησόν μοι ώς ἀγαθοῦ θεοῦ κήρυξ· τάχα γάρ ὁ διὰ σου κηρυττόμενος Ἰησοῦς πρὸ τριῶν ἡμερῶν διὰ τῆς νυκτὸς ἐμφανισθεὶς μοι ὅλως ἔξαστράπτων ὥσπερ τις νεανίσκος εὔμορφος εἴπεν μοι Ἐπειδὴ παραλογίζει ἐν τῇ πονηρίᾳ τῆς καρδίας σου περὶ τοῦ δούλου μου Ματθαίου, γίνωσκε, ἐφανέρωσα αὐτῷ ὅτι διὰ σου ἔσται ή ἀπαλλαγὴ τοῦ σώματος αὐτοῦ. καὶ εὐθὺς ἵδον αὐτὸν εἰς οὐρανοὺς ἀνελθόντα. εἰ οὖν οὗτός ἔστιν ὁ θεός σου καὶ θεὸς ἀληθινὸς ὑπάρχει, καὶ εἰ βούλεται τὸ σῶμά σου ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ταφῆναι πόλει εἰς μνημόσυνον σωτηρίας τῶν μετὰ ταῦτα γενεῶν καὶ φυγαδευτήριον δαιμόνων, ἐν τούτῳ γνώσομαι τὸ ἀληθές, ἐν τῷ ἐπιθήναι σε τὰς χεῖρας ἐπ’ ἐμὲ καὶ ἀναβλέψω. ἐπιθεὶς δὲ ὁ ἀπόστολος τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ὄφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ εἰπὼν Ἐφφαθά Ἰησοῦ, ἀναβλέψαι αὐτὸν ἐποίησεν παραχρῆμα.

¹⁸ Εὐθὺς δὲ ὁ βασιλεὺς κρατῶν τὸν ἀπόστολον καὶ τῇ δεξιᾷ χειραγωγῶν αὐτὸν δόλῳ ἦγαγεν εἰς τὸ παλάτιον· ὁ δὲ Πλάτων ἦν ἐν τῇ ἀριστερᾷ τοῦ Ματθαίου συνπορευόμενος καὶ ἀποκρατῶν αὐτὸν. τότε λέγει ὁ Ματθαῖος Τύραννε δόλιε, μέχρι πότε οὐκ ἐκτελεῖς τὰ ἔργα τοῦ πατρός σου τοῦ διαβόλου; καὶ ὀργίσθη ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις· διενοεῖτο μὲν γάρ πικροτέρῳ θανάτῳ τιμωρήσασθαι αὐτὸν. ἐπεκράτησεν δὲ τοῦ ἀναλῶσαι αὐτὸν πυρί. καὶ

βούλ | πάντα ὅσα -- -- ἐν ἑμοί: Par ὅσα εἰρηκας γεγόνασν μοι | δοῦλε τοῦ θεοῦ: Par μακάριε | μοι: ita uterque codex | Vind θεοῦ ἀγαθοῦ | Ἰησοῦς: Vind θεός | Vind om διὰ τῆς νυκτὸς | Vind ἐμφανίσας δόλος | Vind νεανίας | παραλογίζει -- περὶ: Vind πολλὰ λογίζῃ πονηρὰ ἐν τῇ καρδίᾳ σου περὶ | γίνωσκε (adde ὅτι?) ἐφανέρωσα: ita uterque codex | Vind καὶ εὐθέως ἴσων ἔκεινον τὸν νεανίσκον εἰς | καὶ θεός ἀλ. ὑπάρχει: Par θεός ἀληθής ἔστεν | Vind καὶ βούλεται τὸ λειψανόν σου ἐν τῇ ἡμ. πόλει ταφῆναι | σωτηρίας τῶν -- καὶ ἀναβλέψω: Par σωτηρίας φυγαδεύειν τοὺς ἀφανεῖς δαίμονας, τὸ ἀναβλέψω με παράσχου ιασάμενός με. | ἐπιθεὶς -- παραχρῆμα: Vint ὁ δὲ μακάριος Ματθ. ταῦτα ἀκούσας καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸ δόνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπέψηκεν αὐτῷ τὰς χεῖρας, καὶ εὐθέως ἀνέβλεψεν.

¹⁸ Vint Τότε ὁ βασιλεὺς χειραγωγῶν τὸν Ματθαῖον ἐν τοῖς δεξιοῖς μέρεσι, δὲ Πλάτων ἐν τοῖς ἀριστεροῖς, ἦγαγεν αὐτὸν εἰς τὸ παλάτιον. γνοὺς δὲ ὁ ἀπόστολος τὸν δόλον τοῦ τυράννου λέγει αὐτῷ Τύραννε καὶ αἰμοπότα, ἐνας πότε κρύπτεις σου τὸν ἴδον καὶ οὐ φανεροῖς αὐτὸν πρέπτων τὰ ἔργα τοῦ πατρός σου τοῦ σωτακῆ; διενεκτεῖτο γάρ συμπορευόμενος αὐτῷ ποιῷ θανάτῳ ἀναλῶσαι αὐτὸν. καὶ προσκαλεσάμενος τὸν στρατὸν αὐτοῦ ἔφη αὐτοῖς Κρατήσαντες τὸν Ματθαῖον ἀπά-

προσέταξεν πλείονας ἐλθεῖν δημίους καὶ εἰς τὸν παραθαλάσσιον αὐτὸν ἀπαγαγεῖν τόπον, ἕνθα αἱ τῶν κακούργων ἀναιρέσεις γίνονται, εἰπὼν τοῖς δημίοις Ἀκούώ, φησίν, ὅτι ὁ θεὸς ὃν κηρύσσει ἐκ πυρὸς τοὺς πιστεύοντας εἰς αὐτὸν ῥύεται. καταθέμενοι οὖν αὐτὸν εἰς γῆν κατὰ νῶτα καὶ ἐκτείναντες ἐν ἥλοις σιδηροῖς περονήσατε αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, καὶ καταστεγάσατε αὐτὸν παπύρῳ, συνβρέξαντες ἐλαίῳ τῶν δελφίνων· θείωρ δὲ καὶ ἀσφάλτῳ καὶ πίσσῃ συγχώσατε αὐτόν, καὶ στυππίον καὶ κληματίδας ἐπάνω· οὕτω τὸ πῦρ αὐτῷ προσάψατε· καὶ εἴ τις τῶν ὄμοφύλων ἀναστήσεται ὑμῖν, τῆς αὐτῆς τεύξεται τιμωρίας.

¹⁹ Ὁ δὲ ἀπόστολος παρεκάλεσεν τοὺς ἀδελφοὺς μεῖναι ἀταράχους, καὶ ἵνα μετὰ πολλῆς πραότητος χαίροντες ἐπακολουθῶσιν, ψάλλοντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν θεόν, ὅτι κατηξιοῦντο ἔχειν τοῦ ἀποστόλου τὸ λείψανον. Ἐλθόντες οὖν ἐπὶ τὸν τόπον οἱ δημιοι. ὡς κάκιστοι θῆρες κατεπερόνησαν ἐν ἥλοις μακροῖς εἰς γῆν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας τοῦ Ματθαίου, καὶ πάντα ποιήσαντες ὡς προσετάχθησαν προσῆψαν τὸ πῦρ· καὶ αὐτοὶ μὲν ἔκαμψον πυκνῶς ἐξάπτοντες κύκλῳ, ὅλον δὲ τὸ πῦρ μετεβάλλετο εἰς δρόσον, ὡς τοὺς ἀδελφοὺς χαίροντας ἐκβοᾶν Εἰς θεὸς ὁ τῶν Χριστιανῶν ὁ βοηθῶν τῷ Ματθαίῳ, εἰς ὃν καὶ ἡμεῖς ἐπιστεύσαμεν· εἰς θεὸς ὁ τῶν Χριστιανῶν ὁ τὸν ἰδιον ἀπόστολον ἐν πυρὶ διασώζων. καὶ ἀπὸ τῆς φωνῆς ἐσείσθη ἡ πόλις. καὶ ἐξελθόντες τινὲς τῶν δηγυτες εἰς τὸν παραθαλάσσιον τόπον, ἐνῶτα τῶν κακούργων ἀναιρέσεις γίνεται. ἥκουσα γάρ τινων λεγόντων ὅτι ὁ θεὸς αὐτοῦ ὃν κηρ. ἐκ τοῦ πυρὸς τεύς αὐτῷ πιστ. ῥύεται. ἐκτείναντες οὖν αὐτὸν κατὰ νῶτα εἰς τὴν γῆν κατασπείρατε ἥλοις τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ τοὺς πόδας, καὶ εἰς²⁰ οὕτως καταστεγάσατε -- ἐλαίῳ δελφινιάῳ καὶ θείῳ καὶ ἀσφ. κ. πίσσῃ, καὶ συγχώσατες αὐτὸν κληματίδες (-τίδας?) ἐξάψατε πυράν· καὶ εἴ τις τ. ὁμορ. (Par om. τ. ὁμορ.) ἀναστήσ. ὑμῖν (Par ὑμ. ἀναστῇ), τ. αὐτῆς (Par ἴσης) τ. τιμ.

19. Vind Ὁ δὲ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ Ματθαίος πολλὰ παρεκάλεσεν τ. ἀδ. μάταρ., παραιών αὐτοὺς καὶ λέγων ὅτι εἴ τις βούλεται ἀναντίον τι διαπράξαναι, τῇ οἰκονομίᾳ τοῦ Χριστοῦ τακούτος ἀνέστηκεν. καὶ οὕτως ταῦτα ἀκούσαντες οἱ ἀδελφοὶ ἦσύχασαν, καὶ μετὰ πολλῆς τῆς πραότητος καὶ ἡσυχίας τὴν κολούθων τῷ ἀγίῳ ἀπώντι ἐπὶ τὴν τελείωσιν, ψάλλοντες καὶ εὐλογ. -- τοῦ ἀγίου ἀπόστ. τὸ λείψ. | Par om. ἐπὶ τ. τόπον | Par om. ἐν ἥλοις μακρ. | Vind τοῦ ἀποστόλου Ματθ. | Vind καῶς προσετάχ. ἔψαν τὴν πυράν | ἐξάπτοντες: Vind add τὴν πυράν | ὅλον δέ: Vind add θείᾳ δυνάμει | χαίροντας: Vind praem πάντας ὁρῶντας τὸ γινόμενον | Vind βοᾶν | Par om. ὁ βοηθ. τ. Ματθ. | εἰς ὃν καὶ ἡμεῖς: Par ὅτι οὕτως ἰδόντες ἀληθῶς | Vind om εἰς θ. ὁ τ. Χρ. (Ioco secundo) | Vind ἐ καὶ διασώσας αὐτὸν ἐκ τοῦ πυρὸς ἄφλεκτον. | Vind ἀπὸ δὲ τῆς χρανγῆς ἐσεί-

μίων εἰπον τῷ βασιλεῖ Ἡμεῖς μὲν ὡς βασιλεῦ πάσῃ τιμωρίᾳς μηχανῆς ἥψαμεν τὸ πῦρ, ἀλλ’ ἐν τινὶ ὄνόματι σβεννύει Χριστὸν ἐπικαλούμενος καὶ τὸν τούτου σταυρὸν ἐπονομάζων ὁ φαρμακός· οἱ δὲ Χριστιανοὶ κυκλοῦντες αὐτὸν προσπαίζουσιν τῷ πυρὶ καὶ γυμνοῖς ποσὶν πατοῦντες καταγελῶσιν ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς αἰσχυνόμενοι πεφεύγαμεν.

20 Τότε ἐκέλευσεν πλῆθος πυρὸς ἀνθρακιᾶς ἀπὸ τῆς καμίνου τοῦ ἐν τῷ παλατῷ βαλανίου κομίζεσθαι καὶ τοὺς δεκαδύο θεοὺς τοὺς χρυσοῦς καὶ τοὺς ἀργυροῦς, καὶ Περιστήσατε, φησίν, αὐτοὺς κύκλῳ τοῦ φαρμακοῦ, μή πως καὶ τὸ ἀπὸ τῆς καμίνου τοῦ παλατίου μαγεύσει πῦρ. γενόμενοι δὲ πλείους δῆμοι καὶ στρατιῶται οἱ μὲν τὴν ἀνθρακιὰν ἀνεκόμιζον, οἱ δὲ τοὺς θεοὺς βαστάζοντες ἔφερον· καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπηκολούθει τηρῶν μή κλέψῃ τις τῶν Χριστιανῶν ἐνα τῶν θεῶν αὐτοῦ ἦ μαγεύσει τὸ πῦρ. καὶ ὡς ἥγγισαν τῷ τόπῳ ὅπου ἦν ὁ ἀπόστολος προσπερονηθείς, ἦν τὸ

σῆτη ἡ πόλις ἄπασα καὶ ὁ τόπος ἐν φίσταντο. | καὶ ἐξελιθόντες -- πάσῃ τιμωρίᾳς μηχανῆς (codex πασα τιμωρια μηχανης) -- ὁ φαρμακός: Vind τότε ἐλιθόντες τινὲς τῶν στρατιώτων ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεῖ τὰ γεγενημένα λέγοντες οὗτας Βασιλεῦ, τίμεις μὲν πάντα τὰ πραχθέντα ἐν τῷ ἀνώρῳτῷ ἐκείνῳ οὗτε ἀφηγήσασθαι δυνάμενα. καθὼς γὰρ ἐκέλευσας, πάντα πεποιήκαμεν, καὶ εἴτε οὗτος προσῆψαμεν τὴν πυράν· ἀλλ’ ἀγνοοῦμεν τί ἔστιν τὸ ἀπόφεν· δύσον γὰρ τίμεις ἀνήπτομεν τὴν φλόγα καὶ ἐξεκαίρουμεν, ἐκεῖνος (sic) ἐπικλήσει τινὸς Ἰησοῦ λεγομένου καὶ τὸν τούτου σταυρὸν ἐπονομάζοντος τὴν φλόξην ἀμφαραίνετο καὶ εἰς δρόσον μετεβάλλετο. | οἱ δὲ Χριστιανοὶ -- πεφεύγαμεν: Vind ἔτι δὲ καὶ οἱ Χριστ. οἱ ὑπ’ αὐτοῦ κατηχθόντες (corrige κατηχηθόντες) προστάζουσι τῷ πυρὶ γυμνοῖς τοῖς ποσὶν καὶ καταγελῶσιν τὴμῶν τοὺς θεούς· τίμεις δὲ αἰσχυνθέντες φυγῇ ἔχρησάμεδα.

20. Τότε -- πυρὸς (Par om.) -- ἀργυροῦς: Vind Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς τὴλοιωθῆ τῷ προσώπῳ καὶ ἐκέλευσε πλῆθος πυρὸς ἀνθρακιᾶς ἐνεχθῆναι ἀπὸ τῆς καμίνου τοῦ βαλανίου τοῦ ὄντος πλήσιον τοῦ παλατίου, φέρειν δὲ καὶ τοὺς δώδεκα θεοὺς τ. χρ. καὶ ἀργυροῦς | καὶ Περιστήσατε -- ἔφερον: Vind καὶ ἐποίησαν οὗτας. γενόμενοι γὰρ πλῆθος στρατιώτων καὶ δημίων οἱ μὲν τὸ πῦρ ἐκόμιζον τὴς ἀνθρακιᾶς, οἱ δὲ τ. θ. βαστ. ἔφερον | καὶ ὁ βασιλεὺς -- μαγεύσει τὸ πῦρ: Vind καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς συνεπορεύετο τοῖς θεοῖς, τὴ δὲ ἀνθρακιὰ ἐπηκολούθει. ὅτεν ἐλθὼν ὁ βασιλεὺς ἔπει τὸν τόπον οὐ ἦν (codex νῦν) ὁ ἄγιος ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ Ματθαῖος, ἐκέλευσε λέγων Περιστήσατε τοὺς θεοὺς κύκλῳ τοῦ φαρμακοῦ τούτου, καὶ τηρεῖτε μή τις κλέψῃ καῦσμα τῶν θεῶν, δτι πολλῆς ὀλκῆς τυγχάνουσι, καὶ ἀσφαλῶς αὐτοὺς τηρεῖτε ἵνα μή καταπέσωσιν ἐν τῇ ἀνθρακιᾷ· καὶ τότε διαράντε τὴν ἀνθρακιὰν τοῦ πυρός κύκλῳ τοῦ μάγου, εἰπόντες "Ιδωμεν εἰ δρα καὶ τὸ πῦρ τοῦ παλατίου δύναται μαγεῦσαι. ὅψεως δὲ καὶ τοὺς θεούς τὴν ἐστῶτων συνδέησιν ποιουμένους, δτι πολλὰ ἐλοιδορήθησαν ὑπ’ αὐτοῦ. | καὶ ὡς ἥγγισαν -- προσπερονηθείς: Vind καὶ τούτων πάντων γενομένων | ἦν τὸ

πρόσωπον αὐτοῦ βλέπον εἰς τὸν οὐρανόν, τὸ δὲ πᾶν σῶμα αὐτοῦ συγκεχωσμένον τῷ παπύρῳ, καὶ ὑλη πολλὴ φρυγάνων ἐπάνω τοῦ σώματος αὐτοῦ ὡς ἐπὶ πήγεις δέκα. ἐγκελεύσας δὲ τοῖς στρατιώταις περιστῆσαι τοὺς θεούς κύκλῳ τοῦ Ματθαίου ἀπὸ πηχῶν πέντε προσδεδεμένους ἀσφαλῶς ὅπως μὴ πέσωσιν, αὐθις προσέταξεν ἐπιφρήναι τὴν ἀνθρακιὰν καὶ πανταχόθεν προσάψαι τὴν ὑλην.

²¹ Ὁ δὲ Ματθαῖος ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἔβοήσεν· Αδωνᾶς ἐλωὶ σαβαὼθ μαρμαρὶ μαρμούνθ· τοῦτ' ἔστιν Πάτερ θεός, κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ρῦσαι με καὶ κατάφλεξον τὰ σεβάσματα τῶν θεῶν αὐτῶν, ἐπιδιωξάτω δὲ καὶ τὸν βασιλέα μέχρι τοῦ παλατίου τὸ πῦρ, ἀλλὰ μὴ εἰς ἀφανισμόν, ἵσως γάρ μετανοήσας ἐπιστρέψῃ. ἀφάτου δὲ πρὸς ὑψος τῆς φλογὸς ἑωραθείσης, νομίσας δὲ βασιλεὺς κατακαίσθαι τὸν Ματθαῖον ἀνεγέλασεν καὶ φησι Μή τι ὡφελησέν σε τῇ μαγείᾳ σου, Ματθαῖε; μὴ τι νῦν δύναται σου δὲ Ἰησοῦς βοηθῆσαι;

Καὶ ὡς ταῦτα ἐλάλει, φοβερὸν ἐφάνη θαῦμα· δῆλον γάρ τὸ πῦρ μετὰ τῆς ὑλῆς ὑποχωρῆσαν ἀπὸ τοῦ Ματθαίου περιεχόθη περὶ τοὺς θεούς αὐτῶν, ὡς μηδὲν τοῦ χρυσοῦ τὴν τοῦ ἀργύρου ἔτι ὄραθῆναι, καὶ τὸν βασιλέα φεύγοντα λέγειν Οἶκοι, ὅτι ἀπώλοντο οἱ

πρ. α βλέπον: ita Vind; Par ίδων (scribe ίδων?) καὶ τὸ πρ. α. ἐβλεπεν | σῶμα αὐτοῦ: Vind ομ αὐτοῦ | Par κεχωσμένον | Vind τῶν φρυγάνων | ἐπάνω τοῦ σῶμα αὐτοῦ: Vind ομ τ. σῶμ. | Vind κελεύσας | Vind παραστῆσαι | Vind ήνα μὴ καταπέσωσιν ἐν τῷ πυρὶ | προσάψαι τ. ὑλην: Vind ἐξάψαι τ. ὑλ. ἐστῶτος αὐτοῦ

21. Vind Τότε ὁ μακάριος Ματθ. | ἔβοήσεν: Vind ἀνεβόησεν καὶ εἶπεν | Πάτερ θεέ -- τ. θεῶν αὐτῶν: Vind Πατήρ καὶ θεέ μου καὶ κύριος Ἰησοῦς Χριστός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι κατηξέωσάς με τῶν ἀγαθῶν τούτων. καὶ τὰ νῦν δέοματα σου, ρῦσαι με ἐκ τοῦ πυρὸς τῇ ὕδρᾳ ταύτῃ καὶ αἰσχυνον τοὺς ἔχορούς μου, καὶ πεσάτωσαν τὰ σεβάσματα αὐτῶν καὶ ἀναλωγήτωσαν ἐν τῷ πυρὶ τούτῳ, οὐα γνῶσιν πάντες δι τούδεν ἀδυνατεῖ τῇ σῇ ἔξουσιτι καὶ προστάξει | ἐπιδιωξάτω δὲ -- ἐπιστρέψει: Vind καταδιωξάτω δέ, κύριος, τὸ πῦρ καὶ τὸν δεινὸν βασιλέα μέχρι τ. παλ., μὴ εἰς ἀφανισμόν. ἵσως γάρ ἐπιστρέψας μετανοήσει | ἀφάτου -- ἑωραθείσης: Vind μεγάλης δὲ τῆς φλογὸς ὄμαδείσης | ἀνεγέλασεν - - βοηθῆσαι: Vind μεγάλως γελάσας ἔφη Μή τι ὁφέλησαν αἱ μαγεῖαι σου, Ματθαῖε; μὴ ἐδυνήθη σε ρύσασθαι Ἰησοῦς ὃν πιστεύεις;

Καὶ ὡς -- θαῦμα: Vind Ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος ἐξαίφνις φοβερὸν καὶ ἐκδαμβόν θέαμα γέγονεν, ὥστε πάντας βοῶν καὶ λέγειν Εἰς θέσες ὁ διὸ Ματθαῖον καταγγελθεῖς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, δις ρύεται ἐκ πυρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ | μετὰ τῆς: Vind ομ μετά | Vind διεχύθη | Vind τοῦ ἀργύρου τὴν χρυσούν | Εἰς: Par ομ | καὶ τὸν βασιλέα -- οἱ θεοί μου: Vind ἀλλὰ γε δὴ καὶ ὁ βασιλεὺς φυγῇ χρησάμενος ἔρσα οὗτας Οἶκοι τῷ ἀλλιῷ καὶ δυστύχῳ ἀπώλοντό μοι (scribe

θεοί μου ἀπὸ ἐμβριμήσεως τοῦ Ματθαίου, ὃν ὁ σταθμὸς ὑπῆρχεν χιλίων ταλάντων χρυσού καὶ χιλίων ταλάντων ἀργυρού· κρείττονές εἰσιν οἱ λαθεῖνοι καὶ οἱ διστράκινοι θεοί, ὅτι οὕτε χωνεύονται οὕτε κλέπτονται.

22 Ἐπειδὴ δὲ οὕτως τὸ πῦρ κατανάλωσεν τοὺς θεοὺς αὐτῶν καὶ πολλοὺς στρατιώτας κατέφλεξεν, ἄλλο πάλιν ἐγένετο θαῦμα παραδοξότερον. τὸ γὰρ πῦρ ἀπεικασθὲν μεγάλῳ καὶ φοβερῷ δράκοντι ἐπεδίωκεν τὸν τύραννον μέχρι τοῦ παλατίου, καὶ διέτρεχεν κύκλῳ τοῦ βασιλέως μηδέν εἰσελθεῖν εἰς τὸ παλάτιον. ὁ δὲ βασιλεὺς διωκόμενος ὑπὸ τοῦ πυρὸς καὶ μηδὲ συγχωρούμενος εἰσελθεῖν ἐν τῷ παλατίῳ αὐτοῦ ὑπέστρεψεν ὅπου ἦν Ματθαῖος, καὶ ἐβόησε λέγων Δέομαι σοῦ ὅστις εἰ ἄνθρωπε, η̄ μάγος η̄ φαρμακὸς η̄ θεὸς η̄ θεοῦ ἄγγελος, οὐδὲν οὐκ ἥψατο η̄ τοσαύτῃ πυρά, ἀπόστησον ἀπὸ ἐμοῦ τὸν φοβερὸν τοῦτον καὶ πύρινον δράκοντα· ἀμνησκάκησόν μοι ὡς ὅτε καὶ ἀναβλέψαι με ἐποίησας. ὁ δὲ Ματθαῖος ἐμβριμησάμενος τῷ πυρὶ, καὶ σβεσθεὶσης τῆς φλογὸς καὶ τοῦ δράκοντος ἀφανοῦς γενομένου, ἀνατείνας τοὺς ὄφθαλμούς εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εὐξάμενος ἐβραυστὶ καὶ παραθέμενος τὸ πνεῦμα τῷ κυρίῳ εἰπεν Εἰρήνη νῦμεν· καὶ δοξάσας τὸν κύριον ἀνεπαύσατο. ὡσδιὲ ὥρᾳ ἔκτῃ.

μοῦ?) οἱ θεοὶ | Vind om ἀπὸ ἐμβρ. τ. Ματθ. | ὑπῆρχεν -- ἀργυροῦ: Par η̄ν χιλια τάλαντα χρυσού | Vind τάχα κρείττονες | κλέπτονται: Vind add τοσαύτα ἔκαμον οἱ προπάτορές μου καὶ ἐποίησαν ἐν κόπῳ πολλῷ τοὺς θεούς, καὶ νῦν ίσου ὑπὸ ἑνὸς μάργου ἀνήλικησαν.

22 Ἐπειδὴ -- φοβερῷ δράκοντι: Vind Καὶ ταῦτα λέγων δρομαίως ἀπίει (codex ἀπίει) ἐν τῷ παλατίῳ. ἔξαιρνης γὰρ ἐγῆλην ἐκ τῆς πυρᾶς ὡς ὄμοιωμα (codex ὄμοιω) δράκοντος καιομένου καὶ ἀνημωμένου (?) τὴν γῆν | ἐπεδίωκεν: Vind καὶ ἔλακεν | καὶ διέτρεχεν -- ὑπέστρεψεν ὅπου εἰς Vind; Par καὶ κύκλῳ διατρέχων καὶ περιτλούμενος (sic) εἰσελθεῖν εἰς τὸ παλάτιον οὐ συνεχωρεῖτο, ὡς ὑποστρέψαι διωκόμενον ὅπου | Vind ὁ μακάριος Ματθαῖος | καὶ ἐβόησε λέγων: Par καὶ βοῆσαι | θεοῦ ἄγγελος: Vind om θεοῦ | οὐ οὐκ -- δράκοντα: Vind εἴπει μοι ὅτι (τι ὅτι?) καὶ τὸ πῦρ ἥδεσθη σε καὶ οὐχ ἥψατό σε η̄ τοσαύτῃ πυρά· λοιτὸν δέομαι σου | ἀμνησικ. μοι: Par ἀμνησικ. μοι | ὡς ὅτε -- ἐποίησας: Vind καθὼς καὶ πρῶην ὅτε ἔχαρσος μοι τὸ βλέπειν, εἰ add καὶ ἀπάλλαξόν με ἀπὸ τοῦ φοβεροῦ δράκοντος τούτου τοῦ πυρίνου, ὅπως κάγια πιστεύσω τῷ ὑπὸ σοῦ κηρυττομένῳ θεῷ | ὁ δὲ Ματθαῖος -- ὥρᾳ ἔκτῃ: Vind τότε δ μακάριος Ματθ. ἐμβρ. τῷ πυρὶ, παραχρῆμα ἐσβέσθη, καὶ [ό] δράκων παραυτά ἀφανῆς γέγονε· καὶ εἰς οὕτως ἐντείνας τοὺς ὄφθαλμούς εἰς τ. οὐρ. (codex h. l. add εἰπεν) καὶ εὐξάμενος ἐβρ. ἐπὶ πολὺ καὶ παραθέμενος τοὺς ἀδελφούς πάντας τῷ κυρίῳ καὶ εἰπών Εἰρήνη νῦμεν, ἀνεπαύσατο ἐν Χριστῷ ὥρᾳ ἔκτῃ δοξάσας τὸν κύριον.

²³ Τότε ὁ βασιλεὺς κελεύσας ἐλθεῖν πλείονας στρατιώτας καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ παλατίου κλίνην κομισθῆναι, πολλὴν ἔχουσαν τὴν τοῦ χρυσίου φαντασίαν, προσέταξεν ἐπ’ αὐτῆς ἐπιτεθῆναι τὸν ἀπόστολον καὶ ἀποκομισθῆναι εἰς τὸ παλάτιον. ἦν δὲ τὸ σῶμα τοῦ ἀπόστολου ὡς ἐν ὑπνῳ κείμενον, καὶ ἡ στολὴ αὐτοῦ καὶ ὁ χιτὼν αὐτοῦ ἀμίαντα ἀπὸ τοῦ πυρός· καὶ ποτὲ μὲν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτὸν ἐθεώρουν, ποτὲ δὲ ἀκολουθοῦντα, ποτὲ δὲ προηγούμενον τῆς κλίνης καὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τεθεικότα Πλάτωνος καὶ συνψάλλοντα τῷ πλήθει, ὥστε καὶ τὸν βασιλέα καὶ τοὺς στρατιώτας ἄμα τῷ ὅχλῳ ἐκθάμβους γενέσθαι. πολλοὶ δὲ νοσοῦντες καὶ δαιμονιῶντες ἀψάμενοι μόνον τῆς κλίνης ἐσώθησαν, καὶ ὅσοι ἦτι ἦσαν τὴν μορφὴν ἄγριοι, ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ μετηλλάγησαν εἰς ὄμοιότητα τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων.

²⁴ Καὶ ἐν τῷ εἰσέρχεσθαι τὴν κλίνην ἐν τῷ παλατιῷ ἐθεασάμενα πάντες τὸν Ματθαῖον ὡς ἀπὸ τῆς κλίνης ἀναστάντα καὶ πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν, χειραγωγούμενον ὑπὸ παιδίου εὐμέρφου, καὶ προσυπήντησαν αὐτῷ δώδεκα ἄνδρες ἐν στολαῖς λαμπραῖς, ἀμαραντίνους καὶ χρυσοῦς στεφάνους ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχοντες· καὶ ἴδομεν πῶς τὸ παιδίον ἐκεῖνο ἐν ὄμοιώματι τούτῳ ἐστεφάνωσεν τὸν Ματθαῖον, καὶ ἀστραπῆς φανείσης εἰς οὐρανούς ἔχωρησαν.

Ο δὲ βασιλεὺς σταθεὶς ἐπὶ τῆς πύλης τοῦ παλατίου καὶ μηδένα εἰσελθεῖν κελεύσας πλήρην τοὺς τὴν κλίνην βαστάζοντας στρατιώτας, κλείσας τὰς θύρας καὶ γλωσσόκομον ἐκ σιδήρου κε-

^{23.} Vind Ὅ δὲ βασ. κελεύει παραχρῆμα | Vind καὶ κομισθῆναι τὴν ἀπὸ παλατίου κλίνην | τὴν τοῦ: Vind οὐ τὴν | προσέταξεν -- εἰς τὸ παλάτιον: Vind καὶ ἐπιτεθῆναι ἐπ’ αὐτῆς τὸ λείψαντον τοῦ ἀπόστολου καὶ ἀποκομίσαι ἐν τῷ παλατιῷ. | ἦν δὲ τό: Vind καὶ τούτων γενομένων ἦν τό | καὶ τί: Vind η δέ | ἀμίαντα: Vind add καὶ καθαρά | ποτὲ δὲ προηγούμενον -- δεξιάν: Vind καὶ πάλιν ποτὲ μὲν προηγ. τ. κλ. ποτὲ δὲ καὶ τὴν δεξιάν | Vind κεφαλ. αὐτοῦ τεθει. τοῦ ἐπισκόπου Πλάτ. | ὥστε καὶ: Par οὐ καὶ | γενέσθαι: Par εἶναι | Par οὐ μόνον | Vind ἦσαν ἦτι | Par οὐ λοιπῶν

^{24.} Καὶ ἐν: Vind Ἐν δέ | ἐν τῷ παλ. θεασ.: Par εἰς τὸ παλάτιον ίδομεν | τὸν Ματθαῖον: Vind τὸν ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ Ματθ. | εὐμέρφου: Vind ὠραιοτάτου | Vind προσυπήντησαν αὐτοῖς | λαμπραῖς: Vind λευκαῖς | Par οὐ ἐκεῖνο | τούτων: Par αὐτῶν | Vind οὐ καὶ ἀστραπῆς -- ἔχωρησαν

Vind ἐπὶ τὴν πύλην | καὶ μηδένα εἰσελθεῖν -- ἔρριψεν: Vind οὐδένα εἴλασεν ἐρελθεῖν πλήρην τοὺς τὴν κλ. βαστάζοντας, καὶ ἐσελθόντες αὐτοὶ μόνοι ἐπέβηστο τὸ σῶμα τοῦ ἀπόστολου σὺν τῇ κλίνῃ ἐν τῷ παλατιῷ. τότε κλείσας τὰς θύρας ὁ

λεύσσας γενέσθαι, τὸ σῶμα τοῦ Ματθαίου ἐν αὐτῷ βαλὼν καὶ μολιθρῷ κατασφραγίσας, διὰ τῆς πρὸς ἀνατολὰς τοῦ παλατίου πύλης μέσης νυκτὸς εἰς πλοῖον ἐπιθείς, μηδενὸς εἰδότος, εἰς τὸ βαθὺ τῆς θαλάσσης μέρος ἔρριψεν.

²⁵ Δι᾽ ὅλης δὲ τῆς νυκτὸς προσκαρτερούντων τῶν ἀδελφῶν πρὸς τῇ πύλῃ τοῦ παλατίου διανυκτερεύοντων καὶ ψαλλόντων, ὡς ἀνέβη ὁ ὄρθρος, φωνὴ ἐγένετο Πλάτων ἐπίσκοπε, βαστάσας τὸ εὐαγγέλιον καὶ τοῦ Δαυὶδ τὸ ψαλτήριον ἅμα τῷ πλήθει τῶν ἀδελφῶν ἐλθὲ κατὰ ἀνατολὰς τοῦ παλατίου, καὶ ψάλλετε τὸ ἀληθοῦντα καὶ ἀνάγνωτε τὸ εὐαγγέλιον καὶ προσενέγκατε προσφορὰν ἄρτον ἄγιον καὶ ἀπὸ τῆς ἀμπελου τρεῖς βότρυας ἀποθλίψαντες ἐν ποτηρίῳ συγκεινωνήσατε μοι, ὡς ὁ κύριος Ἰησοῦς ὑπέδειξεν τὴν ἄνω προσφορὰν τῇ τρίτῃ τήμέρᾳ ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν.

Δραμῶν δὲ ὁ ἐπίσκοπος εἰς τὴν ἐκκλησίαν λαβὼν τὸ εὐαγγέλιον καὶ τὸ τοῦ Δαυὶδ ψαλτήριον καὶ συναγαγών πρεσβυτέρους καὶ τὸ πλήθος τῶν ἀδελφῶν ἤλθεν κατὰ ἀνατολὰς τοῦ παλατίου ὥρᾳ τοῦ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον, καὶ ἐπὶ τινος ὑψηλοῦ λίθου κελεύ-

βασιλεὺς καὶ πλησίον στὰς τοῦ ἄγιου λεψάνου εἰπεν Κύριε ὁ θεός, διὰ τοῦ ἀποστόλου τούτου ἐν τῇ πόλει ταύτῃ εὐχεριστῶ σοι ὅτι ἔγιναν τὸ δνομά σου, καὶ διὰ ἐκ πυρὸς ῥύσαι πάντας τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σέ. καὶ νῦν ἐπεδή ἀπιστία μοι πρόσεστον μικρά, αἰτοῦμα τοῦτο ίνα ἀναγάγῃς τὸ σῶμα τοῦ Ματθαίου ἀπὸ τῆς θαλάσσης. Ιδού γάρ ἐγώ κελεύω διφῆναι τὸ σῶμα ἐν τῷ βυθῷ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐδί ρύσῃ αὐτὸς ὡς ἐν τῇ πυρᾳ ἔρρυσα, καταπείψω πάντας τοὺς θεούς μου ἐνθέως καὶ σοὶ μόνῳ πιστεύσω. καὶ κελεύει γλωσσόκομον σιδηροῦν ἐνεχθῆναι ταχέως, καὶ ἐμβαλλὼν τὸ σῶμα τοῦ ἄγιου ἐν αὐτῷ ἐσφράγισεν μολιθρῷ· εἰλ̄ οὕτως ἐκβιλεύσετος τοὺς στρατιώτας ὅραι τὸ γλωσσόκομον ἐπὶ τῶν ὄμμων αὐτῶν καὶ ἐξελθεῖν διὰ τῆς πρὸς ἀνατολὰς τοῦ παλατίου πύλης μέσης νυκτὸς καὶ βαλεῖν αὐτὸν πλοιῷ μηδενὸς εἰδότος καὶ βιφῆναι μέσον τοῦ πελάγους ἐν τῷ βυθῷ.

^{25.} Δι᾽ ὅλης δὲ — — ἐν νεκρῶν: Vind Kal τούτων γενομένων τῇ ἑκῆς ὥρᾳ (codex ὥρᾳ?) ὁ Πλάτων ἀνύπνιον καὶ τὸν Ματθαίον λέγοντα αὐτῷ Πλάτων δοῦλε Χριστοῦ, ἀναστὰς καὶ λαβὼν τὸν κλήρον πάντα καὶ τὸ ἄγιον εὐαγγέλιον καὶ τὸ τοῦ Δαυὶδ ψαλτήριον ψάλλων κάτελθε κατ’ ἀνατολὰς τοῦ παλατίου ἅμα καὶ τῷ πλήθει τῶν πιστῶν ἀδελφῶν καὶ στῆτε ἔκει εἰς προσευχήν, ψάλλοντες τὸ ἀληθοῦντα· ἀνάγνωσι· δὲ καὶ τὸ ἄγιον εὐαγγέλιον καὶ προσένεγκε ἔκει ὑπὲρ ἔμον τῷ κυριῷ προσφοράν, καὶ κοινωνήσατε μοι ὡς ὁ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ὑπέδειξεν τῷλιν ἐν τῇ τρίτῃ τήμέρᾳ ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν.

Δραμῶν δὲ — — κατὰ ἄγατ. τοῦ παλατίου: Vind Ἀναστὰς ὁ ἐπίσκοπος Πλάτων πορεύεται ἐν τάχει εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ λαβὼν τὸ ἄγιον εὐαγγέλιον καὶ τὸ τοῦ Δαυὶδ ψαλτήριον, συναγαγών δὲ καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ διακόνους καὶ τὸ λοιπὸν πλήθος τῶν ἀδελφῶν παραγίνεται ἐπὶ τὸν ἀποκαλυφθέντα αὐτῷ τόπον | ὥρᾳ — — ἥλιον: Vind ὥρα δὲ τὴν μετὰ τὸ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον | καὶ ἐπὶ τινος — —

σας ἀνελθεῖν τὸν ψάλλοντα, ψάλλειν ἥρξατο ἐν ὑμνοις ὡδῆς τῷ θεῷ Τίμιος ἐναντίον κυρίου ὁ θάνατος τῶν ὄσιων αὐτοῦ· καὶ πάλιν Ἐγώ ἐκοιψήθην καὶ ὑπνωσα· ἔκηγέρθην, ὅτι κύριος ἀντιλήψεται μου. καὶ ὑπήκουον ὑμνον ὡδῆς τοῦ Δαυΐδ Μή ὁ κοιψώμενος οὐχὶ προσθήσει τοῦ ἀναστῆναι; νῦν ἀναστήσομαι, λέγει κύριος. καὶ πάντες ἐκέραξαν Ἀλληλούϊα. καὶ ὁ ἐπίσκοπος ἀνέγνω τὸ εὐαγγελιον, καὶ πάντες ἀνεβόησαν Δόξα σοι, ὁ δεδοξασμένος ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. καὶ εἰς' οὗτως προσέφερεν τὴν προσκομιδὴν τῆς ἀγίας προσφορᾶς ὑπὲρ τοῦ Ματθαίου, καὶ μεταλαβόντες ὑπὲρ εὐχαριστίας τῶν ἀχράντων καὶ ζωοποιῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων ἐδόξαζον τὸν θεὸν ἀπαντες.

²⁶ Καὶ ἦν ὡσεὶ ὥρα ἑκτη, καὶ ὥρᾳ ὁ Πλάτων ἀντιχρυς τὴν θάλασσαν ὡς ἀπὸ σταδίων ἑπτά, καὶ ἴδου ἦν ὁ Ματθαῖος ἐστηκὼς ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ δύο ἄνδρες ἐκατέρωθεν ἐν στολαῖς λαμπραῖς, καὶ παιδίον τὸ εὔμορφον ἔμπροσθεν αὐτῶν. ταῦτα δὲ καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ ἐθέασαντο, καὶ ἦκουον λαλούντων αὐτῶν Ἀμήν ἀλληλούϊα. καὶ ἦν ἵδειν πεπηγμένην τὴν θάλασσαν ὡσεὶ λίθον κρυστάλλου, καὶ τὸ παιδίον τὸ εὔμορφον ἔμπροσθεν αὐτῶν, ὡς ἐκ βάθους τῆς θαλάσσης σταυρὸς ἀνέβαινεν καὶ πρὸς τὸ τέλος τεῦ σταυροῦ ὁ γλωσσόκομος ἀνερχόμενος ἐν ᾧ ἦν τὸ σῶμα τοῦ Ματθαίου, καὶ ἐν ὥρᾳ στιγμῆς ἐν τῷ σταυρῷ τὸ γλωσσόκομον τὸ παιδίον ἐθηκεν ἐπὶ τὴν γῆν ὅπιθεν τοῦ παλατίου κατὰ ἀνατο-

ψάλλειν (Par καὶ ψάλλ.) ἥρξατο -- τ. Ήεψ: Vind καὶ κελεύσας ἀνελθεῖν τὸν ψάλλοντα ἐπὶ ὑψηλοῦ τινὸς λιθίου, ἥρξατο ψάλλειν οὗτως | καὶ πάλιν: Par om | καὶ ὑπήκουον ὑμνον (codex ὑμνος) ὡδ. τ. Δαυΐδ: Vind καὶ πάλιν | νῦν ἀναστ. λ. κύριος -- Ἀλληλούϊα: Vind καὶ πάντες ὑπέψαλλον εἰς' οὗτως τὸ ἀλληλούϊα. καὶ ἀναστήσομαι, λέγει κύριος, θύσομαι ἐν σωτηρίᾳ, παρρησάσομαι ἐν αὐτῷ. καὶ πάντες ἐκέραξαν Ἀλληλούϊα. | καὶ ὁ ἐπίσκ. Vind τότε ὁ ἐπίσκ. | Vind τὸ ἄγιον εὐαγγ. | Vind καὶ ἐβόησαν ἀπαντες | καὶ εἰς' οὗτως -- προσφορᾶς εκ Vind; Par καὶ προσήνεγκας (sic) τὰς προσφοράς | Ματθαίου: Vind praem μαχαρίου | ὑπὲρ εὐχαριστ. -- μυστηρίων ex Vind; Par om | Par ἐδόξασαν et om ἀπαντες

26. Καὶ ἦν ὡσεὶ -- σταυρὸς ἀνέβαινεν: Vind Περὶ δὲ τὴν ἑκτην ὥραν τῆς ημέρας ὥρᾳ ὁ ἐπίσκοπος Πλάτων ἀντιχρυς αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν ὡς ἀπὸ σταδίων ἑπτὰ τὸν μαχαρίον Ματθαίον καὶ σὺν αὐτῷ δύο ἄνδρας ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, οἱ καὶ συνομίουν αὐτῷ, λευκάς στολάς περιβεβλημένοι. ὡς δὲ περιγραφής ἐγένετο ὁ ἐπίσκοπος, μετὰ μίαν ὥραν ὥρᾳ ἐκείνῳ τῷ τόπῳ τύπου σταυροῦ ἀνερχόμενον ἐν βάθους θαλάσσης | Vind καὶ πρὸς τὸ -- τὸ γλωσσόκομον ἐν ᾧ ἦν ὁ ἄγιος Ματθαῖος, καὶ τήκολον θεει τῷ σταυρῷ τὸ γλωσσόκομον ἐώς οὐκ ἡγαγεν αὐτῷ πρὸς τὴν γῆν ὅπιθεν -- τὴν προσφοράν (Par τὰς προσφοράς). Praeterea

λάς, ὅπου ὁ ἐπίσκοπος προσήγεται ὑπὲρ τοῦ Ματθαίου τὴν προσφοράν.

²⁷ Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκ τοῦ ὑπερέφου ταῦτα θεωράμενος καὶ καταπλαγεὶς ἔξηλθεν τοῦ παλατίου καὶ προσδραμὼν προσεκύνησεν κατὰ ἀνατολὰς ἐπὶ τὸ γλωσσόκομον, καὶ προσέπεσεν τῷ ἐπισκόπῳ καὶ τοῖς πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις ἐν μετανοίᾳ καὶ ἔξομολογήσει λέγων Ἀληθῶς πιστεύω τῷ ἀληθινῷ θεῷ Χριστῷ Ἰησοῦ. δέομαι, δότε μοι τὴν ἐν Χριστῷ σφραγίδα, καὶ δώσω ὑμῖν τὸ παλάτιόν μου εἰς μαρτύριον τοῦ Ματθαίου, καὶ θήσετε τὸ γλωσσόκομον ἐπὶ τὴν αἰλίνην μου τὴν χρυσῆν ἐν τῷ μεγάλῳ τρικλίνῳ· μόνον βαπτίσαντές με ἐν αὐτῷ κοινωνήσατέ μοι τῆς τοῦ Χριστοῦ εὐχαριστίας. ὁ δὲ ἐπίσκοπος εὐέργαμεν καὶ κελεύσας αὐτὸν ἀποδύσασθαι καὶ ἐν αὐτῷ ἐπὶ πολὺ ἀνακρίνας, καὶ αὐτοῦ ἔξομολογησαμένου καὶ κλαύσαντος ἐφ' οὓς διεπράξατο, κατασφραγίσας αὐτὸν καὶ ἀλείψας ἀλαίῳ καθῆκεν εἰς τὴν θάλασσαν εἰς ὄνομα πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἀγίου πνεύματος. καὶ ὡς ἀνῆλ-

add haec: καὶ εὐχαριστήσαντες ἀπαντες τῷ κυριῷ ὁχάρησαν χαρᾶν μεγάλην σφόδρα, δῖνεν διεδόθη [τὸ] φοβερὸν καὶ παραδόξον τούτο [τὸ] θέαμα ἐν δῃ τῇ πόλει. καὶ συνήχθη πᾶς ὁ λαός, κραζόντων πάντων μιᾷ φωνῇ Εἰς θεὸς ὁ διὰ τοῦ Ματθαίου καταγγελθεὶς ἐν τῇ πόλει ταῦτη, δις καὶ ἐκ πυρὸς καὶ θάνατος βύεται τοὺς εἰς αὐτὸν πεποιθότας.

27. Ὁ δὲ βασιλεὺς --- καὶ ἔξομολογήσεις (codex ἔξομολογήσεως. Λαροτίς scribas δὲ ὅμολογήσεως? ἔξομολογήσας?) --- βαπτίσ. με (codex οὐο habet) --- τ. Χρ. εὐχαριστίας: Vind. Ἡγγισεν δὲ τὴν βοή τοῦ δηλου πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ ἐπινθάνετο Τίς ἐστιν ἡ σύγχυσις τοῦ λαοῦ ἡ τίς ἡ κραυγὴ; καὶ ἔμαθεν ὅτι τὸ γλωσσόκομον Ματθαίου ἀλήσυθεν αὐτομάτως. τότε χαρᾶς πολλῆς πλησθεὶς ὁ βασιλεὺς εὐθέως παραγίνεται πρὸς τὸ γλωσσόκομον κράζων καὶ λέγων μεγάλῃ τῇ φωνῇ Εἰς θεὸς τοῦ Ματθαίου, καὶ οὐκ ἐστιν ἄλλος πλήν αὐτοῦ. καὶ προσέπεσεν ἐπ' ὄψιν πλησίον τοῦ γλωσσόκομον λέγων Συγχάρησόν μοι, κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, δόσα ἐνεδειξάμην τῷ ἀγίῳ τούτῳ, διότι ἐν ἀγίοις ἦμην. Ιδών δὲ ὁ ἐπίσκοπος τὴν μετάνοιαν καὶ τὰ δάκρυα τοῦ βασιλέως, δοὺς αὐτῷ χεῖρα ἥγειρεν ἀπὸ τοῦ ἀδάφους καὶ εἰπεν αὐτῷ Ἄναστα καὶ θάρσει. ἐδέξατο γάρ κύριος ὁ θεὸς τὴν μετάνοιάν σου καὶ ἐπιστροφὴν διὰ πρεσβειῶν τοῦ δοῦλου αὐτοῦ καὶ ἀποστόλου Ματθαίου. καὶ ἀναστὰς ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ ἀδάφους προσέπεσεν τοῖς τοῦ ἐπισκόπου ποσὶ καὶ εἰπεν αὐτῷ Δέομαι σου, πάτερ, εἰ εὐρόν χάριν ἐνώπιόν σου, σπλαγχνισθεὶς ἐπ' ἐμὲ δόσις μοι τὴν τοῦ Χριστοῦ σφραγίδα, καὶ δίδωμι τὸ παλάτιόν μου εἰς λόγον μαρτυρίου τοῦ ἀγίου ἀποστόλου Ματθαίου. τότε ὁ τοῦ κυρίου δοῦλος ἐπίσκοπος Πλάτων παραλαβὼν τὸ γλωσσόκομον τοῦ ἀγίου ὅμα τοῦ βασιλέως καὶ παντὸς τοῦ κλήρου καὶ τοῦ πιστοῦ λαοῦ μετὰ λαμπάδων καὶ μύρων καὶ ψαλμῶδις πολλῆς ἔφερον αὐτὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ αἰνούντες καὶ δοξάζοντες τὸν θεόν. | ὁ δὲ ἐπίσκοπος εὐέργαμενος --- ἀγίου πνεύματος: Vind. εἴτα λαβὼν ὁ ἐπίσκοπος κατέθιεν τὸν βασιλέα καὶ ἐπευξάμενος νουμετήσας τε [sequitur in codice εἰπον] καὶ

θεν ἀπὸ τοῦ ὥδατος, ἐκέλευσεν αὐτὸν ἐνδύσασθαι ἱμάτια λαμπρά· καὶ εἰθ' οὕτως εὐλογήσας καὶ εὐχαριστήσας ἄρτον ἄγιον καὶ ποτήριον κεκραμένον κοινωνήσας πρῶτος ὁ ἐπίσκοπος ἔδωκεν τῷ βασιλεῖ εἰπών Τοῦτο τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο τὸ αἷμα αὐτοῦ τὸ ὑπὲρ ἡμῶν ἐνεχθὲν γενέσθω σοι εἰς ἀφεσιν ἀμαρτιῶν εἰς ζωὴν. καὶ φωνὴ ἐξ ὑψους ἡκούσθη Ἀμήν ἀμήν ἀμήν. ²⁸ Καὶ οὕτως ἐν φόβῳ καὶ ἀγαλλιάσει κοινωνήσαντος αὐτοῦ, ἐπιφανεῖς ὁ ἀπόστολος ἐφη Φουλβανὲ βασιλεῦ, οὐκέτι ἔσται τὸ ὄνομά σου Φουλβανός, ἀλλὰ κληθήσει Ματθαῖος· καὶ σὺ ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως οὐκέτι κληθήσει Φουλβανός, ἀλλὰ καὶ σὺ Ματθαῖος· καὶ σὺ Ζιφάρια ἡ γυνὴ τοῦ βασιλέως κληθήσει Σοφία· καὶ ἡ Ἐρβά ἡ γυνὴ τοῦ υἱοῦ ὑμῶν κληθήσεται Σύνεσις· καὶ ἔσονται αὐτὰ τὰ ὄνόματα ὑμῶν γεγραμμένα ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ οὐκ ἐκλείψουσιν ἐκ μηρῶν ὑμῶν εἰς γενεὰς καὶ γενεάς. καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ κατέστησεν ὁ Ματθαῖος τὸν μὲν βασιλέα πρεσβύτερον, ἦν δὲ ἐτῶν τριάκοντα ἑπτά· καὶ τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως κατέστησεν διάκονον, ἐτῶν δέκα ἑπτά· καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ βασιλέως κατέστησεν πρεσβύτιδα, καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ κατέστησεν διακόνισσαν· ἦν δὲ καὶ αὐτῇ ἐτῶν δέκα ἑπτά. καὶ εἰθ' οὕτως εὐλόγησεν αὐτοὺς εἰπών "Ἔσται ἡ

κατηχήσεις ἐβάπτισεν αὐτὸν ἐξ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς. καὶ τοῦ νοῦ. καὶ τοῦ ἀγ. πν. | ἐκέλευσεν αὐτὸν: Vind add ὁ ἐπίσκοπος | λαμπρά: Vind λευκά | καὶ εἰθ' οὕτως εκ Vind; om Par | εὐλογήσας -- Ἀμ. ἀμ. ἀμήν: Vind λαβὼν ἄρτον ἄγιον καὶ ποτήριον κεκραμένον ἔκοινωνται αὐτὸν τῆς τοῦ κυρίου εὐχαριστίας καὶ εὐλογίας. καὶ εὐώνεις ἡλίων φωνῇ ἐξ οὐρανοῦ λέγουσα Εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου. ἀμήν ἀμήν ἀμήν.

28. Καὶ οὕτως -- Φουλβανὲ (cf. supra sect. 5, item codicem Vind: Par Βουλφαρμνε, item postea Βουλφαρμνος et Βουλφανδρός) -- Φουλβανός (vide ante) -- Φουλβανός (vide ante) --- Ἐρβά (cf. supra sect. 5. h. l. codex Ὁρβᾶ habet) -- γενεάς κ. γενεάς: Vind Τῇ δὲ νυκτὶ ἐκείνῃ ὁρθεῖς ὁ ἄγιος ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ Ματθαῖος τῷ βασιλεῖ εἶπεν αὐτῷ Φουλβανὲ βασιλεῦ, οὐ νὴ ἐπίγειος βασιλεὺς ἐν χεροῖς, ἐδέξατο κύριος ὁ θεὸς τὴν μετάνοιά σου· οὐκέτι δὲ κληθήσῃ Φουλβανός, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ νῦν κληθήσεται τὸ ὄνομά σου ἐπὶ τῷ ἐμῷ ὄνόματι Ματθαῖος. ὅμοιος καὶ τῷ νίῳ σου τοῦτο τὸ ὄνομα ἐπιθήσεις. καὶ τὴν γυνὴ σου οὐκέτι κληθήσεται Φουλβανά, ἀλλὰ Σοφία ἔσται τὸ ὄνομα αὐτῆς. ὅμοιος καὶ τῇ νύμφῃ σου ἀπὸ τοῦ νῦν κληθήσεται Σύνεσις. καὶ ἔσται τὰ ὄνόματα ὑμῶν γεγραμμένα ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἐν τῇ βίβλῳ τῶν ζώντων ἐν τοῦ αἰώνος. | καὶ ἐν αὐτῇ -- καὶ αὐτῇ ἐτῶν δέκα ἑπτά: Vind ἐχειροτόνησεν δὲ ὁ μακάριος Ματθ. τὸν μὲν βασιλέα πρεσβύτερον, τὸν δὲ νιόν αὐτοῦ διάκονον, ὅμοιος δὲ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὴν νύμφην εἰς διακονίσσας. | καὶ εἰθ' οὕτως -- ἐδέξασεν τ. θεόν ex Vind; Par sic: καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ ἐκελησίᾳ, καὶ πάντες ἐφώνη-

εὐλογία καὶ ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν αἰώνα χρόνον μεθ' ὑμῶν.

Τότε ἔνυπνος γενόμενος ὁ βασιλεὺς καὶ χαρεῖς πανοικὶ ἐπὶ τῇ ἀπτασίᾳ τοῦ ἀγίου ἀπόστολου Ματθαίου ἐδόξασεν τὸν Θεόν.

²⁹ Καὶ εἰσελθὼν ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ παλατίῳ αὐτοῦ ἀπαντᾷ τὰ εἰδώλα συνέτριψεν, καὶ ἐθέσπισεν τοῖς ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ γράψας οὕτως Βασιλεὺς Ματθαῖος τοῖς ὑπὸ τὴν βασιλείαν μου πᾶσιν χαίρειν. Χριστοῦ ἐπὶ γῆς φανέντος καὶ τὸ πλάσμα τὸ ἀνθρώπινον διασώσαντος, εὗρηνται οἱ λεγόμενοι θεοὶ ψεύσται καὶ ψυχοφθόροι καὶ ἐπίβουλοι τοῦ ἀνθρωπίου γένους. Ωθεν ἐπιλαμψάσης τῆς θείας χάριτος καὶ ἕως ἡμῶν ἐλθούσης, ἐπιγνόντες δὲ τὴν τῶν εἰδώλων πλάνην ὅτι ματαία καὶ ψευδής ὑπάρχει, ἐδοξεν τῇ ήμετέρᾳ θεότητι μὴ εἶναι θεοὺς πολλούς ἀλλ' ἕνα καὶ μόνον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ὑμεῖς δὲ δεξάμενοι τόδε τὸ διάταγμα τὸν ήμετέρον σκοπὸν θεραπεύοντες πάν εἰδώλον συντρίψατε καὶ ἀφανίσατε· εἰ δέ τις φωραθείη ἀπὸ τοῦ νῦν θεραπεύων εἰδώλα η̄ ἀποκρύπτων αὐτά, τῇ διὰ ἔιφους τιμωρίᾳ ὑποβαλλέσθω ὁ τοιοῦτος. Ἑρρωσθε πάντες, ὅτι καὶ ἡμεῖς ὑγιαινομεν.

Διαδοθέντος δὲ τοῦ πράγματος τούτου πάντες χαίροντες καὶ ἀγαλλιώμενοι συνέτριψον ἑαυτῶν τὰ εἰδώλα κράζοντες καὶ λέγοντες Εἰς θεὸς μόνος ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ὁ εὐεργετῶν τοὺς ἀνθρώπους.

³⁰ Μετὰ δὲ τὸ ταῦτα πάντα γενέσθαι ὥφθη ὁ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ Ματθαῖος τῷ ἐπισκόπῳ Πλάτωνι καὶ λέγει αὐτῷ Δούλε τοῦ θεοῦ Πλάτων καὶ ήμετερε ἀδελφέ, γνωστόν σοι ἔστω ὅτι μετὰ τρία ἔτη ἔσται σοι ἀνάπτασις ἐν κυρίῳ καὶ ἀγαλλίασις

σαν (προσεφ.?) ἀλλήλοις Ἀμήν, δεδοξασμένη η̄ ιερωσύνη καὶ εὐλογισμὸς τῷ Χριστῷ, ἀμήν.

29. Haec tota sectio ex Vindobonensi est: nihil eiusmodi in Parisiensi inventur.

Καὶ εἰσελθών: codex om̄ Kai | ἐπιγνόντες: codex ἐπιγνῶντες | τῇ διὰ ἔιφ. τιμωρίᾳ: codex τὴν δ. ξ. τιμωρίαν

30. Μετὰ δὲ τὸ ταῦτα -- εἰς αἰώνας αἰώνων ex Vind; Par eorum loco haec habet: Τότε λέγει ὁ Ματθαῖος Ἐν ἀριθμῷ τῶν ἐνέα ἡμερῶν καὶ τεσσαράκοντα καὶ εἰς συμπλήρωσιν ἑναυτῶν οὐ διαλείψετε τὰς προσφοράς μου, ἵνα ἀγαλλιάστεται η̄ ψυχή μου καὶ ὁ κύριος ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δοξασθήσεται τότε λέγει ὁ ἀπόστολος τῷ ἐπισκόπῳ Σὺ μέν, ὡς μακάριε καὶ ἀγαπητέ μου Πλάτων, ἐν τῷ τρίτῳ ἑναυτῷ ἔσῃ μετ' ἐμοῦ, καθὼς ἀλάησεν μοι ὁ κύριος Ἰησοῦς ἐν τοῖς

εἰς αἰώνας αἰώνων. λήψεται δέ σου τὸν θρόνον τῆς ἐπισκοπῆς οὐτος ὁ βασιλεύς, ὃν ἐπὶ τῷ ἐμῷ ὄνόματι ἐκάλεσα Ματθαῖον, καὶ μετὰ τούτον ὁ υἱὸς αὐτοῦ. καὶ εἰπόντος αὐτοῦ Εἰρήνη σοὶ καὶ πᾶσι τοῖς ἀγίοις, ἐπορεύετο εἰς τὸν οὐρανόν.

.³¹ Μετὰ δὲ τρία ἔτη ἀνδυσεν ὁ ἐπίσκοπος Πλάτων ἐν κυρῷ. διεδέξατο δὲ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Ματθαῖος, παραχωρήσας τὴν βασιλείαν ἐκουσίως ἑτέρῳ, ὅθεν ἐδόθη αὐτῷ χάρις κατὰ δαιμόνων ἀκαθάρτων, καὶ πᾶν πάθος λατο. προσήγετο δὲ τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς πρεσβύτερον, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν δευτερεύειν αὐτῷ.

Ἐτελειώθη ὁ ἄγιος Ματθαῖος ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ἀνθρωποφάγων ἐν πόλει Μύρη μηνὶ Νοεμβρίῳ ἐξαιδεκάτῃ, βασιλεύοντος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, φέρεται καὶ τὸ κράτος νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰώνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

οὐρανοῖς. | σου τ. ιρ. τ. ἐπισκ.: Vind τ. ιρ. τ. ἐπισκ. σου | Vind om οὐτος ὁ βασιλ. | μετὰ τοῦτον: Par μετ' αὐτὸν | ὁ υἱὸς αὐτοῦ: Par h. l. add καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ λήψεται τὸν θρόνον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τῷ θεῷ διαμεῖναι τὸν θρόνον τῆς βασιλείας σου καὶ τῷ σπέρματί σου εἰς τὸν αἰώνα. | καὶ εἰπόντος -- εἰς τ. οὐρανόν: Par καὶ εἰπαί δ Ματθαῖος Εἰρήνη πᾶσιν τοῖς ἀγίοις, ὥφελη μετὰ δύο ἄγγελων βαθέζων καὶ ἀναβαίνων εἰς οὐρανόν, ὅπου ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης ἐν δεξιᾷ τοῦ πατρὸς Ἰησοῦς Χριστός· φέρεται καὶ εἰς τοὺς αἰώνας.

31. Secatus sum in hac sectione Vindobonensem codicem; satis diversa in Parisiensi legitur: videtur vero additamentum ultramque recentiorem auctorem prodere.

Μετὰ δὲ τρία -- δευτερεύειν αὐτῷ: Par Καὶ ἡλικιαν φωνή Εἰρήνη νῦν καὶ ἀγαλλασσις, ὅτι οὐκ ἔσται πόλεμος οὐδὲ πληγὴ βομφαίς ἐν πόλει ταύτῃ διὰ Ματθαίου τὸν ἐκλεκτὸν μου, ὃν ἡγάπησα εἰς γενέδαις αἰώνων. μακάριοι οἱ ἀκτελούντες τὰ μνημόσυνα αὐτοῦ, ὅτι ἔσονται δεδοξασμένοι εἰς αἰώνα αἰώνων.

Ἐτελειώθη -- ἀμήν: "Ἐστιν δὲ η ἡμέρα τῆς ἀναμνήσεως αὐτοῦ μηνὸς Γορπιαίου τεσσαρεσκαιδεκάτη. δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις τῷ θεῷ καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῷ ἀγίῳ πνεύματι νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰώνας.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΘΩΜΑ.

Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἦμεθα πάντες οἱ ἀπόστολοι ἐν Ἱερουσαλύμοις, Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Φιλιππος καὶ Βαρθολομαῖος, Θωμᾶς καὶ Ματθαῖος ὁ τελώνης, Ἰάκωβος Ἀλφαίου καὶ Σίμων ὁ Καναναῖος, καὶ Ἰούδας Ἰακώβου, καὶ διείλαμεν τὰ κλήματα τῆς ὄλκου μενῆς, ὅπως εἰς ἔκαστος ἡμῶν ἐν τῷ κλήματι τῷ λαχόντι αὐτῷ καὶ εἰς τὸ ἔθνος ἐν φῷ ὁ κύριος αὐτὸν ἀπέστειλε πορευθῆ. κατὰ κλῆρον οὖν ἔλαχεν τῇ Ἰνδίᾳ Ἰούδᾳ Θωμᾷ τῷ καὶ Διδύμῳ· οὐκ ἔβούλετο δὲ ἀπελθεῖν, λέγων μὴ δύνασθαι μήτε χωρεῖν διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκός, καὶ διὰ ἀνθρωπίου ὥν Ἐβραῖος πῶς δύναμαι πορευθῆναι ἐν τοῖς Ἰνδοῖς κηρύξαι τὴν ἀλήθειαν; καὶ ταῦτα αὐτοῦ διαλογιζομένου καὶ λέ-

* Πράξεις τοῦ ἀγίου ἀποστόλου Θωμᾶ: ita inscriptio legitur in BE. CD Περίοδοι τοῦ ἀγίου ἀποστόλου Θωμᾶ (C add ἐν Ἰνδίᾳ). Α Περίοδος καὶ μαρτύριον τοῦ ἀγίου Θωμᾶ τοῦ ἀποστόλου.

1. ἦμενα cum A. BD ἦμεν. CE ἦμεν | πάντες: D om | Ἰάκωβος ὁ τ. Ζεβ. καὶ Ἰω. ὁ ἀδ. αὐτοῦ: E transpon post Βαρθολομαῖος. B nil nisi Ἰωάννης καὶ Ἰάκωβος habet, eaque post Ἰούδας Ἰακώβου ponit | Α ὁ Κανανός | Ἀλφαῖος cum AB. CDE ὁ τοῦ Ἀλφ. | διείλαμεν: D διείλαμεν. C διείλαντο, E διείλον | κλήματα: codd. ut videtur omnes (vidi in ΛΕ) κλήματα, itemque paucilo post κλήματι | ἡμῶν: CE αὐτῶν | ἀπέστειλε cum BCDE: Α ἀπόστειλε | κλῆρον: E κλῆμα | σύν: E δέ | τῇ Ἰνδίᾳ: E post Διδύμοντον ponit | Ἰούδᾳ (C om) Θωμῷ τῷ (D om) καὶ Διδύμῳ: B Ἰούδαν Θωμᾶν τὸν καὶ Διδύμον, E Ἰούδαν τὸν καὶ Θωμᾶν λεγόμενον Διδύμον | οὐκ ἔβούλ. δέ: E ὁ δέ οὐκ ἔβούλ. | λέγων μὴ (B οὐ) δύνασθαι (codd. duo om λέγ. μὴ δύν.) μήτε (BE μηδὲ) χωρ. (E add διδέξαι) | ὥν: B εἰμί | πῶς cum BCDE: Α οὐ | πορευθῆναι (E ἀπελθεῖν) ἐν τοῖς (E om) Ἰνδοῖς (E add καὶ) κηρύξαι: B πορευθεὶς κηρύξαι τοῖς Ἰνδοῖς | καὶ

γοντος ὥφθη αὐτῷ ὁ σωτήρ διὰ τῆς νυκτὸς καὶ λέγει αὐτῷ Μή φοβοῦ, Θωμᾶ, ἀπελθε εἰς τὴν Ἰνδίαν καὶ κήρυξον τὸν λόγον· τὸ γὰρ χάρις μου ἔσται μετὰ σοῦ. ὁ δὲ οὐκ ἐπείθετο, λέγων "Οπου βούλει με ἀποστεῖλαι, ἀπόστειλον ἀλλαχοῦ· εἰς Ἰνδοὺς γὰρ οὐκ ἀπέρχεμαι.

² Καὶ ταῦτα αὐτοῦ λέγοντος καὶ ἐνθυμουμένου ἔτυχεν ἐμπόρον τινα εἶναι ἐκεῖ ἀπὸ τῆς Ἰνδίας ἐλθόντα τοῦνομα Ἀββάνην, ἀπὸ τοῦ βασιλέως Γουνδαφόρου ἀποσταλέντα καὶ ἐντολὴν παρ' αὐτοῦ εἰληφότα τέκτονα πριάμενον ἀγαγεῖν αὐτῷ. ὁ δὲ κύριος Ἰδὼν αὐτὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ περιπατοῦντα τὸ μεσημβρινὸν εἶπεν αὐτῷ Βούλει τέκτονα πρίασθαι; ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ Ναί· καὶ ὁ κύριος ἔφη αὐτῷ "Ἐχω δοῦλον τέκτονα καὶ βούλομαι αὐτὸν πωλῆσαι· καὶ ταῦτα εἰπὼν ὑπεδειξεν αὐτῷ τὸν Θωμᾶν ἀπὸ μακρόθεν, καὶ συνεφώνησεν μετ' αὐτοῦ τριῶν λιτρῶν ἀσήμου ἀργυρίου, καὶ ἔγραψεν ὡνήν λέγων Ἐγώ Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ἰωσῆφ τοῦ τέκτονος ὄμοιογῶ πεπρακέναι τὸν ἐμὸν δοῦλον, Ἰούδαν ὀνόματι, σοὶ τῷ Ἀββάνῃ ἐμπόρῳ Γουνδαφόρου τοῦ βασιλέως τῶν Ἰνδῶν. τῆς δὲ ὡνῆς τελεσθείσης ὁ σωτήρ παραλαβὼν Ἰούδαν τὸν καὶ Θωμᾶν ἦγαγε πρὸς Ἀββάνην τὸν ἐμπόρον· καὶ Ἰδὼν αὐτὸν ὁ Ἀββάνης εἶπεν πρὸς αὐτὸν Οὐτός ἔστιν ὁ δεσπότης σου; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ

ταῦτα αὐτοῦ cum AD (οι αὐτοῦ) E: BC οι καὶ | Β λογιζομένου | ὁ σωτήρ: Ε ὁ κύριος | διὰ τῆς νυκτὸς cum ACE: BD οι τῆς | Ε οι Μή φοβοῦ | ἀπελθε εἰς τὴν (Ε οι) Ἰνδ. καὶ κήρυξον: Β ἀπελθεῖν καὶ κηρῦξαι | κήρυξον cum AE: alii add ἐκεῖ | C τὸν λόγον μου | χάρις μου: Α οι μου | ἔσται: Ε ἔστω | Β βούλη | με ἀποστεῖλαι cum ACD (CD ἀποσ. με): BE οι, sed E add κύριε | ἀπόστειλ. ἀλλαχοῦ cum AB (ἀπ. με ἀλλ.): CE ἀλλ. ἀπόστ. (Ε add με), D οι ἀλλαχ.

2. λέγοντ. καὶ ἐνθυμ. (Β ἐνθυμ. κ. λέγ.): Ε ἔχοντος ἐν εὐχῇ | ἔτυχεν etc: Ε ἐνέτυχεν ἐμπόρῳ την ὁν. Ἀβάνην, σταλέντι ἀπὸ τοῦ βασ. Γουνδ. καὶ ἐ. π. α. εἰληφότι | τοῦνομα cum A; Β ὡς ὄνομα: CDE ὀνόματι | ΛΒ Ἀββάνης | Β ἀποσταλεῖς καὶ ἐντολάς παρ' αὐτοῦ λαβών | πριάμενον: Ε πριάσασθαι καὶ | ἐν τῇ: C οι τῇ | τὸ μεσημβρινὸν εἶπεν: Ε ὁ ὥρα μεσημβρίας ἥρη | Β βούλη | πριάσθαι (Α -ασθαι): Ε πριάσασθαι | καὶ ὁ κύρ. ἔφη (Β εἶπεν) αὐτῷ: Ε εἶπε δὲ ὁ κύριος | Ε οι ταῦτα εἰπὼν | C τρεῖς λίτρας | ἀσήμου (C οι) ἀργυρίου (Ε ἀργύρου, Α οι) | Ε οι ὡνήν | ὁ (Α οι) υἱὸς Ἰω. τ. τέκτονος: Ε ὁ κύριος τοῦ Θωμᾶ. Β οι | τὸν ἐμόν: Α (item ut videtur alii) οι τὸν | Ἰούδαν: BCE Θωμᾶν | BC οι ὀνόματι | Ε Ἀββάνη | τοῦ (Ε οι) βασιλ. τῶν (Α οι) Ινδ. | Ε τῆς δὲ ὡνῆς (hoc accensu) πληρωθείσης | Ἰούδαν τὸν καὶ (Α add τὸν) Θωμᾶν: C Θωμᾶν τὸν Δίδυμον. Alii Ἰούδαν Θωμᾶν τὸν καὶ Δίδυμον | ἦγαγε cum A: alii ἀπήγαγε | τὸν ἐμπόρον: Α οι τὸν | ὁ Ἀββάνης: Β οι ὁ |

ἀπόστολος εἶπεν Ναὶ, κύριός μού ἐστιν. ὁ δὲ φῆσιν Ἡγόρασά σε παρ' αὐτοῦ. καὶ δὲ ἀπόστολος ἡσύχασεν.

³ Τῇ δὲ ἑτῆς ὅρθρου εὐξάμενος καὶ δεηθεὶς τοῦ κυρίου εἶπεν ὁ ἀπόστολος Πορεύομαι ὅπου βούλει, κύριε Ἰησοῦ, τὸ θελημα τὸ σὸν γενέσθω. ἀπῆλθεν δὲ πρὸς Ἀββάνην τὸν ἔμπορον μηδὲν ὅλως τι μεθ' ἑαυτοῦ κομισάμενος ἀλλ' ἡ τὸ τίμημα αὐτοῦ μόνον. δεδώκει γὰρ αὐτῷ ὁ κύριος λέγων Ἡτα μετὰ σοῦ καὶ ἡ τιμὴ σου μετὰ τῆς χάριτός μου, ὅπου ἂν ἀπέρχῃ. κατελαβεν δὲ ὁ ἀπόστολος τὸν Ἀββάνην τὰ σκεύη αὐτοῦ ἀναφέροντα εἰς τὸ πλοῖον· ἥρξατο οὖν καὶ αὐτὸς συναναφέρειν αὐτῷ. ἐμβάντων δὲ αὐτῶν καὶ καθεσθέντων ἑξήταξεν ὁ Ἀββάνης τὸν ἀπόστολον λέγων Ποίαν ἔργασίαν οἴδας; ὁ δὲ ἔφη Ἐν μὲν ξύλοις ἄροτρα καὶ ζυγούς καὶ τρυτάνας καὶ πλοῖα καὶ κώπας πλοίων καὶ ίστους καὶ τροχίσκους, ἐν δὲ λίθοις στήλας καὶ ναούς καὶ πραιτώρια βασιλικά. εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἀββάνης ὁ ἔμπορος Τοιούτου γὰρ καὶ χρείαν ἔχομεν τεχνίτου. ἥρξαντο οὖν καταπλέειν· ἔσχον δὲ ἐπιτήδειον ἀνεμον, καὶ προθύμως ἐπλεον ἦως ὅτε κατήντησαν εἰς Ἀνδράπολιν, πόλιν βασιλικήν.

⁴ Ἐξελθόντες δὲ ἀπὸ τοῦ πλοίου εἰσέσαν εἰς τὴν πόλιν. καὶ ίδον φωναὶ αὐλητῶν καὶ ὑδραυλέων καὶ σάλπιγγες περιηχοῦ-

ὅ ἀπόστολος: B add Θωμᾶς | κύριος cum AB: C δέ κύριος | δέ: B add Κι-
ππορος | δέ ἀπόστολος: B add Θωμᾶς | ἡσύχασεν cum BC: A ἡσύχαζεν | δέ
σωτῆρ πάραλαβών ισque δέ ἀπόστολος ἡσύχασεν: E pro his nil nisi haec habet:
παρελαβεν αὐτὲν δέ Κιππορος.

3. δέ ἀπόστολος h. l. cum A; E post εὐξάμενος; alii ante εἶπεν (E ἔφη),
prætereaque B add Θωμᾶς | B βούλη | E κύριε δέ θεός, τὸ σὸν θελημα |
ἀπῆλθ. δέ (A om δέ): E καὶ ἀπῆλθε | E om Ἀββάνην | ὅλως τι: BCE om
τι | ἀλλ' ἡ: BE εἰ μή | μόνον: E om; B μόνον ἔχω | δεδώκει (sic A; alii
δέδε) γάρ: E δέ δέδωκεν | Ἡτα -- μετὰ τῆς γάρ. μου: E Ἡτα τὸ τίμημα
μετὰ σοῦ καὶ ἡ χάρις μου | ἀν: C δέν, E δέν | E τ. Ἀβάνηη ἀναφέρ. τὰ
σκεύη αὐτοῦ εἰς. A om τὰ σκεύη αὐτοῦ | οὖν καὶ: B δέ καὶ | ἐμβ. δὲ αὐτῶν
cum AE: alii add εἰς τὸ πλοῖον | E ἑξήταξεν (B ἑξήτασεν) δέ ἀπόστολος τὸν Κι-
ππορον λέγων | BC λέγων αὐτῷ | δέ δέ ἔφη: B ἀποκριθεὶς δὲ δέ ἀπόστολος Θω-
μᾶς ἔφη πρὸς αὐτόν | A om καὶ πλοῖα. E sic: ἄροτρα, ζυγούς, τρυτάνας, κώ-
πας, πλοῖα, ίστους, τροχαλαῖς | στήλας: ita A, alii add τε. E rursus στήλας,
ναούς, πρετώρια. βασ. | εἰπ. δὲ αὐτ. δέ (ita AC; B om) Ἀββ. δέ Κιπ. (C om δέ
Κιπ.): E καὶ ἀποκριθεὶς δέ Κιππορος ἔφη | γάρ καὶ: E καὶ γάρ | BE χρ. έχω |
ἔσχον δὲ ετο: E καὶ εἶχον ἀνεμον ἐπιτήδειον· προθύμως δὲ πλέοντες κατήντησαν
εἰς | ἦως δὲ: B ηώς δτο

4. Ἐξελθόντες -- εἰσέσαν (A εἰσίσαν, alii εἰσέσαν, B ἀπίσαν, Th. (ut
E) εἰσήσαν -- καὶ ὑδραυλέων (C om κ. ὑδρ.) σάλπιγγες (ita E; Λ σάλπιγγα;

σαι αὐτούς· ἐξήταξεν δὲ ὁ ἀπόστολος λέγων Τίς ἐστιν αὕτη ἡ ἑορτὴ τῇ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ; Ἐλεγον δὲ αὐτῷ οἱ ἐκεῖνοι ὅτι καὶ σὲ οἱ θεοὶ τῆγανον ἵνα εὐωχηθῆς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. ὁ γάρ βασιλεὺς θυγατέρα μονογενῆ ἔχει, καὶ νῦν αὐτὴν ἐκδίδωσιν ἀνδρὶ πρὸς γάμον· τῶν οὖν γάμων τῇ χαρὰ καὶ τῇ πανήγυρίς ἐστιν αὕτη σῆμερον, τὴν εἰδες ἑορτήν. ὁ δὲ βασιλεὺς κήρυκας ἀπέστειλε κηρύξαι πανταχοῦ πάντας παρατυχεῖν εἰς τοὺς γάμους, πλουσίους καὶ πένητας, δούλους καὶ ἐλευθέρους, ἔνονος καὶ πολίτας· εἰς τις δὲ παρατήσηται καὶ μὴ παρατύχῃ εἰς τοὺς γάμους, ὑπεύθυνος ἐσται τῷ βασιλεῖ. Ἀβράνης δὲ ἀκούσας εἶπε τῷ ἀποστόλῳ Ἀπελθωμεν οὖν καὶ τὴν προσκρούσωμεν τῷ βασιλεῖ, καὶ μᾶλιστα ἔνονοι ὄντες. ὁ δὲ εἶπεν Ἀπελθωμεν. καὶ καταλύσαντες ἐν τῷ ἔνοδοχείῳ καὶ δλίγον ἀναπαύσαντες ἀπῆλθον εἰς τοὺς γάμους· καὶ ἵδιών ὁ ἀπόστολος ἀνακελιμένους πάντας, ἀνεκλίθη καὶ αὐτὸς ἐν τῷ μέσῳ ἀπέβλεπον δὲ εἰς αὐτὸν πάντες ὡς εἰς ἔνον καὶ ἐξ ἀλλοδαπῆς ἐλθόντα γῆς· Ἀβράνης δὲ ὁ ἔμπορος ὡς ἂτε δεσπότης εἰς ἄλλον τόπον ἀνεκλίθη.

⁵ Δειπνησάντων δὲ αὐτῶν καὶ πιόντων ὁ ἀπόστολος οὐδενὸς ἐγεύσατο· οἱ οὖν περὶ αὐτὸν ὄντες Ἐλεγον αὐτῷ Τί τὴν ἡλίθεον ἐνθάδε,

αἱ τοιχοῦσαι (CE περιήχουν) αὐτούς (σίτα Α; Ε αἱδίπειροι αὐτοῖς): Β οἵς δὲ ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν καὶ ἀπίσταν εἰς τὴν πόλιν, φωνῆς ἥκουον συρίγγων καὶ ἰδραυλῶν καὶ αὐλούντων | ἐξήταξεν (Ε ἐπηρώτησε) -- τῇ (σίτα Ε; Α αἱδίπειροι οἱ) ἐν τ. π. ταύτῃ: Β δὲ Θωμᾶς ἡρώτα τὴν πρόφασιν τῆς κατὰ πόλιν τέρψεως | Λεγον (Ε εἴπον) -- οἱ ἔκεισται (σίτα CE; Α οἱ ἔκει) δῆτι (Ε οἱ): Β οἱ δὲ ἔρωτηδέντες ἀπεκρίναντο δῆτι | Ήνα -- ταύτη (Ε οἱ ταύτη): Β δπας μεντήμων εὐφρανθῆς | βασιλεύς: Β αὖτις τήμων, φασί | Ε θυγατέραν ἔχει μονογενῆ | νῦν αὐτῆς: Β ταύτην | Ε ἐκδίδει πρὸς γάμον (Β οἱ πρ. γάμ.) ἀνδρί | τῶν οὖν -- ἑορτήν: Ε οἱ; Β καὶ τῇ φωνῇ αὕτη γαμήλιος ἐστιν | ὁ δὲ βασιλ. -- πάντας (C πᾶσι τού) π. ε. τ. γάμους: Ε ἀπέστειλε δὲ ὁ βασιλ. κήρυκας πανταχοῦ εἰς τοὺς γάμους ὥστε παρατυχεῖν | CE πλουσ. τε καὶ | C δούλ. τε καὶ | CE ἔνονος τε καὶ | καὶ μὴ παρατύχῃ: Ε καὶ οὐ τύχῃ (οοδεα - χει) | Ἀββ. δὲ ἀκούσας: Β καὶ ἀκούσας οἱ ἔμπορος | οὖν καὶ: CE οἱ οὖν | καὶ μᾶλιστα: Β οἱ καὶ | καὶ καταλύσαντες: CE καταλ. δὲ | Α ἔνοδοχείῳ | Ε οἱ καὶ δλίγ. ἀναπαύσαντες (C ἀναπαύντες) | Ο εἰς τὸ μέσον | ὡς εἰς (Α οἱ) ἔνον καὶ ἐξ (Α οἱ) ἀλλοδ. ἐλθόντα γῆς (C χερας ἐλθόντα): Ε οἵς ἀπὸ ἔνης καὶ ἀλλοδ. χερας ἐλθόντα | Ε Ἀβάνης | ὡς ἂτε: Ε οἱ οἵς | Ε δεσπότης ὁν | ἄλλον: Ε ἔτερον | Ε ἀκλίνη

5. πιόντων: Ε εὐφρανθάντων | Ε οἱ οὖν συνανασείμενοι αὐτῷ Λεγον Τί |
Acta apost. apocr. ed. Tischendorf.

μάρτιος ἔσθιον μάρτιος πάσον; ὁ δὲ ἐπαρχόωντα αὐτοῖς λέγων Δεὶς ραι-
ζον τα τῆς βράσσου; ή καὶ τοῦ πάσου ἔθιστον ἔσθιε, καὶ οὐ τὸ
θλιψία τοῦ βασιλέως τελέσα. οὐ γέρη κάρπας καρπόσσων τὰ
τοῦ βασιλέως, καὶ ὃς ἐν μὴ ἀπόστη τὸν καρπόναν, ἔσθισσας
ἴσται τῇ τοῦ βασιλέως χρύσαι δεκαπέντεν εἰς αὐτὸν καὶ
πάντεν, καὶ στεφάνον καὶ μύρον προσενεγένταν, λεβήντας
μύρον ἔσαστος, ὃς μὲν τὴν ὄψιν αὐτοῦ κατεβλεψεν, ὃς δὲ τὸ
γένεσιν, ὃς δὲ καὶ ἄλλους τόπους τοῦ σώματος αὐτοῦ· ὁ δὲ ἐπό-
σταλος τὴν καρυφὴν ἔλεγε τῆς ἔσωτοῦ κεφαλῆς, καὶ ὅλησαν τι
εἰς τοὺς μυατῆρας ἐπάγγειλεν ἔσωτον, κατέσταξεν δὲ καὶ εἰς τὰς
ἄκοας τὰς ἔσωτον, προσῆπτε δὲ καὶ τοῖς ὄδοισσιν αὐτοῦ, καὶ
τὰ περὶ τὴν καρδίαν ἔσωτον συκέρυσσεν ἐπεμελῶς· καὶ τὸν στέ-
φανον δὲ τὸν προσενεγέντα αὐτῷ ἐκ μυρούντος καὶ ἄλλου ἀνθένην
πεπλεγμένου λαβάν ἐκάθετο τῇ ἔσωτοῦ κεφαλῆς, κλάδον δὲ καλά-
μου ἐλαβεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ κατείχεν.

‘Η δὲ αὐλήτρια κατέχουσα ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς τοὺς αὐλοὺς
περιήρχετο πάντας· ὅτε δὲ ἥλθε καὶ ὅν τόπον τὴν ὁ ἀπόστολος,
ἴστη ἐπάνω αὐτοῦ, καταυλοῦσσα πρὸς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ὥραν
πολλήν. τὴν δὲ Ἐβραία τῷ γένει τῇ αὐλήτρια ὑσείνη.

ἀπεκρίν. α. λέγων: Εἴηται | Β διὰ τὸ μεῖζον | η καὶ: ΣΒ οὐ η | διωδίδει:
Σ εἶδε | καὶ ήτα: Ε ἀλλ' ήτα | τελέων· οὐ γέρη καὶ πηγίσσων (Ι. Ι. εἰπε Α;
αἵδη προς βασιλέως) τὰ βασιλέως χρύσαι: Ε τελέων, ηλίων· ήτα μηδὲνδεις
φανεῖ τῇ τοῦ βασ. χρύσαι | δεκαπέντεν -- καὶ πάνταν (Β οὐ κ. τι), κ. στεφ.
κ. μύρ. (Β κ. μύρ. κ. στεφ.) -- μύροι (Β οὐ) ἔσαστος, -- ὄψιν αὐτοῦ (C ἔσω-
τον) -- δές (Ε ἔλλος) δὲ καὶ ἄλλους τόπους (Β δέ τινα μέρη) τ. σ. αὐτοῦ (Β
οὐ): Β ἔται δὲ τοῦ ἔσθιεν καὶ πάντα κόρον ἔχον, λατέσιν περὶ τοῦ ἀλείφεσσαν
σπουδαῖαν ἔγραπτο, καὶ οἱ μὲν τές ὄψιες ἔγραπτο, οἱ δὲ τὸ γένεσιν, ἔτεροι δὲ
τὰ ἄλλα μάρτη. | δ δὲ ἀπόστολος -- τῆς ἔσωτον (Β αὐτοῦ) κεφαλῆς, κ. δὲ τι
εἰς τ. μ. ἐπάγρ. ἔσωτον (Β τὸ ἐπάγριον τοὺς αὐτοῦ μυατ.), κατέσταξεν (C κατέ-
νεκε) -- ἀκοὰς τὰς (Ε οὐ) ἔσωτον (Β αὐτοῦ), προσῆπτε δὲ κ. τ. δὲ αὐτοῦ (Β
οὐ προσῆπτε αφεσ δε αὐτοῦ) -- καρδ. ἔσωτον (Β αὐτοῦ) συκέρυσσεν (Β ἐπάγρ.)
-- στέφ. δὲ (Β οὐ) τ. προσενεγέντα (Β δεκάπτα) -- λαβάν (Β οὐ) ἐκάθετο
(Β ἐπειδήπερ) τῇ ἔσωτον κεφ. (Β τῇ κεφ. αὐτοῦ), κλάδον δὲ καὶ ἐλαβ. (Β καὶ λα-
βάν κλάδον κατείχεν) ἐν τ. χ. α. καὶ κατείχ. (Β οὐ κ. κατ.): Β Ἰουδαῖς δὲ τῆς
κεφαλῆς τὸ μέσον ἡλείψατο καὶ τὰς ῥῖνας μικρὸν ὑπέγριεν, ἐπῆλειψε δὲ καὶ τὰ
ἄλτα, προσέφερε δὲ καὶ τοῖς ὄδοισσι καὶ τῇ καρδίᾳ κατέβρεχε, στέφανον δὲ μυρ-
σίνης ἐκ τῆς κεφαλῆς ἐπακείμενον καὶ τῇ χειρὶ φύλλον καλάμου κατείχεν.

‘Η δὲ αὐλήτρια -- χειρὶ αὐτῆς (Ε αὐτ. χειρ.) -- περιήρχετο πάντας (Β add
αὐλοῦσσα, C καὶ ηλίει): Β Ἡν δὲ ἐκεῖ αὐλήτρια περιερχομένη πάντας τοὺς ἐστιά-
τορας | Β ὅτε δὲ ἥλθεν εἰς τὸν τόπον ἐν φήν ὁ ἀπόστολος; | καταυλοῦσσα: Β
αὐλοῦσσα | Β οὐ πρὸς τ. κ. α. ὥραν πολλήν

⁶ Τοῦ δὲ ἀποστόλου εἰς τὴν γῆν ἀφορῶντος εἰς τις τῶν οἰνοχόων ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐφάπισεν αὐτὸν. ἐπάρας δὲ ὁ ἀπόστολος τοὺς ὄφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ προσχών τῷ τύψαντι αὐτὸν εἶπεν Ὁ θεός μου ἀφήσει σοι εἰς τὸν μελλούτα αἰώνα τὴν ἀδικίαν ταύτην, εἰς δὲ τὸν κόσμον τοῦτον δεῖξει αὐτοῦ τὰ θαύματα, καὶ θεάσομαι ἦδη τὴν χεῖρα ἐκείνην τὴν τύψασάν με ὑπὸ χυνός συρομένην. καὶ εἰπὼν ταῦτα ἥρετο ψάλλειν καὶ λέγειν τὴν ὠδὴν ταύτην.

Ἡ κόρη τοῦ φωτὸς θυγάτηρ, ἣ ἐνέστηκε καὶ ἔγκειται τὸ ἀπαύγασμα τῶν βασιλέων τὸ γαῦρον, καὶ ἐπιτερπεῖ ταύτης τὸ θέαμα, φαιδρῷ κάλλει καταυγάζουσα· ἡς τὰ ἐνδύματα ἔουκεν ἐσφινός ἄνθεσιν, ἀποφορὰ δὲ εὐωδίας ἐξ αὐτῶν διαδίδοται, καὶ ἐν τῇ χορυφῇ ἐδρύται ὁ βασιλεὺς τρέφων τῇ ἑαυτοῦ ἀμβροσίᾳ τοὺς ἐπ’ αὐτὸν ἰδρυμένους· ἔγκειται δὲ ταύτης τῇ κεφαλῇ ἀλήθεια, χαρὰν δὲ τοῖς ποσὶν αὐτῆς ἐμφανεῖ· ἡς τὸ στόμα ἀνέῳχται πρεπόντως αὐτῇ· τριάκοντα καὶ δύο εἰστὸν οἱ ταύτην ὑμνολογοῦντες, ὧν ἡ γλώττα παραπετάσματι ἔοικε τῆς θύρας ὃ ἐκτινάσσεται τοῖς εἰσιοῦσιν· ἡς ὁ αὐχὴν εἰς τύπον βαθμῶν ἔγκειται ὃν ὁ πρῶτος δημιουργὸς ἐνημιωύργησεν, αἱ δὲ δύο αὐτῆς χεῖρες σημαίνουσι καὶ ὑποδεικνύουσι τὸν χόρον τῶν εὐδαιμόνων αἰώνων

6. Ε οι μάρτιοι | Ε δρῶντος | δράπισεν εἰπ Α; Ε αἱμηνει ἐφράπισεν | Ε οι τοὺς δφδ. αὐτοῦ | προσχών εἰπ Κ (προσσχ.) Ε: Α προσέχων | Β τῷ τύψαντι αὐτῷ ἔφη | Ὁ θε. μου: Ε οι μου | Ε σοι τὴν ἀμαρτίαν ταύτην τῷ μελλοντι αἰώνι. ἐνταῦθα δὲ δεῖξει (Α δεῖξη) κύριος τὰ θαυμάτα αὐτοῦ | ἥδη: Α θεῖν, Ε οι | Α χείραν | Ε οι ἐκείνην | ΚΒ ὑπὸ χυνῶν

ΒΕ hymnum non habent. Β sic: καὶ ἥρετο ψάλλειν ἐβραῖστι ἐπὶ ὥραν μίαν· καὶ στέ ἐπαύσατο, πάντες αὐτῷ ἡτανίζοντι etc. Item Β: καὶ εἰπὼν ταῦτα ἥρετο ψάλλειν καὶ αἰνεῖν τῷ Χριστῷ· καὶ πάντες οἱ ἐκεῖ παρόντες ἀπέβλεπον εἰς αὐτήν. C vero maximam hymni partem omittit, ut post indicabimus.

Ἡ κόρη τ. φ. (C add ἡ. Item D?) θυγ., ἣ ἐνέστηκε (C διεστι. Item D?) | C οι τὸ γαῦρον οὐκει καταυγάζουσα | καὶ ἐπιτερπεῖ ταύτης τὸ θέαμα εἰπ Α; Th. codicem D secutus sic edidit: καὶ ἐπιτερπεῖς (ταύτης τῷ θέαματι), ita ut quae unciis inclusit male assita haberet. | κάλλει καταυγάζουσα εἰπ D; Α κάλη κατακλύζουσα | C οι ἀποφορὰ δὲ οὐκει ίδρυμένους | τῇ ἑαυτ. ἀμβροσίᾳ εἰπ Ζ; Α τὴν ἑαυτ. ἀμβροσίαν | ταύτης τῇ κεφ. εἰπ Α; C(D?) αὐτῆς τ. κ. | πρεπόντως αὐτῇ· τριάκοντα εἰπ Α; D καὶ πρεπόντως τριάκοντα. Th. edidit πρεπ. αὐτῇ, καὶ τριάκ. | Post πρεπόντως C pergit ἢ λειτουργοῦσι λευχειμονοῦντες ἄγγελοι, δοξάζουσι δὲ οὖν τῷ ζῶντι πνεύματι etc. (vide extrema verba hymni), ita ut quae interposita sunt plane omittat | δ ἐκτινάσσ. τ. εἰσιοῦσιν εἰπ D; A corrupte ξῶς ἐκτινάσις τοῖς ιοῦσιν | ἡς ὁ αὐχὴν εἰπ D; in A de-

κηρύσσουσαι, οἱ δὲ δάκτυλοι αὐτῆς τὰς πύλας τῆς πόλεως ὑποδειχνύουσιν· ἡς ὁ παστὸς φωτεινὸς ἀποφορὰν ἀπὸ βαλσάμου καὶ παντὸς ἀρώματος διαπνέων ἀναδιδούς τε διμήνην ἡδεῖαν σμύρνης τε καὶ φύλλου, ὑπέστρωνται δὲ ἐντὸς μυρσίναι καὶ ἄνθη πάμπολλα ἥδυπνοα, αἱ δὲ παστάδες ἐν καλάμῳ κεκόσμηνται.

⁷ Περιεστοχισμένην δὲ αὐτὴν ἔχουσιν οἱ ταύτης νυμφίοι, ὃν ὁ ἄριθμος ἔβδομός ἐστιν, εὑς αὐτὴ ἔξελέσατο· αἱ δὲ ταύτης παράνυμφοί εἰσιν ἐπτά, αἱ ἐμπροσθεν αὐτῆς χορεύουσιν· δώδεκα δὲ εἰσι τὸν ἄριθμον οἱ ἐμπροσθεν αὐτῆς ὑπηρετοῦντες καὶ αὐτῇ ὑποκείμενοι, τὸν σκοπὸν καὶ τὸ θέαμα εἰς τὸν νυμφίον ἔχοντες, ἵνα διὰ τοῦ θεάματος αὐτοῦ φωτισθῶσιν, καὶ εἰς τὸν αἰώνα σὺν αὐτῷ ἔσονται εἰς ἐκείνην τὴν γαρὰν τὴν αἰώνιαν, καὶ καθήσονται ἐν τῷ γάμῳ ἐκείνῳ ἐν ᾧ οἱ μεγιστᾶνες συναθροίζονται, καὶ παραμενοῦσιν τῇ εὐωχίᾳ ἡς οἱ αἰώνιοι καταξιοῦνται, καὶ ἐνδύσονται βασιλικὰ ἐνδύματα καὶ ἀμφιάσονται στολὰς λαμπράς, καὶ ἐν χαρῇ καὶ ἀγαλλιάσει ἔσονται ἀμφότεροι, καὶ δοξάσουσι τὸν πατέρα τῶν ὅλων· οὐ τὸ φῶς τὸ γαυρὸν ἐδέξαντο, καὶ ἐφωτίσθησαν ἐν τῇ θέᾳ αὐτοῦ τοῦ δεσπότου αὐτῶν, οὐ τὴν ἀμβροσίαν βρῶσιν ἐδέξαντο μηδεμίαν ὅλως ἀπουσίαν ἔχουσαν, ἐπιον δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου τοῦ μὴ δύψαν αὐτοῖς παρέχοντος καὶ ἐπιθυμίαν σαρκός· ἐδέξασαν δὲ καὶ ὕμνησαν σὺν τῷ ζῶντι πνεύματι τὸν πατέρα τῆς ἀληθείας καὶ τὴν μητέρα τῆς σοφίας.

⁸ Καὶ ὅτε ὕμνησε καὶ ἐτέλεσε τὴν ὠδὴν ταύτην, πάντες οἱ ἔκει παρόντες εἰς αὐτὸν ἀπέβλεπον καὶ ἡσύχαζον· ἔβλεπον δὲ

sunt, sed spatium vacuum relictum est | κηρύσσουσι: D κηρύσσουσις | ἀναδιδετε cum A; D ἀναδιδ. δε | ἡδεῖαν et φύλλου: A (item D?) ίδιαν et φύλου | ὑπέστρωνται -- ἥδυπνοα cum D: A vitiose ὑπέστρωτε δὲ ἐντὸς μυρσίνες καὶ ἀνθεῶν παρμόλλων τήμυνόνων | αἱ δὲ παστάδες: ita ex Thilonis conjectura edidi. Codex D αἱ δὲ κλεῖς (idque Th. edidit); A vero ἐνδεκεστάδες. Praeter illud αἱ δὲ παστάδες proposuit Th. αἱ δὲ κλειστάδες (κλιστάδες): quae lectio si et ipsa de lecto nuptiali accipi posset, pro scriptura ἀδικηματικοῦ A et D praeferenda esse. | ἐν καλάμῳ: ita A; D ἐν καλάμοις. Th. proposuit ἐν θαλάμῳ, item (κλεῖς servato) ἐν καλάδῳ.

7. αἱ δὲ ταύτης: D οἱ δὲ αὐτῆς; similiter postea A οἱ ἐμπροσθεν | καὶ αὐτῇ: D καὶ αὐτοί | καὶ τὸ θέαμα: A οι τό | καθήσονται cum D: A ξουται | παραμενοῦσιν: A παραμένουσιν | τὸ γαυρὸν ἐδέξαντο cum D; A τὸν σταυρὸν ἐδέξατο | ἐδέξατο: A ἐδέξατο | μηδεμίαν cum D; A μηδέν | παρέχοντος: D ἐπάγοντος | σαρκός: A οι | ἐδόξασαν δε: A οι δε

B. πάντες οἱ ἔκει -- • ἔβλεπον (A ἀπέβλεπον) -- ὑπὸ (ita A; D ὑπ') αὐτοῦ

καὶ τὸ εἶδος αὐτοῦ ἐναλλαγέν, τὰ δὲ ὑπὸ αὐτοῦ λεχθέντα οὐκ
ἐνόσουν, ἐπειδὴ αὐτὸς Ἐβραῖος ἦν καὶ τὰ λεχθέντα ὑπὸ αὐτοῦ
ἔβραϊστὶ ἐλέχθη. ἡ δὲ αὐλήτρια πάντα ἥκουσεν μόνη, Ἐβραία
γάρ ἦν τὸ γένος, καὶ ἀποστᾶσα ἀπὸ αὐτοῦ τῷλει τοῖς ἄλλοις,
εἰς αὐτὸν δὲ τὰ πολλὰ ἀφεώρα καὶ ἀπέβλεπεν· πάνυ γάρ ἡγάπη-
σεν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον ὁμόθενον αὐτῆς, ἦν δὲ καὶ τῇ εἰδέᾳ ώραιος
ὑπὲρ πάντας τοὺς ἔκεισε ὄντας. καὶ ὅτε ἐτελεσεν ἡ αὐλήτρια πάντα
αὐλήσασα, ἄντικρυς αὐτοῦ καθεσθεῖσα ἀφεώρα καὶ τήτενεν εἰς
αὐτὸν· αὐτὸς δὲ ὅλως εἰς οὐδένα ἔωρα οὐδὲ προσεῖχε τινι, εἰ μὴ
μόνον εἰς τὴν γῆν εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, προσδεχόμενος
πότε ἀναλύσῃ ἔκεινον. ὁ δὲ οἰνοχόος ἔκεινος ὁ βαπίσας αὐτὸν
κατῆλθεν εἰς τὴν πηγὴν ἀντλῆσαι ὕδωρ· ἔτυχε δὲ ἐκεὶ εἶναι
λέσοντα, καὶ ἔξελθὼν ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ ἀφῆκε κεῖθαι ἐν τῷ
τόπῳ κατακόψας τὰ μέλη αὐτοῦ· κύνες δὲ εὐθὺς ἐλαβον τὰ μέλη
αὐτοῦ, ἐν οἷς καὶ εἰς μέλας κύων τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χειρα τῷ
στόματι κρατῶν εἰς τὸν τόπον τοῦ συμποσίου εἰσήνεγκεν.

⁹ Ἰδόντες δὲ ἔξεπλάγησαν πάντες, ἔξετάζοντες τίς ὁ ἐξ
αὐτῶν ἀπολειφθεῖς. ὡς δὲ φανερὸν ἐγένετο ὅτι τοῦ οἰνοχόου ἐστιν
ἡ χειρ τοῦ πατάξαντος τὸν ἀπόστολον, ἡ αὐλήτρια τοὺς αὐλοὺς
αὐτῆς κατεάξασα ἔρριψε, καὶ πρὸς τοὺς πόδας τοῦ ἀπόστολου
ἀπελθοῦσα ἐκαθέσθη λέγουσα ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἦ θεός ἐστιν

-- γάρ ἦν (Α οὐ) τὸ γένος (C τῷ γένει) -- ἀφεώρα καὶ (C οὐ ἀφ. καὶ) ἀπέ-
βλεπεν· πάντα -- εἰδέκ (Δ τῆδέ) -- δύτας. καὶ ὅτε: pro his E (vide supra) καὶ
πάντες οἱ ἐκεὶ παρόντες ἀπέβλεπον εἰς αὐτήν· ἦν δὲ τὸ εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ
ἐναλλαγέν. ὅτε δὲ | πάντα (Α add καὶ) αὐλήσασα: Ε πάντας | ἄντικρ. α καθεσθ.
ἀφ. καὶ τήτενεν (D ἀπέβλεπεν?) cum A; C ἀντ. α. ἐκαθέσθη ἀφορώσα καὶ ἀτε-
νίζουσα: Ε ἐκαθέσθη ἄντικρῳ τοῦ ἀπόστολου ἀτενίζουσα | εἰς αὐτόν: Ε αὐτῷ |
Ε οὐ μέλως | εἰς οὐδένα ἔωρα (C ἀφεώρα?): Ε οὐδένι ἔωρα | οὐδὲ: Ε η | Ε
οὐ εἰ μὴ μόνον αριστερόν | εἶχε τ. ὄφες αὐτοῦ (C οὐ) cum C: Α ἔχων τ.
ὄφες. αὐτ. προσεῖχε | ἀναλύσῃ cum A; C ἀναλύσει | Ε δὲ βαπτίσας αὐτὸν οἰ-
νοχόος | ἔξελθὼν εἰς εστ | καὶ ἀφῆκε -- Μαρον τὰ μέλη αὐτοῦ (C τὰ τούτου
μελη), ἐν οἷς -- χειρα (Α χειρα) -- εἰσήνεγκεν: Ε κατακόψας τούτου τὰ μέλη
αὐτοῦ καὶ διασκορπίσας, λαβόντες οἱ κύνες ἥσθιον· εἰς δὲ μέλας κύων τὴν δε-
ξιὰν αὐτοῦ χειρα ἐν τῷ στόματι κρατῶν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ συμποσίου ἡγαγε.

9. Ε Καὶ ιδόντ. πάντ. ἔξεπλάγ. καὶ τήτενα τίς ἐστιν ὁ ἐξ | C δι τίς
ἐστιν ὁ ἐξ | ἀπολειφθεῖς: ΑΕ ἀποληφθεῖς | τοῦ πατάξαντος cum ΑΕ; Th. οὐ-
τοῦ | η (Α add δὲ) αὐλ. τ. α. αὐτ. κατεάξασα (BC συντρίψασα) ἔρριψε: Ε βί-
ψασα τῇ αὐλ. τοὺς αὐλούς | Ε καὶ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ πεσοῦσα ἐκαθέσθη βιοῦσα

ἡ ἀπόστολος θεοῦ· ὅγε γάρ τῆκουσα αὐτοῦ ἐβραῖστι εἰπόντος τῷ οἰνοχόῳ ὅτι τῇδη θεάσομαι τὴν χεῖρα τὴν τύψασάν με ὑπὸ χυνῶν συρομένην, ὅπερ καὶ ὑμεῖς ἔθεάσασθε νῦν· ὡς γάρ εἶπεν, οὕτως καὶ συνέβη· καὶ τινὲς μὲν ἐπέτευον αὐτῇ, τινὲς δὲ οὐ. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας προσελθὼν εἶπεν αὐτῷ Ἀναστὰς ἐλθὲ μετ' ἐμοῦ καὶ εὔξαι ὑπέρ τῆς θυγατρός μου· μονογενῆ γάρ αὐτὴν έχω, καὶ σῆμερον αὐτὴν ἐκδίδωμι. ὁ δὲ ἀπόστολος εὐκέριστος ἀπελθεῖν σὺν αὐτῷ· οὐδέπω γάρ τὴν ἐκεῖ αὐτῷ ὁ κύριος ἀποκαλυφθείει· ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκοντα αὐτὸν ἀπήγαγεν εἰς τὸν νυμφῶνα, ὅπως εὑξεται ὑπέρ αὐτῶν.

¹⁰ Στὰς δὲ ὁ ἀπόστολος ἤρξατο εὔχεσθαι καὶ λέγειν οὕτως ·Ο κύριός μου καὶ ὁ θεός μου, ὁ συνοδοιπόρος τῶν αὐτεῦ δούλων, ὁ δόδηγῶν καὶ εὐθύνων τοὺς εἰς αὐτὸν πιστεύοντας, τὴν καταφυγὴν καὶ τὴν ἀνάπτανσι τῶν τεθλιμμένων, τὴν ἀλπίς τῶν πενήτων καὶ λυτρωτῆς τῶν αἰχμαλώτων, ὁ ἵατρὸς τῶν ἐν νόσῳ κατακειμένων ψυχῶν καὶ σωτήρ πάσης κτίσεως, ὁ τὸν κόσμον ζωοποιῶν καὶ τὰς ψυχὰς ἐνδυναμῶν, σὺ ἐπίστασαι τὰ μελλοντα, δις καὶ δι' ἡμῶν τελειοῖς ταῦτα· σὺ κύριε ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια ἀπόκρυφα καὶ ἐκφαίνων λόγους ἀπορρήτους ὄντας· σὺ κύριε ὁ φυτουργὸς τοῦ ἀγαθοῦ δάνδρου, καὶ διὰ τοῦ δάνδρου ἔργα ἀπογεννᾶται· σὺ κύριε ὁ ἐν πᾶσιν ὧν καὶ διερχόμενος διὰ πάντων καὶ

Οὗτος | ἀπόστολος (Λ add τοῦ) θεοῦ: Ε θεοῦ ἀπόστ. | Κ τὴν χεῖρα (Α χείραν) ταύτην | ὅπερ οὐδενεν νῦν: Ε καθὼς οἴδατε | Ε οὕτω καὶ ἐγένετο | αὐτῇ: Α αὐτήν | ἀκούσας cum ΛΕ; Th. add ταῦτα | Ε οι προστέλλων | εἰπεν αὐτῷ cum ΑΕ: Th. εἰπε τῷ ἀπόστολῳ | Ἀναστάς cum ΑΕ; alias ἀνάστα | Ε οι μονογενῆ (Α - γενῆ) γ. α. έχω | καὶ σῆμερον: Ε δι τή σήμερον | Ε οὐκ τίβουλητη ἀτ. μετ' αὐτοῦ· οὕτω | Ε οι ἐκεῖ | ὅπως εὑξεται (ita A; Th. - ξηται) ντ. αὐτῶν: Ε τοῦ εὑξασθαι τῷ οἰκει αὐτοῦ

10. Haec sectio, in A et D plene lecta, in codicibus BCE in breve contracta est: preces enim tantum non omittuntur. C sic habet: Σταῦρες δὲ ὁ ἀπόστολος ἥμέντοι λέγων Κύριε ὁ θεός μου, τὰ συμφέροντα τοῖς νεοῖς τούτοις πολήσον ἐν τῇ χρηστότητι σου. καὶ ἐπιθεὶς αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ εἰπών Κύριος ἔσται etc. B sic: 'Ο δὲ ἀπόστολος ἐπευξάμενος αὐτοῖς καὶ στηρίξας ἐξῆλθεν εἰπών αὐτοῖς 'Η εἰρήνη τοῦ κυρίου καὶ τῇ χάρις ἔσται μεδ' ὑμῶν. καὶ ταῦτα εἰπών ἐξῆλθε πορευθεὶς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. Ε vero ita: 'Ο δὲ εἰπεν Κύριε ὁ θεός μου, τὴν ἀλπίς τῶν πενήτων καὶ λυτρωτῆς τῶν αἰχμαλώτων, ὁ τὸν κόσμον ζωοποιῶν καὶ τὰς ψυχὰς δυναμῶν (sic), δέσμαι σου, κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὑπέρ τῶν νυμφῶν τούτων, θνα τὰ συμφέροντα αὐτοῖς ποιήσεις. καὶ ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ εἰπών τῷ ἀμήν, καὶ ἀπῆλθεν.

δις καὶ δι' cum D: Α εἰς κ. δ. | σὺ κύριε ὁ φυτουργὸς τοῦ -- ἀπογεννᾶ-

έγκειμενος πᾶσι τοῖς ἔργοις σου καὶ διὰ τῆς πάντων ἐνεργείας φανερούμενος· Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ τῆς εὐσπλαγχνίας υἱὸς καὶ τέλειος σωτήρ, Χριστὲ μὲν τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος, οὐδὲναμις η̄ ἀπτόητος η̄ τὸ ἔχθρὸν καταστρέψασ, καὶ ἀκουσθεῖσα η̄ φωνὴ τοῖς ἄρχουσιν η̄ σαλεύσασ τὰς ἔξουσίας αὐτῶν ἀπάσας, ὁ πρεσβευτὴς ὁ ἀπὸ τοῦ ὑψους αὐτοῖς ἀποσταλεὶς καὶ ἕως τοῦ ἥδου καταντήσας, ἔς καὶ τὰς θύρας ἀνοίξας ἀνήγαγες ἐκεῖθεν τοὺς ἄγκεκλεισμένους πολλοῖς χρόνοις ἐν τῷ τοῦ κόσμου ταμείῳ καὶ τούτους τὴν ἀνοδὸν ὑποδεῖξας τὴν εἰς τὸ ὑψός ἀνάγουσαν· δέομαι σου, κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἵνετηρίαν σοι προσφέρω ὑπὲρ τῶν νεωτέρων τούτων, ἵνα τὰ βοηθοῦντα αὐτοῖς καὶ συμβαλλόμενα καὶ συμφέροντα ποιήσῃς· καὶ ἐπιθεὶς αὐτοῖς τὰς χεῖρας αὐτοῦ· καὶ εἰπών· Ο κύριος ἔσται μεθ' ὑμῶν, κατελιπεν αὐτοὺς ἐν τῷ τόπῳ καὶ ἀπῆλθεν.

11. Ο δὲ βασιλεὺς τὴξίου τοὺς παρανύμφους ἔξέρχεσθαι ἀπὸ τοῦ νυμφῶνος. πάντων δὲ ἔξελθόντων καὶ τῶν θυρῶν κλεισθεισῶν ὁ νυμφίος τὸ καταπέτασμα τοῦ νυμφῶνος ἐπῆρεν ἵνα τὴν νύμφην πρὸς ἔσυτὸν ἀγάγῃ. καὶ εἶδε τὸν κύριον Ἰησοῦν τὴν ἀπεικασίαν Ἰούδα Θωμᾶ ἔχοντα καὶ ὄμιλοῦντα τῇ νύμφῃ, τοῦ πρὸ βραχέως εὐλογήσαντος αὐτοὺς καὶ ἔξελθόντος ἀπὸ αὐτῶν, καὶ φησιν αὐτῷ Οὐχὶ πρὸ πάντων ἔξῆλθες; καὶ πῶς εὐρέθης ὡδε; ὁ δὲ κύριος εἶπεν αὐτῷ· Ἔγὼ οὐκ εἰμὶ Ἰούδας ὁ καὶ Θωμᾶς, ἀδελφὸς αὐτοῦ εἰμι. καὶ ἐκαθέσθη ὁ κύριος ἐπὶ τῆς κλίνης, ἐκέλευσε δὲ καὶ αὐτοῖς καθεσθῆναι ἐπὶ τοῖς διφροῖς, καὶ ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν.

ται: D om | σωτήρ: D πατήρ | πρεσβευτής: A πρεσβύτης | πολλοῖς χρόνοις: sic A et D (Th. edidit πολλοὺς χρόνους) | τοῦ κόσμου: D τοῦ σκότους | ταμείῳ: ita A et D (Th. exdidit ταμείῳ) | ὑποδεῖξας: D ὑπανοίξας | δέομαι σου (ita A; item E): Th. om σου | Α κατελιπεν δὲ αὐτούς

11. τὴξίου: Ε τὴξίωσε | νυμφῶνος: Ε κοιτῶνος | Ε καὶ πάντων ἔξελθόντων κ. τ. ι. κλ. ἀπῆρεν ὁ νυμφ. τὸ καταπ. τοῦ κοιτῶνος ἵνα ἄγῃ τὴν νύμφ. πρὸς αὐτὸν | κύριον Ἰησοῦν: Ε σωτῆρα Χριστόν | τὴν ἀπεικασίαν Ἰούδα (C om) Θωμᾶ -- τοῦ (Α τῷ) πρὸ βρ. εὐλογήσαντος (Α -ντι) -- ἀπὸ αὐτῶν (C add ἀποστόλου, Α τοῦ ἀποστόλου): Ε πιλ πισι δὲ σχήματι τοῦ Θωμᾶ | φησιν: Ε λέγει | καὶ (Ε om) πῶς ειπει Α(Ε): Th. (ex C videtur) πῶς οὖν | Ε ὡδε; εἶτε δὲ αὐτῷ ὁ Χριστός Οὐκ εἰμι ἔγω ὁ Θωμᾶς, ὃν προσδοκᾶς ὅτι μαθητής ἐστιν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἀλλ' ἀδελφὸς (C ἀδελφὸς δε) αὐτοῦ εἰμι καὶ ἐκαθέσθη ἐπὶ τῆς αὐτοῦ κλίνης, καὶ ἐκέλευσεν αὐτοὺς καθεσθῆναι εἰς | Ε λέγειν αὐτοῖς

¹² Μνημονεύετε, τεκνία μου, ὃν ὁ ἀδελφός μου ἐλάλησεν ὑμῖν καὶ τίνι ὑμᾶς παρέθετο· καὶ τοῦτο γνῶτε, ὅτι ἔὰν ἀπαλλαγῆτε τῆς βυπαρᾶς κοινωνίας ταύτης, γίνεσθε ναοὶ ἄγιοι, καθαροί, ἀπαλλαγέντες πλήξεων καὶ ὁδυνῶν φανερῶν τε καὶ ἀφανῶν, καὶ φροντίδας οὐ περιθήσεσθε βίου καὶ τάκνων, ὃν τὸ τέλος ἀπάλεια ὑπάρχει· ἔὰν δὲ κτήσηρθε παιδίας πολλούς, διὰ τούτους γίνεσθε ἀρπαγεῖς καὶ πλεονέκται, ὀρφανούς δέροντες, χήρας πλεονεκτοῦντες, καὶ ταῦτα ποιοῦντες ὑποβάλλετε ἑαυτοὺς εἰς τιμωρίας κακίστας. οἱ γάρ πολλοὶ παιδεῖς ἄχρηστοι γίνονται, ὑπὸ δακμονῶν ὀχλούμενοι, οἱ μὲν φανερῶς, οἱ δὲ καὶ ἀφανῶς· γίνονται γάρ τὴ σεληνιαζόμενοι τὴ τήμετηροι τὴ πηροὶ τὴ καφοὶ τὴ ἄλλοι τὴ παραλυτικοὶ τὴ μωροὶ· ἔὰν δὲ καὶ ὡστὶ ὑγιαίνοντες, ξονταὶ πάλιν ἀποίητοι, ἄχρηστα καὶ βιδελυκτὰ ἔργα διαπραττόμενοι· εὐρέσκονται γάρ τὴ ἐν μοιχείᾳ τὴ ἐν φόνῳ τὴ ἐν κλοπῇ τὴ ἐν πορνείᾳ, καὶ ἐν τούτοις πᾶσιν ὑμεῖς συντριβήσεσθε. ἔὰν δὲ πεισθήσεσθε καὶ τηρήσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἀγνὰς τῷ θεῷ, γενήσονται ὑμῖν παιδεῖς ζῶντες, ὃν αἱ βλάβαι αῦται οὐ θιγγάνουσι, καὶ ἔσεσθε ἀμέριμνοι ἀσκυλτον διάγοντες βίου χωρὶς λύπης καὶ μερίμνης, προσδοκῶντες ἀπολήψεσθαι ἐκεῖνον τὸν γάμον τὸν ἀφθορον καὶ ἀληθινόν, καὶ ἔσεσθε ἐν αὐτῷ παράνυμφοι συνεισερχόμενοι εἰς τὸν νυμφῶνα ἐκεῖνον τὸν τῆς ἀθανασίας καὶ φωτὸς πλήρη.

¹³ Ὡς δὲ τὴκουσαν ταῦτα οἱ νεώτεροι, ἐπίστευσαν τῷ κυρίῳ καὶ ἔσυντος ἐνδέστους ἐδώκαν αὐτῷ, καὶ ἀπέσχοντο τῆς βυ-

12. Pro tota hac oratione Ε habet τὰ συμφέροντα ψυχῆς καὶ σώματος. | τεκνία: Σ τέκνα | τίνι cum C; Ε τί | ὅτι ἔὰν ἀπαλλαγῆτε -- πλήξεων (C τῶν πληξ) -- πεισθήσεσθε (codex πεισθήσεσθε) -- ἀπάλεια ὑπάρχει: Β δὲ τὴ τηρήσητε ἔσυντος ἀμέμπτους τὸ λοιπὸν τοῦ βίου τούτου, ἔσεσθε ναοὶ ἄγιοι, βυσθέντες ἀπὸ πάσης φωρᾶς φανερᾶς τε καὶ ἐναποκρύφου καὶ φροντίδων ἀνεφελῶν καὶ ἐπιβλαβῶν | ἔὰν δὲ (C αὖτοι καὶ τηρήσθε -- τιμωρ. κακίστας (C μεγίστας): Β ἔὰν γένωνται ὑμῖν παιδία, ἐνεκεν αὐτῶν μελλετε τύπτειν καὶ ἀρπάζειν δράσιν καὶ καταπονεῖν χήρας, καὶ ταῦτα τοι. νότι. ἔστι. εἰς δεινὰς τιμωρίας. Idem reliqua usque finem sectionis paucis complectuntur his: ἀλλὰ μείνατε ἀγνίσταντες ἔσυντος ἀπὸ πάντων, προσδοκῶντες ἀπολαβεῖν παρὰ τοῦ ἀληθινοῦ ἡμῶν νυμφίου τοὺς στεφάνους τοὺς ἀφλάρτους. ταῦτα διδάξας αὐτοὺς ἐξῆλλεν. | πολλοὶ παιδεῖς: Α πολύπαιδες | δακμονῶν cum A; Th. δακμόνων | ἄχρηστα: Α ἄχρηστοι | Α μοιχέα | συντριβήσεσθε cum A; Th. συντριβέσθε | πεισθήσεσθε κ. τηρήστε: Σ πεισθήτε καὶ τηρήστε | πλήρη: Α πλήρης

13. Ε οι ταῦτα οἱ νεώτεροι | Ε ἐπίστ. τῷ Χριστῷ | Ε καὶ ἔσυντος ἐκ-

παρᾶς ἐπιθυμίας, καὶ ξμειναν οὕτως ἐν τῷ τόπῳ διανυκτερεύσαντες. ὁ δὲ κύριος ἐξῆλθεν ἀπὸ ἔμπροσθεν αὐτῶν λέγας οὕτως αὐτοῖς Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἔσται μεθ' ὑμῶν. ὅρθρου δὲ ἐπιστάντος ἀπήντησεν ὁ βασιλεὺς, καὶ πληρώσας τὴν τράπεζαν εἰσῆγαγεν ἔμπροσθεν τοῦ νυμφίου καὶ τῆς νύμφης· εὑρεν δὲ αὐτοὺς ἀντικρὺ ἀλλήλων καθεξομένους, τῆς δὲ νύμφης τὴν ὄψιν ἀσκέπαστον εὑρεν, καὶ ὁ νυμφίος πάνυ θλαρὸς ὑπῆρχεν. τῇ δὲ μήτηρ προσελθοῦσα τῇ νύμφῃ εἶπεν Διὰ τί οὕτως καθέσῃ, τέκνον, καὶ οὐκ αἰδῇ, ἀλλ' οὕτως εἰ ὡς πολὺν χρόνον συμβιώσασα τῷ ἴδιῳ ἀνδρὶ; καὶ ὁ πατὴρ αὐτῆς εἶπεν Διὰ τὴν πολλήν ἀγάπην τὴν πρὸς τὸν ἀνδρα σου οὐδὲ σκεπάζει;

¹⁴ Ἀποκριθείσα δὲ ἡ νύμφη εἶπεν Ἀληθῶς, πάτερ, ἐν πολλῇ ἀγάπῃ ὑπάρχω, καὶ τῷ κυρίῳ μου εὔχομαι παραμεῖναι μοι τὴν ἀγάπην τῆς γῆσθόμην ταύτη τῇ νυκτὶ, καὶ αἰτήσομαι τοῦτον τὸν ἀνδρα οὖν γῆσθόμην σήμερον. διὸ δὴ οὐκέτι σκεπάσσομαι, ἐπειδὴ τὸ ἕστορεν τῆς αἰσχύνης ἀπὸ ἐμοῦ ἀφήρηται, καὶ οὐκέτι αἰσχύνομαι οὐδὲ αἰδοῦμαι, ἐπειδὴ τὸ ἔργον τῆς αἰσχύνης καὶ τῆς αἰδοῦς ἐξ ἐμοῦ μακρὰν ἀπέστη· καὶ ὅτι οὐκ ἐκπλήσσομαι, ἐπειδὴ τῇ ἐκπληξίᾳ ἐμοὶ οὐ παρέμενεν· καὶ ὅτι ἐν θλαρότητι καὶ χαρᾷ ὑπάρχω, ἐπειδὴ τῇ ήμέρᾳ τῆς χαρᾶς οὐκ ἐταράχθη· καὶ ὅτι ἐξουθένεισα τὸν ἀνδρα τοῦτον καὶ τοὺς γάμους τούτους τοὺς παρερχομένους ἀπὸ ἔμπροσθεν τῶν ὁφθαλμῶν μου, ἐπειδὴ

δόντες ἀπέσχον καὶ σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν καὶ πάντων· Β οὐ καὶ ἐαυτούς οὐδεὶς | Ε καὶ ξμειναν διανυκτηρεύοντες (ita etiam C) καὶ εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ· Β καὶ ξμειναν δὲ ὅλης τῆς νυκτὸς μηδὲ ὅλως ὑπωάσαντες | κύριος· Ε σωτήρ | ἐξῆλθεν (C ἀπῆλθεν) -- οὕτως (C οὐ) αὐτοῖς· Ε ἐξῆλθεν ἥρη | τοῦ κυρίου (ita etiam A)· Th. μου | δέ· Ε τοίνυν | ἀπήντησεν· Ε εἰσῆλθεν | Ε ἔμπροσθεν τῶν νυμφίων, καὶ εὗρεν αὐτούς | ἀντικρὺ καὶ ΛΕ· Th. ἀντικρύς | Ε ἀντικρὺ (οὐ μάλληλων) καθεξομένων | Ε οὐ τῆς δὲ νύμφης οὐδεὶς προσελθοῦσα, ετ pergit καὶ λέγει τῇ νύμφῃ Τί οὕτως | Ε οὐ τέκνον | αἰδῇ· Α εδεῖ, Ε αἰδοῖ | Ε οὐ ἀλλ' οὕτως εἰ | συμβιώσασα· Ε συζήσασα | ΣΕ οὐ θλιψ | Ε οὐ καὶ ὁ πατὴρ οὐδεὶς σκεπάζει | σκεπάζει καὶ Α; Th. - ζη

14. Ε Καὶ ἀποκριθείσα ἥρη | Ε ὁ παλλ. χαρᾷ καὶ ἀγαπῇ | κυρίᾳ μου· Ε Χριστῷ | τῆς (ita A)· Th. ἦν | αἰτήσομαι· Σ κτήσομαι | τοῦτον τὸν (ita A)· Th. οὐ τὸν | Ε οὐ δή | ἐπειδὴ -- ἀφήρηται· Ε ὅτι τὸ αἰσχος ἀφήρ. ἀπὸ ἐμοῦ. Idem οὐ sequentia; pergit enim statim· τοὺς δὲ παρόντας γάμους παρέρχομαι, ἐπειδὴ ἐτέρῳ γάμῳ τήρμοσθη. | οὐδὲ αἰδοῦμαι· Σ η̄ αἰδ. | ἐμοὶ (ita A)· Th. μοι | θλαρότητι· Σ θλαρίᾳ | ἐξουθένωσα· Σ θεούθεντας | ἀπὸ ἔμπροσθεν·

ἔτερον γάμον ἡρμόσθην· καὶ ὅτι οὐ συνεμίγην ἀνδρὶ προσκαΐφῳ,
οὐ τὸ τέλος μετὰ λαγνείας καὶ πικρίας ψυχῆς ὑπάρχει, ἐπειδὴ
ἀνδρὶ ἀληθινῷ συνεξέυχθην.

¹⁵ Καὶ ἔτι πλείονα λιγούσης τῆς νύμφης ἀποκρίνεται ὁ
νυμφίος καὶ λέγει Εὔχαριστῶ σοι, κύριε, ὁ διὰ τοῦ ἔνους ἀνδρὸς
χηρυχθεὶς καὶ ἐν ἡμῖν εὑρεθεὶς, ὁ μακράν με τῆς φθορᾶς ποιήσας
καὶ σπείρας ἐν ἐμοὶ τὴν ζωήν, ὁ τῆς νόσου με ἀπαλλάξας ταύ-
της τῆς δυσιάτου καὶ δυσθεραπεύτου καὶ παραμενούσης εἰς τὸν
αἰώνα καὶ ὑγείαν σώφρονα ἔγκαταθέμενός μοι, ὁ σαυτόν μοι
ὑποδείξας καὶ πάντα τὰ κατ’ ἔμε, ἐν οἷς εἰμί, ἀποκαλύψας μοι,
ὁ λυτρωτάμενός με ἀπὸ τῆς πτώσεως καὶ εἰς τὸ κρείττον παρα-
γαγών, καὶ τῷ μὲν προσκαΐφῳ ἀπαλλάξας, καταβίωσας δέ
με τῷν ἀθανάτων καὶ ἀεὶ ὄντων, ὁ σεαυτὸν κατευτελίσας ἔως
ἐμοῦ καὶ τῆς ἐμῆς σμικρότητος, ἵνα ἐμὲ τῇ μεγαλοσύνῃ παρα-
στήσας ἐνώσῃς σεαυτῷ, ὁ τὰ ἴδια σπλαγχνα μηδ ἐπισχὼν ἐξ ἐμοῦ
τοῦ ἀπολλυμένου, ἀλλὰ ὑποδείξας μοι ζητῆσαι ἐμαυτὸν καὶ γνῶ-
ναι τίς ἡμῖν, καὶ τίς καὶ πῶς ὑπάρχω νῦν, ἵνα πάλιν γένωμαι
ώς ἡμῖν· ὃν δγὰ μὲν οὐκ ἔχειν, αὐτὸς δὲ ἐπεζήτησας, ὃν οὐκ
ἡπιστάμην, αὐτὸς δὲ προσελάβου· οὐδὲ γίσθομην καὶ νῦν οὐ δύ-
ναμαι ἀμνημονεῖν, οὐδὲ ἡ ἀγάπη ἐν ἐμοὶ βράσσει· καὶ εἰπεῖν μὲν
ώς δεῖ οὐ δύναμαι, ἀλλὰ χωρὶς λόγειν περὶ αὐτοῦ, βραχέα καὶ
πάνυ ὀλίγα, καὶ ἀνάλογα οὐ τυγχάνει πρὸς τὴν ἐκείνου δόξαν·

C ἀπὸ ἐμπροσθῶν | ἔτερον γάμον: C (item E; vide ante) ἔτερῳ γάμῳ | οὐ τὸ
τέλος μ. λαγνείας (Α - γνας) κ. πακρ. ψ. (C φθορᾶς pro πακρ. ψ.) ὑπάρχει) --
συνεξέυχθην: E ἀλλὰ τῷ Χριστῷ προστήλων

15. Καὶ ἔτι πλ. (ita A; Th. add τούτων) -- λέγει: E ὁ δὲ νυμφίος τοῦ
λόγου δραξάμενος εἶπεν | ὁ -- ἀνδρὸς (E om) χηρυχθεὶς etc: C τὸν -- χηρυ-
χθέντα etc | καὶ σπέρας ἐν ἐμοὶ: E καὶ ἐνέστειράς μοι et pergit αἰώνιον ζωήν,
sed praeterit quicquid sequitur usque ad sectionis finem. Item BC om omnia
quae post ἀεὶ ὄντων usque ταῦτα λέγω leguntur. | ὑγείαν: Α ὑγίαν | ἔγκατα.
μοι: C om μοι | δ σαυτόν: Α ως αὐτόν | ἀποκαλύψ. μοι: C om μοι | παρα-
γαγών (ita A): Th. praem με | δ (A om) σαυτόν: D (δ?) σαυτόν | μεγαλο-
σύνῃ (ita A): Th. μεγαλωσύνῃ | ἐνώσῃς σεαυτῷ cum D; Α om σεαυτῷ | δ
τὰ ἴδια: Α ὅτε (τε ex του ortum) δια | ὑπόδ. μοι: Α ὑπόδ. με | καὶ τίς καὶ
πῶς (ita A): Th. (ex D?) om καὶ τίς | ως ἡμῖν: D δ ἡμῖν | οὐκ ἡπιστά-
μην cum D; Α μη̄ ἡπιστάμην | ἀμνημονεῖν (ita A): Th. add (ex D?) τούτου |
βράσσου cum A: D βράζει | βραχέα cum D: Α βραχία | τυγχάνει cum A: D
τυγχάνοντα | πρὸς τὴν: cum D: Α περὶ τὴν

οὐκ αἰτιᾶται δέ με ἀναιδευόμενον πρὸς αὐτὸν λέγειν καὶ ἂ μὴ οἶδα· διὰ γὰρ τὴν αὐτοῦ ἀγάπην καὶ ταῦτα λέγω.

¹⁶ Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς παρὰ τοῦ νυμφίου καὶ τῆς νύμφης ταῦτα, τὴν ἐσθῆτα αὐτοῦ διέρρηξε καὶ τοῖς παρεστῶσιν ἔγγὺς αὐτοῦ ἐλεγεν· Ἐξελθετε ταχέως καὶ περιελθατε δληγη τὴν πόλιν, καὶ συλλαβόντες φέρετε μοι ἑκεῖνον τὸν ἄνδρα τὸν φαρμακὸν τὸν κακῶς παρατυχόντα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ· ἐγὼ γὰρ εἰσῆγαγον αὐτὸν ἰδίαις χερσὶν εἰς τὸν οἰκόν μου, καὶ ἐγὼ εἰπον αὐτῷ ἵνα εὑνηται ἐπὶ τῇ ἀτυχεστάτῃ μου θυγατρί· δις δ' ἀν εὐρών αὐτὸν προσαγάγῃ μοι, ἥντιν' ἀν ἐργασίαν αἰτήσεται μοι, διδωμι αὐτῷ· ἀπελθόντες οὖν περιῆλθον ἤτοι ντες αὐτὸν, καὶ οὐχ εἴρον αὐτόν· πλεύσας γὰρ ἦν. ἀπῆλθον οὖν καὶ εἰς τὸ ἔενοδοχεῖον ὅπου ἦν καταλύσας, καὶ εὔρον ἑκεῖ τὴν αὐλήτριαν κλαίουσαν καὶ ἀνιωμένην, ἐπειδὴ οὐ παρέλαβεν αὐτὴν μεῖν· ἔσατον. Ἑττηγησαμένων δὲ αὐτῶν τὸ πρᾶγμα τὸ γεγονὸς ἐπὶ τῶν νεωτέρων, ἔχάρη πάνυ ἀκούσασα, καὶ ἀποθεμένη τὴν λύπην εἰπεν Νῦν εὔρον κάγὼ ὡδε ἀνάπαυσιν, καὶ ἀναστᾶσα ἀπῆλθε πρὸς αὐτούς, καὶ ἦν σὺν αὐτοῖς χρόνον ἵκανόν, ἔως οὐ κατήγησαν καὶ τὸν βασιλέα. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἀδελφῶν συνηθροίζοντο ἑκεῖ, ἔως ὅτε φῆμης ἤκουσαν τοῦ ἀποστόλου, ὅτι ἐν ταῖς πόλεσι τῆς Ἰνδίας κατήγη κάκει διδάσκει· καὶ ἀπελθόντες κατεμίγησαν αὐτῷ.

ἀναιδευόμενον (codex ἀνεδευόμ.) cum A: D om

16. Ε 'Ο δὲ βασιλεὺς ἀκούσας διέρρηξε τὴν ἐστῆτα λέγων | ἔγγὺς αὐτοῦ διεγεν· Καύτῳ θλεξεν | περιελθατε (ita A): Th. περιελθετε | Ε Ἐξελ. ταχέως, καὶ συλλαβόντες ὡς φύλοι πάντες καὶ ἡμέτεροι (sic) ἀγάγετε μοι ἑκεῖνον τὸν φαρμακόν | Ε ἐγὼ γὰρ εἰσῆγαγον αὐτὸν ὅτας εὑνηται τῇ θυγατρί μου· | δις δ' ἀν εὐρών πρ. μοι (ita C): Α ἱως δ' ἀν εὔροι πρ. μοι: Ε δις δ' ἀν μοι προσάγῃ τοῦτον: Β δις δὲ εὐρών αὐτὸν ἀγάγῃ μοι | ἥντιν' ἀν ἐργασίαν (ita cum Th. corrigimus scripturam codicis A: ἥντι ἀν ἐργάσασιν) αἰτ. μ. διδ. αὐτῷ: Κ πᾶν εἰ (sive δ) τι ἀν αἰτήσηται μοι, διδ. αὐτῷ: Β οὐδεὶς μου τὴν θυγατέρα, καὶ εἰ τι ἀν αἰτήσει, δώσω αὐτῷ: Ε τὸ ἡμισυ τῆς βασιλείας μου διδ. αὐτῷ | ἀπελ. οὖν (ita A; Th. δι) -- οὐχ εὐρ. αὐτὸν (C om αὐτ.): Ε ἀπ. οὖν καὶ ζητήσαντες αὐτὸν οὐχ εύρον. Idem pergit: πλεύσαντες γὰρ ἀπῆλθον εἰς τὴν Ἰνδίαν διὰ τάχους, et omittit omnia quae aequae ad finem sectionis leguntur. | ἀπῆλθον οὖν: Σ ἀπ. δὲ | ἐπειδὴ (A add γὰρ) οὐ (C μῆ) | αὐτῶν: Α αὐτὴν (Th. edidit αὐτῇ, αὐτῶν addendum esse censens) | τῶν νεωτέρων: Α τω νεωτέρω | ἱως οὐ (C οἱ δὲ νέοι) κατήγ. κ. τ. βασ. cum BC: Α ἱως κατήγησαν εἰς τὸν βασιλέα. | φῆμης: Σ φῆμη | κάκει (ita A): Th. καὶ ἑκεῖ | Β μετά δὲ χρόνον ἤκουσαν περὶ τοῦ ἀποστόλου ὅτι ἐν τῇ Ἰνδίᾳ διδάσκει | κατεμίγησαν: Α κατεπήγησαν (quod fortasse ex κατεμίγ. corruptum est)

(Πράξεις τοῦ ἀγίου ἀποστόλου Θωμᾶ, ὅτε εἰσῆλθεν
ἐν τῇ Ἰνδίᾳ καὶ τὸ ἐν οὐρανοῖς παλάτιον
φύκιοδόμησεν.)

¹⁷ "Οτε δὲ εἰσῆλθεν ὁ ἀπόστολος εἰς τὰς πόλεις τῆς Ἰνδίας
μετὰ Ἀββάνους τοῦ ἐμπόρου, ἀπῆλθεν ὁ Ἀββάνης εἰς ἀσπασμὸν
Γουνδαφόρου τοῦ βασιλέως, καὶ προσανήνεγκεν αὐτῷ περὶ τοῦ
τάκτονος ὃν μετ' αὐτοῦ ἤγαγεν. ἔχάρη δὲ ὁ βασιλεὺς, καὶ πρὸς
αὐτὸν εἰσελθεῖν αὐτὸν προσέταξεν. εἰσελθόντος οὖν αὐτοῦ εἰπεν
αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ποίαν τέχνην ἐπίστασαι; λέγει αὐτῷ ὁ ἀπό-
στολος Τὴν τεκτονικὴν καὶ τὴν οἰκοδομικὴν. λέγει αὐτῷ ὁ βα-
σιλεὺς Τίνα οὖν οἴδας ἐν ἕντας ἑργασίαν, καὶ τίνα ἐν λιθοῖς;
λέγει ὁ ἀπόστολος Ἐν μὲν ἕντας ἄροτρα κύγους τρυτάνας τρο-
χιλέας καὶ πλοῖα καὶ κώπας καὶ ίστούς, ἐν δὲ λιθοῖς στήλας
ναοὺς πραιτώρια βασιλικά· καὶ ὁ βασιλεὺς εἶπεν Οἰκοδομεῖς μοι
παλάτιον; ὁ δὲ ἀπεκρίθη Ναί, οἰκοδομῶ καὶ τελίσκω· διὰ τοῦτο
γάρ ηλθον, οἰκοδομῆσαι καὶ τεκτονεῦσαι.

¹⁸ Καὶ παραλαβὼν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐξῆλθεν ἔξω τῶν πυ-
λῶν τῆς πόλεως, καὶ ἤρξατο διαλέγεσθαι αὐτῷ ἐν τῇ ὁδῷ περὶ
τῆς οἰκοδομῆς τοῦ πραιτώριου καὶ περὶ τῶν θεμελίων τὸ πῶς τε-
θῶσιν, ἐως ὅτε ηλθον εἰς τὸν τόπον ἐκείνον ἐν φέρετο. τὴν οἰ-
κοδομὴν γενέσθαι· καὶ εἶπεν Ὡδε βουλομαι τὴν οἰκοδομὴν γενέ-
σθαι· καὶ ὁ ἀπόστολος Ναί, φησίν· καὶ γάρ ὁ τόπος οὗτος ἐπι-

B sic extrema huius sectionis habet: καὶ ἀπελθόντες θαψον παρ' αὐτοῦ τὸ
λουτρὸν τῆς χάριτος φωτιωθέντες ἐν δνόματι πατρός καὶ νέον καὶ ἀγίου πνεύμα-
τος, φέρετο η δόξα εἰς τοὺς αἰώνας, ἀμήν. Idem iis quae sequuntur titulam,
quem uincis inclusimas, praerpositum habet: Πράξεις τοῦ ἀγίου ἀποστόλου Θωμᾶ,
ὅτε εἰσῆλθεν ἐν τῇ Ἰνδίᾳ καὶ τὸ ἐν οὐρανοῖς παλάτιον φύκιοδόμησεν. Vide infra
ad sectiones 30. 39. 48.

17. "Οτε δέ (ita A): Th. Καὶ δτε | Ἀββάνους: Α Ἀββάνη | εἰς ἀσπα-
σμὸν Γουνδ. τοῦ βασιλέως: C πρὸς Γουνδαφόρου τὸν βασιλέα | "Οτε δὲ — ἤγα-
γεν: E Καὶ ἐξελθόν δ Ἀββάνης ἀπὸ τοῦ πλοίου προσήνεγκε τῷ βασιλεῖ τὸν Θω-
μᾶν, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ τὰ τῆς τέχνης αὐτοῦ. Idem pergit: καὶ ἔχάρη ὁ βα-
σιλεὺς· εἶπε δὲ τῷ ἀποστόλῳ Ποίαν τέχνην ἐπίστασαι; καὶ ἀπεκρίθη Τὴν τεκτ.
καὶ (om τῆν) οἰκοδ. Iam proxime sequentia omittit et pergit: ἔγω γάρ τοῦ ἀρ-
χιτέκτονος μαθητῆς ὑπάρχω. καὶ δ βασιλεὺς Οἰκοδομεῖς μοι παλάτιον; δ δὲ ἐφη
Ναί· etc. | τροχιλέας cum A: Th. τροχιλίας | πραιτώρια cum A: Th. καὶ
πραιτ. | γάρ ηλθον (ita etiam E): Α γάρ καὶ εἰσῆλθον | E τεκτονῆσαι

18. έξω (ita AE): Th. om | διαλέγεσθαι: E λέγειν. Idem om δν τῇ ὁδῷ
et καὶ περὶ τῶν ισραι εἴρουλ. t. οὐκ. γενέσθαι, et pro καὶ εἶπεν habet tantummodo
καὶ | εἴρουλ. t. οὐκοδ. cum A: Th. τὴν οὐκ. εἴρουλ. | Ναί, φησίν: C om Ναί |

τήδειός ἔστιν πρὸς τὴν οἰκοδομήν· ἦν δὲ ὁ τόπος ἀλισώδης, καὶ ὑδατα πολλά ἦν ἔκει λέγει οὖν ὁ βασιλεὺς "Ἄρξαι κτίζειν. ὁ δὲ ἔφη Νῦν οὐ δύναμαι ἄρξασθαι κτίζειν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ. καὶ ὁ βασιλεὺς Πότε, φησί, δύνη; ὁ δὲ ἔφη "Ἄρχομαι ἀπὸ Δίου καὶ τελίσκω ἐν τῷ Εανθικῷ. καὶ ὁ βασιλεὺς θαυμάσας εἶπεν Πᾶσα οἰκοδομὴ θέρους οἰκοδομεῖται· σὺ δὲ αὐτῷ τῷ χειμῶνι δύνασαι οἰκοδομῆσαι καὶ κτίσαι παλάτιον; καὶ ὁ ἀπόστολος εἶπεν Οὐτας ὁφειλει γενέσθαι, καὶ ἄλλως οὐκ ἔχει. καὶ ὁ βασιλεὺς εἶπεν Εἰ τοίνυν τοῦτο ἔδοξέν σοι, διαχάραξόν μοι πῶς γίνεται τὸ ἔργον, ἐπειδὴ διὰ χρόνου ἔρχομαι ἐνθάδε. καὶ ὁ ἀπόστολος κάλαμον λαβὼν διεχάρασσεν μετρῶν τὸν τόπον, καὶ τὰς μὲν θύρας ἵστησεν κατὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ήλιου βλέπειν πρὸς τὸ φῶς, τὰς δὲ θυρίδας κατὰ δύσιν πρὸς τοὺς ἀνέμους, τὸ δὲ ἀρτοποιεῖν πρὸς μεσημβρίαν ἐποίησεν εἰναὶ, τὸν δὲ ἀγωγὸν τοῦ ὑδατος τὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὸ ἀρκτῷον. ὁ δὲ βασιλεὺς Ιδὼν εἶπεν τῷ ἀποστόλῳ Ἀληθῶς τεχνίτης εἶ, καὶ πρέπει σοι βασιλεῦσιν ἔχυπηρετεῖσθαι· καὶ πολλὰ αὐτῷ καταλείψας ἀπῆλθεν.

¹⁹ Καὶ κατὰ καιρὸν ἀπέστελλεν ἀργύρια καὶ τὰ ἐπιτήδεια, τά τε πρὸς τὴν ζωὴν αὐτοῦ τε καὶ τῶν λοιπῶν ἐργατῶν. ὁ δὲ

πρὸς τὴν οἰκοδομήν: Ε τὰ πρὸς οἰκοδ. | ἦν δέ: Ε ἦν γάρ | καὶ ὑδ. π. ἦν ἔκει: Ε ἔχων ὑδατα πολλά, καὶ ὡραῖος εἰς ὅρασιν καὶ ἀπαθέτος ἐπὶ πάντα καὶ εὐεὐθής | λέγει οὖν: Ε καὶ εἴτε | Ε "Ἄρξαι οὖν ἀπὸ τὴν (sic) σῆμερον κτίζειν | δὲ ἔφη: Σ λέγει ὁ ἀπόστολος | Ε οἱ καὶ ὁ βασιλεὺς -- ἔφη, sed pergit ἀλλ' ἄρχομαι | Διὸς: Ε praeem μηνός, C add μηνός | Ε τελειώ | ΣΕ οἱ ἐν τῷ | Β ἄρξομαι ἀπὸ τοῦ Ὑπερβεραΐου καὶ τελέω Εανθικῷ | καὶ ὁ βασιλεὺς (ita A): Ε aliisque ὁ δὲ βασ. | εἴπεν: Ε ἔφη | οἰκοδομεῖται: Ε γίνεται | αὐτῷ (Ε οἱ) τῷ χειμ. cum ΑΕ: Th. ἐν τῷ χειμ. | Ε δύνασαι παλάτια κτίζειν; Idem οἱ εἴπεν ετ καὶ ἄλλ. οὐκ ἔχει | καὶ ὁ (Ε δὲ) βασ. εἴπεν cum ΑΕ: Th. καὶ ὁ βασ. ἔφη | διαχάραξον: Ε praeem κάν | γίνεται: Ε μελλεις ποιήσαι | Ε ἐπει διά | κάλαμ. λαβών cum ΑΕ: Th. λαβ. κάλ. | Ε διεχάραξε μέτρῳ (C ἀμμέτρῳ) τὸν | Ζύρας: ΒΕ Ζυρίδας | ἴστησεν: ΣΕ ξταξε, Β ηνοιξε (video post) | Ε κατ' ἀνατολὴν | Β πρὸς ἀνατολὴν ηνοιξε πρὸς (C οἱ) τὸ φῶς | Α τὰς Ζυρίδας δέ | ΒΕ τὰς δὲ Ζύρας πρὸς δύσιν, τὸ δὲ (Ε οἱ) ἀρτοποιεῖν (Ε ἀρτακοπεῖν) πρὸς μεσημβρ. (Β λίβα), τὸν δὲ ἀγωγὸν τοῦ ήδ. τὸν εἰς μπηρ. (Β οἱ τ. ε. ήπ.) εἰς τὸν (Β οἱ) ἀρκτὸν | Ε εἴπε δὲ ὁ βασιλεὺς Ἀληθῶς etc. Idem οἱ καὶ πρέπει σ. β. ἔχυπηρετεῖσθαι (C -ρετεῖ) | καταλείψας: Ε add χρήματα εἰς οἰκοδομὴν τοῦ παλατίου | ἀπῆλθεν: C add ὅπ' αὐτοῦ

19. Καὶ (Ε οἱ) κατά (ita A): Th. Κατὰ δέ | Ε ἀπέστελν αὐτῷ χρυσὸν καὶ ἀργύριον πολύν, καὶ ἐπέρα πρὸς τ. ζ. αὐτοῦ καὶ | τοῖν λοιποῖν (ita A; Th.

λαμβάνων πάντα οἰκονόμει περιερχόμενος τὰ ἄστη καὶ τὰ πέριξ χωρία, διαδιδὼν καὶ εὐσεβείας παρέχων τοῖς πένησι καὶ τεθλιψμένοις, καὶ ἀνεστι παρεῖχεν αὐτοῖς λέγων Οἶδεν ὁ βασιλεὺς βασιλικῶν τεύξασθαι ἀμοιβῶν, πένητας δὲ πρὸς τὸ παρὸν ἀναπαύσθαι χρή.

Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν ἀπόστολον ἀπέστειλεν πρεσβευτήν, γράψας αὐτῷ τάδε Σήμανόν μοι τί πεποίηκας, τί τίνα σοι ἀποστείλω, τὴν δικαιοσύνην; ἀποστέλλει αὐτῷ ὁ ἀπόστολος λέγων ὅτι τὸ πραιτώριον ἔκτισται, μόνη δὲ τὴν στάγην περιλείπεται. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας ἐπεμψεν αὐτῷ πάλιν χρυσόν καὶ ἀργύριον ἀσημίον, γράψας αὐτῷ ὅτι τὸ πραιτώριον, εἰ γε γέγονε, στεγανοθήτω. ὁ δὲ ἀπόστολος πρὸς τὸν κύριον εἶπεν Εὐχαριστῶ σοι, κύριε, κατὰ πάντα, ὅτι ἀπέθανες πρὸς δλήγον δια ἄγω ζῆσω ἀὶδίως ἐν σοί, καὶ πέτρακάς με δια πολλοὺς ἐλευθερώσῃς· δὲ ἐμοῦ. καὶ οὐκ ἐπαύετο τοῦ διδάσκειν καὶ ἀναψύχειν τοὺς τεθλιψμένους, λέγων ὅτι ταῦτα ὁ κύριος οἰκονόμησεν ὑμῖν, καὶ αὐτὸς παρέχει ἐκάστῳ τὴν τροφήν· αὐτὸς γάρ ἔστιν ὁ τροφεὺς τῶν ὄρφανῶν καὶ οἰκονόμος τῶν χηρῶν, καὶ πᾶσι τοῖς τεθλιψμένοις αὐτὸς γίνεται ἀνεστι καὶ ἀνάπαυσις.

²⁰ "Οτε δὲ παρεγένετο ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν πόλιν, ἐζήταζεν τοὺς φίλους αὐτοῦ περὶ τοῦ πραιτωρίου οὗ ἔκτισεν Ἰουδαῖον ὁ καὶ

οι) ἐργατῶν: Ε πάντων ἐργατ. καὶ ὑπουργῶν | οἰκονόμει cum ΑΕ (etiam uterque cum hoc acceptu): Th. ὡκονόμει | Ε περιερχόμενος τὰς χώρας καὶ διασκορπίζων πενήτων ἀσθενῶν καὶ τεθλιψμένων | διαδιδὼν (codex διαδίδων): C διαδιδούς | C οι ἀνεστι παρεῖχεν αὐτοῖς. Ε sic: ἀνεστι τοῖς δεομένοις παρέχων λέγων | Ε ἀμοιβῶν τεύξασθαι | C ἀναπαύσασθαι | B sic: Λεγε γάρ Τὰ τοῦ βασιλέως τῷ βασιλεὺς δεῖται

Ε Ἀπέστειλε δὲ ὁ βασ. πρὸς τὸν ἀπόστολον λέγων εἰ τίνος χρήζει περισσοτέρως | C ἀποστειλῶ | χρήζεις (ita A): Th. χρήζῃς | ἀποστέλλει: (C ἀποστέλλει) αὐτῷ (B δὲ) ὁ ἀπ. λέγων cum ΑΕ; Th. ὁ δὲ ἀπόστ. αὐτῷ λέγων | ἔκτισται: Α ἔκτιστη (sic) | δὲ βασιλεὺς -- ἀργύριον (Α οι, ut supra sect. 2.) ἀσημίον (C οι, ut ibidem): Ε ἔστειλε δὲ πάλιν αὐτῷ χρυσὸν καὶ ἀργυρὸν | εἰ γε (ita A; Th. οι) γέγονε: h. l. A; Th. ante τὸ πραιτώριον ροῦτ; Β οι | στεγανοθήτω: Ε σκεπασθήτω | Ε δὲ ἀπόστ. εὐχαριστήσας τῷ Χριστῷ εἶπεν | κατὰ πάντα: Ε ἐν πᾶσι, statimque omissois pluribus pergit: σὺ γάρ δὲ τροφεὺς τῶν ὄρφανῶν καὶ οἰκονόμος χηρῶν καὶ πενήτων pro αὐτός γάρ οὐκέτε ἀνάπαυσις. | οἰκονόμησεν (ita rursus A): Th. ὡκονόμησεν | ὑμῖν (ita A): Th. ημῖν | γίνεται (ita A): Th. praem αὐτός

20. εἰς τὴν: Ε πρὸς τὴν | Ε ἐπερώτησε τοὺς αὐτοῦ φίλ. π. τ. παλατίου |

Θωμᾶς· ἔλεγον δὲ αὐτῷ ὅτι οὗτε παλάτιον ἔκτισεν οὔτε ἄλλο τι ἐποίησεν ὡν̄ ἐπηγγεῖλατο ποιῆσαι, ἀλλὰ περιέρχεται τὰς πόλεις καὶ τὰς χώρας, καὶ εἰ τι ἔχει πάντα διδωσι τοῖς πένησι, καὶ διδάσκει θεὸν νέον ἔνα, καὶ νοσοῦντας θεραπεύει καὶ δαιμονας ἀπελαύνει, καὶ ἄλλα πολλὰ ποιεῖ παράδοξα· καὶ νομίζομεν ἡμεῖς ὅτι μάργος ἔστιν· ἀλλ’ αἱ εὐσπλαγχνίαι αὐτοῦ καὶ αἱ λάσεις αἱ δωρεὰν ἔξ αὐτοῦ γινόμεναι, ἔτι δὲ τὸ ἀπλούν αὐτοῦ καὶ ἐπιεικὲς καὶ τὸ τῆς πίστεως αὐτοῦ σημαίνει ὅτι δύκαιος ἔστιν η ἀπόστολος τοῦ θεοῦ τοῦ νέου ὃν αὐτὸς καταγγέλλει· συνεχῶς γάρ νηστεύει καὶ εὔχεται, καὶ ἄρτον ἔσθιει μόνον μετὰ ἀλατος, καὶ τὸ ποτὸν αὐτοῦ ὕδωρ, καὶ φορεῖ ἐν ἱμάτιον εἴτε ἐν εὐδίᾳ εἴτε ἐν χειμῶνι, καὶ οὐδέν παρά τινος λαμβάνει, ἀλλὰ καὶ ἂν ἔχει ἀλλοις διδωσιν. ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὴν ὅψιν προσέτριψε, τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κινῶν ἐπὶ ὥραν πολλήν.

²¹ Καὶ μετεπέμψατο τὸν ἔμπορον τὸν ἀγαγόντα αὐτὸν καὶ τὸν ἀπόστολον, καὶ εἶπεν αὐτῷ "Ἐκτισάς μοι τὸ παλάτιον; ὁ δὲ ἔφη Ναί, ἔκτισα. ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπεν Πότε οὖν ὑπάγωμεν καὶ βλέπωμεν αὐτό; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς ἔφη Νῦν αὐτὸς ἰδεῖν οὐδὲνασαι, ἀλλ’ ὅταν τοῦ βίου ἐξέλθῃς, βλέπεις αὐτό. ὁ δὲ βασιλεὺς πάνυ ὀργισθεὶς ἐκέλευσεν ὑπὸ δεσμὸν γενέσθαι τόν τε ἔμπορον καὶ Ἰού-

CE ἔκτισεν αὐτῷ δ (C om) Θωμᾶς (C add ὁ ἀπόστολος) | Δειγον δέ: Ε καὶ εἶπον | Ε πεποίηκεν. Ιδειν οιν ὡν̄ ἐπηγγ. ποι. | Ε περιέρχ. πόλεις καὶ κούμας καὶ διωνέμει πάντα χηρῶν καὶ πενήτων καὶ ὄρφανῶν τὰ τῆς βασιλείας πράγματα | Ζεὸν νέον (ita A; Th. om) ἔνα: C Ζεὸν νέον, Β ἔνα Ζεὸν Ἰησοῦν είναι, Β Ζεὸν Χριστὸν Ἰησοῦν | καὶ (C ἐν ὧ καὶ, E om) νοσ. Ζεραπ. (B λάται) καὶ (E om) θαλυ. ἀπελ., καὶ -- παράδοξα (B νεκροὺς ἐγείρει, καὶ ἄλλα σημεῖα ποιεῖ): Β καὶ πολλὰ ἔστιν ἀπέρ ποιεῖν νεκροὺς γάρ ἐγείρει καὶ κυλλοὺς Ζεραπένεις καὶ δαιμ. ἀπελαύνειν | Ε pro καὶ νομίζομεν ιαρις ἄλλοις διδωσιν nihil habet nisi ἄρτον γάρ ἔσθιει μετὰ ἀλατος (sic) καὶ ποτὸν ὕδωρ. | οὐτι μάργος ἔστ. ἀλλ’ αἱ εὐσπλ. cum BC; Α ὅτι μᾶλλον η εὐσπλαγχνία | αἱ δωρεὰν ἔξ αὐτοῦ: C καὶ αἱ δωρεαὶ αἱ ὑπ’ αὐτοῦ | ἀλλὰ καὶ: A om ἀλλά | ταῦτα ἀκούσας ὁ βασ. ταῖς χ. τὴν ὅψιν (C τὰς χειρας αὐτοῦ ταῖς ὅψεσι) προσέτριψε, τὴν -- πολλήν: E (cum seqq. coniungens) ταῦτα ἀκούσας ὁ βασ. τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κινῶν ἐπὶ ὥρ. πολλήν, καὶ ἔξαρθεις τῷ θυμῷ μετεπέμψατο etc.

21. τὸν ἔμπορον τ. ἀγ. αὐτέν (A αὐτῷ) καὶ (A om) τ. ἀπόστολον: Ε τὸν ἔμπορον δς ἡγαγε τὸν ἀπόστολον, καὶ τὸν Θωμᾶν μετ’ αὐτοῦ | αὐτῷ: Ε πρὸς αὐτὸν δ βασιλεύς | ἔκτισ: Ε γέγονε, βασιλεῦ, πάντα δσα ἀρεστὰ τῷ Ζεῷ εἰσιν | δ δὲ βασ. εἶπεν: Ε καὶ δ βασιλεύς | C ὑπάγομεν καὶ βλέπω | δ δὲ ἀποκρ. ἔφη (C add αὐτῷ): E καὶ δ ἀπόστολος | E Νῦν ἄρτοι οὐ δύν. Ιδεῖν αὐτό | τοῦ βίου (ita A; Th. add τούτου): Ε τοῦ παρόντος βίου | ὑπὸ δεσμὸν: Ε ὑπὸ δεσμῶν | τόν τε ἔμπ. καὶ (C add τὸν) Ἰούδαν τὸν κ. Θωμ. (C Ἰούδ., λέγω δὴ

ίών

δαν τὸν καὶ Θωμᾶν καὶ εἰς φυλακὴν βληθῆναι, ἵνα ἀνακρίνας
μάθῃ τίνι ἐδόθη τὰ τοῦ βασιλέως, καὶ οὕτως αὐτὸν ἀπολέσω
μετὰ τοῦ ἑμπόρου. ὁ δὲ ἀπόστολος χαίρων ἀπίει ἐν τῷ δεσμω-
τηρίῳ, καὶ ἔλεγεν τῷ ἐμπόρῳ Μή φοβοῦ μηδέν, ἀλλὰ μόνον πέ-
στευσον τῷ δι’ ἐμοῦ κηρυσσομένῳ θεῷ, καὶ ἀπὸ μὲν τούτου τοῦ
κόσμου ἐλευθερωθῆσῃ, ἀπὸ δὲ τοῦ μελλοντος αἰῶνος ζωὴν κομίσῃ.

‘Ο δὲ βασιλεὺς ἐσκεπτετο ποιώ θανάτῳ ἀναλώσῃ αὐτούς.
ώς δὲ ἐδοξεν πυρὶ αὐτοὺς καῦσαι ἐκδεδαρμένους, αὐτῇ τῇ νυκτὶ¹
Γάδ ὁ τοῦ βασιλέως ἀδελφὸς ἐκακοῦτο, καὶ διὰ τὴν λύπην καὶ
ἐπίθεσιν ἦν ὁ βασιλεὺς ἐπαθεν ἐβαρήθη σφόδρᾳ· καὶ μεταπεμψά-
μενος τὸν βασιλέα εἶπεν αὐτῷ Ἀδελφέ βασιλεῦ, τὸν οἰκόν μου
καὶ τὰ τέκνα μου παρατίθημι σοι· ἐγὼ γάρ διὰ τὴν ἐπήρειαν
τὴν συμβάσαν σοι ἐλυπήθην καὶ ἀποθνήσκω, καὶ ἐὰν μὴ ἐπελ-
θῃς τῇ τιμωρίᾳ κατὰ τῆς κεφαλῆς ἐκείνου τοῦ μάγου, οὐκ ἀν-
παύσῃς μου τὴν ψυχὴν εἰς ἄδου. ὁ δὲ βασιλεὺς τῷ ἑαυτῷ
ἀδελφῷ εἶπεν Δι’ ὅλης νυκτὸς τοῦτο ἐσκεπτόμην, τὸ πῶς αὐτὸν
θανατώσω· τοῦτο δὲ ἐδοξέν μοι, ἐν πυρὶ αὐτὸν κατακαῦσαι
ἐκδαρέντα, καὶ αὐτὸν καὶ τὸν ἑμπόρον μετ’ αὐτοῦ τὸν ἀγα-
γόντα αὐτόν.

22 Καὶ ὡς ὁμίλουν, ἐξῆλθεν τῇ ψυχῇ Γάδ τοῦ ἀδελφοῦ αὐ-

Θωμᾶν τὸν ἀπόστολον) : Ε τὸν ἀπόστολον καὶ τὸν ἑμπόρον | ἀπαλέσω cum A: Th.
ἀπολέσῃ, E - σει (E sic: καὶ οὔτ. αὐτοὺς κακῶς ἀπολέσει) | ἀπίει: Α ἀπέιη,
Ε ἀπέιαι, reliqui ἀπίει | ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ cum A: Th. εἰς τὸ δεσμωτήριον,
Ε πρὸς τὸ δεσμό | Ε οἱ μηδέν, ἀλλὰ μόνον | Ε πέστευσον τὸν δ. ἐ κηρυττό-
μενον θεόν | Ε τοῦ κόσμου τούτου | CE οἱ αἰῶνος | Ε ζωὴν αἰώνιον

ἀναλώσῃ (cum AE; Th. - σει) αὐτούς: Th. αὐτ. ἀναλ., Ε τούτους ἀναλ. |
θεόξεν cum AE; Th. add αὐτῷ | αὐτοὺς καῦσαι (B x. a.) cum AE; Th. κατα-
καῦσαι αὐτούς | ἐκδεδαρμένους: E add τῇ αὔροιν | Ε διὰ τῆς νυκτός | Ε ἐκ-
καῦων | ἐπίθεσιν: Th. (non A) praeim τὴν | Ε καὶ διὰ τὴν λήθην καὶ τὸ ἄμε-
τρον πάνθος τοῦ ἀδελφοῦ μετεκαλέσατο τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν (οἱ αὐτῷ etiam C)
Ἀδελφέ | συμβάσαν σοι: Ε συμβ. μοι καὶ τῇ σῇ βασιλείᾳ εἰς τὸν χαμόν (sic)
τῶν σῶν πραγμάτων | C καὶ ίδού ἀποθνήσκω | καὶ ἐάν μὴ ἐπελθῃς (C ἐπεξέλ-
θῃς) etc.: Ε ἐάν μὴ ἐπελθῃς κατὰ τῆς κεφαλῆς ἐκείνου τοῦ etc.: Β ἀλλὰ ἀνά-
παυσόν μου τὴν ψυχὴν, καὶ ἐπέξειδε δεινῇ τιμωρίᾳ τῷ μάγῳ τούτῳ | C ἀν-
παύσῃ | τῷ ἑαυτοῦ ἀδ. εἶπεν: Ε εἶπεν αὐτῷ | CE Δι’ ὅλης τῆς νυκτός | θεόξ.
μοι cum AE: Th. μοι θεόξ. | ἐν πυρὶ αὐτὸν (C αὐτοὺς) κατακαῦσαι (C καῦσαι)
ἐκδαρέντα (CB ἐκδαρτούς, ἐκδαρθέντα: Ε ἐκδαρεῖν αὐτὸν καὶ πυρὶ κατακαῦσ.
ἐκδαρέντα | καὶ αὐτὸν (E οἱ x. a.) καὶ τ. ξυπ. μετ’ αὐτοῦ (E οἱ μ. a.) τ.
ἄγ. αὐτὸν cum A(E): Th. οὐ μόνον δὲ αὐτὸν ἀλλὰ καὶ τ. ξυπ. τὸν ἄγ. αὐτὸν
22. ὁμίλουν cum AE; Th. ὁμίλουν | αὐτοῦ cum A; Th. τοῦ βασιλέως.

τοῦ. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπένθησεν τὸν Γάδ σφόδρα, πάνυ γαρ τηγάπτα αὐτὸν, καὶ προσέταξεν εἰς βασιλικὴν ἐσθῆτα καὶ πολύτιμον κηδευθῆναι αὐτὸν. τούτων δὲ γενομένων τὴν ψυχὴν Γάδ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ βασιλέως ἄγγελοι παραλαβόντες εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνήγαγον, ὑποδεινύνοντες αὐτῷ τοὺς ἔκει τόπους καὶ οἰκήσεις, ἔξετάζοντες αὐτὸν Εἰς ποῖον τόπον βούλει οἰκῆσαι; ὅτε δὲ ἤγγισαν εἰς τὴν οἰκοδομὴν Θωμᾶ τοῦ ἀπόστολου, ἦν ἔκτισεν τῷ βασιλεῖ, Ἰδών αὐτὴν ὁ Γάδ εἶπεν τοῖς ἀγγέλοις Δέομαι ὑμῶν, κύριοι μου, εἰς ἓνα τῶν κατώγεων οἴκων τούτων συγχωρήσατε μοι οἰκῆσαι. οἱ δὲ ἔφησαν αὐτῷ Οὐ δύνασαι οἰκῆσαι ἐν ταύτῃ τῇ οἰκοδομῇ. ὁ δὲ εἶπεν Διὰ τέ; λέγουσιν αὐτῷ Τοῦτο τὸ παλάτιον ἔκεινό ἐστιν ὃ οἰκοδόμησεν ὁ Χριστιανὸς ἔκεινος τῷ ἀδελφῷ σου. ὁ δὲ εἶπεν Δέομαι ὑμῶν, κύριοι μου, συγχωρήσατε μοι ἀπελθεῖν πρὸς τὸν ἀδελφόν μου, ἵνα ἀγοράσω παρ' αὐτοῦ τὸ παλάτιον τοῦτο· οὐ γάρ οἶδεν ὁ ἀδελφός μου διοῖν ἐστι, καὶ πιπράσκει μοι αὐτό.

²³ Τότε οἱ ἄγγελοι ἀφῆκαν τὴν ψυχὴν τοῦ Γάδ· καὶ ἐν τῷ ἐνδύειν αὐτούς αὐτὸν τὴν ἐντάφιον στολήν, εἰσῆλθεν αὐτῷ τῇ ψυχῇ αὐτοῦ. καὶ ἐλεγεν τοῖς περὶ αὐτὸν ἐστῶσιν Καλέσατέ μοι τὸν ἀδελφόν μου, ἵνα αἰτήσομαι παρ' αὐτοῦ μίαν αἵτησιν. εὐθέως οὖν εὐηγγελίσαντο τῷ βασιλεῖ αὐτῶν λέγοντες ὅτι ὁ ἀδελ-

Ε τοῦ βασιλέως pro τ. ἀδ. αὐτοῦ | Ε ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς | ΣΕ ἐπένθει | τηγάπτα αὐτὸν cum A; Th. αὐτ. τηγάπτα | Ε οι εἰς | Ε τὴν ψυχὴν τοῦ Γάδ ἄγγελοι | εἰς τ. οὐρ. ἀνήγαγον: Β ἀπήγαγον ὃν τῷ παραδείσῳ | ἔκει: Ε ἔκεισε | ἔξετάζοντες (ita A; Th. praeem καὶ) αὐτὸν: Ε ἔξετάζον δὲ αὐτὸν | Σ βούλεται | ὅτε δὲ ἤγγισαν (C - σε): Ε καὶ ὅτε ἰρθασαν | Ε τοῦ ἀπόστ. Θωμᾶ | Ε τῷ βασιλεῖ Ἰδῶν, καὶ εἶπε Γάδ τοῖς | κατώγεων (sed ΑΕ - γέων): Β κατογέων, Σ κατωγαίων | Ε οι οἴκων | ἔφησαν: Ε εἰπον | λέγουσιν αὐτῷ: Ε οἱ δὲ εἶπον | Ε οι ἔκεινοι | οἰκοδόμησεν (ita A): Th. (etiam E) φύκοδόμητσεν | ὁ (C οι) Χριστ. ἐκ ὁ ἀπόστολος τοῦ ἀδελφοῦ σου | συγχωρ. μοι ἀπελθεῖν -- μοι αὐτό: Ε εἰς ἓν τούτων τῶν κατώγεων (codex - γέων) ἔάσπετε με οἰκῆσαι. καὶ εἶπον Οὐ δύνασαι οἰκῆσαι ἐν ταύτῃ τῇ οἰκοδομῇ· ἀλλ' ἐν ἀγοράσης τούτῳ, μελλεις οἰκῆσαι ἐν αὐτῷ. καὶ εἶπεν αὐτοῖς Δύναμαι τούτῳ ἀγοράσω; καὶ εἶπον αὐτῷ Βλέπε κτῆσαι καὶ σὺ παρόμοια τούτων καθὼς ὅρφες, εἰ βούλεις, καὶ κρειττότερα, ἵνα μὴ πάλιν ἀλιών ἀδει ἐν τῇ σκοτείᾳ οἰασθήσῃ.

23. Ε Καὶ ταῦτα εἶπον (sic), βουλήσαι θεοῦ ἀφῆκαν τὴν ψ. τ. Γ. | ἐντάφιον cum ΑΕ; Th. ἐπειτάφιον | εἰσῆλθεν αὐτῷ (Β πρὸς αὐτὸν) η ψ. α. cum ΑΕ; Th. ἐπεισῆλθεν αὐτῷ καὶ η ψ. α. | περὶ αὐτὸν ἐστῶσιν: Ε περιεστῶσι, Σ παρεστῶσιν αὐτῷ | τ. ἀδελφ. μου: Ε add τὸν βασιλέα | αἰτήσομαι (- σομε Α): Th. αἰτήσωμεν | μίαν αἵτησιν (ita A; Th. αἰτ. μ.): ΣΕ δέησον μίαν | Ε οι αὐ-

φός σου ἀνέζησεν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκπιθήσας σὺν πλήθει πολλῶν
ῆρχετο πρὸς τὸν Ἰδιον ἀδελφόν, καὶ εἰσελθὼν ἔστη πρὸς τὴν κάλ-
νην αὐτοῦ ὥσπερ ἐκπληκτος, μὴ δυνάμενος λαλῆσαι αὐτῷ. εἶπεν
δὲ ὁ ἀδελφός αὐτοῦ Οἴδα καὶ πέπεισμαι, ἀδελφέ, ὅτι εἰ τις γῆτησε
σε τὸ ἡμίσου τῆς βασιλείας σου, δεδωκας σὲν ὑπέρ ἐμοῦ· διὸ ἀξιῶ
σε παρασχεῖν μοι χάριτα μίαν, τὴν αἰτοῦμαί σε ἵνα ποιήσῃς μοι
ὁ δὲ βασιλεὺς ἀποκριθεὶς εἶπεν Καὶ τί ἔστιν ὁ αἰτεῖς ποιῆσαι σοι;
ὁ δὲ ἕφη "Ορκῷ με πίστωσον ὅτι μοι παρέχεις. καὶ ὥμοσεν αὐτῷ
ὁ βασιλεὺς ὅτι ἐν τοῖς ὑπάρχουσίν μοι ὁ ἐάν αἰτήσῃ δώσω σοι
καὶ λέγει αὐτῷ Τὸ παλάτιον ἔκεινο τὸ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ὁ ἔχεις
πωλησόν μοι καὶ ὁ βασιλεὺς εἶπεν Ἐμοὶ παλάτιον ἐν τοῖς οὐρα-
νοῖς πάθεν ὑπάρχει; ὁ δὲ ἕφη Ἐκεῖνο ὁ οἰκοδόμησέν σοι ὁ Χρι-
στιανὸς ὁ ὄν νῦν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, ὃν τῇ γαγέν σοι ὁ ἔμπορος
ἀγοράστας παρὰ Ἰησοῦ τινός. τοῦ δὲ ἀμηχανήσαντος λέγει αὐτῷ
πάλιν Τὸν δούλον λέγω ἔκεινον τὸν Ἐβραῖον, ὃν ἔβουλου κολάσαι
ώς ἐπίθεσίν τινα παρ' αὐτοῦ παθών, ἐφ' ὃν κάγω λυπηθεὶς ἀπέ-
θανον καὶ ἀνέζησα νῦν.

24. Τότε ὁ βασιλεὺς εἰς ἐπιστασίαν ἐλθὼν συνήκεν περὶ τῶν
διαφερόντων αὐτῷ καὶ μελλόντων αἰώνων ἀγαθῶν, καὶ εἶπεν
Ἐκεῖνο τὸ παλάτιον πωλῆσαι σοι οὐ δύναμαι, εὔχομαι δὲ εἰσελ-
θεῖν εἰς αὐτὸν καὶ οἰκήσαι καὶ καταξιωθῆναι τῶν οἰκητόρων αὐτοῦ.

τῶν | ἀνέζησεν: Ε ζῆ | Ε ὁ δὲ ἐκπηδ. σ. πλ. π. ἥλις | Ε οἱ θεοὶ εἰς τέρατα |
ἴστη: Σ εἰστήκει | Ε ἀδελφὲ βασιλεὺς | εἰ τις -- ὑπέρ ἐμοῦ: Ε εἰ τι ἀν αἰ-
τήσω σοι (sic) παράσχεις (sic) μοι | Ε ἀξιῶ σοι | χάριτα: ΑΚ χάριταν | τὴν
αἰτοῦμαί σε (Α σοι) Λ π. μοι: Σ τὴν αἰτ. σε, ἵνα πωλήσῃς μοι ὁ αἰτοῦμαί παρά
σου | ποιῆσαι σοι (ita A; Th. με): ΣΕ πωλήσαι σοι | Ὁρκῷ με πίστωσον
cum C; Β ὅρκῳ με πεῖσον; Α ὅρκον με ποίησον, Ε ὅρκῳ μοι ποίησον | Ε παρέ-
χεις μοι | Σ διτε τῶν ὑπαρχόντων μοι εἰ τι ἀν αἰτήσης δίδωμι σοι, Ε διτε ἀν
αἰτήσεις μοι ἐκ τῶν ὑπαρχόντων μοι δίδωμι σοι | καὶ λέγει αὐτῷ cum A; Th.
τότε λέγει, Ε τότε λέγ. αὐτῷ | τὸ δὲ -- πωλήσον μοι: Ε δὲ ἐν τοῖς οὐρανοῖς
ἴκτησαι | Ε καὶ εἰπ. ὁ βασ. | Σ Ἐμόδιον παλάτιον ἐ. τ. οὐρ. ποῦ ὑπάρχει: Ε Οὐκ
οἶδα τι λέγεις | Ἐκεῖνο (Ε add τὸ παλάτιον) δὲ οἰκοδ. (ita A; Th. ὠκοδόμησεν,
Ε ἔκτισε) | ὁ Χριστιανὸς cum ΑΚΕ; Th. add ἔκεινος | ὁ ὄν -- δεσμωτ.: Ε
δὲ τῇ φυλακῇ κατέχεις | Σ οἱ Ἰησοῦν | τοῦ δὲ ἀμηχ. -- πάλιν cum C; Α
οικ. Ε οἱ τοῦ δὲ ἀμηχ. οἴκους Ἐβραῖον | παθών: Ε λαβάν

24. ἐπιστασίαν: Σ ἐπιστασίαν, Ε ἔκστασιν | Ε οἱ διαφερ. αὐτῷ κ. μελλ.,
Σ οἱ αὐτῷ κ. μελλ. | Ε καὶ εἰπ. αὐτῷ | πωλῆσαι σοι: Ε οἱ σοι | οὐ δύνα-
μαι: Β add ἀδράτον γάρ ἔστι | Ε εἰσελθ. ἐν αὐτῷ | οἰκητόρων: Σ οἰκεῖν |

σὺ δὲ ἀληθῶς εἰ βούλει πράσθαι τοιοῦτον παλάτιον, ιδοὺ ὁ ἄνθρωπος ἡγὶ καὶ κτίζει σοι ἐκείνου βελτιόν. καὶ εὐθέως πέμψας ἔξήγαγεν ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου τὸν ἀπόστολον καὶ τὸν ἐμπορὸν τὸν ἐγκλεισθέντα σὺν αὐτῷ, λέγων Δέομαί σου, ὡς ἄνθρωπος δεόμενος τοῦ διακόνου τοῦ θεοῦ, ἵνα εὗτῇ ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ δεηθῆς ἐκείνου οὐδὲν διάκονος ὑπάρχεις, ἵνα μοι ἀφήσῃ καὶ παρδῇ ἃ εἰς σὲ διεπράξαμην ἦ καὶ ἐνεθυμήθην διαπράξασθαι, καὶ ἄξιόν με γενέσθαι οἰκήτορα ἐκείνης τῆς οἰκήσεως ἥσπερ ἐγὼ μὲν οὐδὲν ἔκαμον, σὺ δέ μοι ἔκεισας μόνος καμών, συνεργούστης σοι τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ σου, καὶ ἵνα γένωμαι ὑπηρέτης καίγω καὶ δουλεύσω τῷ θεῷ τούτῳ φί σὺ κηρύττεις. καὶ ὁ ἀδελφὸς δὲ αὐτοῦ προσπεσῶν τῷ ἀπόστολῷ ἔλεγεν Δέομαί σου καὶ ἔκειται ἐμπροσθεν τοῦ θεοῦ σου ἵνα ἄξιος γένωμαι τῆς τούτου διακονίας καὶ ὑπηρεσίας, καὶ κληρωθῶ ἄξιος γενέσθαι τῶν ὁφθέντων μοι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ.

²⁵ Ὁ δὲ ἀπόστολος χαρᾶς ληφθεὶς εἶπεν Ἐξομολογούμαί σοι, κύριε Ἰησοῦ, δῖτι ἀπεκάλυψάς σου τὴν ἀληθειαν ἐν τοῖς ἄνθρωποις τούτοις· σὺ γάρ εἰ μόνος θεός τῆς ἀληθείας, καὶ οὐκ ἔτερος· καὶ σὺ εἰ ὁ τὰ πάντα εἰδὼς τὰ τοῖς πολλοῖς ἄγνωστα· σὺ εἰ, κύ-

πράσθαι: Α πρᾶσθαι | τοιοῦτον ειπειν ΑΒ; Th. τοιοῦτο | C om ηγῇ | Ε κτίσει | Ε τὸν κλεισθέντα μετ' αὐτοῦ | τοῦ θεοῦ: Β τοῦ ἐπουρανίου θεοῦ | Ε om οὐ διάκ. ὑπάρχ. | Ε ἵνα με ἐλέησει καὶ παρθῇ | ἦ (ita A [scriptum est εἰ]; Th. om) καὶ ἐνεδ. διαπράξασθαι: Ε om | Ε οἰκήτορα τῆς ἐκείνης οἰκοδομῆς ἡς πεποίηκας μοι, ἵνα καίγω δουλεύσω τῷ Χριστῷ φί σὺ κηρύττεις | κηρύττεις ειπειν Α (item E); Th. -σσεις | δὲ ειπειν Α; alii om | Δειγεν -- τ. θε. σου (C om) -- ἀγγέλ. αὐτοῦ: Ε ἔφη Ἰκετεύω καίγω ἐμπρ. τ. θ. σ. ἵνα ἄξιος καίγω γένωμαι -- ὑπηρεσίας καὶ κληρωθῶ ἀπὸ τοῦ νῦν δοῦλος, καὶ ἀπολαύσαι τῶν ὁφῶν μοι ὑπὸ τ. ἀγέλων ἀ. αὐτοῦ

B pro καὶ εὐθέως πέμψας ἔξήγαγεν αὐτοῖς finem sectionis haec habet: καὶ πέμψας ἔξεβαλ τὸν Θωμᾶν, καὶ λέγει αὐτῷ Συγχάρησον τῷμιν εἰ τι ἐπλημμελήσαμεν εἰς σὲ ἀγνοοῦντες, καὶ ποίησον τῷμᾶς κοινωνίας γενέσθαι ἐκείνου οὐ κηρύσσεις. Totius autem historias finem facit his: Ὁ δὲ ἀπόστολος λέγει Καίγω οὐμὲν συγχαίρω κοινωνίας γενέσθαι αὐτοῦ τῆς βασιλείας. καὶ λαβὼν ἐφεύτισεν αὐτοῖς, δοὺς αὐτοῖς τὸ λουτρὸν τῆς χάριτος ἐν ὄνόματι πατρὸς καὶ ιεροῦ πνεύματος, φί πρέπει πάσα δόξα καὶ βασιλεία τῇ ἀπελεύθητος. καὶ ἀναβάντες εὐθίως ἀπὸ τοῦ ὄντας, ἐφάπη αὐτοῖς ὁ σωτήρ, ὡς τὸν ἀπόστολον θαυμάσσει, καὶ φῶς μέγα θλαιμψει ὑπὲρ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ηλίου. καὶ στηρίξεις αὐτοῖς τὴν πίστιν ἔξηλις πορευθεὶς τὴν ὅδον αὐτοῦ ἐν κυριᾳ.

26. χαρᾶς ληφθεὶς: sed ΑΒ χαρᾶς ληφθ. | Ε κύριε Ἰησ. Χριστέ | Ε ἀπεκάλυψα | οὐκ ἔτερος: ita A; Th. οὐχ ἔτερος | καὶ σὺ εἰ: Ε om καὶ

ριε, ὁ ἐν πᾶσιν εὐσπλαγχνίαιν καὶ φειδὼ ποιούμενος τοὺς ἀνθρώπους· οἱ γάρ ἀνθρωποι διὰ τὴν πλάνην τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς παρεῖδάν σε, σὺ δὲ οὐ παρεῖδες αὐτούς· καὶ νῦν αἰτουμένου μόνου καὶ ἕκετεύοντός σε δέξαι τὸν βασιλέα καὶ τὸν τούτου ἀδελφόν, καὶ κατάμιξον αὐτούς εἰς τὴν σὴν ποίμνην, καθαρίσας αὐτούς τῷ σῷ λουτρῷ καὶ ἀλείψας αὐτούς τῷ σῷ ἐλαίῳ ἀπὸ τῆς περιεγούστης αὐτούς πλάνης· φύλαξον δὲ αὐτούς καὶ ἀπὸ τῶν λύκων, φρων αὐτούς ἐν τοῖς σοῦ λειμῶσι· πότισον δὲ αὐτούς ἀπὸ τῆς ἀμβροσιώδους σου πηγῆς τῆς μὴ τεθλωμάνης μήτε ληγούσης· δέονται γάρ σου καὶ ἕκετεύονταιν καὶ βούλονται ὑπηρέται καὶ διάκονοί σου γενέσθαι, καὶ ἔνεκεν τούτου εὐδοκοῦσι καὶ διωχθῆναι ὑπὸ τῶν ἔχθρῶν σου καὶ διὰ σὲ ὑπὲρ αὐτῶν μισθῆναι καὶ ὑβρισθῆναι καὶ ἀποθανεῖν, ὡς καὶ σὺ ὑπὲρ ἡμῶν ταῦτα πάντα ἔπαθες, ἵνα ἡμᾶς περιποιήσῃς κύριος ὅν καὶ ἀληθῶς ποιμὴν ἀγαθός. σὺ δὲ δὸς αὐτοῖς ἵνα ἔχωσιν ἐν σοὶ μόνῳ τὴν παρρησίαν καὶ τὴν παρὰ σοῦ βοήθειάν τε καὶ ἐλπίδα τῆς σωτηρίας αὐτῶν, τῆς ἐκδέχονται παρὰ σοῦ μόνου, καὶ ἓνα βεβαιωθῶσιν εἰς τὰ σὰ μυστήρια, καὶ δέξονται τῶν σῶν χαρισμάτων καὶ δομάτων τὰ τέλεια ἀγαθά, καὶ ἀνθήσουσιν ἐν τῇ σῇ διακονίᾳ, καὶ τελεσφορήσουσιν ἐν τῷ πατρὶ σου.

²⁶ Πάνυ οὖν διατεθέντες ἐν τῷ ἀποστόλῳ ὃ τε βασιλεὺς Γουνδαφόρος καὶ Γάδ εἶπον αὐτῷ μηδ' ὅλως ἀναχωροῦντες, καὶ αὐτοὶ ἐπαρκοῦντες τοῖς δεομένοις, πᾶσιν διδόντες καὶ ἀναπαύοντες πάντας· ἐδεήθησαν δὲ αὐτοῦ ἵνα καὶ τὴν σφραγῖδα τοῦ

Δ ὁ ἐν πάσῃ εὐσπλαγχνίᾳ (Ἐ εὐσπλαγχνος) | τοὺς ἀνθρώπους: Σ ἐν τοῖς ἀνθρώποις | παρεῖδαν (codex -θαν, i.e. παρίδεις) cum Λ; Th. παρεῖδον | Ε post εὐσπλαγχνος statim pergit οὐ παρεῖδες αὐτούς. καὶ νῦν αἰτοῦμαί σε, δέξαι etc. | καὶ κατάμιξον: Ε καταξίωσον. Idem omittit quae post ποίμνην usque finem sectionis legantur. | περιεχ. αὐτούς: Α περιεχ. αὐτοῖς | Α οὐ καὶ ἀπὸ τ. λύκων | περιποιήσῃς cum Α; Th. περιποιήσῃ | τὴν παρὰ σοῦ βοήθειαν: Σ οὐ παρὰ σοῦ | δέξονται (iota Α; Th. -ξονται): Σ δέχωνται | δομάτων cum Α; Th. δωρημάτων | ἀνθήσουσιν (Α ἀναθήσουσιν): Th. -σωσιν | τελεσφορήσουσιν cum Α; Th. -ρήσωσιν | πατρί (codex πρί): Th. πατέρι

26. E de tota hac sectione nihil nisi haec habet: Πάνυ οὖν διατεθέντες οἱ δύο ἀδελφοὶ πρὸς τὸν ἀπόστολον εἴπον πρὸς αὐτόν Δὸς ήμιν τὴν ἐν Χριστῷ σφραγῖδα. καὶ ἔκλεισεν αὐτούς προσενεγκεῖν αὐτῷ Πλάνον.

καὶ Γάδ cum Α; Th. καὶ δὲ τούτου ἀδελφὸς Γάδ | εἴπον cum Α; Th. εἴ-

λουτροῦ δέξονται λοιπόν, καὶ αὐτὸι λέγοντες αὐτῷ Σχολαζουσῶν τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ προθύμων ἡμῶν ὄντων περὶ τὸν θεόν, δὸς ἡμῖν τὴν σφραγίδα· ἡκούσαμεν γάρ σου λέγοντος ὅτι ὁ θεὸς ὃν κηρύσσεις διὰ τῆς αὐτοῦ σφραγίδος ἐπιγινώσκει τὰ ἔδια πρόβατα· ὁ δὲ ἀπόστολος ἔφη αὐτοῖς Καὶ χαίρω καὶ δέομαι ὑμῶν λαβεῖν τὴν σφραγίδα ταύτην, καὶ κοινωνῆσαι μοι εἰς τὴν εὐχαριστίαν ταύτην καὶ εὐλογίαν τοῦ κυρίου, καὶ τελειωθῆναι ἐν αὐτῇ· οὗτος γάρ ἐστιν κύριος καὶ θεὸς πάντων, Ἰησοῦς Χριστὸς ὃν κηρύσσω, καὶ αὐτὸς πατήρ ἀληθείας, εἰς ὃν ὑμᾶς πιστεύειν ἐδόθαντα· καὶ ἐκελευσε προσενεγκεῖν αὐτοὺς Ἐλαιον, ἵνα διὰ τοῦ Ἐλαιοῦ δέξονται τὴν σφραγίδα· ἥνεγκαν οὖν τὸ Ἐλαιον, καὶ λύχνους ἀνήψαν πολλούς· νὺξ γάρ την.

²⁷ Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀπόστολος ἐσφράγισεν αὐτούς· ἀπεκαλύφθη δὲ αὐτοῖς ὁ κύριος διὰ φωνῆς λέγων Εἰρήνη ὑμῖν, ἀδελφοί· οἱ δὲ φωνῆς μόνον τῆκουσαν αὐτοῦ, τὸ δὲ εἶδος αὐτοῦ οὐκ εἶδον· οὐδέποτε γάρ τὴν δεξάμενοι τὸ ἐπισφράγισμα τῆς σφραγίδος· λαβὼν δὲ ὁ ἀπόστολος Ἐλαιον καὶ καταχέας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν· καὶ ἀλείψας καὶ χρίσας αὐτοὺς ἦρξετο λέγειν Ἐλθε τὸ ἄγιον ὄνομα τοῦ Χριστοῦ τὸ ὑπέρ παντὸν ὄνομα· ἐλθε τὸ δύναμις τοῦ ὑψίστου καὶ τὸ εὐσπλαγχνία τὸ τελεία· ἐλθε τὸ χάρισμα τὸ ὑψίστον· ἐλθε τὸ μήτηρ τὸ εὐσπλαγχνος· ἐλθε τὸ οἰκονομία τοῦ ἀρρενος· ἐλθε τὸ μαστήρια ἀποκαλύπτουσα τὰ ἀπόκρυφα· ἐλθε τὸ μήτηρ τῶν ἐπτὰ οἰκανων, ἵνα τὸ ἀνάπταυσίς σοι εἰς τὸν ὅγδοον οἰκον γένηται· ἐλθε ὁ πρεσβύτερος τῶν πέντε μελῶν, νοὸς

ποντο | λουτροῦ: Α λόγου | δέξονται ειπι Α; Th. δέξωνται | Καὶ χαίρω: C οι Kal | εὐχαριστίαν (Α - στειαν) ταύτην: C οι ταύτην | ἐν αὐτῇ: C ἐν αὐτῷ | αὐτούς (ite etiam E): A αὐτοῖς | δέξονται ειπι Α; Th. -ξωνται

27. Ex his codex E haec afferit: Καὶ ἀναστὰς ἐσφράγισεν αὐτούς εἰς διομα πάτρος καὶ ιεροῦ καὶ ἀγίου πνεύματος, καὶ ἐβάπτισεν αὐτούς. ἀπεκαλύφθη δὲ διάφωνας αὐτοῖς λέγων Εἰρήνη ὑμῖν. καὶ ἐσφράγισε καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν πάντας ὁ ἀπόστολος· καὶ ἐπίστευσαν πάντες ἐπὶ τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ ἐγένετο δῆλη τὸ Ἐλαιον πιστή. Quae idem præterea addita habet, ad Consumptionem Thomæ pertinent, ibique a nobis referentur. Incipiunt illa sic: 'Ο δὲ Μισθαῖος ὁ βασιλεὺς ἀποστελλας προσεκάλεσεν αὐτόν, et exēunt his: θαύματα πολλὰ διάμετρος καὶ μετὰ θάνατον ἔργασάμενος εἰς δόξαν πατρὸς καὶ ιεροῦ καὶ ἀγίου πνεύματος εἰς τοὺς αἰῶνας.

τὸ ἐπισφράγισμα τῆς σφραγίδος: C τὸ χρήσμα | Ελαιον ειπι Α; Th. τὸ Ελαιον | C καὶ ἐπιχέας κατὰ τῆς | τοῦ ὑψίστου: C τὸ οἰκονομία | τὸ ἀνάπταυσίς: C οι τὰ | τὸ μαστήρια: C οι τὰ | τὸ ἀπόκρυφα: C οι τὸ | μελῶν: C

έννοιας φρονήσεως ἐνθυμήσεως λογισμοῦ, κοινώνησον μέτα τούτων τῶν νεωτέρων· ἐλθὲ τὸ ἄγιον πνεῦμα καὶ καθάρισον τοὺς νεφροὺς αὐτῶν καὶ τὴν καρδίαν, καὶ ἐπισφράγισον αὐτοὺς εἰς σῖνομα πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἀγίου πνεύματος. καὶ σφραγισθέντων αὐτῶν ὥφθη αὐτοῖς νεανίας λαμπάδα καιωμένην κατέχων, ὡς καὶ τοὺς λύχνους αὐτοὺς τῇ τοῦ φωτὸς αὐτῆς προσβολῇ ἀμαρτωθῆναι. καὶ ἔξελθόν ἀφανῆς αὐτοῖς ἐγένετο. εἶπεν δὲ ὁ ἀπόστολος πρὸς τὸν χύριον Ἀχώρητον ἡμῖν, χύριε, τὸ φῶς σου, καὶ οὐ δυνάμεθα φέρειν αὐτό· μεῖζον γάρ ἔστι τῆς ἡμετέρας ὄψιεως· αὕγους δὲ γεναμένου καὶ διαφαύσαντος κλάσας ἄρτου κοινωνούς αὐτοὺς κατέστησεν τῆς εὐχαριστίας τοῦ Χριστοῦ. ἔχαιρον δὲ καὶ τὴν τραγαλλιῶντο· πολλοὶ δὲ καὶ ἔτεροι πιστεύοντες προσετίθεντο καὶ ἥρχοντο εἰς τὸ καταφύγιον τοῦ σωτῆρος.

²⁸ Ὁ δὲ ἀπόστολος σύκε ἐπαύετο κηρύσσων καὶ λέγων αὐτοῖς "Ἄνδρες καὶ γυναῖκες, παιδεῖς καὶ κόραι, νεανίσκοι καὶ παρθένοι, ἀκμαῖοι καὶ γηραλέοι, οἵ τε δοῦλοι οἵ τε ἐλεύθεροι, ἀπέχεσθε τῆς πορνείας καὶ τῆς πλεονεξίας καὶ τῆς ἐργασίας τῆς γαστρός· ἐν γὰρ τούτοις τοῖς τρισὶν κεφαλαίοις γίνεται πᾶσα ἀνομία. ή γὰρ πορνεία πηροῦ τὸν νοῦν καὶ τοὺς τῆς ψυχῆς ὄφθαλμούς σκοτίζει, καὶ ἐνπόδιον γίνεται τῆς τοῦ σώματος πολιτείας, εἰς ἀσθένειαν μετατίθουσα ὅλον τὸν ἄνθρωπον καὶ εἰς νόσον ἐμβάλλουσα ὅλον τὸ σῶμα. ή δὲ ἀπληστία εἰς φόβον καὶ αἰσχύνην καθίστηση τὴν ψυχήν, ἐν τοῖς τοῦ σώματος ὑπάρχουσα καὶ διαρπάζουσα τὰ ἀλλότρια.... ή δὲ ἐργασία τῆς κοιλίας εἰς φροντίδας καὶ μερίμνας καὶ λύπας ἐμβάλλει τὴν ψυχήν.... ἐπάν-

εἰδησεων | C om ἐνθυμήσεως | καιωμένην (sic) cum A; Th. ἀνημένην | ἀχάριτον: scriptum est in A σχολίον, idque correctum ex -ιστον | τὸ φῶς σου cum A; Th. add ἔστι | ἔστι: Α ἡν̄ | γεναμένου cum A; Th. γενομένου | κλάσες ἄρτου cum C: Α om | τοῦ Χριστοῦ cum A; Th. τοῦ χυροῦ | πιστεύοντες cum A; Th. πιστεύσαντες

²⁸ γηραλέοις: Α -λαῖοι | C om οἵ τε (Th. manuit εἴτε εἴτε) δ. οἵ τε θεύδι. | ἐντρόδιον cum A; Th. ἐμπάδ. | μετατίθουσα: C -πλεῖσα | C om τὸν ἄνθρωπον οὐαρεῖς δίλον τὸ σῶμα | ἐν τοῖς ταῦ: C ἐντὸς ταῦ | τὰ ἀλλότρια: Α (non item C) add καὶ ταύτην ὑποψίαν ἔχουσαν ή (cum Th. haec correxerim ἔχουσα μή) ἀποδεῖσα τὰ (ita codex) ἀλλότρια τοῖς δεσπόταις. | τὴν ψυχήν: Α (non item C) add τοῦτο μεριμνοῦσα (sic; corrigo μεριμνῶσαν) μή ἄρα ἐνδεῆς αὐτῶν γένηται καὶ τῶν πόρρωντεν αὐτοῦ τῶν (πόρρωντεν αὐτῶν? certe τῶν deleandū videtur)

οὖν ἀπαλλαγῆτε τούτων, γίνεσθε ἀφρόντιδες καὶ ἄλυποι καὶ ἄφοβοι, καὶ πάραμενει ὑμῖν ἐκεῖνο τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ σωτῆρος Μή μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον, ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει ἔσυτῆς· μυημονεύσατε κάκείνου τοῦ λόγου τοῦ προειρημένου Ἐμβλέψατε εἰς τοὺς κόρακας καὶ ἀφίδετε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὔτε σπείρει οὔτε θερίζει οὔτε συνάγει εἰς τὰς ἀποθήκας, καὶ ὁ θεὸς οἰκονομεῖ αὐτά· πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; ἀλλὰ προσδέξασθε τὴν τούτου παρουσίαν, καὶ εἰς αὐτὸν τὰς ἐλπίδας ἔχετε, καὶ πιστεύετε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ· αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν, καὶ αὐτὸς ἀποδίδωσιν ἐνὶ ἐκάστῳ πρὸς τὰς πράξεις αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ ἐλεύσει αὐτοῦ καὶ ἐπιφανείᾳ τῇ ὑστέρᾳ οὐκ ἔχει τις λόγον ἀπολογίας, μελλων παρ' αὐτοῦ κρινεσθαι ὡς μὴ ἀκούσας. οἱ γὰρ κήρυκες αὐτοῦ εἰς τὰ τέσσαρα κλίματα τῆς οἰκουμένης κηρύσσουσιν. μετάγνωτε οὖν καὶ πιστεύσατε τῇ ἐπαγγελίᾳ, καὶ δέξασθε ζυγὸν πραότητος καὶ φορτίον ἐλαφρόν, ἵνα ζήσητε καὶ μὴ ἀποθανεῖτε. ταῦτα κτήσασθε, ταῦτα φυλάξατε· ἔξιλθατε ἀπὸ τοῦ σκότους, ἵνα τὸ φῶς ὑμᾶς προσδέξεται· ἔλθετε πρὸς τὸν ὄντως ἀγαθόν, ἵνα παρ' αὐτοῦ τὴν χάριν δέξησθε, καὶ τὸ αὐτοῦ σημεῖον ἐγκαταθήσεσθε ταῖς ὑμετέραις ψυχαῖς.

²⁹ Ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ τινὲς τῶν παρεστώτων εἶπον αὐτῷ Καιρός ἐστιν τοῦτον χρεώστην ἀπολαβεῖν τὸ χρέος. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς Ὁ μὲν κύριος τοῦ χρέους ἀεὶ τὸ περιστὸν ἀπολαβεῖν βούλεται, ήμεις δὲ τὸ δέον αὐτῷ δῶμεν. καὶ εὐλογήσας αὐτοὺς ἔλαβεν ἄρτον καὶ ἥλαιον καὶ λάχανον καὶ ἄλλας, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς

δοντων θεατῇ (θεηδῇ? quod etiam Th. commendat). | ἀπαλλαγῆτε τούτων: Α ἀπαλλαγῇ τούτου | προειρημένου: C εἰπόντος | ἀφίδετε (oodeix ἀφίδηται): Th. ἀπίδετε | τὰς ἀποθήκας: C οι τάς | C οι ἐνι | καὶ ἐν τῇ (cum A): Th. οι καὶ ει post υστέρᾳ add (invito A) ὅτε, itemque pro τις (cum A) habet οὐδεὶς | παρ' αὐτοῦ (cum A): Th. παρ' αὐτῷ | τῇ ἐπαγγελίᾳ: Α τὴν ἐπαγγελίαν | πραότητος cum A; Th. πραότητος | ἀποθανεῖτε cum A; Th. ἀποδάνητε | φυλάξατε cum A; Th. -ξασθε | ἔξιλθατε cum A; Th. ἔξιλθετε | προσδέξεται cum A; Th. -δησησθε | Α οι ἔλθετε πρὸς -- δέξησθε | ἐγκαταθήσεως cum A; Th. -θήσησθε

29. παρεστώτων cum A; Th. παρόντων | ἀπολαβεῖν βούλεται: Α οι ἀπολαβεῖν | ήμεις δὲ cum A; Th. οι δὲ | Α οι αὐτοὺς ἥλαιον ἄρτον -- ἥλαις,

φαγεῖν· αὐτὸς δὲ παρέμεινεν τῇ ἑαυτοῦ νηστείᾳ, ἔμελλεν γάρ
ἡ κυριακὴ ἐπιφανείαν. τῆς δὲ νυκτὸς ἐπιούστης καὶ καθεύδοντος
αὐτοῦ ἐλθὼν ὁ κύριος ἐστη πρὸς τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ λέγων Θωμᾶ,
ἀναστὰς ὄρθρου εὐλογήσας πάντας, μετὰ τὴν εὐχὴν καὶ διακο-
νίαν ἀπελθε κατὰ τὴν ἀνατολικὴν ὁδὸν μηλια δύο, καὶ ἔκει δεῖξω
ἐν σοι τὴν ἐμὴν δόξαν· δι' ὃ γάρ ἀπέρχει, πολλοὶ πρόσφυγες μοι
γενήσονται, καὶ ἀλγήσεις τὴν φύσιν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ἔχθρου.
ἀναστὰς δὲ ἀπὸ τοῦ ὑπονού ἐλεγεν τοῖς ἀδελφοῖς τοῖς οὖσιν μετ'
αὐτοῦ Τάκνα καὶ ἀδελφοί, ὁ κύριος βούλεται τί ποτε σήμερον
δι' ἐμοῦ διαπράξασθαι· ἀλλ' εὐξόμεθα καὶ δεηθῶμεν αὐτοῦ ἵνα
μηδὲν ἐνπόδιον γένηται ἡμῖν πρὸς αὐτόν, ἀλλὰ ὡς πάντοτε καὶ
νῦν κατὰ τὸ αὐτοῦ βούλημα καὶ θελημα γένηται δι' ἡμῶν. καὶ
ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ ἐπέθηκεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ
εὐλόγησεν αὐτούς, καὶ κλάσας ἄρτον τὴν εὐχαριστίας μετεδω-
κεν αὐτοῖς εἰπών "Ἐσται ὑμῖν αὕτη ἡ εὐχαριστία εἰς εὐσπλαγ-
χνίαν καὶ ἔλεος καὶ ἀμοιβῆν, καὶ μὴ εἰς κρίμα. καὶ αὐτοὶ^{εἰπον} Ἀμήν.

(Περὶ τοῦ δράκοντος καὶ τοῦ νεανίσκου.)

³⁰ Καὶ ἐξῆλθεν ὁ ἀπόστολος τοῦ ἀπελθεῖν ὅπου αὐτὸν ὁ κύ-
ριος προσέταξε. καὶ ἐγγὺς γενόμενος τοῦ δευτέρου μηλίου καὶ
δλίγον ἐνεκλίνας τῆς ὁδοῦ εἶδε πτῶμα νέου εὐμόρφου κείμενον,
καὶ εἰπεν Κύριε, μὴ διὰ τοῦτο ἐξῆγαγές με ἐλθεῖν ἐνθάδε ἵνα ἴδω
τὸν πειρασμὸν τοῦτον; γενέσθω τοίνυν τὸ θελημά σου, ὡς βούλει.
καὶ ἤρξατο εὔχεσθαι καὶ λέγειν Κύριε, κριτὰ ζώντων καὶ νεκρῶν
τῶν κειμένων, καὶ δέσποτα πάντων καὶ πατήρ, — πατήρ δὲ
οὐ τῶν ἐν σώμασιν ούσων ψυχῶν μόνον ἀλλὰ καὶ τῶν ἐξελθουσῶν·
τῶν γάρ ἐν μιάσμασιν ούσων ψυχῶν δεσπότης εἰ καὶ δικαστής —
ἐλθε ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ ἐν τῇ ἐπικαλοῦμαι, καὶ δεῖξον σου τὴν δό-
καὶ, item φαγεῖν | αὐτός: Α οὗτος | ἐπιούστης: Α ποιούστης | εὐλογήσεις cum
Α; Th. πρεμ καὶ | ἀπέρχει cum Α; Th. -ρχη | μετ' αὐτοῦ cum Α; Th. σὺν
αὐτῷ | C τί ποτε βούλεται | εὐξόμεθα cum Α; Th. εὐξώμεθα | ἐνπόδιον cum
Α; Th. ἀμπόδ. | ἀλλὰ ὡς cum Α; Th. ἀλλ' ὡς | Α om καὶ θελημα | γένηται
δι' ἡμῶν cum C; Α γίνοτο δι' ἡμῶν

* Περὶ τοῦ δράκ. κ. τ. νεανίσκου: haec in codice ms quae sequuntur super-
scripta sunt.

30. καὶ πατήρ: ita codex; Th. edidit καὶ πάτερ

Ἐναν εἰς τοῦτον τὸν ἐνθάδε κατακείμενον. καὶ στραφεῖς εἶπε πρὸς τοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτῷ Τοῦτο τὸ πρᾶγμα οὐκ ἀργῶς ἐγένετο, ἀλλ’ ὁ ἔχθρὸς ἐνήργησε καὶ κατηργάσατο τοῦτο ἵνα ἐν αὐτῷ προσβάλῃ, καὶ ὅρατε ὅτι οὐκ ἐχρήσατο ἄλλο εἶδος, οὐδὲ ἐνήργησε δι’ ἄλλου ζώου ἀλλὰ διὰ τοῦ ὑπηκόου αὐτοῦ.

³¹ Καὶ ταῦτα εἰπόντος τοῦ ἀποστόλου Ἰδοῡ δράκων μέγας τοῦ φωλεοῦ ἔξελθών, τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κατακρούων καὶ τὴν οὐρὰν κατατινάσσων ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ φωνῇ μεγάλῃ χρώμενος πρὸς τὸν ἀπόστολον εἶπεν Ἐρῶ ἔμπροσθέν σου διὰ ποίαν αἰτίαν ἐθανάτωσα αὐτόν, ἐπειδὴ εἰς τοῦτο παρεγένου ἐλέγχαι τὰ ἔργα μου. καὶ φησιν ὁ ἀπόστολος Ναὶ, εἰπε. καὶ ὁ δράκων Γυνῆ τίς ἐστιν ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ ὡραία σφόδρα· καὶ διερχομένης αὐτῇς ποτὲ ἴδων αὐτὴν ἡράσθην αὐτῆς, καὶ ἀκολουθήσας αὐτὴν ἐπετήρουν· καὶ εὔρον τὸν νεανίαν τοῦτον καταφιλοῦντα αὐτήν, ὃς καὶ ἔκοινώησεν αὐτῇ καὶ ἀλλὰ αἰσχρὰ διεπράξατο μετ’ αὐτῆς. καίμοι μὲν εὔκολον ἦν ἐπὶ τοῦ ἐκφάναι αὐτά, οἴδα γάρ σε τὸν διδυμὸν ὄντα τοῦ Χριστοῦ τὸν τὴν φύσιν ἡμῶν ἀεὶ καταργοῦντα· ταράξαι δὲ ταύτην μὴ βουληθεὶς αὐτῇ τῇ ὥρᾳ οὐκ ἐθανάτωσα αὐτόν, ἀλλ’ ἐπιτηρήσας αὐτὸν ἐσπέρας διερχόμενον τύφας ἐθανάτωσα αὐτόν, καὶ μάλιστα κατατολμήσαντα αὐτὸν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ τοῦτο διαπράξασθαι. ὁ δὲ ἀπόστολος ἔκήταξεν αὐτὸν λέγων Εἰπέ μοι, ποίας σποράς καὶ ποίου γένους ὑπάρχεις;

³² Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἐγὼ τῆς ἐρπυστικῆς φύσεως γέννημα καὶ βλαπτικὸς βλαπτικοῦ, υἱός εἰμι ἐκείνου τοῦ βλάψαντος καὶ πλήξαντος τοὺς τέσσαρας ἀδελφοὺς τοὺς ἑστῶτας, υἱός εἰμι ἐκείνου τοῦ ἐπὶ θρόνου ἀπωλείας καθεξομένου τοῦ τὰ ἴδια λαμβάνοντος ἀπὸ τῶν δανειζομένων, υἱός εἰμι ἐκείνου τοῦ τὴν σφαιρὰν ζωννύοντος ἀποστάτου, συγγενῆς δέ εἰμι ἐκείνου τοῦ ἔξωθεν τοῦ ὠκεανοῦ ὄντος, οὐ γάρ οὐρὰ ἐγκειται τῷ ἴδιῳ στόματι· ἐγὼ εἰμι ὁ διὰ τοῦ φραγμοῦ εἰσελθὼν ἐν τῷ παραδείσῳ καὶ μετὰ Εὔας λαλήσας ὅσα ὁ πατήρ μου ἐνετελάτο μοι λαλῆσαι αὐτῇ· ἐγὼ εἰμι ὁ ἔξαψας καὶ πυρώσας Κάϊν ἵνα ἀποκτείνῃ τὸν ἴδιον ἀδελφόν,

κατηργάσατο: ita codex; Th. κατειργ.

31. ταράξαι δὲ ταύτην: ita codex; Th. male legit πράξαι δὲ ταῦτα | κατατολμήσαντα αὐτόν: Th. praetermisit αὐτόν

καὶ δι' ἐμοῦ ἄκανθαι καὶ τρίβολοι ἐφύησαν ἐν τῇ γῇ· ἐγώ εἰμι ὁ τοὺς ἀγγέλους ἄνωθεν κάτω βίψας καὶ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν γυναικῶν αὐτοὺς καταδήσας, ἵνα γηγενεῖς παιᾶντος ἐξ αὐτῶν γένωνται καὶ τὸ θελημά μου ἐν αὐτοῖς διαπράξωμαι· ἐγώ εἰμι ὁ τὴν καρδίαν Φαραὼ σκληρύνας ἵνα τὰ τέχνα τοῦ Ἰσραὴλ φονεύσῃ καὶ ἐν ἔνγρῳ σκληρότητος καταδουλώσῃται αὐτούς· ἐγώ εἰμι ὁ τὸ πλήθος ἐν τῇ ἑρήμᾳ πλανήσας, ὅτε τὸν μόσχον ἐποίησαν· ἐγώ εἰμι ὁ τὸν Ἡρώδην πυρώσας καὶ τὸν Καϊάφαν ἐξάψας ἐν τῇ ψευδηγορίᾳ τοῦ φεύδους ἐπὶ Πιλάτου· τοῦτο γάρ ἐμοὶ ἐπρεπεν· ἐγώ εἰμι ὁ τὸν Ἰούδαν ἐξάψας καὶ ἐξαγοράσας ἵνα τὸν Χριστὸν παραδῷ· ἐγώ εἰμι ὁ τὴν ἄβυσσον τοῦ ταρτάρου οἰκῶν καὶ κατέχων, ὃ δὲ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἄκοντά με τίδενησε καὶ τοὺς ἰδίους ἐξ ἐμοῦ ἐξελέξατο· συγγενής εἰμι ἐκείνου τοῦ μελλοντος ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς ἔρχεσθαι, φὶ καὶ ἐξουσία δίδοται ποιῆσαι ὅπερ αὐτὸς βούλεται ἐπὶ τῆς γῆς.

³³ Καὶ ταῦτα εἰπόντος τοῦ δράκοντος ἐκείνου, πάντος τοῦ ὄχλου κατακόύοντος, ἐπάρας ὁ ἀπόστολος τὴν φωνὴν αὐτοῦ εἰς ὕψος εἰπεν Παῦσαι λοιπὸν ἀναιδέστατε, καὶ αἰσχύνθητι νεκρούμενος ὅλως· ἐφθασες γάρ σου τὸ τέλος τῆς ἀπωλείας, καὶ μὴ τόλμα λέγειν ἂ διεπράξω διὰ τῶν σῶν ὑπηκόων. κελεύω δέ σοι ἐν ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ ἐκείνου τοῦ μέχρι νῦν ἀγῶνα πρὸς ὑμᾶς ποιοῦντος διὰ τοὺς ἰδίους ἀνθρώπους, ἵνα τὸν λόν σου, ὃν ἔβαλες εἰς τὸν ἄνδρα τοῦτον, ἐκμυζήσῃς καὶ ἀνελκύσας λάβῃς ἐξ αὐτοῦ. ὃ δὲ δράκων εἶπεν Οὕπω ὁ καιρὸς ἡμῶν τοῦ τελοῦς ἐφθασε, καθὼς σὺ ἔφης· τί με ἀναγκάζεις λαβεῖν ὃ εἰς τοῦτον κατέβαλον, καὶ ἀποθανεῖν πρὸ καιροῦ; καὶ γάρ ὁ ἐμὸς πατὴρ ἐπάν ἀνιψήσηται καὶ ἐκμυζήσῃ ὃ ἐπέρριψε τῇ κτίσει, τότε τὸ τέλος αὐτοῦ γενήσεται. εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ ἀπόστολος Δεῖξον οὖν ἥδη τὴν φύσιν τοῦ πατρός σου. καὶ προσελθὼν ὁ δράκων ἐπέθηκε τὸ στόμα ἐπὶ τὴν πληγὴν τοῦ νεανίσκου καὶ ἐξεμύζησε τὴν χολὴν ἐξ αὐτοῦ. καὶ κατὰ βραχὺ μὲν τῇ χροιᾳ τοῦ νεανίσκου, ὥσπερ πορφύρα οὔσα, ἐλευκαίνετο, ὃ δὲ δράκων ἐφυσάτο. ὅτε δὲ πᾶσαν τὴν χολὴν εἰς ἐσυτὸν ἀνέσπασεν ὁ δράκων, ὃ νεώτερος ἀναπηδήσας

33. χροιά: ita codex; Th. χροῖα | πορφύρα: ita codex; Th. πορφυρᾶ

ἴστη, καὶ δραμῶν πρὸς τοὺς πόδας τοῦ ἀποστόλου ἔπεσεν. ὁ δὲ δράκων φυσηθεὶς ἐλάκησε καὶ ἀπέθανε, καὶ ἐξεχύθη ὁ Ἰός αὐτοῦ καὶ ἡ χολὴ· ἐν δὲ τῷ τόπῳ οὗ ὁ Ἰός αὐτοῦ ἐξεχύθη χάσμα ἐγένετο μέγα, καὶ κατεπόθη ὁ δράκων ἐκεῖνος. εἶπε δὲ ὁ ἀπόστολος τῷ βασιλεῖ καὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Λάβετε ἔργάταις καὶ ἀναπληρώσατε τὸν τόπον ἐν ᾧ ὁ δράκων κατεπόθη, καὶ θέτε θεμελίους καὶ οἰκους οἰκοδομήσατε ἐπάνω, ἵνα οἰκησις γένηται τοῖς ξένοις.

³⁴ Ὁ δὲ νεανίσκος ἐλεγε τῷ ἀποστόλῳ μετὰ πολλῶν δακρύων "Ημαρτον εἰς τὸν ὑπὸ σοῦ κηρυττόμενον θεὸν καὶ εἰς σέ, ἀλλὰ δέομαί σου· ἄνθρωπος γάρ εἰ δύο μορφὰς ἔχων, καὶ ὅπου ἂν θελῃς, ἔκει εὐρίσκη, καὶ ὑπ' οὐδένος ἐπέχῃ, ώς ἐγὼ ὅρω. ἐθεασάμην γάρ τὸν ἄνδρα ἔκεινον, ώς παρέστηκέ σοι, ὃς καὶ ἐλεγέ σοι Πολλὰ ἔχω δεῖξαι διὰ σοῦ θαυμάσαι, καὶ ἔργα μεγάλα ἔχω διὰ σοῦ τελέσαι, δι' ὧν μισθὸν λήψῃ, καὶ πολλοὺς ποιῆσεις δῆσαι, καὶ ἔσονται ἐν ἀναπαύσει καὶ φωτὶ αἰώνιᾳ ώς τέκνα θεοῦ· σὺ οὖν ζωοποίησον, φησί περὶ ἐμοῦ σοι λέγων, τούτον τὸν νεανίσκον καταβληθέντα ὑπὸ τοῦ ἔχθροῦ, καὶ ἐν παντὶ καιρῷ ἔφορος αὐτοῦ γενοῦ. καλῶς οὖν ἥκες ἐνθάδε, καὶ πάλιν καλῶς πρὸς αὐτὸν ἀπελεύσῃ, αὐτοῦ ὅλως μὴ ἀπολειπομένου σου. ἐγὼ δὲ ἐγενόμην ἄνευ φροντίδος καὶ ὄνειδισμοῦ· ἐπέφαυσε γάρ μοι ἀπὸ τῆς φροντίδος τῆς νυκτερινῆς καὶ ἀνεπαύθην, ἀπηλλάγην δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ παροξύναντός με ταῦτα πράττειν· ήμαρτον εἰς ἔκεινον τὸν τὰ ἐναντία με διδάξαντα, καὶ ἀπώλεσα ἔκεινον τὸν τῆς νυκτὸς συγγενῆ τὸν ἀναγκάζοντά με ἐξαμαρτάνειν ταῖς αὐτοῦ πράξειν, εὔρον δὲ ἔκεινον τὸν φεγγοειδῆ δῆτα μου συγγενῆ. ἀπώλεσα μὲν ἔκεινον τὸν σκοτίζοντα καὶ ἀμαυροῦντα τοὺς ἐσυτοῦ ὑπηκόους, ἵνα μὴ γνῶσιν ἃ διαπράττονται, καὶ ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν αἰσχυνθέντες ἀπόσχωνται αὐτῶν, καὶ αἱ τούτων πράξεις τελος σχῶσιν· εὔρον δὲ ἔκεινον οὐ τὰ ἔργα φῶς ἔστι καὶ αἱ πράξεις ἀλτίθεια, ἃ διαπραττόμενός τις οὐ μεταγινώσκει ἀπηλλάγην δὲ καὶ ἀπὸ ἔκεινου οὐ τὸ ψεῦδος παραμένει, οὐ καὶ τὸ κάλυμμα προηγεῖται σκότος, ἔπισθεν δὲ παρέπεσται αἰσχύνη ἀναιδευμένη ἐν ἀπραγίᾳ· εὔρον δὲ τὸν καλά μοι φανεροῦντα εἰς τὸ λαβέσθαι με τούτων,

34. ἀπώλεσα μὲν: in codice est ἀπωλέσαμεν δέ. Th. vult ἀπάλ. μὲν δέ

τὸν τῆς ἀληθείας υἱόν, συγγενῆ ὄντα τῆς ὁμονοίας, ὃς τὴν ὄμι-
χλην ἀποστοβῶν τὴν ἑαυτοῦ κτίσιν φωτίζει καὶ τὰς πληγὰς θερα-
πεύων τοὺς ἔχθρους αὐτῆς καταστρέφει. ἀλλὰ δέομαι σου, ἀν-
θρωπε τοῦ θεοῦ, ποίησόν με πάλιν θεάσασθαι καὶ ιδεῖν αὐτόν, τὸν
νῦν ἀπόκρυφόν μοι γενόμενον, ἵνα καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσω,
ἥς τὸ θαῦμα ἔξειπεν οὐδύναμαι· οὐκ ἔστι γάρ τῆς φύσεως τού-
του τοῦ ὄργανου τοῦ σωματικοῦ.

³⁵ Ο δὲ ἀπόστολος πρὸς αὐτὸν εἶπεν Ἐὰν τούτων τὴν γνῶ-
σιν ὡν ἐδέξω ἀποβάλλῃς, ὥσπερ καὶ εἴπας, καὶ γνῷς τίς ὁ ταῦτα
διαπραξάμενος ἐν σοί, καὶ μάθῃς καὶ κατήκοος γενήσῃ ἐκείνου,
οὐ νῦν διὰ τῆς ζεούσης σου ἀγάπης ἐπιζητεῖς τὴν θέαν, καὶ ὅψη
αὐτὸν καὶ σὺν αὐτῷ ἔσῃ εἰς τὸν αἰώνα, καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει
αὐτοῦ ἀναπαύσῃ καὶ εἰς τὴν χαρὰν αὐτοῦ ἔσῃ. ἀν δὲ φαντα-
τερον διατεθῆς πρὸς αὐτὸν καὶ πάλιν ἐπιστραφῆς πρὸς τὰς προτέ-
ρας σου πράξεις, καὶ ἔάσῃς τὸ κάλλος καὶ τὸ φαινόρὸν ἐκεῖνο
πρόσωπον τὸ νῦν ὑποδειχθέν σοι, καὶ τὸ ἀπαύγασμα τοῦ φωτὸς
αὐτοῦ, οὐ νῦν ἐπιθυμεῖς, διαλάθῃ σε, οὐ μόνον τῆς ζωῆς ταύτης
στερίσκῃ ἀλλὰ καὶ τῆς μελλούσης, καὶ ἀπελεύσῃ πρὸς ἐκεῖνον
ὅν ἐλεγες ἀπολωλεκέναι, καὶ σύκετι θεάσῃ ἐκεῖνον ὃν ἐλεγες εὔρη-
κέναι.

³⁶ Καὶ ταῦτα εἰπόντος τοῦ ἀποστόλου ἤρχετο εἰς τὴν πόλιν
κατέχων τὴν χεῖρα ἐκείνου τοῦ νέου καὶ λέγων αὐτῷ Ταῦτα
ἄπερ ἐθεάσω, τάνον, ὀλίγα ἔστιν ἀπὸ τῶν πολλῶν ὡν ὁ θεὸς
ἔχει· οὐ γάρ περὶ τούτων τῶν φαινομένων εὐαγγελίζεται ἡμῖν, ³⁷
ἀλλὰ μείζονα τούτων ἐπαγγελλεται ἡμῖν· ἐφ' ὃσον δὲ ἐν σώματί
ἔσμεν, οὐ δυνάμεθα λέξαι καὶ ἔχεφάναι ἀ μελεῖ ταῖς ψυχαῖς
ἡμῶν διδόναι. ἐάν εἴπωμεν δτι φῶς ἡμῖν παρέχει, τοῦτο ὄρ-
μενόν ἔστι καὶ ἔχομεν αὐτό· ἐὰν δὲ καὶ πλοῦτον, ἔστι καὶ φαίνε-
ται ὡς τῷ κόσμῳ τούτῳ καὶ ὄνομάζομεν αὐτόν, ἐπειδὴ εἰρηται
ὅτι δυσκόλως πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρα-
νῶν· εἰ δὲ καὶ ἀμπεχόνην ἐσθῆτος εἴπωμεν ἦν οἱ τρυφῶντες ἐν τῷ
βίῳ τούτῳ ἀμφιέννυνται, εἰρηται δτι οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες
ἐν τοῖς οὖκοις τῶν βασιλέων εἰσίν· εἰ δὲ καὶ δεῖπνα πολυτελῆ,

35. διαλάθῃ σε: codex διαλάθης. Illud iam Th. commendavit.

περὶ τούτων ἐντολὴν εἰλήφαμεν προσέχειν ἀπὸ αὐτῶν, μὴ βαρηθῆναι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καθὼς καὶ ἐν τῷ εὐαγγελῷ εἴρηται Μή μεριμνήσῃς τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε η̄ τί πίνετε, μηδὲ τῷ σώματi ὑμῶν τί ἐνδύσησθε, ὅτι η̄ ψυχὴ πλειόν ἐστι τῆς τροφῆς καὶ τὸ σώμα του ἐνδύματος· ἐὰν δὲ καὶ ἀνάπαυσιν τὴν πρόσωπαιρον ταύτην εἰπωμεν, κρίσις καὶ ταύτης ὕρισται. ἀλλὰ λέγομεν περὶ του ἄνω κόσμου, περὶ θεοῦ καὶ ἀγγέλων, περὶ τῆς ἀμβροσιῶδους τροφῆς, περὶ ἐνδυμάτων παραμεινόντων καὶ μὴ παλαιουμένων, περὶ ὧν ὁφθαλμὸς οὐκ εἶδεν οὐδὲ οὓς ἤκουσεν, οὐδὲ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπων ἀμαρτωλῶν ἀνεβῆ ἢ ὁ θεὸς ἡτοίμασε τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. πίστευσον οὖν αὐτῷ καὶ σύ, ἵνα ζήσῃς, καὶ εἰς αὐτὸν ἔχε τὴν πεποίθησιν, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃς. οὐδὲ γάρ δώροις πείθεται ἵνα αὐτῷ προσενέγκῃς, οὐδὲ θυσιῶν δέεται ἵνα αὐτῷ θύσῃς. ἀλλ' ἀπιδε πρὸς αὐτόν, καὶ οὐ παραβλέψεις· η̄ γάρ τούτου εὐπρέπεια καὶ τὸ κάλλος κατεπαθύμιόν σε ποιήσει ἵνα αὐτὸν ἀγαπήσῃς· ἀλλ' οὕτε συγχωρεῖ σοι ἀποστραφῆναι σεαυτόν.

³⁷ Καὶ ταῦτα εἰπόντος του ἀποστόλου τῷ νέῳ ἐκείνῳ πολὺς ὄχλος προσετίθετο. ἀπιδὼν δὲ ὁ ἀπόστολος εἶδεν αὐτοὺς ἐπαίροντας ἔαυτοὺς ἵνα αὐτὸν ἴδωσι, καὶ εἰς ὑψηλοὺς τόπους ἀνήρχοντο. ὁ δὲ ἀπόστολος εἶπε πρὸς αὐτούς "Ἄνδρες οἱ Ἐλθόντες εἰς τὸ συνέδριον του Χριστοῦ καὶ θελοντες εἰς τὸν Ἰησοῦν πιστεῦσαι, ἀπὸ τούτου τύπον λάβετε, καὶ ἴδετε ὅτι ἐὰν μὴ ὑψωθῆτε, ἐμὲ τὸν μικρὸν θεάσασθαι οὐ δύνασθε, καὶ ὅμοιον ὅντα μὲν ὑμῶν κατοπτεῦσαι οὐ δύνασθε· εἰ οὖν ἐμὲ τὸν ὑμῖν ὅμοιον ὅντα οὐ δύνασθε ἴδεῖν, ἐὰν μὴ ἐπάρητε αὐτοὺς ὀλίγον ἐκ τῆς γῆς, ἐκεῖνον τὸν ἐν ὑψει διατρίβοντα καὶ νῦν ἐν βάθει εὐρισκόμενον πᾶς δύνασθε ἴδεῖν, εἰ μὴ πρότερον ἐπάρητε ἔαυτοὺς ἐκ τῆς προτέρας πολιτείας ὑμῶν καὶ τῶν πράξεων τῶν ἀνωφελῶν καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν τῶν παρενχλουσῶν καὶ τοῦ πλούτου τοῦ ἐνθάδες καταλιπανομένου καὶ τῆς κτίσεως τῆς ἐκ τῆς γῆς παλαιουμένης καὶ τῶν ἐνδυμάτων τῶν φθειρομένων καὶ τοῦ κάλλους του γηρῶντος καὶ ἀφανιζομένου,

36. συγχωρεῖ σοι: ita in codice est, scriptum in hunc modum: συγχωρεῖσ^{οι}, quod a Th. non debebat pro συγχωροῖς haberi.

Ἐπι δὲ καὶ τοῦ σώματος ὅλου, ἐν φέται πάντα ἀποτεταμένται, καὶ ὁ παλαιούμενον κόνις γίνεται, ὑποστρέφον εἰς τὴν ἑαυτοῦ φύσιν· ταῦτα γὰρ πάντα αὐτὸν τὸ σῶμα ἀνορθεῖ. ἀλλὰ μᾶλλον πιστεύσατε εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὃν κηρύσσομεν ὑμῖν, ἵνα η̄ Ἐλπίς ὑμῶν εἰς αὐτὸν ἔσται καὶ ἐν αὐτῷ τὴν ζωὴν ἔχητε εἰς αἰώνας αἰώνων, ἵνα αὐτὸς συνοδοιπόρος ὑμῖν γένηται ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ καὶ ἀπαλλάξῃ ὑμᾶς τῆς πλάνης, καὶ λιμήν ὑμῖν γένηται εἰς ταύτην τὴν θρησκώδη θάλασσαν. ἔσται δὲ ὑμῖν καὶ πηγὴ βρύσουσα ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ τῇ διψαλέᾳ, καὶ σηκὸς πλήρης βρώσεως ἐν τῷ τῶν πεινώντων τόπῳ, καὶ ἀνάπταυσις ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν, ἵστρος δὲ καὶ τῶν σωμάτων.

³⁸ Τότε τὸ πλῆθος τῶν συναχθέντων ἀκούοντων ταῦτα ἐδάχρις καὶ ἐλεγε τῷ ἀπόστολῷ Ὅνθρωπε τοῦ θεοῦ, ὃν σὺ κηρύττεις θεόν, ἡμεῖς οὐ τολμῶμεν λέγειν ὅτι αὐτοῦ ἐσμέν, ὅτι τὰ ἔργα ἡμῶν ἂν διεπράξαμεθα ἀλλότρια αὐτοῦ ἔστι, μηδ ἀρέσκοντα αὐτῷ· εἰ δὲ σπλαγχνίζεται ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐλεεῖ ἡμᾶς καὶ βύνεται παριδὼν τὰς προτέρας ἡμῶν πράξεις, καὶ ἀπὸ τῶν κακῶν ὡν διεπράξαμεθα ἐν πλάνῃ ὅντες ἐλευθεροῖ ἡμᾶς, καὶ οὐχ ὑπολογίζεται τὴν οὐδὲ ὑπόμυησην ποιεῖται τῶν προτέρων ἡμῶν ἀμαρτημάτων, γινόμεθα αὐτοῦ θεράποντες, καὶ τὸ θελημα αὐτοῦ εἰς τέλος ἀξωμεν. ὁ δὲ ἀπόστολος ἀπεκρίνατο αὐτοῖς λέγων Οὐ καταψήφίζεται ὑμῖν τὰς ἀμαρτίας ἀς ἐν πλάνῃ ὅντες διεπράξασθε, ἀλλὰ παραβλέπει ὑμῶν τὰ παραπτώματα ἂν κατὰ ἄγνοιαν ἦτε πεποιηκότες.

(Περὶ τοῦ δαίμονος τοῦ ἐνοικήσαντος εἰς τὴν γυναικα.)

³⁹ Εἰσῆλθε δὲ εἰς τὴν πόλιν ὁ ἀπόστολος τοῦ παντὸς ὅχλου

37. καὶ ὁ παλαιούμενον: ὃ de conjectura (cum Th.) addidi | ἀλλὰ μᾶλλον πιστεύσατε εἰς τὸν κύριον ἡμῶν: ita prorsus codex habet. Th. praetermisit πιστεύσατε, praetereaque de compendio vocis κύριον (xv) idem graviter falsus est; ἀτέ enim videre sibi visus est, idque edidit ἄνθρωπον. | συνοδοιπόρος ὑμῖν γένηται: ὑμῖν recte codex habet, Th. edidit ἡμῖν. Illud vero quod praecedit, η̄ Ἐλπίς ὑμῶν, itemque infra ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ad contextum conformavimus; in codice quidem utroque loco est ἡμῶν pro ὑμῶν.

38. ἀξωμεν: ita codex; Th. („dubia manu“) correcxit ἀξομεν.

* Περὶ τοῦ δαίμονος τ. ἡ. εἰς τ. γυναικα: ita h. l. in codice superscriptum est.

άκολουθούντος αὐτῷ· ἐσκέπτετο δὲ ἀπελθεῖν πρὸς τοὺς γονεῖς τοῦ νεωτέρου, ὃν ἔωστοίησε θανόντα ὑπὸ τοῦ δράκοντος· πάνυ γὰρ ἐδέοντο αὐτοῦ παραγενέσθαι πρὸς αὐτοὺς καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν.

Γυνὴ δέ τις πάνυ ὥραία αἰφνιδίως φωνὴν ἀφῆκε μεγίστην λέγουσα Ἀπόστολε τοῦ νέου θεοῦ ὁ Ἐλθὼν εἰς τὴν Ἰνδίαν, καὶ δοῦλε τοῦ ἄγίου ἐκείνου καὶ μόνου ἀγαθοῦ θεοῦ· διὰ σοῦ γὰρ οὗτος κηρύσσεται ὁ σωτὴρ τῶν ψυχῶν τῶν πρὸς αὐτὸν ἐρχομένων, καὶ διὰ σοῦ ἴατρεύεται τὰ σώματα τῶν ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ κολακεμένων, καὶ σὺ εἰ ὁ γεγονὼς πρόφασις τῆς ζωῆς πάντων τῶν ἐπ' αὐτὸν ἐπιστρεφόντων· κελευσόν με ἀγθῆναι ἐμπροσθέν σου ἵνα σοι ἀφηγήσομαι τὰ συμβάντα μοι, καὶ τάχα ἐκ σοῦ γένηται μοι ἐλπίς, καὶ οὔτοι δὲ οἱ παρεστῶτές σοι εὐελπίδες γένωνται μᾶλλον εἰς τὸν θεὸν ὃν κηρύσσεις. οὐ μικρῶς γὰρ βασανίζομαι ὑπὸ τοῦ ἐναγίτου ἦδη χρόνου πενταετοῦς ἐνεστῶτος. ὡς γυνὴ ἐκαθέζομην ἐν τῇσυχᾳ τὸ πρότερον, καὶ πανταχόθεν με εἰρήνη περιεῖχε, καὶ οὐδενὸς μέριμναν ἐποιούμην· οὐδὲ γὰρ ἄλλου τινὸς φροντίδας εἶχον. ⁴⁰ Ἔτυχε δὲ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐξιούστης μου ἀπὸ τοῦ λουτροῦ ἀπήγνητησε μοι ὡς ἄνθρωπος τις τεθορυθμένος καὶ ἐντάραραχος ὡν· ἡ δὲ τούτου φωνὴ καὶ ἀπόκρισις ἔδοκει μοι εἶναι ἀμυδρά καὶ λεπτὴ πάνυ· καὶ εἶπε στὰς ἀντωρύ μου Ἐγώ τε καὶ σὺ ἐν μιᾷ ἀγάπῃ ἐσόμεθα, καὶ κοινωνήσωμεν ἀλλήλοις ὡς ἀνήρ γυναικὶ συμμίγνυται· κάγὼ ἀπεκρινάμην αὐτῷ λέγουσα Τῷ ὄρμαστῷ μου οὐ συνεγενόμην παρατουμένη τοῦ μὴ γῆμαι, καὶ σοὶ ὡς ἐν μοιχείᾳ θελοντί μοι κοινωνῆσαι πῶς ἐμαυτὴν ἐκδώσω; καὶ εἰπούσα ταῦτα διηλθον ἀπ' αὐτοῦ· τῇ δὲ παιδίσκῃ μου εἶπον Ἐθεάσαο τὸν νέον καὶ τὴν ἀναιδειαν αὐτοῦ, πῶς μὴ αἰδεσθεὶς παρρησίᾳ μοι διελέχθῃ; ἡ δὲ εἶπε μοι Ἐγώ πρεσβύτην εἴδον ὅμιλήσαντά σοι· γενομένης δὲ μου ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ δειπνησάσης ἡ ψυχὴ μου εἰς ὑποψίαν τινὰ ὑπέβαλε με, καὶ μάλιστα ὅτι δυστὶ μορφαῖς ὠφθη μοι.. τοῦτο αὐτὸ κατὰ νοῦν ἔχουσα ὕπνωσα.. καὶ

39. πρόφασις τῆς ζωῆς: ita codex; Th. praetermisit τῆς ζωῆς χοινῶν-
σωμέν: ita codex; Th. edidit κοινωνήσωμεν

40. εἰς ὑποψίαν τινὰ ὑπέβαλε με: με pro μοι, quod in codice est, edidimus;

Th. malebat εἰς delete servare mol.

εἰθών· ἐν τῇ νυκτὶ ἔκεινη ἔκοινώνησέ μοι ἐν τῇ βυπαρῷ μῆδει αὐτοῦ· ἔβλεπον δὲ αὐτὸν καὶ ἡμέρας οὖστις, καὶ ἔφευγον ἀπ' αὐτοῦ· ἐν δὲ τῇ συνήθει αὐτοῦ νυκτὶ ἐρχόμενος παρεχράτό μοι· καὶ νῦν, ὡς ὁρᾶς με, πάντες ἔτη ἔχω ὑπὲρ αὐτοῦ ἐνοχλουμένη, καὶ οὐκ ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ· ἀλλ' ἔγὼ οἶδα καὶ πέπεισμαι ὅτι καὶ δαίμονες καὶ πνεύματα καὶ ἀλάστορες ὑποτάσσονται τοι καὶ σύντρομοι γίνονται ἀπὸ τῆς εὐχῆς σου· εὗξαι οὖν ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ ἀπελασον ἀπ' ἐμοῦ τὸν διενοχλοῦντά μοι δαίμονα, ἵνα γένωμαι κάγὼ ἐλευθέρα καὶ συναθροισθῶ εἰς τὴν ἀρχαιόγονόν μου φύσιν, καὶ δέξομαι τὸ χάρισμα τὸ τοῖς συγγενεῦσί μου δεδωρημένον.

⁴¹ Εἶπε δὲ ὁ ἀπόστολος· Ὡ πονηρία ἀκατάσχετος· ὡς ἀναδεια τοῦ ἔχθροῦ· ὡς ὁ βάσκανος ὁ μηδέποτε ἥρεμῶν· ὡς ὁ δυσιδής ὁ τοὺς εὐίδεις ὑποτάσσων· ὡς ὁ πολύμορφος· ὡς ἂν βουληθῇ φανεται, τὸ δὲ τούτου οὐσία μεταβληθῆναι οὐ δύναται· ὡς ἀπὸ τοῦ δολίου καὶ ἀπλήστου· ὡς τὸ δένδρον τὸ πικρόν, ὡς καὶ οἱ καρποὶ αὐτοῦ ἐσώκασιν· ὡς ἀπὸ τοῦ διαβόλου τοῦ ὑπερμαχοῦντος τῶν ἀλλοτρίων· ὡς ἀπὸ τῆς πλάνης τῆς χρωμάνης τῇ ἀναιδείᾳ· ὡς ἀπὸ τῆς πονηρίας τῆς ἔρπούσης ὡς ὄφις καὶ τούτου συγγενοῦς αὐτοῦ ὑπάρχοντος. καὶ ταῦτα εἰπόντος τοῦ ἀποστόλου ἐλθὼν ὁ δυσμενῆς ἐστη ἐμπροσθεν αὐτοῦ, μηδενὸς ὄρῳντος αὐτὸν εἰ μὴ τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ ἀποστόλου, καὶ φωνῇ μεγίστῃ χρησάμενος εἶπε πάντων ἀκουόντων ⁴² Τί ἡμῖν καὶ σοί, ἀπόστολε τοῦ ὑψίστου; τί ἡμῖν καὶ σοί, δοῦλε Ἰησοῦ Χριστοῦ; τί ἡμῖν καὶ σοί, σύμβουλε τοῦ ἀγίου πνεύματος; διὰ τί βούλει ἡμᾶς ἀπολέσαι τοῦ καιροῦ ἡμῶν μηδέπω ἐνεστῶτος; τίνος ἐνεκα βούλει λαβεῖν ἡμῶν τὴν ἐξουσίαν; ἐνως γάρ τῆς νῦν ὠρας εἶχομεν ἀλπίδα καὶ καιρὸν περιλειπόμενον. τί ἡμῖν καὶ σοί; σὺ ἔχεις ἐξουσίαν ἐν τοῖς σοῖς, καὶ ἡμεῖς ἐν τοῖς ἡμετέροις. τίνος ἐνεκα βούλει τυραννίδι καθ' ἡμῶν χρήσασθαι, καὶ μάλιστα αὐτὸς ἄλλους διδάσκων μὴ χρήσασθαι τυραννίδι; τίνος οὖν ἐνεκα σὺ τῶν ἀλλοτρίων δέει, ὡς τοῖς ἰδίοις μὴ ἐπαρκούμενος; τίνος ἐνεκα ἐξομοιοῦσαι τῷ υἱῷ τοῦ θεοῦ τῷ ἀδικήσαντι ἡμᾶς; ἐνικας γάρ αὐτῷ πάντυ ὡς ἐξ αὐτοῦ ἀποκυνθείς. ἐνομίσαμεν γάρ κάκεῖνον ὑπό-

ἢνα γένωμαι: ita cum Th. edidimus; in codice omisso ἦν legitur γένωμαι | δέξομαι: hanc codicis scripturam servavimus; Th. edidit δέξομαι.

ζυγὸν ποιῆσαι ὡς καὶ τοὺς λοιπούς· ὁ δὲ στραφεὶς ἔσχεν ἡμᾶς ὑποχειρίους. οὐ γάρ ἥδειμεν αὐτὸν· τὴπάτησε δὲ ἡμᾶς τῇ μορφῇ αὐτοῦ ἢ περιεβέβλητο καὶ τῇ πενίᾳ αὐτοῦ καὶ τῇ ἐνδείᾳ· θεασάμενοι γάρ αὐτὸν τοιοῦτον ἐνομίσαμεν αὐτὸν σαρκοφόρον ἄνδρα εἶναι, μὴ εἰδότες ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ζωποιῶν τοὺς ἀνθρώπους. ἔδωκε δὲ ἡμῖν ἔδουσίαν ἐν τοῖς ἡμετέροις, καὶ ἐν φίξιμῳ χρόνῳ τὰ ἡμέτερα μὴ ἔάσαι ἀλλ’ ἐν αὐτοῖς ἀναστρέφεσθαι· σὺ δὲ βούλει ὑπὲρ τὸ δέον καὶ τὸ δεδομένον σοι κτήσασθαι καὶ ἡμᾶς καταπονῆσαι.

⁴³ Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ δαίμων ἔκλαιε λέγων Ἀφέημί σε τὴν καλλίστην μου σύζυγον, ἦν πρὸ πολλοῦ εὐρών ἀνεπαύθην· καταλιψάνω σε τὴν ἀγαπητὴν καὶ βεβαίαν μου ἀδελφήν, ἐν τῇ ηγδόκησα. τί ποιήσω οὐκ οἶδα, ἢ τίνα ἐπικαλέσομαι ἵνα μοι ἐπακούσας ἐπαμύνῃ. οἶδα τί ποιήσω· ἀπελεύσομαι εἰς τινας τόπους ἕνθα τῇ φῆμῃ τοῦ ἀνδρὸς τούτου οὐκ ἡκούσθη, καὶ τάχα σε τὴν ἐμὴν ἀγαπητὴν ἀντονομάσω. καὶ ἐπάρας αὐτοῦ τὴν φωνὴν εἶπε Μένε ἐν εἰρήνῃ τὸ καταφύγιον λαβούσα εἰς τὸν μελέονά μου· ἐγὼ δέ, καθὼς εἶπον, ἀπελεύσομαι καὶ κητήσω σου δικοίαν, καὶ ἐὰν μὴ εὗρω, πάλιν ἐπὶ σὲ ἐπιστρέφω· οἶδα γάρ ὅτι τούτου τοῦ ἀνδρὸς ἔγγιστα ὑπάρχουσα εἰς αὐτὸν τὸ καταφύγιον ἔχεις, αὐτοῦ δὲ ἀπόσταντος ἔσῃ ὅποια καὶ τίς πρὸ τοῦ αὐτὸν ἐπιφανῆναι, καὶ αὐτὸν μὲν ἐπιλήσῃ, ἐμοὶ δὲ πάλιν καιρὸς καὶ παρρησία γενήσεται, νῦν δὲ τὸ ὄνομα τοῦ σε δισαμένου φρούματι καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ δαίμων ἀφανής ἐγένετο. ὡς δὲ μόνον ἀφανισθεὶς ἀπέστη, πῦρ καὶ κάπνιος ὠφθη ἔκει, καὶ πάντες οἱ ἔκεισε παρόντες ἐκπλήκτοι γεγόνασιν.

⁴⁴ Ἰδών δὲ ὁ ἀπόστολος εἶπεν αὐτοῖς Οὐδέν ἔένον οὐδὲ ἀλλότριον ἔδειξεν ὁ δαίμων ἔκεινος ἀλλὰ τὴν φύσιν αὐτοῦ, ἐν τῇ κατακαυθήσεται· καὶ γάρ τὸ πῦρ αὐτὸν καταναλώσει, καὶ ὁ τούτου κάπνιος διασκεδασθήσεται· καὶ τῆρατο λέγειν Ἰησοῦ Χριστέ, τὸ μυστήριον τὸ ἀπόκρυφον ὁ ἡμῖν ἀπεκαλύφθη, σὺ εἰ ὁ ἐκφάντας ἡμῖν μυστήρια πάμπολλα, ὁ ἀφορήσας με κατ’ ἰδίαν ἐκ τῶν ἐταίρων μου πάντων, καὶ εἰπὼν μοι τρεῖς λόγους ἐν οἷς ἐγὼ ἔκπυρούμαι, καὶ ἄλλοις εἰπεῖν αὐτὰ οὐ δύναμαι· Ἰησοῦ ἄνθρωπε πεφονευμένε νεκρὲ τεθαμμένε, Ἰησοῦ θεὲ ἐκ θεοῦ καὶ

σωτήρ ὁ τοὺς νεκροὺς ζωοποιῶν καὶ τοὺς νοσοῦντας ἴώμενος· Ἰησοῦς ὁ ἐπιθέμενος ὥσπερ καὶ σώζων ὡς ἀνενδεής, ὁ τὸν ἵγιαν θηρεύων εἰς τὸ ἄριστον καὶ εἰς τὸ δεῖπνον, ὁ πάντας ἐν πλημμονῇ καθιστῶν ἐν μικρῷ ἄρτῳ· Ἰησοῦς ὁ ἐπαναπαυόμενος ἀπὸ τῆς ὁδοιπορίας τοῦ καμάτου ὡς ἀνθρωπὸς καὶ ἐπὶ τοῖς κύμασι περιπατῶν ὡς θεός·⁴⁵ Ἰησοῦς ὑψιστε, φωνὴ ἀνατείλασσα ἀπὸ τῶν σπλάγχνων τῶν τελείων, πάντων σωτήρ, ἡ δέξια τοῦ φωτὸς ἡ καταστρέφουσσα τὸν πονηρὸν ἐν τῇ ἰδίᾳ φύσει καὶ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν φύσιν συναθροίζουσσα εἰς ἓνα τόπον, ὁ μονογενῆς ὑπάρχων, ὁ πρωτότοκος πολλῶν ἀδελφῶν, θεὸς ἐκ θεοῦ ὑψιστοῦ, ὁ ἀνθρωπὸς ὁ καταφρονύμενος ἔως ἄρτι· Ἰησοῦς Χριστέ, ὁ μὴ παραβλέπων ἐν οἷς σε ἐπικαλούμεθα, ὁ γενόμενος πρόφασις πᾶσι τῇ ἀνθρωπίνῃ ζωῇ, ὁ δὲ ἡμᾶς χρινόμενος καὶ φυλακιζόμενος ἐν δεσμωτηρίᾳ καὶ λύων πάντας τοὺς ἐν δεσμοῖς ὅντας, ὁ καλούμενος πλάνος καὶ τοὺς ἰδίους λυτρούμενος ἀπὸ τῆς πλάνης· δέομαί σου ὑπὲρ τῶν ἑστώτων καὶ δεομένων σου τούτων καὶ πιστεύοντων σοι· δέονται γὰρ τῶν σῶν δωρημάτων τυχεῖν εὐέλπιδες ὅντες εἰς τὴν σὴν βούθειαν, τὸ καταφύγιόν σου κατέχοντες ἐν τῇ σῇ μεγαλοσύνῃ· τὰς ἀκροάσεις αὐτῶν ὑπέχουσιν ἀκοῦσαι παρ’ ἡμῶν τοὺς λόγους τοὺς λαλουμένους αὐτοῖς· ἐλέητα σου τὴν εἰρήνην καὶ σκηνῶσάτω ἐν αὐτοῖς, ὅπως καθαρισθῶσιν ἀπὸ τῶν προτέρων αὐτῶν πράξεων, καὶ ἀποδύσονται τὸν παλαιὸν ἀνθρωπὸν σὺν ταῖς πράξεις αὐτοῦ, καὶ ἐνδύσονται τὸν νέον τὸν νῦν ἐξ ἐμοῦ καταγγελλόμενον αὐτοῖς.

⁴⁶ Καὶ ἐπιθεὶς αὐτοῖς τὰς χεῖρας εὐλόγησεν αὐτοὺς εἰπών "Εσται ἐφ' ὑμᾶς ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς αἰῶνας· καὶ αὐτοὶ εἰπον Ἀμήν. ἐδεήθη δὲ αὐτοῦ ἡ γυνὴ λέγουσσα Ἀπόστολε τοῦ ὑψιστοῦ, δός μοι τὴν σφραγῖδα, ἵνα μὴ ὑποστρέψῃ εἰς ἐμὲ πάλιν ὁ ἔχθρός ἐκεῖνος. τότε ἐποίησεν αὐτὴν ἐγγὺς αὐτοῦ γενέσθαι, καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτῇ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐσφράγισεν αὐτὴν εἰς ὄνομα πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἀγίου πνεύματος· πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι ἐσφραγίσθησαν μετ' αὐτῆς. ἐκέλευσε δὲ ὁ ἀπόστολος τῷ διακόνῳ αὐτοῦ παραθῆναι τράπεζαν· παρέ-

46. εὐλόγησεν: ita codex; Th. ηὐλόγησεν edidit. | παραθῆναι: ita codex; Th. correxit περαθεῖναι

θηκεν δὲ συμψελλιον, ὃ εὗρον ἐκεῖ καὶ ἀπλώσας σινδόνα ἐπ' αὐτὸν ἐπέθηκεν ἄρτον τῆς εὐλογίας. καὶ παραστὰς ὁ ἀπόστολος εἶπεν Ἰησοῦ Χριστὲ υἱὲ τοῦ θεοῦ, ὃ καταβιώσας ήμας τῆς εὐχαριστίας τοῦ σώματός σου τοῦ ἀγίου καὶ τοῦ τιμίου αἵματος κονιωνῆσαι, ἵδου κατατολμῶμεν τῆς εὐχαριστίας καὶ ἐπικλήσεως τοῦ ἀγίου σου ὄνόματος, ἐλθὲ νῦν καὶ κοινώνησον ἡμῖν.⁴⁷ καὶ ἦρξατο λέγειν Ἐλθὲ τὰ σπλάγχνα τὰ τελεια, ἐλθὲ ἡ κοινωνία τοῦ ἄρρενος, ἐλθὲ ἡ ἐπισταμένη τὰ μυστήρια τοῦ ἐπιλέκτου, ἐλθὲ ἡ κοινωνοῦσα ἐν πᾶσι τοῖς ἀθλοις τοῦ γενναίου ἀθλητοῦ, ἐλθὲ ἡ ἡσυχία ἡ ἀποκαλύπτουσα τὰ μεγαλεῖα τοῦ παντὸς μεγέθους, ἐλθὲ ἡ τὰ ἀπόκρυφα ἐκφαίνουσα· καὶ τὰ ἀπόρρητα φανερὰ καθιστώσα, ἡ Ἱερὰ περιστερὰ ἡ τοὺς διδύμους νεοσσοὺς γεννῶσσε, ἐλθὲ ἡ ἀπόκρυφος μήτηρ, ἐλθὲ ἡ φανερὰ ἐν ταῖς πράξεσιν αὐτῆς καὶ παρέχουσα χαρὰν καὶ ἀνάπτωσιν τοῖς συνημμένοις αὐτῇ· ἐλθὲ καὶ κοινώνησον ἡμῖν ἐν ταύτῃ τῇ εὐχαριστίᾳ ἥν ποιοῦμεν ἐπὶ τῷ ὄνόματί σου, καὶ τῇ ἀγάπῃ ἡ συνήγγεθα ἐπὶ τῇ κλήσει σου. καὶ εἰπὼν ταῦτα διεχάραξε τῷ ἄρτῳ τὸν σταυρόν, καὶ κλάσας ἦρξατο διαδίδοντα· καὶ πρῶτον τῇ γυναικὶ ἐδώκεν εἰπών Ἔσται σοι τοῦτο εἰς ἀφεσιν ἀμαρτιῶν καὶ λύτρον αἰώνιων παραπτωμάτων. καὶ μετ' αὐτὴν ἐδώκε καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσε τοῖς τῇ σφραγίδα δεξαμένοις.

*should we not
αἰώνιον; Com.*

(Περὶ τοῦ νεανίσκου τοῦ φονεύσαντος τὴν κόρην.)

⁴⁸ Ἡν δέ τις νεανίσκος διαπραξάμενος πρᾶγμα ἀθέμιτον, προσελθὼν δὲ τῷ ἀποστόλῳ ἐλαβε τῆς εὐχαριστίας τὸν ἄρτον τῷ ἴδιῳ στόματι, αἱ δὲ δύο χεῖρες αὐτοῦ παραυτά ἐπηράνθησαν, ὡς μὴ δύνασθαι ἔτι προσαγαγεῖν αὐτὰς τῷ ἴδιῳ στόματι.. οἱ δὲ παρόντες ἰδόντες αὐτὸν ἀνήγγειλαν τῷ ἀποστόλῳ τὰ συμβάντα· δὲ δὲ προσκαλεσάμενος αὐτὸν εἶπεν Λέξον μοι, τέκνον, καὶ μή αἰδεσθῆς τινα, δὲ διεπράξω καὶ ὡδε ἡλθες· ἡ γὰρ εὐχαριστία τοῦ κυρίου ἥλεγέε σε. τοῦτο γὰρ τὸ χάρισμα εἰς πολλοὺς διερχόμε-

ἐπ' αὐτό: ita codex; Th. ἐπ' αὐτῷ edidit.

* Περὶ τοῦ νεαν. τ. φον. τ. κόρην: haec ultima in codice superscriptio habetur.

48. τινα: codex τιν.

νον μάλιστα μὲν τοὺς διὰ πίστεως καὶ ἀγάπης προσιόντας λάται,
σὲ δὲ ἀπεξήρανε, καὶ τὸ γενόμενον οὐ χωρὶς ἐνεργείας τινὸς γέ-
γονεν. ὁ δὲ νέος ἐλεγχθεὶς ὑπὸ τῆς εὐχαριστίας τοῦ κυρίου προσ-
ελθὼν προσέπεσε τοῖς ποσὶ τοῦ ἀποστόλου καὶ ἐδέετο λέγων Κα-
κὸν πρᾶγμα πέπρακται μοι, ἐνόμιζον γάρ τι καλὸν διαπράττε-
σθαι.. γυναικός τινος ἡράσθην οἰκούσῃς ἔξω τῆς πόλεως ἐν παν-
δοχείῳ, καὶ αὐτὴ δέ με ἐφίλει. ἀκούσας δὲ ἐγὼ παρὰ σου καὶ
πιστεύσας ὅτι θεὸν ζῶντα καταγγέλλεις, προσῆλθον καὶ τὴν
σφραγῖδα ἐδεξάμην παρὰ σου σὺν τοῖς ἄλλοις· ἐλεγεις δέ "Ος ἐὰν
κοινωνήσῃ μιαρῷ μίζει, μάλιστα καὶ ἐν μοιχείᾳ, οὔτος οὐχ ἔξει
ζωὴν παρὰ τῷ θεῷ φίλῳ κηρύσσω. ἐπεὶ οὖν πάνυ αὐτὴν ἡγάπουν,
ἐδεόμην αὐτῆς καὶ ἐπειθον ἵνα σύνοικός μοι γενήσεται ἐν ἀγνείᾳ
καὶ πολιτείᾳ καθαρῷ, ἦν σὺ αὐτὸς διδάσκεις· ή δὲ οὐκ ἐβούλετο.
μὴ βουλομένης οὖν αὐτῆς λαβὼν ξίφος ἔθανάτωσα αὐτήν· οὐ
γάρ ἡδυνάμην βλέπειν αὐτὴν μετ' ἄλλου μοιχευομένην.

⁴⁹ Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἀπόστολος εἶπεν Ὡ μανιώδης μίζει,
πῶς εἰς ἀναισχυντίας χωρεῖς· ὡς ἐπιθυμίᾳ ἀκατάσχετος, πῶς
τοῦτον ἐνίκησας ταῦτα ποιῆσαι· ὡς ἔργον ὄφεως, πῶς ἐν τοῖς
σοῖς ὄργίζῃ. ἐκέλευσε δὲ ὁ ἀπόστολος ὕδωρ αὐτῷ προσενεχθῆναι
ἐν λεκάνῃ. τοῦ δὲ ὕδατος προσενεχθέντος εἶπεν Ἐλθέτω τὰ
ὑδατα ἀπὸ τῶν ὑδάτων τῶν ζώντων τὰ ὄντα ἀπὸ τῶν ὄντων καὶ
ἀποσταλέντα ἥμεν· ή ἀπὸ ἀναπαύσεως ἀποσταλεῖσα ἥμεν πηγή,
ή δύναμις τῆς σωτηρίας η ἀπὸ τῆς δυνάμεως ἐκείνης ἐρχομένη
τῆς τὰ πάντα νικώσης καὶ ὑποτασσούσης τῷ Ιδίῳ θελήματι,
Ἐλθὲ καὶ σκήνωσον ἐν τοῖς ὕδαις τούτοις, ἵνα τὸ χάρισμα τοῦ
ἀγίου πνεύματος τελείως ἐν αὐτοῖς τελειωθῇ. καὶ εἶπε τῷ νεω-
τέρῳ Ἀπελθε, νίψαι σου τὰς χεῖρας ἐν τοῖς ὕδαις τούτοις. καὶ
νψαμένου αὐτοῦ κατεστάθησαν. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἀπόστολος
Πιστεύεις εἰς τὸν κύριον ἥμαντον Ἰησοῦν Χριστόν, ὅτι πάντα δύ-
ναται ποιῆσαι; ὃ δὲ εἶπεν Εἰ καὶ ἐλάχιστος τυγχάνω, παστεύω·
ἄλλα τοῦτο διεπραξάμην οἰόμενός τι καλὸν ποιεῦν· ἐδεόμην γάρ

καταγγέλλεις: ita codex (-γγλεις); Th. edidit παραγγέλλεις | ἡγάπουν: haec
cudicis scriptura est. Th. ἡγάπων

49. ἀκατάσχετος: codex ἀκατάσχετε | τελειωθῆ: ita prorsus in codice est,
sed est per compendium scriptum,

αὐτῆς, ὅσπερ καὶ εἰπόν σοι, ἡ δὲ οὐκ ἡβουλήθη πεισθῆναι μαὶ
ἴνα ἑαυτὴν φυλάξῃ ἀγνήν.

⁵⁰ Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ ἀπόστολος Δεῦρο ἀπειλῶμεν εἰς τὸ παν-
δοχεῖον δπου τοῦτο τὸ ἔργον διεπράξω, καὶ ιδωμεν τὸ γεγονός.
προτηγεῖτο δὲ ὁ νεώτερος τοῦ ἀποστόλου εἰς τὴν ὁδὸν· γενόμενοι
δὲ ἐν τῷ πανδοχείῳ εὔρον αὐτὴν κειμένην. Ιδὼν δὲ αὐτὴν ὁ
ἀπόστολος τὴν μησε, κόρη γὰρ ἦν εὔμορφος, καὶ ἐκελευσεν αὐ-
τὴν ἐνεχθῆναι ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ξενοδοχείου. ἐπιθέντες δὲ αὐτὴν
ἐν κραββάτῳ ἐξήνεγκαν καὶ θήκαν ἐν τῷ μέσῳ τῆς αὐλῆς τοῦ
πανδοχείου. ἐπέθηκε δὲ αὐτῇ ὁ ἀπόστολος τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ
ἥρετο λέγειν Ἰησοῦ, ὃς πάντοτε φαίνει ἡμῖν, — τοῦτο γὰρ
πάντοτε βιούλει, ἡμᾶς σε ἐπιζητεῖν — καὶ αὐτὸς ἡμῖν ἐδωκας
ταύτην τὴν ἔξουσίαν τοῦ αἰτεῖσθαι καὶ λαμβάνειν, καὶ οὐ μόνον
τοῦτο ἐπέτρεψας ἀλλὰ καὶ τὸ εὗξασθαι ἡμᾶς ἐδίδαξας, ἐ οὐχ
ὅρώμενος παρὰ τοῖς σωματικοῖς ὄφθαλμοῖς, τοῖς δὲ τῆς ψυχῆς
ἡμῶν οὐδὲ ὅλως ἀποκρυπτόμενος, καὶ τῇ μὲν ιδέᾳ ἀπόκρυφος,
τοῖς δὲ ἔργοις φανερούμενος ἡμῖν· καὶ ταῖς μὲν πράξεσί σου ταῖς
πολλαῖς καθὼς χωρούμεν έπεργνώκαμέν σε, αὐτὸς δὲ ἀμέτρως δέ-
δωκας ἡμῖν τὰ δόματά σου, εἰπὼν Αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν,
ζητεῖτε καὶ εὑρήσετε, κρούετε καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. δεόμεθα
οὖν ὑποψίαν ἔχοντες τῶν ἀμαρτημάτων ἡμῶν· αἰτοῦμεν δέ σε
οὐ πλοῦτον, οὐ χρυσόν, οὐκ ὄφρυρον, οὐ κτῆσιν, οὐκ ἄλλο τι
τῶν ἀπὸ τῆς γῆς γινομένων καὶ πάλιν εἰς τὴν γῆν χωρούντων,
ἀλλὰ τοῦτο δεόμεθά σου καὶ παρακαλοῦμεν, ίνα ἐν τῷ ὀνόματί
σου τῷ ἀγίῳ ἐγείρῃς ταύτην τὴν κειμένην ἐν τῇ σῇ δυνάμει εἰς
δόξαν καὶ πίστιν τῶν παρεστώτων.

⁵¹ Καὶ ταῦτα αὐτοῦ προσευξαμένου εἶπε τῷ νεωτέρῳ σφρα-
γίσας αὐτόν "Απελθε καὶ λαβόμενος τῆς χειρὸς αὐτῆς εἰπὲ αὐτῇ
Ἐγώ διὰ τῶν ἐμῶν χειρῶν σιδήρῳ σε ἐφόνευσα, καὶ πάλιν ἐν
ταῖς ἐμαῖς χερσὶν ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
ἐγείρω σε. προσελθὼν οὖν ὁ νέος παρέστη αὐτῇ λέγων Ἐπίστευσα
ἐπὶ σέ, Χριστέ Ἰησοῦ. καὶ ἀπιδὼν εἰς Ἰούδαν Θωμᾶν τὸν ἀπό-
στολον εἶπεν αὐτῷ "Ἐπευξαί μοι ίνα ὁ κύριός μου εἰς τὴν βοή-
θειάν μου ἐλθῃ, ὃν καὶ ἐπικαλοῦμαι. καὶ ἐπιθεὶς τὴν χεῖρα

50. φαίνει: codicis scripturam servavimus; Th. maluit φαίνῃ.

αύτοῦ τῇ αὐτῆς χειρὶ εἶπεν Ἐλθέ, κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ταύτῃ μὲν παρέχων τὴν ζωήν, ἐμοὶ δὲ τῆς πίστεώς σου τὸν ἀρραβώνα. καὶ εὐθέως ἐλκύσαντος αὐτοῦ τὴν χεῖρα αὐτῆς ἀναπηδήσασα ἐκαθέσθη, ἀποβλέπουσα εἰς τὸν πολὺν ὄχλον τὸν παρεστῶτα· εἶδε δὲ καὶ τὸν ἀπόστολὸν ἄντυχον αὐτῆς ἐστῶτα, καὶ καταλείπουσα τὸν χράββατον ἐκπηδήσασα πρὸς τοῖς ποσὶν αὐτοῦ ἔπειτε καὶ τῶν ἐνδυμάτων αὐτοῦ ἥππετο λέγουσα Δέομαι σου, κύριε, ποὺ ἔστιν ἐκεῖνος ὁ ἄλλος ὁ συνών σοι, ὃς οὐκ ἐγκατέλιπέ με παραμεῖναι εἰς ἐκεῖνον τὸν χῶρον τὸν δεινὸν καὶ χαλεπόν, ἄλλα σοί με παρεδώκεν εἰπών Σὺ ταύτην παράλαβε ἵνα τελειωθῇ, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τὸν αὐτῆς χῶρον συναχθῇ.

⁵² Ο δὲ ἀπόστολός φησι πρὸς αὐτήν Ἐξήγησαι ἡμῖν ποῦ παρεγένουν. ή δὲ ἀπεκρίνατο Σὺ ἐ σὺν ἐμοὶ ὦν, φησι καὶ παρεδόθη, βούλει ἀκοῦσαι; καὶ ἥρετο λέγειν Ἀνθρωπός τις παρελαβέ με ἀπεχθῆς τῇ εἰδέσα, μελας ὅλος, ή δὲ τούτου ἐσθῆς πάνυ φερυπωμένη· ἀπήγαγε δέ με εἰς τινα τόπον ἐν ᾧ πολλὰ χάσματα ὑπῆρχε, καὶ πολλὴ δυσωδία καὶ ἀποφορὰ ἐχθίστη ἐκεῖθεν ἀπεδίδετο. ἐποίει δέ με εἰς ἐκαστον χάσμα παρακύψαι, καὶ εἰδον ἐν τῷ χάσματι πύρ φλεγόμενον, καὶ τροχοὶ πυρὸς ἐκεῖτε ἐτρεχον, ψυχαὶ δὲ ἐνεκρέμαντο ἐν τοῖς τροχοῖς ἐκείνοις, ἄλληλαις προσρηγνύμεναι· βοὴ δὲ καὶ ὀλολυγμὸς πλεῖστος ὑπῆρχεν ἐκεῖ, οὐδεὶς δὲ τὴν ὁ λυτρούμενος. ἐλεγε δέ μοι ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος Αὗται αἱ ψυχαὶ ὁμόφυλοι σού εἰσι, καὶ ἐν ἡμέραις ἀριθμοῦ παρεδόθησαν εἰς κόλασιν καὶ ἕκτριψιν, καὶ τότε ἀλλαὶ εἰσάγονται ἀντ' αὐτῶν, ὁμοίως δὲ πάλιν καὶ αὐταὶ ἐν ἀλλῷ· αὐταὶ εἰσιν αἱ μεταλλάξασαι ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς τὴν συνουσίαν. καὶ κατοπτεύσασα εἰδον· βρέφη ἐπ' ἀλληλα σεσωρευμένα καὶ παλαιόντα ἀλληλα· καὶ ἐπακείμενα. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε μοι Ταῦτά εἰσι τὰ τούτων βρέφη, καὶ διὰ τοῦτο ἐνθάδε ἐτέθησαν εἰς μαρτύριον αὐτῶν.

51. καταλείπουσα: in codice est καταλειποῦσα; hinc librarius καταλιποῦσα voluisse videtur.

52. εἰδέσα: sic h. l. Paulio ante (sectione 50.) scriptum est ιδέα; sectione vero 8. rursus εἰδέσα. | ἀπεδίδετο: ita codex. Th. correcxit ἀπεδίδοτο | εἰσάγονται: ita codex. False est Th. de scriptura codicis. | ἐν ἀλλῷ: in codice est ἐν ἀλλῳ (sic). | παλαιόντα ἀλληλα: in ἀλληλα (πρὸς ἀλληλα? ἀλλήλους?) latere videtur vitium; nescio an ipsum abundet.

⁵³ Ἀπήνεγκε με εἰς ἄλλο χάσια, καὶ παρακύψασα εἶδον βόρβορον καὶ σκέληρα ἀναβρύσοντα, καὶ ψυχὰς ἔκει κυλιομένας, καὶ βρυγμὸν μέγαν ἔκειθεν ἐξ ἀυτῶν ὀκουόμενον. καὶ εἴπε πρὸς μὲ ὁ ἄνθρωπος ἔκεινος Αὗται αἱ ψυχαὶ γυναικῶν εἰσὶ τῶν καταλειψασῶν τοὺς ἄνδρας αὐτῶν καὶ εἰς ἄλλους μοιχευθεῖσαι καὶ εἰς ταύτην τὴν βάσανον ἐνεχθεῖσαι. ἄλλο μοι χάσμα ἐδεῖξεν, εἰς ὃ παρακύψασα εἶδον ψυχὰς τὰς μὲν κρεμαμένας διὰ τῆς γλώττης, τὰς δὲ διὰ τῶν πλοκάμων, τὰς δὲ διὰ τῶν χειρῶν, τὰς δὲ διὰ τῶν ποδῶν κατὰ κεφαλῆς, καὶ καπνὸν καὶ θείον καπνιζομένας περὶ ὃν μοι ἀπεκρίνατο ὁ ἀντίρρη ἔκεινος ὃ σὺν ἐμοὶ ὅν Αἱ μὲν ψυχαὶ αὗται αἱ κρεμασθεῖσαι διὰ τῆς γλώσσης διάβολοι εἰσι, καὶ ψευδεῖς λόγους καὶ αἰσχροὺς φθεγγόμεναι, καὶ μὴ αἰδούμεναι καὶ γυμνοκέφαλοι ἐν τῷ κόσμῳ περιάγουσαι· αἱ δὲ διὰ τῶν χειρῶν κρεμασθεῖσαι αὕται εἰσιν αἱ τὰ ἀλλότρια ἀφελόμεναι καὶ κλέψασαι, καὶ μετρίοις μὴ ἐπιδοῦσαι μηδὲν μηδὲ ἐπαρκῆσασαι τοῖς τεθλιψμένοις, ἀλλὰ τοῦτο ἐποίουν τὰ πάντα λαμβάνειν θέλουσαι, καὶ μηδὲ ὅλως τῆς δύνης καὶ τῆς νομάθεσίας φροντίδα ποιησάμεναι· αἱ δὲ διὰ τῶν ποδῶν κρεμασθεῖσαι αὕται εἰσιν αἱ κούφως μὲν καὶ προθύμως τρέχουσαι ὅδοῖς πονηραῖς καὶ πονηρίαις ἀτάκτοις, νοσοῦνταις μὴ ἐπισκεπτόμεναι καὶ τοὺς ἔξιόντας τοῦ βίου μὴ προκομίζουσαι, καὶ διὰ τοῦτο μία καὶ ἐκάστη ψυχὴ ἀπολάμβάνει τὰ πεπραγμένα αὐτῇ.

⁵⁴ Πάλιν ἀπαγαγὼν ὑπέδειξε μοι ἄντρον πάνυ σκοτεινόν, δυσαδάνιν πολλήν ἀποπνέον, πολλαῖς δὲ ψυχαῖς ἔκειθεν παρέκυπτον βουλόμεναι τοῦ ἀέρος τι μεταλαμβάνειν, οἱ δὲ τούτων φύλακες οὐκ εἴων αὕτας παρακύπτειν. ὁ δὲ συνών μοι εἶπε Τοῦτό ἐστι τὸ δεσμωτήριον τούτων τῶν ψυχῶν ὃν εἰδεῖς· ἐπάν γαρ πληρώσωσι τὰς κολάσεις αὐτῶν ὃν μὲν ἔκάστη ἐπράξειν, ὕστερον πάλιν ἄλλαι διαδέχονται αὐτάς — εἰσὶ δὲ καὶ τινες τελείως καταναλισκόμεναι — καὶ εἰς ἄλλας κολάσεις παραβίονται. Ελεγον οὖν τῷ ἀνδρὶ τῷ παραλαβόντι με ἔκεινοι οἱ τὰς ψυχὰς φρουροῦν-

53. κυλιομένας: codex κυλιωμένας | μέγαν: codex μέγα | καταλειψασῶν: codex καταλειψάντων | κρεμαμένας: codex κρεμμαμένας | γλώσσης: ita h. l. codex; antea γλώττης. Similis inconstantia in plerisque codicibus est, nec tenebre corrigenda videtur.

τες τὰς οὖσας ἐν τῷ σκοτεινῷ ἄντρῳ Δός ἡμῖν αὐτὴν ἵνα εἰσαγάγωμεν πρὸς τὰς ἄλλας, ἕως ὅτε καιρὸς ἔφεσταται εἰς κόλασιν παραδοθῆναι αὐτήν. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο αὐτοῖς Οὐ δίδωμι ὑμῖν αὐτήν, ἐπειδὴ γάρ φοβοῦμαι τὸν παραδόντα μοι αὐτήν· οὐ γάρ ἔκελεύσθην ἐνθάδε αὐτήν καταλεῖψαι· σὺν ἐμοὶ δὲ ἀναφέρω αὐτήν, ἕως ἂν ἐντολὴν περὶ ταύτης δέξωμαι· καὶ παραλαβών με ἀνήγαγέ με εἰς ἄλλον χῶρον, ἐν ᾧ ἡσαν ἄνθρωποι οἱ ἔβασαντο πικρῶς. ὁ δέ σοι ὅμοιος λαβών μέ σοι παραδέδωκε, λέξας σοι ταῦτα Παράλαβε ταύτην, ἐπειδὴ μία τῶν θρεμμάτων ἐστὶ τῶν πλαινηθέντων· καὶ ληφθεῖσα ὑπὸ σου νῦν ἔμπροσθέν σου εἴμι. δέομαι σου ούν καὶ λικετεύω ἵνα μὴ ἀπελθω εἰς ἔκεινους τοὺς τόπους τοὺς κολαστηρίους οὓς εἶδον.

⁵⁵ Ὁ δὲ ἀπόστολος τοῖς παρεστῶσιν ὅχλοις εἶπεν Ἡκούσατε, ἀδελφοί, ἃ διηγήσατο ἡ γυνὴ αὕτη· οὐκ εἰσὶ δὲ μόνον αὗται αἱ κολάσεις, ἄλλα καὶ ἄλλαι χείρονες τούτων· καὶ ὑμεῖς δὲ ἐὰν μὴ ἐπιστραφῆτε ἐπὶ τὸν θεὸν τοῦτον ὃν κηρύσσω, καὶ ἀπόσχησθε ἀπὸ τῶν προτέρων ἔργων ὑμῶν καὶ τῶν πράξεων ὡν διεπράξασθε χωρὶς γνώσεως, εἰς ταύτας τὰς κολάσεις τὸ τέλος ὑμῶν ἔξετε. πιστεύσατε ούν εἰς τὸν κύριον ὑμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ ἀφίγησιν ὑμῖν τὰ πρὸ τούτου πεπραγμένα ἀμαρτήματα, καὶ καθαρίσει ὑμᾶς ἀπὸ πασῶν τῶν ἐπιθυμιῶν τῶν σωματικῶν τῶν ἐν τῇ γῇ μενουσῶν, καὶ ίάσεται ὑμᾶς ἀπὸ τῶν σφαλμάτων τῶν παρεπομένων καὶ σὺν ὑμῖν ἀπιόντων καὶ πρὸ ὑμῶν εὔρισκομένων. Ἑκαστος δὲ ὑμῶν ἀποδυσάσθω τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον καὶ ἀνθυσάσθω τὸν νέον, τὴν δὲ πρώτην ὑμῶν ἀναστροφὴν καὶ πολιτείαν καταλείψατε· καὶ οἱ κλέπτοντες μηκέτι κλεπτέωσαν, ἄλλα κάθινοντες καὶ ἔργαζόμενοι ζήτωσαν· οἱ δὲ μοιχοὶ μηκέτι πορνεύετωσαν, ἵνα μὴ ἐκδότους ἑαυτοὺς τῇ αἰωνίᾳ κολάσει παραδώσωσιν· ἡ γάρ μοιχεία παρὰ τῷ θεῷ πάνυ χαλεπόν ἐστι κακὸν παρὰ τὰ ἄλλα κακά. ἀπόθεσθε δὲ καὶ τὴν πλεονεξίαν καὶ τὸ ψεῦδος καὶ τὴν μέθην καὶ τὴν διαβολὴν καὶ τὸ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀνταποδιδόναι· ταῦτα γάρ πάντα ἔνα εἰσὶ τῷ θεῷ τῷ ὑπὲρ ἔμου χηρυσσομένῳ καὶ ἄλλοτρια· ἄλλα καὶ μᾶλλον ἐν τῇ

ω' γεος

55. τοῖς παρεστῶσιν ὅχλοις: his in codice praepositum est πρός. | ἀπόσχησε: codex ἀπόσχεσθε.

πίστει πολιτεύσασθε καὶ τῇ πραότητι καὶ τῇ ἀγιωσύνῃ καὶ τῇ ἐλπίδι, ἐν γάρ ὁ θεὸς χαίρει, ὅπως γένησθε αὐτοῦ οἰκεῖοι προσδεξάμενοι παρ' αὐτοῦ τὰ χαρίσματα, ἃ ὀλίγοι καὶ ἔνιοι δέχονται.

⁵⁶ Πᾶς οὖν ὁ λαὸς ἐπίστευσε, καὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς πειθηνίους παρέσχον τῷ θεῷ τῷ ζῶντι καὶ τῷ Χριστῷ Ἰησοῦ, εὐωχούμενοι ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς εὐλογημένοις καὶ τῇ διακονίᾳ αὐτοῦ τῇ ἀγίᾳ. ἐκόμιζον δὲ χρήματα πολλὰ εἰς διακονίαν τῶν χηρῶν· εἶχε γαρ ἐν ταῖς πόλεσι συνηθροισμένας, καὶ πάσας αὐτὰς διὰ τῶν ἰδίων διακόνων ἀπέστελλε τὰ ἐπιτήδεια τά τε ἐνδύματα καὶ τὴν τροφήν. αὐτὸς δὲ οὐκ ἐπαύετο χηρύσσων καὶ λέγων αὐτοῖς καὶ ὑποδεικνύων ὅτι οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ Χριστός, περὶ οὗ αἱ γραφαὶ ἐκήρυξαν ὡς ἐλθὼν σταυροῦται καὶ ἐγείρεται διὰ τριῶν ἡμερῶν ἐκ νεκρῶν. ὑπεδείκνυε δὲ αὐτοῖς δεύτερον σαφῆντας ἀρεξάμενος ἀπὸ τῶν προφητῶν τὰ περὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅτι ἔδει αὐτὸν ἐλθεῖν καὶ ἐν αὐτῷ τελεσθῆναι πάντα τὰ προλεχθέντα ἡμῖν περὶ αὐτοῦ.

Διεδραμε δὲ γάρ τούτου φήμη εἰς πάσας τὰς πόλεις καὶ χώρας, καὶ πάντες οἱ ἔχοντες νοσοῦντας γάρ ὁ ὄχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων προσέφερον, καὶ ἐθεραπεύοντο· οὓς δέ καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐτίθουν ἐν γάρ τοις ἐμελλε διελθεῖν, καὶ πάντας ἐν τῇ δυνάμει τοῦ κυρίου ἐθεράπευε. Τότε εἶπον πάντες ὅμοθυμαδὸν οἱ δι’ αὐτοῦ λαθέντες μιᾷ φωνῇ Σοὶ δόξα, Ἰησοῦ, τῷ τὴν θεραπείαν ἐξίσου παρασχόντι διὰ τοῦ δούλου σου καὶ ἀπόστολου Θωμᾶ. καὶ ὑγιαίνοντες καὶ χαίροντες δεόμεθα σου γενέσθαι τῆς σῆς ἀγελής καὶ ἐναρθμηθῆναι εἰς τὰ σὰ πρόβατα· δέξαι οὖν ἡμᾶς, κύριε, καὶ μὴ λογίσῃ ἡμῶν τὰ παραπτώματα καὶ τὰ πρῶτα σφάλματα, ἀ διεπραξάμεθα ἐν ἀγνοίᾳ ὅντες.

⁵⁷ Ο δέ ἀπόστολος εἶπε Δόξα τῷ μονογενεῖ τῷ ἀπὸ τοῦ πατρός, δόξα τῷ πρωτοτόκῳ τῶν πολλῶν ἀδελφῶν, δόξα σοι τῷ ἐπαμύντορι καὶ βοηθῷ τῶν εἰς τὸ καταφύγιόν σου ἐρχομένων· ὁ ἄῤῥηνος καὶ τοὺς ἐν ὕπνῳ διεγείρων, ὁ ζῶν καὶ ζωοποιῶν τοὺς ἐν τῷ θανάτῳ κατακεψένους· θεέ Ἰησοῦ Χριστέ, τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος υἱέ, ὁ λυτρωτής καὶ βοηθός, γάρ καταφυγή καὶ ἀνάπτωσις πάντων τῶν καμινόντων ἐν τῇ σῇ ἐργασίᾳ, ἵστιν δέ παρέχων

56. προλεχ. ἡμῖν: codex ἡμῖν προ ἡμῖν.

έκεινοις τοῖς διὰ τὸ σὸν ὅνομα ὑποφέρουσι τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν παγετὸν τῆς νυκτός· εὐχαριστοῦμεν τοῖς παρὰ σοῦ χαρίσμασι δοθεῖσιν ἡμῖν καὶ τῇ παρὰ σοῦ βοηθείᾳ χαρισθεῖσιν ἡμῖν καὶ τῇ οἰκονομίᾳ σου τῇ ἀλθούσῃ ἀπὸ σοῦ εἰς ἡμᾶς.⁵⁸ Τέλεσον οὖν εἰς ἡμᾶς ταῦτα ἔως τελους, ἵνα ἔχωμεν παρρησίαν τὴν ἐν σει· ἔπιδε εἰς ἡμᾶς, ὅτι διὰ σὲ κατελείψαμεν τοὺς οὐκευξ ἡμῶν, καὶ διὰ σὲ ξένοι γεγόναμεν τὸ δέως καὶ ἐκόντες· ἔπιδε ἐφ' ἡμᾶς, κύριε, ὅτι τὴν ἴδιαν κτήσιν κατελείψαμεν διὰ σέ, ἵνα σὲ τὴν ἀναφαίρετον κτήσιν κτησώμεθα· ἔπιδε ἐφ' ἡμᾶς, κύριε, ὅτι τοὺς διαφέροντας ἡμῖν κατὰ γένος κατελείψαμεν, ἵνα τῇ σῇ συγγενείᾳ καταπιγῶμεν· ἔπιδε ἐφ' ἡμᾶς, κύριε, τοὺς καταλείψαντας τοὺς πατέρας ἑαυτῶν καὶ τὰς μητέρας καὶ τοὺς τροφέας, ἵνα τὸν σὸν πατέρα θεασώμεθα καὶ κορεσθῶμεν τῆς αὐτοῦ τροφῆς τῆς θεᾶτης· ἔπιδε ἐφ' ἡμᾶς, κύριε, διὰ σὲ γὰρ τὰς συζύγους ἡμῶν τὰς σωματικὰς κατελείψαμεν καὶ τοὺς καρποὺς ἡμῶν τοὺς ἐπιγείους, ἵνα κοινωνήσωμεν ἔκεινη τῇ κοινωνίᾳ τῇ παραμόνῳ καὶ ἀληθινῇ, καὶ καρποὺς ἀληθινοὺς ἀποκυήσωμεν, ὃν ἡ φύσις ἀναθεν ὑπάρχει, ὃν οὐδεὶς δύναται ἀφελέσθαι ἐξ ἡμῶν τὴν ἀπόλαυσιν, οἵς παραμένομεν καὶ αὐτοὶ ἡμῖν παραμένουσιν.

58. παραμένομεν: codex παραμένωμεν.

Η ΤΕΛΕΙΩΣΙΣ ΘΩΜΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ.

Προστάξαντος Μισδέου τοῦ βασιλέως ἐβλήθη εἰς τὸ δεσμωτήριον ὁ μακάριος Θωμᾶς ὁ ἀπόστολος, καὶ εἶπεν Δοξάζω τὸν θεόν, καὶ τὸν λόγον καταγγελῶ τοῖς κατακλείστοις, ώς πάντας ἀγαλλιανὸν ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. ἐπει σύν Ἰουζάνης ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως καὶ Τερτία ἡ αὐτοῦ μήτηρ καὶ Μυγδονία καὶ Ναρκίλα πιστοὶ μὲν γέγοναν, οὕπω δὲ τοῦ λουτροῦ ἦξιώθησαν, πάνυ ἐδυσφόρουν ἐπὶ τῷ συγχλεισθῆναι τὸν μακάριον, καὶ ἐλθοῦσαι εἰς τὸ δεσμωτήριον καὶ χρήματα πλεόνα δοῦσαι τῷ δεσμοφύλακι εἰσῆλθον πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ ἵδων αὐτὰς ἔχάρη, καὶ δοξάσας τὸν κύριον εὐλόγησεν αὐτάς· αἱ δὲ παρεκάλουν καὶ ἤτουντο τὴν ἐν κυρίῳ σφραγίδα, ἐμφανισθέντος αὐταῖς νεανίσκου εὐμόρφου καὶ σῆναρ καὶ τὸν ἀπόστολον εἰς τὸν Ἰουζάνου οίκον κελεύσαντος.

1. Προστάξαντος Μισδέου (*idem uomen in codice E Μισδαῖος scribitur. Vide infra*) etc. Ad haec cf. Abdiae apostolicas historias apud Fabricium Cod. apocr. N. T. pag. 718. §. XVI. Quare motus Mesdeus rex Indiae apostolum Thomam et filium suum Zuzanem et plures alios trusit in carcere. | ως: codex ὃς | Τερτία -- Μυγδονία -- Ναρκίλα etc. Ad haec cf. Abd. apud Fabric. l. l. pag. 719. §. XV. Dum haec loquuntur, Trepia nomine, quae erat uxor regis, et Mygdonia Charissii matrona, qui et ipse amicus erat regis, et Narchia nutritrix, trecentis sexagenia argenteis datis, a custode introductae sunt ad apostolum. | ἐπὶ τῷ: codex ἐπὶ τῷ | νεανίσκου εὐμόρφου etc. De hoc puerο cf. Abd. apud Fabric. l. l. pag. 723. §. XVIII. Quae (i. e. Manazara uxor Zusanis) respondit Puer iste domini ponens manum sanam me fecit. Somnio vero monitus sum ut ad peregrinum istum venirem qui tenustr in carcere. -- Interrogavit Zuzanis (ne?) quis ille puer esset qui fuisset cum ea? Respondit Manazara Ipse non vides cum dextra manu tenendum me ei sustinentem? -- XIX. Vidi te hac quoque nocte ac quidem tradentem mihi puerum istum ut me ad te perducere in carcere. -- Simil haec dicens, conversa puerum quaerebat: qui se oculis repente subtraxit, nec erat vidori facilis qui ante videbatur etc. | κατ' ὅναρ καὶ: in codice additur λέγει, quod expungendum videbatur.

² Αύτὸς δὲ πάλιν ὁ καλὸς νεανίας προλαβὼν αὐτὰς καὶ τὸν Θωμᾶν τοῦτο ποιεῖν διεκελεύετο τῆς νυκτὸς ἐπελθούσης· ὅστις καὶ προτρέχων ἐν ὄδῳ φωτοποιεῖ αὐτάς, καὶ τὰς ἡσφαλισμένας θύρας ἀψοφητὶ διήνοιγεν, ἵνα οὖ τὸ πᾶν ἐτελέσθῃ μυστήριον. καὶ κοινωνήσας αὐτὰς τῆς εὐχαριστίας, πλεῖστά τε προσομιλήσας καὶ στηρίξας αὐτὰς εἰς τὴν πίστιν καὶ παραθέμενος τῷ κυρίῳ, ἐξῆλθεν ἔκειθεν καταλείψας τὰς γυναικας, καὶ πάλιν ἦλθεν συγκλεισθησόμενος· ἐκεῖναι δὲ ἐλυποῦντο καὶ ἔκλαιον ὅτι ἀπολεῖ αὐτὸν Μισδέος ὁ βασιλεὺς.

³ Ὁ δὲ Θωμᾶς ἀπελθὼν εὗρεν τοὺς φύλακας μαχομένους καὶ λέγοντας Τί ἡμάρτομεν εἰς τὸν φαρμακὸν ἐκεῖνον, ὅτι τέχνη μαγικῆ χρησάμενος ἀνέῳξεν τὰς τοῦ δεσμώτηρίου θύρας καὶ βούλεται πάντας τοὺς δεσμώτας φυγαδεῦσαι; ἀλλὰ ἀπελθόντες μηνύσωμεν τῷ βασιλεῖ περὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Ἐλθὼν δὲ ἀπέδυσαν αὐτὸν καὶ περιζώματι περιέζωσαν, καὶ οὕτως ἔχοντες ἔστησαν ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως.

⁴ Ὁ δὲ Μισδέος εἶπεν αὐτῷ Δοῦλος ὑπάρχεις η̄ ἐλεύθερος;

2. τὸν Θωμᾶν: codex τὸ Θωμᾶν | ἐν ὄδῳ: codex nil nisi ἐν habet; ὄδῳ per coniecturam addidi | μυστήριον etc. Cf. Abd. apud Fabric. l. l. pag. 726. §. XX. *Haec ubi finivit, eucharistiam divisit his quos supra memoravimus* | ἐξῆλθεν ἔκειθεν καταλείψας τὰς γυναικας etc. Cf. Abd. apud Fabricium l. l. pag. 728. §. XXII. *Haec cum dixisset, repperunt se omnes ad tenebrosam domum. Et dixit Thomas in carcere constitutus Domine Iesu, qui pro nobis plurimum pertulisti, claudantur ianuae istae sicut clausae fuerunt, et signacula iisdem foribus reformatur. Relicti igitur aliis perrexil apostolus ut se includeret. Feminae autem non poterant a lacrimis temperare, quas sciebant quod Mesdeus non abstinerebat ab eius nece.* | ἀπολεῖ: codex ἀπόλη

3. Ad hanc sectionem cf. Abd. apud Fabric. l. l. pag. 728 sq. §. XXII. post verba modo citata: ab eius nece. *Interea cum venisset apostolus, inventi custodes concertantes inter se ei dicentes Heu, quomodo incidimus in istum magum? Eoce operuit ianuas carceris artibus magicis et omnes voluit secum educere. Unde ne magicis carminibus elaboratur ei caeteri cum eo, renunciemus regi, simul de uxore eius ac filio. Audiebat haec Thomas ei quiescebat. Illi autem abierunt prima luce ad regem petentes ut tolleretur magus ille, et alibi ne clauderetur, eo quod clausum omne magica potestate reseraret. Secundo nunciarunt apertas fuisse ianuas carceris idque surgentibus manifestatum sibi: introisse etiam regis uxorem cum aliis, quae non recederent ab eo. Quibus auditis rex signacula mox, quas imposuerat ianuae, requisivit et eodem reperit modo quo fuerant ante. Unde commotus ad custodes ait, falli eos qui introisse in carcere Trepitiam et Mygdoniam dicerent, cum signacula remota non essent. At illi se vera intimasse significabant.*

4. Abdias apud Fabric. l. l. pag. 729. §. XXII. sic pergit: *Mesdeus autem*

καὶ ὁ Θωμᾶς ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν αὐτῷ Οὐκ εἰμὶ δοῦλος, καὶ τὴν κατ' ἐμοῦ ἔξουσίαν οὐκ ἔχεις οὐδὲ δῆλως. καὶ πῶς, ἔφη ὁ Μισδέος, δραπετεύσας εἰς ταύτην ἀφίκω τὴν χώραν; καὶ ὁ Θωμᾶς εἶπεν Ἡλθον ἐνταῦθα ἵνα πολλοὺς σώσω, κάγὼ δὲ διὰ τῶν χειρῶν σου ἀποστῶ τοῦ σώματος τούτου. λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Μισδέος Τίς ἐστίν σου ὁ δεσπότης, καὶ τί αὐτῷ τὸ ὄνομα, καὶ ποίας χώρας καὶ ἐκ τίνος; Ὁ κύριός μου, φησὶν ὁ Θωμᾶς, ὁ ἐμὸς δεσπότης καὶ σός ἐστιν, κύριος ὑπάρχων οὐρανοῦ τε καὶ γῆς. καὶ ὁ Μισδέος Τίς λέγεται, ἔφη. καὶ ὁ Θωμᾶς Οὐ δύνασαι γνῶναι, ἔφη, τὸ ἀληθινὸν ὄνομα αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ· λέγω δέ σοι τὸ πρόσκαιρον ἐπιτηθὲν ὄνομα, Ἰησοῦς ὁ Χριστός. καὶ ὁ Μισδέος Ἐγὼ οὐκ ἀπήχθην, φησίν, σὲ ἀπολέσαι, ἀλλ᾽ ἡγεσχόμην· σὺ δὲ ἀπόδοσιν ἐπιοιήσω τῶν ἔργων, ὥστε τὰ φάρμακά σου ἐν πάσῃ τῇ χώρᾳ ἀκουσθῆναι. ἀλλὰ νῦν τοῦτο πράξω, ἵνα σου τὰ φάρμακα καὶ συναπόληται, ἵνα ἔξ αὐτῶν καθαρεύσῃ τὸ θῆνος ἡμῶν. καὶ Θωμᾶς ἔφη Ταῦτα λέγεις φάρμακα ἂν ἔψεται μοι; καὶ τῶν ἐντεῦθεν οὐδέποτε ἀποστήσονται.

⁵ Λεγομένων δὲ τούτων ὁ Μισδέος ἔβουλεύετο ποίῳ τρόπῳ αὐτὸν φονεύσῃ· ἔφοβεντο γάρ τὸν περιεστῶτα ὄχλον, πολλῶν αὐτῷ πιστευσάντων καὶ πρωτευόντων τινῶν. ἀναστὰς δὲ παρέλαβεν τὸν Θωμᾶν ἔξω τῆς πόλεως· συνηκολούθουν δὲ αὐτῷ ὅλιγοι στρατιῶται μεθ' ὄπλων. οἱ δὲ λοιποὶ ὄχλοι ἐπεγένονται τὸν βασιλέα

sedens in secretario sisti iussum apostolum rogavit servus an liber esset. Cui Thomas Servus sum, ait, unius et solius, supra quem non habes potestatem. Quaesivit illecum Meideus cur eo venisset. Respondit denuo apostolus ut plures salvaret, et hoc sibi debitum esse ut per manus Meidei hinc emigraret. Tum rex, qui esset dominus eius, rogavit quod illi nomen et cuius regionis. (In codice E ultima quæstio ad ipsius Thomæ patriam pertinet; ibi est enim καὶ ἐκ πόλες χώρας ὑπάρχεις. Vide infra.) Ad quae Thomas Meus dominus, inquit, deus est tuus, dominus coeli et terrae. Huius tu nomen audire non posles: sed id quod datum est ei in hoc seculo est Jesus Christus. Minanti autem regi, quod ei non pareret, cum maleficium eius aboleretur ut tota India mundaretur, respondit Thomas Haec maleficia mecum abi- bunt: sed hoc scilo quia nec quid deerunt. | ἀφίκω: codex ἀφίκω | Οὐ δύνασαι: codex Ἐὰν δύνασαι | ἀπῆχθην: codex ἡπῆχθην

5. Abdias apud Fabric. l. l. pag. 730. §. XXII. pergit: *Ex eo igitur cogitabat rex qualiter Thomam occideret. Verebatur enim populum, quia plurimi etiam eminentiorum eius opera admirabantur et credebant in Iesum.* (XXIII.) Astute ergo sibi rex agendum ratus cum Thoma, civitatem armatis sepius est egressus, populo estismane quod ideo egredieretur ut Thomas ei aliqua suorum operum demonstraret.

βιούλεσθαι τι παρ' αὐτοῦ μανθάνειν, καὶ ἐστῶτες προσεῖχον αὐτῷ· ὃς δὲ προηῆθον τρία στάδια, παρεδωκεν αὐτὸν στρατιώταις τέσσαροιν καὶ διὰ τῶν πολεμαρχῶν, προστάξας αὐτοῖς εἰς τὰ ὅρος αὐτὸν ἀναγαγόντας λογχιάσαι. αὐτὸς δὲ εἰς τὴν πόλιν ὑπέστρεψεν.

⁶ Οἱ δὲ παρόντες ἔτρεχον ἐπὶ τὸν Θωμᾶν ἀρπάσαι αὐτὸν προθυμούμενοι· αὐτὸς δὲ ἀπήγετο συμπαρόντων αὐτῷ τῶν στρατιωτῶν. ἦσαν δὲ δύο ἐπ᾽ ἀμφότερα μέρη μετακεχειρισμένοι διεὶς φαρμακίας, τοῦ πολεμάρχου τῆς χειρὸς αὐτὸν κατέχοντος καὶ πρὸς τιμὴν ἀγοντος. καὶ ἄμα ὁ μακάριος ἀπόστολος ἐλεγεν⁷ Ωτὰ ἀπόκερυφά σου μυστήρια, κύριε, δῆτι μέχρι τῆς τοῦ βίου τελευτῆς ἐν τίμιν πληροῦται ὁ πλοῦτος τῆς χάριτός σου ἐκεῖνος, ὃς οὐ συγχωρεῖ ἡμῖν ἔσεσθαι κατὰ τὸ σῶμα ἀπαθεῖς. Ιδοὺ γὰρ τέσσαρες μὲν διειλήφασιν καὶ εἰς με ἄγει· ἐπειδήπερ ἐνός εἰμι, πρὸς ὃν ἀπειμι πάντοτε ἀοράτως. νῦν δὲ μανθάνω δῆτι κατὸ κύριός μου, ἐπειδήπερ ἔνος ἦν, πρὸς ὃν ἀπειμι, τὸν καὶ συμπαρόντα μοι πάντοτε ἀοράτως, ὑφ' ἐνὸς ἐπλη, ἐγὼ δὲ δῆτι ἐκ τεσσάρων πλήσσομαι.

⁷ Ως δὲ ἀφύκοντο εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον καθ' ὃν λογχιάζειν αὐτὸν ἔμελλον, ὁ Θωμᾶς ἐλεγεν τοιαῦτα τοῖς λογχιάζουσιν Ἀκούσατε νῦν γοῦν δῆτι ἐν ἐξόδῳ τῇ ἀπὸ τοῦ σώματός μου ἐστηκα, καὶ μὴ σκοτισθῶσιν ὑμῶν οἱ ὄφθαλμοι εἰς ἐννοίας μηδὲ φραστέ-

Intendebant igitur in eum qui pulabant quod aliquid ab eo rex vellet dicens et illi regem docere. Sed egressus rex medianum fere partem milliarii tradidit eum quadam milibus, adiuncto uno praestantiore viro, iubens ut ducentes eum in monilem praesumum ibi gladio percuterent. Rex vero mox reuertit in civitatem, ubi hoc militibus imperasset.

6. Pergit Abd. apud Fabric. l. l. p. 730. §. XXIII: *Quod intelligens plebs sequebatur, Thomam eripere solens. At milites apprehendunt apostolum, duo ad dextram et duo ad sinistram lenentes. Ille quoque eminentior manum eius lenens pariter incedebat. Dicebat autem apostolus magna et divina mysteria in ipso eisdem revelari, siquidem propterea se duci a quatuor militibus dicebat quia ex quatuor cotiuisset elementis, ea se quatuor habere principia generationis; dominum autem Iesum ab uno percussum, quia unum patrem sciret generatorem suum. | ἦσαν δέ: codex Iua. | διὰ φαρμακίας: codex τὰς φαρμακίας | κατὰ τὸ σῶμα ἀπαθεῖς: codex τοῦ κατὰ σῶμα ἀπαθῶς*

7. Pergit Abdias ap. Fabric. l. l. pag. 734. §. XXIII: *Qui ubi venit ad Iecum passionis, cohortatus caeteros fidem servare domino Iesu pie latemque colere, rogavit etiam Zuzanem ut pretio custodibus dato orandi tempus sibi impetraret. (Gf.*

σθωσαν ύμων αἱ ἀκοαὶ τοῦ μὴ ἀκούειν ἐξ ὧν ἐπιστεύσατε τῷ θεῷ φῶντας, ἀπαλλαγέντες τῆς κατὰ ψυχὴν θρασύτητος, πολιτεύεσθε δὲ ἐλευθέροις πρέπουσαν πολιτείαν, κανοὶ δόξης τῆς παρὰ ἀνθρώποις, καὶ τὴν πρὸς τὸν θεὸν ζωήν.⁸ Ἐλεγεν δὲ τῷ Ἰουζάνῃ Υἱὲ τοῦ κατὰ γῆν βασιλέως, διάκονε δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ, δός τοῖς ὑπηρέταις τοῦ προστάγματος Μισδέου τὸ ὄφειλόμενον, ὅπως αὐτῶν ἀφεθεὶς ἀπελθὼν εὗξομαι. τοῦ δὲ Ἰουζανίου τοῖς στρατιώταις ἀποτίσαντος, ὁ ἀπόστολος ἐπὶ τὴν εὐχὴν ἐτράπη. τὴν δὲ αὕτη.

Οὐ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου καὶ ἔλπις καὶ τήγεμόν καὶ ὁδηγὸς ἐν πάσαις ταῖς χώραις, σοὶ ἐπομαι μετὰ πάντων τῶν ὑπηρετουμένων σοι, καὶ ἐδίγγησόν με σήμερον ἐρχόμενον πρὸς σέ. μὴ λαβέτω τὴν ἐμὴν ψυχὴν μηδείς, ἣν παρέδωκάς μοι. μὴ βλεπέτωσάν με τελῶναι καὶ ἀπαιτηταί, μηδὲ συκοφαντήτωσάν με ὄφεις καὶ οἱ τοῦ δράκοντος παιδεῖς συριττέωσάν μοι. Ιδοὺ ἐπλήρωσά σου τὸ ἔργον καὶ ἐτελείωσά σου τὸ πρᾶγμα· δοὺλος γέγονας ἦν τὴν παφὰ σοῦ ἐλευθερίαν λάβω· σὺ οὖν ταύτην μοι δουὺς τελείωσον. ταῦτα δὲ λέγω οὐκέτι ἐνδοίαζω, ἀλλ' ὅπως ἀκούσωσιν οἵ ἀκοῦσαι χρή. διξάζω σε ἐπὶ πᾶσιν, κύριε δέσποτα· ὅτι σοὶ πρέπει νὴ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.

⁹ Εὔξαμενος δὲ εἶπεν τοῖς στρατιώταις Ἐλθόντες πληρώσατε τὸ πρᾶγμα τοῦ πέμψαντος ὑμᾶς. καὶ ἄμα οἱ τέσσαρες πλήξαντες αὐτὸν ἀνεῖλαν. πάντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ ἐδάκρυον, καὶ

ad haec sectionia apud nos octavae initium.) Cuius data copia coepit gratias agere, quod et in seculo gubernatus esset a Christo et ab eodem vocaretur. Cetera quae de oratione Thomae referuntur, et multo sunt longiora graecis et satis ab iustis discrepant. | πολιτεύεσθε δὲ ἐλευθ. πρέπουσαν πολιτ. κανοὶ δόξης: codex πολιτεύεσθαι δὲ ἐλευθ. πρέπουσιν πολιτ. καὶ δόξης

8. ὁδηγὸς με etc. Extremo loco Thomas apud Abdiam (Fabric. I. l. p. 733.) haec orat: *In veritate dirigas servum tuum, ad sedem tuam dirigas iter meum, et diabolus in me non intendat. Excaecentur oculi eius lumine tuo. Conticeat os eius, qui nihil in me dignum suis operibus inventit quod loquatur. | τοῖς στρατιώταις ἀποτίσαντος: codex τοὺς στρατιώτας πατίσαντος | ὑπηρετούμ. σοι: codex ὑπηρετούμ. σε*

9. Cf. Abd. apud Fabric. I. l. p. 733. §. XXIV. ubi sic pergitur: *Haec precatus ait milibus Venile, consummate praecepitum eius qui vos misit. Advenerunt igitur quatuor milites et lanceris transverberaverunt eum, aliquis cecidit beatus apostolus*

περιστελλούσας αὐτὸν πέπλοις καλοῖς καὶ ὄθόναις πολλαῖς κατέθεντο εἰς τὸ μνῆμα ἐν ᾧ οἱ πάλαι βασιλεῖς ἔθάπτοντο.

¹⁰ Συφρὼδης καὶ Ἰουζάνης οὐκ εἰπεῖται τὴν πόλιν, ἀλλ' ὅλην τὴν ἡμέραν διατρίψαντες ἔκει καὶ διανυκτερεύσαντες προσεκαρτέρουν. οἵς ἐπιφανεῖς ὁ Θωμᾶς εἶπεν Οὐκέτι εἰμὶ ἐνταῦθα· τί καθέξουμενοι τηρεῖτε; ἀνήλιθον γάρ καὶ ἀπέλαθον τῶν ἑλικομένων. ἀλλ' ἀναστάντες περιπατεῖτε, καὶ μετ' οὐκ πολὺ συναχθήσεσθε πρὸς μέ. Μισδέος δὲ καὶ Χαρίσιος πολλὰ ἀναγκάσαντες τὴν Τερτίαν καὶ Μυγδονίαν οὐκέτι εἰσαν ἔξιστάναι τὴν γνώμην. καὶ ἐπιφανεῖς ὁ Θωμᾶς εἶπεν αὐταῖς Μήτι ἐπιλάθεσθε τῶν προτέρων· Ἰησοῦς γάρ ἀγνὸς καὶ ἀγιάζων αὐτὸς βοηθήσει ὑμῖν. οἱ δὲ περὶ τὸν Μισδέον καὶ Χαρίσιον μὴ πεισθείσας αὐτὰς εἰς αὐτὴν μὴ ἔσεσθαι τὴν γνώμην ἀφῆκαν τῷ ἑαυτῷ θελήματι. ὅμοι δὲ συνήγοντο πάντες οἱ ἀδελφοί. πεποιήκει γάρ ὁ μακάριος ἐν τῷ ὕρει Σύφορον μὲν πρεσβύτερον, διάκονον δὲ τὸν Ἰουζάνιον, ὃτε ἀπῆγετο θυήσκεσθαι. ὁ δὲ κύριος αὐτοῖς ἐβοήθει καὶ τὴν πίστιν δι' αὐτῶν ἐπλεόναξεν.

¹¹ Διελθόντος δὲ πολλοῦ χρόνου συμβαίνει δακμονίζεσθαι ἐνα τοῦ Μισδέου υἱόν· σκληροῦ δὲ ὄντος τοῦ δακμονος οὐδεὶς λάσθανει. οἴστε τὴν. διενοεῖτο ὁ Μισδέος καὶ ἐλεγεν Ἀπελθὼν ἀνοίξω

et mortuus est. Quem cum lacrymis sepelierunt fratres in sepulchro regio, in quo reges priores sepulti sunt, preciosis et plurimis amictum odoribus atque indumentis.

10. Pergit Abdias apud Fabric. l. l. p. 734. §. XXV. hunc in modum: *Apparuit autem confessum Siforo et Zusani, qui recusatant in urbem ire et tota die ad sepulchrum sedebant, atque illis dixit Quid sedelis custodientes me? Non hic sum; adscendi enim, et recepi omnia quae speravi. Surgentes itaque discedite hinc: brevi enim tempore et vos mecum colligam. Cum haec fierent circa apostolum, interea Treptia regina et Mygdonia deductae a Mesdeo et Charisio affligebantur, sed tum voluntati eorum non acquiescebat. Quibus se apostolus demonstravit dicens Nolite errare, quia dominus Iesus cito vobis adiumentum dabit. Itaque Mesdeus et Charisius cum animos uxorum suarum expugnare non possent, dimiserunt eas propriae voluntati. Fiebat autem congregatio fratrum in multa exultatione atque laetitia. Eratque presbyter Siforus et Zusanes diaconus, sunque ordinati iam tum a S. apostolo cum in montem moriturus adscendisset. Atque hi potiebantur frequentibus adiumentis domini, et fidei incrementa quotidie procedebant. | ἀφῆκαν τῷ ἑαυτῷ ζελῆματι: haec de conjectura ad textum latinum addidi. Nil eiusmodi in codice est.*

11. Abdias apud Fabric. l. l. pag. 735. §. XXV. pergit: *Quibus addidit dominus hanc gratiam, ut cum Mesdei filius correpluisset a daemonio, nec quisquam qui eum sanaret posset inventari, successit huiusmodi Mesdei sententia ut diceret Vado*

τὸν τάφον καὶ λαβὼν ὁστέον ἐκ τοῦ σώματος τοῦ ἀπόστολου προσάψῳ μου τῷ υἱῷ, καὶ οἴδα ὅτι θεραπευθήσεται. καὶ ἀπίει πρᾶξαι ὅπερ ἐνεούθη. καὶ ἐπιφανεῖς αὐτῷ ὁ μακάριος ἀπόστολος εἶπεν Ζῶντι μὴ πιστεῦσας, νεκρῷ πῶς θέλεις πιστεῦσαι; μὴ φοβοῦ· φιλανθρωπεύεται εἰς σὲ Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ χρηστότητα. ὁ δὲ Μισδέος μὴ εὑρεθέντων ὁστέων, εἰλήφει γὰρ αὐτὰ εἰς τῶν ἀδελφῶν καὶ εἰς τὰ τῆς δύσεως μετήνεγκε μέρη, λαβὼν κόνιν ὅθεν ἦν τὰ ὁστᾶ κείμενα προσῆψε τῷ υἱῷ καὶ εἶπεν Πιστεύω σοι Ἰησοῦ νῦν ὅτε με ἀφῆκεν ἐκεῖνος ὁ ἀεὶ τοὺς ἀνθρώπους ταράττων, ἵνα μὴ βλέψουσιν πρὸς τὸ νοερὸν φῶς σου, δέσποτα φιλάνθρωπε. ὑγιαίνοντος δὲ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τῷ τρόπῳ τούτῳ, συνήγετο μετὰ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν τῶν ὑποκατακλινομένων τῷ Συφόρῳ, καὶ τοὺς ἀδελφούς παρεκάλει εὗξασθαι ὑπὲρ αὐτοῦ ἵνα ἔλεους τύχῃ παρὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὃς ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰώνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

et aperto sepulchrum, et tollens ossa de corpore apostoli suspendam filio meo, et curabitur. Ascendebat igitur secundum cogitationes Mesdeus ad montem, et revelavit ei se Thomas dicens In viventes non credidisti, et in mortuos credis? Sed ne timeas, miserebitur et lui dominus Iesus et exhibebit tibi viscera misericordiae suae propter bonitatem suam. Verum ubi adscendit Mesdeus, reserato sepulchro ossa inventire non potuit, quia iam pridem reliquias sanctas quidam de fratribus rapuerant et in urbe Edessa sepelierani. Ea lamen quaecunque rez in sepulchro reperi humi vel stercoris, supra quae iacuerant reliquiae apostoli, auferens Mesdeus et alligans filio suo ait Credo tibi Christie nunc, quia recessit a me ille qui hominum turbat affectus, ne ad te visendum summa proportione contendam (corrige contendani). Itaque ubi suspendit illa puer, statim sanalus est ex illa hora. Et factum est gaudium magnum inter fratres super conversionem regis ad regem caelestem Christum Iesum, cui honor et gloria in perpetua secula, amen. | ἐκ τοῦ σώματος τοῦ ἀπόστολου: codex ἐκ τοῦ Νεοῦ τὸν ἀπόστολον | νῦν ὅτε με: codex νῦν ὅτε μέν | τῶν ὑποκατακλινομένων: codex ὑπὸ τῶν κατακλινομένων

Eadem res in breve coacta in codice E (vide Prolegomena) sic legitur:

'Ο δὲ Μισδαίος ὁ βασιλεὺς ἀποστείλας προσεκάλεσεν αὐτὸν καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Τίς σού δεστιν ὁ δεσπότης, καὶ τί τὸ δνομα αὐτοῦ; καὶ ἐξ ποιας χώρας ὑπάρχεις; ὁ δὲ Θωμᾶς ἀπεκρίνατο Οὐ δύνασαι ἀχοῦσαι τὰ ἀληθινὰ αὐτοῦ δνομα ἐν τῷ καὶ εἰ τούτῳ οὐ γὰρ εἰ ἔχεις.

Haec ad sectionem 4. pertinent. Cf. supra pag. 236 sq. Pergitur autem sic:

Καὶ θυμωθεὶς ἀπέστειλε στρατιώτας, ἵνα μετὰ λόγχης τοῦτον φονεύσωσι καὶ ἀποκτείνωσιν.

Haec ex sectione 5. sunt, pag. 237. Pergitur:

'Ως δὲ ἀπήρχοντο εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον ἐν φιλογχιάζειν Acta apost. apocr. ed. Tischendorf.

αύτὸν ἔμελλον, προσηγένετο πρὸς κύριον λέγων Ἰδού, δέσποτα Ἰησοῦ Χριστέ, ἐπλήρωσά σου τὸ ἔργον, ἐτελείωσά σου τὸ πρόσταγμα, δοῦλος γεγονώς· διὰ τοῦτο σῆμερον τὴν ἑλευθερίαν λαμβάνω.

Priora ex his cum sectione 7. conferenda sunt, oratio vero ad Dominum facta cum iis quae exeunte sectione 8. leguntur. Denique haec historiae finem faciunt:

Τότε λέγει τοῖς στρατιώταις ἔχεινοις τοῖς δημίοις Ἐλθόντες πληρώσατε τὸ προστεταγμένον μέπο τοῦ βασιλέως τοῦ πέμψαντος ὑμᾶς· καὶ ἐλθόντες οἱ τέσσαρες πτήξαντες τὰς λόγχας αὐτῶν τοῦτον ἀνεῖλον. καὶ συστείλαντες αὐτὸν οἱ εὑρεθέντες ἔχεισε πέπλοις κατέθηκαν ἐν μνημείῳ ἐν φυλακῇ οἱ βασιλεῖς ἐθάπτοντο ἐντίμως. Θαύματα πολλὰ ὁ μέγας ἀπόστολος καὶ μετὰ Θάνατον [ἢν?] ἐργασάμενος εἰς δόξαν πατρὸς καὶ οὐδὲν καὶ ἄγιον πνεύματος εἰς τοὺς αἰώνας.

Sunt haec ex sectione 9. petita; nisi quod extrema ad sect. 11. conformata videntur.

ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΚΑΙ ΕΝΔΟΞΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ.

Τὴν Ἰνδίαν εἰς τρία μέρη οἱ ἱστοριογράφοι διαιρεῖσθαι διαγορεύουσι· καὶ η̄ πρώτη μὲν λέγεται εἰς Αἴθιοπίαν καταλήξαι, η̄ δὲ δευτέρα εἰς Μηδίαν, η̄ δὲ τρίτη ἀποπεραίνει τὴν χώραν· καὶ η̄ μία μὲν μοῖρα καταλήγει εἰς τὴν σκοτεινήν, η̄ δὲ ἄλλη εἰς τὸν ὡκεανόν. ἐν ταύτῃ οὖν τῇ Ἰνδίᾳ εἰσελθὼν ὁ ἄγιος τοῦ Χριστοῦ Βαρθολομαῖος ὁ ἀπόστολος κατεσκήνωσεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀσταροῦθ, καὶ διῆγεν ἐκεῖσε ὡς εἰς τῶν νεηλύδων καὶ πτωχῶν. ἐν τούτῳ οὖν τῷ ναῷ εἰδώλον τὸν, λεγόμενον Ἀσταροῦθ, ὡς νομίζειν λασθαι τοὺς ἀσθενοῦντας, μᾶλλον δὲ ἐπὶ πλέον καταβλάπτειν πάντας. η̄ δὲ ὁ λαὸς ἐν ἀγνοίᾳ παντελεῖ θεοῦ τοῦ ἀληθινοῦ, καὶ ἐξ ἀπειρίας, μᾶλλον δὲ ἀπορίας, προσέφευγον ἀπαντες τῷ φευδωνύμῳ θεῷ. ἐνέβαλε γὰρ αὐτοῖς πόνους, ἀσθενείας, ζημίας ἀνάγκην τε καὶ θλύψιν πολλήν· καὶ ὅστις αὐτῷ ἔθυσίαξεν, ὑπαναχωρῶν ὁ δαίμων ἐφανετο θεραπέαν παρέχειν τῷ κάμνοντι· καὶ ταῦτα βλέποντες οἱ ἀνόητοι ἐπίστευον εἰς αὐτόν. οἱ δαίμονες

* Inscrifitur liber VIII. historiarum apostolicarum Abdiae apud Fabricium Cod. apocr. II. p. 669. *De rebus per Indiam a beato Bartholomaeo gestis.*

1. Cf. Abdiae hist. apost. ap. Fabric. l. l. §. 1. ubi sic legitar: *Indiae tres esse ab historiographis asseruntur. Prima est India quae ad Aethiopiam vergit, secunda quae ad Medos (Μηδίαν: in codice est ημιδίαν), tercita quae finem facit. Nam ex uno latere tenebrarum regionem gerit, ex alio latere mare Oceanum. In Indianam ergo vendens Bartholomeus apostolus ingressus est templum Indiae, in quo erat idolum Astaroth (Ἀσταροῦθ: ita prorsus in codice est), et quasi peregrinus ibidem manere coepit. In hoc idolo daemon erat talis qui diceret se curare languentes, et coecos quos ipse laedebat triluminare. Erant enim sine deo vero homines illi, et necesse erat ut a deo falso ludificarentur. Deus autem falsus hac arte illudisset eos qui verum deum non habent. Facilis eis dolores, infirmitates, damna, pericula; et dat*

δέ οὐ θεραπεῦσαι βουλόμενοι τοὺς ἀνθρώπους ὑπανεχώρουν, ἀλλ' ὡς πλέον εἰς αὐτοὺς ἐπεμβαίνοντες, μᾶλλον δὲ δι' ὅλου αὐτοὺς κατέχοντες· καὶ νομίζοντες ἴαθῆναι σωματικῶς, κατὰ ψυχὴν πλέον ἐνόσουν αὐτοῖς θυσιάζοντες.

'Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ἄγιον ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ Βαρθολομαῖον ἔκεισε προσμεῖναι οὐδεμίαν ἀπόκρισιν δοῦναι τὸν Ἀσταροῦθ οὔτε ἰσχῦσαι εἰς τὴν θεραπείαν. ὡς δὲ πλῆρες ἦν τῶν ἀσθενούντων τὸ τέμπλον καὶ καθ' ἡμέραν αὐτῷ θυσιαζόντων, οὐδεμίαν ἀπόκρισιν ἵσχυε δοῦναι ὁ Ἀσταροῦθ· οἱ ἀσθενεῖς δὲ ἐκ μακρόθεν τῶν χωρῶν προσερχόμενοι ἔκεισε κατέκειντο. ὡς οὖν ἐν ἔκεινῳ τῷ ναῷ οὔτε ἐν τῶν εἰδώλων ἵσχυεν ἀνταποκρίνεσθαι, οὔτε αὐτοῖς θυσιαζόντων οὔτε μέχρι θανάτου ὑπέρ αὐτῶν ἀγωνιζομένων οὐδὲν ἦν ὅφελος, ἥναγκάσθησαν πορεύεσθαι εἰς ἄλλην πόλιν, ὅπου ἦν ναὸς εἰδώλων, ἐνθα δέ μέγας καὶ ἔξοχώτατος αὐτῶν θεὸς ἐλέγετο Βεχήρ. κάκεῖσε θυσιάσαντες ἐπεκτήτουν διερωτῶντες διὰ τί ὁ θεὸς αὐτῶν Ἀσταροῦθ οὐκ ἀποκρίνει αὐτοῖς. ἀπεκρίθη δὲ ὁ δαιμὼν Βεχήρ καὶ λέγει αὐτοῖς 'Ο θεὸς δέ ἀληθινὸς δὲν οὐρανοῖς κατοικῶν ἀφ' ἣς ἡμέρας καὶ ὥρας ἀπέστειλε τὸν ἀπόστολον αὐτοῦ Βαρθολομαῖον ἐν τοῖς ἐνθάδε ὅροις, κρατεῖται δέ θεὸς ὑμῶν Ἀσταροῦθ ἐν πυρίναις ἀλύσεσι, καὶ οὔτε εἰπεῖν οὔτ' ἀναπνεῖν ἔτι δύναται. λέγουσιν ἔκεινοι Καὶ τίς ἔστιν οὗτος ὁ Βαρθολομαῖος; ἀπεκρίθη ἔκεινος Φίλος ἔστι θεοῦ τοῦ παντοδυνάμου, καὶ ἀρτίως ἥλθεν εἰς τὰ μέρη ταῦτα ἵνα πᾶσαν τὴν προσκύνησιν τῶν εἰδώλων ἐν τῷ ὄνόματι τοῦ θεοῦ αὐτοῦ προσαφάρῃ. λέγουσι δὲ αὐτῷ οἱ θεράποντες τῶν Ἐλλήνων Δέγε ἡμῖν τὰ σύσημα αὐτοῦ, ὅπως δυνοίμεθα ἐφευρεῖν αὐτόν.

responsa ut sacrificent sibi; et cum immisca removet, tanquam ab eo sanentur omnes existimant. Hoc quippe videtur stultis quod sanet: ille autem non sanando subvenit, hoc est a laesione cessando; ita cum destinat laedere, curasse pulatur.

'Ἐγένετο δέ ἐν τῷ -- προσμεῖναι (codex προσμείναντα) -- οὔτε ἰσχῦσαι εἰς τὴν θεραπείαν (ita de coniectura scripsimus, quod melius fieri poterit: in codice enim corrupte scriptum est οὔτε εἰς τὸν θεραπείαν) -- Βεχήρ (plane sic in codice et h. l. et infra legitur.) -- προσαφάρῃ (quod dubito an recte ediderim; poterat vero facilissime ex scriptura codicis προσφέρῃ effici.) -- σύσημα (eadem forma simplici σ alibi in libris mas. invenitur) -- ἐφευρεῖν αὐτόν. His respondent Abdiae historiae, ubi post curasse pulatur in hunc modum pergitur: *Unde factum est ut sancto Bartholomaeo isthinc manente nulla possit responsa Astaroth dare, neque ullis ex his quos laeseral subvenire. Cumque iam plenum esset languidus tem-*

² Ἀπεκρίθη ὁ δαίμων καὶ εἶπεν "Εστι μαυρότριχος, δασυ-
κέφαλος, ἀσπρόσαρκος, μεγαλόφθαλμος, καλόρινος, ὃτα κε-
καλυμμένα ἔχων ἐκ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς, ἕανθογένειος, ἔχων
πολιάς ὄλιγας, μέσης ἡλικίας, καὶ οὗτε μακρὺς οὗτε κονδοήλι-
κος ἀλλὰ μέσος, ἐνδεδυμένος κολόβιον ἀσπρὸν συγκεκλεισμένον
πορφύρᾳ, ἔχων ἐπὶ τοὺς ὠμοὺς παλλίον ἔξασπρον· εἴκοσι καὶ ἔξ
ἔτῶν εἰσὶ καὶ οὗτε βύπον ἔχουσι τὰ ἱμάτια αὐτοῦ οὗτε πα-
λαιοῦνται· ἐπτάκις τῆς ἡμέρας κλίνει γόνυ πρὸς κύριον, καὶ
ἐπτάκις τῆς νυκτὸς προσεύχεται πρὸς τὸν θεόν. ἡ φωνὴ αὐτοῦ
ώς φωνὴ σάλπιγγος ἰσχυρὸς ὑπάρχει· πορεύονται σὺν αὐτῷ ἄγ-
γελοι τοῦ θεοῦ, οἵτινες οὐκ ἀφίουσιν αὐτὸν κοπιᾶσαι οὗτε πει-
νᾶσαι οὗτε διψῆσαι· πάντοτε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἡ ψυχὴ
καὶ ἡ καρδία ὥλαρύνεται καὶ ἀγάλλεται· πάντα προβλέπει, πᾶ-
σαν γλῶσσαν παντὸς ἔθνους διαγινώσκει καὶ διαλέγεται· καὶ
ἴδου νῦν ἔξ οὖτε διερωτᾶτε με κάγὼ ἀνταποκρίνω ὑμῖν περὶ αὐτοῦ,
ἴδου γινώσκει· ἄγγελοι γὰρ κυρίου εὐαγγελίζονται αὐτῷ· καὶ

plum et quotidie sacrificantiibus nullum daret Astaroth responsum, hi qui ex longin-
quis regionibus adducti iacebant, cum neque sacrificando neque se ipsis more suo
laniando proficerent, perrexerunt in aliam civitatem, ubi aliud daemonium coledatur,
cui nomen erat Beireth (Fabricius legere mavult Berith, quod convenit cum Iudic.
9, 46. ubi idolum Baal Berith [Βαβηλονία] dicitur.) Et illuc sacrificantes coepe-
runt inquirere quare deus eorum Astaroth amplius non daret responsa. Quidus re-
spondens Beireth dixit Quia deus vester sic captivus et religatus tenetur ut neque su-
spirare neque loqui audeat ex illa hora qua illuc Bartholomaeus ingressus est. Et
dicunt illi Et quis est iste Bartholomaeus? Respondit daemon Amicus dei est omni-
potens, et ideo huc venit in istam provinciam ut numina quae colunt Indi evacuet.
Tum illi Dic nobis signa eius ut possimus inventire eum: quia inter multa millia ho-
mínium difficile est nobis cognoscere illum.

2. Graecis quae exhibuimus plerumque respondent latina quae apud Abdiam
leguntur. Habeut autem sic: Respondens autem daemon dixit Capillo nigro capitis
est et crispo: caro illius candida, oculi grandes, nares aequales et directae, aures
cooperiae crine capitis: barba prolixa, habens paucos canos: statura aequalis, quae
nec brevis nec longa possit adverteri: vestitus colobio albo, clavalo purpura: induitur
palio albo, habente per singulos angulos singulas gemmas purpureas. Viginti sex
anni sunt ex quo nunquam sordidantur vestimenta eius; similiter et sandalia eius
amentis (ad hanc vocem notat Fabricius p. 672. „h. e. loris quibus soleae pedi
alligabantur“) latis per XXV annos nunquam veterascunt. Centies flexis genibus per
diem, centies per noctem orat Deum. Vox eius quasi tuba vehemens est. Ambulant
cum eo angeli Dei, qui non permittunt eum fatigari, non esurere. Semper eodem
vultu, eodem animo perseverat: omni hora hilarus et laetus permanet. Omnia praef-
videt, omnia novit, omnem linguam omnium gentium et loquitur et intelligit. Ecce
et hoc quod vos interrogatis, et quod ego do responsum de eo, iam novit. Angelis Dei

ώς ἐὰν θελήσητε αὐτὸν ἀναζητῆσαι, εἰ μὲν θελήσει, φανεροῦται οὖν· εἰ δὲ μὴ θελήσει, οὐ δύνασθε αὐτὸν εὑρεῖν. παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἐὰν αὐτὸν εύρήσητε, παρακαλήσατε αὐτὸν ἵνα μὴ ἐνθάδε ἔλθῃ, μή πως οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ποιήσουσι μοὶ καθὼς ἐποιήσασι τῷ ἀδελφῷ μου Ἀσταροῦθ.

³ Καὶ ταῦτα εἰπόντος τοῦ δαίμονος ἡσύχασεν. ὑποστρέψαντες δὲ ἐπεχείρησαν ἐπιζητῆσαι πᾶν πρόσωπον τῶν νεηλύδων καὶ πτωχῶν ἀνθρώπων, καὶ ἕως δύο ἡμερῶν οὐδαμοῦ ἤδυναντο εὑρεῖν αὐτόν. ἐγένετο δὲ ὅντα τινὰ δαιμονιζόμενον, ἐπεχείρησε κράξειν Ἀπόστολε κυρίου Βαρθολομαῖς, κατακαίσουσί με αἱ προσευχαί σου. τότε λέγει αὐτῷ ὁ ἀπόστολος Ἡσύχασον καὶ ἔξελθε ἀπ’ αὐτοῦ. καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐλυτρώθη ὁ ἀνθρωπός ὁ ἐκ πολλῶν χρόνων πάσχων ἐκ τοῦ δαιμονος.

Πολύμιος δὲ ὁ βασιλεὺς τῆς χώρας ἐκείνης ἔλαχε στῆναι κατέναντι τοῦ ἀπόστολου, καὶ εἶχε θυγατέρα δαιμονιῶσαν ἦγουν σεληνιαζομένην. ἦκουσε δὲ περὶ τοῦ Ιαθέντος δαιμονιζομένου, καὶ ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς τὸν ἀπόστολον λέγων Ἡ θυγάτηρ μου κακῶς σπαράσσεται· παρακαλῶ οὖν σε ἵνα ὥσπερ ἔρρυστα τὸν πάσχοντα ἐκ πολλῶν τῶν χρόνων, οὕτω καὶ τὴν θυγατέρα μου λυτρωθῆναι κελεύσῃς. ἔξεγερθεὶς δὲ ὁ ἀπόστολος ἐπορεύθη σὺν αὐτοῖς. καὶ βλέπει τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως ἀλύσεσι δεδεμένην, ὅτι πάντα τὰ μελη αὐτῆς διεσπάραττε· καὶ εἴ τις προστήγγιζεν αὐτῇ, κατήσθιε, καὶ οὐδεὶς ἐτόλμα προσεγγίσαι αὐτῇ. λέγουσιν αὐτῷ οἱ ὑπηρέται Καὶ τίς ἔστιν ὁ ἀποτολμῶν προσψκαῦσαι αὐτῇ; ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἀπόστολος Δύσατε αὐτὴν

famulatunt illi et ipsi nunciant omnia. Et cum cooperitis eum quaerere, si vult ostendat se vobis, si non vult non poteritis eum videre. Rogo autem vos ut dum eum inveneritis, rogetis eum ut vel huic non veniat, vel non faciant mihi angeli qui cum eo sunt quod fecerunt collegae meo Astaroth.

3. Ad priora inde ab Καὶ ταῦτα εἰπόντος οῷς εἰ τοῦ δαιμονος confer haec apud Abdiam, quae verba illa collegae meo Astaroth excipiunt. Igitur reverentes illi cooperunt circumire omnium peregrinorum hospitales atque adspicere vultus et habitum singularum [scribe singulorum?], et per duos dies non invenerunt. Factum est autem ut quidam plenus daemonio clamaret et diceret Apostole Bartholomaei, incendunt me orationes tuae. Tum apostolus Obmulesce, inquit (sic), et exi ab eo. Et statim liberatus est homo ille qui per multis annos fuerat fatigatus daemonio.

Et quae sequuntur: Πολύμιος δὲ -- λέγουσιν αὐτῷ οἱ ὑπηρέται (ante λέγουσιν aliquid excidiisse videbitur, quale est λέγει τοῖς ὑπηρέταις ὁ ἀπόστολος

καὶ ἀφετε ὑπάγειν. λέγουσιν αὐτῷ πάλιν Ἡμεῖς δεδεμένης μετὰ πολλῆς τῆς βίας περιγνόμεθα αὐτῆς, καὶ σὺ κελεύεις ἡμᾶς λῦσαι αὐτήν; λέγει αὐτοῖς ὁ ἀπόστολος Ἰδοὺ ἐγὼ δεδεμένον κρατῶ τὸν ἔχθρὸν αὐτῆς, καὶ ὑμεῖς ἀκμήν φοβεῖσθε αὐτήν; πορευθέντες λύσατε αὐτήν, καὶ μεταλαβοῦσαν τροφῆς ἀφετε αὐτὴν ἀναπαύσθαι, καὶ αὖτιν πρωίας ἀγάγετε αὐτὴν πρὸς μέ. πορευθέντες δὲ ἐποίησαν καθὼς προσέταξεν αὐτοῖς ὁ ἀπόστολος· ἔκτοτε δὲ οὐκ ἴσχυσε προσεγγίσαι αὐτῇ ὁ δαιμόνων.

Τότε ὁ βασιλεὺς διεκόσμησε καμῆλους χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ, λίθους τιμίους, μαργαρίταις καὶ ἵματισμῷ, καὶ ἐπεξήγειτο ίδε εἴ τὸν ἀπόστολον· καὶ πολλὰ κοπιάσας καὶ μὴ εύρων αὐτὸν ὑπέστρεψεν ἄπαντα εἰς τὸ παλάτιον αὐτοῦ.

⁴ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τῆς νυκτὸς παρελθεῖν καὶ διαφανύσης τῆς ἔκτης, ηλίου ἀνατείλαντος, ἐφάνη ὁ ἀπόστολος μόνος σὺν τῷ βασιλεῖ ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ Τί με ἔκτητησας ἔχθρος δὶ’ ὅλης τῆς ἡμέρας μετὰ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ λίθους τιμίους μαργαρίταις καὶ ἵματισμῷ; ταῦτα τὰ ἔνια οὗτοι χρηζούσιν οἵτινες τὰ ἐπίγεια ξητούσιν· ἐγὼ δὲ οὐδὲν ἐπίγειον, οὐδὲν σαρκικὸν ἐπικητῶ. ὅθεν διδάξαι σε θελω δὲ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ κατηξώσεν ἐκ γαστρὸς παρθενικῆς γεννηθῆναι ώς ἄνθρωπος· ἐν γαστρὶ τῆς παρθένου συνελήφθη, πρὸς ἕαυτὸν τὴν ἀεὶ παρθένον προσελάβετο, ἔχουσαν μεθ’ ἕαυτῆς τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς. οὗτος

Δύσατε etc; sed vido latina) -- δεδεμένης (codex - μένη) -- λύσαι (codex λυθῆναι) -- εἰς τὸ παλάτιον αὐτοῦ, Abdius expressit his: *Polymius autem rex provinciae illius cum haberet filiam lunaticam (hunc rectiora videntur graecis), nunciatum est ei de casu daemoniose ei liberatione. Et misit qui rogarent eum dicentes Filia mea male vexatur; pelo ut sicut liberasti Pseustolum, qui per nullos annos passus est, ita et filiam meam sanes. Et surgens apostolus perrexil ad regem. Ingressusque ad filiam, ut iussit eam calenit striclam, propterea quod omnes mortu abreclabat et quos poterat tenere scindebat et caedebat, adeo ut nullus auderet ad eam accedere, primum iussit eam solvere. Et cum ministri manum immillere non auderent, dicit apostolus Iam ego teneo vinculum inimicum qui in ipsa erat, et vos adhuc timetis eam? Ite et solvite eam, elevate et rescite, et crastino mane adducite eam ad me. Euntes autem secerunt sicut iussit apostolus, nec daemon deinceps vexavit eam quidquam. Quod ubi intellexit rex, oneravit camelos auro et argento, gemmis ac vestibus, et ocepsit quaerere apostolum: sed non invenit eum amplius. Et reportata sunt omnia illorum ad palatum regis.*

4. Ἐγένετο δὲ -- διαφανύσης (omnino videtur drpravutu formu διαφάνης)

όμοιώς ως ἄνθρωπος γεννηθείς ἐκ παρθένου προσελάβετο ἀρχὴν χρονικήν, ὃ μήτε χρόνων μήτε τῆμερῶν ἀρχὴν ἔχων, ἀλλὰ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν κτίσιν αὐτὸς ἐποίησεν εἴτε ἐν τοῖς ὁρατοῖς εἴτε ἐν τοῖς ἀօρατοῖς. αὕτη δὲ ή παρθένος ως οὐκ ἔγνωσεν ἄνδρα, καὶ αὕτη διαφυλάξασα τὴν ἑαυτῆς παρθενίαν εύχην ηὔξατο κυρίῳ τῷ θεῷ. καὶ πρώτη δὲ οὗτως· ὅτι ἀφ' οὐδὲν ἄνθρωπος ἐγένετο ἐξ ἀρχῆς τοῦ κόσμου, οὐδὲμια ταύτην τὴν συνταγὴν προσηύξατο· αὕτη δὲ πρώτη ἐν γυναιξὶν ως τοῦτο ἡγάπησεν ἐν τῇ ἑαυτῆς καρδίᾳ, ἔλεγε Σοὶ προσφέρω κύριε τὴν ἐμὴν παρθενίαν. καὶ ὥσπερ εἰπόν σοι, ὅτι οὐδεὶς ἀνθρώπων τοῦτον τὸν λόγον ἐτόλμησεν εἰπεῖν· αὕτη δὲ πρὸς σωτηρίαν πολλῶν προσκληθεῖσα τοῦτο ἐφύλαξεν, ἵνα παρθένος δι' ἀγάπην θεοῦ καθαρὰ καὶ ἀμόλυντος διαμείνῃ. Αὕτη ἔξαίφνης ἐν τῷ ταμιεύῳ αὐτῆς κεκλεισμένη, λάμπων ως ὁ ἥλιος Γαβριὴλ ὁ ἀρχάγγελος ἔξεφάνη· καὶ αὕτη ἐκ τῆς θέας πτοηθεῖσα, εἶπε πρὸς αὐτήν ὁ ἀγγελος Μή φοβοῦ, Μαριάμ· εὑρες γάρ χάριν ἐνώπιον κυρίου, καὶ συλλήψῃ. αὕτη δὲ τὸν φόβον ἀπωσαμένη, σταθεῖσα εἶπε Πῶς ἔσται μοι τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω; ἀπεκρίθη αὐτῇ ὁ ἀγγελος Πνεῦμα ἄγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἐκ σοῦ ἄγιον κληθήσεται υἱὸς θεοῦ.. οὗτως οὖν

pro διαφανώ apud posteriores auctores in usu fuisse) --- καὶ ἀμόλυντος διαμείνῃ. Iste magnum partem respondet Abdiae textus, iu quo post ad palatum regis sic pergitur: *Factum est autem cum transisset nocte et aurora futurae diei inciperet, apparuit regi apostolus ostio clauso in cubiculo ipsius dicens. Ut quid me quæsisti tota die cum auro et argento, gemmis ac vestibus? Ista enim munera eis sunt necessaria quia terrena queruntur: ego vero nihil terrenum, nihil carnale desidero. Unde scire te volo quia filius Dei dignatus est per uterum virginis nasci cum homine, ita ut homo in virginis vulvo conceperit secum inter ipsa secreta virginis haberet Deum qui fecit coelum et terram, mare et omnia quae in eis sunt. Hic simul cum homine natus partu virginis coepit habere initium nasendi cum homine, cuius initium ante secula a Deo patre est: sine initio, nunquam non fuit, et omnibus initium dedit sive visibilibus sive invisibilibus creaturis. Haec autem virgo cum execraretur omnem vitrum, et ipsa servanda virginitalis volum prima Deo omnipotenti votum. Primum autem ideo dixit (dixi?) quia ex quo homo factus est ab initio seculi, nulla hoc volum Deo obtulit. Haec ergo prima inter feminas hoc constituit in corde suo ut diceret Domine, offero tibi virginitatem meam; cum hoc a nullo homine nec verbo dicensset, nec exemplo ad imitationem videlicet invitata consiliuisset, ut virgo pro amore Dei specialiter permaneret.*

Αὕτη (ita in codice; non αὐτῇ [potius ταύτῃ] et κεκλεισμένῃ. Sunt vero eiusmodi nominativi absoluti in his libris frequentissimi.) ἔξαίφνης (codex ἔξ-

νπαναχωρήσας ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος, ἐλαθε τὸν πειρασμὸν τοῦ διαβόλου, ὅστις τὸν πρῶτον ἄνθρωπον ἡπάτησεν ἀναπαυόμενον. ἐκ γὰρ τοῦ ἔνδιου τῆς παρακοῆς γευσάμενος, ὅτι εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς αὐτὸν Φάγε, καὶ ἔφαγε, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ παραδείσου ἐξεβλήθη ὁ πρῶτος ἄνθρωπος καὶ ἐν τῷδε τῷ βίῳ ἐξωρίσθη· ἐξ αὐτοῦ ἐγεννήθη ἀπαν γένος μερόπων. Εἶτα ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἐκ τῆς παρθένου γεννηθεὶς καὶ γεγονὼς ἀνὴρ τέλειος καὶ βαπτισθεὶς, μετὰ δὲ τὸ βάπτισμα νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα, ἡλθεν ὁ πειράζων καὶ λέγει αὐτῷ Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἀρτοί γένωνται· καὶ ἀπεκρίθη Οὐκ ἐπ' ἀρτῷ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος ἀλλ' ἐν παντὶ βήματι θεοῦ. οὕτως οὖν ὁ διάβολος, ὅστις διὰ τῆς βρώσεως ἐνίκησε τὸν πρῶτον ἄνθρωπον, διὰ τῆς νηστείας τοῦ δευτέρου ἄνθρωπου ἐνικήθη· καὶ ὡς αὐτὸς δι' ἀκρασίας τὸν υἱὸν τῆς παρθένου γῆς τὸν πρῶτον ἄνθρωπον ἐνίκησε, καὶ ἡμεῖς διὰ νηστείας τοῦ δευτέρου Ἀδάμ τοῦ υἱοῦ τῆς παρθένου Μαρίας νικήσομεν.

⁵ Λέγει αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Καὶ πῶς ἀρτίως εἶπας ὅτι πρῶτη παρθένος ἐστίν εἴς ηὗς ἐγεννήθη θεὸς καὶ ἄνθρωπος; καὶ ὁ ἀπόστολος ἀπεκρίθη "Ἐχω εὐχαριστίας τῷ κυρίῳ, ὅτι ἡδέως μου ἀκούεις. ὁ πρῶτος οὖν ἄνθρωπος Ἀδάμ ἐλέγετο· οὗτος ἐκ τῆς γῆς ἐπλάσθη. η δὲ γῆ η μητήρ αὐτοῦ, ἐξ ηὗς ἐγένετο, παρθένος

φηνες) -- γένος μερόπων. Cum his confer quae apud Abdiam Fabric. l. l. pag. 676. sequuntur: *Huic subilo in suo cubiculo clausae, splendens sicut sol, Gabriel angelus apparuit. Quae cum terrore perculta hoc visu expavisset, aut ad illam angelus Noli timere Maria, quia concipies. At illa timore deposito constanter aut Quomodo fit hoc? quia virum non cognosco. Cui angelus respondit Propter hoc spiritus sanctus superveniet in te, et virtus altissimi obumbrabit tibi: ideoque quod ex te nascetur sanctum, filius Dei vocabitur. Hic ergo cum natus esset, passus est se tentari a diabolo illo, qui primum hominem vicerat suadendo, ut de arbore vetila a Deo manducare praesumeret. Ipsum ergo permisit ad se accedens, ut sicut dicerat Adae, id est primo homini, per mulierem Manduca, et manducavit: qua de causa de paradiſo proiectus fuit et in hunc mundum esiliatus, ubi et genui omne genus humanum.*

Reliqua sectionis: Εἶτα ὁ υἱὸς -- νικήσομεν, apud Abdiam (post verba genus humanum) sic leguntur: *Ita et isti dixit Dic lapidibus ut panes fiant, et manduca ut non esuriatis. Cui respondit Non in pane tantum vivit homo sed in omni verbo Dei. Hic ergo diabolus, quia per manducantem hominem vicerat, victoriam suam per ieiunantem et se continentem amisit. Par enim fuit ut qui filium virginis vicerat, a filio virginis vinceretur.*

^{5.} Δέγει αὐτῷ ὁ βασιλεὺς -- εὐχαριστίας (codex - στείας) -- ὁμολα οὖν

ύπηρχεν, ὅτι οὗτε ἐξ αἰματος ἀνθρώπου τὸν μιανθεῖσα οὔτε εἰς ταφήν τινος τὸν ἀνοιχθεῖσα. ὅμοία οὖν ὑπῆρχεν ἡ γῆ τῇ παρθένῳ, οὐα ὁ νυκήσας τὸν υἱὸν τῆς παρθένου γῆς ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τῆς παρθένου Μαρίας νικηθῆ. καὶ ίδού ἐνέκησεν· ὅτι ἡ αὐτοῦ πονηρὰ τέχνη ἡ διὰ βρώσεως τοῦ ἕνου, οὗτον ἐκ τοῦ παραδείσου ἔστηλθεν ἀπατηθεὶς ὁ ἄνθρωπος, κεκλεισμένον εἶχε τὸν παράδεισον· είτα οὗτος ὁ υἱὸς τῆς παρθένου πᾶσαν τέχνην τοῦ διαβόλου ἐνέκησεν. ἡ τέχνη δὲ αὐτοῦ τοιαύτη ὑπῆρχεν, ὅτι ὡς ίδε τὸν υἱὸν τῆς παρθένου υηστεύοντα τεσσαράκοντα ἡμέρας, ἐπ' ἀληθείας ἐπέζην ὅτι ἀληθής θεὸς ὑπάρχει. θεὸς οὖν ὁ ἀληθινὸς καὶ ἄνθρωπος οὐχὶ διαγνῶναι ἔσυτὸν ἐξεδωκεν εἰ μὴ αὐτοῖς τοῖς οὖσι καθαροῖς τῇ καρδίᾳ καὶ καλοῖς τοῖς ἔργοις αὐτῷ λατρεύουσιν. ὁ αὐτὸς τοινυν διάβολος ὡς ίδεν αὐτὸν ὅτι μετὰ τὰς τεσσαράκοντα ἡμέρας ὑστερον ἐπείνασεν, ἐμπαιχθεὶς ὅτι θεὸς οὐκ ἔστι, πρὸς αὐτὸν εἶπε Διὰ τί ἐπείνασας; εἶπε οὐα οἱ λίθοι οὔτοι ἄρτοι γένωνται καὶ φάγε. καὶ ὁ κύριος πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίθη "Ἀκουσον, διάβολε· ἐὰν τὸν ἄνθρωπον κατακυριεύῃς, ὅτι τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ οὐ διεφύλαξεν, ἐγὼ τὴν δικαιοσύνην τοῦ θεοῦ ἐκπληρώσας νηστεύσας καταλύσω σου τὴν δυναστείαν εἰς τὸ μηκέτι ἄνθρωπον κυριεύειν. ὡς δὲ ίδεν ἔσυτὸν νικηθέντα, πάλιν παραλαμβάνει τὸν Ἰησοῦν εἰς ὅρος ὑψηλὸν λίαν καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλέας τοῦ κόσμου καὶ λέγει Ταῦτα πάντα σοι δώσω, ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι. λέγει αὐτῷ ὁ κύριος "Ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ· γέγραπται γάρ Κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις.

ὑπῆρχεν οὐακε νικηθῆ (observa in his inde ab ὁμοίᾳ sententiae differentiam inter graecum textum et latinum: alter enim ex inepta alterius interpretatione ortus videtur). Haec fere convenienter cum iis quae apud Abdiam sequuntur: Tunc rex et Polymnius Et quomodo, inquit, dixisti primum hanc esse virginem ex qua natus est homo cum Deo? Apostolus respondit Ago Deo gratias, quia sollicite audis. Primus, inquam, homo Adam dictus est, qui (quia?) de terra factus est. Terra autem illa de qua factus est virgo fuit, quia nec sanguine humano polluta fuerat nec ad sepulturam alicuius mortui a quoquam erat aperita. Par ergo erat, ut dixi, ut qui filium virginis vicerat a filio virginis vinceretur.

Iam vero sequuntur in graecis, inde ab καὶ ίδού ἐνέκησον οὐακε Μαρίας τοῦ Χριστοῦ, quibus latinum nihil respondet. τὸν ἄνθρωπον κατακυριεύης non mandatum duxi, quam locus Numerorum 32, 22. κατακυριεύῃ ἡ γῆ ἐναντὶ χρόνου similem verbi κατακυριεύεν constructionem testari videatur. Alioquin scribendum erit τοῦ ἄνθρωπου (non τῶν ἄνθρωπων, quo mutaretur sententia) itemque infra ἀνθρέσκου κυριεύειν.

καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. ἐγένετο καὶ τρίτη πειρασία πρὸς τὸν κύριον· ἀναφέρει γάρ αὐτὸν εἰς τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ καὶ λέγει Εἰ υἱός εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω. λέγει αὐτῷ κύριος Οὐκέτι πέμψεις κύριον τὸν θεόν σου. καὶ ἀφανής ἐγένετο ὁ διάβολος. καὶ ἐκεῖνος μὲν ἡ ἄπαξ νικήσας τὸν υἱὸν τῆς παρθένου γῆς τὸν Ἀδάμ τριπλοῦν ἐνικήθη παρὰ τοῦ υἱοῦ τῆς παρθένου Μαρίας τοῦ Χριστοῦ. Ὡς δὲ ἐνίκησε τὸν τύραννον ὁ κύριος, ἀπέστειλε τοὺς ἀπόστολους αὐτοῦ εἰς πάντα τὸν κόσμον, ὅπως λυτρώσῃ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐκ τῆς πλάνης τοῦ διαβόλου, ὃν εἰς εἰμὶ ἐγὼ ἀπόστολος Χριστοῦ. τούτου χάριν χρυσὸν καὶ ἀργυρὸν οὐκ ἐπιζητοῦμεν, μᾶλλον δὲ καταφρονοῦμεν, ὅτι ἔκει κοπιῶμεν εἰναι πλούσιοι ὅπου ἐκείνου μόνου βασιλεύει εἰς αἰώνας ἡ βασιλεία, ὅπου οὔτε πόνος οὔτε λύπη οὐ στεναγμὸς οὔτε θάνατος χώραν ἔχει, ὅπου ἡ μακαριότης αἰώνια ἔστι καὶ ἡ χαρὰ ἀνεκλα-
λητος καὶ ἀγαλλίασις αἰώνιζουσα καὶ εἰσιν ἀναπαύσεις διηνεκεῖς. ὅθεν καὶ ὁ εἰς τὸ ἱερὸν ὑμῶν καθεξόμενος δαίμων, ὃς τὰς ἀποκρί-
σεις ὑμῖν ἐνεποίει, δὲ ἀγγέλου κυρίου τοῦ ἀποστειλαντός με κρα-
τεῖται δεδεμένος. ὅτι ἐὰν βαπτισθήσῃ καὶ θελήσῃς ἐαυτὸν φω-
τισθῆναι, ποιήσω σε ἐκεῖνον θεάσασθαι, καὶ μαθεῖν ἐκ πόσων
κακῶν ἐλυτρώθης. ὅμως πάντες ἐκεῖνοι οἱ κατάκεινται ἐν τῷ
ναῷ ἀσθενοῦντες, ἀκούσοντο ποίᾳ τέχνῃ βλάπτει αὐτούς. αὐτὸς ὁ
διάβολος ποιεῖ τῇ ἐαυτοῦ τέχνῃ ἀσθενεῖν τοὺς ἀνθρώπους καὶ πά-

Inde ab Ὡς δὲ ἐνίκησε τὸν τύραννον usque οὐκ ἰσχύει δοῦναι ἀπόκρισιν rur-
sus consimilia in latinis Abdiae historiis habentur. Ibi enim post virginis vice-
retur ita pergitur: *Ei ideo sicut qui vicerit extiterit tyranni, mittit comites suos, ut
in omnibus locis ubi tyrannus possidet titulos regis sui viceris triumphatorios impo-
nant: illa hic homo Christus Iesus, qui vici, misit nos in omnes provincias ut ex-
pellamus ministros diaboli qui per tempora instantius habitant, et homines qui eos co-
lunt de potestate eius qui vicitus est auferamus. Ideoque argenteum et aurum non ac-
cipimus sed contemnimus, sicut ipse contempserit. Ibi enim cupimus esse diviles ubi
solum eius regnum imperium, ubi nec languor nec morbus nec tristitia nec mors locum
aliquem habent: sed ubi felicitas perpetua et beatitudo perennis est et gaudium sine
fine, et ubi denique deliciae sempiternae manent. Inde est quod templum vestrum
ingressus daemonem, qui de idolo dabal responsa, ab angelis eius qui me misit re-
ligatum obtinet. Quocirca si baptizatus fueris [et?] permiseris te illuminari, faciam
te videre et cognoscere quanto malo careas. Nam omnes illi qui iacent in templo
aegrotantes, audi qua arte curet eos daemon, fallaciter inducens: sicut diabolus qui
primum hominem vici, ut saepe iam dixi, quia per ipsam victoriam pessimam po-
testatem habere videtur, et in aliis quidem maiorem, in aliis vero minorem, in his*

λιν θεραπευθῆναι, ἵνα ἐπὶ πλεῖον πιστεύσωσι τοῖς εἰδώλοις, καὶ ἵνα ἐπὶ πλεῖον χωρηθῇ εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν, οὐ' εἴπωσι τῷ ξύλῳ καὶ τῷ λίθῳ Σὺ εἰ θεὸς γῆμῶν. ἀλλ' ἔκεινος ὁ δαιμὼν ὃς κατουκεῖ ἐν τῷ εἰδώλῳ δι' ἐμοῦ νενικημένος κρατεῖται, καὶ τοῖς θυσιάζουσιν ἔκεισε καὶ προσευχομένοις οὐδεμίᾳν ἀπόκρισιν δύναται δοῦναι. καὶ ἐὰν θελῆται δοκιμάσαι ταῦτα οὕτως ἔχειν, κελεύω αὐτὸν ὑποστρέψαι ἐν τῷ εἰδώλῳ καὶ ποιήσω αὐτὸν ἐξομολογήσασθαι οἰκείῳ στόματι ὅτι ἐστὶ δεδεμένος καὶ οὐκ ἰσχύει δοῦναι ἀπόκρισιν.

Λέγει αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Αὔριον ὕρᾳ πρώτῃ τῆς γῆμέρας ἐτοιμοὶ εἰσιν οἱ ιερεῖς τοῦ θυσιάσαι ἐν τῷ ιερῷ, κάγὼ ἔκεισε προσέρχομαι καὶ ἴδειν ἔχω τοῦτο τὸ ἔργον τὸ θαυμαστόν.

⁶ Ἐγένετο δὲ τῇ ἔτη γῆμέρᾳ αὐτοῖς θυσιάζουσιν ἀνελαβε τοῦ κράξειν ὁ δαιμὼν Ἀπέχετ' ἄθλιοι τοῦ θυσιάσαι μοι, μή πως χεῦρον πάθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ· ὅτι ἀλύσεσι πυρίναις δεδεμένος κρατοῦμαι ὑπὸ ἀγγέλου τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, ὅνπερ οἱ Ἰουδαῖοι ἔσταύρωσαν· φοβηθέντες γὰρ αὐτὸν θανάτῳ κατεδίκασαν. ἔκεινος δὲ αὐτὸν τὸν θάνατον τὸν βασιλέα γῆμῶν ἔθανάτωσε, καὶ αὐτὸς τὸν ἀρχοντα γῆμῶν πυρίνοις ἄμμασι καταδήσας ἐν τῇ τρίτῃ γῆμέρᾳ υιοήσας τὸν θάνατον καὶ τὸν διάβολον ἔξανέστη ἐν δόξῃ, καὶ ἔδωκε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ τοῖς ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ ἔξαπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὰ τέσσαρα πέρατα τοῦ κόσμου· ἐξ ὧν εἰς ἑστίν ἐνθάδε ἀρτίως, ὅστις ἐμὲ δεδεμένον κρατεῖ· παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, δι' ἐμοῦ αὐτὸν ἱκετεύσατε, ἵνα ἀπολύσῃ με πορευθῆναι εἰς ἄλλας κατοικίας.

scilicet qui minus peccant. Ipse quippe diabolus facil artis sua homines aegrotare, et suadet eos credere idolis. Et ut in animabus eorum potestatem obtineat, cessat eos tunc laedere cum dixerint lapidi aut metallo Tu es deus meus. Sed quia daemon qui in statua ladebat tam a me vincitus tenetur, sacrificantibus et se adorantibus nullum potest dare responsum. Sed si vis probare illa esse, iudebo illi ut ingrediarur statuam suam, et faciam eum confiteri hoc ipsum quod si religatus ei responda amplius dare non possit.

Iis quae iam sequuntur: Δέγει αὐτῷ ωραίον τὸ θαυμαστόν, latina Abdiae sati respondent: Dicit ei rex Oras prima hora parati erunt pontifices sacrificare illi, et ego illi ibi mox superveniam, ut videam hoc factum mirabile.

6. Ἐγένετο -- ἄθλιοι τοῦ (in codice additur μή, quod delendum videbatur) -- τέσσαρα (codex τέτρα; hinc fortasse τετραπέρατα scribi potest ad modum similiūm quae apud recentiores inveniuntur) πέρατα -- δι' ἐμοῦ (similiter

Τότε ὁ ἀπόστολος ἀπεκρίθη Ἐξομολόγησαι, ἀκάθαρτε δαίμων· τούτους πάντας τοὺς κατακειμένους ἐνθάδε ἀπὸ βαρέων νοσημάτων, τίς ἔστιν ὁ καταβλάπτων αὐτούς; ἀπεκρίθη ὁ δαίμων Ὁ ἄρχων ἡμῶν διάβολος, οὗτος ὃς ἔστι δεδεμένος, ἐκεῖνος ἡμᾶς πέμπει πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἵνα βλάπτοντες πρῶτον τὰ σώματα αὐτῶν, καὶ οὕτως εἰς τὰς ψυχὰς προσχωροῦμεν, ὅταν ἡμῖν θυσιάζουσι. τότε γὰρ τελείως ἔξουσιαζομεν αὐτούς, ὅτε πιστεύουσιν ἡμῖν καὶ θυσιάζουσι· καὶ ὅταν διὰ τὸ βλάβος αὐτῶν ὑποχωροῦμεν, φαινόμενα θεραπεύοντες αὐτούς, καὶ προσκυνούμενα ὑπ' αὐτῶν ὡς θεοί· ἀλλ' ἐν ἀληθείᾳ ἐσμὲν δαίμονες, καὶ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ τοῦ ἐσταυρωμένου τοῦ οὐρανοῦ τῆς παρθένου προσεδησαν ἡμᾶς. ἀπὸ ἐκείνης γὰρ τῆς ἡμέρας ἀφ' ἣς ἡλθεν ὁ ἀπόστολος Βαρθολομαῖος, πυρίναις ἀλύσεσι δεδεμένος κολάζομαι· κακεῖθεν λαλῶ, ὅτι διεκελεύσατο μοι. ὅμως οὐ τολμῶ ἐπὶ πλειν φθέγξασθαι παρόντος τοῦ ἀπόστολου, οὔτε ἐγὼ οὔτε οἱ ἄρχοντες ἡμῶν.

Λέγει αὐτῷ ὁ ἀπόστολος Διὰ τί οὐ σώζεις πάντας τοὺς πρὸς σὲ ἐληλυθότας; λέγει αὐτῷ ὁ δαίμων Ἡμεῖς ὅταν τὰ σώματα βλάπτωμεν, ἐὰν μὴ τὰς ψυχὰς πρῶτον βλάψωμεν, τὰ σώματα οὐκ ἀφίομεν. λέγει αὐτῷ ὁ ἀπόστολος Καὶ πῶς τὰς ψυχὰς καταβλάπτετε; ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ δαίμων Ὡς πιστεύουσιν διτὶ ἡμεῖς ἐσμὲν θεοί καὶ θυσιάζουσιν ἡμῖν, ἀναχωρεῖ ὁ θεὸς ἀπὸ αὐτῶν τῶν θυσιάζοντων, καὶ ἡμεῖς τὰ πάθη τῶν σωμάτων οὐ περιαίρομεν, ἀλλ' ὑποχωροῦμεν εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν.

διὰ adhibitum est 2 Cor. 2, 12. in codice Clarom. ubi est Ἐλῶν δὲ εἰς τὴν Τρφάδα διὰ τοῦ εὐαγγελου) — ἀλλ κατοικας. Haec apud Abdiam Fabric. I. L p. 679. (post factum mirabile) sic leguntur: Factum est altera die, prima hora diei sacrificantibus, coepit clamare daemon Cessale miseri sacrificare mihi, ne peiora patiamini quam ego, qui calenis igneis religatus sum ab angelis Iesu Christi, quem Iudaei crucifixerunt, putantes eum in morte posse detineri. Ille autem ipsam mortem, quae regina nostra est, captivavit, et ipsum principem nostrum marilium mortis vinculis ignitis vincit, et tertia die victor mortis et diaboli resurrexit et dedid signum crucis suae apostolis suis, quos misit in universas orbis partes: ex quibus et hic unus est qui me vincit tenet. Peto autem vos ut rogetis eum pro me, ut dimittat me tr ad alteram provinciam.

Τότε ὁ ἀπόστολος -- τὰς ψυχὰς αὐτῶν. Περgitur apud Abdiam: Quas ubi audivisset Bartholomaeus Confliere, inquit, immundissime: istos omnes qui hic aegrotationes varias patiuntur, quis est qui eos laesit? Respondit daemon Princeps noster diabolus siquidem modo ligatus est, ipse nos nullis ad homines ut laedamus primo

Τότε λέγει ὁ ἀπόστολος πρὸς τὸν λαόν Ἰησού ὃν ἐνομίσατε θεὸν θεραπεύειν ὑμᾶς, ἐπὶ πλέον καταβλάπτει ὑμῶν τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα. ἀκούσατε καὶ ἀρτίως τοῦ ποιητοῦ ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς κατουκοῦντος, καὶ μὴ ἐν τοῖς ἀψύχοις λίθοις καὶ ἔνδοις πιστεύσητε. καὶ ἐὰν θέλετε ἵνα προσεύξωμαι πέρι ὑμῶν καὶ πάντες οὗτοι ὑγείαν προστάσιαν, καθειλάτε τὸ εἰδώλον τοῦτο καὶ συντρίψατε, καὶ τοῦτο ποιήσαντες τὸν ναὸν τοῦτον ἐν τῷ ὁνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀγιάσω, καὶ ὑμᾶς πάντας ἐν αὐτῷ ἐν τῷ βαπτίσματι τοῦ κυρίου βαπτίσας, ἀγιάσας πάντας διασώσω.

Τότε ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἔβαλε σχοινία καὶ μοχλούς, καὶ τὸ εἰδώλον οὐδαμῶς ἰσχυσσεν καθελεῖν. τότε λέγει αὐτοῖς ὁ ἀπόστολος Λύσατε τὰ σχοινία. καὶ λυσάντων αὐτὰ ἐίπε πρὸς τὸν δαίμονα τὸν κατουκοῦντα ἐν αὐτῷ Ἐν τῷ ὁνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔξελθε ἐκ τούτου τοῦ εἰδώλου καὶ ὑπαγε εἰς ἔρημον τόπον, ὅπου οὔτε πετεινὸν διηγεῖ οὔτε φωνὴ ἀνθρώπου τήκούσθη πάποτε. καὶ εὐθέως ἔξεγερθεὶς ἐκεῖνος σὺν τῷ λόγῳ τοῦ ἀποστόλου ἀπῆρεν ἐκ θεμελίων, καὶ συνετρίβησαν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ πάντα τὰ εἰδώλα ἢ ήσαν ἐν τῷ τόπῳ ἐκεῖνῳ.

quidem carnem eorum: quoniam animas hominum non possumus habere in potestate nisi sacrificaverini. At ubi pro salute corporis sui nobis sacrificaverini, cessamus affligere illos ex eo, quia iam in animas eorum potestatem habere incipiimus. Iam ergo per hoc quod ab eorum laesione cessamus videmur curare eos, et tanquam dei collimur: cum certo sumus daemones, ministri eius quem in cruce positus Iesus virginis filius religavit. Ab illo autem die quo apostolus eius huc venit Bartholomaeus, ardentibus calent strictus consumor, et ideo loquor quia haec ille iussit. Alioquin non curus fuisset loqui eo praesente, atque adeo ne ipse princeps quidem noster. Tum apostolus conversus ad daemonem Quare non salvas, inquit, hos omnes qui ad te convenerunt? Respondit daemon Nos quando corpora laeditus, nisi animam lacrimatus, corpora sub laesione perdurant.

Τότε λέγει ὁ ἀπόστολος -- καὶ (in codice est κἄ) ἀρτίως -- καθειλάτε (in codice est καθηλάτε superscripto i super η). Hinc barbare edendum videbatur καθειλάτε -- διασώσω. Apud Abdiam istis haec respondent: Tu sic conversus apostolus ad pledem Ecce quem deum colebatis, ecce quem vos curare putabatis. Audile nunc ex me verum deum, creatorem vestrum, qui in coelis habitat. Non (ne? neque?) lapidibus vanis credatis. Sed si vultis ut orem pro vobis et omnes hi sanitatem recipiant, deponite idolum hoc et confringite: et cum hoc feceritis, templum hoc Christi nomini dedicabo, et vos omnes in isto templo Christi baptizante consecrabo.

Τότε ἐκέλευσεν -- ἐν τῷ τόπῳ ἐκεῖνῳ. His convenit Abdiae textus, qui

⁷ Τότε πάντες μιᾶς φωνῇ ἔκραξαν λέγοντες Εἰς θεὸς παντοδύναμος, ὃν κηρύττει Βαρθολομαῖος ὁ ἀπόστολος. τότε ὁ ἄγιος Βαρθολομαῖος ἀπλώσας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπεν 'Ο θεὸς τοῦ Ἀβραάμ, ὁ θεὸς τοῦ Ἰσαάκ, ὁ θεὸς τοῦ Ἰακώβ, ὁ ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀνθρώπων τὸν μονογενῆ σου υἱὸν τὸν κύριον ήμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἔξαποστείλας, ἵνα ἡμᾶς πάντας τοὺς δεδουλωμένους τῇ ἀμαρτίᾳ τῷ Ιδίῳ αἴματι λυτρώσῃ καὶ σους υἱούς ἀναδείξῃ, ἵνα σὲ θεὸν ἀληθινὸν γνωσάμεθα, ὅτι διὰ παντὸς εἰς τοὺς αἰώνας ὑπάρχεις ἀτελεύτητος θεός· εἰς θεὸς ὁ πατὴρ ὁ ἐν υἱῷ καὶ ἀγίῳ πνεύματι γνωριζόμενος, εἰς θεὸς ὁ υἱὸς ὁ ἐν πατρὶ καὶ ἐν ἀγίῳ πνεύματι δοξαζόμενος, εἰς θεὸς τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον ὁ ἐν πατρὶ καὶ υἱῷ προσκυνούμενος, καὶ ἀληθῶς μονάς γνωριζόμενη, ὁ πατὴρ ἀγέννητος, ὁ υἱὸς γεννητός, τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον ἐκπορευόμενον· καὶ ἔστιν ἐν σοὶ τῷ πατρὶ καὶ ἐν τῷ ἀγίῳ πνεύματι ὁ μονογενῆς σου υἱὸς ὁ κύριος ήμῶν Ἰησοῦς Χριστός, σύτινος ἐν τῷ ὄνόματι Ἐδωκας ἡμῖν ἔξουσίαν τοῦ ἀρρώστους ὑγιαίνειν, παραλυτικούς θεραπεύειν, δαιμονας φυγαδεύειν καὶ νεκροὺς ἐγέρειν· εἰπε γάρ ήμιν Ἀμήν λέγω ὑμῖν ὅτι ἔστι ἄν αἰτήσητε ἐν τῷ ὄνόματί μου λήψεσθε· παρακαλῶ οὖν ἵνα ἐν τῷ ὄνόματι αὐτοῦ πάντα τὰ πλήθη ταῦτα διασωθείσαν, ἵνα πάντες διαγνώσωνται ὅτι σὺ εἰ θεὸς μόνος ἐν οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ καὶ ἐν θαλάσσῃ, ὁ τὴν σωτηρίαν ἐκζητῶν τῶν ἀνθρώπων δι' αὐτοῦ τοῦ κυρίου ήμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεθ' οὐ δῆς καὶ βασιλεύεις εἰς ἐνότητα πνεύματος ἀγίου εἰς τοὺς αἰώνας τῶν αἰώνων.

sic habet: *Tunc iussu regis omnes populi miserunt funes et trochleas, et simulacrum non poterant everttere. Apostolus autem dixit eis Solvit vincula illius. Cumque ex-solvissent omnia vincula, dixit ad daemonem qui in eo erat Si vis ut non te faciam in abyssum mitti, exi de isto simulacro et confringe illud, et vade in desertum, ubi nec avis volat nec arator arat nec unquam vox hominis resonavit. At ille statim egrediens communivit omnia genera idolorum; nec solum manus idolum, sed ubicunque pro ornatu templi sigilla erant posita minutavit, ita ut picturam omnem delesset.*

7. Τότε πάντες μιᾶς φωνῇ -- Ἀβραάμ (hoc accentu in codice hoc nomen scriptum est) -- ὁ υἱὸς γεννητός (ita legitur; fortasse ἀγέννητος corrigendum est. In latiis eodem fere loco unigenitus legitur.) -- ὑγιαίνειν (sic) -- ήμῶν Ἀμήν (in codice scriptum est ήμῶν ὁ ἀμήν. *Cum vix videatur Christus ὁ Ἀμήν ab hoc auctore dictus esse, praesertim quam Ἀμήν ἀμήν λέγω υμῖν Ioh. 16, 23. legatur, aliquid post ὃ excidiisse putandum erit.*) -- διασωθείσαν (ita ipai correxi; in codice est διασωθήσαν; quae dicendi negligentia fortasse cum tot aliis ferenda erat) -- αἰώνας τένν αἰώνων. In his graecus textus noster latino

Καὶ ὡς ἀπαντεῖς ὑπήκουσαν τὸ ἀμήν, ἐφάνη ἔξαιρης ἄγγελος κυρίου λάμπων ὑπὲρ τὸν ἥλιον, ἐπτερωμένος, καὶ ἄλλοι τέσσαρες ἄγγελοι κατέχοντες τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ ναοῦ· καὶ τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ ὁ εἰς σφραγίσας τὸν ναὸν καὶ τὸν λαὸν εἶπε Τάδε λέγει κύριος ὁ ἀπόστειλας με. "Ωσπερ ὑμεῖς πάντες ἀπὸ πάσης ἀσθενείας ὑμῶν καθαρισθήσεσθε, οὕτω καθαρισθήσεται καὶ τὸ ιερὸν τοῦτο ἀπὸ πάσης ἀκαθαρσίας καὶ τῶν ἐν αὐτῷ κατοικούντων· δαιμόνων, οὓς ἐκελευσεν ὁ ἀπόστολος τοῦ θεοῦ πορευεθῆναι εἰς ἔρημον τόπον· οὕτω γάρ μοι ὁ θεὸς ἐκελευσεν, ἵνα φανερώσω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς. ὃν θεωροῦντες μηδὲν φοβεῖσθε, ἀλλ' ὡς ἐγὼ ποιῶ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, οὕτω καὶ ὑμεῖς τῷ δακτύλῳ ὑμῶν σφραγίσατε τὰ πρόσωπα ὑμῶν, καὶ τὰ κακὰ ταῦτα φεύξονται ἀφ' ὑμῶν. τότε ὑπέδειξεν αὐτοῖς τὸν δαίμονα τὸν ἐν τῷ ιερῷ κατοικοῦντα ὡς Αἴθιόπα μαῦρον ὡς ἡ ἀσβόλη· πρόσωπον δέντι καθάπερ χυνός, σπανογένειος, τρίχας ἔχων ἄχρι ποδῶν, ὅφθαλμοι πυροειδεῖς, σπινθῆρας ἔξερχομένας ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ρινῶν αὐτοῦ ἔξηρχετο καπνὸς ὡσεὶ θεάφιν, ἔχων πτερά ἀκανθώδη καθάπερ ὕστριξ, καὶ ἡν προσδεδεμένος τὰς χεῖρας ἀλύσει πυρίναις, ἰσχυρῶς κατεχόμενος. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος τοῦ κυρίου Καθὼς καὶ προσέταξεν ὁ ἀπόστολος,

Abdiae aliquanto prolixior est. Apud hunc enim sic legitur: Tunc omnes una voce clamare coeperunt Unus Deus omnipotens, quem praedicat apostolus eius Bartholomaeus. Quibus factis expandens manus suas apostolus ad coelum dixit Deus Abraham, Deus Isaac et Deus Iacob, qui ad redemptionem nostram unigenitum tuum filium Deum nostrum et dominum direxisti ut nos omnes qui eramus servi peccati suo sanguine redimeret et tibi filios faceret: qui verus Deus ex hoc cognosceris quia semper idem es et immutabilis perseveras: unus Deus pater ingenitus, et unus filius etius unigenitus dominus noster Iesu Christus, et unus spiritus sanctus illuminator et doctor nostrarum animarum, qui dedit nobis potestatem ut infirmos salvaremus, coecos illuminaremus, leprosos mundaremus, paralyticos absolveremus, daemones fugaremus et susciliaremus mortuos: et dixit nobis Amen dico vobis, quaecunque in nomine meo petieritis a patre meo, dabit vobis. Peto ergo in eius nomine ut omnis haec multitudo salvetur: ut cognoscant omnes quia tu es Deus unus in celo et in terra et in mari, qui salutem recuperas per ipsum dominum nostrum Iesum Christum, per quem est tibi domino patri honor et gloria cum spiritu sancto per immortalia secula seculorum.

Καὶ ὡς ἀπαντεῖς ὑπήκουσαν (ita emendavimus id quod in codice scriptum est ἦκουσαν). Convenit ὑπήκουσαν nostrum cum latino Abdiae textu, in quo est respondissent. Quo de verbi ὑπακούεν significatu plura exponuntur in Stephani Thesauro, tom. VIII. pag. 112; item in Thilonis clarissimi programmata paschali anni 1847. pag. 29.) - - Καθὼς καὶ προσέταξεν ὁ ἀπόστολος. (haec aliter habent in

ἀπολύτῳ σε· ὥπαγε ὅπου οὐκ ἀκούεται φωνὴ ἀνθρώπου, καὶ ἵσθι ἐκεῖ ἔως τῆς μεγάλης τήμερας τῆς κρίσεως. καὶ ὡς ἀπέλυσεν αὐτὸν, ἐκείνος ὀλολύζων καὶ χλαίων ἐκπετάσας ἄφαντος ἐγένετο. ὁ δὲ ἄγγελος τοῦ κυρίου πάντων ὁρώντων ἀνῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν.

⁸ Τότε ὁ βασιλεὺς ὄμοῦ καὶ τὴν βασιλιστὰ μετὰ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτῶν καὶ μετὰ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ μετὰ παντὸς τοῦ πλήθους τῆς πόλεως, καὶ πᾶσα πέριξ πόλις τε καὶ χώρα καὶ ὅσην γῆν ἡ βασιλεία αὐτοῦ περιεκράτει, σεσωσμένοι πιστεύσαντες ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος. ἀποθέμενος δὲ τὸ διάδημα ὁ βασιλεὺς ἦκαλούθησε τὸν ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ Βαρθολομαῖον.

latinis; vide infra. Possit dubitare utrum ista pertineant ad verba angelii, an cum illis quae praecedunt coniungenda sint.) - - ἀνῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν. Huc quadrant Abdiae verba haec: *Cumque omnes respondissent amen, apparuit angelus domini splendidus sicut sol, habens alas. Et per quatuor angulos templi (desunt igitur in latino textu ἄλλοι τέσσαρες ἄγγελοι) circumvolans dígito suo in quadratis saxis sculpsit signum crucis et dixit Haec dicit dominus qui misit me: sicut omnes vos ab infirmitate vestra mundamini, ita mundavi templum hoc ab omni sorde et habitatore eius, quem iussit apostolus Dei ire in locum desertum ab hominibus. Praeterea me iussit dominus, quem videntes (haec male in latinis habent: etenim ὃν θεωροῦντες ad daemonem, non ad dominum spectare debet) nolite espavescere, ut prius ostendam vobis, ut (et?) quale signum ego sculpsi in his saxis tale vos dígito vestro facile in frontibus vestris, et omnia mala fugient a vobis. His factis ostendit eis angelus domini ingentem Aegyptium nigriorem fuligine, faciem acutam habentem cum barba prolixa et crines usque ad pedes, oculos igneos sicuti ferrum ignitum, scintillas emicantes ex ore eius, et ex naribus egrediebatur flamma sulphurea: habebat et alas spineas sicuti hystris, et rictus vincus a tergo manibus, ignis catenis strictus. Et dixit ei angelus domini Quoniam audisti vocem apostoli et omnia pollutionum genera de isto templo mundasti, secundum promissum apostoli solvam te ut vadas ubi nulla conversatio hominum est vel esse potest, et ibi sis usque ad diem iudicij. Et cum exsolvisset eum, ululatum telerrimum diras vocis emillens evolavit, et nusquam comparuit. Evolavit et angelus domini videntibus cunctis ad coelum.*

8. Tότε ὁ βασιλεὺς -- μετὰ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτῶν (quae præpositionis μετά constructio apud Byzantinos frequens est, neque apud illos desunt exempla utriusque constructionis coniunctae, quale nostro loco habetur. Cf. Bonissonade Anecd. IV. pag. 479.) - - τοῦ Χρ. Βαρθολομαῖον. Iстis respondent haec apud Abdiam: *Tunc rex una cum uxore sua et duabus filiis et cum omni exercitu suo et cum omni populo qui salvatus erat et vicinarum urbium quae ad eius regnum pertinabant incolis credens baptizatus est, et deposito diadematè capitis et purpura coepit apostolum non deserere.*

Μετὰ δὲ ταῦτα συναχθέντες οἱ ἀπιστοὶ τῶν Ἐλλήνων πρὸς τὸν Ἀστρήγεα τὸν βασιλέα, ὃντα μεγαλότερον ἀδελφὸν τοῦ βαπτισθέντος βασιλέως, λέγουσιν αὐτῷ Βασιλεῦ, ὁ ἀδελφός σου Πολύμιος μαθητὴς ἐγένετο μάγῳ τινὶ ἀνθρώπῳ, ὅστις τὰ ἵερά ἡμῶν καθεῖται καὶ τοὺς θεοὺς ἡμῶν συνέτριψε. ταῦτα λεγόντων αὐτῶν καὶ χλαιόντων ἦδον πάλιν ἥλθον καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν πέριξ πόλεων, μιερεῖς τε καὶ λαός, καὶ ἀνέβαλον χλαίειν καὶ κατεργαλεῖν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. τότε ὁ βασιλεὺς Ἀστρήγης θυμωθεὶς ἔβαλε χιλίους ἄνδρας ἐνόπλους μετὰ τῶν μιερεῖς ἑκείνων ἵνα ὅπου ἔλαν εὑρώσι τὸν ἀπόστολον, ἀγάγωσιν αὐτῷ δεδεμένον. καὶ τοῦτο ποιήσαντες, εὐρόντες καὶ ἀγαγόντες, λέγει πρὸς αὐτόν Σὺ εἰ ὁ ἀποστρέψας τὸν ἀδελφόν μου ἀπὸ τῶν θεῶν; πρὸς ὃν ἀπεκρίθη ὁ ἀπόστολος Ἐγὼ οὐκ ἀπέστρεψα αὐτόν, ἀλλ' ὑπέστρεψε πρὸς τὸν θεόν. λέγει αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Σὺ εἰ ὁ τοὺς θεοὺς ἡμῶν συντρίψαι ποιήσας; λέγει αὐτῷ ὁ ἀπόστολος Ἐγὼ ἔδωκα ἔξουσίαν τοῖς δαίμοσι τοῖς ἐν αὐτοῖς οὖσι, κάκεινοι συνέτριψαν τὰ εἶδωλα τὰ καφά καὶ ἀναίσθητα, ἵνα πάντες οἱ ἀνθρώποι πιστεύσωσι τῷ θεῷ τῷ παντοδυνάμῳ τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς κατοικοῦντι. λέγει αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Οὐστέρ σὺ ἐποίησας τῷ ἀδελφῷ μου ἀρνήσασθαι τοὺς θεοὺς αὐτοῦ καὶ τῷ θεῷ σου πιστεῦσαι, οὗτῳ καγὼ ποιήσω σὲ ἀλετῆσαι τὸν θεὸν σοῦ καὶ τοῖς θεοῖς μοῦ πιστεῦσαι. λέγει αὐτῷ ὁ ἀπόστολος Εἰ ἐγὼ τὸν θεόν ὃν ἔλατρευσεν ὁ σὸς ὄμακμων δεδεμένον ἐκράτησα, καὶ ἐμοῦ κελεύσαντος συνετρίβησαν τὰ εἶδωλα, εἰ δύνασαι καὶ σὺ ταῦτα ποιῆσαι τῷ

Metà δὲ ταῦτα -- πρὸς τὸν Ἀστρήγεα (sic in codice constanter hoc nomen scriptum est; nisi quod infra ubique edidimus Ἀστρήγης cuius loco codex habet Ἀστρῆγες. Apud Abdiam vero Astyages legitur. Tamen vero, teste Fabricio, in historia Armena a Clemente Galano edita Armeniorum rex Bartholomaei et Thaddaei intersector non Astyages sed Sanathrugus vocatur: quod nomen posterioris propius ad nostrum Ἀστρήγης accedere videtur.) -- μιερεῖς (codex ubique μιερεῖς) τε καὶ λαός, καὶ ἀνέβαλον (codex λαός ἔβαλον) χλαίειν -- μιερεῖς ἑκείνων (cf. de μιερεῖς voce Stephanii Thesaurum graecæ linguae sub Μιερέος, Μηερέος. T. V. p. 1047. Omnino recte habet conjectura ea ex qua μιερεῖς [quasi μῆ λερεῖς] gentilium sacerdotes a Christianis scriptoribus per contumeliam dicti sunt. Praeterea auctor martyrii Bartholomaei de industria scripsisse videtur μετὰ τῶν μιερεῖς ἑκείνων [aliter Chron. Alex. p. 376. ὑπὲρ τῶν μιερῶν], ac si indeclinabile esset μιερεῖς. Similes soloecismos in Apocalypsi Iohannis haberit constat.) -- ἀγάγωσιν (codex ἀγαγεῖν) -- σὺ εἰ ὁ (δι om codex) ἀποστρέψας --

έμφ θεῷ, δύνασαι κάμε πεῖσαι θυσιάσαι τοῖς θεοῖς σου· ἐὰν δὲ σὺ οὐδὲν δύνασαι ποιῆσαι τῷ θεῷ μου, ἔγὼ πάντας τοὺς θεοὺς σου συντρίψω, σὺ δὲ πίστευσον τῷ ἐμῷ θεῷ.

⁹ Καὶ ταῦτα λέγοντος, ἐμηρύθη τῷ βασιλεῖ ὅτι ὁ θεὸς αὐτοῦ Βαλδὰδ καὶ πάντες οἱ ἄλλοι θεοὶ καταπεσόντες συνετρίβησαν. τότε ὁ βασιλεὺς διέσχισε τὴν πορφύραν ἥνπερ τὴν ἐνδεδυμένος, καὶ ἐκέλευσε φαρβίζεσθαι τὸν ἄγιον ἀπόστολον Βαρθολομαῖον, καὶ οὕτως ἐνδαρθέντα ἀποκεφαλισθῆναι αὐτὸν.

¹⁰ Ἐλθον δὲ ἀναρθμητα πλήθη ἀπὸ πασῶν πόλεων, ὡσεὶ χιλιάδες δύο καὶ δέκα, οἵτινες δὲ αὐτοῦ ἐπίστευσαν σὺν τῷ βασιλεῖ, καὶ ἦραν τὸ λείψανον τοῦ ἀπόστολου μετὰ ὑμνου καὶ πάσης δόξης, καὶ κατέθεντο αὐτὸν ἐν βασιλικῇ θήκῃ καὶ ἐδόξασαν τὸν θεόν. ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς Ἀστρήγης ἐκέλευσεν αὐτὸν ἐν τῇ θαλάσσῃ ῥιφῆναι· καὶ μετηνέχθη τὸ λείψανον αὐτοῦ ἐν τῇ νήσῳ τῆς Διπάρεως.

συντρίψω (codex - ψας) -- τῷ ἐμῷ θεῷ. Ad haec conser quihus Abdias pergit: Interea colligentes se universorum templorum pontifices abiurunt ad Astyagem regem, fratrem eius maiorem, et dixerunt Fraier tuus discipulus factus est magi hominis qui templo nostra sibi vendicat et deos nostros confringit. Cumque haec flentes referrent, rex Astyages indignatus misit mille viros armatos cum pontificibus, ut ubi inventus esset apostolus, vincitum illum perducerent ad eum. Quod cum fecissent, dixit ad eum Astyages Tunc es qui evertisti fratrem meum? Cui apostolus Ego non everti eum, inquit, sed converti. Dixit iterum rex Tu es qui deos nostros fecisti communis? Respondit apostolus Ego dedi potestatem daemonibus qui in eis erant, ut ipsi conquasarent idola vana in quibus degebant, ut omnes homines relicto errore crederent omnipotenti Deo qui in coelis habitat. Dicit ei rex Sicut tu fecisti fratrem meum ut relinqueret deum suum et deum tuum crederet, ita faciam te relinquere deum tuum et deo meo credere et ipsi sacrificare. Dicit ei apostolus Ego deum quem colebat frater tuus religatus et vincitum ostendi, et ipsum feci ut frangeret simulacrum suum. Si potueris hoc facere deo meo, tunc me ad sacrificandum impelles; si autem tu nihil deo meo facere potes, ego omnes deos tuos communis, et tu credes deo meo.

9. Καὶ ταῦτα λέγοντος -- Βαλδὰδ (observa quam prope hoc idoli nomen accedat ad conjecturam Fabricii l. l. pag. 685. In textu enim Abdiæ latino editit Vualdath, sed legendum putat Baaladad vel simile quippiam.) -- ἀποκεφαλισθῆναι αὐτὸν. Cum his maximam partem concordat Abdiæ locus, qui sic habet: Haec cum diceret, nuncialum est regi quod deus eius Vualdath cecidisset et minutum dissiluisse. Qua re indignatus rex scidili purpuream vestem qua induitus erat, et fecit exinde fustibus caedi beatum Bartholomaeum; caesum autem iussit decollari.

¹¹ Ἐλθον δὲ ἀναρθμητα -- καὶ κατέστη usque Διπάρεως (haec omnia in latinis non habentur. Posteriora vero de reliquiis Bartholomaei ad Liparim insulam advectis plane convenient cum traditione Graecis celebrata. Cf. Fabricium l. l. pag. 686.). Comparanda cum hoc martyrii loco Abdias tantummodo haec

Ἐγένετο δὲ τριακοστῇ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς μετενέγξεως τοῦ ἀποστόλου καὶ ἐπεσεν ἀπὸ δαίμονος ὁ βασιλεὺς Ἀστράγης καὶ ἐποίησεν ἀθλίως, καὶ πάντες οἱ μιερεῖς ὑπὸ δαιμόνων πνιγέντες ἀπώλλοντο διὰ τὴν στάσιν τοῦ ἀποστόλου, καὶ οὕτω κακῷ μόρῳ ἐτελεύτησαν.

Ἐγένετο δὲ φόβος μέγας καὶ τρόμος, καὶ προσήρχοντο ἐπὶ τὸν κύριον ἄπαντες καὶ ἐβαπτίσθησαν ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων τῶν χειροτονηθέντων ὑπὸ τοῦ ἄγιου ἀποστόλου Βαρθολομαίου. ἐποίησαν δὲ κατὰ τὴν πρόσταξιν τοῦ ἀποστόλου πᾶς ὁ κλῆρος τοῦ λαοῦ Πολύμιον τὸν βασιλέα ἐπίσκοπον· καὶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔλαβε χάριν λαμάτων καὶ ἤρξατο σημεῖα ποιεῖν. ἐποίησε δὲ ἐν τῇ ἐπισκοπῇ ἐτῇ καὶ, καὶ προκόψιας ἐν πᾶσι καὶ καλῶς κυβερνήσας τὴν ἐκαλησίαν καὶ δρθιδόξως ὁδηγήσας ἐκοψῆθη ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐπορεύθη πρὸς κύριον· φήσῃ δέκα καὶ τὸ χράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

habet: Interea qui haec audierant venerunt duodecim civitatum populi qui per illum crediderant una cum rege Polymio, et abstulerunt cum hymnis et cum omni gloria corpus eius.

Ἐγένετο δὲ τριακοστῇ -- μετενέγξεως (codex μετενέγξεως: quemadmodum saepe in codicibus γ ante ξ omissum est) -- διὰ τὴν στάσιν τοῦ ἀποστόλου (videtur haec significare ut staret i. e. valeret apostolus eiusque auctoritas. Quod nescio an Abdias qui dicitur paullo obscurius expreaserit his: et confidentes apostolatum eius; ad quae Fabricius notandum duxit: vere illum a Deo missum fuisse.) — ἐτελεύτησαν. Huc spectant Abdiae haec: *Factum est autem tricesimo die depositionis eius, arreptus daemonio rex Astyages venit ad templum eius et omnes pontifices pleni daemonibus passi sunt, et confidentes apostolatum eius ibidem mortui sunt.*

Ἐγένετο δὲ φόβος -- τῶν αἰώνων, ἀμήν. Iстis satis respondent quae apud Abdiam traduntur. Ibi enim sic legitur: *Et factus est timor et tremor super omnes incredulos. Et crediderunt universi atque baptizati sunt a presbyteris, quos ordinaverat apostolus Bartholomaeus. Factum est denique per revelationem, universo populo acclamante, ut ab apostolo ordinaretur episcopus ipse rex Polymius: qui coepit ab eo tempore in nomine apostoli signa multa facere. Fuitque in episcopatu annis viginti, et demum perfectis omnibus ac bene compositis ac stabilitis migravit ad dominum: cui honor et gloria sit in secula seculorum, amen.*

ΠΡΑΕΙΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΘΑΔΔΑΙΟΥ ΕΝΟΣ ΤΩΝ ΙΒ[·].

Δεββαῖος ὁ καὶ Θαδδαῖος ἦν μὲν ἀπὸ Ἐδέσσης τῆς πόλεως· μητρόπολις δὲ αὕτη Ὁσροηῆς, Ἀρμενοσύρων μεσόγειος· Ἐβραῖος τῷ γένει, ἐζησημένος τὰς θείας γραφὰς καὶ λογιώτατος. οὗτος ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλήμ προσκυνήσων ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ, καὶ ἀκούσας τὸ κήρυγμα αὐτοῦ καὶ ἴδων τὸν ἀγγελικὸν αὐτοῦ βίον ἔβαπτίσθη, καὶ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Θαδδαῖος. ἴδων δὲ τὴν παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν διδαχὴν αὐτοῦ καὶ τὰ θαύματα αὐτοῦ ἡκολούθησεν αὐτῷ καὶ ἐγένετο αὐτοῦ μαθητής, καὶ ἐξελέξατο αὐτὸν εἰς τοὺς δώδεκα, κατὰ μὲν Ματθαῖον καὶ Μάρκον τοὺς εὐαγγελιστὰς δώκατος ἀπόστολος.

² Κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἦν τοπάρχης πόλεως Ἐδέσσης, δύναματι Ἀβγαρος. ἐξελθούσης δὲ τῆς φῆμης τοῦ Χριστοῦ, τῶν θαυμασίων ὡν ἐποίει καὶ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ, ἀκούσας ὁ Ἀβγαρος ἐξίστατο, καὶ ἐπόθει ἴδειν τὸν Χριστόν, καὶ οὐκ ἥδυνατο τὴν πόλιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀρχὴν καταλιπεῖν. κατὰ δὲ τὰς ἡμέρας τοῦ πάθους καὶ τὰς ἐπιθυμίας τῶν Ιουδαίων νόσῳ κρατηθεὶς ἀνιάτῳ ὁ Ἀβγαρος ἐπειμψεν ἐπιστολὴν τῷ Χριστῷ διὰ

* Ita inscriptio in codice Par legitur. Vind sic: Πρᾶξις καὶ κοινησις τοῦ ἀγίου καὶ πανευφῆμου ἀποστόλου Θαδδαίου ἐνδε τῶν ἐβδομήκοντα.

1. Δεββαῖος: Vind 'Ο μακάριος Δεββ. | Ἐδέσσης: Par semper Λιδέσσης | μητρόπ. δὲ: Vind add ὑπάρχει | Ὁσροηῆς: ita scribendum duxi. Par Ὅσροηῆ, Vind Ὅσροηῆ καλουμένη | Par λογιώτατος, et Vind add πάνυ | οὗτος: Par om | ἐν ταῖς: Par om ἐν | ὕστερον: codex εἶδον, item infra.

2. Ἀβγαρος: haec usitatisima eius nominis scriptura est. Codex Par ubique Λῆγαρος. Alibi etiam Ἀγβαρος invenitur, ut infra in Vind.

Ανανίου τοῦ ταχυδρόμου, περιέχουσαν τάδε. Ἰησοῦ τῷ λεγομένῳ Χριστῷ Ἀβγαρος τοπάρχης Ἐδεσσηνῶν χώρας, δοῦλος ἀνάξιος. Ἑκουσταὶ μοι τὸ τῶν θαυμασίων πλῆθος τῶν ὑπὸ σου γινομένων, ὅτι ἀσθενεῖς καὶ τυφλούς, χωλοὺς καὶ παρεψεμένους καὶ δαιμονιῶντας λάσαι πάντας. καὶ διὰ τοῦτο παρακαλῶ τὴν ἀγαθότητά σου παραγενέσθαι ἔως ἡμῶν καὶ ἐκφυγεῖν τὰς ἐπιβουλὰς τῶν μιαρῶν Ἰουδαίων, ἃς φθόνῳ κατὰ σου κινοῦσιν. μικρὰ δέ μοι πόλις ἐστίν, ἀρκοῦσα τοῖς ἀμφοτέροις. παραγγελμας τῷ Ἀνανίᾳ ὁ Ἀβγαρος ἴστορήσαι τὸν Χριστὸν ἀκριβῶς, ποίας εἰδέας ἐστίν, τὴν τε ἥλικιαν καὶ τρίχα καὶ ἀπλῶς πάντα.

³ Ὁ δὲ Ἀνανίας ἀπελθὼν καὶ δους τὴν ἐπιστολὴν τὴν ἐπιμελῶς ἀτενίζων τῷ Χριστῷ, καὶ οὐκ ἡδύνατο καταλαβέσθαι αὐτὸν. ὁ δὲ ὡς καρδιογνώστης γνοὺς ἦτησε νίψασθαι· καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ τετράδιπλον· καὶ νιψάμενος ἀπεμάξατο τὴν ὄψιν αὐτοῦ. ἐντυπωθείσης δὲ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ ἐν τῇ σινδόνι ἐπέδωκεν τῷ Ἀνανίᾳ εἰπών Ἀπόδος καὶ ἀπάγγειλον τῷ ἀποστειλαντί σε. Εἰρήνη σοὶ καὶ τῇ πόλει σου. ὅτι διὰ τοῦτο ἡλθον, παθεῖν ὑπὲρ τοῦ κόσμου καὶ ἀναστῆναι καὶ ἀναστῆσαι τοὺς προπάτορας. μετὰ δὲ τὸ ἀναληφθῆναι με εἰς οὐρανοὺς ἀποστελῷ σοι τὸν μαθητήν μου Θαδδαῖον, ὅστις φωτίσει σε καὶ ὁδηγήσει σε εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, καὶ σὲ καὶ τὴν πόλιν σου.

⁴ Ὁ δὲ δεξάμενος τὸν Ἀνανίαν καὶ πεσὼν καὶ προσκυνήσας τὴν εἰκόνα πρὸ τοῦ φθάσαι τὸν Θαδδαῖον ὁ Ἀβγαρος λάθη ἀπὸ τῆς νόσου αὐτοῦ.

Μετὰ δὲ τὸ πάθος καὶ τὴν ἀνάστασιν καὶ τὴν ἀνάληψιν ἀπῆλθεν ὁ Θαδδαῖος πρὸς Ἀβγαρον, καὶ εὐρὼν αὐτὸν ὑγιῆ ἔζη-

3. Vind sic: ὁ δὲ κύριος, ὡς ἄτε χρυφίων γνώστης καὶ καρδιῶν καὶ μιελῶν ἔξταστής, γνοὺς τὴν ἐπιδύμησον αὐτοῦ ἦτησε νίψασθαι· καὶ τούτου γενομένου ἐπεδόθη αὐτῷ βάλκος τετράδιπλον· καὶ νιψάμενος ἀπεμάξατο τὴν ὄψαν τοῦ αὐτοῦ ὄψιν ἐν αὐτῷ. Ὡσεὶς ἐντυπωθείσης τῆς θείας αὐτοῦ μορφῆς καὶ προσόψεως ἐν τῇ σινδόνι, ὡς αὐτὸς μόνος οἰδεν, ἐπέδωκεν τῷ Ἀνανίᾳ εἰπόν· Ἀπελθεῖν ἀπόδος αὐτὸς τῷ ἀποστειλαντί σε, καὶ ἀπάγγειλον αὐτῷ ταῦτα. Εἰρήνη σοὶ καὶ τῇ πόλει σου, πρὸς τὸ μηδένα τῶν ἔχθρῶν κατισχῦσαι αὐτῆς πάποτε. ἔγω γάρ δὲ τοῦτο κατῆλθον ἐπὶ τῆς γῆς, παθεῖν ὑπὲρ τοῦ κέσμου βουλόμενος, ἀναστῆναι τε καὶ ἀναστῆσαι τοὺς προπάτορας. μετὰ δὲ — — δοτίς καὶ θεραπεύσεις σε καὶ φωτίσει σε καὶ — — τὴν πόλιν σου.

4. Vind 'Ο δὲ τοπάρχης Ἀγβαρος δεξάμενος περιχαρέως τὸν Ἀνανίαν

γῆσατο αὐτῷ τὴν τοῦ Χριστοῦ ἐνανθρώπησιν, καὶ ἐβάπτισεν αὐτὸν σὺν ὅλῳ τῷ οἶκῳ αὐτοῦ. καὶ πολλὰ πλήθη Ἐβραίων τε καὶ Ἑλλήνων, Σύρων τε καὶ Ἀρμενίων κατηχήσας, ἐβάπτισεν αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἀγίου πνεύματος, χρίσας αὐτοὺς τὸ ἄγιον μύρον, καὶ μετέδωκεν αὐτοῖς τῶν ἀχράντων μυστηρίων τοῦ ἀγίου σώματος καὶ αἷματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς φυλάσσειν καὶ τηρεῖν τὸν νόμον Μωυσέως καὶ στοιχεῖσθαι τὰ ὑπὸ τῶν ἀποστόλων εἰρημένα εἰς Ἱερουσαλήμ.. κατ’ ἐνιαυτὸν γάρ συνήγοντο εἰς τὸ πάσχα, καὶ πάλιν διεμέριζεν αὐτοὺς τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον.

⁵ Ὁ δὲ Θαδδαῖος σὺν τῷ Ἀργάρῳ κατέλυσεν εἰδώλεια καὶ ἔκτισεν ἐκκλησίας, χειροτονήσας ἔνα τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐπίσκοπον καὶ πρεσβυτέρους καὶ διακόνους, καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὸν κανόνα τῆς ψαλμῳδίας καὶ τῆς ἱερᾶς λειτουργίας. καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἀπῆλθεν εἰς Ἀμιδα πόλιν, μεγάλην μητρόπολιν Μεσηχάλδων καὶ Σύρων, ἦγουν Μεσοποταμίας Συρίας, παρὰ τὸν Τίγριν ποταμόν. καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων σὺν τοῖς μαθηταῖς τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου εἰπεν ὁ ἀρχιερεὺς πρὸς Θαδδαῖον καὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ Ἀνδρες, πόθεν ἔστε; καὶ τίνος χάριν πάρεστε;

⁶ Ὁ δὲ Θαδδαῖος εἶπεν Πάντως τὸ ῥῆμα τὸ γεγονὸς εἰς Ἱερουσαλήμ περὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡκούσατε, καὶ ἡμεῖς μαθηταὶ αὐτοῦ ἐσμὲν καὶ μάρτυρες τῶν θαυμασῶν. ὃν ἐποίησεν καὶ ὃν ἔδιδαξεν, καὶ ὃς διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι τῆς Ἰουδαίας. ὁ δὲ Πιλάτος ἀνακρίνας καὶ μή εὑρὼν αἰτίαν ἡθελεν ἀπολῦσαι αὐτόν· οἱ δὲ ἐπεφώνουν Ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς, οὐκ εἴ φιλος τοῦ Καίσαρος, ὅτι ἔαυτὸν βασιλέα κηρύττει. ὁ δὲ φοβηθεὶς ἀπενίψατο τὰς χεῖρας θεωροῦντος τοῦ ὄχλου, καὶ εἶπεν Ἀθῷός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἀνθρώπου τούτου· ὑμεῖς ὅψεσθε. καὶ ἀποκριθέντες οἱ ἀρχιερεῖς εἶπον Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. ὁ δὲ Πιλάτος παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς. οἱ δὲ παραλαβόντες αὐτὸν σὺν τοῖς

στοιχεῖσθαι τά: απ̄ potius στοιχ. κατὰ τά?

5. καὶ παρέδωκεν: καὶ non est in codice.

στρατεύμασιν ἐμπτύσαγτες καὶ πολλὰ καταπαλέαντες ἐσταύρωσαν αὐτὸν καὶ κατέθεντο ἐν τῷ μυημείῳ ἀσφαλισάμενοι καλῶς, παραστήσαντες αὐτῷ καὶ φύλακας. καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ πρὸ τοῦ αὔγους ἦγέρθη, καταλείψας τῷ τάφῳ τὰ ἐντάφια· καὶ ὥφθη πρώτον τῇ μητρὶ αὐτοῦ καὶ ἄλλαις γυναιξίν, καὶ Πέτρῳ καὶ Ἰωάννῃ τοῖς πρώτοις τῶν συμμαθητῶν μου, ἔπειτα καὶ ἡμῖν τοῖς δώδεκα, οἵτινες συνεφάγομεν καὶ συνεπόμεν αὐτῷ μετὰ τὸ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν ἐπὶ ἡμέρας πολλάς. καὶ ἀπέστειλεν ἡμᾶς ἐπὶ τῷ ὄνόματι αὐτοῦ κηρῦξαι μετάνοιαν καὶ ἅφεσιν ἀμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη βαπτιζομένους, ἐπαγγειλαμένους βασιλείαν οὐρανῶν, ἀναστησομένους ἀφθάρτους ἐπὶ συντελείᾳ τοῦ αἰώνος τούτου. καὶ ἐδώκεν ἡμῖν ἔξουσίαν δαιμονας διώκειν καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν καὶ νεκροὺς ἀνιστᾶν.

7. Ἀκούσαντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐπισυνήγαγον τοὺς ἀσθενεῖς αὐτῶν καὶ δαιμονιῶντας. ὁ δὲ Θαδδαῖος ἐξελθὼν σὺν τοῖς μαθηταῖς, ἐνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν ἐπιτιθὼν τὴν χεῖρα, τῇ ἐπικλήσει τοῦ Χριστοῦ πάντας ἐθεράπευσεν· οἱ δὲ δαιμονιῶντες πρὸ τοῦ ἐγγίσαι τὸν Θαδδαῖον ἐθεραπεύοντο, ἐξερχομένων τῶν πνευμάτων. ἐπὶ πολλάς δὲ ἡμέρας ἐπισυντρεχόντων τῶν λαῶν ἐκ διαφόρων χωρίων καὶ θεωρούντων τὰ γινόμενα ὑπὸ Θαδδαίου, καὶ ἀκούοντες τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ πολλοὶ ἐπίστευσαν καὶ ἐβαπτίζοντο ἐξομολογούμενοι τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν.

b. καταπαλέαντες ex Vind; Par καταπαλέαντες | παραστήσ. αὐτῷ: Par οὐ αὐτῷ | καὶ τῇ: Vind δῖνε τῇ | Vind ὡς ὕδες καταλείψας αὐτοῦ τὰ ἐντάφια ἐν τῷ τάφῳ κενά (κενῷ?) | καὶ ἄλλ. γυναιξίν, καὶ Πέτρῳ: Vind καὶ Μαρίᾳ τῇ Μαγδαληνῇ· εἶναι οὖτος Πέτρῳ | Vind: τοῖς δώδεκα μαθηταῖς καὶ ἀπόστολοις, οἵτ. καὶ συνερ. | πολλάς: Vind τεσσεράκοντα | ἀπέστειλεν ἡμᾶς: Vind add ἐν δλῳ τῷ κόσμῳ | βαπτιζομένους: Vind add διδάστε καθαρῷ εἰς ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ Ιεοῦ καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος | ἐπαγγειλαμένους: uterque codex ἐκαγγειλάμενος, et Vind add αὐτοῖς | οὐρανῶν: Vind add κληρονομεῖν | Vind έδειχεν δὲ ἡμῖν καὶ ἔξουσίαν νεκροὺς ἀνιστᾶν, δαίμ. διώκ., λεπροὺς καθαρίζειν καὶ θερ. πᾶσαν ν. κ. π. μαλακίαν.

7. Vind Ἀκ. δὲ ταῦτα | Vind τ. ἀσθεν. ἐστῶν κ. δαιμ. καὶ θερεσιν αὐτοὺς πρὸς αὐτόν. | ὁ δὲ Θαδδ.: Vind ὁ δὲ μακάριος τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολος Θαδδ. | μαθηταῖς: Vind add πρὸς αὐτούς, καὶ | Vind ἀκατιθεῖς | Vind ἐγίσαι αὐτοὺς τῷ ἀπόστολῷ ἐθερ. τῇ τοῦ Χριστοῦ σφραγίδι, ἐξερχ. τῶν ἀκατιθετῶν καὶ πονηρῶν πνευμάτων | Vind τὰ γενόμενα ὑπὸ τοῦ ἀγίου ἀπόστολου Θαδδ. διαύμενα | ἐπίστευσαν: Vind add ἐπὶ τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν | Vind καὶ ἔξομ. τὰς ἀμ. αὐτ. ἐβαπτίζοντο ὑπὲρ αὐτοῦ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ Ιεοῦ καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος

⁸ Προσμείνας οὖν αὐτοῖς ἐπὶ ἑτη πέντε ἔκτισεν ἐκκλησίαν· καὶ καταστήσας ἐπίσκοπον ἔνα ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ πρεσβυτέρους καὶ διακόνους ἐπευξάμενος αὐτοῖς ἐξῆλθεν, περιερχόμενος τὰς πόλεις τῆς Συρίας καὶ διδάσκων καὶ ὥμενος πάντας τοὺς ἀσθενοῦντας· ὅθεν πολλὰς πόλεις καὶ χώρας προστήγαγεν τῷ Χριστῷ διὰ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ. διδάσκων οὖν καὶ εὐαγγελιζόμενος σὺν τοῖς μαθηταῖς καὶ ὥμενος τοὺς ἀσθενοῦντας ἀπῆλθεν εἰς Βηρυτὸν πόλιν τῆς Φοινίκης παραθαλασσίαν· καὶ ἐκεῖ διδάξας καὶ πολλοὺς φωτίσας ἐκοιμήθη μηνὶ Αύγουστῳ εἰκάδι [πρώτῃ]. καὶ ἐπισυναχθέντες οἱ μαθηταὶ ἐκήδευσαν αὐτὸν ἐντίμως· καὶ πολλοὶ ἀσθενεῖς ἐθεραπεύθησαν, καὶ ἕδωκαν δόξαν τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῷ ἀγίῳ πνεύματι εἰς τοὺς αἰώνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

8. αὐτοῖς: Par αὐτούς | ἐκκλησίαν: Vind add καὶ κατιέρωστεν αὐτήν | ἐξῆλθεν: Vind add χαίρων | καὶ ὥμενος πάντας οὐφε διδάσκων οὖν εκ Vind sunt; Par non habet | εὐαγγελιζόμενος: Vind add τὸν Χριστὸν ὃ τοῦ κυρίου ἀπόστολος Θαδδαῖος πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν | μαθηταῖς: Vind add αὐτοῦ | παραθαλασσίαν: h. l. Vind add καὶ εἰσελιών ἐν αὐτῇ ἐκήρυττεν τὸν Χριστόν, λέγω πρὸς ἀπαντας μετά δακρύων "Ἄνδρες οἱ ἔχοντες ὡτα ἀκούσατε παρ' ἐμοῦ λόγον ζωῆς, ἀκούσατε νουνεχῶς καὶ σύνετε. ἀπόστοτε τῶν πολλῶν δοξῶν ὑμῶν καὶ πιστεύσαντες προσέλθετε ἐνι ዘεψ ζῶνται καὶ ἀληθινῷ, τῷ τῶν Ἐβραίων ዘεψ. οὗτος γάρ μόνος ἀληθινὸς θεὸς καὶ δημητρύγος πάσης κτίσεως, ἐρευνῶν καρδίας ἀνθρώπου καὶ ἐκάστου εἰδώς τὰ πάντα πρὶν γενέστεως αὐτῶν ὡς ποιητῆς τῶν ἀπάντων. αὐτῷ μόνῳ ἀτενίζοντες εἰς τὸν οὐρανὸν προσπίππετε ἐσπέρας καὶ πρωΐ καὶ μεσημβρίας, καὶ αὐτῷ μόνῳ ዘνετε θυσίαν αἰνέσεως καὶ εὐχαριστεῖτε διὰ παντός, ἀπεγόμενοι ἢ αὐτοῦ ὑμεῖς μαστίτε· διτὶ ዘεδες εὔσπλαγχνος καὶ φιλάνθρωπος ἔστιν, καὶ ἀποδώσει ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Post haec sic pergit: οὕτως οὖν ποιῶν καὶ διδάσκων ὃ τοῦ κυρίου ἀπόστολος Θαδδαῖος καὶ πολλοὺς ἐκεῖσε διδάξας καὶ φωτίσας καὶ λαταρίμονος ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ μηνὶ Αύγ. εἰκ. πρώτῃ. (πρώτῃ in Par deest; hinc uinc in textu inclusimus) | Vind τότε συναχθέντες οἱ τε πιστεύσαντες καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐκήδευσαν --- ἐθεραπεύθησαν· ἀλλὰ καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ θεραπεύονται εἰς δόξαν θεοῦ παντοκράτορος καὶ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· φὶ η δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰώνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

ΠΡΑΞΙΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΞΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΑΥΤΟΥ.

Βασιλεύοντος τῶν Ἰουδαίων Ἀγρίππα, ὃν διὰ τὸ συμβουλεύειν Εἰρήνην λιθοβολήσαντες ἀπέκτειναν, ἐν τῷ καιρῷ ἔκεινῳ Οὐεσπασιανὸς Καῖσαρ ὑπάρχων πολλῷ στρατεύματι περιχαράκώσας τὴν Ἱερουσαλήμ τοὺς μὲν δορυαλώτους λαβὼν ἐφόνευσεν, ἄλλους πολιορκήσας λιμῷ διέφθειρεν, καὶ τοὺς πλείστους φυγαδεύσας χρόνῳ διέσπειρεν· τὸ τε ἱερὸν καθελὼν καὶ τὰ σκεύη τὰ ἄγια εἰς γαῦν ἐνβαλὼν ἔπειμψεν εἰς Ῥώμην ποιήσασθαι τῆς Εἰρήνης σκήνωμα, καὶ τοῖς ἐκ πολέμου σκύλοις ἐκοσμεῖτο.

² Οὐεσπασιανοῦ δὲ ἀποθανόντος ἐγκρατῆς γενόμενος ὁ υἱὸς αὐτοῦ Δομετιανὸς τῆς βασιλείας μετὰ τῶν ἀλλων ἀδωκημάτων αὐτοῦ προσέθετο καὶ διωγμὸν ποιεῖν κατὰ τῶν δικαιῶν ἀνθρώπων. μαθὼν γάρ τὴν πόλιν πεπληρῶσθαι Ἰουδαίων, μεμνημένος τῶν ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ περὶ αὐτῶν κελευσθέντων, ὥριμησεν ἐπὶ τὸ πάντας ἐκβαλεῖν ἐξ τῆς τῶν Ῥωμαίων πόλεως. τολμήσαντες δέ τινες τῶν Ἰουδαίων ἐδωκαν τῷ Δομετιανῷ βιβλίον ἐν ᾧ ἐγέγραπτο τάδε.

* Haec inscriptio ex Par desumpta est. Vind sic habet: Εἰς τὴν μετάστασιν τοῦ ἀγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τ. Θεολ. (Reliqua Perit τῆς etc Vind non habet.)

1. Ἀγρίππα: Vind Ἀγρίππου
2. βιβλίον: uterque codex βιβλον, sed in utroque sequitur ἐν φ | ἐγέγραπτο: Par - πτω, Vind ἐγέγραπται

³ Δομετιανὸς Καισαρὶ καὶ βασιλεῦ πάσης τῆς οἰκουμένης,
ὅσοι Ἰουδαῖοί σου δεόμεθα, ἵκεται προσκείμεθα τῆς σῆς δυνάμεως
μὴ φυγαδεύειν τῆμάς ἀπὸ τοῦ θείου καὶ φιλανθρώπου σου προσώ-
που· εἴκομεν γάρ σοι καὶ τοῖς ἔθεσιν καὶ τοῖς νόμοις καὶ πρά-
ξεσιν καὶ πολιτείαις μηδὲν ἀδικοῦντες, ἀλλὰ Ῥωμαίοις ὁμοφρο-
νιοῦντες. ἔστιν δὲ καὶ νὸν καὶ ξένον ἔθνος, μήτε τοῖς ἑτέροις ἔθνε-
σιν ὑπακοῦον μήτε ταῖς Ἰουδαίων θρησκείαις συνευδοκοῦν, ἀπε-
ρίτητον, ἀπάνθρωπον, ἄνομον, ὅλους οἶκους ἀνατρέπον, ἄν-
θρωπον θεὸν καταγγελλούντες, ὃς ἐκαλησίασσιν ἐπιγίνεται, ξενὸν
ὄνομα Χριστιανόν. οὗτοι θεὸν ἀθετοῦσιν μὴ προσέχοντες τῷ ὑπ’
αὐτοῦ δοθέντι νόμῳ, υἱὸν δὲ θεοῦ καταγγελλουσιν ἄνθρωπον εἴς
ἡμῶν αὐτῶν γεννηθέντα ὄνόματι Ἰησοῦν, οὐ οἱ γονεῖς καὶ οἱ
ἀδελφοὶ καὶ πᾶσα ἡ γενεὰ εἴς Ἐβραίων ἐξήρτηται· ὃν διὰ τὴν
πολλὴν αὐτοῦ βλασφημίαν καὶ τὴν ἄνομον φλυαρίαν ἡμεῖς σταυ-
ρῷ παρεδόκαμεν. Φεῦσμά τε ἑτερον τῷ πρώτῳ αὐτῶν βλάσφη-
μον συνάπτουσιν· τὸν γάρ παγέντα καὶ ταφέντα, τοῦτον ὡς ἐκ
νεκρῶν ἀναστάντα δοξολογοῦσιν· πρὸς τούτοις καὶ ἀναληφθένται
ἐν νεφελαῖς ἐν τοῖς οὐρανοῖς καταψεύδονται.

⁴ Ἐπὶ τούτοις πᾶσιν ὄργῃ συσχεθεὶς ὁ βασιλεὺς δόγμα τῇ
συγκλήτῳ ἐκελεύσατο ἵνα ἀρδην τοὺς ὄμολογούντας αὐτοὺς εἰναι
Χριστιανοὺς φονεύσωσιν. τῶν οὖν παραυτά τῆς ὄργῆς εὐρεθέν-
των καὶ τὸν τῆς ὑπομονῆς καρπὸν τρυγησάντων στεψαμένων τε
τὸν πάμμαχον ἀγῶνα κατὰ τῶν τοῦ διαβόλου πραγμάτων προσε-
λάβετο ἡ τῆς ἀφθαρσίας ἀνάψυξις.

⁵ Διεφημίσθη τε ἐν τῇ Ῥώμῃ ἡ τοῦ Ἰωάννου διδασκαλία
καὶ μέχρι τῶν Δομετιανοῦ ἀκοῶν, εἰναὶ τινα ἐν Ἐφέσῳ Ἐβραϊον
ὄνόματι Ἰωάννην, ὃς περὶ τοῦ Ῥωμαίων βασιλείου διαφημίζει
λέγων ἐν τάχει ἐκρίωθήσεσθαι, καὶ ἑτέρῳ τὴν βασιλείαν τῶν

3. ἵκεται: Vind οἰκέται | Εἴσον: ita recte Vind; Par Εἴσον | ἀλλὰ Ῥω-
μαίοις ὁμοφρονοῦντες: haec ex Vind addita sunt; desiderantur in Par | καὶ νὸν
καὶ: ita Vind; Par om καὶ | Εἴσον: ita Par; Vind Εἴσον | θρησκείαις: ita
Par; Vind θρησκείαις | δὲ ἐκαλησίασσιν: ita de conjectura edidi; in utroque
libro manuscripto est οἵς ἐκαλησία πᾶσιν (Par ἀπασιν) | Vind καταγγέλουσιν εἰ-
supra καταγγέλοντες | Φεῦσμά τε: ita recte Par; Vind Φεῦσματα

4. στεψαμένων τε: ita Par; Vind στεψαμ. δε

Πωμαίων διαδοθήσεσθαι ταραχθεὶς δὲ ὁ Δομετιανὸς ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις ἔπειμψεν ἑκατόνταρχον μετὰ στρατιωτῶν ἵνα ἀρπάσαντες ἀγάγωσιν τὸν Ἰωάννην. καὶ θλύόντες εἰς τὴν Ἐφεσον ἐπινθάνοντο ποῦ μένη ὁ Ἰωάννης. προσελθόντες δὲ τῷ πυλῶνι αὐτοῦ εὗρον αὐτὸν ἐστῶτα πρὸ τῶν θυρῶν, καὶ νομίσαντες αὐτὸν εἶναι θυρωρὸν ἔξηταξον ποῦ μένη ὁ Ἰωάννης. ὃ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν Ἐγώ εἰμι. οἱ δὲ τὸ μέτριον αὐτοῦ καὶ ταπεινὸν καὶ πενιχρὸν ὑπερηφανήσαντες ἐπέπλησσον μετὰ ἀπειλῆς λέγοντες Εἴπετε ἡμῖν τὴν ἀλήθειαν. ὁμολογοῦντος δὲ αὐτοῦ πάλιν αὐτὸν εἶναι τὸν ζητούμενον, ἀλλὰ καὶ τῶν γειτόνων μαρτυρούντων, ἔφησαν αὐτὸν ἐν τάχει ἔξιναι σὺν αὐτοῖς πρὸς τὸν βασιλέα ἐν Ῥώμῃ. τοῦ δὲ παρακαλέσαντος αὐτοὺς λαβεῖν ἔφόδια, ἐπιστρέψας καὶ λαβὼν φοίνικας ὀλίγους ἔξῆλθεν εὐθέως.

⁶ Καὶ λαβόντες οἱ στρατιῶται δημόσια ὄχήματα ἐν τάχει ὅδευον, μέσον αὐτὸν καθίσαντες. θλύόντων οὖν αὐτῶν εἰς τὴν πρώτην ἀλλαγὴν, ὥρας ἀρίστου οὕσης, ἐδέοντο αὐτοῦ εὐψυχεῖν καὶ λαβόντα ἄρτον σὺν αὐτοῖς ἔσθίειν. ὃ δὲ Ἰωάννης ἔφη Τῇ μὲν ψυχῇ χαίρω, τροφῆς δὲ τέως οὐ βιόλομαι λαβεῖν. οἱ δὲ θλαύνοντες ἐφέροντο ταχέως. ὀψίας δὲ γενομένης κατασχεθέντες εἰς τι πανδοχεῖον, καὶ τῆς ὥρας οὕσης λοιπὸν δείπνου, ὅντες φιλοφρονέστατοι ὁ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ στρατιῶται παρεκάλουν τὸν Ἰωάννην χρήσασθαι τοῖς παρακειμένοις. ὃ δὲ ἔφη κεκοπῶσθαι καὶ δεῖσθαι ὑπὲρ πᾶσαν τροφὴν τοῦ ὑπνου. καὶ τοῦτο ἐκάστης ἡμέρας αὐτοῦ ποιοῦντος ἔξεπλήσσοντο πάντες οἱ στρατιῶται καὶ ἐδειλίων, μὴ δὲ Ἰωάννης ἀποθανὼν κινδύνῳ αὐτοὺς περιβάλῃ. τὸ δὲ ἄγιον πνεῦμα φαιδρότερον αὐτὸν ἐδείνεν αὐτοῖς, καὶ τῇ ἐρδόμῃ ἡμέρᾳ χυριακῆς οὕσης ἔφη αὐτοῖς Νῦν καυρὸς τοῦ καὶ μὲν χρήσασθαι τροφῆς. νιψάμενός τε τὰς χεῖρας καὶ τὸ πρόσωπον προσευξάμενος προεκόμιζεν τὸ λέντιον καὶ λαβὼν ἐνα τῶν φοινίκων ἦσθιεν πάντων ὄρώντων.

⁷ Πολλοῦ οὖν χρόνου διαπεύσαντος ἔφθασαν τὴν ὁδόν, τοῦ

5. διαδοθήσεσθαι: ita scribendum videbatur. Par διαδεδόσθαι, Vind διαδίθεσθαι | ἔξηταξον: sic Par; Vind ἔξέταξον

6. καθίσαντες: Vind καθήσαντες | μὴ δὲ Ἰωάννης: Vind om δ | περιβάλῃ: ita Par; Vind περιβάλλει

'Ιωάννου οὗτως νηστεύοντος. προσαγαγόντες δὲ αὐτὸν τῷ βασιλεῖ εἶπον Σεβαστὲ βασιλεῦ, Ἰωάννην σοι προσάγομεν, θεὸν οὐκ ἄνθρωπον· ἐξ ής γάρ αὐτὸν συνελάβομεν ἄχρι τῆς ἀρτου οὐκ ἔγεύσατο. πρὸς τούτοις ἐκπλαγές ὁ Δομετιανὸς ἐξέτεινεν τὸ στόμα διὰ τὸ παράδοξον φιλήματι αὐτὸν προσαγορεύσαι θελήσας· τοῦ δὲ Ἰωάννου ἀποκαλίναντος τὴν κεφαλὴν κατεφληγεῖν αὐτοῦ τὸ στῆθος· καὶ εἶπεν Δομετιανός Τί τοῦτο ἐποίησας; οὐκ ἡξίωσάς με φιλῆσαι σε; καὶ ὁ Ἰωάννης πρὸς αὐτὸν εἶπεν Δίκαιον τὴν χεῖρα τοῦ θεοῦ ἐν πρώτοις προσκυνεῖν, καὶ οὗτως τὸ στόμα τοῦ βασιλέως καταφιλεῖν· γέγραπται γάρ ἐν ταῖς Ἱεραῖς βίβλοις Καρδίᾳ βασιλέως ἐν χειρὶ θεοῦ.

⁸ Καὶ ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτῷ Σὺ εἰ Ἰωάννης ὁ τὴν βασιλείαν μου λέγων ἐν τάχει ἐκριζωθήσεσθαι καὶ μελλειν ἔτερον βασιλεύειν ἀντ' ἐμοῦ, Ἰησοῦν; ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶπεν αὐτῷ Σὺ καὶ βασιλεύσῃ πολλοῖς χρόνοις τοῖς ὑπὸ θεοῦ σοι δεδομένοις, καὶ μετὰ σὲ ἔτεροι πλεῦστοι· πληρωθέντων δὲ τῶν ἐπὶ γῆς χρόνων ἐξ οὐρανοῦ ἐλεύσεται βασιλεύς, αἰώνιος, ἀληθής, χριτής ζῶντων καὶ νεκρῶν, ὃ πᾶν ἔνθινος καὶ φυλὴ ἐξομολογήσεται, δι' ὃν πᾶσα ἐξουσία καὶ ἀρχὴ ἐπίγειος καταργηθήσεται καὶ πᾶν στόμα λαλοῦν μεγάλα φραγῆσεται. οὗτος δέ ἐστιν ὁ κύριος ὁ δυνατός καὶ βασιλεὺς πάστης πνοῆς καὶ σαρκός, ὁ λόγος καὶ υἱὸς τοῦ ζῶντος, ὃς ἐστιν Ἰησοῦς Χριστός.

⁹ Πρὸς ταῦτα ἔφη αὐτῷ ὁ Δομετιανός Τίς τούτων ἀπόδειξις; δῆμαστιν μόνοις οὐ πειθομai· ὅμις ἀδηλων τὰ φθεγγόμενα. τί δύνῃ δειξαι ἐπίγειον τῇ ἐπουράνιον ἐν τῇ δυνάμει ἐκείνου τοῦ μελλοντος βασιλεύειν, καθὼς καὶ λέγεις; ποιήσει γάρ, εἴπερ ἐστὶν υἱὸς τοῦ θεοῦ. εἰδένεις δὲ ὁ Ἰωάννης τῆτησεν φάρμακον θανάσιμον. κελεύσαντος δὲ τοῦ βασιλέως δοθῆναι φάρμακον αὐθωρὸν προσεκόμισαν. λαβὼν οὖν ὁ Ἰωάννης καὶ βαλὼν ἐν κύλιαι μεγάλῳ πληρώσας ὑδατος συνεκέρασεν, καὶ ἀναβοήσας φωνῇ

7. τοῦ δὲ Ἰωάννου: Par. t. 8. Ἰωάννου

8. Σὺ εἰ Ἰωάννης: Par om el | ἐκριζωθήσεσθαι: Vind ἐκριζωθῆναι | βασιλεύσῃ: Vind - λείσει | φυλή: codex uterque φυλαί

9. δύνῃ: Vind δύναι | μελλοντος βασιλεύειν: ita Vind; in Par lacuna est; nec reliquum est nisi εύειν | προσεκόμισαν (uterque codex - μησαν): Vind add ἀφθορὸν φάρμακον | λαβὼν οὖν δ: Par λαβ. δ οὖν

μεγάλη εἶπεν Ἐν τῷ ὄνόματί σου, Ἰησοῦ Χριστὲ μή τοῦ θεοῦ, πάνω τὸ ποτήριον ὃ σὺ γλυκανεῖς, καὶ τὸ ἐν αὐτῷ φάρμακον τῷ ἀγύρῳ σου πνεύματι συγκέρασον καὶ ποίησον αὐτὸν πόμα ζωῆς καὶ σωτηρίας γενέσθαι εἰς ἵασιν ψυχῆς καὶ σώματος, εἰς πάκιν, εἰς ἀβλαβῆ διοίκησιν, εἰς πίστιν ἀμετανόητον, εἰς ἀνεξάρνητον μαρτύριον τοῦ θανάτου ὡς ποτήριον εὐχαριστίας.¹⁰ Ἐκπίόντος οὖν αὐτοῦ τὸν κύλικα περιέμενον οἱ παρεστῶτες τῷ Δομετιανῷ πότε μελλει σπασθεὶς καταπίπτειν ἐπὶ τῆς γῆς. τοῦ δὲ Ἰωάννου Διαροῦ ἑστῶτος καὶ σφρόντι προσομιλοῦντος ὅργασθη ὁ Δομετιανὸς πρὸς τοὺς δόντας τὸ φάρμακον ὡς φεισαμένους τοῦ Ἰωάννου· οἱ δὲ ἐπομοσάμενοι τὴν τύχην καὶ σωτηρίαν τοῦ βασιλέως ἔλεγον ἂλλο μὴ εἶναι δυνατώτερον τούτου τοῦ φαρμάκου. συνεῖς δὲ ὁ Ἰωάννης τί πρὸς ἄλλήλους ψιθυρίζουσιν, ἔφη πρὸς τὸν βασιλέα Μή γε καλεπαῖνε βασιλεῦ, ἀλλὰ ἕα περάν γε]νέσθαι, καὶ μαθήσῃ τὴν δύναμιν τοῦ φαρμάκου· κατάκριτόν τινα ἐκ τῆς εἰρκτῆς ποίησον ἀχθῆναι. οὐ παραγενομένου ὁ Ἰωάννης ἐπιβαλὼν ὑδωρ τῷ ποτηρῷ καὶ περιελύσας μετὰ πάσης ὑποστάθμης ἐπεδωκεν τῷ κατακρίτῳ. ὁ δὲ λαβὼν καὶ πιὼν παραχρῆμα ἔπεσεν καὶ ἐτελεύτησεν.

¹¹ Θαυμασάντων δὲ πάντων ἐπὶ τοῖς γενομένοις σημείοις καὶ τοῦ Δομετιανοῦ συσχεθέντος καὶ ἀπορχομένου εἰς τὸ παλάτιον, ἔφη πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰωάννης Ῥωμαίων βασιλεῦ Δομετιανέ, τοῦτο ἥβουλήθης ἵνα σοῦ παρόντος καὶ μαρτυροῦντος ἐγὼ σῆμερον φονεὺς γένωμαι; περὶ τοῦ κειμένου νεκροῦ τί μελλει γενέσθαι; ὁ δὲ ἐκέλευσεν ἀχθέντα αὐτὸν ῥιφῆναι. Ἰωάννης δὲ προσελθὼν τῷ πτώματι εἶπεν Ὁ θεὸς ὁ τῶν οὐρανῶν ποιητής, ὁ κύριος καὶ δεσπότης ἀγγέλων δοξῶν κυριοτήτων, ἐν τῷ ὄνόματί Ἰησοῦ Χρι-

εὐχαριστίας: Vind - στελας, atque sic ubique

10. Post παρεστῶτες τῷ Δο- desiderantur in Vind codice folia duo. Rursum incipit inde a verbis [τελοῦ]μενόν μοι ὑπὸ κυρίου sectione 16.

ώς φεισαμένους: ita correxi quod in codice scriptum est ως φησαμένου, et si nec hoc videtur sensu carere | τύχην: codex τύχειν (hoc accentu). τύχην omnino aptum videtur; tamen possit alicui ψυχήν scribendum videri | ἀλλὰ ἕα περάν γενέσθαι: haec de conjectura scripsimus, certeque sensum quem contextus poscit exprimere videntur. In codice vero litterae quas uncis inclusimus perierunt.

11. τί μελλει: codex τί μελλεις

στοῦ τοῦ παιδός σου τοῦ μονογενοῦς δὸς τούτῳ τῷ δὶ' ἀφορμῆς τεθνηκότι ζωῆς πάλιν γενησίαν καὶ ἀπόδος αὐτῷ τὴν ψυχήν, ἵνα μάθῃ Δομετιανὸς ὅτι ὁ λόγος τοῦ φαρμάκου πολὺ δυνατώτερος καὶ ζωῆς δεσπόζει. λαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἀνέστησεν αὐτὸν ζῶντα.

¹² Δοξαζόντων δὲ τὸν θεὸν πάντων καὶ θαυμαζόντων τὴν τοῦ Ἰωάννου πίστιν, ἐφη αὐτῷ ὁ Δομετιανὸς Δόγμα τῆς συγκλήτου ἔξεθηκα πάντας τοὺς τοιούτους ἀναπολογήτους ἀπάγεσθαι· ἀλλ' ἐπειδὴ διὰ σοῦ εύρισκω αὐτοὺς ἀθέους καὶ μᾶλλον ἐπωφελῆ εἶναι αὐτῶν τὴν θεοσέβειαν, ἔξορίζω σε εἰς νῆσον, ἵνα μὴ δόξω ἐγὼ αὐτὸς καταλύειν τὰ ἐμαυτοῦ δόγματα. τὸν μὲν οὖν κατάκριτον γρτήσατο ἀπολυθῆναι· καὶ ἀπολυθέντος αὐτοῦ εἶπεν ὁ Ἰωάννης "Ὕπαγε, χάριν ἔχε τῷ θεῷ τῷ σῆμερόν σε ἐκ φυλακῆς καὶ ἐκ θανάτου λυτρωσαμένῳ.

¹³ Ἐστώτων δὲ αὐτῶν θρεπτή τις Δομετιανοῦ τῶν πρὸς τῷ κοιτῶνι αἰφνιδίως ληφθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀκαθάρτου δαίμονος ἔκειτο νεκρά, καὶ ἀνηγγελη τῷ βασιλεῖ· κινηθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς ἐδέετο τοῦ Ἰωάννου βοηθῆσαι αὐτῇ. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν Οὐκ ἔστιν ἀνθρώπου τοῦτο παρασχεῖν· ἐπειδὴ δὲ σὺ βασιλεύειν μὲν οἴδας, ὑπὸ τίνος δὲ ἔλαβες ἀγνοεῖς, μάθε τίς καὶ σοῦ καὶ τῆς βασιλείας σου ἔξουσίαν ἔχει. καὶ ηὔξατο οὕτως Κύρις ὁ θεὸς πάσης βασιλείας καὶ δέσποτα πάσης κτίσεως, δὸς τῇ κόρῃ ταύτῃ πνοὴν ζωῆς. καὶ εὐξάμενος ἀνέστησεν αὐτήν. ἐκπλαγεὶς δὲ ἐπὶ πᾶσι τοῖς θαυμασίοις ὁ Δομετιανὸς ἀπέλυσεν αὐτὸν εἰς νῆσον, ὄρισας αὐτῷ ταχτὸν χρόνον.

¹⁴ Εὐθέως δὲ ἀπέπλευσεν ὁ Ἰωάννης εἰς Πάτμον, ὅπου καὶ τίξισθη τὴν τῆς συντελείας ἰδεῖν ἀποκάλυψιν. τελευτήσαντος δὲ τοῦ Δομετιανοῦ παρέλαβεν τὴν βασιλείαν Νέρβας, ὃς πάντας τοὺς ἔξορισθέντας ἀνεκαλέσατο· ἐνισιτὸν δὲ κατασχὼν τὴν βασιλείαν, διάδοχον τῆς βασιλείας Τραϊανὸν ἐποίησατο. οὐ βασιλεύοντος Ρωμαίων ἐπανελθὼν εἰς τὴν "Ἐφεσον ὁ Ἰωάννης ἀφε-

12. ἐπωφελῆ ετ ἔξορίζω: codex ἐπωφελῆ ετ ἔξωρίζω

13. τοῦ Ἰωάννου βοηθῆσαι αὐτῇ: codex τ. Ἰωάννου βοηθ. αὐτήν | δρίσας αὐτῷ: codex ὥρισας αὐτόν

14. ὅπου: codex ὅπλου

τυνεν πᾶν τὸ τῆς ἐκαλησίας διδασκαλεῖον, πολλά τε προσομιλῶν καὶ ἀπομνημονεύων ὅσα ὁ κύριος αὐτοῖς ἔλεγεν καὶ τίνα ἐκάστῳ διηγεῖτο. γενόμενος δὲ γηραλέος καὶ μεταλλάσσων ἐπισκοπεύειν τῇ ἐκαλησίᾳ τῷ Πολυκάρπῳ ἐνεκελεύσατο.

¹⁵ Ποίῳ δὲ τρόπῳ τὸ τελος ἡ τὴν ἐξ ἀνθρώπων μετάστασιν αὐτοῦ τίς διηγήσασθαι οὐκ ἔχει; τῇ δὲ ἑταῖρης κυριακῆς οὖσης καὶ τῶν ἀδελφῶν παρόντων ἥρετο λέγειν αὐτοῖς Ἀδελφοί καὶ σύνδουλοι καὶ συγκλητονόμοι καὶ συμμέτοχοι τῆς τοῦ κυρίου βασιλείας, γινώσκετε τὸν κύριον, πόσας δυνάμεις δι' ἐμοῦ παρέσχεν ὑμῖν, πόσα τέρατα, λάσεις πόσας, πόσα σημεῖα, χαρίσματα οἰα, διδαχάς, κυβερνήσεις, ἀναπαύσεις, διακονίας, δόξας, χάριτας, δωρεάς, πίστεις, κοινωνίας, πόσα θετε παρ' ὄφθαλμοῖς ὑμῶν στηρίζεσθε οὖν ἐν αὐτῷ μεμνημένοι αὐτοῦ ἐν πάσῃ ὑμῶν πράξει, ἐπιστάμενοι τὸ εἰς ἀνθρώπους γεγονός μυστήριον τῆς οἰκουμένας, τίνος ἔνεκεν πεπραγμάτευται ὁ κύριος. παρακαλεῖ γάρ αὐτὸς δι' ἐμοῦ Ἀδελφοί, ἀλυπτος θέλω μένειν, ἀνύβριστος, ἀνεπιβουλευτος, ἀκόλαστος. οἶδεν γάρ καὶ ὕβριν τὴν ἐξ ὑμῶν, οἶδεν καὶ ἀτιμίαν, οἶδεν καὶ ἐπιβουλήν, οἶδεν καὶ κόλασιν παρακουόντων αὐτοῦ τῶν ἐντολῶν. ¹⁶ Μὴ λυπείσθω οὖν ὁ ἀγαθὸς ἥμῶν θεός, ὁ εὔσπλαγχνος, ὁ ἐλεήμων, ὁ ἄγιος, ὁ καθαρός, ὁ ἀμιλαντος, ὁ μόνος, ὁ εἷς, ὁ ἀμετάβλητος, ὁ εἰλικρινής, ὁ ἀδόλος, ὁ μὴ ὄργιζόμενος, ὁ πάσης ἥμεν λιγομένης ἡ νοούμενης προστηγορίας ἀνώτερος καὶ ὑψηλότερος ἥμῶν θεός Ἰησοῦς Χριστός· εὐφραινέσθω σὺν ἥμεν καλῶς ἥμῶν πολιτευομένων, χαιρέτω καθαρῶς βιούντων, ἀναπαυέσθω σεμνῶς ἥμῶν ἀναστρεφομένων, ἥδυνέσθω κοινωνούντων ἥμῶν, μειδιάτω σωφρονούντων ἥμῶν, εὐωχείσθω φιλούντων ἥμῶν. ταῦτα ὑμῖν ἀδελφοί ὄμιλῶ, ἐπειγόμενος πρὸς τὸ προκείμενόν μοι ἔργον,

15. παρ' ὄφθαλμοῖς ὑμῶν: post haec in codice addita leguntur μηδὲ ταῦταις ἀκούσωμένα, quae et vitiosa nec integra esse videntur. Sensus quidem ad-ditamentum vix poterit dubius esse. Dicit enim Iohannes, fratres ipsi oculis vi-disse quae ab aliis ne auditæ quidem (unquam) sint. Εἴ τε ταῦταις possit ad ἀκοὰς (oppositum ὄφθαλμοῖς) vel ad γνεαῖς concludere; item pro ἀκούσωμένα possit τὴνουμένα coniici. Possint etiam οἱ ἄλλοι opponi fratribus, ut legas in hunc fero modum: τοῖς ἄλλοις μηδὲ τὴνουμένα, sive μηδέ ποτε (τοῖς ἄλλοις) τὴνουμένα.

16. εἰλικρινής: codex εἰλικρινός | πάσης ἥμεν λεγομένης: πάσης scripsi pro πάσιν, quod codex habet; item προστηγορίας pro προστηγορίᾳ | ἥδυνέσθω: ita

ἡδη τελούμενόν μιοι ὑπὸ κυρίου. τί γάρ ἔτερόν μοι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν; ἔχετε τοῦ θεοῦ τῆρῶν ἐνέχυρα, ἔχετε τὴν ἀναπόλητον αὐτοῦ παρουσίαν. καὶ εἰ μὲν οὖν μηκέτι ἀμαρτάνετε, ἢ τὸ ἄγνοϊκόν ἐπράξατε σφέσιν ὑμῖν· εἰ δὲ αὐτὸν ἐγνωκότες καὶ ὑπὸ αὐτοῦ ἐλεγθέντες ἐν τοῖς ὅμοιοις ἀναστρέψεσθε, καὶ τὰ πρότερα ὑμῖν ἐνλογισθήσεται, καὶ οὐκ ἔξετε μέρος ἡ Ἐλεος ἐνώπιον αὐτοῦ.

¹⁷ Καὶ εἰτῶν ταῦτα πρὸς αὐτοὺς ἡγένετο οὕτως Ὁ τὸν στέφανον ταῦτον πλέξας τῇ σῇ πλοκῇ Ἰησοῦ, ὁ τὰ πολλὰ ταῦτα ἀνθη εἰς τὸ ἀδιάπνευστόν σου ἄνθος τοῦ προσώπου ἐναρμόσας, ὁ ἐνκατασπείρας τοὺς λόγους τούτους, σὺ αὐτὸς κηδεμών γενοῦ τῶν σῶν καὶ λατρός· ὁ μόνος εὐεργέτης καὶ ἀνυπερήφανος, ὁ μόνος ἀλεήμων καὶ φιλάνθρωπος, ὁ μόνος σωτήρ καὶ δύκανος, ὁ ἀεὶ ὄρῶν τὰ πάνταν καὶ ἐν πᾶσιν ὃν καὶ πανταχοῦ παρών, θεὸς Ἰησοῦ Χριστὲ κύριε, ὁ ταῖς σαις δωρεαῖς καὶ τῷ σῷ ἐλέει περισκεπτάνων τοὺς εἰς σὲ ἀπίζοντας, ὁ ἐπιστάμενος ἀκριβῶς τοὺς πανταχῇ τῆρων ἀντιδικούντας καὶ βλασφημούντας τὸ ἄγιόν σου ὄνομα, σὺ μόνος κύριε βοήθησον ἐν τῇ ἐπισκοπῇ σου τοῖς σοῖς δούλοις· ναὶ κύριε.

¹⁸ Καὶ αἰτήσας ἄρτον ἡγάριστησεν οὕτως λέγων Τίνα αλλον ἡ ποίαν προσφορὰν ἡ τίνα εὐχαριστίαν κλώντες τὸν ἄρτον ἐπονομάσωμεν ἀλλ’ ἡ σὲ μόνον; δοξάζομέν σου τὸ ὑπὸ τοῦ πατρὸς λεχθὲν ὄνομα· δοξάζομέν σου τὸ λεχθὲν διὰ υἱοῦ ὄνομα· δοξάζομέν τὴν δειχθεῖσαν διὰ σοῦ τῆμιν ἀνάστασιν· δοξάζομέν σου τὸν σπόρον, τὸν λόγον, τὴν χάριν, τὸν ἀληθινὸν μαργαρίτην, τὸν θησαυρόν, τὸ ἄροτρον, τὴν σαγήνην, τὸ μέγεθος, τὸ διάδημα, τὸ δὲ τῆμας λεχθέντα υἱὸν ἀνθρώπου, τὴν ἀλήθειαν,

scripsi pro ἡδησιώ, quod in codice est | τελούμενον: ita scripsi pro τελουμένων. De scriptura codicis Vindobonensis mihi sic nuntiata est. Legi - μένον μοι, sed pro μένον altera manu correctum esse νέννοι, μοι vero et aunc mutatum esse in τῷν et iam ex antiquissimo primae manu vestigio τῶν fuisse. | Εἶτερόν μοι πρός: ita ex Vind edidi. Nec vero male Par ἔτερον ἔχομι πρός | ἀναπόλητον: ita Vind; Par ἀπόλητον | ἐνλογισθήσεται, καὶ οὐκ: Vind ἐνλογισθήσεται, οὐκ

17. ἀναρμόσας: Vind ἐναρμόσας | οὐ αὐτός: ita Par; Vind σὺ αὐτέν | γενοῦ: ex Vind est; deest in Par | σωτήρ καὶ δύκανος: Par om καὶ | πανταχῇ τῆμαν: Vind πανταχοῦ τῆμαν

18. εὐχαριστίαν: uterque codex - στέλαν | διὰ υἱοῦ: Par δὲ υἱοῦ
Acta apocr. apocr. ed. Tischendorf.

τὴν ἀνάπτωσιν, τὴν γνῶσιν, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν εἰς σὲ καταφυγήν. σὺ γὰρ μόνος κύριος, ή̄ δέκα τῆς ἀθανασίας καὶ ή̄ πηγὴ τῆς ἀφθαρσίας καὶ ή̄ ἐδρα τῶν αἰώνων, λεχθεὶς ταῦτα πάντα δι' ἡμᾶς νῦν ὅπως καλοῦντες σε διὰ τούτων γνωρίζωμεν σου τὸ μέγεθος ἀχρόητον ἡμῖν ἐπὶ τοῦ παρόντος ὑπάρχον, καθαροῦς δὲ μόνοις θεώρητον, ἐν τῷ μόνῳ σου υἱῷ θεωρούμενον.

¹⁹ Καὶ κλάσας τὸν ἄρτον ἐδίδου ἡμῖν, ἐκάστῳ τῶν ἀδελφῶν ἐπευχόμενος ἄξιον ἔσεσθαι αὐτὸν τῆς τοῦ κυρίου εὐχαριστίας. γευσάμενος οὖν καὶ αὐτὸς ὁμοίως εἶρηκεν Κάμοι μέρος ἔστω μεθ' ὑμῶν καὶ εἰρήνη, ἀγαπητοί· καὶ ταῦτα εἰπὼν καὶ ἐπιστηρίξας τοὺς ἀδελφοὺς εἰπεν πρὸς Εὔτυχη τὸν καὶ Οὐήρον Ἰδού καθίστημι σε διάκονον τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, καὶ παρατίθεμαί σοι τὴν τοῦ Χριστοῦ ποίμνην. μνημόνευε οὐγὰ τῶν τοῦ κυρίου προσταγμάτων, καὶ ἐὰν περιπέσῃς πειρασμοῖς η̄ κινδύνοις, μὴ πτοηθήσῃ· πολλαῖς γὰρ ἀνάγκαις ὑποπτευεῖς, καὶ μάρτυς ἔζοχος τοῦ κυρίου ἀναδειχθήσῃ. οὕτως οὖν πρόσεχε Οὐήρε τῷ ποιμνῷ ὡς θεοῦ διάκονος ἔως τῆς προθεσμίας τοῦ καιροῦ τοῦ μαρτυρίου σου.

²⁰ Ὡς δὲ ταῦτα καὶ πλείονα τούτων ἐλάλησεν ὁ Ἰωάννης, παραθέμενος αὐτῷ τὸ ποίμνιον τοῦ Χριστοῦ λέγει πρὸς αὐτόν Παραλαβών τινας ἀδελφοὺς ἔχοντας κοφίνους καὶ σκαφία, ἀκολουθήσατέ μοι. ὁ δὲ Εὔτυχης μὴ μελλήσας διεπράξατο ὃ ἐκελεύσθη. καὶ προελθὼν ὁ μακάριος Ἰωάννης τῆς οἰκίας ἐβάδιζεν πρὸ τῶν πυλῶν, εἰρηκὼς τοῖς πλείσιν ἀποστῆναι ἀπ' αὐτοῦ. καὶ γενόμενος εἶς τι μνημεῖον ἀδελφοῦ ἡμῶν εἰπεν αὐτοῖς σκάπτειν· κάκενοι ἔσκαπτον. ὁ δέ Βαθύτερον, φησίν, ἔστω τὸ σὺ γὰρ μόνος κύριος: Vind σὺ γὰρ εἰ μόνος κύριε | καὶ ή̄ πηγὴ τῆς ἀφθαρσίας: haec ex solo Vind sunt; Par non habet | καλοῦντες σε δ. τ. γνωρίζωμεν: Vind κειλοῦντες (?) σε δ. τ. γνωρίζομεν | ὑπάρχον: Vind ὑπάρχων | υἱῷ: ita omnino scribendum videbatur; sed uterque codex ἀνθράπεφ (scribitur ἀνῶ). Item pro θεωρούμενον in Par legitur θεωρούμενοι.

^{19.} εὐχαριστίας: in utroque rursus est - στείας | μέρος ἔστω (in Par scribitur ἔστο): Vind μέρ. ἔστε | μεθ' ὑμῶν: Vind μεθ' ἡμῶν | Εὔτυχη τὸν καὶ: Par om καὶ | Οὐήρον: Par Εὐήρον; Vind Εὔρον. Sed vide post. | ὑποπτευεῖς: Par rursus περιπτευεῖς | μάρτυς ἔζοχος: Vind έζοχ. μάρτ. | Οὐήρε: ita h. l. et Vind et Par

^{20.} μὴ μελλήσας: ex Par; Vind μὴ ἀμελήσας | εἰς τι μνημεῖον: Vind εἰς τὸ μνημεῖον

σκάμμα· κακείνων δὲ σκαπτόντων προετρέπετο τοὺς σὺν αὐτῷ ἀπὸ τῆς οἰκαῖς ἐξεληλυθότας, οἰκοδομῶν καὶ καταρτίζων αὐτοὺς ἐπὶ τὸ τοῦ χυροῦ μέγεθος. ὡς δὲ ἔτελεσαν καὶ τὸ σκάμμα οἱ νέοι καθὼς τήβουλήθη, ἥμων μηδὲν εἰδότων ἀποδύεται τὰ ἱμάτια ἢ ημφίεστο καὶ ἐπιβάλλει αὐτὰ ὥσπερ τινὰ στρωμνὴν ἐν τῷ βάθει τοῦ σκάμματος, καὶ ἐν μόνῳ τῷ διγρασίᾳ στάς ἀνατείνας τὰς χεῖρας ηδέετο

²¹ Ὁ ἐκλεξάμενος ἥμας εἰς ἀποστολὴν ἐθνῶν, ὁ ἐκπέμψας ἥμας εἰς τὴν οἰκουμένην θεός, ὁ δεῖξας ἑαυτὸν διὰ τῶν ἀποστόλων, ὁ μὴ ἡρεμίσας πώποτε ἀλλὰ ἀεὶ σώζων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, ὁ διὰ πάσης φύσεως ἑαυτὸν γνωρίσας, ὁ τὴν ἔρημον καὶ ἀγριωθεῖσαν φύσιν ἥμων ἡρεμον καὶ τήσυχιον ποιήσας, ὁ διψώσῃ αὐτῇ λόγους ἑαυτὸν δούς, ὁ νεκρώσας τὸν ἀντίταλον αὐτῆς εἰς σὲ καταφυγούσης, ὁ δούς αὐτῇ τὴν σὴν χεῖρα καὶ ἀνεγέρας τῶν ἐν ἄδου πραγμάτων, ὁ δεῖξας αὐτῇ τὸν Ίδιον ἔχθρόν, ὁ τὴν εἰς σὲ γνώμην καθαρῶς πεποιημένος, Χριστὲ Ἰησοῦ, ὁ τῶν ἐπιουρανίων δεσπότης καὶ τῶν ἐπιγείων νόμος, ὁ τῶν ἀερίων δρόμος καὶ τῶν αἰθερίων φύλαξ, ὁ τῶν ὑπογείων φόρος καὶ τῶν Ιδίων χάρις, δέξαι καὶ τοῦ σου Ἰωάννου τὴν ψυχὴν τάχα ήξιωμένην ὑπὸ σου, ὁ κάμει φυλάξας μέχρι τῆς ἅρτι ὥρας καθαρὸν ἑαυτῷ καὶ ἀμιγῆ μίξεως γνωσιάκός, ὁ θελήσαντί μοι ἐν νεότητι γῆμαι ἐπιφανεῖς καὶ εἰρηκώς μοι Χρήστῳ σου, Ἰωάννη· ὁ ἀσθενείαν μοι σωματικὴν προοικοδομήσας, ὁ τρίτον μου βουληθέντος γῆμαι ὥρᾳ τρίτῃ ἐν τῇ θαλάσσῃ μοι εἰρηκώς Ἰωάννη, εἰ μὴ τίς ἐμός, εἴσασα ἀν σε γῆμαι, ὁ ἐπανοίξας μου τοῦ νοῦ τὰς ὅψεις καὶ τοὺς φαινομένους ὄφθαλμούς χαρισάμενος, ὁ διαβλέψαντός μου καὶ τὸ ἀτενίσαι γνωσιὲν ἐπιγράψας ἐπαχθές, ὁ τῆς προσκαίρου φαντασίας διστάμενός με καὶ εἰς τὴν ἀεὶ μένουσαν φρουρῆσας, ὁ τῆς ἐν σαρκὶ δυπαρᾶς μανίας χωρίσας με, ὁ τὴν ἀπόκακείνων δὲ: Par om δε | τήβουλήθη: uterque codex τήβουλήθην | διγρασίφ: ita Par; Vind διγρασίφ

21. δεῖξας ἑαυτὸν: ita Vind; Par δεῖξ. δ' αὐτόν | τὴν εἰς σὲ γνώμην: Par τ. εἰς σὲ γνώσιν | τῶν ἐπιγείων νόμος: ita Vind; Par τῶν αἰθερίων νόμος | τῶν αἰθερίων φύλαξ: ita Vind; Par τῶν ἐπιγείων φύλαξ | ήξιωμένην: ita Vind; Par ἀξιωμένην | θελήσαντί μοι: uterque codex θελήσαντί με | εἰρηκώς μοι Χρήστῳ: ita Vind; Par εἰρηκὼς μὴ χρήσω | ἐν τῇ θαλάσσῃ: Par om τῇ | εἰ μὴ τίς: Vind εἰ μὴ εἰς | ἀτενίσαι: Vind ἀτενήσαι

κρυφον νόσον φιμώσας τῆς ψυχῆς καὶ τὴν φανερὰν πρᾶξιν ἐκ-
κόψας, ὁ θλίψας καὶ ἔξορίσας τὸν ἐμὸν στασιάζοντα, ὁ ἀσπι-
λόν μου καὶ ἄθραυστον τὴν εἰς σὲ φιλίαν καταστήσας, ὁ ἀνεγ-
δοίαστόν μου τὴν εἰς σὲ πίστιν δούς, ὁ καθαρόν μου τὴν εἰς σὲ
γνώμην ὑπογράψας, ὁ· τῶν ἔργων τὸν ἐπάξιον ἀποδιδοὺς μισθόν,
ὁ ἔργαταθέμενός μου τῇ ψυχῇ μηδὲν ἔχειν κτῆμας· τῇ σὲ μόνον.
τί γάρ σου τιμιώτερον; νῦν δὲ κύριε τὴν ἐπιστεύθην οὐεονομίσαν
σου ἐτελείωσα, ἀξίωσόν με τῆς σῆς ἀναπαύσεως, τὸ ἐν σοὶ τέ-
λειον ἔργαζόμενος, ὅπερ ἐστὶν ἄρρητος σωτηρία· καὶ πορευομέ-
νου μου πρὸς σὲ ὑποχωρησάτω πῦρ, νικηθήτω σκότος, ἀτονη-
σάτω κάμινος, σβεσθήτω γέννα, ἀκολουθησάτωσαν ἄγγελοι,
φοβηθήτωσαν δαιμones, θραυσθήτωσαν ἄρχοντες, δυνάμεις σκό-
τους πεσέτωσαν, δεξιοὶ τόποι στηκέτωσαν, ἀριστεροὶ μὴ μεινά-
τωσαν, ὁ θιάβολος φιμωθήτω, ὁ σατανᾶς καταγελασθήτω, τὴν
μανίαν αὐτοῦ ἡρεμησάτω, τὴν ὄργην αὐτοῦ θραυσθήτω, τὰ τέκνα
αὐτοῦ παταχθήτω καὶ δλη αὐτοῦ τῇ βίᾳ ἀπορρίζωθήτω· καὶ
δός μοι τὴν εἰς σὲ ὅδὸν ἀνύβριστον ἀνεπηρέαστον ἀνύσαι, ἀπο-
λαβεῖν δὲ ἅπερ ὑπέσχου τοῖς καθαρῶς βιοῦσιν καὶ σεμνὸν ἥραπη-
κόσι βίον.

²² Καὶ ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐδόξασεν τὸν θεόν, σφρα-
γισάμενός τε ὅλως ἐστὼς καὶ εἰπὼν ἦμιν Ἡ εἰρήνη καὶ τῇ χάρις
μεθ' ὑμῶν ἀδελφοί, ἀπέλυσεν τοὺς ἀδελφούς. Ἐλθόντες οὖν ἐπὶ
τὴν αὔριον αὐτὸν μὲν οὐχ εὗρον, ἀλλὰ τὰ σανδάλια αὐτοῦ καὶ
θρύσουσαν τὴν πηγήν. καὶ μετὰ ταῦτα ἐμνήσθησαν τὸ εἰρημένον
Πέτρῳ ὑπὸ τοῦ κυρίου περὶ αὐτοῦ Τί γάρ σοι μελει ἐὰν αὐτὸν
θειλω μάνειν ἔως ἔρχομαι· καὶ ἐδόξασαν ἐπὶ τῷ γεγονότι θαύματι
τὸν θεόν. καὶ οὕτως πιστεύσαντες ἀνεχώρησαν αἰνοῦντες καὶ
εὐλόγουντες τὸν φιλάνθρωπον θεόν, ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα νῦν καὶ
ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰώνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

ἔξορίσας: Par ἔξορίσεις | ὁ ἀσπιλον: Par οὐ ὁ | ἀνενδίαστον: Par ἀνενδία-
στον, Vind ἀνενδίαστον | μου τῇ ψυχῇ: Vind μου τὴν ψυχήν | νῦν δὲ κύριε:
Par οὐ κύριε | νικηθήτω σκότος: ita Vind; in Par νικηθήτω περιτ | γέννα:
Par γέννα | στηκέτωσαν: ita Vind; Par στηκέτωσαν | ὁ σατανᾶς καταγελασθήτω:
haec Vind habet, non item Par | θραυσθήτω, τὰ τέκνα αὐτοῦ: haec in Vind
desiderantur | ἀπορρίζωθήτω: ita Vind; Par ἀπορρίζωθήτω

22. σανδάλια: Par σανδάλια | Vind πρέπει δόξα τιμῇ καὶ προσκύνησις νῦν
καὶ ἀεὶ etc.

This book is a preservation photocopy.
It is made in compliance with copyright law
and produced on acid-free archival
60# book weight paper
which meets the requirements of
ANSI/NISO Z39.48-1992 (permanence of paper)

Preservation photocopying and binding
by
Acme Bookbinding
Charlestown, Massachusetts

1999

3 2044 052 753

